

DR. CANER TASLAMAN

KUR'AN NENADMAŠNI FENOMEN

dobra knjiga

samo za razumom obdarene

Naslov originala: **KUR'AN: Hiç Tükenmeyen Mucize**

Autor: **Caner Taslaman**

Recenzent bosanskog izdanja: **Mr.Orhan Bajraktarević**

Lektura i korektura: **Hedija Boškailo - Šikalo**

Dizajn i DTP:

© Dobra knjiga, d.o.o. Sarajevo, 2006.

Nijedan dio ove knjige ne smije se umnožavati, fotokopirati niti na bilo koji drugi način reproducirati bez izdavačevog pismenog odobrenja.

Urednik: **Dženan Handžić, prof.**

CANER TASLAMAN

KUR'AN NENADMAŠNI FENOMEN

S turskog na bosanski preveo
Enver Ibrahimkadić

Redaktura teksta
Dženan Handžić

Sarajevo, 2006. god.

PREDGOVOR BOSANSKOM IZDANJU

“Za dokazivanje Božijeg postojanja obratimo se na neosporne, lahke, jednostavne i jasne dokaze koje možemo shvatiti bez potrebe da ronimo u dubine dokazivanja i svađe i bez straha da će nam nastupiti klonulost, nemoć ili varka. To su dokazi koje mnogo spominje Kur’an i na kojima se temelji većina drugih, složenih logičkih dokaza. Njih podjednako može shvatiti prost i neuk, kao i učenjak i filozof. Prost ih razumije u cjelini, jer su jednostavni, jasni i očiti, a učenjak u pojedinostima, jer zna da se ta očitost dokaza u Kur’anu zasniva na mnogim svjedočanstvima, koja kao cjelina čine jedan umni sud čije bi osporavanje bilo jednako osporavanju nekog tačnog matematičkog zadatka.”

Kada je ove riječi prije osam i po stoljeća zapisao, pravnik, liječnik, astronom i jedan od najvećih umova muslimanskoga mislećeg genija, Ibn Rušd, ili, jednostavno, Filozof, kako su ga još zvali, vjerovatno nije ni slutio da će one odjeknuti stoljećima kasnije na drugom kraju svijeta i izraziti se u jednoj lijepoj knjizi u suton hirova post/modernizma, kada pitanje Bitka ponovo postaje temeljno, a čovjek se još jednom okreće ka Istoku Istine.

Pred vama se nalazi štivo koje bismo žanrovski mogli smjestiti u vjersku naučno–popularnu literaturu. Radi se o još jednom multidisciplinarnom pokušaju prepoznavanja i tumačenja kur’anskih fenomena, mudžiza, da bi se i na ovaj način još jednom potvrdilo Božansko porijeklo Kur’ana, istinitost poslanstva Muhammed a.s. i ispravnost islama kao objavljene vjere.

Ovakva vrsta literature nije nepoznata našoj čitalačkoj publici. Mnogi će se vjerovatno sjetiti autora poput dr. Mustafe Mahmuda, Ahmeda Deedata, Rešida Halife, a u novije vrijeme i Haruna Yahyaa koji su na sličan način i s istim ciljem prilazili Kur'anu i kur'anskim fenomenima.

Uglavnom se radi o djelima koja obrazlažu i tumače pojedine kur'anske ajete, što ih, iako im to nije osnovna namjera, na određeni način svrstava u tefsirsku literaturu. Ovakav način tumačenja i razumijevanja Objave poznat je kao racionalni tefsir (*et-tefsir bir-re'j*), pokušaj samostalnog iznalaženja rješenja (*idžtihad*) ili, preciznije, kao znanstveno tumačenje (*et-tefsirul-ilmi*). Pitanje dozvoljenosti racionalnog tumačenja Kur'ana je često kroz povijest problematizirano, čak i osporavano na osnovu hadisa kojima je zabranjeno tumačenje Kur'ana na osnovu vlastitoga mišljenja, kao i na osnovu izreka ashaba i tabiina iz kojih se može zaključiti da su se oni ustručavali tumačiti Kur'an vlastitim razumom. Ipak, ovakvo tumačenje Kur'ana je, prema prevladavajućem mišljenju, dozvoljeno, s obzirom na činjenicu da sam Kur'an često poziva na razmišljanje, da su i sami ashabi pojedine ajete različito tumačili (da su, dakle, pri tumačenju ispoljavali i vlastite stavove), i da bi zabranjenost ovakvog tumačenja Kur'ana značila i zabranu idžtihada u fikhu, jer i on podrazumijeva tumačenje ajeta na osnovu vlastitoga razumijevanja. I, konačno, kad bi tumačenje Kur'ana podrazumijevalo samo oslanjanje na predaje, kakav bi onda smisao imala dova koju je Poslanik, a.s., proučio Ibn 'Abbasu: "*Allahu! Podari mu razumijevanje vjere i poduči ga tumačenju Kur'ana!*"

Znanstveno tumačenje Kur'ana je nastalo pod utjecajem savremenih otkrića i spoznaja. Začetke takvog tefsira neki dovode u vezu s Fahrudinom er-Razijem (umro 606/1209.) i El-Mursijem (umro 655/1257.). Međutim, takav pristup Kur'anu pravi zamah doživljava u 19. i 20. stoljeću, u periodu muslimanske dekadencije i, istovremeno, velikog naučnog i tehnološkog napretka na Zapadu. I pored toga što se ovakvom tefsiru često pripisivala tendencioznost, usiljeno tumačenje i tumačenje pojedinih kur'anskih riječi izvan konteksta, on je bez obzira na to imao i ima svoje istaknute predstavnike kao što su Tantavi Dževheri, Hanefi Ahmed, Sejjid el-Džumejli, itd.

Pitanja zašto se na znanstveno tumačenje Kur'ana u tradicionalnim krugovima uleme još uvijek nerijetko gleda neblagonaklono, i otkud averzija prema pokušajima povezivanja Objave i prirodnih nauka, veoma su interesantna, kao i sve veća popularnost ovakvog pristupa Kur'anu u posljednje vrijeme.

Dakle, uprkos činjenici da postoji na neki način sasvim racionalan sloj Kur'ana, racionalne analize nisu baš najbolje dočekivane među muslimanima i muslimanskim učenjacima. Tradicionalni pristup znanju, posebno vjerskom znanju, ljubomorno je čuvan. Moderno vrijeme donijelo je nove paradigme u mišljenju i percepciji. Kartezijanskom revolucijom kao da je otvorena Pandorina kutija, a duh pozitivizma postao je udarna snaga svijeta i najsnažniji argument. U svijet koji su zahvatile radikalne promjene muslimani su se uključivali s više ili manje uspjeha.

Sve velike civilizacije pišu svoju vlastitu historiju, pažljivo odabirajući podatke iz prošlosti, a potom dokazujući kako predstavljaju neuporedivu veličinu. Zapadna civilizacija, koja je dominantna u vremenu u kojem mi živimo, također je definirala svoju viziju kulturne i intelektualne historije u kojoj je razvoj nauke predstavljen kao pravolinijski, progresivan, nezaustavljivi marš grčko-rimskih ideja u evropsku renesansu. Tek je u posljednjih nekoliko desetljeća perspektiva pomalo proširena, i počelo se shvaćati (prihvaćati) da su počeci nauke heterogeni i da njeni korijeni počivaju unutar različitih kultura. Uglavnom zahvaljujući radovima historičara poput Sartona i Needhama, uloga ostalih velikih civilizacija, posebno islamske, kineske i indijske, ne mogu se više prešućivati kao prije.

Apsurdno je, jednako koliko i istinito, što su i sami muslimani tome doprinijeli. Odakle averzija prema racionalizaciji znanja kod muslimana koje njihova sveta Knjiga poziva na racionalno poimanje svijeta koji ih okružuje i hvali one "razumom obdarene"? Kako je moguće da kompleks tehničke inferiornosti tako dugo opstaje?

Bog se u islamu objavljuje na dva načina, *ex revelatio* - putem Svoje objave i *ex creatio* - putem Svoga stvaranja. Zato je Kur'an knjiga široko otvorena prema prirodi. U mnogim surama nailazimo na pasaže koji govore o prirodnim pojavama i fenomenima usmjeravajući našu pažnju

na stvoreno koje svjedoči o svome Stvoritelju. Ti fenomeni i pojave su u Kur'anu često imenovani kao i pojedinačni kur'anski stavci, dakle kao ajeti, znakovi Božije mudrosti i svemoći. Paralelizam i podudarnost između Kur'ana kao sredstva putem kojeg Bog govori čovjeku o Sebi u užem, i prirode kao sredstva Božijeg obraćanja čovjeku u širem smislu riječi, u muslimanskoj interpretativnoj tradiciji sublimirana je u sentenci prema kojoj je Kur'an priroda koja govori, a priroda Kur'an koji šuti. Dakle i priroda, kao mjesto očitovanja Božijih lijepih imena i atributa koju je On uredio prema Svojim nepromjenjivim zakonima (*sunnetullah*) zaslužuje našu punu pažnju.

Na narednim stranicama imat ćete priliku pročitati vrlo uspješan pokušaj da se te dvije "Knjige" objedine i međusobno dopune, različitim putevima vodeći do Onoga Koji je Stvoritelj i jedne i druge, po istom sistemu savršenosti i jednostavnosti, ali i besprijekorne jednostavnosti koja naprosto ostavlja bez daha.

Kur'an i priroda, odnosno zakoni po kojima je Uzvišeni Allah uredio svemir, najprisnije, najneposrednije i najdirektnije susreću se u matematici kao univerzalnom jeziku, kako to i sam autor kaže, "zajedničkom jeziku svih nauka" koji ne ostavlja mjesta sumnji i proizvoljnim tumačenjima. Sve su to elementi koji su utkani u ovu knjigu i čine je zaista posebnom.

Jedna drevna istočnjačka mudrost kaže da nikada ne treba potcijeniti malu vatru, malu bolest, malog neprijatelja i malu mudrost. Nadamo se da ćete otvorenog uma i bez predrasuda prihvatiti ovu malu mudrost koju nam je dr. Taslaman velikodušno ponudio.

U Visokom, 4. septembra 2006.

Dženan Handžić

PREDGOVOR AUTORA

Mudžiza (*fenomen, čudo*) jeste nešto nadnaravno, što je iznad ljudskih mogućnosti i prirodnih zakona. Kada bi dolazio neki poslanik (pejgamber), pripadnici naroda kojem bi on došao od njega su tražili da im iznese dokaze svoga poslanstva - mudžize. Tako je bilo i u slučaju Musa, a.s., i u slučaju Isa, a.s., a i u slučaju Muhammeda, a.s.:

I govore: “Zašto mu od Gospodara njegova nisu neka čuda poslana?”
(Al-'Ankabut, 50)

Uzvišenom Allahu nije teško stvoriti mudžizu. Međutim, te mudžize se ne dešavaju prema željama onih koji ne vjeruju. U svojstvu Allahovog izaslanika, poslanici izvršavaju obavezu opominjanja naroda. Nijedan poslanik, bez Allahovog dopuštenja, ne može imati (pokazati) neku mudžizu niti donijeti neki dokaz svoga poslanstva. Na spomenute sumnje nevjernika, u nastavku citiranog ajeta, daje se sljedeći odgovor:

Reci: “Čuda su jedino u Allaha, a ja samo jasno opominjem.”
(Al-'Ankabut, 50)

AKO ŽELIŠ MUDŽIZU, DOVOLJAN TI JE KUR'AN

Nevjernici (poricatelji) i skeptici obično žele dokaze poput “pojavljivanja Uzvišenog Allaha” ili “spuštanje meleka s neba”. Međutim, cilj mudžize nije ispunjavanje želja nevjernika i skeptika. U ajetu koji slijedi nakon prethodno citiranog, Uzvišeni Allah nam poručuje da je Kur'an dovoljan dokaz:

A zar im nije dosta to što Mi tebi objavljujemo Knjigu koja im se kazuje; u njoj je, doista, blagodat i pouka narodu koji vjeruje.
(Al-'Ankabut, 51)

Muhammed, a.s., je ustrajno govorio: “Ja sam samo Allahov rob”, “Dokazi su kod Allaha”, “Ja od vas ne tražim nikakvu nagradu, niti korist”, “Evo vam Allahova Knjiga, nje se pridržavajte”. Skrećući pažnju na činjenicu da je Kur'an objava, Uzvišeni Allah pita: “**Zar im nije dosta?**”. Međutim, sasvim je očito da je svijest nevjernika teško promijeniti; koji god dokaz da vide, oni ne vjeruju, govoreći da je Kur'an ljudska riječ:

Ovo su samo čovjekove riječi! (Al-Muddassir, 25)

OD MORSKIH DUBINA DO KOSMIČKIH DALJINA

Kroz ovu knjigu analizirat ćemo ono o čemu nam Uzvišeni Allah u Kur'anu govori, od morskih dubina do svemirskog beskraja, od stvaranja svemira do njegovog kraja, od našeg stvaranja u majčinoj utrobi do života pčela, od složenih filozofskih tema do najkompleksnijih prirodnih fenomena (fizičkih zakona). Analizirajući ove teme, raspravljat ćemo o ateističkoj tezi da je Kur'an ljudska riječ, koja je suprotna kur'anskoj tezi prema kojoj je to Allahova riječ i Objava.

Baveći se ovim analizama utvrdit ćemo da, i pored toga što tretira tako raznovrsne teme, u Kur'anu nema apsolutno nikakvih grešaka ni u kom pogledu. On nam donosi saznanja koja je bilo nemoguće dokučiti u vrijeme kada je objavljen. U Kur'anu nailazimo na činjenice iskazane u samo nekoliko riječi za čiju je spoznaju čovjeku bilo potrebno ne samo hiljadugodišnje iskustvo, nego i pomoć savremenih teleskopa, mikroskopa, planskih promatranja i istraživanja.

Čitanjem ove knjige shvatit ćemo da bi bilo nemoguće doći do svih naučnih spoznaja navedenih u Kur'anu čak i da su se svi ljudi iz vremena Muhammeda, a.s., ujedinili i formirali “jedinstveni um”. Štaviše, tvrdimo da bi bilo nemoguće dokučiti kur'anske navode, koje ćemo analizirati u prvih 70 poglavlja ove knjige, čak ni kada bi “zajednički um” formirali svi ljudi koji su živjeli do prije 100 godina! Obznanjivanje takvih fenomenalnih i raznovrsnih naučnih činjenica u vrijeme Muhammeda, a.s., jeste jedinstvena mudžiza. Zanimjati ove dokaze koje je nemoguće objasniti slučajnostima, nivoom saznanja i naučnim dostignućima iz vremena Pejgambera, predstavlja veliku nepravdu prema istini.

“...Naše ajete samo nepravedni osporavaju.” (Al-'Ankabut, 49)

OD PUSTINJSKOG BEDUINA DO PROFESORA

Navodi u ovoj knjizi uvjerit će nas se da je Kur'an prije 1400 godina obznanio saznanja do kojih moderna nauka tek danas dolazi. Ova saznanja Kur'an saopćava metodom različitim od naučnih metoda koje susrećemo u knjigama iz oblasti fizike, hemije, biologije. Za razliku od naučnih djela koja iznose činjenice, kao rezultat akumuliranih znanja i iskustava poštujući znanstvenu metodologiju, Kur'an ih daje izravno, neposredno, zato što je sve to djelo Stvoritelja svemira, Onoga Koji sve zna, sublimirajući u samo nekoliko riječi ono o čemu su napisana opsežna naučna djela.

Kur'an se obraća svima, ljudskoj populaciji u najširem smislu riječi, od priprostih pustinjskih beduina do učenjaka predanih nauci. Iako donosi vrhunske spoznaje, Kur'an ipak nije elitistička knjiga. Bitno je cijelo čovječanstvo, kojem se Kur'an i obraća, ali ipak izdvajajući učene od ostalih:

Reci: "Zar su isti oni koji znaju i oni koji ne znaju? Samo oni koji pameti imaju pouku primaju!" (Az-Zumar, 9)

HOĆE LI NAM BITI POKAZANE MUDŽIZE?

U prvom dijelu knjige ponajviše ćemo se baviti analiziranjem naučnih fenomena (mudžiza) u Kur'anu. Što se tiče drugog dijela knjige, njega smo odvojili za matematičke fenomene u Kur'anu. Matematika je zajednički jezik svih prirodnih nauka, jezik koji ne trpi prigovore. Matematički fenomen Kur'ana će dokazati ne samo neodrživost pretpostavke da je Kur'an ljudsko djelo, nego i njegovu zaštićenost u svakom pogledu. Bez sumnje, Kur'an je i svojom formom, izričajem, u književnom smislu, apsolutni fenomen. Međutim, ovu dimenziju nadnaravnosti Kur'ana teško mogu osjetiti i shvatiti oni koji ne znaju arapski jezik. Zbog toga, u ovoj knjizi ćemo analizirati matematičke i prirodnonaučne mudžize u Kur'anu. Inače, matematika i prirodne nauke su zajednički jezik cijelog svijeta. Na taj način ćemo se uvjeriti u to kako Kur'an, koji predstavlja univerzalni poziv čovječanstvu, pokazuje univerzalne mudžize.

U periodu kada su se ljudi bavili čarolijama, Musa, a.s., je, uz pomoć mudžiza kojim ga je Uzvišeni Allah obdario, pobijedio grupu faraonovih čarobnjaka. Isa, a.s., je, pak, svoju mudžizu pokazivao tako što je liječio oboljele. Danas smo svjedoci da se nauka, koja otkriva i upoznaje zakone prema kojima je Uzvišeni Allah ustrojio materijalni svijet, nastoji nadmetati s Allahom, koji je Svoritelj svega, pa i materije i nauke, želeći se postaviti na mjesto vjere. I upravo u takvom vremenu Svemogućí Allah u Kur'anu daje naučne mudžize koje su najprimjerenije ovoj historijskoj epohi!

Ovim mudžizama Allah, dž.š., pokazuje da naučna pravila i prirodni zakoni koje je On uspostavio u svemiru, kao Svome stvaralačkom djelu, nisu i ne mogu biti u kontradiktornosti s vjerom, koju je On objavio. Kur'an nije u kontradiktornosti ni sa samim sobom, niti sa svemirom:

A zašto oni ne razmisle o Kur'anu? Da je on od nekog drugog, a ne od Allaha, sigurno bi u njemu našli mnoge protivječnosti.

(An-Nisa', 82)

Na taj način su dobili odgovor oni koji govore: "Zašto i mi ne možemo vidjeti mudžize koje su bili u prilici vidjeti prethodni narodi?". Allah, dž.š., Sam odlučuje o tome da li će poslati mudžize ili neće; te, isto tako, i vrijeme njihovog slanja, ako se odluči poslati ih. Trebamo biti svjesni mudžiza koje Allah, dž.š., danas pokazuje u prirodnim naukama, od fizike do hemije, od biologije do matematike. Robovima koji su tražili pomoć od Allaha, dž.š., pomoć je stizala, i mi tu pomoć trebamo iskoristiti. U periodu kada se nauka predstavlja u poziciji oprečnoj vjeri, Allah, dž.š., daje vjerske mudžize na naučnoj platformi. Na taj način se potvrđuje ispravnost Allahove vjere, kao i nepostojanje sukoba vjere sa naukom.

SMIONI IZAZOV

Onima koji tvrde da je vjera u sukobu s naukom nakon čitanja ove knjige možete reći da postoje dva moguća uzroka tog prividnog sukoba):

1. Vjera i vjerski stavovi nisu predstavljeni na pravi način ili su krivo interpretirani. Ovakvog pogrešnog tumačenja vjere treba se osloboditi što prije;
2. Naučni stav (koji se sukobljava sa vjerskim) je neprovjeren i netačan. Takve naučne stavove treba revidirati i sistematskim naučnim radom doći do prave istine.

Vjera, kao savršeni sistem Uzvišenog Allaha, nije i ne može biti u sukobu s naukom koja proučava principe stvaranja i uređenja svega postojećeg u svemiru. Međutim, vjerski fanatici, koji sebi neutemeljeno daju za pravo da govore u ime Allaha, dž.š., i naučni fanatici, koji negiraju Stvoritelja, izmišljaju sukob koji, zapravo, ne postoji.

Kur'an karakterizira odvažnost koju nećemo sresti ni u jednoj drugoj knjizi. Onaj ko čita Kur'an, razlog ove izuzetne odvažnosti pronaći će ili u činjenici da je Kur'an od Allaha, dž.š. ili će pretpostaviti da se radi o hrabrosti neznalice po principu da je "neznalica odvažan". Kur'anski diskurs je takav da ga oni koji ga čitaju, bili vjernici ili ne, prihvataju ili kao najveću Istinu, ili kao najveću laž. Čak i oni koji ne vjeruju u božansko porijeklo Kur'ana ne mogu tvrditi da se radi o prosječnoj, osrednjoj knjizi. Kur'an se, vanredno odvažno, obraća ljudima na sljedeći način:

Zar oni da govore: "On ga izmišlja!" Reci: "Pa sačinite vi deset Kur'anu sličnih, izmišljenih sura, i koga god hoćete, od onih u koje pored Allaha vjerujete u pomoć pozovite, ako je istina što tvrdite!" A ako vam se ne odazovu, onda znajte da se on objavljuje samo s Allahovim znanjem i da nema boga osim Njega - zato muslimani postanite! (Hud, 13-14)

Deset sura... Sačiniti samo deset sličnih sura... Kada bi uspjeli samo toliko, mogli bi onemogućiti širenje Kur'ana, spriječiti da Kur'an utječe na živote tolikog broja ljudi. Kur'an ne ostaje samo na ovom izazovu, već ide još dalje:

A ako sumnjate u ono što objavljujemo robu Svome, načinite vi jednu suru sličnu objavljenim njemu, a pozovite i božanstva vaša, osim Allaha, ako istinu govorite. Pa ako ne učinite, a nećete učiniti, onda se čuvajte vatre za nevjernike pripremljene, čije će gorivo biti ljudi i kamenje. (Bekare, 23-24)

Ne deset! Samo jednu, jednu jedinu suru... Hajde, dajte odgovor na ovaj izuzetno smion izazov! Povijest je svjedok da na to nije dat odgovor. Da je, kao odgovor na ovaj smjeli izazov, bilo moguće načiniti nešto slično kur'anskim surama, ateisti bi to realizirali i time onemogućili širenje islama. Međutim, nisu to uradili, jer nisu mogli... Umjesto toga, odlučili su to učiniti silom. Nevjernici koji su živjeli u doba Pejgambera, opasali su se mačevima i krenuli u rat, u progone i ubijanje vjernika. Nedvojbeno je da bi ovaj teži put bio nepotreban, da je *lakši put* bio moguć. Bilo je lahko pisati tekst, ali bilo je nemoguće napisati nešto poput kur'anske sure.

Reci: “Kad bi se svi ljudi i džini udružili da sačine jedan ovakav Kur'an, oni, takav kao što je on, ne bi sačinili, pa makar jedni drugima pomagali.” (Al-Isra', 88)

Ovo je fantastična, izuzetno odvažna tvrdnja! Kur'anski fenomeni (mudžize), o kojima ćete čitati tokom cijele ove knjige će, doista, pokazati koliko je ona umjesna.

FUNDAMENTALNO PITANJE

Čitajući poglavlja u kojima ćemo govoriti o kur'anskim fenomenima, nemojte smetnuti s uma centralnu temu Kur'ana, “pitanje svih pitanja”. Ako bismo za trenutak pretpostavili da Kur'ana nema (niti drugih objava koje je Allah dž.š. slao tokom povijesti), to bi značilo da bi čovječanstvo ostalo bez odgovora na suštinska egzistencijalna pitanja kao što su “odakle dolazim?” i “kuda idem?”. Kur'an, kao i prethodne Allahove objave, upravo daje odgovore na ova i ovakva pitanja.

Činjenice do kojih će nas dovesti kur'anski fenomeni spomenuti u ovoj knjizi, koristit će i ateistima, makar oni i ne bili svjesni toga. Kur'anske mudžize potvrđuju tačnost i istinitost Kur'ana, koji čovječanstvu daje istinsku nadu i pošteđuje ga besciljnog lutanja. To je od koristi čak i inatom zaslijepljenim ateistima, makar to oni i ne priznavali! Ko, osim nevjernika, može tvrditi da je smrt i potpuni nestanak pod zemljom bolji od vječnog života? Mi ne tražimo od onih koji ne vjeruju da ostave razum po strani i tako postanu vjernici. Naprotiv, mi želimo da oni koristeći svoj razum riješe nedoumice i postanu vjernici. Sve o čemu Kur'an govori ide u korist čovjeka, a i u skladu je s naučnim činjenicama, što potvrđuju nebrojeni kur'anski fenomeni. S dijelom tih fenomena upoznat ćemo se do kraja ove knjige. Svoje glavi nevjernici, nažalost, smatraju da je usmjereno protiv njih ono što, zapravo, ide u njihovu korist i bore se protiv toga.

Prema kur'anskom učenju, fundamentalno pitanje jeste pitanje postojanja Boga i pitanje vjere. Ispravno razumijevanje postojanja Boga dokazuje ispravnost vjere, a ispravno razumijevanje vjere vodi do ispravnog razumijevanja postojanja Boga, jer je ispravno razumijevanje Božanske egzistencije temeljno pitanje vjere. Stoga, možemo reći da

su pitanje postojanja Allaha, dž.š., i pitanje istinske vjere međusobno nerazdvojiva pitanja.

Kur'an tretira pitanja od Allahovog postojanja, do morala i svjetonazora. Kur'an je sama vjera. Na taj način, kur'anske mudžize su dokaz postojanja vjere jer je i sam Kur'an vjera, a i dokaz Allahovog postojanja zato što je Kur'an najbitnija poruka Allahovog postojanja.

Osim toga, analizom ovih mudžiza, vidjet ćemo da su i svemir, a i činjenice koje ćemo spoznati o živim bićima dokazi Allahovog postojanja. Ilustracije radi, to što je kur'anska mudžiza objašnjenje našeg postojanja u majčinoj utrobi od prije 1400 godina, dokaz je Allahovog postojanja, jer je i najbitnija poruka Kur'ana Allahovo postojanje.

Analiza faza stvaranja u majčinoj utrobi, na koje upućuje Kur'an, direktan je dokaz Allahovog postojanja, jer sve ove faze slikovito ukazuju na Allahovo znanje i moć. Dakle, putem mudžize, kao i putem savršenstva u stvaranju, potvrđuje se postojanje Allaha, dž.š. Činjenica da dva rečena, međusobno različita, puta dovode do istog zaključka nedvojbeno pokazuje neospornu tačnost i istinitost. Zato ćemo, baveći se kur'anskim mudžizama, uobziriti i razmišljanja na koja nas te mudžize navode. Kur'an, kao najbolji dokaz Allahovog postojanja, istovremeno je i dokaz da je knjiga od Allaha. Kur'anske mudžize, dokazujući postojanje vjere, dokazuju i postojanje Allaha, a dokazujući putem stvorenog svijeta postojanje Allaha, dokazuju i postojanje vjere.

SAMO ISTINA

Cilj nam je da mudžize, prezentirane tokom cijele knjige, budu od koristi i onima koji vjeruju, i onima koji ne vjeruju i onima koji sumnjaju; vjernicima da budu zahvalni Allahu na Njegovoj pomoći putem ovih dokaza, sačuvaju se od bilo kakvih sumnji i učvrste na putu vjere i slijeđenja Njegove knjige kao vodiča u životu; nevjernicima i onima koji sumnjaju da shvate kako su nevjerovanje i sumnja neosnovani, isprazni i beskorisni, da ostave sumnju i nevjerovanje koji im donose samo štetu i da prihvate Kur'an sa svim dobrobitima koje sobom donosi.

Pokazujući mudžize, Kur'an ne odstupa od svoga principa ukazivanja na istinu, i samo istinu. I pored toga, veliki broj mudžiza na koje Kur'an upućuje, a koje su bile nejasne u vrijeme objavljivanja Kur'ana, nevjernici su pokušali iskoristiti kao svoj argument. Ilustracije radi, uzmimo 11. ajet 41. sure, "Fusilet", koji govori da su svemir i Zemlja nekada bili u plinovitom stanju. Kako je bilo teško povjerovati da su mora i planine, koje vidimo oko sebe, Sunce i Mjesec i druga nebeska tijela, nekada bili u plinovitom stanju! Zahvaljujući sistematskom promatranju, teleskopima i iskustvom saznanja iz oblasti astronomije, mi to danas prihvatamo kao činjenicu. Međutim, u vrijeme Objave, ovaj stav nije bio naročito koristan s aspekta širenja kur'anske misli. Naprotiv, možda su, zato što je to bila nedokazana i tško shvatljiva činjenica, vjernici bili izvrgavani podrugivanjima. Međutim, Kur'an ni po koju cijenu ne odstupa od principa iznošenja istine i samo istine, pa opet iznosi istinu. Upravo to objašnjava uvjerenje onih koji u svim okolnostima i situacijama bezrezervno i bezuvjetno vjeruju u Kur'an. Ovaj slučaj donekle objašnjava zašto trebamo vjerovati u Kur'an čak ako i postoje određena pitanja koja ne razumijemo. Kur'an nikada ne iznevjerava. Određeni ajeti koji ranije nisu bili razumljivi, pred čovječanstvom su se, kada je za to dolazilo vrijeme, pojavljivali kao mudžize.

Nemoguće je zamisliti ljudski razum ili srce koje bi bilo kadro prećutati određenu spoznaju, a koja mu stvara teškoće, samo zato da bi mu ona u dalekoj budućnosti (nakon više od 1000 godina) donijela izvjesnu korist ili prednost. Zapravo, sasvim je nemoguće da je takve spoznaje mogao imati

čovjek koji je živio u tom vremenu. Međutim, čak i da ih je imao, ljudska priroda bi ga spriječila da ih koristi na ovakav način. Kur'an stoga i kaže da "Ova knjiga nije ljudska riječ, ova je knjiga od njegovog Stvoritelja".

NEKOLIKO NAPOMENA

Knjiga koja se nalazi pred vama i u kojoj ćemo se baviti kur'anskim mudžizama dijeli stavove onih koji vjeruju da je Kur'an Allahova objava. Izvan ove dodirne tačke, ona nije napisana kako bi odražavala stavove bilo kojeg mezheba ili razumijevanja islama, poput hanefijskog, šafijskog, džaferijskog, sunnijskog ili šiitskog mezheba, niti se bavi razlikama u njihovim učenjima. Diskutiranje o vjerskim pitanjima ovakve naravi predmet je druge vrste literature. Mi se u ovoj knjizi tim pitanjima nećemo baviti. Usredotočili smo se na pitanje postojanja Allaha dž.š. i pitanje vjere, kao dvije temeljne teme Kur'ana, i dokaze Allahove moći i savršenosti Njegovog stvaranja i znanja na koje Kur'an upućuje. Stoga se najiskrenije nadamo da će ovu knjigu prihvatiti svi vjernici, bez obzira kojem mezhebu ili školi islama pripadali, da će ateisti preispitati svoje stavove, i, u konačnici, da će "sukob između vjere i nauke" ostati puka besmislica. Želja nam je, pored toga, da se ova knjiga pročita, i da njen jedini efekat ne bude u konstataciji "Zanimljiva knjiga!", nego da djeluje na poimanje vjere, na temeljna pitanja ljudske egzistencije i na način života, ili, ukratko, da ona bude stepenica koja će nas dovesti korak bliže na putu nepokolebljivog vjerovanja u Uzvišenog Allaha.

Pišući ovu knjigu konsultirali smo literaturu na različitim jezicima. Naveli smo citate, ne obraćajući pažnju na nečiju vjeru ili mezheb. U prvom dijelu knjige (70 poglavlja), analizirali smo kur'anske mudžize u prirodnim naukama kao što su astronomija, fizika, hemija, biologija, arheologija, geologija i sl. Drugi dio knjige (50 poglavlja) tretira matematičke fenomene u harmoniji riječi. Nakon toga, detaljno smo obradili fenomen broja 19 u Kur'anu i time završili svoju knjigu. Radi lakšeg čitanja knjige, poglavlja smo podijelili na podnaslove.

Ispod citiranih kur'anskih ajeta navodili smo broj sure, njeno ime i broj ajeta. Trudili smo se da u knjizi koristimo najjednostavniji, najrazumljiviji stil, te kur'anske prijevode, koji su najpriznatiji. Imena

sura nismo navodili u njihovom prijevodu, već u njihovom izvornom imenu na arapskom jeziku, jer su originalna imena kur'anskih sura na arapskom jeziku vrlo često prihvaćena poput ličnih imena i koriste su u svom izvornom obliku. Misleći da će čitalac možda osjetiti potrebu da ajete koje smo naveli u knjizi pronađe i pročita iz bilo kojeg prijevoda, te da bi lakše pronašao citirane sure, njihova originalna imena smo naveli u dnu citata. Međutim, za one koji žele znati njihova značenja, navodimo prijevode imena kur'anskih sura:

1. Fatiha = Pristup	58. Al-Mudžadala = Rasprava
2. Bekare = Krava	59. Al-Hašr = Progonstvo
3. Ali 'Imran = Imranova porodica	60. Al-Mumtahina = Provjerena
4. An-Nisa' = Žene	61. As-Saff = Bojni red
5. Al-Ma'ida = Trpeza	62. Al-Džumu'a = Petak
6. Al-An'am = Stoka	63. El-Munafikun = Licemjeri
7. Al-A'raf = Bedemi	64. At-Tagabun = Samoobmana
8. Al-Anfal = Plijen	65. At-Talak = Razvod braka
9. At-Tawba = Pokajanje	66. At-Tahrim = Zabrana
10. Yunus = Junus	67. Al-Mulk = Vlast
11. Hud = Hud	68. Al-Qalam = Kalem
12. Yusuf = Jusuf	69. Al-Haqqa = Čas neizbježni
13. Ar-Ra'd = Grom	70. Al-Ma'aridž = Stepeni
14. Ibrahim = Ibrahim	71. Nuh = Nuh
15. Al-Hidžr = Hidžr	72. Al-Džinn = Džini
16. An-Nahl = Pčele	73. Al-Muzzammil = Umotani
17. Al-Isra' = Noćno putovanje	74. Al-Muddassir = Pokriveni
18. Al-Kahf = Pećina	75. Al-Kijamah = Smak svijeta
19. Merjem = Merjema	76. Ad-Dahr = Vrijeme
20. Ta-Ha = Taha	77. Al-Mursalat = Poslani
21. Al-Anbija' = Vjerovjesnici	78. An-Naba' = Vijest
22. Al-Hadždž = Hadždž	79. En-Nazi'at = Oni koji čupaju
23. Al-Mu'minun = Vjernici	80. 'Abasa = Namrštio se
24. Nur = Svjetlost	81. At-Takwir = Prestanak sjaja
25. Furkan = Furkan	82. Al-Infitar = Rascjepljenje

26. Aš-Šu'ara' = Pjesnici	83. Al-Mutaffifun = Oni koji pri mjeranju zakidaju
27. An-Naml = Mravi	84. Al-Inšiqaq = Cijepanje
28. Al-Qasas = Kazivanje	85. Al-Burudž = Sazviježđa
29. Al-'Ankabut = Pauk	86. At-Tariq = Udarna zvijezda
30. Rum = Bizantinci	87. Al-A'ala = Svevišnji
31. Lukman = Lukman	88. Al-Gašija = Teška nevolja
32. Sedžda = Padanje ničice	89. Al-Fadžr = Zora
33. Al-Ahزاب = Saveznici	90. Al-Balad = Grad
34. Saba' = Saba	91. Aš-Šams = Sunce
35. Fatir = Stvoritelj	92. Al-Lajl = Noć
36. Ya Sin = Jasin	93. Ad-Duha = Jutro
37. As-Saffat = Redovi	94. Al-Inširah = Širokogrudnost
38. Sad = Sad	95. At-Tin = Smokva
39. Az-Zumar = Skupovi	96. Al-'Alak = Ugrušak
40. Al-Mu'min = Vjernik	97. Al-Qadr = Noć Kadr
41. Fussilat = Objašnjenje	98. Al-Bayyina = Dokaz jasni
42. Aš-Šura = Dogovaranje	99. Zilzal = Zemljotres
43. Az-Zuhruf = Ukras	100. Al-'Adijat = Oni koji jure
44. Ad-Duhan = Dim	101. Al-Kari'a = Smak svijeta
45. Al-Džasija = Oni koji kleče	102. At-Takasur = Nadmetanje
46. Al-Ahkaf = Ahkaf	103. Al-'Asr = Vrijeme
47. Muhammad = Muhammed	104. Al-Humaza = Klevetnik
48. Al-Fath = Pobjeda	105. Al-Fil = Slon
49. Al-Hudžurat = Sobe	106. Quraiš = Kurejšije
50. Qaf = Kaf	107. Al-Ma'un = Davanje u naruč
51. Az-Zariyat = Oni koji pušu	108. Al-Kawsar = Mnogo dobro
52. At-Tur = Gora	109. Al-Kafirun = Nevjernici
53. An-Nadžm = Zvijezda	110. An-Nasr = Pomoć
54. Al-Qamar = Mjesec	111. Al-Lahab = Plamen
55. Ar-Rahman = Milostivi	112. Al-Ihlas = Iskrenost
56. Al-Waqi'a = Događaj	113. Al-Falaq = Svitanje
57. Al-Hadid = Gvožđe	114. An-Nas = Ljudi

Prvi dio

**ASTRONOMIJA, FIZIKA,
HEMIJA, EMBRIOLOGIJA...**

1. POGLAVLJE

ŽIVIMO U SVEMIRU KOJI SE NEPRESTANO ŠIRI

Mi smo nebo moći Svojom sazdali, i Mi ga, uistinu, širimo.
(51-Az-Zariyat, 47)

Arapsku riječ “sema” spomenutu u ajetu preveli smo kao “svemir“, “nebo“. Ova riječ dolazi u značenju svemira, a i u značenju *krova zemlje*. Sve ono što je iznad zemlje formulira se riječju “sema”.

Da li je svemir neograničen? Ili je u jednoj statičnoj, konačnoj strukturi omeđen granicama? Eto, to je jedna od tema koja je kroz historiju izazivala najžučnije rasprave najvećih umova čovječanstva.

Može se reći da je u povijesti čovječanstva veoma malo tema izazivalo toliko vatrenih rasprava i, unatoč svim naporima učinjenim u ovoj oblasti, nije se uspjelo doći do kategoričnog rješenja. Prvobitno se unutar filozofije, a potom i fizike, koja se odvojila od filozofije, raspravljalo o tome da li je svemir ograničen ili nije. Određeni broj velikih umova u povijesti čovječanstva tvrdio je da je svemir neograničen. Drugi su, opet, zastupali stav da je svemir ograničen i konačan. Kur'an je, međutim, za razliku ova dva mišljenja, iznio dinamičan model svemira koji se širi. Kur'anski model svemira razlikuje se od ideje neograničenog svemira, navodeći da on uvijek ima svoju granicu, a idejom njegovog konstantnog širenja od modela ograničenog, statičnog svemira. Na taj način Kur'an se u ovoj velikoj diskusiji pojavio sa trećim, originalnim i jedinstvenim modelom i teorijom svemira.

Eto mogućnosti svojevrsnog ispita za one koji se žele uvjeriti da li je Kur'an Allahova, dž.š., objava, ili nije. S jedne strane Muhammed, a.s., koji koji se nije bavio ni filozofijom, a niti fizikom, a sa druge strane poznati filozofi i fizičari: **Aristotel, Ptolemy, Giordano Bruno, Telesio Patrizzi,**

Galileo Galilei, Isaac Newton... Ovi geniji su kao jedni od najvećih umova u povijesti svijeta, uz pomoć naučnih istraživanja i formula ustvrdili da je svemir ograničen i konačan, ili pak da je neograničen. Niko od njih, međutim, nije iznio model dinamičnog svemira, svemira koji se širi. Tek su naučna istraživanja Edwina Hubblea, koji je koristio pomoć savremenih teleskopa, u XX stoljeću, pokazala da se sve zvijezde velikom brzinom udaljavaju jedna od druge, te je na taj način potvrđen model dinamičnog svemira koji se širi.

Dakle, da se svemir širi prvi put je naučno egzaktno ustanovljeno u XX stoljeću. Prije tog perioda nije zabilježen niti jedan izvor, koji iznosi ovu tvrdnju, izuzev Kur'ana. Čak niti jedan izvor!

MUHAMMED, A.S., I TELESKOP

Oni koji negiraju da je Kur'an Allahova objava smatraju kako ga je Muhammed a.s. izmislio. Kako će oni koji to govore objasniti da je Muhammed, a.s., jedina osoba u povijesti svijeta koja je prije XX stoljeća znala da se svemir širi? Da u VII stoljeću možda Muhammed, a.s., nije napravio teleskop sličan onome koji je napravljen u XX i da ga možda nije skrivao u pustinji, ispod pijeska? Da možda Muhammed, a.s., nije znao koristiti teleskop, da nije posjedovao astrološka saznanja, kojima bi mogao komentirati kretanje zvijezda i to skrivao od ljudi? Ako se kaže da je, zato što je bio lud, Muhammed, a.s., tvrdio da je Vjerovjesnik, kakva je to onda ludost da zna činjenicu koju niko od njegovih savremenika nije znao, koju nisu mogli znati; kako je mogao znati činjenicu koja će se otkriti 1300 godina nakon njega? Ako se kaže da je, radi ličnih interesa, Muhammed, a.s., izmislio vjeru; kakvo je to izmišljanje iz interesa da se ono što izmišlja ta osoba shvati tek nakon 1300 godina? Objelodanjivanje ovog ajeta u vremenu kada je Muhammed, a.s. živio, nije mu donosilo nikakvu korist, nego je, štaviše, davalo "argument" protiv njega dušmanima koji golim okom nisu mogli primijetiti da se svemir širi. Hoće li osoba, koja djeluje u skladu sa ličnim interesima, reći nešto od čega neće imati koristi za vrijeme svoga života; ono što će mu,

štaviše, naškoditi jer je nerazumljivo? Ako i nakon svih ovih činjenica još uvijek neko kaže “Muhammed, a.s., je to samostalno shvatio”, kakva je to onda pamet da se zna nešto što niko ne zna, ali umjesto da prizna da to sam zna, on laže da mu je to Bog objavio?! Dok je osoba koja dođe makar i do najsitnijeg otkrića sklona hvalisanju, zašto se Muhammed, a.s., ne hvali svojim razumom, već govori “Ovo nije od mene, ovo je od Allaha, dž.š.”? Iz skromnosti? Može li se osoba kojoj se, s jedne strane, ne vjeruje kada kaže da je Vjerovjesnik, neko ko se optužuje za laž i, na taj način, prikazuje kao osoba niskog morala, odlikovati moralnom vrlinom kao što je skromnost? Da i mi postavimo jedno pitanje onima koji su ustrajni u svome ateizmu: “Jeste li vi svjesni šta pričate i kakav stav zagovarate?”

KAKO JE DOKAZANO DA SE SVEMIR ŠIRI?

Veliki fizičar Newton imao je jedan pogrešan stav u fizici. Naime, on je zagovarao ideju beskonačnog i nepromjenjivog svemira. Newtonovi zakoni gravitacije susretali su se sa jednim problemom: kako se moglo desiti da, u veoma dugom vremenskom periodu, koji je protekao od početka svemira, nije došlo do spajanja postojeće materije, međusobnim privlačenjem materijalnih tijela? Međutim, formulama, koje je nakon Newtona iznio Einstein, dokazano je da su vrijeme i prostor relativni.

Pozivajući se na Einsteinove formule, ruski fizičar Alexander Friedmann je otkrio da će se, pod izvjesnim utjecajem, pa čak i najmanjim, svemir širiti ili skupljati. Prvi koji je shvatio značaj ovog otkrića i koji je prvi otvoreno i nedvojbeno ustvrdio da se svemir širi bio je belgijski sveštenik i naučnik, **Georges Lemaitre**. Lemaitre je istupio s tvrdnjom da je, ukoliko njegovo širenje promatramo unatrag, svemir nastao praskom samo jednog spoja, i da se potom širio; da je, poput hrasta koji izraste iz jednog žira, svemir nastao iz samo jednog atoma! Ova tvrdnja je izgledala toliko nevjerovatna da joj u početku nije mogao povjerovati ni sam Einstein, uz pomoć čijih formula se i stiglo do ove pretpostavke. Govoreći da se Lemaitre puno ne razumije u fiziku, rekao je da je svemir neograničen i nepromjenjiv.

Ideja o širenju svemira je prvo iznesena na teorijskoj razini. To je ideja do koje u dugom historijskom periodu ni jedan filozof nije mogao doći. U svojoj *Kritici čistog uma*, veliki filozof Kant, ovo je pitanje vidio kao jednu od protivrječnosti uma, te je rekao da “ovo pitanje um ne može riješiti”. Ideja svemira koji se širi odgovara potvrđenim i prihvaćenim naučnim teorijama i, objašnjavajući zašto se, unatoč gravitaciji, svemir ne urušava, pomiruje i objedinjuje Newtonove i Einsteinove formule. Kao takva, nije imala alternativu. Ispravno objašnjenje odgovaralo je kosmičkoj slici, kao što ključ odgovara svojoj bravi. Međutim, ovo objašnjenje je kada je prvi put objavljeno u naučnom svijetu dočekano s uobičajenom nevjericom.

Istih godina američki astronom **Hubble**, neovisno od ovih teorijskih rasprava, u opservatoriju Mount Wilson vršio je promatranje vrlo moćnim i savremenim teleskopom. Hubble je vizuelno utvrdio da se galaksije udaljavaju jedna od druge – da se, dakle, svemir širi. Na taj način, onima koji govore da ne mogu vjerovati u ono što ne vide Hubble je obezbijedio dokaz, na taj način ih obavezujući da “vjeruju u ono što vide”. (Hubble je do ovog otkrića došao koristeći Dopplerova istraživanja koja su pokazala da se visina talasa tijela koji se udaljavaju izdužavaju u spektru svjetlosnih talasa i stoga naginju ka crvenom, a ako se tijela približavaju, onda se visina talasa krati i tako naginje ka plavom.) To što svjetlost koja dolazi od svih galaksija, u spektru svjetlosti naginje ka crvenom ukazuje na to da se sve galaksije udaljavaju. Uporedo s ovim opažanjem, Hubble je otkrio i jedan spektakularan zakon: brzina udaljavanja galaksija je proporcionalna razdaljini između galaksija. Koliko je galaksija udaljena, tolikom brzinom se udaljava. Ovaj rezultat je mnogo puta provjeravan. U SAD-u, 1950. godine je u Mount Palamaru izgrađen najveći teleskop na svijetu. Svi eksperimenti i sve provjere uvijek su potvrđivali Hubbleova otkrića. Štaviše, preduzeta su daljnja mjerenja i istraživanja prema kojima se trenutak stvaranja svemira desio prije otprilike 10 do 15 milijardi godina.

Za Hubbleov rad zainteresirali su se Einstein i Lemaitre. Einstein, koji se prethodno nije slagao s Lemaitreovim pogledima, na jednoj konferenciji je objelodanio da je Lemaitre u pravu. Priznao je da su vlastita shvatanja, koja su prouzročila osporavanje ove ideje, najveća greška u životu. Na taj način je empirijski potvrđeno da svemir posjeduje dinamičnu strukturu te da se neprestano širi.

Kroz primjere Hubblea i Lemaitrea vidimo kako su fizičari došli do istog rezultata i teorijski i empirijski. Dok Lemaitre pokazuje kako je uz pomoć

Einsteinovih formula došao do zaključka na teorijskoj razini, Hubble iznosi rezultate svojih praktičnih istraživanja. Fizičari su, dakle, došli do rezultata zahvaljujući akumuliranom znanju i naučnim činjenicama.

Onaj Koji je stvorio fizičke zakone u Kur'anu daje odgovor na jednu od najvećih naučnih nepoznanica i dilema u povijesti. Kur'an prezentira naučne činjenice jasno, izravno i koncizno, za razliku od naučnih objašnjenja koja su komplicirana zbog korištenja naučnih metoda i uvažavanja naučne procedure. Onaj koji daje odgovore u Kur'anu ne mora proći kroz sve labirinte kroz koje su morali proći naučnici. Kur'anski metod je jezgrovit, izravan i neposredan.

Kada bi bilo ko od nas bio u stanju pogledati svemir "odozgo", kao cjelinu, i kada bi mu neko rekao da opiše svemir, prvo što bi rekao vjerovatno bi bilo da se svemir širi. Međutim, to što je Kur'an ovu činjenicu, koju smo uspjeli dokučiti jedino akumulacijom znanja i uz pomoć moderne tehnologije i teleskopa, objelodanio prije 1400 godina, predstavlja nešto zaista posebno! Neko bi upitao: "Kad je već Isa, a.s., imao mudžizu u vidu liječenja slijepih, zašto svi oko njega nisu vjerovali?" Eto, u vremenu kada se radi na izazivanju sukoba između vjere i nauke, Kur'an daje odgovor na jedno od najtežih pitanja u povijesti nauke, odgovor kakav u historiji nije zabilježen. Promatranja i proučavanja svemira uz pomoć savremenih teleskopa potvrđuju navode Kur'ana; ovaj kur'anski fenomen jeste jedinstven. Međutim, onaj ko nema namjeru vjerovati opet ne vjeruje. Upravo ističući činjenicu da određeni ljudi neće vjerovati bez obzira koju mudžizu vidjeli, Kur'an i na taj način iznosi svojevrsnu mudžizu o ljudskoj psihi. Mislimo da će ljudi koji razmisle o ovom primjeru shvatiti zašto neki ljudi, unatoč mudžizama koje su pokazali, nisu povjerovali u Isaa, a.s., i druge pejgambere. Forma mudžiza mijenja se prema vremenu, ali ne mijenja se određena vrsta ljudi koji traže izgovore i odgovor na pitanje kako da ne vjeruju, umjesto da traže odgovor na pitanje kako da nađu Istinu.

To što se nakon Velikog praska na tako jednom ogromnom prostoru i toliko velikom brzinom, tolika količina materije udaljila jedna od druge, a da se, pod utjecajem sile gravitacije, pri tome ne gomila jedna na drugu, pokazatelj je izvanrednosti sile koja je djelovala prilikom Velikog praska. Zahvaljujući ovoj sili svemir se širi, materija se međusobno privlači i ponovno se oslobađa od gomilanja. Ova sila je ogromna, a isto tako je, zahvaljujući sveobuhvatnom Allahovom znanju, i kontrolirana na jedan krajnje precizan način. Da je ova sila bila slabija, materija bi se

prije formiranja galaksija međusobno privlačila i gomilala, pa niti bi se formirale galaksije, niti naša planeta, a niti život. Da je, pak, ova sila bila jača, materija bi se raštrkala u još veći prostor, te opet ne bi došlo do formiranja galaksija ni našeg planeta Zemlje, a niti života. Prema veoma lijepoj usporedbi jednog fizičara, mogućnost slučajnog podešavanja ovog praska na način da se formiraju galaksije, Zemlja i život nije ni kolika je mogućnost da se na zašiljenom dijelu zaustavi olovka koju bacimo u zrak. Ovim praskom Allah, dž.š., je pokazao i veličinu Svoje moći, a i to kako je od prvog trenutka sve svjesno i besprijeckorno podesio. Osim toga, objašnjavanjem ovog nastajanja u Kur'anu isto tako dokazuje se da je Kur'an Njegova poruka.

RAZLOG KORIŠTENJA ZAMJENICE 'MI' U KUR'ANU

Mislimo da bi bilo korisno objasniti razlog zbog kojeg je u navedenom ajetu korištena formulacija 'Mi'. Ovo pojašnjenje je potrebno zbog onih čitalaca koji ne razumiju duh arapskoga jezika. Allah, dž.š., za Sebe koristi i prvo lice množine, 'Mi', a isto tako i prvo lice jednine, 'Ja'. Razlog tome leži u samim odlikama arapskog jezika. U arapskom, a i u nekim drugim jezicima se, prilikom izražavanja poštovanja i veličanstvenosti, ponekad koristi prvo lice množine, 'mi', koja se, zapravo, odnosi na prvo lice jednine, 'ja'. Upravo, kako u našem, tako i u većini ostalih jezika se, iz poštovanja prema sugovorniku, uobičajeno koristi drugo lice množine, 'vi', umjesto drugog lica jednine, 'ti'. I u turskom se nekad koristi množina 'mi', iako se misli na prvo lice jednine 'ja', mada to nije toliko rasprostranjeno kao korištenje množine drugog lica, 'vi'.

Ukratko, Allah, dž.š., nije ponizan; poniznost je svojstvo čovjeka, a ne Allaha, dž.š. Ovu formulaciju Allah, dž.š., koristi da bi istakao veličanstvenost, uzvišenost, poštovanje. Kur'an je objavljen na arapskom jeziku, te zbog toga nosi odlike i sadržava određene izraze svojstvene arapskom jeziku. Allahova jednoća jedna je od temeljnih poruka Kur'ana i to je sasvim očito na osnovu brojnih kur'anskih ajeta.

Želimo još nešto istaći: kada, dakle, u Kur'anu govori o Sebi, Allah, dž.š., koristi i prvo lice jednine 'Ja', i prvo lice množine, 'Mi', kao izraz

veličanstvenosti, uzvišenosti i poštovanja. Međutim, kada se o Allahu, dž.š., govori u drugom licu, uvijek se koristi zamjenica drugog lica jednine 'Ti', a nikada drugo lice množine, 'Vi'. Isto tako, koristi se treće lice jednine, 'On', a nikada se ne koristi treće lice množine, 'Oni'! Premda se na stotine puta u Kur'anu Allah, dž.š., spominje u drugom i trećem licu, to nikada nije u množini. A to, kao što smo istakli u početku, ukazuje da je korištenje zamjenice 'Mi' samo zbog odlike arapskog jezika, a nikako da se radi o negiranju Allahove jednoće.

2. POGLAVLJE

TAČKA U KOJOJ JE ZAPOČELO NAŠE PUTOVANJE

Zar ne znaju nevjernici da su nebesa i Zemlja bili jedna cjelina, pa smo ih Mi raskomadali, i da Mi od vode sve živo stvaramo? I zar neće vjerovati? (21- Enbija, 30)

Iz citiranog ajeta razumijemo da on predstavlja dokaz protiv nevjernika, da zbog onoga što je obznanjeno u ovom ajetu nevjernici trebaju povjerovati. Jedno od temeljnih uporišta ateizma jeste tvrdnja da materija oduvijek postoji i da su sva živa i neživa materijalna bića nastala slučajno. Teorija Velikog praska, koja je pokazala da svemir, materija i vrijeme imaju svoj početak, ruši ovu osnovnu pretpostavku ateizma. Pitanje "Zar ne znaju nevjernici" postavljeno u citiranom ajetu također je veoma značajno, jer je njime potvrđena mogućnost spoznaje činjenice da su nebesa i zemlja nekada bili jedna cjelina i da su se potom razdvojili. Dvadeseto stoljeće, kada je i naučno potvrđena istinitost kur'anskih stavova, jeste stoljeće ekspanzije naučnih otkrića, ali i pokušaja da se fabrikuje sukob vjere i nauke. Ljudi, poneseni prosperitetom koji je donijela industrija, postepeno su stvarali kult materije postavljajući je na mjesto božanstva. Potvrda teorije Velikog praska prema kojoj je materija, koju su neki već počeli praktično obožavati, zapravo stvorena i ima svoj početak, predstavljala je veliki udarac ateizmu. Pitanje postavljeno na kraju ajeta "I zar neće vjerovati?", također je značajno jer je povijest potvrdila opravdanost i ovoga pitanja. Naime, i pored svih očitih dokaza, ateisti su ostali dosljedni u svome nevjerovanju.

Ističući u ovom kur'anskom ajetu da svemir ima svoj početak, Allah dž.š. opovrgava ateističku tvrdnju o vječnosti materije, a obzirom da je ova činjenica naučno potvrđena 1300 godina nakon što je obznanjena, to predstavlja još jedno upozorenje nevjernicima.

Nigdje, osim u Kur'anu, ne možemo naići na ideju da se svemir širi i da je on bio jedna cjelina te da se potom razdvojio. Gdje su Stara Grčka, Srednji vijek, Novi vijek, ideje Platona, Thalesa, Ptolomeja, Kopernika, Keplera, Kanta... Kao što nijedan od svih genija povijesti čovječanstva nije znao da se nalazimo u svemiru koji se širi, isto tako nisu bili u stanju uočiti da je u početku stvaranja svemira sve bilo jedna cjelina. Svi ovi poznati učenjaci nisu uspjeli doći do ovog zaključka zato što je to bilo nemoguće bez savremenih naučnih pomagala te akumuliranja naučnih činjenica i znanja. Obznanjujući u Svojoj Knjizi ljudima ove bitne činjenice o svemiru, njegov Stvoritelj nas je podučio važnim kosmičkim zakonima ali i još jednom dokazao da je Kur'an Njegova objava. Koliko i sama jasna mudžiza, veoma je interesantno to što se riječima “**Zar ne znaju nevjernici?**” daju naznake da će se otkriti istine navedene u ajetu, a isto tako i formulacija “**I zar neće vjerovati?**”, kojom se upozorava da će, unatoč ovim dokazima, nevjernici biti ustrajni u svome nevjerovanju. Sam Einstein je rekao da ga od svega u otkrićima vezanim za svemir najviše iznenadilo što se to uopće uspjelo otkriti i shvatiti. I iz toga se razumije značaj upozorenja da će ljudi biti u stanju shvatiti ono što se iznosi u navedenom ajetu.

SVEMIRSKA RADIJACIJA KAO DOKAZ

Prvotno jedinstvo svemira u ajetu je izraženo arapskom riječju “retk”, što znači *spojeno, sliveno, sraslo, integrirano*, dok riječ “fetk” znači *razdvajanje, komadanje*. Već sam pomenuo da ova teorija, kada ju je Lemaitre prvi put izložio, onako kako je u ajetu navedena, u početku nije bila prihvaćena. Jedan od prvih koji su se usprotivili ovoj ideji bio je Fred Hoyle. Ističući da ukoliko je svemir nastao Velikim praskom moraju postojati neki ostaci tog praska. Četrdesetih godina XX stoljeća Fred Hoyle je tražio da mu pokažu neki od fosila tog velikog praska. Ovo njegovo podrugljivo izazivanje pomoglo je u pronalasku niza dokaza koji potvrđuju postojanje Velikog praska. Zanimljivo je da je podrugljivi Hoyleov izraz *fosil* kasnije prihvaćen kao naučni termin za dokaze koji su kasnije pronađeni. Pokušavajući opovrgnuti teoriju Velikog praska ismijavajući je, Hoyle je, zapravo, dao doprinos u njenom dokazivanju.

George Gamov i njegov učenik **Ralph Adler** su 1948. godine došli do zaključka da, ukoliko se desio Veliki prasak, doista mora postojati neki fosil, kako je to Hoyle i rekao. Prema njihovom logičkom zaključivanju, ova pozadinska radijacija niskog stupnja, trebala bi biti uočljiva svugdje, jer se nakon Velikog praska svemir širi na sve strane. Sve ostale radijacije koje su se pojavile nakon Velikog praska, trebale bi u svemiru posjedovati određenu početnu tačku i samo iz te tačke bi se trebale širiti vani. Međutim, radijaciju što se pojavila iz praska kojim je započeo cijeli svemir, ne bi trebalo biti moguće pratiti od jedne takve tačke. Dinamičnim širenjem svemira radijacija se morala širiti na sve strane. Šezdesetih godina XX stoljeća grupa naučnika sa Princeton univerziteta počela je veoma preciznim uređajima istraživati radijaciju o kojoj su teoretisali Gamov i Adler. Međutim, do ovog veoma bitnog otkrića će, na vrlo zanimljiv način doći neko drugi. **Arno Penzias** i **Robert Wilson** bili su istraživači zaposleni u telefonskoj kompaniji Bell. Jednog dana su, sasvim neočekivano, registrirali ravnomjernu mikrotalasnu radijaciju koja je aludirala na konstantnu termalnu energiju u svemiru od oko tri Kelvina, što odgovara temperaturi od tri stepena Celzijusa iznad apsolutne nule. U početku Penzias i Wilson nisu mogli riješiti misteriju te su bili prisiljeni pozvati svoje kolege, Roberta Dickea i one koji su radili s njim. Dicke je nakon telefonskog razgovora doživio veliko razočarenje i shvatio da su drugi došli do otkrića, za koje se nadao da će on i njegova ekipa dobiti Nobelovu nagradu... Proučavanja kosmičke radijacije od tri Kelvina pokazala su da je ona savršeno ravnomjerna u svim smjerovima. Dokaz za koji je Hoyle mislio da ne postoji bio je otkriven. Za ovo otkriće Penzias i Wilson dobili su Nobelovu nagradu.

PODRŠKA VELIKOM PRASKU SA SATELITA

Nakon što su 1965. Penzias i Wilson dobili Nobelovu nagradu, 1989. godine lansiran je satelit COBE. Podaci koji su pristizali sa njega potvrdili su otkriće Penziasa i Wilsona. Veliki broj stručnjaka je potvrdio da podaci pristigli sa COBE-a predstavljaju siguran dokaz. Tako je proces, koji je 1927. započeo Lemaitre, dobio nove potvrde 1989. Trebalo je proći više od 1400 godina od objavljivanja Kur'ana da bi podaci sa satelita potvrdili istinitost njegovih tvrdnji.

Ako bismo se našli na pustom otoku i naišli na pepeo, vjerovatno niko od nas ne bi posumnjao da je na otoku nekada gorjela vatra. Na isti način i zruci, koje su pronašli Penzias i Wilson, a potom to potvrdili i podaci prikupljeni uz pomoć COBE satelita, predstavljaju dokaz Velikog praska. Činjenica da su ove zrake rasprostranjene sasvim ravnomjerno, onako kako su smatrali da bi to trebalo biti oni koji su se protivili ovoj teoriji, predstavlja još jedan pokazatelj snage ovog dokaza.

Jedan od dokaza koji potvrđuju teoriju Velikog praska vezan je za odnos hidrogena i helijuma u svemiru. Astronomi koji su tridesetih godina XX stoljeća polazili od činjenice da, prema svojoj građi, svako nebesko tijelo širi posebnu svjetlost, koristili su spektroskope kako bi analizirali građu zvijezda i galaksija. Zahvaljujući spektroskopima i matematici, proračunali su da je u početku u svemiru bilo oko 73% hidrogena, 25% helijuma, te 2% drugih gasova. Međutim, zvijezde nisu proizvodile hidrogen i helijum u tolikim količinama. Proračuni naučnika različitih profila razjasnili su da je 20-30% helijuma nastalo prije razvoja zvijezda. Ovakvu laganu sintezu plina mogla je formirati samo vatrena lopta, koja je postojala u prvim trenucima Velikog praska; očekivani rezultati ranih faza Velikog praska, te količina hidrogena i helijuma u svemiru neki su od dokaza koji podržavaju ovu teoriju.

Iako su postojeći naučni dokazi bili dovoljni da potvrde teoriju Velikog praska, svjedoci smo da ih je svakim danom sve više. Na čuvenom institutu CERN (**Conseil Européé pour la Recherche Nucléaire**), najopremljenijem nuklearnom institutu na svijetu, napravljeni su eksperimenti s minijaturom Velikog praska. Rezultati ovih istraživanja su dodatno osnažili postojeću teoriju. Prema mišljenju prof. Petera Dornana, fizičara sa londonskog Imperial koledža, koji je predvodio istraživanja, rezultati ovog eksperimenta predstavljaju jedno od najbitnijih okrića XXI stoljeća.

I zakoni termodinamike potvrđuju teoriju prema kojoj svemir mora imati svoj početak. Prema drugom zakonu termodinamike, neki procesi u svemiru su nepovratni i jednosmjerni, pri čemu je smjer određen općom težnjom ka entropiji. Shodno tome, energija postaje sve manje i manje iskoristiva, sve dok ne postane potpuno beskorisna. Kada bi svemir i materija postojali oduvijek, kretanje bi se u vječnosti pretvorilo u mirovanje. Sa druge strane, vječnost ne prolazi, jer ukoliko prolazi, onda nije vječnost. Ukratko, očita činjenica da se mi nalazimo u određenoj vremenskoj tački podrazumijeva postojanje početka.

Ukoliko zamislimo da vrijeme nije stvoreno, nemoguće je izbjeći kontradikciju i takvo razmišljanje se mora završiti dilemom. Jedino moguće rješenje te dileme jeste prihvatanje pretpostavke da je vrijeme stvoreno i da svemir mora imati svoj početak. Ovaj sklad između potrebe postojanja početka svemira i Velikog praska, koji dokazuje početak svemira predstavlja dokaz nad dokazima.

DA LI JE MUHAMMED, A.S., POSLAO SATELIT U SVEMIR?

Vidjeli smo da su se, radi dokazivanja Velikog praska, koristili podaci koji su pristizali sa satelita iz svemira. Dobro, a kako je 1400 godina prije slanja ovih satelita u svemir Muhammed, a.s., znao da je Zemlja bila cjelina sa svim ostalim nebeskim tijelima, pa se poslije odvojila? Da bi se ispostavilo kako je Muhammed, a.s., mogao znati da se svemir stalno širi, upitali smo da li je možda Muhammed, a.s., skrivao neki teleskop ispod pustinjskog pijeska? Povrh svega, taj teleskop bi trebao biti savremeniji od onoga koji je posjedovao Hubble. Dobro, da li će ateisti tvrditi da je, proračunom kosmičke radijacije, Muhammed, a.s., ustanovio da je u početku svemir bio jedna cjelina? Hoće li zastupati ideju da je radi toga Muhammed, a.s., u svemir tajno poslao satelit i da je, analizirajući podatke koji su pristizali sa ovog satelita, 1400 godina prije COBE-a došao do potrebnih zaključaka? Penzias i Wilson, koji su 25 godina prije COBE-a, zajedno s ekipom iz jedne telefonske kompanije, otkrili kosmičku radijaciju, nagrađeni su Nobelovom nagradom. Dobro, a hoće li Muhammeda, a.s., koji je prije 1400 godina rekao da je svemir nastao od samo jednog sjedinjenja i da se svemir širi, nevjernici bar kandidirati za Nobelovu nagradu za fiziku?

Očito je da oni koji kažu da Kur'an nije Allahova objava, nego da ga je napisao Muhammed, a.s., moraju postati predmet podsmijeha. Bez obzira na sve ovo, oni koji nemaju namjeru vjerovati, ostat će dosljedni svome nevjerovanju bez obzira koji dokaz vidjeli. To je tako bilo u vrijeme Ibrahima, a.s., tako je bilo i u vrijeme Musa, a.s., u vrijeme Isaa, a.s., a tako je bilo i u vrijeme Muhammeda, a.s. Psihologija nevjernika ostala je uvijek ista. Oni koji su se suprotstavljali Musau, a.s., govorili su da neće vjerovati bez obzira kakav dokaz im bude donesen:

I govorili su: "Kakav god dokaz da nam doneseš da nas njime opčaraš, mi ti nećemo vjerovati!" (7 - Al-A'raf, 132)

VELIKI PRASAK JE DOKAZ ALLAHOVE JEDNOĆE

Politeističke vjere su se u različitim zajednicama i različitim vremenima pojavljivale u različitim oblicima. Politeističko vjerovanje u Starom Egiptu se veoma razlikuje od politeizma u Indiji. Međutim, za sve oblike politeizma je zajedničko to što svaki bog ima određeno područje svoga suvereniteta. Sunce je bog kao i Mjesec, a bog je i onaj koji vlada planinama... Neki bogovi su odgovorni za kišu, neki za vjetar, neki bog je gospodar planina, a neki rijeka... Nasuprot sistemima vjerovanja koji cjepkaju svemir, židovstvo, kršćanstvo i islam, kao monoteističke vjere, svemir doživljavaju kao cjelinu. A razlog takvih uvjerenja jeste činjenica da u svemiru, kojeg je stvorio Jedan i Jedin Allah, dž.š., ne može biti cjepkanja i podjela. Ta podjela, prema ovim vjerama, jeste samo u vanjskom izgledu, ali u biti svemir predstavlja jedinstvenu cjelinu: svemir kojim upravlja jedan Bog predstavlja jedinstvenu cjelinu u kojoj su sve tačke međusobno povezane.

Veliki filozofi prošlosti, od Kindija, Farabija, Ibn Sinaa, Ibn Rušda, do mnogih kršćanskih učenjaka, smatrali su da "od jednog nastaje jedno", ističući na taj način Božiju jednoću. Ovi mislioci su pokušavali naći korelaciju između partikularija u svemiru, iz čega je proizilazio logičan zaključak o Božijoj jednoći. Ovo jedinstvo je još jednom dokazano nakon što je teorija Velikog praska naučno potvrđena. Početak svemira je nesumnjivo bio u jednom entitetu. Obzirom da je sve u svemiru nastalo iz ovog jedinstva, sve mora biti u međusobnom jedinstvu i međusobnoj vezi. Niko stoga ne može ustvrditi kako Sunce, Mjesec, čovjek, zmija ili biljka imaju svoje zasebne stvoritelje. Iza svega se krije jedinstvo, a Stvoritelj tog jedinstva je i Stvoritelj Sunca, Mjeseca, životinja i biljaka koje su proistekle iz tog jedinstva. Čak i prije dokazivanja postojanja Velikog praska bila je očita nelogičnost ideje prema kojoj su različite stvari stvarali različiti stvoritelji. Međutim, teorija Velikog praska je u tom smislu donijela neoboriv dokaz da je Bog jedan.

Reci: "On je Allah - Jedan! Allah je Utočište svakom! Nije rodio i rođen nije, i niko Mu ravan nije!" (112 – Al-Ihlas, 1-4)

3. POGLAVLJE

STVORENI SMO IZ NIČEGA

On je stvoritelj nebesa i Zemlje, i kada nešto odluči, za to samo rekne: "Budi!" - i ono bude. (2 - Bekare, 117)

Riječ "bede'e", spomenuta u ajetu označava stvaranje iz ničega. Osim toga, ova riječ nosi značenje stvaranja bez uzora, a ne stvaranje po ugledu na nešto već postojeće. Najveće čudo stvaranja jeste stvaranje svega postojećeg iz ničega. Ilustracije radi, razmislimo o postojećim bojama. Niko od nas ne može zamisliti, a ni izmisliti boju koju prethodno nismo vidjeli. Unatoč tome što znamo postojeće boje, ne možemo stvoriti neku novu. Međutim, Allah, dž.š., je stvorio sve boje kada pojam boje nije ni postojao, baš kao što ni svemir ranije nije postojao. Stvoriti pojam i raznovrsnost svega što iz tog pojma proizilazi, i to iz ničega, bez sumnje je iznad mogućnosti ljudskog poimanja i percepcije.

Ateisti tvrde da materija oduvijek postoji, da nema svoj početak i da je sve postojeće nastalo slučajno. Tako, naprimjer, čuveni materijalistički filozof **Georges Politzer** u svojoj knjizi *Polazni principi filozofije* kaže: "Svemir nije stvoren. Kada bi bilo tako, svemir bi trebao biti djelo Boga koji ga je trebao stvoriti u određenom trenutku iz ničega. Da bi se mogla prihvatiti kreacionistička teorija, prije svega se mora prihvatiti postojanje trenutka kada nije postojao svemir, a potom da se nešto pojavilo iz ništavila."

Ateizam je negiranje postojanja Boga, a materijalizam uvjerenje da ne postoji ništa osim materije. Ove dvije riječi se često koriste kao sinonimi, jer ateisti, koji dakle negiraju postojanje Allaha, dž.š., obično prihvataju vječnost materije, te na taj način postaju materijalisti. Ateisti zagovaraju ideju da materija nije stvorena i da oduvijek postoji.

Ideja vječnog postojanja Boga i stvorenosti materije potiče iz monoteističkih religija. Sve monoteističke religije stoje na stanovištu da Bog postoji oduvijek i da je On stvorio materiju.

Tačno je da i danas neki ljudi obožavaju Sunce, Mjesec i vatru. Oni to čine ne posjedujući za takvu svoju praksu nikakvo racionalno, naučno niti filozofsko opravdanje. Uzaludno je racionalno, naučno i logički opovrgavati vjerovanje koje razum, logiku i nauku ne prihvata kao kriterij. Takvim ljudima potrebni su dokazi koji će srušiti njihove predrasude i osloboditi ih njihove zablude. O pitanju postojanja Boga u povijesti čovječanstva postojala su tri različita gledišta čiji zagovornici smatraju da su ona u skladu sa sa razumom i naukom ili da, u najmanju ruku, prihvataju razum, logiku i nauku kao kriterij. Zbog toga ćemo u ovoj knjizi analizirati i pokušati provjeriti tačnost i opravdanost ova tri koncepta (gledišta, svjetonazora, stava, ideje):

1) **Monoteizam:** postoji samo jedan Bog, Onaj Koji je stvorio materiju, savršeni svemir i sve što je u njemu, živo i neživo.

2) **Ateistički materijalizam:** materija postoji oduvijek. Sve je nastalo od materije nizom slučajnosti.

3) **Agnosticizam:** ne možemo znati koja je od ove dvije ideje ispravna. I jednu i drugu je moguće opravdati i dokazati.

U biti postoje samo dvije alternative, jer treća, zapravo, i ne predstavlja novu ideju, nego više nemogućnost dokazivanja ispravnosti jednog od prethodna dva mišljenja. Agnosticizam znači zagovaranje ideje da ne možemo spoznati da li je materija stvorena ili nije. Tako, naprimjer, u djelu *Dijalozi o prirodnoj vjeri*, **Davida Humea** (1711-1776), tri diskutanta predstavljaju suprotnosti, "Cleanthesov čisti filozofski stav" u dijalogu sa "Philovim beznadežnim skepticizmom" i "krajnje neprilagodljivom ortodoksnošću Demea", gdje dakle Philove riječi izražavaju agnostičke stavove. Isto tako, **Kant** (1724-1804) u svojoj *Kritici čistog uma*, smatra da je nemoguće spoznati da li je materija stvorena ili nije, odnosno da li je čovjek stvoren ili nije. (Unatoč činjenici da su njegove ideje po vokaciji agnostičke, Kant je vjerovao u Boga.)

TEORIJA VELIKOG PRASKA OPOVRGAVA I AGNOSTICIZAM I ATEIZAM

Stav agnostika možemo sublimirati u sljedećoj rečenici: “Ne možemo znati ima li Boga ili nema, kao ni da li svemir postoji oduvijek ili ne.” Oni smatraju da niti je šta poznato, niti je moguće spoznati. Ako se potvrdi pretpostavka da “materija ima svoj početak”, kako god će se opovrgnuti pretpostavka da “materija nema početka”, isto tako će se opovrgnuti i mišljenje kako “ne možemo shvatiti da li materija ima svoj početak ili nema”. Prema tome, dokaz da materija ne postoji oduvijek je udarac kako ateizmu, tako i agnosticizmu. Kada je hipoteza o stvaranju i nastanku materije dokazana, ateisti su trebali napustiti svoju nevjeru, a agnostici skepticizam. Ukoliko se sjećate, u 30. ajetu sure “Al-Anbija”, u kojem se govori o Velikom prasku postavljeno je i pitanje “I zar neće vjerovati?”, što predstavlja aluziju na to da će ateisti i agnostici ostati vjerni svojim zabludama. Tako postaje jasno da nema razlike između agnostika i čovjeka koji obožava kravu, i da je poricanje ateista ravno idolopoklonstvu vatropoklonika; filozofija takvih ljudi zasnovana je na uobrazilji, nelogičnosti i krajnjoj naučnoj neutemeljenosti. Napokon su pale u vodu ateističke i agnostičke tvrdnje o naučnosti i racionalnosti. I to još u etapi stvaranja materije... U naredim poglavljima knjige, kada budemo analizirali fenomene kur'anskih ajeta, vidjet ćemo da se u svemiru, u strukturi njegovog stvaranja i u stvaranju živih bića odvija inteligentno osmišljen proces, te ćemo isto tako pokazati da su primjedbe agnostika i skeptika ovoj činjenici samo puka uobrazilja i mašta.

Određeni materijalistički orijentirani naučnici su bili primorani priznati kako su, nakon dokazivanja Velikog praska, morali priznati stvaranje. Ilustracije radi, engleski materijalista, fizičar **H. P. Lipson** je na slijedeći način priznao da je, htio ne htio, morao prihvatiti teoriju Velikog praska: “Smatram da smo primorani ići dalje sa ove tačke i prihvatiti da je stvaranje jedino prihvatljivo objašnjenje. Svjestan sam da je to za većinu fizičara, među kojima sam i ja, veoma odbojno, ali ako egzaktni dokazi potvrđuju jednu teoriju, onda tu teoriju ne možemo odbiti samo zato što nam se ona ne sviđa.”

PRIJE VELIKOG PRASKA

U uvodnom dijelu svoje knjige *Deep Time* David Darling daje osvrt na stanje prije Velikog praska i opisuje ga na sljedeći način: *“Nije bilo vremena, nije bilo svemira... Nije bilo ni materije, a ni energije... Ničega nije bilo... Nije bilo ni najmanje tačke, čak ni praznine. U ovom nepostojanju se pojavila neznatno, izuzetno malo pomjeranje... Jedan sićušni titraj... Jedno lagano talasanje, neodređeni vrtlog... Otvorio se poklopac ove kozmičke kutije i ispod su se pojavili izdanci fenomena stvaranja...”*

A u svojoj knjizi *Starscapes*, Gerrit L. Vershuur, sa Colorado univerziteta, ističe da se, u odnosu na ostale teze, kreacionistička teza pokazala ispravnom: *“Teorija Velikog praska je u skladu sa činjenicom da su Svijet i svemir stvoreni, na što upućuje i vjera. To je neočekivani rezultat astronomije, koji odgovara vjerskim stavovima.”*

Postalo je jasno da vrijeme postoji u odnosu prema kretanju materije. Obzirom da prije Velikog praska nije postojala ni materija ni njeno kretanje, isto tako nije postojalo ni vrijeme. Uporedo sa Velikim prasakom stvoreno je i vrijeme i materija. Inače, to dvoje međusobno je povezano. Roger Penrose, sa Oxford univerziteta i Stephen Hawking su u zajedničkom projektu matematički dokazali da je vrijeme počelo nastankom svemira. Teorija Velikog praska je potvrdila hipotetičku ateističku alternativu, prema kojoj bi svemir, ukoliko je stvoren, morao imati svoj početak. Ukratko, ateistički stavovi su dokazani kao pogrešni na naučni, racionalni i logički način; unatoč tome, oni i danas ipak postoje zasnovani na inatu, uobrazilji i proizvoljnosti.

Sa aspekta temeljnih principa logike, ukoliko postoje dvije oprečne pretpostavke, onda dokaz pogrešnosti jedne od njih znači potvrdu ispravnosti druge. Činjenica da je ateistička pretpostavka da materija oduvijek postoji dokazana kao netačna, kao i činjenica da je ona zapravo stvorena postale su neporeciva istina i ostavile nevjernike bez argumenata. Negirati stvaranje i pored svih ovih jasnih dokaza predstavlja inat i neobjašnjivi dogmatizam.

A to su ajeti jasni, u srcima su onih kojima je razum dat; a Naše ajete samo nepravedni osporavaju. (29 – Al-‘Ankabut, 49)

ČEMU NAS UČI TEORIJA VELIKOG PRASKA?

Teorijom Velikog praska je, prije svega, potvrđeno da svemir i vrijeme imaju svoj početak, da materija nije oduvijek postojala nego da je stvorena. Na taj način je opovrgnuta ideja da je svemir oduvijek postojao.

Osim što pokazuje da svemir ima svoga Stvoritelja, ova teorija dokazuje i pogrešnost ideja kao što je podjela nadležnosti među stvoriteljima, prema kojoj bi svaki od njih imao svoju zonu odgovornosti, kao, naprimjer, Zemlju, Sunce, Mjesec, planine itd. Postalo je jasno da je Onaj Koji je Velikim praskom stvorio prvo jedinjenje ujedno i Tvorac svega, da svemirom upravlja jedna, a ne različite sile. Svemir je započeo iz samo jedne tačke, a Onaj Koji je stvorio tu prvu tačku, jeste Onaj Koji je proizveo čovjeka, rijeke, zvijezde, leptirove, supernove, boje, bol i sreću, muziku i estetiku... Obzirom da sve potiče iz jednog, On mora biti Stvoritelj te jednoće.

Teorija Velikog praska pokazuje da je materija, koju su ateisti stavili na stepen božanstva, kao i materija koja sačinjava cjelokupan svemir, beznačajna poput zrnca prašine. Na taj način, oni koji vide da je cijeli svemir sa svim svojim fantastičnim bojama, ljudima, životinjama i biljem nastao iz ove beznačajne tačke shvataju da umijeće nije u toj tački, već u Tvorcu te tačke. Zatvorite oči i zamislite prazninu koja ne sadrži čak ni tamu, potom pogledajte u drveće oko sebe, mora, nebo, vašu sliku u ogledalu, hranu i umjetnička djela. Kako su sva ova fantastična djela mogla sama od sebe nastati iz tame, iz ničega, iz samo jedne tačke? Intelligentnim ljudima stvaranje se očituje ne samo kroz umjetničko – estetske elemente, nego i kroz matematičke detalje. Brzina širenja svemira je tako kritična tačka, o čijoj prvoj sekundi nakon Velikog praska jedan naučnik kaže: *“Da je brzina nakon prve eksplozije bila manja za samo $1/10^{18}$ svemir bi se urušio unutar sebe; vratio bi se u jednu tačku i nikada ne bi postao ono što je danas.”*

Isto tako, da je količina materije bila malo manja, svemir bi se rasuo na sve strane i formiranje nebeskih tijela ne bi bilo moguće. Sila koja je djelovala prilikom rasparčavanja prvotne materije u trenutku stvaranja svemira bila je ne samo neshvatljivo velika, nego i vrlo precizno

osmišljena. Na isti način, količina formirane materije je, također, detaljno i nepogrješivo precizno. Dakle, naš Stvoritelj je sve detaljno isplanirao kako bi omogućio postojanje svemira kakav mi poznajemo. Sve ove činjenice imaju za cilj pokazati onima koji su zaslijepljeni inatom da je Stvoriteljeva moć bezgranična, i da je On sve savršeno isplanirao do najsitnijih detalja. Osim toga, sve ove činjenice pokazuju da za Stvoritelja svemira ne postoji ništa što On ne može; biva sve ono što On želi, dovoljno je samo da kaže "Budi!".

4. POGLAVLJE

MAGLOVITO STANJE SVEMIRA

Zatim se nebeskim visinama uputio dok je nebo još maglina bilo, pa njemu i Zemlji rekao: "Pojavite se milom ili silom!" - "Pojavljujemo se drage volje!" - odgovorili su. (41 – Fussilat, 11)

Prije nego što se pozabavimo ovim kur'anskim ajetom, osvrnut ćemo se na jedan detalj vezan za prijevod ovog ajeta. Riječ koja je na početku ajeta prevedena kao "zatim" jeste arapska riječ "summe". Osim što znači "zatim", ona znači još i *poslije, nakon toga*. A riječ koja je u ajetu prevedena kao "maglina" jeste arapska riječ "duhan", i ona može značiti još i *dim, magla, para, gas*. Iz ajeta se razumije da je svemir prošao kroz jedan stadij kada je bio u plinovitom stanju, te je, Allahovom voljom, iz ovog stadija prešao u drugi stadij u kome su nastali planet Zemlja i druga nebeska tijela.

Znamo da Zemlja, Sunce i zvijezde nisu nastali odmah nakon Velikog praska. Prije nastanka zvijezda, svemir je bio u stanju gasovitog oblaka, uglavnom sačinjenog od hidrogena i helijuma. Kondenzacijom i pritiskom, kao proizvod gasovitog oblaka, oblikovani su planeti, Zemlja, Sunce i druge zvijezde. Ova saznanja do kojih je danas došao čovjek rezultat su niza otkrića promatranja i laboratorijskih istraživanja kroz povijest nauke. Ni znanje čitavog čovječanstva koje je živjelo u vremenu Muhammed, a.s., nije bilo dovoljno da bi se došlo do zaključka kako je svemir prvobitno bio u plinovitom stanju. Sam Poslanik nije tvrdio da je on autor kur'anskih stavova, nego je, kao što se to često spominje, tvrdio da on samo dostavlja riječi od Stvoritelja svih svjetova:

To su nepoznate vijesti koje ti Mi objavlujemo; ni ti ni narod tvoj niste prije ovoga ništa znali. Zato budi strpljiv, ishod će, zaista, u korist čestitih biti. (11- Hud, 49)

PLINOVI ĆE SE JEDNOM PRETVORITI U MAGNOLIJE

Jasno je da naučni fenomeni koje nalazimo u Kur'anu ne postoje samo da bi bili mudžize, da bi se jednom ustanovilo ono što je Kur'an rekao, ili da bismo naučili neke naučne činjenice. Znanje koje crpimo iz Kur'ana je od fundamentalne važnosti. U Kur'anu je naša pažnja usmjerena na genijalnost začudnog stvaranja. Činjenica da Kur'an na čudesan način predskazuje buduće događaje, obavještava o onome što je bilo nedokučivo u vrijeme njegovog objavljivanja, nije jedino što je bitno. Kur'an također iznosi činjenice koje će tek kasnije postati poznate. Uzmimo za primjer 11. ajet sure "Fussilet". Mudžiza je to što prije 1400 godina Kur'an iznosi da je svemir u početku bio u stanju magline. Međutim, i formiranje zvijezda, planeta, ljudi i magnolija iz te magline, u okvirima zakona kojima je Allah, dž.š., podredio materiju, jeste mudžiza Allahovog stvaranja. Dakle, gledajući u kur'anske mudžize, ne smijemo gubiti iz vida opći nivo znanja u vremenu u kojem su ti ajeti objavljivani, ali ni ono što se krije iza tih ajeta.

BESPRIJEKORNO ORGANIZIRANI ZAKONI

Svjedoci smo savršenog djelovanja fizičkih zakona prilikom stvaranja kada je maglina pod pritiskom formirala zvijezde. Zahvaljujući sili gravitacije, u plinovitom oblaku dolazi do sabijanja i stvaraju se zvijezde, ali na vrlo kontroliran način, tako da se zvijezde ne pretvaraju u crne rupe. Šta je to što tako kontrolira silu gravitacije? Zar ta mjera, ta ravnoteža otvoreno ne upućuje na svjesnog Stvoritelja? Prirodni zakoni se odnose na cijeli svemir, pa tako i na formiranje zvijezda. Njihove ciljeve je odredio Stvoritelj još prije stvaranja. Sila gravitacije nije svjesna ni inteligentna pa da može samostalno prouzročiti sva ova savršena ustrojstva. A kakva bi tek pometnja i nered vladali da Stvoritelj nije stvorio silu gravitacije, da je umjesto toga zvijezde, Mjesec, i planete povezao debelim lancima kako bi ih održao na okupu? Stvaranjem zakona sile gravitacije Stvoritelj je riješio

ovaj problem na najljepši mogući način. **Isaac Newton** (1642-1724) je prvi čovjek koji je otkrio silu gravitacije i smatrao je prirodnim zakonom koji je Bog uspostavio u svemiru. Međutim, ni on, a ni mnogi drugi fizičari nisu mogli znati da je svemir u početku bio u gasovitom stanju. To nije bilo poznato ni prije, a ni hiljadu godina nakon objave Kur'ana...

Sunce koje nas grije, plave okeane, i muzičke note i ukusna jela Allah, dž.š., je stvorio od plinovitog oblaka.

Pa ko hoće, poučit će se. (80 – Abasa, 12)

5. POGLAVLJE

SAVRŠENE ORBITE

Tako Mi neba punog pažljivo sazdanih zvjezdanih puteva (orbita).
(51- Az-Zariyat, 7)

Sintagma koju smo preveli kao *pažljivo sazdaní putevi* na arapskom jeziku glasi “zatul-hubuk”. Ovim riječima se označava *temeljita sigurnost, lijepo stvaranje* u vidu umjetničkog djela.

Ushićujuća blistavost zvijezda i neuporediva slika neba od prve ljudske zajednice do danas privlačili su pažnju čovjeka i ta savršena slika je snažno utjecala na ljude. Brojne pjesme i literarni tekstovi iz povijesti dokaz su izuzetnog osjećaja ljepote koji je nebo izazivalo u čovjeku. Svakodnevni izlazak i zalazak Sunca, Mjesečeve faze i nebo posuto zvijezdama daju snažan osjećaj nepromjenjivosti svemira. Nemoguće je golim okom shvatiti da je svemir ispunjen orbitama. Kada noću pogledamo u nebo čak nam i zvijezde, koje se kreću brzinom od nekoliko hiljada kilometara u minuti, izgledaju nepomične. Činjenica da se sve zvijezde i sva nebeska tijela u svemiru kreću i da je, kako se to u ajetu ističe, svemir ispunjen orbitama, postalo je jasno tek nakon otkrića teleskopa i razvojem nauke. Poznato je da se u svemiru nalazi preko 100 milijardi galaksija, a da se u svakoj galaksiji nalazi stotine miliona zvijezda, većih ili manjih od Sunca. Naše Sunce je zvijezda srednje veličine. Te zvijezde u galaksijama imaju svoje planete poput Zemlje, a one, opet, imaju satelite poput Mjeseca. Sve to nastalo je cijepanjem iz jedne jedine tačke. A sve ove zvijezde, planeti, sateliti nastali iz jedne tačke imaju svoje orbite.

Svoju neograničenu silu i moć, Allah, dž.š., pokazuje kroz svoje stvaranje. Dok je, započinjući sve iz jedne veoma proste tačke, Allah, dž.š., pokazao da je umijeće u Njemu, a ne u tački, stvarajući iz te tačke

ogroman broj nebeskih tijela, On nam pokazuje neograničenost Svoje moći, da Mu je u stvaranju sve lahko i da za Njega ne postoji pojam teško. Svako od ovih nebeskih tijela kreće se u svojoj orbiti i izgled svemira svake sekunde se mijenja. Ova razlika, do koje dolazi širenjem svemira, u isto vrijeme nastaje i usljed kretanja svake zvijezde, planeta i svakog satelita u svojoj orbiti. Svaki trenutak svemira je jedinstven, unikatan, svaki trenutak svake zvijezde razlikuje se od drugih trenutaka, a isto tako i svaki trenutak planeta i satelita...

DOKAZ NA OSNOVU KRETANJA

Kretanje koje postoji u svemiru tokom povijesti privlačilo je pažnju niza mislilaca. Platon je rekao da izvor kretanja mora biti Bog, i smatrao je da svemirom upravlja Stvoritelj, koji je dobar i blagonaklon (milostiv). Aristotel je smatrao da Bog mora biti Prvi Pokretač, koji je prvi uzrok i izvor kretanja u svemiru. Islamski učenjak, Farabi, je, isto tako, zaključio da je Prvi Pokretač izvor svega postojećeg, da je sam nepromjenjiv i da je on, Nepokrenuti Pokretač, pokrenuo kretanje. Filozofsko – religijski pokret iz Basre **Ihvan Safa**, djelovao je u X stoljeću i iza sebe ostavio enciklopedijska djela. U tim djelima bavili su se i kretanjm u svemiru, ističući da je od nastanka svemira iz ničega, u ustrojstvu i funkcioniranju svemira uvijek uočljivo kretanje i da je to, isto tako, dokaz postojanja Allaha, dž.š., kao Pokretača i Onoga koji rukovodi tim kretanjem. Veliki broj kršćanskih mislilaca, poput **Tome Akvinskog**, kretanje u svemiru smatraju dokazom postojanja Boga.

Činjenica da kretanje u svemiru nije ograničeno samo na naš solarni sistem, ili na nekoliko zvijezda nego je prisutno u cijelom svemiru dokaz je neograničenosti Allahove moći. Pažnja koju Kur'an posvećuje orbitama u svemiru također je vrlo znakovita. Dok se sve galaksije kreću na svoj način, dok zvijezde iz ovih galaksija idu svojom putanjom, planeti se u svojim elipsastim orbitama kreću oko zvijezda, a sateliti oko planeta. Da kretanje nije stvoreno kao neodvojivi dio materije ne bismo, sjedeći u fotelji i ispijajući kafu, mogli gledati TV; ne bi bilo kafe, ni TV-a, ni Sunca, ni Zemlje, a ni nas. Kretanje zvijezda u svojim orbitama i postojanje kretanja planeta oko zvijezda omogućilo

je postojanje nas i kafe koju pijemo naspram TV-a. Postojanje pokreta, koji omogućuju formiranje i nastanak neograničenog broja rezultata, i opažanje savršenih, sistematičnih i precizno uređenih galaksija u pokretu, kao najvećih makrojedinenja svemira, i atoma, kao najmanjih mikrojedinenja, poziv je da se razmisli o Božijoj moći i znanju.

Nesumnjivo, bit će onih koji će se oglušiti o ovaj poziv. Nakon 7. ajeta sure "Az-Zariyat", koji skreće pažnju na orbite u svemiru, u 8. i 9. ajetu se na sljedeći način skreće pažnja na kontradiktornost u riječima nevjernika i njihovo okretanje leđa istini:

Vi govorite nejednako, od njega se odvraća onaj za kog se znalo da će se odvratiti. (51- Az-Zariyat, 8-9)

6. POGLAVLJE

ATOM I SUBATOMSKE ČESTICE

Njemu ne može ništa, ni trunčica jedna ni na nebesima ni na Zemlji, izmaći, i ne postoji ništa, ni manje ni veće od toga, što nije u jasnoj Knjizi. (34-Sebe, 3)

Trunčica je najsitniji dio materije. Jedno od značenja *trunčice* je i atom. Na taj način Allah, dž.š., skreće pažnju na postojanje atoma. Osoba koja golim okom promatra sto, tepih, zid, kamen, ne može shvatiti značaj atoma ni znanja o njemu. Skrećući pažnju na značaj atoma, sintagmom “**ni manje od toga**”, Kur'an upućuje i na važnost čestica koje su manje od atoma. Sintagmom “**ni veće od toga**”, naglašava se i značaj većih jedinjenja, kao što su molekuli, jedinjenja atoma; podsjeća se da je sve to poznato Uzvišenom Allahu. Ljudi koji su živjeli u periodu Muhammeda, a.s., nisu mogli znati značaj poznavanja atoma i subatomske čestice. Kur'an kaže da Allahovo znanje obuhvata sve. Tu svakako spadaju i atomi i atomske čestice. Znanje koje danas posjedujemo zahvaljujući kosmičkoj fizici, nauci koja proučava porijeklo i strukturu svemira u uskoj je vezi sa znanjima iz oblasti atomske fizike. Još jedan čudesan znak u Kur'anu jeste to što kad god, riječju “*zerre*” (*trunčica*), Kur'an skreće pažnju na atom, uvijek se pominje i njegova težina (na arapskom jeziku “*miskal*”). Kao što je općepoznato, prilikom proučavanja atoma, od velike važnosti jeste upravo njegova težina.

OD NAJKRUPNIJEG DO NAJSITNIJEG

Zamislimo sebe kako slasno jedemo pizzu. Od čega je ona napravljena? Od kobasice, sira, gljiva, paradajza i brašna. Dobro, a od čega su sačinjeni kobasica, sir, gljive, paradajz? Ili od čega je načinjeno to što čini sve kazano...? Serija pitanja dovest će nas do molekula koje čine atomi poput kisika, vodika i karbona. Potom dolaze protoni i neutroni, koji čine jezgru atoma...

Cijeli svemir sačinjen je od materije ili energije. Materija je sve: od stabla drveta do njegovog lista, od očiju do ruku čovjeka, od zlatnog nakita do pamučne odjeće. Atom je zasebna struktura koja predstavlja najmanju jedinicu nekog hemijskog elementa. Elementarne čestice atoma su pozitivno naelektrizirani proton i naelektrizirani neutron koji čine atomsku jezgru. Elektroni su negativno naelektrizirane čestice koje kruže oko jezgra. To su skorašnja naučna saznanja koja su omogućila pojavljivanje televizije, računara, interneta itd. Stavite, naprimjer, na dlan zrnce pijeska koje se često smatra nečim najjednostavnijim i razmislite o kvadrilionima atoma koji ga čine i koje ne bismo mogli prebrojati do kraja života. Potom zamislite da se, poput planeta oko Sunca, elektroni svakog ovog atoma okreću oko atomskog jezgra. Kvadrilioni sunčevih sistema smješteni su u zrcu pijeska ili kamenčiću na našem dlanu! Nesumnjivo, onaj koji tako razmišlja, shvatit će da u svemiru ništa nije jednostavno i obično. Uzmite u ruke pizzu, ili kamen i zapitajte se šta treba uraditi da bi se ponovno došlo do njihove prvobitne temeljne materije. Šta treba uraditi?! Treba krenuti od prvog praska i ponovno formirati sve faze kroz koje je prošao svemir. U ovim fazama će se pojaviti protoni, elektroni, neutroni, kao temelji atoma, koji je temelj svemira; potom će se pojaviti plinoviti oblak sačinjen od hidrogena i helijuma; potom će se formirati zvijezde i nakon svih faza atoma, koji se proizvode u ovim zvijezdama, dolazi do gljiva, sira, paradajza, naše pizze...

Što više istražujete atom, sve ćete se više čuditi i oduševljavati. Pretpostavimo da metalni novčić, položen na sto, predstavlja jezgro atoma. Elektron koji bi se kretao oko ovog zamišljenog jezgra atoma bio bi na udaljenosti od dva do tri kilometra od njega. Dobro, a šta je između? Između jezgre i elektrona je prazan prostor, vakum. Dakle, komad kamena koji držimo u rukama nosi katriline Sunčevih sistema, ali je 99,99% ovog kamena praznina. Zanimljivo, zar ne?

Analizirajući, u 5. poglavlju, ajet (51 – Az-Zariyat, 7) koji govori o tome da je svemir ispunjen orbitama, vidjeli smo da postoji na stotine milijardi galaksija, preko sto miliona zvijezda u svakoj galaksiji, da svaka zvijezda ima planete, a planeti satelite, da se sva nebeska tijela kreću u savršeno precizno proračunatim orbitama, što sve skupa dokazuje veličinu, neograničenost Allahove moći. Uzimamo u ruku kamen u kome se oko kvadriliona atomskih jezgara na precizno uređen način okreću elektroni, a što je zapravo minijatura kopija Sunčevog sistema. Na što nas to upućuje?

To nas, prije svega, upućuje na činjenicu da se neograničena Stvoriteljeva moć očituje, kako u nezamislivo velikim dimenzijama, isto tako, očituje se i u oku nevidljivim, sitnim dimenzijama. Neograničene veličine stvorene su od sićušnih atoma. Način kretanja u atomu, identičan je kruženju oko centra neograničenih veličina. Sistem u nekoj kosmičkoj galaksiji identičan je sistemu atoma, koji čine jednu trunčicu prašine. Dakle, Onaj koji je stvorio jednu trunčicu svemira, stvorio je i cijeli svemir. Svi ovi fenomeni ukazuju na veličinu Njegove moći, na red koji vlada u svemiru, kao i činjenicu da u Njegovom stvaranju nema mjesta slučajnostima. Za Stvoritelja svemira nema razlike između stvaranja najsitnije čestice i svemira. To što, od stvaranja trilionu atoma u jednoj tački do nepreglednosti granica svemira, za Svemogućeg Allaha nije bitan broj, ni veličina, pokazatelji su da za našeg Stvoritelja ne postoji pojam *teško*. Neograničena je i moć i mudrost Stvoritelja koji je sve to stvorio.

Da su sva stabla na Zemlji pisaljke, a da se u more, kad presahne, ulije još sedam mora, ne bi se ispisale Allahove riječi; Allah je, uistinu, silan i mudar. (31- Lukman, 27)

DETALJNOST STVARANJA U ATOMU

U jezgri atoma nalaze se pozitivno naelektrizirani protoni. Ovi pozitivni elektriciteti međusobno se odbijaju. Međutim, da bi došlo do fenomena stvaranja, protoni se moraju priljubiti jedan uz drugog i sakupiti se u jednoj tački. Sila koja u jednu tačku sabija neutrone i protone, koji se međusobno odbijaju, u atomu veoma je jaka i zove se nuklearna sila. Veoma sitne čestice koje nose ovu silu, nazvani su latinskom riječju "gluoni", što znači *ljepljivi*. (Snažna rušilačka moć atomske bombe postiže se upotrebom ove sile.) Allah, dž.š., koji je sve u svemiru uredio matematičkom preciznošću, tako je učinio i sa ovom veoma snažnom silom. Da je ova sila koja međusobno "posvađane" protone priljubljuje jedne uz druge samo malo slabija, protoni se ne bi mogli održati na okupu, a da je jača, protoni i neutroni bi prodirali jedni u druge.

Atomska bomba nam je na bolan način pokazala ogromnu snagu u atomu. Također nam je pokazala da je jedan od faktora koji omogućavaju naše ovozemaljsko postojanje upravo unutarnja ravnoteža u atomu. Zahvaljujući savršenom redu koji vlada na ovom polju ne dolazi do iznenadne dezintegracije materije i širenja štetnih efekata radijacije. Jedan od faktora koji osigurava ovu ravnotežu jeste i slaba nuklearna sila. Ova snaga je naročito bitna u osiguravanju ravnoteže jezgra koji u sebi sadrži dosta protona i neutrona.

Elektromagnetna sila je također jedan od faktora koji omogućavaju postojanje atoma. Rezultat ove sile jeste međusobno privlačenje suprotno naelektrisanih čestica i odbijanje jednako naelektrisanih čestica. To je omogućilo okupljanje protona i elektrona. Međutim, to okupljanje ima svoju granicu. Dok se nezamislivom brzinom u svojim orbitama okreću oko jezgra, elektroni se ne lijepe za protone. Međusobno odbijanje negativno naelektriziranih elektrona, koji sa okreću jedan za drugim, i privlačenje elektrona od strane protona – ništa ne mijenja. Niti se elektron lijepi za proton koji ga privlači, niti pod utjecajem brzine svoga okretanja izlazi iz svoje orbite. Onaj koji upravlja nerazumnim elektronima nesumnjivo je Stvoritelj i materije, i atoma i elektrona i svega ostalog. Načinimo, kao svjesna ljudska bića, jedan eksperiment. Zavežimo konop oko struka trojici ili četvorici prijatelja, i poredajmo ih okolo dok drugi stoje u sredini kruga. Neka ih oni koji budu u centru pokušavaju povući prema sebi. Dok ih budu privlačili ka sebi, toliko snažno kao da će se zalijepiti za njih, neka se vezane osobe trčeći okreću oko centra i neka se međusobno odbijaju. Neka se međusobno odbijaju i oni u sredini koji predstavljaju jezgro. Bez ikakve sumnje, iluzorno je očekivati da svi oni naprave stotine okretaja u sekundi kao što to čine elektroni. Mogu li, razumni ljudi, makar u trajanju od jedne minute, oponašati kretanje atoma? Zamislite još da smo oponašali model atoma sa tri ili četiri orbite, da oko zamišljenog jezgra postoje rotacije u tri-četiri različite putanje. Ko zna kako bi bio interesantan naš pokus kada bismo još mogli dodati nekoliko sumo-hrvača, koji bi predstavljali silno ljepljive "gluone" u jezgru, i pokušavali održati one u sredini koji privlače konope stisnute jedne blizu drugih, ali i međusobno malo odvojene! Kakvo bi to iskustvo bilo! Kako pokrete i radnju, koju svjestan čovjek nije kadar obavljati ni minutu, milionima godina uspijevaju sprovesti protoni i elektroni čiji broj ne možemo ni izgovoriti, u atomima, kojih u jednom kamenčiću ima na kvadrilione...

Atomi koji postoje u svemiru i u našem tijelu proizvedeni su prije mnogo vremena na supernovama. Kalcijum u našim zubima, atom karbona u pizzii, atom željeza u našem tijelu, sve su to proizvodi zvijezda visoke temperature. Ovaj potrošni materijal svemira priprema se u zvjezdanim laboratorijama pa se potom transformira u našu krv, meso, zube, oči.

Ovo nije priča o pustolovini koja se događa daleko od nas. Ovaj savršeni sistem neprestano se odvija u našim rukama, kosi, očima, u hrani koju jedemo, stolici na kojoj sjedimo, u svemu i svakad, u svakom trenutku. Preciznim proračunom i Svojom velikom moći, naš Stvoritelj bez umora i zastoja, radi nas, održava ovaj proces. Sva ova kretanja unutar atoma, sva energija koja postoji u atomu osigurava postojanje materije i nas samih.

Onaj kome pripada vlast na nebesima i na Zemlji, koji nema djeteta, koji u vlasti nema ortaka i koji je sve stvorio i kako treba uredio!

(25 - Furkan, 2)

TREBA LI JOŠ NEŠTO?

Pretpostavlja se da u cijelom svemiru postoji 10^{80} čestica. Da bi ste taj broj bolje razumjeli, napišite 80 nula iza broja 1 i razmislite o veličini tog broja. Zahvaljujući veoma složenim i precizno podešenim silama, sve te čestice su u neprestanom kretanju. Zvijezde repatice, supernove, planeti, kao rezultat skladnog kretanja ovih čestica, se, isto tako, kreću na veoma složen, besprijekorno podešen i savršeno sofisticiran način. Treba li još nešto predočiti kako bi se stekla predstava o moći i preciznom planiranju koje stoji iza svega ovoga?!

U ovom poglavlju smo nastojali ukratko prikazati strukturu atoma i istaći kako je atom vrlo kompleksna, savršena i krajnje precizno kreirana struktura. I što se više udubljujemo u ovu analizu, bit ćemo sve zapanjeniji.

Pojavljivanje atomskih čestica nakon Velikog praska rezultat je preciznog plana. Sve je pažljivo isplanirano: temperatura u svakoj fazi praska, broj atomskih čestica, sile koje su u svakom trenutku bile prisutne, kao i intenzitet ovih sila. Bilo kakva promjena ovih vrijednosti značila bi prestanak postojanja galaksija i atoma i sve bi okončalo haosom. Posljedica ove primordijalne eksplozije nije bila haos, kao što bi bilo za očekivati,

nego, naprotiv, savršena harmonija, djelo Stvoritelja kontrolirano fizičkim zakonima koje je On uspostavio, savršeni poredak koji vlada u svemu, od atoma do galaksija.

Prilikom stvaranja svemira čak i djelići sekunde igrali su veliku ulogu. **Steven Weinberg** autor je poznatog djela *Prve tri minute*, a ove njegove riječi svjedoče o savršenosti stvaranja u prvim minutama svemira:

“Da je u prvih nekoliko minuta svemira bio jednak broj čestica i anti-čestica, kada temperatura padne ispod milijardu stepeni, sve to bi nestalo i ne bi ostalo ništa osim radijacije. Činjenica da mi postojimo dokazuje da nije bilo tako. Broj elektrona morao je biti nešto veći od broja pozitrona, broj protona od broja neutrona nego anti-neutrona.”

Svaka čestica nastala nakon velikog praska morala se formirati pri određenoj brzini, određenoj temperaturi, u određenom trenutku. Veliki prasak je izveden na takav način da je nakon njega uslijedio postepeni razvoj materijalnog svijeta koji na najbolji način govori o apsolutnoj i savršenoj moći i umješnosti Stvoritelja. U prethodnom tekstu ovlaš smo se dotakli strukture atoma i oblikovanja atomskih čestica nakon Velikog praska. Što više poniremo u proučavanje ovih pitanja, više nas oduševljava misterija stvaranja. Potpuno razumijevanje značaja atoma, stvaranja subatomske čestice na krajnje precizno osmišljen način i transformiranja subatomske čestice u atome iznad je mogućnosti ljudskog intelekta. Da se 10^{80} pozitivno i negativno naelektrisanih čestica nije pretvorilo u atome na savršeno uravnotežen način, ne bi postojali ni ljudska ličnost, ni knjiga koju čitate, ni Zemlja na kojoj živimo.

Bez obzira penjali se mi u nebeske visine ili ponirali u mikroskopske dubine, svugdje ćemo se susresti sa istom savršenošću i ljepotom Božijeg djela i zakona.

**Allahova je vlast na nebesima i na Zemlji i nad onim što je na njima;
On sve može! (5 - Al-Ma'ida, 120)**

7. POGLAVLJE

CRNE RUPE: VELIKA ZAKLETVA

I kunem se mjestom gdje se zvijezde gube, a to je, da znate, zakletva velika. (56 – Al-Waqi'a, 75-76)

Izraz iz navedenog 75. ajeta, koji smo preveli kao “mjesto gdje se gube”, prijevod je arapske riječi koja glasi “mevki”. Ista riječ spominje se i u 53. ajetu 18. sure “Al-Kahf”, i tu izražava “padanje” grješnika u vatru. Korijen ove arapske riječi je “vekaa” i u Kur'anu se koristi u značenju pasti, desiti se, ostvariti se, realizirati se i sl.

Zvijezde se obdržavaju hidrogenskim eksplozijama u njihovoj unutrašnjosti. Ovim eksplozijama jedan dio materije se pretvara u energiju oslobađajući vrlo visoku temperaturu. Cjelokupnu energiju koju bi oslobodili sagorijevanjem dva miliona kilograma uglja možete dobiti pretvaranjem u energiju samo jednog grama materije. Ilustracije radi, na našem Suncu, koje je zvijezda srednje veličine, svake sekunde četiri milijarde kilograma materije pretvara se u energiju. Zvijezde koriste samo jedan mali dio svoje materije kao gorivo, i kada se to gorivo potroši, zvijezda umire. Rađanje i smrt, koje je Allah, dž.š., odredio svemu živom, odredio je također i zvijezdama. Svaka zvijezda neizostavno ima svoj kraj. “Mi umiremo, ali naš Stvoritelj vječno postoji i Njegovo stvaranje se neprestano nastavlja”, kao da govore zvijezde koje umiru, dok se na drugoj strani svemira rađaju nove zvijezde.

GUBLJENJE ZVIJEZDA I VELIKA ZAKLETVA

Značaj mjesta gdje padaju zvijezde naglašen je zakletvom koja je opisana kao "velika". U nastavku ćemo se pozabaviti nevjerovatno velikim brojkama povezanim sa smrću zvijezda koje potroše svoje gorivo. Najveće brojčane vrijednosti u svemiru pojavljuju se prilikom umiranja zvijezda na što i upućuju kur'anske riječi "A to je, da znate, zakletva velika".

Svi stručnjaci iz oblasti fizike znaju da su jedan od najzanimljivijih fenomena u svemiru crne rupe koje nastaju smrću velikih zvijezda, tri puta većih od Sunca. Nakon što potroše svoje gorivo, ova nebeska tijela počnu ponirati sama u sebe. Velike zvijezde, koje se pri tome sažimaju, posjeduju izuzetnu gustoću i silu gravitacije. Ta sila je toliko jaka da joj se čak ni svjetlost, koja se kreće brzinom od 300 hiljada kilometara u sekundi, ne može oduprijeti, te crne rupe gutaju čak i svjetlost koja prolazi pored njih. Kasnije, mnogi planeti i zvijezde također bivaju privučene ovom snažnom gravitacijskom silom. Crne rupe, dakle, predstavljaju okončanje, "mjesto pada" i drugim zvijezdama. Postojanje crnih rupa, koje se ne vide teleskopom, utvrđeno je na osnovu toga što, poput kovitlaca, gutaju svjetlost i zvijezde iz okoline šireći X zrake. Najinteresantniji naučni radovi Stephena Hawkinga govore o crnim rupama. On je otkrio novu vrstu radijacije koja je i nazvana po njemu, i dokazao da crne rupe mogu zračiti radijaciju u skladu sa fizičkim zakonima vezanim za energiju. Bez obzira što je 2004. godine bitno revidirao svoju teoriju o crnim rupama, Hawkingov doprinos u istraživanju crnih rupa ipak je veoma značajan.

Crne rupe, koje nastaju implozijom zvijezda - poniranjem zvijezda u same sebe zahvaljujući ogromnoj gravitacijskoj sili, u potpunosti su u skladu sa 75. i 76. ajetom sure "Al-Waqi'a". Nesumnjivo da je u periodu objave Kur'ana bilo nepoznato da zvijezde imaju svoj kraj, da se prilikom nestanka pretvaraju u crne rupe i da je to bitno sa aspekta kosmičke fizike. Pretvaranje zvijezde u crnu rupu i faze kroz koje se to dešava inače predstavlja vrlo interesantan fenomen.

Zvijezde koje potroše svoje gorivo ne umiru odmah; one prvo počinju rasti, bubriti i nadimati se. Njihova temperatura koja je prethodno iznosila 15 miliona stupnjeva povećava se i dostiže 100 miliona stupnjeva. Zvijezda

postaje crveni div ili super div. Prostor koji zauzima jedan super div toliko je velik da u sebe može primiti preko 60 miliona sunca. (Veličina svih ovih brojki, poput veličine gravitacije crnih rupa, asocira na veličinu na koju se upozorava u 76. ajetu sure "Al-Waqi'a".)

Neke supernove se počinju sažimati i postaju bijeli patuljci. Jedna ovakva zvijezda zapremine približne zapremini prosječnog čovjeka ima masu od oko 10 miliona kilograma. Što se tiče većih zvijezda, one se preobraćaju u neutronske zvijezde (pulsare), koji se smatraju konačnom fazom u evoluciji zvijezda. Ove zvijezde se sastoje od vrlo guste materije koju uglavnom čine neutroni sa vrlo jakom privlačnom silom. Materija koja čini neutronske zvijezde je nevjerovatno gusta. Da bismo stekli predstavu o kakvoj se gustoći radi, spomenut ćemo da čajna kašičica ove materije ima masu od oko milijardu tona.

Dok se svi ovi spektakularni događaji odvijaju, mi na našoj planeti mirno jedemo, spavamo, bavimo se sportom, trčimo, ćaskamo... ne misleći o njima. Takav je naš život: učinjen mogućim snagama koje su daleko iznad naših mogućnosti u svakom pogledu.

8. POGLAVLJE

PULSARI

Tako mi neba i Tarika! A znaš li ti šta je Tarik? Zvijezda koja probija!
(86 - At-Tariq, 1-3)

Riječ “*tarik*” jezički je izvedena iz korijena “*tareka*”, u značenju “kucati, udarati, lupati”. U velikom broju prijevoda Kur’ana riječ “*Tariq*” je uzeta kao lično ime, što nije pravilno. Ova riječ može također značiti i “*pulsirati*”, poput kucajućeg srca, iz čega je izveden pojam “*pulsar*” što označava objekat koji je veoma daleko u svemiru i poput zvijezde proizvodi radio signal.

MALI ZELENILJUDI IZ SVEMIRA

Jocellyn Bell sa engleskog Cambridge univerziteta je 1967. godine iznenada naišla na gravitacijsko polje milion puta veće od sunčevog. Objekat je emitirao pravilne otkucaje nalik otkucajima srca. U to vrijeme se nije znalo da u svemiru postoji neko nebesko tijelo koje bi moglo biti izvor ovako pravilnih otkucaja. Zbog toga se došlo do zaključka da te signale odašilju inteligentna bića sa drugih planeta. S velikim uzbuđenjem štampane su pozivnice, obaviještene medijske kuće i organiziran pompezni seminar. LGM (Little Green Men – “mali zeleni čovjek”) značilo je da su otkrivena inteligentna bića u svemiru i da je sa njima uspostavljen kontakt putem radio signala. Nedugo zatim otkriven je izvor spornih radio signala. Bila je to neutronska zvijezda, nebesko tijelo koje se okretalo nepojmljivo velikom brzinom. Neutronske zvijezde tako su dobile još jedno ime, pulsari. Jocellynino otkriće nije omogućilo uspostavljanje kontakta sa svemircima, ali je osiguralo otkriće pulsara. Riječi “*pulsar*” i “*pulsirajuća*” su u skladu sa riječju *Tarik* u Kur’anu, što znači “kucač”.

ZNATE LI ŠTA JE PULSAR?

U drugom ajetu sure "At-Tarik" čitamo "A znaš li ti šta je Tarik?" Jedna kašičica materije iz pulsara teži milijardu tona. Kada bi na zemlju pao samo djelić materije sa pulsara, probušio bi Zemlju i izašao na drugom kraju planeta. Zamislite, a kašičica bilo koje materije sa Zemlje teži svega nekoliko grama! Ove činjenice dovoljno govore o tome koliko je teško shvatiti pulsar. Pulsar nastaje sažimanjem zvijezda nekoliko puta većih od Sunca. Prečnik pulsara iznosi oko 15 do 20 km. Kada bismo na takav način sabili i naš planet, bila bi to sfera prečnika od svega 100 metara. Zemlji treba 24 sata da se okrene oko svoje ose, dok se pulsar oko svoje ose obrne nekoliko puta u sekundi. Sve ove činjenice pokazuju kako je teško pojmiti pulsar.

HAJDE, IZMISLITE NEKU MUDŽIZU!?

Neki su smatrali pokušavali identificirati zvijezdu spomenutu u ajetu i tvrdili su da je to neko konkretno nebesko tijelo, Saturn ili Venera. **Mustafa Mlivo**, koji smatra da su to pogrešne pretpostavke i, ističući da Tariq nije ništa drugo do pulsar kaže:

"Karakteristike nebeskog tijela koje se spominje u prva tri ajeta sure "Tarik" su:

1. Ono pulsira (kuca);
2. Zvijezda je
3. Probija, buši, prodire

Nijedna planeta sunčevog sistema ne posjeduje ove osobine budući da:

- nijedna planeta ne pulsira tako da ostavlja utisak kucanja, otkucaja,
- nijedna od njih nije zvijezda, nego su to hladna nebeska tijela,
- nijedna od njih ne proizvodi tako snažnu radijaciju.

Kao što je to očito, Kur'an govori o zvijezdi koja je otkrivena tek 1970. godine. Zbog toga što niko nije mogao pretpostaviti šta znači pulsirajuća zvijezda, riječ "Tariq" se u prijevodima najčešće ostavljala neprevedena, a u fusnotama, rječnicima i tefsirima objašnjavalo se njeno značenje.

Kur'an, čija je svaka rečenica, svaka riječ prepuna dubokih značenja, još uvijek krije skrivene istine koje treba otkriti. Što više proučavamo Kur'an, sve smo prosvjetljeniji i sve smo učeniji.

9. POGLAVLJE

SILA TEŽE I KRETANJE

I kunem se zvijezdama - koje se skrivaju, koje se kreću i koja u svoja gnijezda ulaze (iz vida gube). (81 - At-Takwir, 15-16)

Da bi se bolje shvatilo značenje ovih ajeta, prvo ćemo analizirati značenja riječi koje se spominju. Riječ koju smo u 15. ajetu preveli kao "koje se skrivaju" jeste arapska riječ "hunnes". Ova riječ znači još i "suprotno toku, skrivanje, skupljanje, povlačenje pred čime, odstupanje". A izraz "koja u svoja gnijezda ulaze" jeste arapska riječ "kunnes", koja još znači i "slijediti određenu putanju, vratiti se kući, gnijezdo nečega što se kreće". Arapsku riječ *džarije* iz 16. ajeta preveli smo kao "tekući".

U svakom trenutku neizbježno smo okruženi nizom naučnih zakona. Zakon gravitacije, kretanja, zakoni termodinamike i brojni drugi naučni zakoni stalno su prisutni u našim životima. Dok jedemo, hodamo, obavljamo fiziološke potrebe, podređeni smo zakonu gravitacije. Kada astronauti u svemiru jedu ili obavljaju fiziološke potrebe, za to su im potrebna posebna pomagala, jer su njihova tijela kreirana za uvjete koji vladaju na Zemlji i gdje vlada sila gravitacije.

Naučna otkrića naučnika nisu izum nečeg nepostojećeg, već otkriće onoga što već postoji. Sila gravitacije je oduvijek postojala u svemiru. Međutim njeno precizno definiranje i pojašnjavanje matematičkim formulama pripalo je i pošlo za rukom Isaacu Newtonu (1642-1727). Utvrđujući zakon gravitacije, Newton je pokazao da je sila gravitacije jedan od principa stvaranja kome su podređeni zvijezde, Zemlja i mjesec, da ljudi nisu slučajno priljubljeni za zemlju (tlo), nego da je to posljedica sile gravitacije koja je neodvojiva od materije.

Pozivajući se na veoma preciznu ravnotežu koja vlada u svemiru, Isaac Newton je rekao: *“Autor ovog krajnje osjetljivog sistema koga sačinjavaju zvijezde, planeti i komete može biti samo inteligentni i moćni Stvoritelj. On, kojeg zovemo našim svemoćnim Gospodarom, upravlja svime i sve je podređeno Njegovoj moći..”*

UNIVERZALNA MATEMATIKA

U Kur'anu se često ističe da je Allah, dž.š., sve s mjerom stvorio. To znači da svemirom dominira matematika. Sve što je s mjerom stvoreno je mjerljivo prema određenim uspostavljenim standardima, i može se matematički izraziti. Newton je ispravio i dopunio Keplerove i Galileove radove te dokazao da je materijalni svijet u potpunosti matematički objašnjiv.

Nauka je tek u 18. stoljeću prepoznala značaj sile gravitacije. Uzvišeni Allah je u VII stoljeću, u Svojoj knjizi Kur'anu, ukazao na zakon gravitacije kojem je podredio stvoreni svijet. Analizom citiranih ajeta s početka ovog poglavlja, uočićemo da oni ukazuju na silu gravitacije, na ravnotežu između gravitacije i kretanja. I Sunce i jezgro atoma posjeduju privlačnu silu kojom Sunce privlači planete, a jezgro atoma elektrone. Ovu silu nazivamo silom teže ili gravitacije. Jezgra atoma pokušava sebi pripojiti elektrone, a Sunce planete djelujući ovom silom. Riječ “hunnas” spomenuta u 15. ajeta sure “At-Takwir” lahko možemo povezati sa silom gravitacije. (Ne smije se zaboraviti da u vrijeme objave Kur'ana ljudi nisu znali za postojanje sile gravitacije, te zbog toga nije ni postojao taj izraz. Da bi izrazio silu gravitacije, Kur'an koristi riječ “hunnas” [suprotno toku, skrivanje, skupljanje, povlačenje pred čime, odstupanje] i time aludira na ovu silu.)

Unatoč privlačenju atomskog jezgra, elektroni ne padaju na jezgro, niti planeti padaju na Sunce, bez obzira na njegovu privlačnu silu. Ono što onemogućava elektronima da se prilijepe za jezgro, a planetima za Sunce jeste njihovo kretanje. Riječ “džarije” koja se spominje u 16. ajetu navedene sure, znači “kretanje, tok” i predstavlja savršen izbor, jer upravo je to faktor koji sprečava prijanjanje. Kada bi se elektroni i planeti pripojili jezgri, odnosno Suncu, ne bi postojali ni planeti, niti Sunčev sistem, ni

orbite, niti život. Kada bi se opet, elektroni i planeti otrgli privlačnoj sili “hunnese”, oslobodivši se gravitacijske sile, opet ne bi bilo ni galaksija, ni životinja, ni biljaka, ni boja, a nisi nas samih. Zahvaljujući postojanju ova dva različita fenomena, elektroni se kreću tamo gdje trebaju biti, u svojim orbitama, a planeti tamo gdje oni trebaju biti, u svojim orbitama. A ovo kretanje u ležištu na jedan fenomenalan način definira riječ “kunese” iz 16. ajeta. Riječju “hunnese”, Kur'an objašnjava privlačenje ka centru u sili gravitacije, riječju “džarije” faktor kretanja koji osigurava odupiranje gravitaciji, a riječju “kunese” održavanje u orbiti, koja se formira zahvaljujući postojanju ova dva faktora. Tako je Kur'an, u vremenu kada nije postojala terminologija kojom bi se mogla izraziti sila gravitacije, obznanio fenomene koji proizilaze iz postojanja ove privlačne sile.

NEPRESTANA DIVOTA - OD ATOMA DO ZVIJEZDA

Kao što smo se na prethodnim stranicama uvjerali, Uzvišeni Allah se u određenim kur'anskim ajetima zaklinje kako bi usmjerio našu pažnju na neke važne fenomene. Zakletve koje susrećemo u ajetima upućuju na besprijeekorna Allahova stvaralačka djela, a istovremeno predstavljaju i fenomenalne obznane za one čiji su umovi otvoreni za nove spoznaje.

U našem tijelu protoni u jezgru neizbrojivog broja atoma primjenjuju silu gravitacije, a svojim kretanjem elektroni joj se odupiru, pri tome ostajući u svojim orbitama. Sve se ovo odvija u potpunoj harmoniji zahvaljujući elektromagnetnoj, nuklearnoj i drugim silama koje djeluju u atomu. Da li bi od nas ostalo i traga kada bi se atomi iz našeg tijela izmiješali sa atomima stolice na kojoj sjedimo ili poda na kojem ležimo? Ili, da li bismo postojali kada bi se elektroni stolice na kojoj sjedimo izmiješali sa elektronima iz našeg tijela, izazivajući kaos? Ne, naravno! Sila gravitacije i sila kretanja, kao i neke druge sile harmonično djelujući omogućavaju naše postojanje.

Sile o kojima smo govorili, kao i sve stvoreno, upućuju nas i podsjećaju na Stvoritelja.

10. POGLAVLJE

SVE SE KREĆE U SVOJOJ ORBITI

I noć i dan Njegovo su djelo, i Sunce i Mjesec, i svi oni u orbitama svojim plove. (21 – Enbija, 33)

U arapskom jeziku ukupnost se izražava riječju “kullun”. Ova riječ znači još i “sve, svako od njih”. U arapskom jeziku postoji i gramatička dvojina, za što se koriste riječi zvane “tesnije”. Navedeni ajet navodi dva nebeska tijela, Sunce i Mjesec, kako u svojim orbitama, tačno određenim putanjama, plove. Međutim, nekorištenje gramatičke dvojine u ajetu, navodi na razmišljanje da se radi o najmanje tri nebeska tijela. Ako se ima u vidu da je svijet mjesto gdje nastaje dan i noć, onda postaje jasno da je Zemlja treće nebesko tijelo na koje se u ajetu upozorava.

Riječ koju smo u ajetu preveli sa ‘orbita’ jeste arapska riječ ‘felek’. Ova riječ znači ‘putanju kojom se kreću zvijezde i planeti’.

FENOMEN (NADNARAVNOST) U UPOTREBI SVAKE RIJEČI

Kao što ste mogli primijetiti, svaka pojedinačna riječ je pažljivo odabrana. Riječ iz istog ajeta, koju smo preveli sa “ploviti” jeste arapska riječ “sebehe”. Maurice Bucaille (Moris Bikail) harmoniju kretanja Sunca, Mjeseca i Zemlje izražava ovako:

“Arapski glagol “sebeha” označava promjenu mjesta objekta koja je rezultat vlastitog kretanja. Ako se promjena mjesta tijela dešava u vodi, onda se to naziva ‘plovljenje’, a ako se promjena mjesta dešava na zemlji,

onda promjena mjesta nastaje pomijeranjem udova onoga što se kreće. Ako se, pak, ova promjena mjesta dešava u svemiru, u tom slučaju ovaj glagol moguće je prevesti samo prema njegovom osnovnom etimološkom značenju. Prema tome, ispravno bi bilo ovaj glagol shvatiti u značenju 'mijenjanje mjesta vlastitim kretanjama'. Okretanje oko svoje ose Mjesec upotpuni u isto vrijeme kada i okretanje oko Zemlje, dakle za 29,5 dana. Tako mi uvijek vidimo istu stranu Mjeseca. Sunce se oko svoje ose okrene za oko 25 dana. Glagol "sebeha" kojim je opisano kretanje Sunca i Mjeseca dakle u potpunosti je u skladu sa modernim naučnim otkrićima. Ovu činjenicu nijedan čovjek, bez obzira na stepen vlastitog obrazovanja, nije mogao spoznati u VII stoljeću.

Kao što se vidi, preciznošću značenja glagola 'sebehe', u Kur'anu se nalazi upozorenje na specifično kretanje Sunca i Mjeseca. Ovo kretanje potvrđuje se i dostignućima moderne nauke. Ne može se reći da je ovo specifično kretanje Sunca i Mjeseca mogao izmisliti čovjek koji je živio u VII stoljeću.

SUNČEV SISTEM

Kretanje Sunca, Mjeseca i Zemlje odvija se na vrlo precizan način, bez ikakvog negativnog djelovanja na život na Zemlji. Istovremeno, svi ti fenomeni su stvoreni kako bi omogućili postojanje i raznovrsnost života na Zemlji. Planet Zemlja se okreće oko Sunca pod nagibom od 23 stepena i 27 minuta. Zahvaljujući takvom nagibu, na Zemlji postoje različita godišnja doba, a od njega zavisi i sistem rasta biljaka.

Zemlja se oko svoje ose okreće brzinom od 1670 km na sat. Kada se Zemlja ne bi okretala oko svoje ose, onda bi na strani okrenutoj prema Suncu uvijek bio dan, a na suprotnoj bi uvijek bila noć. Na takvoj Zemlji ne bi bilo ni bilja, a niti života uopće.

Nit' Sunce može Mjesec dostići nit' noć dan prestići, svi oni u svemiru plove. (36 – Yasin, 40)

Sva kretanja i Sunca, i Mjeseca, a i Zemlje odvijaju se u potpunoj harmoniji. U Sunčevom sistemu sve je tako dobro podešeno da čak i najveći planet sistema - Jupiter - svojim postojanjem daje doprinos mogućnosti

života na Zemlji. U svom članku o Jupiteru, astronom **George Wetherill** kaže sljedeće: *“Kada se na mjestu gdje se nalazi Jupiter ne bi nalazio planet te veličine, Zemlja bi gotovo hiljadu puta više bila izložena meteorima i kometama... Da Jupiter nije na mjestu na kome jeste, u ovom trenutku ne bi bilo ni nas da istražujemo misteriju porijekla Sunčevog sistema.”*

Gdje god pogledamo, vidjet ćemo blistave ideje, besprijeorne proračune i savršenu umjetnost stvaranja. Dovoljno je samo da se zamislirno nad Allahovim stvaranjem, da upotrijebimo svoj razum, ako razum imamo, da ne bježimo od svoga Stvoritelja, Koji, onima koji razmišljaju, i cijelom svemiru pokazuje dokaze Svoje moći, milosti i umjetnosti.

U stvaranju nebesa i Zemlje i u izmjeni noći i dana su, zaista, znamenja za razumom obdarene, za one koje i stojeći i sjedeći i ležeći Allaha spominju i o stvaranju nebesa i Zemlje razmišljaju. **“Gospodaru naš, Ti nisi ovo uzalud stvorio; hvaljen Ti budi i sačuvaj nas patnje u vatri! (3 - Ali ‘Imran, 190-191)**

11. POGLAVLJE

STVARANJE U PAROVIMA

Neka je hvaljen Onaj koji u svemu stvara parove: u onome što iz zemlje niče, u njima samima, i u onome što oni ne znaju!

(36- Ja-sin, 36)

Riječ "ezvadž", koja se spominje u ajetu znači 'par, supružnik'. U citiranom ajetu navedena su tri primjera stvaranja u parovima:

1. Parovi koji niču iz zemlje, dakle biljke koje imaju muške i ženske izdanke.
2. Stvaranje ljudskih parova, muškarca i žene. Neki smatraju da se pod ovim podrazumijeva i postojanje nekih oprečnih osobina u ljudskom karakteru kao što su hrabrost/kukavičluk, ljubav/mržnja, darežljivost/škrtoš i sl.
3. Nepoznati parovi. U vrijeme objavljivanja Kur'ana o stvaranju u parovima bilo je vrlo malo poznatog. U poglavlju koje slijedi najviše ćemo se pozabaviti ovom posljednjom vrstom parova.

OTKRIĆE KOJE JE DONIJELO NOBELOVU NAGRADU

Atom leži u osnovi svake materije u svemiru. Izučavanje ovog najmanjeg dijela materije može nam dati predstavu o stvaranju svega u parovima. Ako se u ovom najsitnijem dijelu materije nalaze parovi, onda je sve stvoreno u parovima, obzirom da je sve u svemiru stvoreno iz ove čestice.

Što su se više produbljavale analize atoma, ustanovljavalo se da atom nije sačinjen samo od protona, neutrona i elektrona, već da posjeduje mnogo kompleksniju, precizniju i savršeniju građu. Čak i najsitnije čestice atoma stvorene su u parovima:

- Naspram protona nalazi se anti-proton.
- Naspram elektrona pozitron.
- Naspram neutrona anti-neutron.

Otkriće da je materija stvorena u parovima jedno je od najbitnijih otkrića u fizici. Engleski naučnik, Paul Dirac, je za svoja otkrića na ovom polju 1933. godine dobio Nobelovu nagradu za fiziku. Diracovo otkriće, poznato pod nazivom 'parite' otvorilo je put do otkrića da materija ima svoj par u anti-materiji.

Precizni proračuni Uzvišenog Tvorca također su vidljivi kod preciznog određivanja broja protona, elektrona, neutrona i njihovih pariteta prilikom stvaranja svemira. Uzmimo za primjer elektron i njegov paritet pozitron. Kada se to ujedini, nastaje energija. Ako naspram 10 jedinica elektrona bude 15 jedinica pozitrona, 10 jedinica elektrona i 10 jedinica pozitrona će nestati, a ostat će 5 jedinica pozitrona. U slučajevima kada njihov broj bude isti, pojavljuje se energija, a nestaje i elektrona i pozitrona. Da bi, dakle, održali svoje postojanje, i protoni i elektroni i neutroni brojčano moraju biti nadmoćniji od svojih pariteta. Pri tome je, isto tako, veoma bitna i brojčana ravnoteža između elektrona, protona i neutrona. Ilustracije radi, da je broj elektrona manji od broja protona, ne bi postojao život.

Naše postojanje je, dakle, bilo moguće jedino nakon ovakvih krajnje preciznih proračuna. Da je samo jedan od hiljada mogućih detalja prepušten slučajnosti, danas ne bismo postojali. Postojimo zahvaljujući tome što je naš Stvoritelj obaviješten o svemu, što sve kontrolira Svojom neograničenom moći.

DOPRINOS JEDINSTVU RAZLIČITOSTI

Kao što smo i prethodno istakli, jedini razlog zbog kojeg se skreće pažnja na naučne fenomene u Kur'anu nije činjenica da takve stavove nije bilo moguće iznijeti na osnovu znanja kojim su raspolagali ljudi iz vremena Muhammeda, a.s. Nesumnjivo, i to je veoma bitno. Međutim, isto tako je bitno da, analizirajući naučna saznanja koja se spominju u ovim ajetima, uočimo savršenstvo Allahove moći, umjetnosti, znanja i kreacije.

Naprimjer, veoma je bitno što, analiziranjem kur'anskih riječi da je svemir stvoren iz jedne cjeline (iznijeli smo to u 2. poglavlju: 30. ajet 21. kur'anskog poglavlja Enbija), dolazimo do zaključka da Kur'an ne može biti ljudska riječ, da niko iz doba Muhammeda, a.s., nije mogao znati tu činjenicu. Međutim, veoma je bitno znati i to da ova činjenica ukazuje na dokaz da je Allah, dž.š., stvorio materiju i svemir, da je Uzvišeni Tvorac stvaranje svemira izveo sračunato, s određenim ciljem i s velikom moći. Iz tog razloga, pišući ovu knjigu, nastojimo, ne odvajajući jedno od drugoga, ukazati kako na postojanje naučnih fenomena u Kur'anu, tako i na činjenicu da ti naučni fakti ukazuju na Allahovo postojanje, moć, umjetnost i veličanstvenost. Ukratko, za nas je koliko i postojanje kur'anskih fenomena, isto toliko bitno i ono na što nas rečeni fenomeni navode: da razmišljamo o ajetima koji iznose ove fenomene.

Posebnu pažnju trebali bismo obratiti na kur'anski stav koji nas poučava da je materijalni svemir stvoren u parovima. Apsolutno je bilo nemoguće da je, u periodu kada je objavljen Kur'an, neko znao da je svemir stvoren u parovima i da je to igralo kritičnu ulogu. Ova tačka je veoma bitna. Međutim, isto toliko su bitne i fascinirajuće vidljive fantastičnosti, od centrifugalnih i centripetalnih sila do ravnoteže između protona i antiprotona, neutrona i antineutrona. Baš zato što nam kur'anski ajet skreće pažnju na stvaranje u parovima, ne samo zbog toga da bismo se uvjerali u fenomen Kur'ana, već da bismo se jednovremeno zamislili nad svim ovim stvaranjima u parovima i da shvatimo fantastičnosti u Allahovom stvaranju.

Značaj stvaranja u parovima produbio se i otkrićem kvarkova u protonima i neutronima.

Prilikom laboratorijskih istraživanja ustanovljeno je da se i kvarkovi, a i leptoni (druga vrsta subatomske čestice) pojavljuju u parovima. Nakon otkrivanja kvarkova "Up", "Down", "Charm" i "Strange", otkriven je i kvark nazvan "Bottom". Naučnici su, fascinirani spoznajom da je sve stvoreno u parovima, kvarku "Top" nadjenuli ime prije nego što je i otkriven. Maja 1994. godine časopis "Time" na naslovnoj strani donosi vijest o pronalasku kvarka "Top".

U istraživanjima sprovedenim u laboratoriji Fermi u SAD-u otkriven je kvark "Top", koji predstavlja paritet kvarku "Bottom".

Sve što je stvoreno u parovima jeste u službi održavanja općeg poretka u svemiru. Kvarkovi "Up" i "Down", ni protoni i anti-protoni, a niti pozitivne i negativne naelektriziranosti u svemiru ne predstavljaju svjesne entitete. Svi rečeni sračunato uređeni sistemi stvoreni su u mikrosvemiru, što, opet, omogućava postojanje galaksija, zvijezda, planeta, biljaka, životinja, ljudi. Parovi suprotnih sila i suprotnih čestica duguju svoje postojanje Vrhovnoj moći.

Šaroliki i ljupki svemir utemeljen na postojanju oprečnih sila isključuje mogućnost haosa. Ko god da je taj koji je sve stvorio i odredio konačni cilj svemu, bio je Onaj koji je stvorio oprečne sile i čestice u parovima i stavio ih u službu tako da svoju službu obavljaju u harmoničnom jedinstvu sve dok se ne dostigne konačan cilj. Onima koji razmišljaju, dokaz je jasan.

I od svega po par stvaramo da biste vi razmislili!

(51- Az-Zariyat, 49)

12. POGLAVLJE

RELATIVNOST VREMENA OBZNAJENA PRIJE 1400 GODINA

On upravlja svima, od neba do Zemlje, a onda se sve to Njemu vraća u danu koji, prema vašem računanju vremena, hiljadu godina traje. (32- Sadžda, 5)

K Njemu se penju meleki i Džibril u danu koji pedeset hiljada godina traje. (70- Al-Ma'aridž, 4)

Tokom povijesti čovječanstva vjerovalo se da vrijeme uvijek teče na isti način u svakom okruženju i za sva bića. Kada to imamo u vidu, onda nam je sasvim jasno kakvu su temeljitu promjenu u ljudskoj svijesti donijeli navedeni kur'anski ajeti. Kur'an kaže da se u različitim situacijama mijenja pojam dana, te ističe da jedan dan može trajati 50 hiljada godina, po zemaljskom računanju vremena. U posljednjem stoljeću je postalo jasno na kako krupne činjenice upozoravaju ajeti, koji su, najvjerojatnije, stoljećima nailazili na prigovore u smislu "Kako je moguće tako nešto?".

Najpoznatije Einsteinovo otkriće jeste teorija relativiteta. Veliki broj ljudi koji fiziku kao nauku nisu ozbiljnije proučavali još uvijek ne shvataju pravo značenje ove teorije. Kur'an, međutim, prije 1400 godina upozorava na činjenice koje se mogu shvatiti jedino uz pomoć ove teorije. Einsteinova teorija relativiteta ima dva dijela: specijalnu teoriju relativiteta i opću teoriju relativiteta.

Prema Einsteinovom mišljenju, za osobu u vozilu koje se kreće brzinom blizu brzine svjetlosti vrijeme sporije teče. Za vrijeme od stotinu dana u normalnim okolnostima na Zemlji onome ko bi se kretao brzinom približnom brzini svjetlosti prošlo bi pedeset dana. Ovo otkriće je najzanimljiviji rezultat specijalne teorije relativiteta.

Povećanjem brzine smanjuje se brzina proticanja vremena. To znači da je, kako to i Kur'an ističe, vrijeme relativan pojam. Satovi drukčije funkcioniraju u različitim okruženjima, mjestima i prilikom različite brzine; dani se različito poimaju.

Opća teorija relativiteta bavi se gravitacijskim poljima i dokazuje da vrijeme sporije prolazi na mjestima sa većom gravitacijom. Kada bi čovjek mogao hodati površinom Sunca, vrijeme bi mu teklo sporije, kao i sve biološke i anatomske funkcije sve do nivoa atoma. Nedavni eksperimenti praktično su dokazali ovu teoriju. Jedan od tih eksperimenata vršen je na Engleskom državnom institutu za fiziku. Istraživač po imenu **John Laverly** sinhronizirao je dva sata tako da pokazuju isto vrijeme. Radilo se o krajnje preciznim satovima koji vrijeme pokazuju na gotovo savršen način (griješe samo jednu sekundu u 300 hiljada godina!). Jedan sat je zadržan u londonskom laboratoriju, a drugi je stavljen u avion koji je letio od Londona prema Kini. Budući da je avion letio na velikoj visini, bio je izložen slabijoj gravitacijskoj sili od one na površini Zemlje.

Očekivani rezultat bio je da u avionu vrijeme brže protiče, što je u skladu s općom teorijom relativiteta. Zapravo, veoma je mala razlika između gravitacije koja djeluje na površini Zemlje i one koja djeluje na avione dok lete. Ovu neznatnu razliku moguće je ustanoviti jedino krajnje preciznim mjernim instrumentom. Pokazalo se da je sat u avionu bio brži za pedeset pet milijaditi dio sekunde. Ovaj eksperiment jeste jedan od dokaza relativiteta vremena iako, prema preovladavajućim predrasudama o vremenu, ne bi trebalo biti nikakve razlike u vremenu koje pokazuju ova dva sata. Ovaj eksperiment, također, ide u prilog kur'anskom razbijanju predrasuda o vremenu. Kada bi se ovaj eksperiment mogao izvesti na nekoj planeti sa mnogo većom silom gravitacije, ne bi bilo potrebe za posebno preciznim mjernim instrumentima, jer bi rezultat bilo moguće vidjeti i na običnom satu.

UPOTREBA RIJEČI 'DAN' U KUR'ANU

Peti ajet sure "Sedžda" i 4. ajet sure "Al-Ma'aridž" ne samo da upozoravaju na relativnost vremena, nego i daju pravo značenje arapske riječi 'jevm', koja ne mora značiti samo 'dan' sačinjen od 24 sata, nego može označavati i određeni 'period'. Dokaz tome jeste činjenica da se u jednom od ajeta kaže da je jedan 'jevm' ravan jednom 'jevmu' od hiljadu godina, a u drugom da je ravan 'jevmu' od 50 hiljada godina.

Pravilno razumijevanje ovog objašnjenja osigurat će ispravno razumijevanje ajeta koji govore da su nebesa i Zemlja stvoreni u šest 'dana'. (Vidi: 7- Al-A'raf 54, 11- Hud 7, 10- Yunus 3, 25- Furkan 59, 32- Sedžda 4, 57- Al-Hadid 4). Prije stvaranja svemira i Zemlje nije ni postojao pojam 'dana' u značenju vremenskog perioda od dana i noći. Iz tog razloga, ajete koji govore o stvaranju u šest 'dana' treba shvatiti u značenju šest perioda.

Ove činjenice mogu pomoći i židovima i kršćanima da pravilno razumiju navode svojih svetih knjiga o stvaranju u šest dana. Sva otkrića astronomske fizike iznose da su svemir i Zemlja stvoreni u različitim periodima, da su prolazili kroz različite faze. Od gasnih oblaka do galaksija, od prvog formiranja atmosfere na Zemlji do formiranja vode i ruda, uvijek su prolazile različite faze, *periodi*. Prema tome, fenomen Kur'ana je i to što kaže da je svemir stvoren, ali i da je prolazio kroz različite *periode*. Zašto se radi o baš šest perioda i kako se to može analizirati, ostavit ćemo za neko drugo poglavlje. Međutim, to da je svemir prolazio kroz različite faze činjenica je koju niko ne može osporiti.

Podsjetimo se staroegipatskog, kineskog i indijskog vjerovanja o svemiru. Prema nekim od ovih vjerovanja svemir je posađen na kornjače, a prema drugima svemir je postojao oduvijek. Nijedna od ovih civilizacija nije naglasila veoma bitnu činjenicu da je svemir formiran prolaskom kroz različite periode. Kur'an tako i židovima i kršćanima pomaže da ispravno tumače i razumiju pojam 'dan'. Osim toga, Kur'an ispravlja pogrešno vjerovanje prema kojem je "Bog stvorio svemir i Zemlju za šest dana, a sedmi dan se odmarao", kategorički isključujući mogućnost da se Bog umori.

Mi smo stvorili nebesa i Zemlju i ono što je između njih - za šest vremenskih razdoblja, i nije Nas ophrvao nikakav umor.
(50- Qaf, 38)

ZNAČAJ TEORIJE RELATIVITETA

Einstein je utvrdio da je vrijeme relativno. Kant je vrijeme smatrao prirodnom funkcijom, apriornom kategorijom. Einsteinova fizika bila je nauka koja je ujedinila prostor i vrijeme, pa smo umjesto samog prostora sada imali prostor i vrijeme. U ovakvoj fizici ljudska svijest nije predstavljala značajan faktor. Za razliku od toga, Kant je priznavao samo vrijeme kao kategoriju koja se u ljudskoj svijesti povezuje s materijom, a ne i vrijeme koje postoji izvan svijesti.

Kada o navedenim stavovima razmislimo kroz prizmu postojećih naučnih kriterija, Einsteinov pristup izgleda naučniji i održiviji od Kantovog. Međutim, ne smije se zaboraviti ni to da se percepcija vremena odvija unutar ljudske svijesti. Prema našem mišljenju, kao što specijalna teorija relativiteta dokazuje da brzina, a opća teorija relativiteta da gravitacija čini vrijeme relativnim, postoji potreba da se istraži "relativitet ljudske svijesti", prema kojem bi način percepcije vremena u ljudskoj svijesti dao relativnu percepciju vremena. Kao što je ključ napravljen prema svojoj bravi, isto tako je i naša svijest stvorena na način da percipira svemir zajedno s vremenom. Prema tome:

1. vrijeme postoji u prostoru.
2. svijest je stvorena sa apriornom mogućnošću percipiranja vremena i prostora.

Ova dva procesa koegzistiraju poput disajnog sistema i zraka. U svakom slučaju, Einstein je dokazao relativitet vremena. Mi samo mislimo da bi, relativizirajućim faktorima vremena, brzini i gravitaciji, bilo ispravno dodati još i faktor ljudske percepcije.

Razumijevanje relativnosti vremena doprinijet će boljem razumijevanju Kur'ana. Naprimjer, u Kur'anu se kaže da će, nakon proživljenja, ljudi misliti da su na Zemlji ostali veoma kratko vrijeme. Razumjeti relativnost vremena znači i shvatiti ovaj kur'anski stav, a i odgovor na pitanje šta mrtvi rade do Sudnjeg dana.

Oni koji vrijeme na Zemlji vide kao jedino prihvatljivo apsolutno vrijeme u svim uvjetima, pronaći će odgovore na ova pitanja kada shvate relativnost vremena. Zbog toga što umrla osoba nije vezana za dimenziju vremena na Zemlji. Hiljade godina koje prođu nakon nastupa smrti za nju ne traju čak ni koliko jedan dan.

A na Dan kada ih On sakupi učinit će im se da su boravili samo jedan čas u danu, i jedni druge će prepoznati... (10- Yunus, 45)

A koliko ste godina na Zemlji proveli?” – upitat će On. “Proveli smo dan ili samo dio dana” – odgovorit će - “pitaj one koji su brojali.”

(23- Al-Mu'minun, 112-113)

KOME OD NAS JE DOSADILO ČEKANJE MILIJARDAMA GODINA?

Zašto je proteklo 15 milijardi godina od stvaranja svemira do stvaranja čovjeka postaje također razumljivo poimanjem relativnosti vremena. Pod drugim okolnostima 15 milijardi godina se može percipirati kao jedna minuta, možda i kraće. Dužina ovog perioda ovisi o našoj percepciji i polaznoj tački.

Na osnovu najsvježijih istraživanja, naučnici tvrde da je od stvaranja svemira do danas proteklo 15 milijardi godina. Ima li ikoga kome je dosadilo ovo milenijsko čekanje? Eto, kako god nema onih koji osjećaju da su čekali 15 milijardi godina i da im je dosadilo, isto tako neće biti ni onih kojima će dosaditi čekanje od smrti do proživljenja. Poimanje relativnosti vremena čini mogućim odgonetanje niza pitanja koja se čine veoma složenim.

Prema teoriji relativiteta, kod tijela koja bi se eventualno kretala brzinom bliskom brzini svjetlosti, pored relativnosti vremena, povećala bi se i zapremina tih tijela, što dakle znači da je i masa relativna. Shodno tome, veličina svemira je takva kakvu vidimo na osnovu naše percepcije. Pri drugačijoj brzini, sa promijenjenom percepcijom, svemir bi izgledao sasvim drugačije.

Primjera radi, kada bismo olovku dugačku 10 cm mogli ubrzati do brzine bliske brzini svjetlosti, ona bi postigla kilometarsku dužinu. Ovo teško pojmljivo objašnjenje jeste jedno od tumačenja teorije relativnosti prema kojoj je i masa relativna kategorija povezana sa brzinom.

NUŽNO BIĆE I MOGUĆA BIĆA

Mnogi poznati islamski učenjaci, poput Farabija, Ibn Sinaa, Fahrudina Razija, Amidija, Teftazanija i Džurdžanija, dokaz na osnovu mogućnosti svijeta su koristili u dokazivanju Allahovog postojanja. Oni su smatrali da sva *moгуća* bića na Zemlji ne mogu postojati sama po sebi, nego svoju egzistenciju duguju Stvoritelju, *nužnom* biću. Sva stvorenja se karakteriziraju kao “Mumkinul-vudžud” (moguće biće), a Allah, dž.š., kao “Vadžibul-vudžud” (Nužno biće).

Postojanje *mogućih bića* nije neophodno; i postojanje i nepostojanje ovih bića je moguće. Razmišljati o nepostojanju mogućih bića ne stvara protivrječnost. Međutim, kada je u pitanju Nužno biće, situacija je sasvim drukčija. Ne može se razmišljati o nepostojanju Allaha, dž.š., kao Nužnog bića; razmišlja li se o tome dolazi do očite protivrječnosti. I u kršćanskom svijetu su filozofi na sličan način govorili o dokazu na osnovu mogućnosti, kao, naprimjer, **Leibniz**, koji je govorio o principu “dovoljnosti uzroka”. Prema njegovom mišljenju, svemir je sačinjen od mogućih bića. I sam svemir je mogućnost. Kada bismo lanac uzroka i posljedica mogli vratiti natrag u beskonačnost, što je nemoguće, to opet ne bi objasnilo svemir. On predstavlja mogućnost i potreban mu je jedan “dovoljan uzrok” izvan njega samoga.

Tvrditi da se uzroci mogu vratiti unatrag do vječnosti značilo bi da smo stvoreni nakon vječnosti. Međutim, pošto je vječnost beskrajna, ne bi postojalo vrijeme nakon vječnosti.

Ukoliko postoji lanac uzroka i posljedica, on neizostavno mora imati svoj kraj. Ukoliko lanac uzroka i posljedica ima svoj kraj, to dokazuje postojanje “prvog uzroka”. Može se naći onih koji smatraju da je prvi uzrok teško pojmiti, ali, sa druge strane, beskonačni lanac uzroka i posljedica sam po sebi je kontradiktoran i neodrživ. Apsurdno i neshvatljivo nije isto. Naprimjer, može nam biti neshvatljiva građa svemirske letjelice, ali ne možemo osporiti njeno postojanje.

Broj pet nikada ne može biti veći od broja deset. To predstavlja apsurd. Nasuprot apsurd (koji predstavlja beskonačni lanac uzroka i posljedica), postojanje prvog uzroka predstavlja neophodnost (unatoč tome što ima onih koji to smatraju "nepojmljivim").

Naša je želja da se uključivanjem naučnih saznanja posljednjeg stoljeća, na jedan naučniji, bogatiji način ponovo promisle ideje klasičnih mislilaca, od Ibn Sinaa do Leibniza. Otkrića u vezi sa teorijom relativiteta mogu u tom smislu biti od pomoći. Činjenice su da savršeno korištenje vremena u prostoru postoji samo u relativnom smislu, kod postizanja univerzalnih ciljeva, koju možemo objasniti jedino postojanjem Apsolutnog i Neovisnog Uređivača, da se postojanje vremena na zadovoljavajući način može objasniti jedino putem Uzroka koji je iznad vremena i da se postojanje sklada između vremena i razuma može zamisliti samo podrazumijevanjem Uređivača koji egzistira izvan granica vremena i razuma. Smatramo da bi u "dokaz na osnovu mogućnosti svijeta" trebalo ugraditi i ove činjenice.

On vam pokazuje dokaze moći Svoje, pa koje od Allahovih dokaza ne priznajete? (40- Al-Mu'min, 81)

13. POGLAVLJE

I SUNCE SE KREĆE

I Sunce se kreće do svoje određene granice, to je odredba Silnoga i Sveznajućeg. (36 – Yasin, 38)

Tokom dugog perioda povijesti ljudi su vjerovali da je Zemlja nepomična i da se Sunce okreće oko nje. A potom, nakon otkrića Kopernika, Keplera, Galileja, ljudi su počeli vjerovati da je Sunce nepomično, a da se Zemlja okreće oko nepomičnog Sunca. Otkriće da se Zemlja okreće oko Sunca, a ne obratno, bilo je veoma bitno, ali bilo je sasvim pogrešno misliti da je Sunce u stanju mirovanja.

Kasnije je, uz pomoć razvijenih teleskopa i akumuliranja naučnih podataka, postalo jasno da se i Sunce kreće i da se Zemlja okreće oko Sunca koje je u pokretu. Unatoč činjenici da je nauci trebalo toliko vremena da dođe do ovih saznanja, Kur'an ih je obznanio prije 1400 godina. Naspram ideja da se Sunce okreće oko Zemlje ili da je Sunce nepomično, 38. ajet sure "Ja-sin" iznosi stvarnu istinu riječima da se i Sunce kreće do svoje određene granice. Tako je, kao i u brojnim drugim slučajevima, Kur'an bio prvi poznati izvor koji je dao ispravno objašnjenje kretanja Sunca.

KUR'ANSKI I NAUČNI METOD

Naučna djela koja iznose neku tezu, čine to postepeno i pozivaju se na naučne izvore. Kur'an, međutim, ne dokazuje svaku svoju postavku. Kur'an je Objava Stvoritelja svemira u kojoj je svemir objašnjen jezikom Stvoritelja, metodama različitim od onih prisutnih u naučnim djelima. Činjenice da se kur'anske teze o svemiru uspijevaju dokučiti tek nakon više od hiljadu godina od vremena kad su obznanjene, kao i da ni jedan od kur'anskih stavova o različitim naučnim pitanjima nije pogrešan, dokazi

su da je Kur'an knjiga Stvoritelja svega postojećeg. Za razliku od naučnih rasprava u kojima se do rezultata pokušava doći odgovarajući na pitanja ko, šta, kako i zašto koja trebaju dati dokaze teoriji koja se elaborira, Kur'an konačne odgovore daje neposredno. U naučnoj metodologiji potrebno je slijediti dobro poznatu putanju prije nego se formuliraju postulati kojima Kur'an vodi izravno, neposredno.

Kao što vidimo, kur'ansko neposredno iznošenje rezultata razlikuje se od naučne metodologije. Bez obzira o kakvom se stavu radi, nauka mora proći tačno preciziranim putem i kroz određene faze. To je logična posljedica same strukture naučnog znanja. Zapravo, brojni kur'anski ajeti nas bodre da istražujemo i svemir i Zemlju, koristeći naučne metode. Nije nam želja stvarati sukob između naučne i kur'anske metodologije poredeći ih. Naprotiv, želimo pokazati da kur'anski stavovi bez slijeđenja naučne metodologije daju direktne rezultate, sugerirajući slijeđenje naučnih metoda, jer se na taj način mogu dokazati činjenice koje je Kur'an predvidio. Kur'an potiče od Stvoritelja svemira koji sve zna. Zato Allah, dž.š., u Kur'anu, kao rezultat, iznosi podatke, do kojih apsolutno nije mogla doći nauka u vrijeme kada je objavljivana. Informacije koje Kur'an iznosi neposredno nisu bile dostupne putem naučnih metoda koje podrazumijevaju akumulaciju naučnog znanja, formule, opservacije i tehnološka otkrića i pomagala. Značajan dio naučnih istina, do kojih poštovanja vrijednim naporima dolazi nauka, prethodno su objavljeni u Knjizi Onoga koji je, uporedo sa svemirom, stvorio i naučne zakone.

BRZINA SUNCA

Sunce se kreće brzinom većom od 700.000 km/h, putanjom zvanom Solar Apex, u pravcu zvijezde Vega. Zemlja se okreće i oko svoje ose, i oko Sunca, a u isto vrijeme se kreće zajedno sa Sunčevim sistemom.

Sunce svako jutro izlazi i svako večer zalazi. Međutim, tačke izlaska i zalaska nikada nisu iste. Zemlja se kreće oko Sunca, koje putuje kroz svemir, a da pri tome nikada ne prolazi kroz istu tačku. Zamislite koliko su hiljada kilometara prešli Sunce i Zemlja samo u vremenu proteklom od početka čitanja ovog poglavlja do ove stranice, a da od ove nezamislive brzine mi nismo imali nikakve negativne posljedice! Ovakvo razmišljanje može nam dati grubu predstavu o savršenosti sistema koji je Allah stvorio.

MJESTA NA KOJIMA SE SUNCE RAĐA

Gospodar nebesa i Zemlje i onoga što je između njih i Gospodar istôkā! (37- As-Saffat, 5)

Turski učenjak, Taškin Tuna, na slijedeći način objašnjava 5. ajet sure "As-Saffat": "Zemlja ima mnogo različitih kretanja. Zemlja je, sa cijelim sistemom, u stanju kretanja i to tako da nikada dva puta ne prođe kroz istu tačku svemira. Zbog sferalnog oblika Zemlje, Sunce, koje se na jednoj strani rađa, u isto vrijeme zalazi na drugoj strani. Noć tjera dan, a dan noć. U tom slučaju, tamo gdje se Sunce rađa nije 'mjesto', već 'mjestā'. Za svaku tačku Zemlje vrijeme izlaska Sunca je različito. Svako mjesto u različitim sekundama očekuje rađanje Sunca... Posmatramo Sunce dok se 'rađa' na sasvim drugim mjestima svemira. Sunce je isto Sunce, Zemlja je ista Zemlja, ali je drukčije mjesto u svemiru..." Taškin Tuna na taj način objašnjava preciznost kur'anskog formuliranja mjesta rađanja Sunca, pri čemu se koristi množina riječi.

Sunce, koje svako jutro viđamo dok se rađa, jedan je ogromni nuklearni reaktor. Ovaj naš nuklearni reaktor, koji radi pretvarajući atome hidrogena u helijum, svoju funkciju obavlja na savršeno podešen način. Ovaj izvor našeg života, koji se, na način kako to Kur'an ističe, kreće do određene granice, prema mjestu gdje će stati i okončati, sa ovako brzim kretanjem i bez ikakvih promjena u bilo kojoj preciznoj ravnoteži, putuje svemirom, a s njime i mi. Onaj koji razmišlja, istražuje i iskreno pristupa Kur'anu i kosmičkim dokazima, vidjet će Allahovu moć i fenomene Kur'ana.

To su primjeri koje Mi ljudima navodimo, ali ih samo učeni shvaćaju. (29- Al-'Ankabut, 43)

14. POGLAVLJE

RAZLIKE IZMEĐU SUNCA I MJESECA

On je Sunce izvorom svjetlosti učinio, a Mjesec sjajnim i položaje mu odredio da biste znali broj godina i računanje... (10- Yunus, 5)

Kao ogromni nuklearni reaktor, Sunce je naš izvor svjetlosti i toplote. Količina sunčevih zraka koja dopijeva do Zemlje i grije je u kosmičkoj hladnoći, iznosi dva milijarditi dio ukupne Sunčeve svjetlosti. Mjesec pak nije izvor toplote i svjetlosti poput Sunca. Na ovu razliku između Sunca i Mjeseca Kur'an skreće pažnju tako što ova dva nebeska tijela opisuje različitim riječima: Sunce sa "zija", a Mjesec sa "nur". Kao što predstavlja "svjetlost", riječ "zija" u isto vrijeme predstavlja i "žegu", "toplotu". To što se u značenjima koja se daju riječi "zija" ističe da se tom rječju označava izvor toplote i svjetlosti, i to što riječ "nur" nema takve konotacije, isto tako pokazuje preciznost odabira ovih riječi u ajetu.

Osim "zija", u Kur'anu se za Sunce koriste i drugi atributi. Sunce je opisano kao buktinja (*siradž*) ili kao svjetiljka (*vehhadž*). Ovim riječima se, također, upozorava da Sunce svoje gorivo crpi iz sebe. I buktinja i svjetiljka šire toplotu i svjetlost vatrom koja gori u njima. To što se iste riječi nisu koristile i za Mjesec, već samo za Sunce, dokaz je kako su riječi u Kur'anu upotrijebljene s velikom preciznošću.

KORIST OD SUNCA

Energija koju Sunce proizvede u jednoj sekundi jednaka je energiji koju tri milijarde energetske centrala na Zemlji proizvede u toku godine. Zemlja dobija samo dva milijarditi dio svjetlosti koju Sunce proizvodi. Ukoliko bi se ova količina energije samo malo smanjila, na Zemlji bi nastupilo nešto poput ledenog doba i život ne bi bio moguć.

Udaljenost Sunca od Zemlje, veličina Sunca i jačina Sunčevih reakcija, vrlo su precizno proračunati. I naš život dio je tih proračuna. I najmanja izmjena u ovim vrijednostima dovela bi do uništenja života na Zemlji. Stvaranje ovih optimalnih vrijednosti i njihovo održavanje je uvjet bez kojeg život ne može postojati. Sunce se obrće oko svoje osi i istovremeno putuje prema konačnom odredištu; Zemlja se, također, obrće oko vlastite zamišljene osi i okreće oko Sunca, a i pod utjecajem je Sunca i Mjeseca. U svim ovim veoma brzim kretanjima, Zemlja sa Sunčevim sistemom, sa svojom galaksijom, nalazi se uvijek u položaju koji je drukčiji od prethodnog. Ali nijedno od ovih veoma brzih, veoma preciznih kretanja ne remeti naš položaj u odnosu na Sunce i ne uništava život na Zemlji.

Za nastanak života neizostavno moraju postojati molekuli na bazi ugljika, koji se mogu formirati samo na temperaturi između $-20\text{ }^{\circ}\text{C}$ i $+120\text{ }^{\circ}\text{C}$. Inače, u svemiru je prisutna velika temperaturna razlika, od temperaturnih vrijednosti nekoliko miliona stepeni na zvijezdama do $-273.15\text{ }^{\circ}\text{C}$, što predstavlja apsolutnu nultu tačku. Raspon temperatura potreban za formiranje molekula na bazi ugljika ne predstavlja ni sto hiljaditi dio postojećeg raspona temperaturnih razlika u svemiru. Kada Zemlja ne bi očuvala postojeću temperaturu i kada bi se ona samo nakratko promijenila, nestalo bi života na njenoj površini. Međutim, naš Stvoritelj je svjestan naših potreba i sve je i u svakom trenutku pod Njegovom kontrolom.

...i Sunce i Mjesec potčinio, svako se kreće do roka određenog; On upravlja svim i potanko izlaže dokaze da biste se uvjerali da ćete pred Gospodara svoga stati. (13- Ar-Ra'd, 2)

FORMIRANJA NA SUNCU

Sa udaljenosti od oko 150 miliona kilometara, Sunce čini život na Zemlji mogućim. To je razdaljina koju ne bismo prevalili ni za 17 godina kada bismo se kretali brzinom od 1 000 kilometara na sat. Sunce na površini ima temperaturu od 6 hiljada °C, a temperatura u centru dostiže 15 miliona °C. Život je nezamisliv čak i na površini ove lopte od rasplamsalog plina. Međutim, s odgovarajuće razdaljine, Sunce je najveći prijatelj Zemlje i izvor života na njoj.

Svoju energiju Sunce oslobađa pretvaranjem hidrogena u helijum. Iz četiri različita jezgra hidrogena formira se samo jedan atom helijuma. Preobraćanje se odvija polahko, te, u vezi s tim, Sunce polahko sagorijeva. Prvo se spajaju dva atoma hidrogena i formira se deuterij čiji nastanak omogućava jaka nuklearna sila u jezgru atoma čija je snaga podešena na vrlo precizan način. Da je nuklearna sila slabija od postojeće vrijednosti, ne bi došlo do spajanja dva hidrogenska jezgra. Pozitivno naelektrizirani protoni, koji budu jedan pored drugog, međusobno bi se odbijali i ne bi došlo do formiranja nuklearne reakcije, odnosno Sunce ne bi postojalo. Kada bi spomenuta nuklearna sila bila jača od postojeće, umjesto deuterija, nastali bi diprotoni s dva protona. To bi bilo toliko jako gorivo da bi eksplozijom prouzrokovanom ovom reakcijom veoma brzo nestalo Sunca i zvijezda sličnih Suncu. Da se desila bilo koja od ove dvije mogućnosti, niti bi bilo nas, niti Zemlje.

Svi ovi pokazatelji svjedoče kako je na savršen i planski način Uzvišeni Allah stvorio svemir i fizičke zakone koji vladaju u svemiru i kako njime upravlja.

Vaš bog je - Allah, drugog boga, osim Njega, nema! On sve zna!
(20- Ta-Ha, 98)

15. POGLAVLJE

MJESEČEVA ORBITA

I Mjesecu smo odredili položaj; i on se uvijek ponovo vraća kao stari savijeni palmin prut. (36- Ja-sin, 39)

U poređenju s ostalim satelitima Sunčevog sistema, Mjesec je veliki satelit. O nastanku Mjeseca postoji više teorija. Prema najprihvaćenijoj od njih, Zemlja se sudarila s nekim nebeskim tijelom. Kao posljedica ovog sudara od Zemlje se otcijepio jedan komad i kasnije se preobratio u Mjesec. Iako ne kategorično, ovu teoriju podržavaju podaci koji u posljednjemvrijemestizu sa američkogsondnogvozila "Lunar Prospector". Malo jezgro Mjeseca pokazuje veliku sličnost sa Zemljinom korom.

U više ajeta Kur'an spominje Mjesec i njegovo kretanje. Uz pomoć podataka do kojih je došla moderna nauka postalo je jasno koliko je postojanje Mjeseca bitno za život na Zemlji. Svojim obimom, koji je za jedan satelit prilično veliki i odgovarajućom udaljenošću na kojoj se nalazi, Mjesec čini stabilnim centar okretanja Zemlje. A to milijardama godina osigurava očuvanje klimatskih uvjeta koji su pogodni za život na našem planetu. Pojedini naučnici govore da se, zahvaljajući Mjesečevoj sili gravitacije, održava tečno stanje jezgra centra Zemlje. Na taj način se štiti magnetno polje našeg planeta. (Na ovo pitanje ćemo se osvrnuti u 18. i 19. poglavlju). Kada ne bi bilo ovog magnetnog polja, kosmička radijacija bi uništila život na Zemlji. Kada ne bi bilo Mjeseca, pretpostavlja se da bi se oko svoje ose Zemlja okretala za 10 sati, što bi se ozbiljno odrazilo na život na Zemlji. Privlačna sila kojom Mjesec djeluje na okeane usporava brzinu okretanja Zemlje.

MJESEC I MATEMATIKA

Sve ovo, od zapremine Mjeseca do brzine njegove rotacije, rezultati su preciznih matematičkih proračuna realiziranih zahvaljujući Allahovoj preciznosti i savršenstvu u stvaranju. Upravo, na matematiku koju je primijenio u svemiru Uzvišeni Allah skreće pažnju riječju 'kader'.

Arapska riječ 'kader' znači 'mjera', 'uspostavljanje mjere', odnosno 'matematičko uređenje'. I u 39. ajetu sure "Ja-sin", koji razmatramo u ovom poglavlju, Uzvišeni Allah je za "određivanje položaja" koristio riječ "kader". Udaljenost Mjeseca od Zemlje, njegova masa, brzina rotacije, njegov položaj u odnosu na Sunce, gravitacija..., sve je to matematički precizno proračunato. (*Određena je mjera – kader.*) Čak i najmanja promjena u ovim proračunima značila bi kraj života na Zemlji. Mjesec nije samo dio romantičnih noći, izvor pjesničkog nadahnuća, nego je, u isto vrijeme, i bitan činilac života na Zemlji.

Mjesec se okreće oko Zemlje zahvaljujući ravnoteži između mnogih sila. Pored gravitacije Zemlje i Sunca, na to utječu i gravitacijska polja drugih planeta. Mjera u jednačini koja daje optimalno kretanje Mjeseca rezultat je pravilnog podešavanja stotina različitih parametara. Da bi postojao život na Zemlji bilo je potrebno optimizirati hiljade potrebnih parametara. Mjesec je samo jedan od njih.

Eto, tako je Uzvišeni Allah stvorio sistem u kojem je za postojanje Mjeseca i njegovo kretanje u svojoj orbiti na način da pomaže postojanju i održavanju života na Zemlji bila potrebna vrlo precizna matematička preciznost. Svakako ne treba zaboraviti da je Mjesec samo jedan od faktora potrebnih za postojanje i održanje života na Zemlji.

STARI SAVIJENI PALMIN PRUT

Kruženje Mjeseca oko Zemlje upotpuni se za 27 dana, 7 sati, 43 minute i 11 sekundi. A to što se riječ *mjesec* (kamer) u Kur'anu spominje 27 puta, poseban je kur'anski fenomen (Ovim pitanjem ćemo se pozabaviti u dijelu matematičkih fenomena u Kur'anu).

Mjesec se oko Zemlje kreće savijenom, zavojitom orbitom. Dok Zemlja kruži oko Sunca, Mjesec oko Zemlje, ponekad ispred, a nekad iza nje, slijedi neku vrstu valovitog puta. Poput savijenog pruta. U ajetu koji razmatramo u ovom poglavlju mjesečeva orbita je imenovana riječju "urdžun", koja znači "*savijeni palmin prut*". Ovaj savijeni prut je opisan još i kao "*stari*", a stari palmin prut jeste još tanji i savijeniji. Ovo je veoma lijepo i slikovito poređenje. U vrijeme objavljivanja Kur'ana bilo je nemoguće znati pojedinosti o Mjesečevoj orbiti, kao i oblik orbite koji Mjesec iscrtava kružeći oko Zemlje.

VEZA SUNCA I MJESECA

Tako Mi Sunca i svjetla njegova, i Mjeseca kada ga prati.
(91- Aš-Šams, 1-2)

Kur'an je na savršen način opisao mjesečevu orbitu poredeći je sa "*starim savijenim palminim prutom*". Što se tiče gore citiranog ajeta, u njemu se aludira na Mjesečevu veza sa Suncem. Riječ "tela" upotrijebljena u ajetu znači i "*pratilac*", "*onaj koji prati*". I, doista, zajedno sa Zemljom, čiji je satelit, Mjesec se okreće oko Sunca i gdje god da se Sunce kreće u svemiru, tamo idu i Mjesec i Zemlja. Oko Sunca, koje se kreće i plovi, okreću se Mjesec i Zemlja koji su, dakle, podređeni Sunčevim kretanjima i, krećući se oko njega, mijenjaju svoj položaj u svemiru.

Sunce je centar kretanja sistema u kome se nalazi Mjesec. To što je rečeno da Mjesec prati Sunce jedan je od nebrojenih fenomena Kur'ana koji nas oduševljavaju.

16. POGLAVLJE

PUT NA MJESEC

I Mjesecom kad se ispuni, vi ćete se, sigurno, penjati i prelaziti iz sfere u sferu (sa sloja na sloj)! Pa šta im je, zašto neće da vjeruju?

(84 - Al-Inšiqaq, 18-20)

U pamćenju većine nas Mjesec je simbol nezaboravnih uspomena, prelijepih prizora i romantičnih pejzaža. Za one koji koriste lunarni kalendar Mjesec pak predstavlja precizno sredstvo za računanje vremena. Plima i oseka koje on izaziva za čovjeka su uvijek bili misterija. Za neke od nas on je simbol za matematiku, za neke astronomiju, za neke umjetnost, a za neke romantiku.

Tokom povijesti, Mjesec je za čovjeka predstavljao i simbol nedokučivosti. To je, nesumnjivo, bilo tako u periodu kada je Muhammedu, a.s., objavljivan Kur'an. Zato gotovo 1400 godina nije bilo moguće shvatiti da u navedenim ajetima postoje naznake čovjekovog putovanja na Mjesec. Formulacije koje počinju sa "ve" u Kur'anu se koriste radi skretanja pažnje na nešto važno. Veliki broj prevodilaca su to "ve" prevodili kao "kujem se", želeći ga na taj način istaći. Nakon što je na takav način skrenuta pažnja na Mjesec, rečeno je da će se "penjati i prelaziti sa sloja na sloj". Oni koji su ranije nastojali shvatiti Kur'an, 18. i 19. ajetu su pristupali odvojeno i sintagmu "prelazak sa sloja na sloj" su nastojali drukčije prokomentirati. To je zato što je u njihovoj svijesti Mjesec bio nedostižan, nije se mogao ni zamisliti odlazak na Mjesec, a ako se i zamisli, to je jedino bilo moguće kao romantična uobrazilja.

Pod utjecajem takvog poimanja, mislilo se da "prelazak sa sloja na sloj" predstavlja duhovno uzdizanje, da objašnjava prelazak sa dunjaluka na ahiret, da u prenesenom značenju aktuelizira faze čovjeka kroz koje prolazi, od sperme do mladosti, od mladosti do starosti. Međutim, u ajetu se kaže da će u budućnosti ljudi prelaziti sa sloja na sloj. Duhovno uzdizanje

ili prelazne faze od djetinjstva do starosti postojale su i prije objave Kur'ana, postojale su u vrijeme objave, a postojale su i nakon objave. Zbog toga mislimo da stari komentari ovog ajeta nisu odgovarajući. U ajetu se govori o nekom događaju koji će se desiti u budućnosti i pita se *“zašto ljudi neće da vjeruju”* kada se desi taj događaj. Dakle, bit će nevjernika i kada se u budućnosti desi taj događaj. Osim toga, riječ *“sloj”*, koja se spominje u navedenom ajetu, spominje se i na ostalim mjestima u Kur'anu. Naprimjer, u 3. ajetu sure *“Al-Mulk”* i u 15. ajetu sure *“Nuh”* gdje se govori o sedam slojeva nebesa i ne govori se o nekim duhovnim slojevima ili stanjima. To što se kaže da će se *“penjati i prelaziti”* ide u prilog pretpostavci da se aludira na put na Mjesec.

Kada, nakon ovakve analize 19. ajeta, pogledamo na 18. ajet, skretanje pažnje na Mjesec potvrđuje ideju da se *“penjanje i prelazak sa sloja na sloj”*, o kojem se govori u 19. ajetu, odnosi na put sa Zemlje na Mjesec.

ZAŠTO NEĆE DA VJERUJU?

Prva letjelica koja je stigla na Mjesec 12. septembra 1959. godine bila je ruska svemirska letjelica Luna 2. Iste godine s Lune 3 napravljene su prve fotografije skrivene strane Mjeseca. Međutim, mnogo važniji događaj je bio kada su Neil Armstrong i njegova ekipa 21. jula 1969. godine Apollom 11 sletjeli na Mjesec. Scena njihovog slijetanja u direktnom televizijskom prijenosu bila je vjerovatno jedan od najuzbudljivijih događaja u povijesti čovječanstva. Tako je realizirano nešto što se dugo smatralo nemogućim. Nakon ovog događaja bilo je, istina, nekih *“pozitivista”* koji su ovo smatrali velikom pobjedom nauke i dokazom protiv religije. Neki neprosvijećeni tumači vjere iz islamskog svijeta su opet tvrdili da je to laž i da se nije stvarno desilo, te da je proklet svako ko misli da je to bilo tako. Međutim, kao što se može zaključiti, to je jedna od kur'anskih aluzija i hiljada dokaza koji potvrđuju da je Kur'an Allahova knjiga.

Kur'ansko predviđanje se obistinilo, još jednom pokazujući Allahovu umjetnost, moć i snagu. Fotografije snimljene na Mjesecu još jednom pokazuju veličanstvenost Allahovog stvaranja. Mjesečeva masa i udaljenost od Zemlje ilustriraju savršenstvo Allahovog stvaranja. Da je masa Mjeseca samo malo veća, ili da je on samo malo bliže Zemlji, plima bi bila toliko jaka da bi potopila kopno i onemogućila opstanak čovjeka.

Zanimljivo je što je nakon 18. i 19. ajeta, u kojima se aludira na odlazak na Mjesec, postavljeno pitanje “*pa šta im je, zašto neće da vjeruju?*”. Unatoč tome što odlazak na Mjesec i sva otkrića vezana za Mjesec govore o savršenstvu Allahove umjetnosti, ateisti su nastavili sa nevjerovanjem, te su odlazak na Mjesec gotovo predstavili kao pobjedu nauke nad vjerom. Oni nisu shvatili da nauka omogućava bolje razumijevanje Allahovog stvaranja i da zakoni koje je Uzvišeni Allah uspostavio u materijalnom svijetu predstavljaju jednu cjelinu, te stoga smatraju da postoji borba za preimućstvo između nauke i vjere. Allah je dao i nauku i vjeru. Ne može biti protivrječno ono što je od Uzvišenog Allaha. Postojeće protivrječnosti su se desile ili zbog naučnih grešaka, ili zbog određenih “teologa” koji su, u ime vjere, plasirali besmislice. Takve protivrječnosti ne mogu proizilaziti iz vjere kao takve.

21. ajet sure “Al-Inšiqaq” koji slijedi nakon citiranih ajeta s početka poglavlja, glasi:

I zašto, kada im se Kur'an čita, na tle licem ne padaju?!
(84- Al-Inšiqaq, 21)

RASCJEPLJIVANJE MJESECA

Bliži se Čas i Mjesec se raspolutio! (54- Al-Qamar, 1)

U Kur'anu postoji još jedna aluzija na putovanje čovjeka na Mjesec, u ajetu koji smo upravo citirali. Radi boljeg razumijevanja ove aluzije bilo bi umjesno analizirati riječ “šekka”, koju smo preveli sa “*rascijepiti*”. Pored značenja “*razdijeliti na dvoje*”, arapska riječ “šekka” ima i značenja kao što su “*kopati, riti, orati zemlju*”.

Mi obilno kišu prolivamo, zatim zemlju pukotinama rasijecamo.
(80 - 'Abasa 25-26)

Kao što vidimo iz sure “Abasa”, promjene koje voda čini po tlu iskazane su rječju “šekka”. Jedan od najbitnijih detalja prilikom prvog odlaska čovjeka na Mjesec jeste uzimanje uzoraka sa njegove površine. Prvi put u povijesti čovjek je kopao na površini Mjeseca. Moguće je da se riječ “šekka” odnosi upravo na ovo. Ovaj događaj je ujedno i nagovještaj približavanja Sudnjeg dana.

Muhammed, a.s., bio je posljednji vjerovjesnik i njegov dolazak inače nagovještava blizinu Sudnjeg dana, a ovaj slučaj govori da se Sudnji dan još bliže primakao. Međutim, jedino Uzvišeni Allah zna pravo vrijeme Sudnjeg dana.

Zanimljivo je da od prvog ajeta sure "Al-Qamar", o kojem govorimo u ovom poglavlju, do kraja Kur'ana ima 1389 ajeta. Odlazak na Mjesec desio se 1389. godine po Hidžri. Pored toga, zanimljiv je i trenutak polijetanja Apolla 11. Taj trenutak je: 1:54:01! Sura "Al-Qamar", koje smo ovdje citirali, jeste 54. sura u Kur'anu. A slučaj o kome govorimo spominje se u 1. ajetu, dakle: 54:01.

Da biste shvatili kako se vrijeme računa u svemiru i da biste shvatili ispravnost ovoga o čemu govorimo, možete se obratiti na web-site NASA-e: www.nasm.edu/apollo/AS11/allfacts.htm.

U drugom dijelu knjige, u kome ćemo analizirati matematičke vrijednosti Kur'ana, vidjet ćemo da je nemoguća slučajnost u matematičkom kodu i matematičkoj harmoniji u Kur'anu.

Vidjeli smo upozorenja u prvom ajetu sure "Al-Qamar". A u 2. ajetu iste sure Uzvišeni Allah ističe da nevjernici okreću glave, unatoč tome što vide dokaze:

A oni, uvijek kada vide čudo, okreću glave i govore: "Čarolija neprestana!" (54- Al-Qamar, 2)

17. POGLAVLJE

NEBESKI SLOJEVI

Onaj koji je međusobno skladnih (u slojevima) sedam nebesa stvorio - ti u onome što Milostivi stvara ne vidiš nikakva nesklada, pa ponovo pogledaj vidiš li ikakav nedostatak? (67- Al-Mulk, 3)

Kur'anski stav o sedam nebesa može se razumjeti i kao sedam različitih slojeva, sedam dimenzija ili sedam različitih polja gravitacije. Detaljnijom analizom Zemljine atmosfere, koja golim okom promatrana djeluje kao jednostavna i jedinstvena struktura, utvrdit ćemo da to zapravo i nije tako.

Različitost slojeva atmosfere nije mogla biti poznata u vrijeme Poslanika. Ovu činjenicu nije bilo moguće iznijeti proizvoljno. Kur'an govori o različitim slojevima atmosfere koji su u savršenom međusobnom skladu. Stvaranje skladnih nivoa i sklad među ovim slojevima prisutan je od mikronivoa atoma do kosmičkog makronivoa. Sjetimo se atoma, u kojem se također susrećemo sa orbitama, slojevima, koje formiraju elektroni oko jezgra. Zanimljivo je to što ovih orbita u atomu može biti maksimalno sedam i što ne postoje atomi sa više od sedam orbita.

Potrebno je skrenuti pažnju na još jednu odliku broja sedam koji u arapskom jeziku može označava i množinu. Sintagma "*nebo sa sedam slojeva*" može se shvatiti kao "*sedam nebesa*", ali i kao "*mnogo nebesa*". Ovaj način upotrebe riječi "*sedam*" u arapskom jeziku kroz povijest su elaborirali mnoge egzegete. U 21. ajetu sure "Lukman" spomenuto je "*sedam mora*", a u 80. ajetu sure "Tevbe" stoji: "*Molio ti oprost za njih ili ne molio, molio čak i sedamdeset puta, Allah im neće oprostiti!*". Oba ova ajeta potvrđuju činjenicu da se brojevi sedam i sedamdeset u arapskom koriste za izražavanje množine. Ovakvu upotrebu broja sedam susrećemo i u staroj Grčkoj i Rimu.

ATMOSFERSKI SLOJEVI I NJIHOVA ULOGA

Analiziramo li atmosferu, vidjet ćemo da je ona sačinjena od međusobno različitih slojeva, koji život na Zemlji čine mogućim. Nepostojanje bilo kojeg od ovih slojeva prouzrokovalo bi nestanak života na Zemlji.

Uzvišeni Allah, pokazujući Svoju umjetnost stvaranja u svakom dijelu svemira, čini to i u slojevima koje je stvorio u atmosferi i na to skreće pažnju kur'anskim ajetima. Svaki sloj ispunjava povjereni zadatak, na taj način doprinoseći savršenom funkcioniranju cjeline. To što beživotni atomi u atmosferi služe čovjeku kao neka svjesna bića, rezultat je Allahove milosti prema nama.

Naglašavanje Allahove milosti u citiranom ajetu govori u prilog ove naše konstatacije.

Zemlji najbliži atmosferski sloj je troposfera (1). Debljina ovog sloja se na Zemljinim polovima spušta i do 6 km, a u području ekvatora dostiže visinu do 12 km. Vremenske pojave formiraju se u troposferi, na visini od 3-4 km. 75% atmosferskih plinova nalazi se u ovom sloju. Iznad troposfere je stratosfera (2), koja se uzdiže i do 50 km. Kao treći sloj slijedi ozonosfera (3), koja se spominje još i kao ozonski omotač i zadržava ultra-ljubičaste zrake, koje su smrtonosne za živa bića. Nakon toga slijedi mezosfera (4). Iznad mezosfere je termosfera (5), a iznad slijedi jonosfera (6), koja iznad zemljine površine dostiže visinu i do 500 km. Ovaj sloj inače odbija radio-talase, i čini mogućim komunikaciju na Zemlji. Najviši sloj atmosfere je egzosfera (7) i dostiže visinu do 10.000 km. U ovom sloju je smanjen procenat plina i u stanju je podijeljenosti na jone. Kao što se vidi, atmosferu možemo razmatrati kroz njenih 7 slojeva. Međutim, moguće je da se ovaj broj 7 promijeni, ukoliko određeni istraživači objedine neke od ovih slojeva. Ali, u tom slučaju će se broj 7 iz navedenog ajeta shvatiti kao izraz množine, te u fenomenalnom upozorenju ajeta se neće desiti nikakva promjena. Ovakvo dvojako tumačenje broja 7 je u skladu sa objašnjenjem o "sedam slojeva".

Preciznom analizom Kur'ana, ispostavlja se da u samo jednoj riječi, samo jednog ajeta, postoji čak neprojeno mnogo detalja.

U svakom slučaju, reći da je atmosfera načinjena od različitih i međusobno skladnih slojeva bilo je moguće tek posljednjih decenija.

Nivo naučnog znanja u vrijeme objave Kur'ana nije omogućavao raslojavanje atmosfere i njihovo istraživanje. Formulacija “...i odredio šta će se u svakom nebu nalaziti...” iz 12. ajeta sure “Fussilat” je, također, razjašnjena istraživanjem atmosfere, koje je pokazalo da svaki njen sloj ima svoju specifičnu ulogu zahvaljujući kojoj postoje i održavaju se uvjeti života na Zemlji.

Drugi zanimljiv detalj jeste činjenica da se sintagma ‘*sedam nebesa*’ tačno sedam puta spominje u Kur'anu. Ova upozorenja istaknuta su u sljedećim ajetima: 29. ajetu sure “Bekareh”, 44. ajetu sure “Al-Isra”, 86. ajetu sure “Al-Mu'minun”, 12. ajetu sure “Fussilat”, 12. ajetu sure “At-Talak”, 3. ajetu sure “Al-Mulk” i 15. ajetu sure “Nuh”. (U drugom dijelu knjige analizirat ćemo niz matematičkih fenomena u Kur'anu.)

18. POGLAVLJE

ZEMLJINI SLOJEVI

Allah je sedam nebesa i isto toliko zemalja stvorio; Njegovo naređenje na sve se njih odnosi, a nek znate da je Allah kadar sve i da Allah znanjem Svojim sve obuhvaća! (65- At-Talaq, 12)

U 12. ajetu sure "At-Talak", jednom od kur'anskih ajeta u kome se kaže da postoji sedam slojeva nebesa, stoji da je isto toliko i Zemljinih slojeva. U prethodnom poglavlju smo iz drugih ajeta koji govore o postojanju sedam nebesa, saznali da postoji sedam međusobno skladnih slojeva atmosfere, pri čemu svaki od njih obavlja specifičnu ulogu. Dvanaesti ajet sure "Talak" govori o sličnosti nebeskih i zemaljskih slojeva.

Zemlja je, kao i nebo, podijeljena na različite slojeve o kojima ovisi održivost života na Zemlji. Zemlja je u arapskom društvu u kome je živio naš Pejgamber, izuzev vidljivog dijela, tla, po kojem su hodali, bila velika nepoznanica. U to vrijeme bilo je nemoguće dokučiti činjenicu da Zemlja ima međusobno različite slojeve, kao i da ti različiti slojevi imaju različite funkcije. Činjenica da Kur'an poredi atmosferske sa Zemljinim slojevima predstavlja još jedan od kur'anskih fenomena.

ZEMLJINI SLOJEVI OMOGUĆAVAJU POSTOJANJE ŽIVOTA

Kao što smo to već istakli u proteklim poglavljima, primarni cilj činjenica koje Kur'an obznanjuje nije da budu fenomeni kao takvi. Međutim, budući da su činjenice koje nam iznosi Kur'an u potpunom suglasju s naučnim dostignućima, koje je bilo nemoguće znati u vrijeme Muhammeda, a.s., one jednovremeno, same po sebi, predstavljaju fenomen. Naša je dužnost ne samo otkrivanje ovih fenomena, već i razmišljanje o savršenstvima u Allahovom stvaranju. Tako, naprimjer, zahvaljujući materiji koja čini jezgro, kao jedan od Zemljinih slojeva, oko Zemlje postoji magnetno polje koje život na Zemlji čini mogućim. Kada bi generator u samom središtu našeg planeta bio manje snage, tada magnetno polje oko Zemlje, poznato kao **Van Allenov pojas** (pojas snažnog zračenja u svemiru oko Zemlje sačinjen od visoko naelektriziranih čestica uhvaćenih Zemljinim magnetnim poljem) ne bi bilo dovoljno snažno da formira štit koji bi mogao zaustaviti smrtonosnu svemirsku radijaciju. Kada bi magnetno polje bilo jače, smrtonosne magnetne oluje uništile bi život na Zemlji. Zahvaljujući optimalno podešenom omjeru materija poput željeza i nikla, koji se u jezgri Zemlje nalaze u tečnom stanju, Van Allenov pojas svoju funkciju može vršiti na odgovarajući način. Sve ove precizne proračune obavio je naš Stvoritelj, kako bi Zemlju učinio pogodnom za boravak čovjeka na njoj.

Ustanovljeno je da se Zemlja milijardama godina hladila. (Pretpostavlja se da se radilo o oko 4,5 milijarde godina). Bez obzira na to, u jezgri Zemlje ključa lava vrlo visoke temperature. Zemljina kora, površinski dio planeta na kome živimo, u odnosu na cijelu Zemlju možemo uporediti s korom jabuke u odnosu na cijelu jabuku. Debljina Zemljine kore je čak manja od 1% od njene ukupne mase. Dok čitamo knjigu, hodamo, jedemo, ćaskamo na ovoj tanahnoj Zemljinoj kori ne osjećamo ništa od vreline jezgra. Zastrašujuća dešavanja, koja nastaju u središtu našeg planeta ne štete ljudskom organizmu. Mi živimo spokojno, kao da je centar planeta mirna obala nekog jezera. E upravo ove zastrašujuće visoke temperature i nepojmljivo snažne magnetne sile jesu, zapravo, neophodnosti bez kojih život na Zemlji ne bi bio moguć.

Naš život ovisi o ovim procesima koji nam ni na kakav način ne nanose štetu. Daleko od toga da su ovi procesi slučajni ili da smo ih mi stvorili. Bog je taj koji je stvorio sve, pa tako i ove procese u Zemljinoj utrobi. Naša je dužnost da, svjesni svoje nemoći i ograničenosti, zahvaljujemo Tvorcu na svim ljepotama i savršenstvima koja nas okružuju.

BROJ SLOJEVA

Zemlju čine različiti slojevi. Dublje slojeve čine teži metali; oni su mnogo topliji, gušći i pod mnogo većim pritiskom od onih na površini. Na površini Zemlje nalazi se **vodeni sloj** (1) litosfere, koji čini više od 70% Zemljine površine. Zatim slijedi **kopneni sloj** (2) litosfere, koji je veoma tanak u odnosu na ostale slojeve. Ispod ovih slojeva nalazi se **gornji plašt** (3). A ispod njega **astenosfera** (4), koja iskazuje izvjesnu gipkost.

Ispod ovog sloja slijedi **donji plašt** (5). U sastavu ovog sloja nalaze se materije poput silikona, magnezijuma, kisika, a, osim toga, tvrdi se da sadrži još i željezo, kalcijum i aluminijum. Ispod ovog sloja dolazi **vanjsko jezgro** (6), koje čini 30% Zemljine zapremine.

Unutar vanjskog jezgra nalazi se fluid koji djeluje kao generator pokretan Zemljinom rotacijom proizvodeći zaštitno magnetno polje oko Zemlje. To je **unutarnje jezgro** (7), koje je, zapreminski, jedan od najmanjih slojeva.

Kao što se vidi, naš planet čine slojevi različite strukture i funkcija. Broj slojeva (kao i činjenica da su u međusobnom skladu) odgovara navodima iz ajeta, a s obzirom na spomenuto moguće označavanje množine brojem sedam, čak i u slučaju da se dva sloja prihvate kao jedan, ovaj se sklad neće narušiti.

Analiziramo li fenomene u Allahovom stvaranju, moći ćemo shvatiti činjenicu, koju Allah, dž.š., ističe na kraju već pomenutog ajeta sure "At-Talak": "*...da je Allah kadar sve i da Allah znanjem Svojim sve obuhvaća!*"

19. POGLAVLJE

ZAŠTIĆENO NEBO

I to što je nebeski svod osiguran Naše je djelo, a oni se ipak okreću od znamenja koja su na njemu. (21- Enbija, 32)

Zemljina atmosfera je nevidljivi gasoviti omotač debljine od oko 10 000 km. Poznato nam je da iz svemira na Zemlju neprestano padaju milioni meteora različitih veličina. Unatoč tome što je prozirna, atmosfera poput čeličnog štita čuva naš planet od kiše meteora. Da atmosfera nema ovo svojstvo, Zemlja bi bila izrešetana meteorima i život na njoj ne bi bio moguć. U to smo se uvjerali posjećujući Mjesec. Meteoriti neprestano pogađaju Mjesec, a oni veće zapremine prave velika oštećenja na njegovoj površini.

Meteoriti se velikom brzinom sudaraju s molekulima u atmosferi te, dostižući veliku temperaturu, sagorijevaju i nestaju pretvoreni u prašinu. Atmosfera, isto tako, filtrira štetne zrake koje dolaze od Sunca i tako sprečava uništenje života na Zemlji, ali istovremeno propušta zrake koje su potrebne za život na njoj. Tako nebo na najbolji način izvršava zadatak koji mu je Stvoritelj zadao; pokazuje se, kao i sve druge kreacije u svemiru, očima koje umiju vidjeti da je i sâmo stvoreno na planski, savršen način, s tačno određenim ciljem. Navedeni ajet još jednom upućuje na nevjernike koji su slijepi za ova čuda. Rečeni, precizno podešeni parametri u atmosferi, pokazuju da je sve stvoreno veoma detaljno i precizno, s ciljem osiguranja optimalnih uvjeta za život.

Prosječna temperatura u svemiru iznosi oko -270°C . Zahvaljujući atmosferi naša planeta je zaštićena od te hladnoće. Atmosfera sprečava da se energija koja dolazi od Sunca brzo vrati u svemir. Osim toga, osiguravanjem rasipanja Sunčevih zraka, čini mogućim da se osvijetle i mjesta koja nisu direktno izložena Suncu.

Atmosfera, također učestvuje u ravnomjernom raspoređivanju toplote na Zemlji putem kretanja vazduha. Tako se topla vazдушna masa prenosi na manje topla mjesta u atmosferi, čime se postiže ravnoteža između ekvatorijalnih predjela koji su stalno izloženi zagrijavanju, i hladnih polova koji su izloženi konstantnom gubitku toplote. Zaštita od smrtonosne hladnoće i toplote je osigurana zahvaljujući savršenom oblikovanju atmosfere.

Arapska riječ *sema* (što znači *nebo*, *nebesa*) obuhvata sve iznad Zemljine površine. Zato je kur'ansku sintagmu iz navede i og ajeta "osigurani nebeski svod" moguće shvatiti kao dokaz mudrosti Allahovog stvaranja koju prepoznajemo u atmosferi, a, u širem kontekstu, ispravno je ovu sintagmu razumjeti i kao aluziju na fenomene u cijelom svemiru.

VAN ALLENOV POJAS

Zaštita Zemlje odozgo nije ograničena samo na atmosferu. Kao što smo to i ranije spomenuli, magnetno polje koje formiraju minerali smješteni duboko u Zemlji stvaraju zaštitni oklop oko Zemlje, nazvan "Van Allenov pojas". Ovaj oklop nas štiti od izloženosti radijaciji. Da on ne postoji, život na Zemlji bio bi nemoguć. Kosmička zračenja koja dolaze sa zvijezda osim Sunca, ne mogu proći ovaj zaštitni oklop oko Zemlje. Takvi plazmatični oblaci mogu dostići vrijednost 100 milijardi puta veću od atomske bombe bačene na Hirošimu. Pored toplote i svjetla, sa Sunca nam, također, dolazi i radijacija, kao i solarni vjetar sa veoma štetnim utjecajem. Međutim, zahvaljujući Van Allenovim pojasevima udaljenim oko 60 000 km od Zemlje solarni vjetrovi ne mogu doprijeti do Zemlje.

"Zaštićeni, osigurani nebeski svod", pomenut u ajetu s početka poglavlja, rezultat je brzine Zemljine rotacije, njenog položaja u odnosu na Sunce, strukture, oblika i debljine atmosferskih slojeva, strukture Zemljinog jezgra, proporcije i načina kombiniranja njenih gradivnih elemenata, i savršeno skladne kombinacije neprojenih parametara, bez čega "osiguranje" ne bi bilo moguće. Tvorac svih ovih precizno realiziranih proračuna ne može biti niko drugi osim sam Stvoritelj. Ljudska svijest i logika ne mogu prihvatiti tezu da su ove zaštitne karakteristike neba nastale slučajno, i da je Kur'an rezultat i proizvod ljudskog uma.

20. POGLAVLJE

ONO ŠTO NEBO VRAĆA

I tako mi onoga što nebo vraća. (86- At-Tariq, 11)

Riječ “redž”, koja se nalazi u arapskom originalu citiranog ajeta, ima značenje “*vratiti, poslati natrag*”. Jedan od nezaobilaznih preduvjeta za život na Zemlji jeste kiša. Kako to da se voda, koja se isparava usljed zagrijavanja, ne izgubi u nepreglednim prostranstvima svemira? Kiša i voda su se vraćale i padale na Zemlju i u vrijeme Poslanika, ali nivo naučnog znanja u to vrijeme nije bio dovoljan da objasni kako se to dešava. Nakon što je ustanovljeno postojanje različitih slojeva atmosfere, uspostavilo se da troposfera - jedan od ovih slojeva, sprečava gubljenje vode u svemiru, a time i nestanak života na Zemlji. Ovaj sloj atmosfere vraća vodenu paru natrag na Zemlju u vidu padavina.

Većina fenomena kojima smo se bavili u prethodnom poglavlju, analizirajući ajet koji govori da je nebo “zaštićeni svod”, dešavaju se zahvaljujući odlici atmosfere da odbija, odnosno vraća nešto. Nebo štiti Zemlju odbijajući radioaktivne čestice, radijaciju i štetne ultravioletne zrake koje dolaze iz svemira. Na taj način nebo istovremeno u svemir vraća ono što bi moglo ugroziti naš život, ali i sprečava da voda u obliku pare koja je neophodna za postojanje života, napusti atmosferu. To što Kur'an upućuje na ovu odliku neba, koja je otkrivena tek u posljednjem stoljeću, ne može se objasniti ni nivoom znanja ljudi iz perioda Muhammeda, a.s., a ni slučajnošću.

KIŠOBRAN KOJI SE NE KVARI

Da atmosfera ne posjeduje odliku o kojoj govorimo na Zemlji ne bi bilo moguće održati odgovarajuću temperaturu neophodnu za život, koji je moguć jedino u veoma ograničenom temperaturnom rasponu. Ukoliko uzmemo u obzir apsolutni raspon temperature, od temperature Sunca do apsolutne nule, život je moguć samo u rasponu manjem od 1% u odnosu na cjelinu. Koliko god da je teško postići temperaturu u ovom rasponu manjem od 1%, još je teže i održati je. Nagli porast ili pad temperature bio bi smrtonosan. Mi se, naprimjer, ugodno osjećamo na sobnoj temperaturi od oko 20°C. Ukoliko bi se desio nagli porast na 100°C ili nagli pad na -100°C, posljedice bi bile katastrofalne. Povratna snaga atmosfere osigurava stabilnost temperature i svjedoči da je stvorena radi služenja čovječanstvu i svim živim bićima.

Atmosfera je sačinjena od 78% azota, 21% kiseonika i 1% od karbondioksida i ostalih plinova. Ovi odnosi su optimalni za život na Zemlji. Kada bi, naprimjer, procenat kisika sa postojećih 21% porastao na 22%, mogućnost da grom prouzroči požar u šumi povećala bi se za 70%. Kada bi procenat kisika i azota u atmosferi bio veći, životne funkcije bi se ubrzale na opasan način. Kada bi ovaj procenat bio manji, životne funkcije bi se usporile i dovele nas u opasnost. Održavanje pomenutih omjera na jedan stabilan način je moguć zahvaljujući nizu atmosferskih fenomena, a osobina atmosfere da "vraća" je samo jedna od njih. Nepostojanje bilo koje od ovih karakteristika atmosfere bilo bi fatalno. Ko može tvrditi da je ovaj savršeni kišobran imun na sve nepogode nastao slučajno? Ko može tvrditi da je to što smo tako dobro zaštićeni rezultat sretnog spleta okolnosti zahvaljujući kojima voda neophodna za naš život biva zadržana u atmosferi i vraćena na Zemlju? Naš Stvoritelj je, bez sumnje, na savršen način planirao sve uvjete za život i stvorio nas. A poslije je, objavljivanjem Kur'ana, našu pažnju usmjerio ka ovim savršenim kreacijama.

Mi nismo uzalud stvorili nebo i Zemlju i ono što je između njih; tako misle nevjernici ... (38- Sad, 27)

21. POGLAVLJE

BEZ STUBOVA UZDIGNUTO NEBO

Allah je nebesa, vidite ih, bez stubova podigao ... (13- Ar-Ra'd, 2)

Činjenica da Kur'an govori o naučnim fenomenima koji nisu objašnjivi nivoom znanja u vrijeme Poslanika, a.s., samo po sebi predstavlja čudo. Nastojeći istaći ovu karakteristiku Kur'ana, u ovoj knjizi smo više mjesta ustupili naučnim činjenicama iskazanim prije više od 1400 godina koje je bilo moguće shvatiti tek u posljednjim stoljećima. Jedna od naučnih činjenica, koje je bilo nemoguće saznati istraživanjem i naučnim opservacijama u vrijeme Muhammeda, a.s., sadržana je u citiranom ajetu. Međutim, ova činjenica nije potvrđena u posljednje vrijeme, nego mnogo ranije. Ljudi su prije mnogo vremena saznali da nebo ne stoji na stubovima. Ali, u vrijeme objave Kur'ana, ljudska zajednica nije imala ovakav zajednički stav. Čak i nakon objave Kur'ana bilo je onih koji su vjerovali da se nebo naslanja na planine na krajevima Zemlje.

Primjera radi, u jednom od starih izdanja Nove američke biblije, postoji slika koja pokazuje kako su autori Biblije zamišljali svijet. Na toj slici nebo je prikazano kao prevrnuti tas oslonjen na stubove. (Vidi: *The New American Bible*, St Joseph's Medium Size Edition, str. 45)

Bilo je i zajednica, kao što su Babilonci, koje su bile ubjeđena da se nebo naslanja na planine na kraju svijeta. U vrijeme kada je živio Muhammed, a.s., ljudi nisu znali da je Zemlja okrugla i da bi kretanje u suprotnim smjerovima dvojicu putnika ponovo dovelo na početnu poziciju. Iz tog razloga, tvrdnja da je nebo naslonjeno ili nije naslonjeno na stubove bila je nepoznata, neodređena tvrdnja, koju je bilo nemoguće dokazati u doba Vjerovjesnika. To što je Kur'an dao pravilno objašnjenje nekog nerazjašnjenog ili, u vrijeme njegove objave, nepoznatog pitanja predstavlja prvorazredno čudo, nadnaravni fenomen.

Rečena činjenica koju Kur'an spominje, nije osigurala Vjerovjesniku nikakvu prednost, pošto ju je bilo nemoguće dokazati u njegovo vrijeme. Štaviše, moguće je da su, zbog nerazumijevanja onoga što je navedeno u ovom ajetu i nemogućnosti dokazivanja toga, upućeni određeni prigovori Kur'anu. Oni koji tvrde da je Muhammed, a.s., autor Kur'ana ne mogu objasniti postojanje činjenica u Kur'anu koje su bile u oprečnosti s općeprihvaćenim ubjedenjima u vremenu u kome je Vjerovjesnik živio.

I u kontekstu ovog pitanja postoji jasna potreba da, radi boljeg poimanja vrijednosti onoga što Kur'an iznosi, u mašti odemo u vrijeme Vjerovjesnika i da pokušamo shvatiti način razmišljanja ljudi tog perioda. Kur'an je objavljen u vremenu kada nije bilo aviona, automobila, kada se nije znao ni oblik Zemlje, niti je bilo geografskih karti, u okruženju gdje većina nije znala ni čitati ni pisati. Na ove činjenice trebamo podsjetiti one koji tvrde da je Kur'an napisao Vjerovjesnik, ili ljudi iz tog vremena. Mislimo da ćemo bolje shvatiti fenomene Kur'ana, ako uzmemo u obzir da su ove teme, o kojima govori Kur'an, obznanjene u tom vremenu.

ŠTA "DRŽI" NEBO?

Tokom duge povijesti čovječanstva ljudi su živjeli bez znanja o strukturi atmosfere i o tome da je ona neizostavni uvjet našeg življenja. Kako je ova gasovita masa nastala? Kako održava postojeću strukturu? Činjenice da je nebo zaštitni svod (19. poglavlje), da posjeduje zaštitne odlike (20. poglavlje) da je sačinjeno od slojeva pri čemu svaki sloj izvršava svoju funkciju (17. poglavlje) kao i da je podignuto bez stubova, rezultati su Allahove savršene kreacije.

Istraživanja planeta Sunčevog sistema pokazala su da nijedna planeta nema atmosferu koja bi život činila mogućim. Postojanje takve atmosfere koja omogućava i štiti život na Zemlji dokazuje da je Allah, dž.š., odabrao Zemlju za stvaranje života na njoj.

Molekuli plina na površini planeta kreću se velikom brzinom. Kada bi sila gravitacije nadjačala ovu brzinu, planeta bi privukla molekule plina i njena površina bi ih upila. S druge strane, ukoliko bi se molekuli plina kretali većom brzinom od postojeće i tako se mogli osloboditi gravitacije, nastavili bi svoje putovanje u svemiru.

Dakle, atmosfera i uravnoteženost koja je karakteriše, stupili su na scenu nakon stvaranja Zemlje. To je u potpunosti u skladu sa navodima iz ajeta **“a nebo je digao. I uspostavio je ravnotežu”** (55- Ar-Rahman, 7), o formiranju neba (atmosfera) i uspostavljanju ravnoteže nakon stvaranja svijeta. Nastanak molekula plina u obliku atmosfere oko našeg planeta, i njeno održanje, moguće je osiguranjem teško ostvarive ravnoteže između sile gravitacije i brzine kretanja molekula plina. Allah, dž.š., je uspostavio ovako preciznu ravnotežu i uzdigao nebo bez stubova. Ali, to nije sve. Ovu ravnotežu nije bilo potrebno samo uspostaviti, nego i održavati. Stvaranjem Zemlje i atmosfere, Allah, dž.š., je uspostavio sve potrebno za njihovo održanje, kao i održanje ove ravnoteže na čiji značaj, za koji smo saznali napretkom nauke, Kur'an nedvosmisleno upozorava:

Allah brani da se ravnoteža nebesa i Zemlje poremeti...

(35- Fatir, 41)

Za postizanje ove ravnoteže potrebno je uskladiti brojne varijable. Naprimjer, toplotna ravnoteža površine Zemlje zavisi od položaja planeta u odnosu na Sunce, što, opet, utječe na kretanje plinskih molekula. Brzina rotacije Zemlje je, isto tako, važna za obezbjeđivanje ravnomjerne temperature. Ukoliko bi se ova brzina povećala atmosfera bi se rasplinula, a ukoliko bi se usporila, bila bi narušena njena ravnomjernost, pošto bi je površina Zemlje apsorbirala. Radi održanja atmosfere ovakvom kakva jeste, veoma je bitna i temperaturna razlika ekvatora i polova, kao i planinski lanci poput Himalaja, Taurusa i Alpa, koji sprečavaju užasne posljedice strujanja zraka, eventualno nastale iz ove temperaturne razlike. Blokirajući vjetrove na površini Zemlje i zadržavajući hladni zrak na visokim predjelima, planinski lanci daju svoj doprinos održanju ravnoteže. Osim toga, gasovi koji čine atmosferu također su bitni za njeno održanje. Karbondioksid, koji se u procentualno maloj količini nalazi u atmosferi, noću poput ćebeta prekriva Zemlju i tako sprečava gubitak temperature. Dakle, sve je podešeno na vrlo precizan način, od postojanja planinskih vijenaca do stvaranja karbondioksida, od veličine Zemlje do njenog položaja prema Suncu, od uravnoteženja površinske temperature do brzine i odlika gasova u atmosferi, i zahvaljujući svemu tome bilo je moguće podizanje nebesa bez stubova. Atmosfera je iznad nas i služi nam, a da se pri tom, pod utjecajem gravitacije, ne lijepi za Zemlju, niti se odvaja od nje.

...To su doista dokazi ljudima koji pameti imaju. (13- Ar-Ra'd 4)

22. POGLAVLJE

ZAOBLJENOST ZEMLJE

Poslije toga je Zemlju okruglom učinio. (79- An-Nazi'at, 30)

Arapska riječ "dehv", navedena u citiranom ajetu označava *zaobljenost na način nojevog jajeta*. Zato je bilo i onih koji su navedeni ajet shvatali u značenju da je Zemlji oblikovana poput nojevog jajeta.

Poznati turski alim prof. dr. Sulejman Ateš, pozivajući se na najpoznatiji arapski rječnik "Lisan-ul Areb", daje sljedeće objašnjenje ove riječi: "... drugim riječima, ako riječ 'dehv' znači *raširiti, prostrijeti, urediti* onda to nije jednostavno prostiranje, uređivanje. Tom rječju se daje značenje '*zaobljenog prostiranja i uređenja*', tako da iz ovog ajeta proističe značenje da je Zemlja stvorena okruglom." Riječ 'dehv' se koristi i za imenovanje jedne igre s orasima, a riječ 'medahi', izvedena iz istog korijena, označava "*oble kamenice*". Unatoč činjenici da riječ 'dehv' i riječi izvedene iz korijena ove riječi nose značenje *zaobljenosti*, pojedini prevodioci su, zbog poteškoće u poimanju Zemljine zaobljenosti, ajet shvatili samo kao rasprostiranje Zemlje, te su ajet tako i preveli. Zemlja, zapravo, i ima oblik nojevog jajeta. Ona predstavlja sferoid sa spljoštenim polovima. Tako je Kur'an riješio i pitanje oblika Zemlje, koji je čovječanstvo stoljećima nastojalo odgonetnuti.

Čak i u knjigama pisanim stoljećima nakon objave Kur'ana Zemlja je smatrana ravnom. Arapskim poluotokom vladala su vjerovanja prema kojima je Zemlja počivala na leđima bika ili ribe, a da zemljotresi nastaju kada riba, na kojoj je Zemlja smještena, mahne repom. Eto, na zaobljenost Zemlje Kur'an upozorava u okruženju u kome je vladala takva svijest.

U tom vremenu Vjerovjesnik nije imao brod kojim bi mogao preploviti Zemlju s kraja na kraj da bi tako dokazao da je ona okrugla, nije odlazio u svemir da bi ljudima pokazao sliku Zemlje iz svemira,

niti je imao fotografski aparat ni svemirsku letjelicu, kojom bi to izveo i dokazao da je Zemlja okrugla. Za nas koji živimo u XXI stoljeću jasna i općepoznata činjenica da je Zemlja okrugla, bila je teško pojmljiva za ljude iz Poslanikovog vremena. Zato je ova činjenica na koju upozorava Kur'an bila velika zagonetka u vrijeme njegovog objavljivanja. Ljudi su kur'anski ajet prihvatili kao dokaz da je Allah, dž. š., Zemlju stvorio ravnom, zanemariivši činjenicu da riječ 'dehv' označava zaobljenost.

Dakle, u vrijeme kada je većina ljudi vjerovala kako je Zemlja ravna ploha na leđima bika ili ribe, Kur'an je na prelijep način opisao njen stvarni oblik. Obzirom da je u vrijeme objave Kur'ana na Arabijskom poluotoku bilo dosta nojeva, to je omogućavalo onima koji su bili zainteresirani za rješavanje ove misterije da uzmu u svoju ruku nojevo jaje i razmišljaju o tome. Sferni oblik jajeta predstavlja elegantnu aluziju. Pronicljivost iz kur'anskih ajeta predstavlja dokaz i svjetlost cijelom čovječanstvu.

O ljudi, dokaz vam je već stigao od Gospodara vašeg i Mi vam objavljujemo jasnu Svjetlost. (4- An-Nisa', 174)

23. POGLAVLJE

OBAVIJANJE NOĆI OKO DANA

Nebesa i Zemlju je sa ciljem stvorio; On noću obavlja dan i danom obavlja noć ... (39- Az-Zumar, 5)

Riječ koju smo u ovom ajetu preveli kao “*obavlja*” jeste arapski glagol “jukevviru”. Ova riječ se koristi i za čin motanja turbana oko nečije glave, a ovdje je upotrijebljena za izražavanje *zavijanja noći danom*, i obratno. Razlog pretvaranja dana u noć i noći u dan jeste Zemljin loptasti oblik. Zahvaljujući takvom obliku Zemlje moguća je izmjena dana i noći.

I ovaj ajet, dakle, aludira na loptasti oblik Zemlje. Ta aluzija se razumije iz činjenice da se glagolom ‘jukevviru’ izražava zavijanje okruglih tijela.

PROMATRANJE ZEMLJE IZ SVEMIRA

Za života Vjerovjesnika nije bilo moguće naučno dokazati ispravnost rečenog stava. Naučno dokazivanje kur’anskih navoda bit će moguće tek nakon više od 1000 godina nakon Vjerovjesnika, a.s. Zašto je Kur’an donosio naučne činjenice, koje su bile nerazumljive u vrijeme njegove objave, koje su bile u oprečnosti sa stereotipima tog vremena, koje će mu, u tom smislu, donijeti poteškoće i nikakvu korist?

Iz svega rečenog vidi se da je cilj Kur’ana bio istina po svaku cijenu. Slagao se neko s time ili ne! A razumijevanje ovih istina, saznanjima otkrivenim nakon 1000 godina, pokazuje univerzalnost Kur’ana shodno kojoj se on ne obraća samo ljudima iz vremena kada je objavljivao, nego i cijelom čovječanstvu sve do Sudnjeg dana.

A došao je dan kada su se astronauti odlaskom u svemir vlastitim očima uvjerali u navode iz ovog ajeta i osvjedočenje potvrdili fotografijom. Dok je na Zemljinoj polulopti okrenutoj prema Suncu dan, na suprotnoj polulopti je noć. Zahvaljujući Zemljinoj rotaciji, na jednoj njenoj strani je noć, a na drugoj dan; u istom trenutku je na jednom dijelu prelaz iz dana u noć, a na drugom prelaz iz noći u dan. Tako su se činjenice koje je prije 1400 godina obznanio Kur'an i koje su, logikom i matematičkim proračunima, objašnjene prije nekoliko stoljeća, percipirane i direktno našim čulima. Ono što je, dakle, bilo gajb (ono što se ne može spoznati čulima) na kraju je postalo vidljivo; percipirano je čulima.

Fenomeni povezani s okruglim oblikom Zemlje i smjenom dana i noći uvjeti su bez kojih ne bi bilo života na Zemlji. Da Zemlja nije loptastog oblika i da se zahvaljujući Zemljinoj rotaciji noć i dan ne smjenjuju na ovaj način, na dijelu planeta koji je stalno izložen Suncu nestalo bi života zbog visoke temperature, a na područjima bez toplote i svjetlosti, ne bi bio moguć život bilja i životinja.

Svakim razmišljanjem o pojavama na koje nas upozorava Kur'an, postajemo svjesniji i Allahovog znanja, i moći, i umjetnosti, kako je sve besprijekorno stvorio, kao i čudesnost Njegove Knjige.

24. POGLAVLJE

PREČNICI ZEMLJE I SVEMIRA

O družine džina i ljudi, ako možete da preko granica (prečnika) nebesa i Zemlje prođete, prođrite, moći ćete prodrijeti jedino uz veliku moć! (55- Ar-Rahman, 33)

Riječ koju smo u citiranom ajetu preveli sa “prečnici”, jeste arapska riječ “aktar”. Riječ “aktar”, koja predstavlja množinu riječi “katur”, znači “prečnik”, izražava višedimenzionalnost nebesa i Zemlje. U arapskom postoji i poseban gramatički oblik množine za izražavanje dvojine. Riječ “aktar” predstavlja množinu veću od jedan ili dva. Trebamo obratiti pažnju na ovaj detalj. Među trodimenzionalnim predmetima, jedino sferoidi imaju prečnik. Kod pravilne sfere, lopte, ne možemo govoriti o prečnicima, jer lopta ima samo jedan prečnik. Zanimljivo je da je u ajetu upotrijebljena množina.

Ovaj ajet je posebno značajan i zbog toga što upozorava na geoidni oblik Zemlje. Sumnje u vezi okruglog oblika Zemlje nestale su tek nakon zakona gravitacije, koji je otkrio Newton (1642-1724). Prije toga vjerovalo se da bi ljudi, mora i ostala živa bića koji bi se našli na donjoj strani pali sa Zemlje ukoliko bi ona bila okrugla. Newtonovo otkriće zakona gravitacije objasnilo je pogrešnost ovakvog vjerovanja. Tako su opovrgnuti prigovori na tezu o zaobljenosti Zemlje, iako su i nakon toga mnogi ostali vjerni svojim prethodnim ubjeđenjima. Da ste, pretpostavimo, Newtonu pričali o “prečnicima Zemlje”, on bi vas ispravio i rekao “prečnik Zemlje”. Postojanje više prečnika nemoguće bi bilo da je Zemlja pravilna lopta, ali je moguće u njenom stvarnom, geoidnom obliku.

GRANICE SVEMIRA

Prečnici nebesa spomenuti u ajetu također su veoma interesantni. Prije saznanja da je svemir nastao praskom samo jedne tačke i da se konstantno širi, mnogi naučnici su mislili da je svemir neograničen. Međutim, svemir se konstantno širi i prilikom svakog širenja formira se novi i veći prečnik (to smo razmatrali u 1., 2. i 3. poglavlju). U navedenom ajetu postoji također i naznaka da je svemir loptastog oblika. Upravo je i Einstein svemir usporedio s balonom koji se napuhava, a ta usporedba je u skladu s ajetom. Kao što bi bili različiti prečnici izmjereni na različitim mjestima svemira, isto tako bi, zato što se svemir konstantno širi, svaki prečnik bio veći od prethodnog. Stoga je spominjanje prečnika svemira interesantno jer se spominje više prečnika, a i opovrgava ideja o beskonačnosti svemira.

Ako uporedimo prečnik Zemlje koji spaja polove, prečnik ekvatora, i prečnike između njih, najveći prečnik je prečnik ekvatora, a najmanji onaj što spaja polove. Ostali prečnici su po veličini između ovih prečnika. Istu razliku pokazali bi i poluprečnici koje bi uzeli od centra Zemlje do kraja atmosfere. Dužina prečnika koji prolazi kroz polove i doseže do kraja atmosfere različita je od dužine prečnika koji prolazi kroz ekvator do kraja atmosfere, a različiti su i prečnici između navedenih.

Apsolutno je nemoguće da sa svojim fizičkim karakteristikama, sposobnostima i mogućnostima čovjek pređe granice atmosfere, a ni granice svemira. U ajetu je rečeno da je teško preći ove granice, ali da to nije nemoguće, nego da je ostvarivo uz veliku moć. Bez ikakve sumnje, moć za prevaljivanje ovih granica je izvan mogućnosti našeg tijela. Upravo kada je čovjek razvio tehnologiju, kada je, koristeći postojeću energiju i druge resurse na Zemlji, napravio svemirsku letjelicu, uspio je prevaliti granice, prečnike atmosfere. Što se tiče prevaljivanja veoma dalekih granica svemira, to, sa nedovoljnim mogućnostima postojeće tehnologije i kratkim životnim vijekom čovjeka, izgleda teško. Podsjetimo na činjenicu da Kur'an skreće pažnju da je to, uz veliku moć, moguće. Obzirom da ne znamo da li će do Sudnjeg dana Allah, dž. š., tu mogućnost pružiti čovječanstvu, o ovoj mogućnosti, koja iz ove perspektive izgleda

neostvariva, nećemo ništa više reći. Za sada možemo svjedočiti izlasku izvan atmosfere, koji je ostvaren kao rezultat akumuliranja naučnog znanja i korištenja potencijala skrivenih u Zemljinoj utrobi (Vidi: 16. poglavlje, "Odlazak na Mjesec").

Unatoč činjenici da smo prešli izvan prečnika Zemlje, prolazak dijelovima ovih prečnika koji vode u centar, u središte Zemlje, izgleda nemoguć. Visoka temperatura u centru Zemlje i nedovoljnost tehnologije upućuju na nemogućnost prevaljivanja ovog dijela prečnika. Ne želeći komentarisati ono što će u tom pogledu donijeti naredna stoljeća, kažemo da Allah, dž. š., najbolje zna.

U međuvremenu, želimo skrenuti pažnju na još jedan detalj: u mnogim prijevodima Kur'ana spomenute su granice Zemlje i nebesa; izbjegavana je riječ "prečnici". I doista, krajevi prečnika nekog prostora ocrtavaju granicu tog prostora.

Skrećemo pažnju prevodiocima Kur'ana da vode računa o ovim prefinjenim detaljima, kako bi kur'anski fenomeni bili lakše uočljivi.

25. POGLAVLJE

ZEMLJA SE OKREĆE MADA TO NE PRIMJEĆUJEMO

Ti vidiš planine i misliš da su nepomične, a one promiču kao što promiču oblaci - to je Allahovo djelo koji je sve savršeno stvorio; On, doista, zna ono što radite. (27- An-Naml, 88)

Osobine planina čine ih, naizgled, najnepomičnijim objektima na površini Zemlje. Ideja o nedostižnosti planina je u nekim primitivnim mnogobožачkim shvatanjima i zajednicama bila povod uvjerenju da na vrhovima planina žive bogovi. Ubjeđenje da su vrhovi planina nedostižni za čovjeka, kao i da su one nepomične predstavljala su zabludu. Ajet govori o toj zabludi i kaže da se planine kreću poput oblaka. Ako se kreću čak i planine, koje izgledaju potpuno nepomične, to znači da se sa njima kreće i cijeli naš planet. Na taj način Kur'an negira ideju o statičnosti Zemlje, koja proističe iz pogrešne ljudske percepcije, te, uspoređujući kretanje planina s oblacima, upozorava na činjenicu koja je za ljude tog vremena bila nepojmljiva.

Ovo upozorenje, neshvatljivo ljudima iz Poslanikovog vremena, shvaćeno je kao aluzija na dolazak Sudnjeg dana. Čak i onaj ko ne poznaje arapski jezik, može shvatiti da je to pogrešan komentar i da je u suprotnosti s Kur'anom.

Događaji vezani za Sudnji dan o kojima se govori u Kur'anu, nisu događaji koje je teško primijetiti; naprotiv, to su događaji u kojima se sve ruši, razara i kada panika obuzima one koji to vide. To se može shvatiti iz svih ajeta koji opisuju Sudnji dan. Međutim, ajet koji analiziramo kaže da čovjek misli da su planine nepomične, ali da je to mišljenje zabluda. Kretanje planina spomenuto u ajetu nikako se ne može povezati s kretanjem planina u vrijeme dolaska Sudnjeg dana.

“ŠTA BI SE DESILO DA SE ZEMLJA OKREĆE?”

Opravdanima možete smatrati ove pogreške koje su napravljene u prvim stoljećima nakon Muhammeda, a. s., nakon što pročitate stavove saudijskog šejha Abdul Aziz Bin Baza iz XX stoljeća u kojima on kaže da je Zemlja nepomična i da je nevjernik onaj ko tvrdi suprotno! Saudijski šejh kaže sljedeće: *“...Onaj koji to tvrdi postaje nevjernik i pada u zabludu. Onaj koji to tvrdi poziva se na pokajanje. Lijepo li je ako se pokaje! U protivnom će biti osuđen na smrt kao nevjernik i otpadnik od vjere, a njegova imovina bit će predana u muslimansku blagajnu. Kada bi se, kao što tvrde, Zemlja okretala, onda države, planine, drveća, rijeke, mora, ne bi sačuvale svoj poredak. Ljudi bi vidjeli kako zapadne države klize na istok, a istočne na zapad. Mijenjalo bi se mjesto Kible i ljudi ga ne bi mogli utvrditi. Obzirom da ništa od toga nije viđeno, tvrdnja da se Zemlja kreće je lažna iz niza razloga.”*

Kao što se vidi, ubjeđenje u nepomičnost Zemlje bilo je toliko jako da su se, unatoč kur’anskim upozorenjima, džahili u liku vjerskih autoriteta usudili ustvrditi da je nevjernik i da treba ubiti onoga ko ustvrdi suprotno. I to u XX stoljeću! Kur’an je, ispunjen fenomenima, ali nema kraja lažima u ime vjere. Oni kojima su vodič u razumijevanju Kur’ana ovakva tumačenja, koji Kur’an čitaju kao najobičniju knjigu, nanijeli su najveću štetu vjeri. Ovaj naš rad, koji se bavi kur’anskim fenomenima, upućen je svima, i vjernicima, i nevjernicima, a trebao bi koristiti i onima koji su zavedeni naopakim tumačenjima Kur’ana i vjere.

GALILEOVE MUKE

Historijski gledano, navedeno pogrešno ubjeđenje i pobuna protiv ideje da se Zemlja kreće jednog islamskog učenjaka, ipak predstavlja pravu rijetkost, prepričava se kao anegdota i nikada među islamskim učenjacima nije masovnije prihvaćena. Galileov primjer, koji dolazi iz kršćanskog svijeta, mnogo je poznatiji.

Galileo je bio italijanski astronom i fizičar, jedan od utemeljitelja moderne znanosti. Vjerovao je da je Bog stvorio svemir. Otkrio je niz važnih fizičkih zakona. Muke koje je doživio naširoko su poznate. Zbog svog stava da se Zemlja okreće prošao je užasna i vrlo bolna iskustva. Kršćanska crkva je u srednjem vijeku Aristotelove i Ptolomejeve stavove o Zemlji i svemiru prihvatila kao zvanične. Zemlja je smatrana nepomičnom, a Sunce je kružilo oko nje. Geocentrična teorija svemira predstavljala je zvanični crkveni stav. Crkva je svoje stavove predstavljala kao odraz Božje volje. Usprotiviti im se u bilo kojem pogledu značilo je usprotiviti se Bogu. Još jednom smo svjedoci kako sukob između vjere i nauke proizvode neupućeni zvanični tumači vjere koje podržavaju najviše vjerske institucije. Ovaj problem će se riješiti ukoliko se spriječi miješanje onoga što čovjek kaže s onim što Bog objavljuje. Inače, ljudi će lične stavove pripisivati vjeri i nastaviti će grijehanjem navodno braniti vjeru.

Galileo Galilei, kao i Kopernik i Kepler kasnije, tvrdio je da se Zemlja kreće oko Sunca, a ne obratno. Crkva nije bila popustljiva prema Galileu, kao što je bila prema Koperniku i Kepleru. Galilej je pozvan na crkveni sud Inkvizicije i bio prisiljen da odabere ili smrt ili potpisivanje dokumenta o pokajanju i priznanja da je pogriješio. Potpisao je dokument o pokajanju i rekao da je greška ono što je tvrdio. Galilea ni to nije moglo spasiti, te je bio podvrgnut i materijalnim i duhovnim mučenjima. Osuđen je na doživotno progonstvo i kućni pritvor pod nadzorom Inkvizicije u selu Arcetri kraj Firence. Priča o sukobu između Crkve i Galilea na najbolji način ilustrira sukob između "vjere" i nauke. Ali, kao što smo uvidjeli, uzrok ovog sukoba nije vjera, nego predstavnici patvorene vjere i pogrešnih tumačenja. Kur'an nas upozorava na svećenike koji se predstavljaju kao istinski predstavnici i tumači vjere, a ustvari teže ostvariti vlastite materijalne ciljeve:

O vjernici, mnogi svećenici i monasi doista na nedozvoljen način tuđa imanja jedu i od Allahova puta odvraćaju ...

(9- At-Tawba, 34)

Moramo se čuvati džahila koji se smatraju predstavnicima vjere, a koji, zapravo, samo pokušavaju ostvariti svoju materijalnu dobit. Prosvjetljenje je moguće postići istinskim izučavanjem Kur'ana, kao najpovjerljivijeg izvora vjere. Prihvatanje Kur'ana kao životne vodilje je način da se izbjegnju zablude i novotarije, ali i upozna istinska vjera.

PLANINE U POKRETU

Ajet koji analiziramo u ovom poglavlju nije jedini kur'anski ajet koji govori o kretanju Zemlje. U 10. poglavlju analizirali smo 33. ajet 21. kur'anske sure "Enbija", koji također upozorava da se i Zemlja kreće, poput Sunca i Mjeseca.

Moguće je da ajet, koji analiziramo u ovom poglavlju, sadrži i druge fenomene. Zemljina kora se kreće, kao da pluta na plaštu, koji je gušći od nje. Zato su kontinenti, koji su nekada bili jedna cjelina, međusobno razdvojili. Ovu ideju koju je u svome tekstu objavljenom 1915. godine, prvi put iznio njemački meteorolog i geolog Alfred Wegener, u početku je naišla na protivljenja, ali su vremenom istraživanja fizičara pokazala da je Wegener bio u pravu. Okeani i kopneni dijelovi (tektonske ploče), koji čine Zemljinu koru, kreću se kao po nekom jezeru, međusobno se sudaraju, ulaze jedna pod drugu, češu se. Brzina njihovog kretanja je između 3 i 15 cm godišnje. Tako se planine, koje percipiramo kao nepokretne, zajedno sa Zemljom kreću svemirom, a zajedno i s dijelom kopna na kome su prostrte po površini Zemlje. Ko zna, možda se otkriju i neka druga kretanja planina, za koje mislimo da su nepomične.

NORMALAN ŽIVOT NA ZEMLJI KOJA SE KREĆE

Dok se velikom brzinom okreće oko svoje ose, Zemlja na kojoj živimo se kreće i oko Sunca, a u isto vrijeme se, zajedno s cijelim Sunčevim sistemom, velikom brzinom kreće kroz svemir. Uz sve to, postoji još niz utjecaja, od kretanja koje Zemlja vrši zajedno s Mjesecom, do sila gravitacija ostalih planeta, i kretanja vezanih uz to. Eto, uz sva ta dešavanja mi spokojno spavamo, jedemo, pričamo, čitamo, bavimo se sportom... Automobil smatramo dobrim ukoliko, vozeći se u njemu, nemamo osjećaj da se krećemo. Da se vozimo čak najsavršenijim automobilom, da li je moguće da nikako ne osjećamo kretanje? Zar ne bismo smatrali luđakom

onoga ko bi rekao da je automobil, koji je u poređenju sa Zemljom veoma jednostavan, nastao slučajno, sam od sebe? Premda se veoma brzo i komplicirano kretanje Zemlje odvija bez kormilara i vozača, mi koji smo putnici na njoj ne osjećamo treskanje, nelagodu ni mučninu.

Ajet koji smo analizirali od početka ovog poglavlja nam, isto tako, dokazuje da je sve ovo moguće zahvaljujući činjenici da Allah, dž. š., sve stvara na najsavršeniji način.

26. POGLAVLJE

VJETROVI KOJI OPLOĐUJU

Mi šaljemo vjetrove da oplođuju ... (15- Al-Hidžr, 22)

Istraživanja fizičkih fenomena vezanih za biljke pokazala su značaj oplođavajuće osobine vjetrova. Vjetar igra važnu ulogu u reprodukciji biljaka jer prenosi polen. Vjetrovi oplođavaju i kišne oblake koji su također jedan od važnih faktora za održavanje života na Zemlji.

Prije nego što se podignu u više slojeve atmosfere, gasovite ultramikroskopske čestice tekućine ili aerosoli miješaju se s česticama prašine koje vjetrovi donose s kopna. Vodena para se kondenzira oko ovih čestica. Bez njih vodena para ne bi mogla formirati oblak. Oblaci nastaju tako što vjetrovi oplođuju vodenu paru česticama koje prenose. Da vjetar ne obavlja ovu svoju funkciju, ne bi mogli nastati kišni oblaci. A bez kiše život bi bio nemoguć. Vjetrovi imaju i druge funkcije. Oni nose tonama teške pozitivno i negativno naelektrisane oblake. Bez vjetrova ne bi bilo ni oblaka; čak i kada bi postojali, praznili bi se iznad okeana i mora iz kojih su se isparili i bio bi nemoguć opstanak životinja, biljaka i čovjeka. Dakle, oblaci nastaju zahvaljujući vjetrovima, koji omogućavaju padanje kiše bez koje ne bi bilo života na Zemlji. Ponovo smo svjedoci Stvoriteljevog savršenog stvaranja.

FANTASTIČNI SISTEM VJETROVA

Kur'an je skrenuo pažnju na vjetar kao neizostavni uvjet za održavanje života i naglasio njegovu oplođavajuću ulogu i činjenicu da je jedno od savršenih djela Allahove stvaralačke moći. Mnogi faktori, kao što su rotacija Zemlje, konfiguracija zemljišta zone niskog i visokog pritiska, utječu na kišu. Kada Zemlja ne bi imala nagib ose od 23,5 stepeni, ne bi bilo zahlađenja na Južnom i Sjevernom polu i utjecaj Sunca ne bi bio različit za svaki dan. Smanjenjem temperaturne razlike između ekvatora i polova, osigurana je umjerenost snage vjetrova. Da nije tako, da je konfiguracija zemljišta drugačija, vjetrovi koji pušu od polova prema ekvatoru i od ekvatora prema polovima mogli bi se pretvoriti u razorne oluje.

Osim toga, zbog različite debljine atmosfere na polovima i ekvatoru, u gornjem dijelu zraka formiraju se jedne, a u donjem dijelu druge struje. Tako se osigurava puhanje vjetra iz različitih smjerova. Da bi različiti vjetrovi mogli doprijeti u sva područja Zemlje, planine, livade i visoravni su tako podešeni da se oko svih područja naizmjenično rađaju sistemi toplih i hladnih struja. Kao što se vidi, sve je međusobno povezano; od vjetrova do kiše, od planina do polja, od rotacije Zemlje do regulacije temperature. Ko je stvorio jednu od ovih pojava, On je stvoritelj i svih ostalih. S obzirom da je svaka od ovih pojava vezana za ostale, nemoguće je razmišljati suprotno tome. Ovo jedinstvo u pojavama na Zemlji upućuje na jednog Stvoritelja. Preciznost, savršenstvo i detalji u ovim kreacijama upućuju one koji žele shvatiti na neograničenost Njegove moći, umjetnosti, znanja i sile.

Pored ugodnosti koju osjetimo kada prilikom ljetne vrućine puhne vjetar, prisjetimo se i detalja koje je kreirao Onaj koji ga je stvorio. Vjetar je i matematika, i umjetnost, i moć, a i znanje. Ovi fenomeni nam govore kako su sve pojave u svemiru kreirane na savršen način, da među njima nema ničeg nekontroliranog, da, prema tome, ni mi, kao dio ovih pojava, ne postojimo tek tako. Vjetar, bilo da puše sa sjevera, bilo s juga, prirodna je pojava, koju je, u svakom njenom obliku, naš Stvoritelj kreirao i potčinio je fizičkim zakonima i bez koje bi naš život bio nemoguć.

..i promjena vjetrova - dokazi su za ljude koji imaju pameti.

(45- Al-Džasiya, 5)

27. POGLAVLJE

KAKO OBLACI PRAVE KIŠU

Zar ne vidiš da Allah razgoni oblake, i onda ih spaja i jedne nad drugima gomila, pa ti vidiš kišu kako iz njih pada; On s neba, iz oblaka veličine brda, spušta grad, pa njime koga hoće pogodi, a koga hoće pošteti - blijesak munje Njegove gotovo da oduzme vid.
(24- Nur, 43)

Voda znači život. Najveći dio ove temeljne potrebe svih živih bića je u permanentnom stanju kretanja i promjena. Ovaj neprestani sistem mijenjanja zove se *hidrološki ciklus* ili proces kruženja vode u prirodi. Voda je uvijek prisutna u zraku, ali u drugačijem stanju od onoga u kome se nalazi u morima i rijekama. Nastanak oblaka od vodene pare, pretvaranje ovih oblaka u kišu i padanje kiše rezultati su hidrološkog ciklusa, kojeg je Allah, dž. š., uspostavio na Zemlji. Allah, dž. š., nam prije 1400 godina skreće pažnju na činjenice koje je danas moguće ustanoviti samo uz pomoć satelita.

Da je citirani ajet na najsavršeniji način opisao nastanak kiše Rehaili na slijedeći način ističe u svojoj knjizi "This is the Truth" ("Ovo je istina"): "Naučnici su radili na tipovima oblaka i ustanovili su da se kišni oblaci formiraju u određenim etapama. Meteorolozi su analizirali kumulonimbuse i na osnovu tog istraživanja faze pretvaranja oblaka u kišu opisali u skladu sa navodima iz 43. ajeta 24. sure 'Nur':

- 1 - Oblaci se kreću uz pomoć vjetra: činjenica da je vjetar osnovni pokretač nastanka oblaka iz kojih nastaje kiša, kao što je to opisano u 46. ajetu sure 'Rum'. U prethodnom poglavlju vidjeli smo utjecaj vjetra na formiranje oblaka.
- 2 - Spajanje: Mali oblaci (kumulusi), se skupljaju, objedinjuju i tako formiraju novi, veliki oblak.

- 3 - Gomilanje: Nakon spajanja malih oblaka, u novoformiranom velikom oblaku dolazi do porasta sile potiskivanja koja ga vuče gore. Energija u centru oblaka je jača u odnosu na energiju po rubnim dijelovima. Ova energija potiska u centru, koja ga vuče prema gore, čini da se oblak razvija uvisinu. Šireći se prema gore, oblaci se na taj način gomilaju jedan na drugi. Tako se trup ovog naraslog oblaka ispruži prema hladnijim dijelovima atmosfere. U ovom hladnom okruženju atmosfere ledene i vodene kapi počinju se povećavati. Kada ove vodene i ledene kapi otežaju toliko da se više ne mogu održati u zraku, iz oblaka nastaju padavine.”

LJUDSKI GENIJ?

Do saznanja o formiranju oblaka, njihovoj strukturi i funkcijama meteorolozi su uspjeli doći tek u skorije vrijeme i to uz pomoć satelita, aviona, računara i metereoloških balona. Zbog toga je veoma bitno što Kur'an skreće pažnju na kritične tačke kao što je gomilanje oblaka jedan na drugi prilikom nastanka kiše, pošto su saznanja koja smo citirali iz Rehalijeve knjige podaci do kojih se došlo jedino izlaskom iznad oblaka i korištenjem pomagala poput satelita. Nemoguće je razaznati sa Zemlje da u procesu gomilanja oblaka dolazi do nastanka sile potiska i da iz oblaka, koji se pod utjecajem ove sile širi prema gore, nastaju padavine.

U citiranom ajetu se kaže kako oblaci liče na brda i da se iz njih spušta grad. Doista, kišni oblaci kumulonimbusi, na visinama od oko 5 do 6 km, imaju strukturu u obliku brda. A to pokazuje koliko je umjesno kur'ansko poređenje.

U ajetu se nalaze podaci koji su u vrijeme objave bili nepoznanica, ali u njima nema niti jednog od pogrešnih shvatanja tog vremena. Zapadnim svijetom su do XVII stoljeća dominirali starogrčki stavovi o atmosferskim pojavama. Govorilo se da u atmosferi postoje dvije vrste vodene pare: suha i vlažna. Osim toga, vjerovalo se da grmljavina nastaje kao rezultat sudara suhe pare sa susjednim oblacima. Munja se objašnjavala kao pojava koja nastaje kao posljedica paljenja suhe pare.

U ajetu koji analiziramo nije ostavljeno prostora ni jednom od ovih pogrešnih ubjeđenja. Munje se spominju zajedno s kišom i gradom, te se razumije da je munja u vezi s tim padavinama. Munja je rezultat koncentracije elektriciteta u atmosferi, a najbitniji izvor elektriciteta su vodene kapljice koje se formiraju u oblacima. Kada se vodene kapljice, koje pod utjecajem gravitacije padaju na Zemlju, razdijele na još manje kapljice, svaka kapljica se pozitivno naelektrizira, a okolni zrak negativno. Količina elektriciteta u kapima povećava se prilikom svakog narednog dijeljenja. Pored električnog naboja, koji se pojavljuje diobom kapljica, i kristali leda u gornjim dijelovima oblaka, postižu svoju pozitivnu naelektriziranost što je posljedica trenja, odvajaju se od negativno naelektriziranog zraka i povećavaju električni naboj oblaka. Munja nastaje naglim pražnjenjem ovog električnog naboja. Iznenadno zagrijavanje i širenje zraka duž puta koji slijedi pražnjenje elektriciteta prouzrokuje grmljavinu, koja prati pojavljivanje munje.

Ajet koji analiziramo skreće pažnju na povezanost munje i padavina, ali nije ostavio prostora pogrešnim ubjeđenjima o paljenju oblaka. Mogu li se slučajnostima ili vještinom čovjeka tog perioda objasniti ove činjenice o kiši, koje daju ispravna, a odbacuju pogrešna ubjeđenja i koje nikada nisu bila pod utjecajem općeprihvaćenih stavova u tom vremenu?

On vam pokazuje munju da se uplašite i ponadate, i On stvara teške oblake. (13- Ar-Ra'd, 12)

28. POGLAVLJE

OMJERI U KIŠI

Onaj koji s neba s mjerom spušta vodu, pomoću koje u život vraćamo mrtve predjele - tako ćete i vi biti oživljeni. (43- Az-Zuhruf, 11)

Kiša je jedna od najvećih Allahovih blagodati čovjeku. U citiranom ajetu Uzvišeni Allah kaže da je kiša rezultat preciznog proračuna, da ona nije posljedica slučajnosti, već da se spušta s određenom mjerom. U hidrološkom ciklusu voda mijenja agregatna stanja. Ona posjeduje nevjerovatnu snagu uravnoteženja i istovremeno ispunjava osnovne potrebe svih živih bića.

Da ste, prije 500 godina, nekom ko se posebno bavi i zanima kišom postavili pitanje "Postoji li mjera u kiši, može li se ona brojčano izraziti?", ne biste dobili nikakav odgovor, jer ljudi tog vremena nisu ništa znali o meteorološkim pojavama koje se dešavaju na Zemlji. Zato je bilo nemoguće da nešto kažu o količini kiše koja se spusti na Zemlju. Kur'an, međutim, prije 1400 godina kaže da kiša ima svoju određenu mjeru. Istraživanjima provedenim u posljednjem stoljeću postalo je sasvim jasno kako kiša pada. Jedna od poznatih činjenica jeste i da se svake godine u vidu kiše na Zemlju spusti ista količina vode. Ova količina se kreće između 16-17 miliona tona u sekundi. Tako se na Zemlju u toku godine spusti preko 500 milijardi tona kiše, a ista količina vode ispari prema nebu. Ova vrijednost je svake godine ista. Statičnost ove vrijednosti ima veliku ulogu u osiguranju ekološke ravnoteže na Zemlji. Zbog toga što se svake godine mijenjala količina kišnih oborina u području u kome živi, neki naučnik od prije nekoliko stoljeća nije mogao znati da je kiša vezana za određenu mjeru. Najverovatnije bi rekao da između kiše i neke brojčane vrijednosti ne može postojati nikakva povezanost.

PRORAČUNI U HIDROLOŠKOM CIKLUSU

U spuštanju kiše i hidrološkom ciklusu postoji niz povezanih složenih matematičkih proračuna. Ilustracije radi, istraživače je zanimalo kako da, unatoč Suncu koje svaki dan zagrijava vodu, temperatura gornjeg dijela tropskog ozonskog omotača nikada ne prelazi 28 stepeni. Na kraju je otkriven sljedeći precizan proračun: ne samo hlađenje vodenom parom, nego i sjena oblaka, isto tako, naročito u toplijim predjelima, sprečava prekomjerno zagrijavanje ozonskog omotača...

U sjenci mase oblaka temperatura se naglo smanjuje. Zbog toga oblaci imaju ulogu prirodnog štita koji sprečava zagrijavanje Zemljine površine. U isto vrijeme, vodena para je gas, koji ima ulogu prirodnog staklenika... Zajedno s ugljendioksidom, metanom i drugim gasovima, u atmosferi formira nevidljivi izolacioni sloj. Ovaj sloj sprečava gubljenje toplote koja dolazi na Zemljinu površinu. Sa 60% "efekta prirodne staklene bašte", vodena para čini osnovnu klimu, koja je relativno topla. Svi ovi proračuni tako su precizno podešeni da ih najbolje možemo shvatiti ukoliko analiziramo "staklenik" od oblaka koji kruže oko susjednog planeta, Venere. Trajni gusti oblaci su tako obavili Veneru da samo polovina Sunčeve svjetlosti može doprijeti do površine planeta. Tu se dešava povećani efekat staklene bašte sa 97% karbondioksida i temperatura dostiže visinu od oko 500 °C. Riječ je o temperaturi koja je daleko iznad temperature na kojoj čovjek može živjeti. Hidrološki sistem na Zemlji uređen je tako precizno da je naša planeta mjesto na kome se može živjeti.

Oblak je fizička konstrukcija, koja se rađa u obliku vodene pare, ali se odmah pretvara u veoma sitne vodene čestice. Iz tog razloga, za razliku od općih odlika vode, oblaci se ne mrznu čak ni na -30 stepeni i ne padaju. Kao što se u Kur'anu skreće pažnja, *na nebu se nalaze oblaci veličine brda*, ali čak ni jake hladnoće ne pretvaraju ih u ledene sante koje bi mogle pasti na ljude. Da formiranje oblaka i nastanak kiše nisu precizno podešeni, da mjere u hemijskim odlikama vode Stvoritelj nije podesio onako kako treba, bez ikakve sumnje, nemoguće bi bilo održavanje ovog sistema.

Vidimo kako pada predmet od svega nekoliko kilograma kad ga bacimo s balkona. Vidimo kako se brzo i u jednoj cjelini o tlo razbija voda koju s balkona ispraznimo iz neke posude. Međutim, spušanje tona

padavina iz oblaka veličine brda Uzvišeni Allah je programirao na tako savršen način da kiša, koja se spušta u kapljicama, ne predstavlja nevolju, već blagodat. Uravnoteživanjem sile podizanja, kiša se na određeni način umekšano, usporeno spušta. To je fantastična kreacija, koju je Gospodar svih svjetova stvorio sa fizičkim zakonima. Ovakvo uravnoteživanje pada i brzine može se izraziti i formulama. Ova objašnjenja i proračuni mogući su zahvaljujući Allahovom stvaranju kiše koje je učinjeno s mjerom.

KIŠA ZNAČI ŽIVOT

U nastavku ajeta koji analiziramo Uzvišeni Allah govori o tome kako kiša oživljava mrtve predjele. Kao što je općepoznato, zahvaljujući kiši biljni svijet živi, suha zemlja daje usjeve. DNK je temeljna materija živog svijeta. Održavanje živog svijeta omogućava hidrogenski most u DNK, nazvan glisant hidrogen, koji, veoma čestim mijenjanjem, stvara nove ligamente i održava život. Eto, taj hidrogen se mijenja sa hidrogenom koji se pojavljuje jedino prilikom odvajanja jona vode. Živo biće koje je ostalo bez vode je poput smrznutog skeleta, čak ako u postojećem stanju očuva svoj DNK i genetsku sliku. Niti se može razmnožavati, niti micati. Živa šifra se može pokrenuti kada dođe voda i dadne hidrogen iz odvajanja jona. Ova odlika vidljiva je kod živih bića poput mikroba. Kada, usljed nedostatka vode, dođe do odumiranja tkiva kod razvijenijih oblika živih bića, neće se vratiti u život čak i kada dođe nova voda. U svakom slučaju, kiša je izvor oživljavanja bilja i bakterija.

Nakon svega ovoga, obratimo pažnju na treći dio ajeta: “**tako ćete i vi biti oživljeni**”. Ovaj ajet, između ostalog, podsjeća nas i na činjenicu da Uzvišeni Allah spušta kišu s veoma detaljnim proračunima i u određenoj mjeri. Zahvaljujući toj kiši oživljavaju biljke i bakterije. Uzvišenom Allahu, Koji najbolje zna mjeru i proračun svega, lahko je ponovno stvoriti i oživjeti umrlog čovjeka. Allah, Tvorac sistema, kišom koju spušta s mjerom, oživljava biljke i bakterije, ponovno će, Svojim znanjem i mjerom, oživjeti i ljude.

Oživljavanje biljki iz suhog i mrtvog zemljišta, nakon padanja kiše, proces je koji se odvija pred našim očima. To što vidimo dokazi su da Stvoritelj zna formulu, mjeru i proračune proživljenja mrtvog, i ponovnog stvaranja onoga što je jednom stvorio.

29. POGLAVLJE

PODZEMNE VODE I KRUŽENJE VODE U PRIRODI

Zar ne vidiš da Allah spušta s neba kišu pa je u izvore u zemlji razvodi?... (39- Az-Zumar, 21)

Kur'anski ajeti koji govore o padavinama i mjestu vode u našim životima, daju nam sasvim ispravna saznanja. Da živimo u nekom drugom povijesnom razdoblju, ova saznanja možda ne bismo tako jednostavno shvatili. Međutim, s obzirom da je danas detaljno razjašnjen proces kruženja vode u prirodi, vrlo jednostavno razumijemo i saznanja iz kur'anskih ajeta koja su u vezi s vodom. Usporedimo li kur'anske ajete s nekadašnjim ubjeđenjima o vodi, shvatit ćemo da, kao i o svemu drugome, Kur'an i o pitanju vode daje najispravnije podatke, ne ustupajući mjesto pogrešnim shvatanjima iz prošlosti.

Primjera radi, razmotrimo ajet (39- Az-Zumar, 21) koji govori da podzemne vode nastaju kao posljedica kiše. Da li je ovo saznanje, koje nam je prezentirano na nedvojben način, bilo poznato i u ranijim razdobljima? Vjerovatno ćemo se iznenaditi kada pročitamo saznanja koja iznose G. Castany i B. Blavoux, dva stručnjaka, koji su napisali poglavlje "Hidrologija" u Encyclopedia Universalis: "*Prema Talesu iz Mileta, okeanska voda, koja na površinu izbija pod pritiskom vjetra, koji puše u dubinama kopnenih dijelova, pada na tle i tako ulazi u zemlju. Ovo mišljenje dijeli i Platon, te misli da se povratak u okean odvija uz pomoć velikog vrtloga. Što se tiče Aristotela, on je mislio da se vodena para, koja se podiže sa zemlje, koncentrira u hladnim udubljenjima brda i da se izvorske vode hrane iz ovih jezera. Prvo jasno otkriće u vezi konstantnog kruženja vode pripast će Bernardu Palissyju, 1580. god. Prema njegovom mišljenju, podzemne vode nastaju prodiranjem kiše u zemlju.*"

Aristotelovo mišljenje bilo je dominantno u Srednjem vijeku. Prema njegovom mišljenju, podzemna jezera napajaju izvorišta vode.

Drugi pisac poglavlja "Hidrologija" u Encyclopedia Universalis, R. Remenieras iznosi sljedeće podatke: "Da bi poimanja, koja su, na polju prirodnih pojava, u vezi vode, striktno filozofska, svoje mjesto ustupila istraživanjima zasnovanim na objektivnim promatranjima, trebalo je čekati do renesanse. Leonardo da Vinci (1452-1519) se, u periodu renesanse, suprotstavlja Aristotelovim tvrdnjama. U svom djelu 'Veoma lijepi govori o odlikama vode i izvora, bilo prirodnih ili vještačkih (Paris, 1570)' Bernard Palissy iznosi svoje saopćenje o konstantnom kruženju vode kao i činjenicu da se vodeni izvori hrane kišom."

Činjenicu da kiše formiraju podzemne izvore, koja je u VII stoljeću jasno rečena u Kur'anu, u Evropi je utvrđena u XVI stoljeću. Najpoznatija imena u filozofiji, poput Aristotela Platona, i Talesa, grijehili su u svojim stavovima u vezi vode. Međutim, Muhammed, a. s., koji nije imao nikakve pretenzije ni u filozofiji, a ni u naučnim istraživanjima i koji je govorio da samo ljudima dostavlja Allahovu Objavu, opet nije pogriješio; opet je, bez bilo kakve greške, iznio ispravnu tvrdnju.

Reci: "Ja slijedim samo ono što mi Gospodar moj objavljuje. Ovo su jasni dokazi od Gospodara vašeg i uputstvo i milost za ljude koji vjeruju. (7- Al-A'raf, 203)

KIŠNICA JE PITKA VODA

**Kažite vi Meni: vodu koju pijete - da li je vi ili Mi iz oblaka spuštamo?
Ako želimo, možemo je slanom učiniti - pa zašto niste zahvalni?
(56- Al-Waqi'a, 68-70)**

Sve detalje u sistemu kruženja vode u prirodi, Uzvišeni Allah je kreirao na najsavršeniji način. Fizički zakoni i hemija vode pokazuju detaljnost Allahovog stvaranja. U ajetu je rečeno da je to što kišna voda nije slana rezultat Allahovog savršenog plana. Vidjeli smo da je ispravanje vode izvor kiše. Preko 90% isparene vode dolazi iz slanih mora i okeana. Zakoni u vezi isparavanja vode tako su podešeni da se prilikom isparavanja od prljavštine, soli i blata, očisti čak i voda iz najprljavijih mora, najslanijih okeana i iz najblatnijavijih voda. Tako ne pijemo vodu iz okeana i mora, nego izvorsku vodu, koja nastaje kao rezultat padavina vode koja se iz njih isparila. U Kur'anu se skreće pažnja na proces čišćenja i spuštanje

vode s neba, gdje se kaže “...i Mi s neba čistu vodu spuštamo.” (25-Furkan, 48). U Kur'anu se, isto tako, kaže da se voda pojavila nakon formiranja Zemlje. Ajet glasi:

Iz nje je vodu i pašnjake izveo. (79- An-Nazi'at, 31)

Prve etape u stvaranju Zemlje bile su nepoznate u periodu objave Kur'ana. Iz tog razloga, svojevrsni fenomen je to što se u Kur'anu kaže da je pojavljivanje vode etapa nakon stvaranja Zemlje. Zemlja je u prvo vrijeme bila veoma topla. Na Zemlji, koja se polahko hladila, teški elementi poput željeza tonuli su prema centru, a na površini su ostali graniti i oksidi. Tokom hlađenja, na površini planeta se formirao jedan tanak sloj. Kada se površina ohladila i spustila ispod 100°C, voda iz unutrašnjosti je izašla na površinu i nastali su okeani i mora. Izlaženje vode na površinu u skladu je s onim što se navodi u kur'anskom ajetu.

ODLIKE VODE

Procenat vode na Zemlji je veoma važan. Kada bi kopno činilo veću površinu od vode, došlo bi do povećanja temperaturne razlike između dana i noći, te bi značajan dio Zemljine površine bio pretvoren u pustinju. Činjenica da preko 70% zemljine površine čini voda rezultat je svjesne kreacije.

Kada bi pri hemijskim reakcijama voda imala razarajuće karakteristike poput određenih kiselina, ili kada se poput argona, ne bi mijenjala, ne bi mogla vršiti svoju funkciju ni u svemiru, a ni u našem tijelu.

Karakteristike vode pri hemijskim reakcijama podešene su na poseban način tako da osiguravaju održavanje života. Sve poznate materije, bilo u čvrstom ili u tečnom stanju, skupljaju se prilikom hlađenja.

Svaka materija u čvrstom stanju manje je zapremine i gušća je nego kada je u tečnom stanju. Međutim, voda je stvorena s odlikama koje se razlikuju od svih poznatih tečnosti. Sve dok se ne rashladi na +4 stepena, voda se skuplja i pokazuje odlike koje posjeduju i ostale materije. Kada se, međutim, temperatura počne spuštati ispod +4 stepena, ona se, za razliku od svih materija poznatih u svemiru, počinje širiti. (Zapremine vode se, dakle, povećava.)

Kada se voda smrzne, tada ima veću zapreminu. Tako smrznuta voda (led), pluta po vodi, ne padajući na dno. Sve druge materije koje su u tečnom stanju kada pređu u čvrsto stanje tonu. Zahvaljujući hemijskim zakonima koji su posebno podešeni za vodu, moguć je život u moru. Da je gustoća leda veća od gustoće vode, onda bi smrznuta voda u okeanima, jezerima i morima potonula na dno. Tada na njihovoj površini ne bi bilo ledenog pokrova koji bi spriječio dalje prodiranje hladnoće u vodu, te bi se proces zaleđivanja nastavljao sve dok se dna okeana, mora i jezera ne bi pretvorila u ledene planine. Zagrijavanjem zraka samo bi se mali dio ovih ledenih planina mogao otapati i pretvarati u vodu, te bi život pod vodom bio nemoguć.

SNAŽAN LANAC I NAJSLABIJA KARIKA

I ostale hemijske osobine vode podešene su tako da omogućavaju održavanje života. Prenosjenje vode iz dubina Zemlje do svojih krajnjih tačaka kod biljaka (podsjetimo se da je kod stabala riječ o visini od nekoliko metara) moguće je zahvaljujući hemijskim karakteristikama vode. Da je površinski napon vode nizak, kao što je to slučaj sa mnogim tečnostima, biljke ne bi mogle upijati vodu, a, u tom slučaju ne bi bilo ni biljaka, ni životinja, a ne bi bilo ni nas.

Već smo skrenuli pažnju na niz kreacija koje su neizostavno potrebne za život. Čak i najmanji poremećaj u bilo kojoj od nebrojenih kreacija, od preciznog podešavanja brzine Velikog praska do naše udaljenosti od Sunca, od atmosfere do Van Allenovog pojasa, od temperature Zemlje do podzemnih slojeva, učinio bi život nemogućim. Naš život je vezan za pojave koje su poput lanca sa hiljadama karika. Svaka karika lanca je veoma kompleksna i potpuno savršena. A lanac je jak čak i kod najslabije karike.

Ilustracije radi, kada bi sve u svemiru besprijekorno funkcioniralo tako da život čini mogućim, život bi bio onemogućen izostankom samo jedne karike, kao što je napon vode, koji na kosmičkom planu izgleda nebitan. Sve navedeno dokazi su kako je Stvoritelj sve planirao, kako je u svakom trenutku obaviješten o svemu i da je sve pod Njegovom kontrolom.

30. POGLAVLJE

PREGRADA IZMEĐU MORA

Pustio je dva mora da se dodiruju, između njih je pregrada i oni se ne miješaju. (55- Ar-Rahman, 19-20)

Francuski naučnik poznat po pomorskim istraživanjima, kapetan Jacques Cousteau, je, na kraju istraživanja vodene barijere, rekao sljedeće:

“Analizirali smo tvrdnje nekih istraživača o tome kako postoje određene barijere koje odvajaju različite morske mase. U toku istraživanja utvrdili smo da Sredozemno more posjeduje sebi svojstven slanost i gustoću, i kao takvo je utočište posebnih živih bića. Potom smo analizirali vodenu masu Atlanskog okeana i utvrdili da se sasvim razlikuje od Sredozemnog mora. Premda bi ova dva mora s aspekta slanosti, gustoće i životnih vrsta koje ih nastanjuju trebala biti ista ili vrlo slična na Gibraltaru, mjestu gdje se spajaju, ipak, čak i u području gdje su veoma blizu, ova dva mora posjeduju različite strukture. Prilikom istraživanja suočili smo se sa situacijom koja nas je zbunila: miješanje ova dva mora sprečava nevjerojatna vodena zavjesa, koja se nalazi na liniji njihovog dodirivanja. Vodenu barijeru iste vrste su njemački naučnici otkrili 1962. godine u tjesnacu Mendep, gdje se spaja zaljev Aden i Crveno more. Prilikom naših posljednjih istraživanja utvrdili smo da ista barijera postoji na svim linijama spajanja mora različitih struktura.”

Ova činjenica o nemiješanju voda mora koja se međusobno dodiruju, koja je zbunila kapetana Cousteaua, je prije 14 stoljeća istaknuta u Kur'anu. Ova činjenica koju je nemoguće utvrditi golim okom i koja izgleda nelogična najprije je objavljena ljudima na Arabijskom poluotoku koji nemaju nikakve veze sa moreplovstvom.

RAZNOLIKOST ŽIVOTA U MORU

Barijera između mora koja se dodiruju, ali ne miješaju jedan je od primjera Allahovog savršenog stvaranja raznolikosti u svemiru. Pogledamo li u bilo koji dio svemira, od ljudskih lica do stotina hiljada vrsti leptira i cvijeća, osvjedočit ćemo se u savršenu i veoma raznoliku Allahovu umjetnost.

Odlika raznolikosti podmorskog svijeta, na koju Kur'an skreće pozornost, ima značajno mjesto. Zahvaljujući površinskom naponu, ne dolazi do miješanja voda susjednih mora. Na taj način susjedna mora imaju različite strukture, različitu gustoću i različiti procenat soli. Ova različita okruženja formiraju sredine pogodne za život različitih živih bića. Radi toga, podmorski život posjeduje veću raznolikost, od riba do biljaka i mikoorganizama. Voda, koja nam se čini kao nešto što se veoma lahko miješa, fizičkim zakonima koje je Allah, dž. š., kreirao pod morem, može se pretvoriti u svojevrsan zid i tom odlikom daje doprinos raznolikosti živih bića. Jaki talasi i snažna strujanja ne utječu da voda izgubi ovu svoju odliku. Podvodna barijera vrši svoju funkciju unatoč tim silama. Ova odlika mora, na koju Kur'an skreće pozornost ne samo da obznanjivanjem saznanja nepoznatog u vrijeme Vjerovjesnika, predstavlja fenomen, nego i upućuje na činjenicu kako je Allah, dž. š., sve podesio do najsitnijeg detalja.

On je dvije vodene površine jednu pored druge ostavio - jedna je pitka i slatka, druga slana i gorka, a između njih je pregradu i nevidljivu branu postavio. (25- Furkan, 53)

31. POGLAVLJE

TAMA I UNUTARNJI TALASI U MORIMA

Ili su kao tmine u dubokom moru koje prekrivaju talasi sve jednizi iznad drugih, iznad kojih su oblaci, sve tmine jedna iznad drugih, prst se pred okom ne vidi - a onaj kome Allah ne da svjetlo neće svjetla ni imati. (24- Nur, 40)

Izrada podmornica datira iz XVII stoljeća. Prvu podmornicu napravio je 1620. godine Cornelis Drebbena. Nakon toga podmornice su se veoma brzo razvijale i 1954. godine napravljena je prva nuklearna podmornica. Danas, zahvaljujući savremenim podmornicama, možemo izučavati geografsku strukturu morskog dna i dubina, kao i života u moru. Do svih tih saznanja bilo je moguće doći uz pomoć tehničkih pomagala koja su proizvod industrije posljednjih stoljeća. Bez upotrebe ove tehnologije čovjek se ne može spusti čak ni na dubinu od 50 m da bi istraživao.

Kada se zaroni na dubinu od 200 metara, stiže se u vrlo mračno okruženje. Za dubinu od 1000 metara slobodno se može reći da predstavlja najmračnije mjesto na Zemlji. Na dubinama od preko 200 metara okruženje u potpunosti odgovara kur'anskom opisu prema kojem se "prst pred okom ne vidi". To je tačno; dubinama prostranih mora i okeana vlada potpuna tama. Kada je na površini čak i vrlo sunčano vrijeme, dubine od preko 200 metara su opet u tami.

U periodu objavljivanja Kur'ana nije postojala spoznaja da su mora tako mračna. Kao što nas bez pomoći satelita Kur'an obavještava o činjenicama vezanim za svemir, tako nam isto otkriva tajne morskih dubina bez podmornica ili nekih drugih tehničkih pomagala. Kur'an, koji nudi informacije praktično o svemu, od kosmičkih daljina do morskih dubina, sam u sebi nudi dokaze svoga božanskog porijekla jer ne sadrži ni jednu jedinu grešku niti pogrešnu informaciju.

TALASI POSTOJE I U MORSKIM DUBINAMA

Pogledamo li golim okom, vidjet ćemo talase na površini mora, ali ćemo pretpostaviti da se ispod površine nalazi mirna voda. Iz tog razloga, moguće je pogrešno shvatiti dio kur'anskog ajeta u kojem se spominju "talasi sve jedan za drugim". Gustoća mora u donjim slojevima veća je od gustoće slojeva bližih površini. U moru, u kojem zbog ove razlike u gustoći razlikujemo slojeve, postoje i unutarnji valovi. Ovi valovi kreću se kao i površinski. Do otkrića unutarnjih valova došlo se 1900. godine. Ovi valovi, koji nastaju u moru, u skladu su s kur'anskim ajetom u kojem su spomenuti "talasi sve jedan za drugim". Dok se na dnu prostranih mora nalazi mrkla tama, jedni iznad drugih smjenjuju se unutarnji valovi u ovoj tami i iznad njih površinski valovi.

Ajet koji smo citirali na početku poglavlja skreće pažnju i na kretanje svjetlosti od tmine sa dna mora do površine. Svjetlosni zraci koji dopiru od Sunca, lome se udaranjem u oblake i tu dolazi do izvjesnog gubitka svjetlosti. Svjetlost koja dolazi do površine mora razlaže se prodiranjem u dubine, kao što se razlaže u svjetlosnom spektru. Prvi sloj zadržava žuti dio svjetlosti, a drugi sloj zeleni dio i to se tako nastavlja tako da u posljednjoj, sedmoj etapi nestane i plavog dijela svjetlosti. Na taj način, spuštanjem u morske dubine svjetlost se potpuno gubi. Svjetlost, koja se djelimično zadržava u oblacima, lomi u talasima i gubi u morskim slojevima, ne može osvjetliti tmine dna morskih dubina. Ne vide ni ribe u ovom dijelu mora. Međutim, mogu vidjeti ribe koje svoju svjetlost same proizvode.

Uzvišeni Allah u ajetu Svoje poređenje ilustrira *morskim tminama, talasima jednim iznad drugih*. Sve rečeno ukazuje na činjenicu da je Uzvišeni Allah na čudesan način odabrao primjere koje iznosi u Kur'anu i da Njemu, kao Stvoritelju svega, nije skriveno ništa.

Reci: "Objavljuje ih Onaj kome su poznate tajne nebesa i Zemlje; On mnogo prašta i samilostan je." (25- Furkan, 6)

32. POGLAVLJE

PLANINE POPUT STUBOVA

Zar Zemlju posteljom nismo učinili, i planine stubovima?
(78- An-Naba', 6-7)

Planine se spominju u mnogim kur'anskim ajetima. Jedan od njih je i citirani ajet u kome se planine uspoređuju sa stubovima. Nadnaravnu dimenziju ove usporedbe možemo shvatiti jedino oslanjajući se na geološka otkrića posljednjeg stoljeća. Nevidljivi korijeni planina, ukorijenjeni duboko ispod tla, ponekad dostižu veličinu koja je 10-15 puta veća od vidljivog dijela planine. Tako, naprimjer, planina Everest, najviša tačka na Zemlji, ima visinu od oko 9 km, međutim podzemni korijen ove tačke dubok je oko 125 km. Koliko god je za funkcionalnost stuba bitan dio koji ostaje u Zemlji, isto tako je i za planinu od velike važnosti njen podzemni dio.

Kako god planine sa kopna imaju svoje podzemne dijelove, isti je slučaj i s brdima na dnu mora. Među planinama postoje određene razlike s obzirom na njihovo sedimentno ili vulkansko porijeklo, ali uvijek ostaje nepromijenjena činjenica da planine imaju svoj podzemni dio koji u skladu sa Arhimedovim zakonom nosi vidljivi dio planine. Postojanje podzemnih dijelova planina bilo je nepoznato sve do prije nekoliko stoljeća, a pogotovo u vrijeme Poslanika. Ovaj ajet predstavlja još jednu od kur'anskih mudžiza.

FUNKCIJA PLANINA

U naučnim knjigama starijih izdanja možda nećete naići na dijelove u kojima se govori o podzemnim dijelovima planina ili o funkciji planina u stabiliziranju Zemljine kore. Međutim, postoje i knjige u kojima ćemo naići na takva naučna saznanja, a jedna od njih je i "The Earth" (*Zemlja*). Autor knjige je Frank Press, predsjednik Akademije nauka i savjetnik za naučna pitanja bivšeg predsjednika SAD-a, Jimmyja Cartera. On planine uspoređuje s ekserima (*wedge like shape*), čije je podnožje u dubinama Zemlje. Dr. Press opsežno razmatra funkcije planina i upućuje na njihovu značajnu ulogu u stabiliziranju Zemljine kore. Taj pristup je u potpunom skladu s kur'anskim navodima od prije 14. stoljeća.

Mi smo po Zemlji nepomične planine razmjestili da ih ona ne potresa... (21- Enbija, 31)

Zemljina kora, inače debela oko 5 km, zapravo, pliva na nekoj vrsti fluida. Međutim, podzemni dijelovi planina znaju biti dugački čak i po nekoliko desetina kilometara. Prema tome, planine su poput neke vrste stubova pobodenih u dubinu Zemlje. One stabiliziraju Zemljinu koru kao što kočici pričvršćuju šator za tlo.

Prema geološkim nalazima, planine nastaju kao rezultat pomijeranja i sudaranja velikih ploča koji čine Zemljinu koru. Prilikom sudaranja dvaju ploča, otpornija ploča se podvlači pod drugu, koja se pod pritiskom izdiže uvis i stvara planinu. Napredujući ispod Zemlje, donja ploča stvara jedan duboki produžetak, odnosno korijen planine. Tako dolazi do stapanja korijena, koji se proteže ispod površine Zemlje, i vidljivog dijela iznad površine.

Utjecaj planina na osiguranje opće ravnoteže Zemljine kore naziva se izostaza. Značenje riječi izostaza se, u Webster's New Twentieth Century Dictionaryju objašnjava kao "*ravnoteža između pojedinih dijelova mase Zemljine kore. U geologiji se pojam spominje u značenju osiguravanja opće ravnoteže Zemljine kore uz pomoć gravitacione sile.*"

Kur'an, koji u vremenu kada su se planine smatrale najobičnijim uzvišenjima, aludira na ulogu planina u osiguranju ravnoteže na Zemlji i na njihov nevidljivi podzemni dio, i tako nas, kao u svim drugim pitanjima, ostavlja bez riječi.

33. POGLAVLJE

PUKOTINE NA ZEMLJI

I Zemlje pune pukotina. (86- At-Tariq, 12)

U ajetu prije ovog (86- At-Tariq, 11), Kur'an nas upućuje na osobinu neba da *vraća i odbija* određene negativne silnice i tako upozorava na pojave koje ljudi prije 1400 godina nisu mogli znati. (To pitanje smo obradili u 20. poglavlju.) Ovaj ajet, isto tako, sadrži upozorenje na činjenice koje ljudi u periodu objave Kur'ana nisu mogli znati. S obzirom na činjenicu da godinama nakon objave ovog ajeta nisu bile otkrivene pukotine na Zemlji, mislilo se da ovaj ajet samo govori o pucanju tla prilikom rasta bilja.

Naučnici su nakon Drugog svjetskog rata ubrzano počeli s istraživanjima ispod mora, kako bi došli do dragocjenih ruda i minerala. Prilikom ovih podvodnih istraživanja se, sasvim neočekivano, ustanovilo da je površina Zemlje prekrivena pukotinama. Ove pukotine se nazivaju lomovima Zemljine kore. Kako god je važno da se zahvaljujući određenim osobinama atmosfere, voda vraća na Zemlju, a štetna zračenja odbijaju u svemir (upozorenja iz 11. ajeta), isto tako je veoma bitna i činjenica postojanja pukotina Zemljine kore i njihova funkcija (upozorenje 12. ajeta). Ako usporedimo period od Drugog svjetskog rata do danas s periodom od objave Kur'ana do danas, bolje ćemo shvatiti vrijednost što na ove činjenice Kur'an upozorava prije 1400 godina.

SVE JE MEĐUSOBNO POVEZANO

Usmjeravajući naš pogled čas prema nebu, čas prema zemlji, Kur'an nas upućuje na savršene pojave na ovim mjestima; podstiče nas na otkrivanje novih činjenica i tajni.

*Sve
Blizu, ili daleko,
Vezano je jedno za drugo
Jednom skrivenom, besmrtnom rukom
Ne možeš napraviti čak ni jedan cvijet
Da ne pomjeriš zvijezdu s njenog mjesta*

Francis Thompson

Zemlja je, poput neba, ispunjena tajnama koje treba otkriti. Linije lomljenja Zemljine kore važne su za osiguranje veze između magme u utrobi Zemlje i njene vanjske površine. Ove pukotine imaju, isto tako, važnu ulogu i u oblikovanju okeanskog dna.

Saznanje o ovim pukotinama važno je i s aspekta boljeg razumijevanja i predviđanja zemljotresa. Veliki zemljotresi pojavljuju se duž pukotina na Zemljinoj kori. Različita kretanja slojeva Zemljine kore u obliku velikih gromada, duž pojasa loma stvara veliku zategnutost; stijene s obje strana pojasa se zategnu poput opruge. U jednom trenutku stijene popuste i dolazi do pokretanja velikih gromada Zemljine kore; zategnuto stijenje zavibrira poput opuštene opruge. Zapravo, pokretanje na pojasu pukotina na Zemljinoj kori, čak i u najžešćim zemljotresima, iznosi svega nekoliko metara. Analizom položaja pukotina nastoji se ustanoviti na kojim područjima postoji velika opasnost od zemljotresa i gdje se osjeća veća potreba za gradnjom kuća otpornih na zemljotres.

Najveća pukotina na Zemlji proteže se od sjevera prema jugu; od otvorenog mora Grenlanda na sjeveru Atlanskog okeana do Antarktika. Po veličini druga pukotina proteže se duž Pacifika, zapadnom obalom Sjeverne i Južne Amerike. I treća velika pukotina jeste ona koja svojim

velikim dijelom prolazi ispod kontinenata, koja se širi duž Južne Azije, prolazi ispod Himalaja i koja zahvata i Tursku. Osim njih postoji i više kraćih pukotina.

Našu pažnju Kur'an usmjerava na ono što trebamo spoznati, analizirati, istražiti i nad čime se trebamo zamisliti. Ako prestanemo Kur'an doživljavati samo kao knjigu koja se uči mrtvima i ako ga prihvatimo kao uputu, uspjet ćemo spoznati istinu.

...Mi tebi objavljujemo Knjigu kao objašnjenje za sve i kao uputu i milost i radosnu vijest za one koji jedino u Njega vjeruju.

(16- An-Nahl, 89)

34. POGLAVLJE

PORUKA ZEMLJOTRESA I TEŠKI TERET

Kada se Zemlja najžešćim potresom svojim potrese i kada Zemlja izbacila terete svoje, i čovjek uzvikne: "Šta joj je?!" - toga Dana će ona vijesti svoje kazivati. (99- Zilzal, 1-4)

Arapska riječ "zilzal" znači "zemljotres". Gornji ajeti citirani su iz sure "Zilzal". Općeprihvaćeno i ispravno mišljenje je da ova sura govori o zemljotresu koji će se desiti u času Smaka svijeta, ali mi ćemo ih prokomentirati u jednom širem smislu i pokušati povezati sa zemljotresima općenito.

U 4. ajetu ove sure rečeno je da će nakon potresa ljudi saznati određene vijesti. Strašna katastrofa, poput potresa, asocira nas na destrukciju, gubitak života, materijalne štete, povrede, veliki strah i paniku. Stoga, na prvi pogled, može djelovati interesantna najava da bi ljudi, nakon potresa, trebali doći do određenih saznanja. I doista, mnogi ljudi su se nakon iščitavanja ovih ajeta pitali: "Šta je poruka ovih ajeta?"

Povezivanje potresa i određenih spoznaja bilo je neshvatljivo ljudima sve do posljednjeg stoljeća. Međutim, danas znamo da smo do mnogih saznanja o Zemljinim dubinama došli upravo zahvaljujući potresima. Čak i najkraći poluprečnik kojim bi stigli do centra Zemlje iznosi preko 6000 km. Nemoguće je da prevalimo ovu dionicu i savladamo visoke temperature kako bi dospjeli u jezgro Zemlje. Potresi nas, dakle, podučavaju o Zemljinim dubinama do kojih ne možemo doprijeti. (Potresom prilikom Smaka svijeta, ljudi će sigurno biti upoznati i s vijestima osim ovih o kojim govorimo. Ne želimo ustvrditi da ajet upozorava samo na saznanja do kojih danas dolazimo. Ovakav naš pristup predstavlja samo pokušaj da se pored tog osnovnog značenja, ajet shvati i u malo širem kontekstu.)

ZEMLJINI TERETI

Zanimljiv je i 2. ajet sure “Zilzal”, u kome se govori o tome da će Zemlja izbaciti svoje terete. Godinama ljudi nisu uspijevali shvatiti šta su ti tereti. Općeprihvaćeno mišljenje je da se aludira na oživljenje umrlih ili izlazak na površinu skrivenih podzemnih blaga. Geološkim istraživanjima posljednjih stoljeća došlo se do saznanja da se u centru Zemlje nalaze gusti, teški metali. S otopljenim metalima, unutrašnjost Zemlje je mnogo teža i gušća od površinskog sloja. Zato prilikom potresa, u kojima su podzemne materije izbacivane na površinu, doista dolazi do toga da “Zemlja izbacuje svoje terete”. Nijedan čovjek iz perioda u kome je živio Vjerovjesnik nije mogao znati da je unutrašnjost Zemlje načinjena od gustih i teških materija i da se, prilikom potresa one izbacuju na površinu. U jednom širem kontekstu dozvolit ćemo sebi da pretpostavimo da se pored osnovnog značenja ovih ajeta, možda aludira i na neke od činjenica koje smo gore spomenuli.

Što bolje poznamo i razumijevamo Kur’an i svemir, više cijenimo i poštujemo ljepotu Allahovog stvaranja i savršenstvo Njegove vjere.

...Reci: “Zar su isti oni koji znaju i oni koji ne znaju? Samo oni koji pameti imaju pouku primaju!” (39- Az-Zumar, 9)

35. POGLAVLJE

NASTAJANJE NAFTE

I koji čini da rastu pašnjaci, i potom čini da postanu tamna bujica.
(87- Al-A'la, 4-5)

Nafta, fosilno gorivo, uglavnom nastaje kao rezultat dugotrajnog procesa u kojem biljke, poput algi poniklih u raspuklinama stijena, uz utjecaj različitih bakterija, bivaju izložene različitim hemijskim procesima. Vlada općeprihvaćeno mišljenje da je nafta organskog porijekla. Pašnjaci, koji su stvoreni prije stvaranja čovjeka, pored ekološke ravnoteže Zemlje, imali su "zadatak" i da se kasnije pretvore u naftu. Od ovih ostataka, koji su milionima godina truhli u morskim dubinama, ostale su masne materije, koje su se kasnije hemijskim procesima pretvorile u naftu.

Nafta, tamna viskozna tekućina, pokazuje odlike "bujice", kako se to ističe u navedenom ajetu. U većini slučajeva nafta se s mjesta na kome je nastala premješta na druga mjesta. Nije, dakle, takve građe da se direktno taloži na mjestu gdje je nastala, već se, poput *bujice*, kreće, premiješta i kada naiđe na tvrdo stijenje tu se i taloži. Otkrivena nalazišta nafte formirana su tako što je takvo stijenje zadržavalo naftu.

Ukratko, kako se to i u Kur'anu spominje:

1. Organskog je porijekla, kao što i biljke,
2. Tamne je boje,
3. Kreće se poput bujice.

ULOGA NAFTE U NAŠEM ŽIVOTU

Otkrivanje nafte u enciklopediji Temel Britannica objašnjava se na sljedeći način: *“Do sredine XIX stoljeća sirova nafta se skupljala u lokvama, na mjestima gdje je prirodno izbijala na površinu. Zbog toga što je izbijala na izvorima na kojima se napaja stoka ili bunarevima otvorenim radi vađenja slane vode, nafta se u većini slučajeva doživljavala kao nepoželjna materija. U SAD-u su 1850-ih godina, prvo Ferris, a potom Kier, otpočeli s prvim radovima na korištenju nafte kao ulja za lampe. Edwin L. Drake je 27. augusta 1859. naišao na naftu na dubini od 21m. Zbog toga što je sigurnija od rizičnog posla kao što je lov na kitove i što je izvor jeftinijeg ulja za lampe, nafta je našla spremno tržište. Na kraju je započela navala na naftu i era nafte...”*

Početkom ere nafte, polja njenog korištenja su se konstantno širila. Uzvišeni Allah, je u ovu materiju ugradio takve hemijske odlike da nam, nakon prerade, u novim strukturama i oblicima koristi u različitim sferama. Mazut, benzin i kerozin najpoznatiji su derivati sirove nafte. Manje poznati derivati imaju nevjerovatno polje korištenja. Nafta se nalazi u svijećama i lakovima; parfemi, kozmetički preparati, pa čak određene materije koje sprečavaju kvarenje sira pripremaju se od naftnih derivata. U lijekovima, koji se koriste protiv insekata, također se nalaze derivati nafte. Etilen, koji se koristi za vještačko sazrijevanje paradajza, aceton, koji se koristi u proizvodnji lakova za nokte, hemijske materije koje se koriste u proizvodnji vještačkog kaučuka, plastike i tečnih deterdženata, te različite vrste lijekova postoje zahvaljujući nafti. Mnogi tekstilni proizvodi koje oblačimo se, isto tako, proizvode zahvaljujući naftnim derivatima.

Priča koja počinje truhljenjem neke trave i algi na naftnim nalazištima koja, ispod zemlje, izbijaju kao *bujica*, nastavlja se u deterdžentima, majicama, lakovima za nokte. U 4. i 5. ajetu sure “Al-A’la” aludira se na naftu. A u prethodnom ajetu naglašeno je kako Uzvišeni Allah sve s mjerom određuje.

Hvali ime Gospodara svoga Svevišnjeg, koji sve stvara i čini skladnim, i koji sve s mjerom određuje i nadahnjuje. (87- Al-A’la 1-3)

36. POGLAVLJE

DISANJE I FOTOSINTEZA

I zorom kada diše. (81- At-Takwir, 18)

Disanje se, u najjednostavnijem obliku, može definirati kao udisanje kisika i ispuštanje ugljendioksida. Dobro, a kakva veza može postojati između zore i disanja? Zašto se ova dva pojma pojavljuju u ajetu? Da li se to u zoru dešava nešto što se ne dešava noću noću?

Da ste ova pitanja postavili u vrijeme kada se nije znalo za fotosintezu u biljkama, ostali biste bez odgovora. Spajanjem vode, koju uzimaju iz zemlje, sa ugljendioksidom, koji uzimaju iz zraka, biljke ih pretvaraju u ugljenhidrate, kao što su šećer i škrob, i kisik. Dok se hrana visoke energije, koja nastaje u ovom procesu zvanom fotosinteza, skladišti u tkivima, kisik se oslobađa kao nusproizvod ovog procesa. Ukratko, fotosinteza je metabolički proces koji djeluje u smjeru sasvim suprotnom od disanja. Prilikom disanja se ugljikohidrati spajaju sa kisikom i razlažu na vodu i ugljendioksid. Dakle, finalni proizvodi procesa disanja primarne su materije fotosinteze.

Ali, ovaj proces se odvija isključivo danju. Fotosinteza je vezana za svjetlosnu energiju i ne može se odvijati u tami. Dakle, kada se, kako se to navodi u ajetu, u "zoru" pojavi svjetlost, kisik, koji je uvjet za "disanje", biljke počnu oslobađati. Na taj način saznajemo za vezu između "disanja" i "zore", kako je to i navedeno u ajetu koji smo citirali.

ŠTA BI BILO DA NEMA FOTOSINTEZE?

Živim bićima energija je neizostavno potrebna. Ova energija, koja osigurava rad srca i mišića u našem tijelu i realizaciju hemijskih procesa u tijelu, uzima se iz životinjske i biljne hrane. Znamo da primarni izvor energije jeste Sunce. Tačka na kojoj se nalazimo noću, nije u mogućnosti primati Sunčevu svjetlost. “Zora” je vrijeme kada se počinje primati ova svjetlost. Biljka, na koju pada Sunčeva svjetlost, ovu svjetlosnu energiju, prilikom fotosinteze, pretvara u hemijsku energiju. Obnavljanje biljnog tkiva i njegov rast direktno ovisi od ove energije. Dok biljka, koristeći ovu energiju raste, jedan dio te energije skladišti u svojim ćelijama. Kada ljudi ili životinje jedu tu biljku, oni uzimaju i energiju koja je uskladištena u strukturi biljke. Na taj način hemijske reakcije se nastavljaju u ljudskom tijelu i tu energiju skladišti u vlastitom tkivu. Prema tome, energija, koju uzmemo jedući hranu biljnog ili životinjskog porijekla, jeste energija koja posredstvom biljaka, koje se nalaze na prvoj stepenici lanca ishrane, i fotosinteze, dolazi od Sunca.

Ukratko, u zoru, kada se pojavljuje prva Sunčeva svjetlost, počinje fotosinteza, proces disanja biljaka, koji je sasvim različit od našeg disanja. U ovom procesu troši se ugljendioksid i proizvodi kisik. Da nema ovog procesa, koji obogaćuje zrak kisikom, atmosfera bi već odavno ostala bez kisika zbog disanja živih bića koja ga troše. Zahvaljujući, dakle, ovom procesu, koji započinje u *zoru*, i nama je omogućeno *disanje*. U vrijeme objave Kur’ana ljudi nisu znali ni za fotosintezu, ni za transformaciju kisika i ugljendioksida, a niti su znali da se sve to odvija zahvaljujući Sunčevoj svjetlosti. Povezujući *zoru* i *disanje*, Kur’an nas je, pokazujući svoje savršenstvo, još jednom ostavio zapanjenim.

Za sve biohemijske procese, koji su osnova života, potrebna je energija. Izvor ove energije jeste sagorijevanje hrane uskladištene u ćelijama uz pomoć kisika. Prilikom ovog razlaganja, između molekula hrane, oslobađa se hemijska energija. To je reakcija koja daje energiju, isto kao što zapaljeno drvo širi toplotu i svjetlost. Disanje, dakle, ne treba shvatiti samo kao razmjenu kisika i ugljendioksida, već razmišljati o njemu kao složenijem procesu, koji je temeljni izvor energije biljaka i životinja.

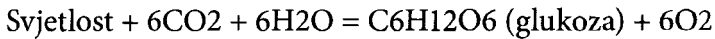
Da Uzvišeni Allah nije stvorio niz uvjeta potrebnih za odvijanje fotosinteze, da, naprimjer, nije stvorio hlorofil koji je neophodan za odvijanje rečenog procesa u biljkama, ne bi postojalo nijedno živo biće. Fotosinteza, kao i hemijske promjene u vezi s nastankom kisika i ugljendioksida u procesu disanja su, kao i niz pojava u svemiru, samo dijelovi velike i savršene kreacije.

Može se reći da je čovječanstvo tek nedavno došlo do detaljnih saznanja o fotosintezi. Naučnici su, u tom kontekstu, mnogo istraživali. Osobito su hvale vrijedna istraživanja tima na čelu s američkim hemičarem Melvinom Calvinom koji je 1961. godine dobio Nobelovu nagradu za hemiju.

Fotosinteza, koja počinje u zoru i koja omogućava postojanje kisika i naše disanje, može se formulirati na sljedeći način:

svjetlosna sunčeva energija + ugljendioksid (iz zraka) + voda → hemijska energija + kisik

A u vidu hemijske formule, može se izraziti ovako:

37. POGLAVLJE

NEPODNOŠLJIVA POTEŠKOĆA UZDIZANJA U NEBO

... A onome koga želi u zabludi ostaviti - On srce njegovo stegne i umornim učini kao kad čini napor da na nebo uzleti...

(6- Al-An'am, 125)

U ovom ajetu se osoba, koja iz određenih razloga osjeća umor i tegobu u srcu, uspoređuje s osobom koja se uzdiže prema nebu i koja zbog toga osjeća tegobu u prsima. Danas nam je poznato da se penjući u visinu smanjuje atmosferski pritisak, dok krvni pritisak raste što opterećuje srce i krvne sudove. Osim toga, smanjuje se količina kisika u zraku što prouzrokuje otežano disanje, a i u plućima se osjeća tegoba i naprezanje, što se povećava daljim uzdizanjem i na kraju se dolazi do tačke na kojoj je život nemoguć.

U vrijeme Poslanika nije bilo letjelica. Uzmemo li u obzir da je prvo mjerenje atmosferskog pritiska Toricelli ostvario 1643. godine, onda je nemoguće tvrditi da su u tom periodu ljudi nešto znali i o smanjenju pritiska. Osim toga, ne može se reći ni da su raspolagali nekim saznanjima o krvotoku i plućima. Može se reći da su se ljudi iz perioda Muhammeda, a. s., penjali na planine i da su se dijelom uvjerali u otežanost disanja na visini. Međutim, u ajetu se ne govori o osjećaju umora i tegobe u srcu kada se penje na planinu; govori se o situaciji koja nastaje uzdizanjem ka nebu. Formulacija "uzdizanje ka nebu" obuhvata daleko veću razdaljinu od penjanja na planinu.

OPTIMALAN PRITISAK I KISIK POTREBNI ZA ODRŽANJE ŽIVOTA

Procenat kisika i atmosferski pritisak do 3000 metara nadmorske visine jeste nivo do kojeg čovjek može normalno funkcionirati. Na visini između 3000 i 5000 metara osjeća se povećanje krvnog pritiska i otežanost disanja. Kada se dođe na visinu od 7500 metara, osjeti se ozbiljno pomanjkanje kisika i nelagoda u sistemu cirkulacije radi smanjenje pritiska. Na još većim visinama osoba gubi svijest; sistem cirkulacije, disanja i nervni sistem više nisu u stanju vršiti svoje funkcije.

Promjene pritiska direktno utječu na sistem cirkulacije; arterije i vene povećavaju svoj pritisak. Narušava se ravnoteža gasova u šupljinama tijela, te raspodjela gasova (osobito azota) u krvi i tkivima. A direktan mehanički utjecaj promjene pritiska pojavljuje se u vidu pucanja krvnih sudova kod osoba sa arteriosklerozom. Od pojava koje nastaju usljed promjene zapremine gasa mogu se navesti sljedeće: pucanje bubne opne, do čega dolazi usljed promjene zapremine zraka u šupljini srednjeg uha, upala srednjeg uha, upala sinusa, zubobolja, koja je u vezi sa zapreminom zraka u zubnim šupljinama (karijes ili plomba), i bolovi u stomaku, do kojih dolazi usljed poteškoća prilagođavanja vanjskom okruženju pri probavi... Kao što se vidi, biološka struktura čovjeka, procenat kisika od Zemljine površine prema nebu i atmosferski pritisak od Zemlje ka nebu kreirani su u savršenom skladu. Zahvaljujući ovoj harmoniji, omogućeno nam je nesmetano disanje i cirkulacija krvi. Prof. Michael Denton u tom smislu daje sljedeći komentar: *“Da je gustoća zraka malo veća od postojeće, otpor zraka bi bio znatno veći i bilo bi nemoguće uspostaviti disajni sistem, koji bi osigurao procenat kisika potreban živom biću. (...) Kada, uspoređujući postojeći atmosferski pritisak sa postojećim procentom kisika, tražimo brojčanu vrijednost podesnu za život, suočit ćemo se s veoma ograničenim intervalom. To što se svi od niza uvjeta potrebnih za život odvijaju u ovom malom intervalu i što je i atmosfera upravo u tom intervalu, svjedoči da se radi o veoma savršenom skladu.”*

Kur'anska usporedba koju je dao u vezi umora i tegobe u srcu onoga ko uzlijeće na nebo, fenomen je Allahove Knjige. A činjenice da se pred nama u ovoj analizi pojavljuje savršena kreacija atmosferskog pritiska i kisika i sklad te kreacije s našom biološkom strukturom, divni su primjeri savršenstva u Allahovom stvaranju.

38. POGLAVLJE

ČOVJEK I ZAGAĐENJE OKOLINE

Zbog onoga što ljudi rade, pojavio se metež i na kopnu i na moru, da im On dà da iskuse kaznu zbog onoga što rade, ne bi li se popravili.
(30- Rum, 41)

Čovjek plaća cijenu štete koju stoljećima nanosi okolini i prirodi. Oni koji, svojim individualnim ambicijama, željom za većom zaradom, ljenošću, neodgovornošću, prirodi nanose štetu, gube iz vida da su i sami dio te prirode i činjenicu da će se posljedice takvog destruktivnog odnosa prema prirodi vratiti i njima samim. Može se reći da je formiranje svijesti o okolini kod ljudskog roda (ili u najmanju ruku kod značajnog dijela tog roda), koji je mnogo trpio zbog štete što ju je stoljećima nanosio svome okruženju, skorijeg datuma.

Nakon 70-ih godina proteklog stoljeća u svijetu je u velikoj mjeri došlo do osjetljivosti na problem kvaliteta životne sredine i to pitanje se, pod imenom nauke o životnoj sredini (ekologija) uveliko počelo razmatrati na naučnoj razini.

Činjenica da u vremenu i prostoru, u kome niko nije mogao tvrditi da će doći do buđenja svijesti o uništavanju prirode, Kur'an govori da će se, "zbog toga što ljudi rade, pojaviti metež na kopnu i na moru, i da će ljudi iskusiti kaznu onoga što rade", da Kur'an skreće pozornost na ishod toga, predstavlja vrlo važnu lekciju. (Arapsku riječ "bahr" u ajetu smo preveli kao "more", ali ona se svakako odnosi na sve velike vodene površine, poput jezera i rijeka.)

Danas svi vrlo dobro znamo da ne možemo grubo postupati prema prirodi, da će nas koštati ukoliko se odvažimo na to. Osim toga, saznali smo i da su štete i zagađenja koja čovjek pričinjava okolini štete cijelom planetu; i *morima i kopnima*.

Iz tog razloga, niko o ovom pitanju, ne može reći kako može raditi što želi i da se to nikoga ne tiče. S obzirom da je priroda poklon koji je svima nama Allah dao, onda je naša zajednička obaveza da zaustavimo one koji je narušavaju.

ŠTETA KOJA SE NANOSI OKOLINI

Tačno je da je Industrijska revolucija iz XIX stoljeća u najvećoj mjeri doprinijela zagađenju životne sredine. Pogrešno je, međutim, vjerovati da je zagađivanje okoline počelo tada. Ono je prisutno još od davnih vremena, ali se u posljednje vrijeme aktuelizirala ekologija i ekološka svijest. Tako, naprimjer, namjerno paljenje šuma predstavlja jedan od načina na koje je ljudski rod stoljećima nanosio štetu prirodi. Paljenje šuma je bio jedan od glavnih uzroka bolesti poput zapaljenja sinusa i antrakoze, od kojih su, tokom duge povijesti, ljudi često obolijevali. Sumnjamo, međutim, da su ljudi, koji to rade, svjesni da je narušavanje prirode, koje čine sopstvenim rukama, uzrok tih bolesti.

Ispostavilo se da je zagađenost okoline bila značajan problem i u Srednjem vijeku. Bacanje ljudskog izmeta ispred kuća predstavljalo je toliki problem u Engleskoj da su se od 1345. godine sa 2 šilinga počeli kažnjavati oni koji to čine. Philippe Auguste bio je kralj koji je u Francuskoj u XII stoljeću prvi naredio čišćenje otpada s ulica. Nakon toga, narod, koji je svoj izmet bacao u tekuće vode, zagadio je izvorišta pitke vode. Prvi poznati zakon o zaštiti okoline usvojen je u Engleskom parlamentu, 1388. godine. Prema tom zakonu, izmet se neće bacati na ulicu i u tekuće vode. Čelnici koji ne budu primjenjivali zakon bit će prijavljeni kraljevskom pomoćniku. To je bio prvi zakon koji su donijeli ljudi radi prevencije zagađenja okoline koje je dostiglo nepodnošljive razmjere, a bilo je djelo ljudskih ruku.

Industrijalizacijom u XIX stoljeću, situacija je postala zastrašujuća. Metalurgija i željezare u svim industrijskim zonama zagadile su i tlo, vodu i zrak. Najpoznatiji pisani dokazi zagađenja Londona jesu romani Charlesa Dickensa i tekstovi komunističkog teoretičara Friedricha Engelsa. U belgijskoj dolini Mosa 1930. godine od zagađenosti zraka umrle su 63 osobe. Nesreća koja se 1952. godine dogodila u Londonu, bila je mnogo veća.

Preko 4000 osoba umrlo je zbog otežanog disanja koje je bilo rezultat ljudskog zagađivanja prirode.

Ni danas situacija nije mnogo bolja. Možda se ne susrećemo s ovako masovnim katastrofama, ali, prema informacijama Svjetske zdravstvene organizacije, skoro milijardu ljudi je direktno ugroženo zagađenošću zraka. Nemoguće je ustanoviti koliko je osoba u prošlosti doživjelo zdravstvene probleme od smeća koje se godinama istresalo u mora. Povrh svega ni danas se nije sasvim prekinulo sa praksom odlaganja smeća u mora. Zagađenje mora, koje ubija podvodni živi svijet i otvara put gomilanju štetnih materija u njihovim organizmima, na kraju opet nanosi štetu ljudskom rodu. Sva ova zagađenja danas se prihvataju kao značajni uzročnici mnogih ozbiljnih oboljena poput raka.

Iz rečenog možemo zaključiti da je jedan od najvećih neprijatelja ljudskog roda kroz povijest čovječanstva upravo zagađenje okoline. Veoma je značajna činjenica što na ovaj problem Kur'an upozorava u vrijeme kada još nije bila formirana svijest o okolini, niti je zagađenje okoline postojalo kao ozbiljan problem. Kur'an nije napisan pod utjecajem svijesti zajednice, sociološke strukture i vremena iz kojeg potiče, kao što su knjige čiji su autori ljudi. On je od Allaha, dž. š., Gospodara vremena i svih ljudi. Iz tog razloga, Kur'an prenosi saznanja do kojih se nije došlo u vremenu njegove objave, kako prošle, tako i buduće probleme.

Čovjek je taj koji sam sebe uništava, kao što je to u ajetu i rečeno. Kur'an je opomena kako bismo ispravili svoje ponašanje. Koliko, kao ljudska zajednica, korigiramo ono što činimo sopstvenim rukama, toliko ćemo se sačuvati od nedaća koje nas mogu zadesiti. Iz tog razloga, mislimo da će biti od velike koristi da na neki način pružimo podršku svima koji se zalažu za očuvanje ekološke ravnoteže i rade na podizanju ekološke svijesti svakog pojedinca u društvu.

39. POGLAVLJE

SPOLNOST KOD BILJAKA

On spušta s neba kišu!" - Samo Mi dajemo da uz njenu pomoć u parovima niče bilje raznovrsno. (20- Ta-ha, 53)

...i od svakog ploda po par, muško i žensko, dao. (13- Ar-Ra'd, 3)

U 11. poglavlju knjige vidjeli smo da je Uzvišeni Allah u svemiru sve u parovima stvorio, te smo analizirali ajete koji govore o tome. Stvaranje biljaka u parovima je u Kur'anu posebno istaknuto.

U istraživanjima sprovedenim nad biljkama ustanovilo se da i kod biljaka postoje polovi i da se razmnožavanje biljaka odvija polnim putem. U vrijeme Poslanika biologija nije bila razvijena nauka. Nisu se znali detalji o razmnožavanju biljaka, kao ni uloge muških i ženskih faktora u tom razmnožavanju. Veoma je interesantno što je prije 1400 godina Kur'an skrenuo pažnju na stvaranje biljaka u parovima.

Kod biljaka sjemenarki i cvjetnica postoje muške i ženske oplodavajuće ćelije. Obje ove ćelije proizvode muški i ženski organi koji se nalaze u sredini cvijeta. U nabubrenom dijelu ženskog organa, zvanom plodnica, nalaze se male i okrugle sjemenčice, a u njima ženske ćelije razmnožavanja. Muške ćelija razmnožavanja skrivene su u cvijetnom prahu, koji se proizvodi u prašniku muškog organa. Kada se polen vjetrom ili uz pomoć životinja prenese s cvijeta na cvijet, određena količina polena ostane zalijepljena na vrhu ženskog organa. Kasnije se čestice polena niz vratić spuštaju dolje da bi, kroz usku cjevčicu, doprle do sjemenčica u plodnici. Muške ćelije za razmnožavanje također prolaze kroz ovu cjevčicu i spajaju se sa ženskim ćelijama u sjemenčicama. Spajanje muških i ženskih ćelija za razmnožavanje naziva se osjemenjivanje ili oplodnja. Iz oplodjenih sjemenčica razvija se sjeme, a iz sjemena nova biljka.

IZVANREDAN SKLAD U BILJKAMA

Postoji na stotine hiljada vrsta biljaka: od biljaka veoma male visine do onih ogromnih poput kalifornijskih sekvoja, visokih oko 90 metara. Kod svih biljaka koje se spolno razmnožavaju, muški i ženski organi stvoreni su s međusobno različitim odlikama, a i na mikronivou ovi organi pokazuju savršenu i kompleksnu strukturu.

Stotine hiljada ženskih i stotine hiljada muških organa, u stotinama hiljada vrsta stvoreni su u međusobno skladnom obliku. Ovaj sklad je veoma precizan, poput šifre koja mora biti odgovarajuća da bi mogla otvoriti sef. Da u svakoj biljci nije kreiran ovaj sklad, nijedna od njih ne bi mogla postojati. Održavanje biljke u životu nemoguća je bez ovih organa. Nedostatak jednog od njih ili mali nesklad između njih doveo bi do izumiranja te biljne vrste. Stoga ovi organi moraju istovremeno postojati na istoj biljnoj vrsti, na potpun i savršen način. To je dokaz kako je Stvoritelj sve savršeno kreirao i kako ni u čemu ne može postojati ni najmanja slučajnost ni proizvoljnost.

Ako se jedna veoma kompleksna šifra dadne stotinama hiljada puta i ako se stotine hiljada kasa uvijek otvori, može li to biti rezultat proizvoljnosti i slučajnosti?

Muški i ženski organi biljaka i ono što je potrebno za spajanje ovih organa mnogo je kompleksnije od šifre koja je potrebna za otvaranje najkompleksnijeg sefa na svijetu. Povrh toga, spolovi biljaka i oplodnja u vezi s time samo je jedan zanimljiv detalj u čudesnom svijetu biljaka. Svaka biljka sa svojom izvanrednom građom i strukturom ukras je svijeta, dio ekološkog sistema i fenomen stvaranja.

40. POGLAVLJE

ZEMLJA OŽIVLJAVA

...I ti vidiš zemlju kako je zamrla, ali kad na nju kišu spustimo, ona ustrepće i uzbuja, i iz nje u parovima iznikne svakovrsno bilje prekrasno. (22- Al-Hadždž, 5)

Čak i djeca znaju da se ne može živjeti bez vode i zraka. Ali, da li smo dovoljno svjesni da ne bismo mogli živjeti bez zemlje (tla)? Zemlja je u stanju permanentnog razvoja. Oblikuje se hiljadama godina, a naročito utjecajem vode i laganim razaranjem litosfere od dna prema vrhu. S obzirom da ova promjena kod najtvrdih stijena iznosi 0,01 mm u godini, kretanja u razvoju zemlje je nemoguće pratiti golim okom. (Ovaj iznos u toplijim predjelima Zemlje se penje i do 20 mm u godini.) Zemlja je prelazna faza iz neživog mineralnog svijeta u živi svijet. U jednom kubnom metru plodne zemlje nalazi se oko 30 miliona bakterija. To znači da ove bakterije, koje ne možemo vidjeti golim okom, čine svaki kubni centimetar zemlje živim.

U navedenom ajetu se govori o stadijima koji se događaju padom vode na zamrlu zemlju. Treptanje i nadimanje, koje se spominju u ajetu, u početku se shvatalo samo kao metafora. Međutim, razumijevanjem "Brown treptaja", ispostavilo se da i u ovom ajetu Kur'an izražava jedan fenomen. U Kur'anu se skreće pažnja na tri faze koje nastaju padom vode na zemlju:

- 1- Treptanje zemlje
- 2- Nadimanje zemlje
- 3- Nicanje raznovrsnog bilja u parovima

U prvoj etapi dolazi do treptanja zemlje nakon pada vode na nju. Vodene kapljice koje padaju na zemlju besciljno se kreću u raznim smjerovima. Na taj način dolazi do kretanja zemljinih čestica, koje se s raznih strana sudaraju s vodom, koje se izražava u njihovom titranju. Čestice se joniziraju. Padom elektičnog naboja dolazi do nastanka pozitivnih jona, a porastom do nastanka negativnih jona. Dolaskom vode na zemlju, molekuli počinju vibrirati. Botaničar Robert Brown je 1828. godine otkrio ovo kretanje čestica i nazvao ih "Brownovi treptaji".

U drugoj etapi, nakon što čestice zemlje apsorbiraju vodu dolazi do povećanja njihove zapremine. Kada se čestice zasite vodom, voda postaje njihov depo minerala. Svoje potrebe biljke podmiruju iz ovih skladišta. Zahvaljujući savršenoj strukturi zemlje koja zadržava vodu, kišnica se ne gubi u zemljinim dubinama. Na taj način biva moguć život biljnog, a samim time i ostalog živog svijeta.

U trećoj etapi niče bilje. Počinje, kako se to ajetom ističe, stvaranje biljki u parovima, muških i ženskih. Na kraju procesa koji započinje zamrlom zemljom na koju pada kiša, izrasta živa biljka.

Na stvaranje bilja u Kur'anu se na nekoliko mjesta skreće pažnja; štaviše, stvaranje biljaka se poredi sa stvaranjem i proživljenjem čovjeka. Period kada biljka daje izdanak je poput mladosti, a poslije, kao i čovjek, biljke imaju period sazrijevanja. Kako god se čovjek bora, gubi na snazi, biljka, isto tako, stari, suši se i gubi prijašnju snagu i privlačnost. Kada umre biljka, kao i čovjek, truhne i miješa se sa zemljom. Ponovnim oživljavanjem na mjestu gdje su umrle, biljke su dokaz da će, nakon smrti, i čovjek biti ponovno oživljen. Uzvišeni Allah, Koji svake godine usmrćuje živu biljku i Koji je potom na istom mjestu ponovno oživljava, pred očima cijelog čovječanstva iznosi dokaze kako je ponovno oživljenje nešto što je Njemu sasvim lahko. Na taj način se, svake sezone kada biljke ponovno oživljavaju, čovjek lično uvjerava da oživljavanje Uzvišenom Allahu, Koji stvara smrt, nije težak posao.

Dokaz im je mrtva zemlja: Mi joj život dajemo i iz nje niče žito koje oni jedu. (36- Ja-sin, 33)

41. POGLAVLJE

PČELINJAK GRADI ŽENKA PČELE

Gospodar tvoj je pčelu nadahnuo: "Pravi sebi kuće u brdima i u dubovima i u onome što naprave ljudi. (16- An-Nahl, 68)

Govoreći o onome čime je nadahnut pčela, Kur'an koristi ženski oblik glagola. Glagoli se u arapskom jeziku konjugiraju različito za muški i za ženski rod. Činjenica da je upotrijebljen ženski oblik glagola upućuje na zaključak da djela koja u tom kontekstu Kur'an navodi obavlja ženka pčele. Iz tog razloga, pčelu iz navedenog ajeta bilo bi pravilnije prevesti kao "ženka pčele". Ono što radi ženka pčele u Kur'anu se navodi na sljedeći način: (U arapskom jeziku se ista riječ koristi i za mužjaka i za ženku pčele; ova riječ ne posjeduje ženski rod.)

1 - Pravljenje kuće (68. ajet)

2 - Aktivnosti u prirodi radi skupljanja materijala za proizvodnju meda (69. ajet)

3 - Proizvodnja meda (69. ajet, analizirat ćemo ga u narednom poglavlju)

Ove tri aktivnosti koje ističe Kur'an, obavljaju radilice, odnosno pčele-ženke. Iz tog razloga glagol koji dolazi nakon pčele ima nastavak za ženski rod. Navedene aktivnosti nemaju nikakve veze sa mužjacima pčela. Mužjaci pčela, koji imaju veće oči i koji su krupnije građe od ženki, odnosno radilica, imaju samo jedan zadatak, a to je oplodnja mlade matice. Krajem ljeta ženke, odmah po završetku rečene dužnosti, mužjake izbacuju iz košnice, te oni s obzirom da su priviknuti na život u kome se o svemu brinu radilice, ubrzo umiru od gladi.

U vrijeme objave Kur'ana ljudi nisu poznavali detalje raspodjele poslova u košnici, o tome da su radilice zapravo ženke, o izradi saća, pravljenju

meda, o tome da je skupljanje materijala za proizvodnju meda isključivo posao radilica. Zbog toga, svojevrsan fenomen predstavlja činjenica da nabrajajući poslove radilice, Kur'an koristi glagolski nastavak za ženski rod i što time iz tih poslova isključuje mužjake.

PČELE MATEMATIČARI?

Kada detaljno analiziramo ono što rade radilice, na što Kur'an upozorava, nemoguće je da ostanemo ravnodušni umijećem tih živih bića. Formiranje kuće (košnice) u kojoj će pčele živjeti i izrada saća zahtijevaju matematičkog genija.

Milionima godina pčele svoje saće izrađuju u obliku šestougla (što je vidljivo u fosilima pčela koji datiraju od prije desetina miliona godina). Zašto taj oblik nije četverokut, petokut, osmokut, već šestokut? Matematičari, koji su proučavali ovo pitanje smatraju da je šestokut najidealniji oblik za izradu saća i to zbog najmanjeg utroška materijala, a i zbog potpune iskoristivosti prostora. Kada bi se saće izrađivalo u obliku trokuta ili četverokuta, opet ne bi bilo praznina, ali utrošak materijala prilikom izrade šestokuta je znatno manji nego prilikom izrade trokuta ili četverokuta. A korištenje mnogih drugih geometrijskih oblika prouzrokovalo bi nastanak neiskorištenih prostora. Šestokutna ćelija je, dakle, oblik u koji se može deponirati najviše meda i koji iziskuje najmanji utrošak voska kao građevinskog materijala.

Jedan od detalja, koji kada su u pitanju radilice, plijeni najveću pažnju jeste činjenica da je ovaj objekat, u koji svaka od hiljada radilica ugrađuje po jednu malu ciglu, u potpunom skladu s geometrijskim mjerama. Matematičari su dokazali da se s određenom količinom voska ne može napraviti šire mjesto koje će moći primiti larvu što će se izleći iz jajeta. Na taj način radilice pokazuju kako se materijalom u određenoj količini na najekonomičniji način može sagraditi objekat potrebne veličine.

To je francuski insektolog Antoine Ferchault iznio kao geometrijski problem, definirajući ga pod imenom "problem pčela". Taj problem je sljedeći: "Neka se da pravilna šestokutna uspravna prizma, omeđena sa tri vrste istostranih četverokuta, istih nagiba u odnosu na osnovicu.

Koji bi trebao biti ugao između istostranih četverokutova da bi ukupna površina ove prizme imala najmanju vrijednost?" Jedan Nijemac, Švicarac i jedan Englez, trojica poznatih matematičara, dali su se na rješavanje ovog problema i došli do sljedećeg rezultata: $70^{\circ} 32'$ (70 stepeni i 32 minute). Upravo je takav ugao ćelije u saću, koje prave radilice.

Izradu saća radilice započinju s nekoliko različitih strana, tako da se, na kraju, ćelije sastave na sredini saća. Čak i u tački spajanja uglovi ćelija su besprijekorni. To nam jasno stavlja do znanja da se radilice nisu proizvoljno dale na izradu saća, da su prethodno detaljno proračunale razdaljinu između početne i krajnje tačke, te pozicije ostalih radilica. Čak i najveći matematičari, svojim proračunima, iznose besprijekornost pčelinjeg računa od 70 stepeni i 32 minute. Međutim, kada bismo uzeli lenjir iz ruku ovih profesora matematike, kada bismo im rekli da nacrtaju šestokut sa sasvim tačnim ovim uglovima; kada bismo, uz to, ovim profesorima, koji su došli do iznosa vrijednosti ovih kutova, rekli da svaki od njih trojice pojedinačno crta šestokute, ali da krenu sa različitih strana i da središnji šestokut mora biti besprijekorno ispravan, oni, bez ikakve sumnje, ne bi uspjeli nacrtati tako detaljan crtež. Iz toga se vidi da su pčele i veliki teoretičari, a i izuzetni praktičari. Proračunale su ono što je veoma teško proračunati, a u praksi uspijevaju postići precizne omjere, što mi svojim rukama i očima ne uspijevamo. (U 15. poglavlju drugog dijela knjige, u kome ćemo govoriti o matematičkim fenomenima Kur'ana, analizirat ćemo suru koja govori o "pčeli", matematički kod u ajatima i aluzije na broj hromozoma kod pčele. Uzvišeni Allah, Koji je stvarajući pčelu tom živom biću dao odlike matematičara, također je i u suri i ajetima, koji govore o pčeli, dao matematičke fenomene.)

Kako sve ovo uspije izračunati i realizirati pčela koja živi šest sedmica? Okarakterizirati to kao "instinkt" i sve obrazložiti slučajnošću jeste skrivanje iza imena na koja upozorava 40. ajet sure "Yusuf". Riječ zapravo ne znači ništa. Govoreći da je pčela nadahnuta, Kur'an kaže da je sve ovo što pčela radi rezultat Allahovog, dž. š., stvaranja, nadahnuća i odredbe. Čovjek, kao najinteligentnije biće, sa šest sedmica ne može čak izgovoriti ni "jedan, dva, tri"...

Apsurdno je tvrditi da sve to što rade pčele uče od drugih pčela, a ni da se to dešava slučajno. Sasvim je jasno da je Stvoritelj pčelu stvorio zajedno sa svim njenim sposobnostima, riješio sve ove matematičke probleme i nadahnuo pčelu ovim zadivljujućim radnjama.

Stvoritelj, opet, omogućivši pčeli da proizvodi meda više no što joj je potrebno, pokazuje svoje blagodati čovjeku.

Kako oni ne vide da Mi samo zbog njih stoku stvaramo i da oni njome raspolazu kao vlasnici! I da smo im dali da se njome služe - na nekim jašu, a nekima se hrane, i drugih koristi od nje imaju, i mlijeko, pa zašto nisu zahvalni?

(36- Ja-sin, 71-73)

42. POGLAVLJE

PČELINJI STOMAČIĆI I LJEKOVITOST MEDA

Zatim, hrani se svakovrsnim plodovima, pa onda idi stazama Gospodara svoga, poslušno!" Iz stomaka njenih izlazi piće različitih boja koje je lijek ljudima. To je, uistinu, dokaz za ljude koji razmišljaju. (16- An-Nahl, 69)

Pčelinje tijelo, čija se dužina kreće od 1-3 cm, čine tri dijela: glava, prsa i stomak. Zadnji dio, stomak, duži je od ostalih dijelova i čine ga prstenasti segmenti. U ajetu se za pčelu u jednini ističu "stomaci". To je, u originalnom tekstu ajeta, naglašeno u formulaciji "butuniha". "Ha" na kraju riječi označava jedninu ženskog roda. Da su se htjeli naglasiti stomaci za množinu ženskog roda, ta formulacija bi bila "butunihinne". Na taj način ajet upozorava i na građu pčelinjeg stomaka, koji je sastavljen iz dijelova, segmenata. S takvom strukturom stomaka, pčela se kvalificira kao biće koje posjeduje "stomake". U unutarnjem dijelu ove stomačne strukture nalaze se, zapravo, dva stomaka; u jednom je medna vrećica, a u drugom je želudac. Stomak pčele proizvodi med i radi poput hemijske laboratorije.

Boja meda, kako se to ističe u ajetu, varira i u vezi je s klimom, godišnjim dobom, vremenskim uvjetima i biljkama sa kojih je uzet nektar. Postoje različite boje meda; od bijele do tamno smeđe i zelene boje. Najomiljenija je svijetlo žuta boja meda. Moderne zemlje s razvijenom proizvodnjom meda imaju posebne tehnike i skale za određivanje boje meda.

PLES PČELA

Na početku citiranog ajeta spomenuto je prikupljanje biljnog materijala. Radilice ne samo da proizvode med, nego i prikupljaju sirovi materijal za njegovu proizvodnju. U fazi prikupljanja nektara, pčele izvršavaju zanimljive i nevjerovatne radnje.

Kada pronade cvjetove, pčela se vraća ostalim pčelama i obavještava ih o onome što je pronašla. Ona plešući na poseban način ostale pčele informira o nalazištu nektara. Porukama koje daje plesom, ona ostale pčele precizno informira o položaju i udaljenosti izvora. Odrastao čovjek mora pohađati kurs određenog plesa barem šest sedmica kako bi ga savladao, dok pčela, čije je ukupni životni vijek samo šest sedmica, ples koristi kao sredstvo komunikacije.

Pored plesa, veoma je zanimljiv i proračun koji pčela provodi prilikom povratka u košnicu. Pčela nalazište nektara može odrediti jedino prema Suncu, a do njenog povratka u košnicu Sunce u svake 4 minute za jedan stepen promijeni svoj položaj. Tu promjenu položaja Sunca pčela proračunava kada nađe hranu i kada se najkraćim putem treba vratiti do košnice. Koliko god da ide za ciljem, pčela, dok se najkraćim putem vraća u košnicu, mora proračunati koliko je Sunce promijenilo svoj položaj. Ovaj proračun pčela izvršava besprijekorno.

Svi navedeni proračuni, cijeli ovaj sklad u košnici ne mogu se objasniti slučajnošću. Pčela dolazi na svijet podučena svim ovim operacijama. Stvoritelj je pčelu stvorio na najsavršeniji način.

LJEKOVITOST MEDA

U citiranom ajetu se ističe kako je med, koji proizvodi pčela radilica, *lijek za čovjeka*. Danas su svi medicinski autoriteti suglasni u činjenici da je med lijek. Med sadrži mnogo vitamina i minerala kao što su kalcijum, kalijum, magnezijum, natrijum, bakar, jod, željezo, cink, a i određene hormone. Zahvaljujući brzom razgradljivosti šećera u medu, on je lahko probavljiva hrana. Svojim šećerima med pospješuje rad mozga; pomaže i

pospješuje obnavljanje i čišćenje krvi, kao i cirkulaciju. Kako god se med konzumira radi pospješivanja rada unutarnjih organa, on se, isto tako, vanjskom upotrebom vrlo uspješno koristi u kozmetici i dermatologiji. Gotovo da nema bolesti u čijem liječenju med ne pomaže

Ljekovita svojstva meda bila su poznata mnogim ljudskim zajednicama. Zato ne možemo reći da navodi iz ajeta citiranog na početku poglavlja nisu bili poznati u vrijeme objave Kur'ana. Međutim, moramo voditi računa o tome da se u apokrifnim, izmišljenim predajama koje se pripisuju Muhammedu, a. s., susrećemo i sa tvrdnjama o ljekovitim svojstvima devine mokraće. Kur'an nikada nije ljudima nudio lažne eliksire zdravlja; suprotno tome, kao lijek ljudima je ponudio med, čija ljekovita svojstva niko ne može osporiti. Da je Kur'an bio izmišljotina napisana u duhu tog vremena, onda bi u njemu bilo i takvih pogrešaka koje bi sadržavale izmišljotine tog vremena.

Kako god u vezi pčela i proizvodnje meda Kur'an nije dao nikakvo pogrešno objašnjenje, on je, isto tako, iznio i činjenicu da ženka pravi košnicu, da ona prikuplja nektar i proizvodi med, a to su činjenice koje su bile nepoznate ljudima u vremenu u kojem je Kur'an objavljen. Osim toga, koristeći množinu riječi "stomak" za jednu pčelu-ženku, on je upozorio i na anatomsku strukturu njenog podijeljenog stomaka. Zanimljivo je to da Kur'an ističe tu formulaciju u jednom vrijeme nije postojala praksa analiziranja fiziološke strukture pčela i ostalih insekata.

Ova knjiga bi bila nedovoljna za iznošenje i analizu podjele poslova u košnici i objašnjenja svih pčelinjih umijeća. To je tema zasebne knjige. Proračivanje košnice, osiguranje određene temperature i vlažnosti, održavanje savršenog higijenskog okruženja u košnici, dežuranje u košnici, metode izbacivanja stranog tijela iz košnice, lučenje materija poput voska, propolisa i matične mliječi, savršeni su i zapanjujući detalji iz života pčele. Kako pčela, koja živi šest sedmica, od samog rođenja posjeduje ove savršene odlike? Da li bi, bez svjesnog Stvoritelja, bilo moguće da do tih saznanja pčela dođe sama i sasvim slučajno? Svi oni koji analiziraju pčelu i ono što ona radi, u tome će vidjeti savršenu umjetnost Uzvišenog Allaha.

I stvaranje vas i životinja koje je razasuo dokazi su za ljude koji su čvrsto ubijedeni. (45- Al-Džasiya, 4)

43. POGLAVLJE

NASTANAK MLIJEKA

Vi imate pouku i u stoci: "Mi vam dajemo da iz utroba njenih mlijeko čisto pijete, koje nastaje od grizina u buragu i od krvi - ukusno onima koji ga piju. (16- An-Nahl, 66)

Svi smo svjedoci kako koze, ovce i krave jedu travu. Pijući mlijeko, ili konzumirajući mliječne proizvode, puter, jogurt, sir i slično, u većini slučajeva mi uopće te nezaobilazne namirnice ne dovodimo u vezu s travom koju jedu životinje koje nam ih daju. Međutim, ove životinje Uzvišeni Allah hrani travom i, preobražajem ove trave u njihovim tijelima, stvara mlijeko, jednu od temeljnih životnih namirnica.

Oko 1000 godina nakon Muhammeda, a. s., William Harvey otkrio je cirkulaciju krvi. U vrijeme Vjerovjesnika nije se znalo da krv prenosi hranjive materije izdvojene iz hrane u mliječne žlijezde koje prerađuju ovaj materijal i pretvaraju ga u mlijeko.

Materijal koji životinja na početku uzima kao travu, u tijelu se pretvara u prerađenu hranu i krv, a poslije mliječne žlijezde iz toga formiraju rafinirani, ukusni i najsavršeniji proizvod na svijetu. Kur'an je tako upozorio na činjenice koje se u vrijeme kada je on objavljivao nisu znale, i uputio ljude da u tome sebi traže pouku.

Materije nastale od svarene hrane, krv prenosi do svih organa, pa tako i do mliječnih žlijezda, koje proizvode mlijeko. Do ovog procesa dolazi zahvaljujući kontaktu krvi sa sadržajem crijeva na njegovom zidu. U crijevu se iz prerađene hrane upijaju potrebni sastojci i, nakon toga, ova hrana nastavlja svoj put kroz krv. Ova saznanja su postignuta otkrićima iz oblasti biologije, hemije i fiziologije probave, a bila su potpuno nepoznata u VII stoljeću, kada je živio naš Pejgamber.

MLIJEKO: NAJHRANJIVIJA I NAJLAKŠE PROBAVLJIVA HRANA

Mlijeko je prva hrana mladunčadi sisara. Svi mladunci sisara, od mladunčadi kitova, do ljudskih beba, u prvom periodu svoga života hrane se majčinim mlijekom. Bez ikakvih napora, beba dolazi do čudesne hrane. Majčino mlijeko je najkorisnija i najpodesnija hrana za razvoj svakog novorođenčeta. Uzmimo samo primjer čovjeka. Da novorođenoj bebi date bilo koju drugu hranu, nijedna od njih ne bi mogla zamijeniti majčino mlijeko. A poznajemo hiljade vrsta jestive hrane. Da je svemir nastao slučajno, da nije posrijedi svjesno stvaranje, ne bi bilo razloga da, među hiljadama mogućih vrsta hrane, majčino mlijeko bude najpodesnija i najsavršenija hrana. Ovaj savršen sistem, koji vrijedi za sve sisare, dokaz je kako Stvoritelj svemira sve stvara savršenim planom. Materije koje su u početku bile prerađena hrana, krv, u majčinoj dojci postaju mlijeko, koje je Stvoritelj odredio novorođenoj bebi. Pristupi li se najjednostavnijom logikom, ili proračunom mogućnosti, činjenici da se, nakon rađanja, mladunče susreće s majčinim mlijekom kao idealnom hranom, može se objasniti samo svjesnom kreacijom. Ljudsko mladunče se sisanjem prsta u majčinoj utrobi priprema za sisanje mlijeka nakon rođenja. Dok se majčina dojka sprema za davanje mlijeka, dijete se sprema za sisanje. Mlijeko iz dojke se ne rasipa, nego se pojavljuje u optimalnoj količini potrebnoj bebi, što je također čudesno.

Naša veza s mlijekom, sa kojim smo se upoznali sišući majčino mlijeko, nastavlja se tokom cijelog života. Ništa među životinjskim proizvodima u potpunosti ne podmiruje potrebe našeg tijela kao mlijeko: šećer – laktoza, minerali poput kazeina, kalcijuma i fosfora, vitamini od esencijalne važnosti,... što mlijeko čini nezamjenjivom namirnicom. A tu su i mliječni proizvodi kao što su sir, puter ili jogurt.

Koristi koje našem organizmu osiguravaju sve materije iz mlijeka, njeni minerali i vitamini, toliko su mnogobrojne da nadmašuju ovo poglavlje knjige. Tekstovi članci o korisnosti mlijeka objavljuju se često u štampi i elektronskim medijima. Kada se susretnemo s njima, prisjetimo se Stvoritelja i budimo mu zahvalni...

Pa, koju blagodat Gospodara svoga poričete?! (55- Ar-Rahman, 18)

44. POGLAVLJE

KOMUNIKACIJA MEĐU PTICAMA

I Sulejman naslijedi Davuda i reče: “O ljudi, dato nam je da razumijemo ptičije glasove... (27- An-Naml, 16)

Navodeći izuzetne odlike kojima je Uzvišeni Allah obdario Sulemana, a. s., u citiranom ajetu ističe se da ga je On podučio i govoru ptica. Na taj način nam Kur'an skreće pozornost na činjenicu da ptice međusobno komuniciraju, da njihovi glasovi i mimika nisu slučajni. Stoga nećemo pogriješiti ukoliko kažemo da, svojim pokretima, i životinje uspostavljaju komunikaciju kao i ljudi. Ta komunikacija, nesumnjivo, nije razvijena kao komunikacija među ljudima, ali je velika zabluda tvrditi da među životinjama ne postoji komunikacija.

Istraživanja života ptica, mrava, delfina i mnogih drugih životinja, dokazala su postojanje međusobne komunikacije.

ZNAČENJA U ZVUKOVIMA KOJE PROIZVODE PTICE

Sobzirom da kroz primjer ptica Kur'an govori o postojanju komunikacije među životinjama, mi ćemo se osvrnuti na istraživanja vezana upravo za ptice. Brazilski i američki naučnici su istraživali život kolibrija (jedna od najmanjih vrsta ptica na svijetu) i svoj tekst o tome objavili su u engleskom časopisu “Nature” (Priroda). Autor teksta, Maria Luisa Da Silva, ističe da svoj fond riječi kolibri postepeno formiraju. Dakle, prema ovoj tvrdnji, kolibri, poput ljudi, pričaju naučenim jezikom.

Izučavanja vrana pokazala su da one proizvode posebne zvukove za uzbunu, za okupljanje, a i kada su uznemirene. Naučnici koji glasove vrana pretvaraju u grafičke sonograme, nastoje detaljnije odgonetnuti njihov govor.

Bernd Heinrich, koji izradom sonograma istražuje govor životinja, iznosi poteškoće sa kojima se u ovom poslu susreće: *“Naša istraživanja su poput istraživanja svemiraca, koji dolaze s drugog planeta i koji, putem sonograma, žele odgonetnuti govor čovjeka, koji riječi u vezi sa njegovim aktivnostima poput objedovanja, igre, ljubavi, ribolovstva, pretvaraju u sonogram. Mi kao da se nastojimo staviti u položaj bića koja dolaze s drugih planeta i uspostaviti komunikaciju s razumnim bićima.”* Tako Bernd Heinrich, koji istražuje gavranove, iznosi zanimljivosti i poteškoće u odgonetanju govora životinja.

Kako je različita komunikacija među različitim vrstama ptica, potrebno je odvojeno razmatrati zvukove koje proizvodi svaka ptica, a to je doista složen i obiman posao. Čovjek ima govor tijela, u kome klimanje glavom znači “da”, pokreti ruku znače “dođi ovamo” i sl. Uporedo s činjenicom da je različita glasovna komunikacija među različitim ptičijim vrstama, sve ptičije vrste posjeduju zajednički govor tijela. Nasuprot poteškoći dešifriranja glasova koje proizvode ptice, govor tijela, koji je zajednički za mnoge ptičije vrste, lakši je za odgonetanje. Ilustracije radi, ptica koja lupka jezikom tako da on dođe u položaj naspram kljuna govori “ja sam prijatelj, ne nanosim štetu”. Međutim, ptica koja kucka kljunom daje poruku da ona čuva neko mjesto i da se osjeća ugroženom. Theresa Jordan, koja saopćava otkrića opsežnog istraživanja o ovoj temi, pored navedenih primjera, daje i jednu dugu listu i iznosi kako čak samo govor tijela ptica predstavlja pravi mali riječnik.

Fiziologija ptica zanimljiva je koliko i njihova komunikacija, a njihovo umijeće da, ne zalutavši, pronađu cilj udaljen hiljadama kilometara, predstavlja sposobnost kojoj se divimo. Istraživači života ptica u ovom biću će otkriti savršenstvo Allahovog stvaranja.

Sve životinje koje po Zemlji hode i sve ptice koje na krilima svojim lete svjetovi su poput vas - u Knjizi Mi nismo ništa izostavili - i sakupit će se poslije pred Gospodarom svojim. (6- Al-An'am, 38)

45. POGLAVLJE

ŽENKA MRAVA I KOMUNIKACIJA MEĐU ŽIVOTINJAMA

I kad stigoše do mravlje doline, mrav reče: “O mravi, ulazite u stanove svoje...” (27- An-Naml, 18)

Govoreći o počastima kojima je obdaren Sulejman, a. s., iz 16. ajeta sure “An-Naml” saznajemo da je bio podučen i jeziku ptica. Iz nastavka iste sure razumije se da je Sulejman, a. s., znao i jezik mrava, a u 18. ajetu se daje primjer međusobnog komuniciranja mrava. Istraživanja života mrava pokazuju da oni posjeduju kompleksan i veoma dobro organiziran socijalni život i da, u skladu s tom organizacijom, međusobno komuniciraju.

U glavi minijaturnog mrava smješteno je oko 500.000 nervnih ćelija. Osim toga, veoma osjetljive antene i konstrukcija tijela koje luči mnoge hemijske materije, sredstva su koja mravi koriste prilikom komunikacije. Međusobnu komunikaciju mravi ostvaruju različitim metodama. Jedno od sredstava te komunikacije je i feromon koji luče endoktrine žlijezde. Ovaj sekret na savršen način nadomješta riječi ili govor tijela koji koristi čovjek. Tako mravi uz pomoć ove supstance, ponekad i organiziranije od čovjeka, vrše komunikaciju putem koje se okupljaju, vrše pregrupisavanje, organiziraju odbranu i hrane se.

Različite vrste mrava koriste različite žlijezde i one kod svake vrste mrava imaju različite funkcije. Ilustracije radi, “dufour” žlijezde koriste se prilikom komandi za uzbunu i napad. Lučevine u “sternal” žlijezdama koriste se prilikom seobe kolonije i pri gonjenju plijena. Svaki mrav ove lučevine koriste za određeni cilj, poput riječi koje koristi čovjek.

Mimo izlučevina žlijezda, mravi uspostavljaju komunikaciju i putem zvuka. Ilustracije radi, zvučni signal, koji se proizvodi udaranjem tijela o tle, koristi se u kolonijama koje imaju drvena gnijezda. Mravi stolari se sporazumijevaju udarcima nalik sviranju bubnjeva. Članovi kolonije odgovaraju na pozive ne izazivajući pri tom nikakav nered i usmjeravaju se potrebnom cilju.

U komunikaciji mrava naročito se ističu sljedeće tačke: oglašavanje alarma, obavještavanje o mjestu hrane, čišćenje, okupljanje, izmjena hrane, upoznavanje...

Kur'an je spomenuo oglašavanje uzbune među mravima, a to je jedan od najvažnijih sadržaja komunikacije ustanovljene prilikom istraživanja života mrava.

ŽENKA MRAVA

U citiranom ajetu spomenuta je ženka mrava i to je, kao što je to slučaj u primjerima komarca, pčele i pauka, jedan od fenomena Kur'ana. Mravlja kolonija pokazuje sličnosti sa zajednicom pčela. Jedini zadatak mrava mužjaka jeste oplodnja mlade kraljice, nakon čega ubrzo umire. Sve ostale poslove obavljaju mravi-radnici, odnosno ženke bez spolnih funkcija. Kolonije su, dakle, poput pčelinjih košnica, svijet u kome dominira majka i njene kćerke.

Ako zamislimo da je o dolasku Sulejmanove, a. s., vojske izvijestio sakupljač hrane ili dežurni mrav, onda bi to trebala biti ženka, mrav-radnik. Ako, pak, zamislimo da je izvijestio najprivilegovaniji, najodabraniji član kolonijine kaste, to bi onda bila kraljica, a i ona je ženka.

Smatra se da po glavi čovjeka ima preko 10 miliona mravi. To je dokaz kako Allahu, dž. š., lahko stvarati; broj, veličina ne predstavljaju nikakav problem. Među svakom vrstom mrava prisutna je izuzetna organizacija. Posjeduju savršene i raznovrsne odlike, od mrava koji, poput krojača, sijeku listove, do pustinjskih mrava, mrava žetalica, koji se bave poljoprivredom. Zajednička strana mrava i svih ostalih živih bića jeste njihovo svjedočenje veličine Allahovog stvaranja i umjetnosti.

To je Allahovo djelo; a pokažite Mi šta su drugi, mimo Njega, stvorili? Ništa! Mnogobošci su u pravoj zabludi. (31- Lukman, 11)

KOMUNIKACIJA DELFINA I DRUGIH ŽIVOTINJA

U Kur'anu je posebno skrenuta pažnja na komunikaciju mrava i ptica. Ova kur'anska upozorenja upućuju nas na istraživanje komunikacija svih životinja. Ilustracije radi, istraživanja sprovedena na slonovima iznose niz podataka o tome da slonovi uspostavljaju međusobnu komunikaciju čak i na veoma velikim udaljenostima.

Na čelu liste životinjskih vrsta koje bude posebnu pažnju istraživača iz područja komunikacija dolaze delfini. Oni međusobno komuniciraju koristeći glasove poput zvižduka i kreštanja. Sonarnim sistemom koji koriste, delfini odašilju zvukove određene frekvencije. Njihov sonarni sistem im omogućava prepoznavanje objekata u mračnim vodama, a služi i za očitavanje udaljenosti. Delfini koriste glas na frekvenciji od 0.25 kHz do 200 kHz. Dio visoke frekvencije u ovom razmaku koriste za određivanje mjesta, a niske frekvencije u komunikaciji i u orijentaciji. Mikrofonima postavljenim u mora i vještačkim barikadama koje su ljudi postavili ispred delfina, načinjeni su eksperimenti za ustanovljavanje komunikacije među delfinima. Rezultati ovih eksperimenata pokazali su da delfini međusobno komuniciraju, ali nije bilo moguće ustanoviti šta tačno znače zvukovi koje oni proizvode. (Možemo spomenuti eksperimente Dr. Drehera, Dr. Evansa i Dr. John C. Lillya.)

Analizira li se bilo koji primjer iz živog svijeta, neizostavno se pojavljuje savršenstvo Allahovog stvaranja. To vide i prihvataju oči koje znaju vidjeti i srca koja znaju shvatati.

Zašto oni po svijetu ne putuju pa da srca njihova shvate ono što trebaju shvatiti i da uši njihove čuju ono što trebaju čuti, ali, oči nisu slijepe, već srca u grudima. (22- Al-Hadždž, 46)

46. POGLAVLJE

STVARANJE ČOVJEKA OD ZEMLJE I VODE

Mi čovjeka od biti zemlje stvaramo. (23- Al-Mu'minun, 12)

**Koji sve savršeno stvara, koji je prvog čovjeka stvorio od blata.
(32- Sedžda, 7)**

**Jedan od dokaza Njegovih je to što vas od zemlje stvara...
(30-Rum, 20)**

**On od vode stvara ljude i čini da su rod po krvi i po tazbini. Gospodar
tvoj je kadar sve. (25- Furkan, 54)**

U Kur'anu je rečeno da je čovjek stvoren od zemlje i vode. Kur'an to ponekad odvojeno naglašava, a ponekad kaže da je čovjek stvoren od blata; naglašava, dakle, da je, stvoren od jedinjenja vode i zemlje.

Postoji mnogo spekulacija o tome da je čovjek stvoren od zemlje. Razvojem nauka, poput hemije i biologije, preduzeta su opsežna istraživanja zemlje, a i ljudskog organizma. Rezultati ovih istraživanja pokazali su da materija koja čini ljudsko tijelo odgovara materijama koje sadrži zemlja. To su, naprimjer, aluminijum, gvožđe, kalcijum, kisik, silikon, natrijum, selen, kalijum, magnezijum, hidrogen, klor, jod, mangan, olovo, fosfor, bakar, srebro, ugljenik, cink, sumpor i azot. Prema analizi iz jedne američke laboratorije, ljudski organizam čini 65% kisika, 18% ugljenika, 10% hidrogena, 3% azota, 1,5% kalcijuma, 1% fosfora, a ostatak čine drugi elementi. Eto, Allahova savršena umjetnost, stvaranje, na određen način sastavlja ove beživotne atome i formira čovjeka. Cijena ovog materijala na Njujorškoj berzi manja je od 100 dolara. Eto, to je cijena osnovnih materijala koji čine čovjeka. Uzvišeni Allah je stvorio čovjeka kombinacijom elemenata koji ne vrijede skoro ništa. Ali, ključ nije u hemijskoj strukturi, nego u Onome ko je stvorio čovjeka.

Tebe, Allaha, Gospodara svjetova, hvalimo. (1- Fatiha, 1)

BIT ZEMLJE

Čovjek je, kako se to ističe u 12. ajetu sure "Al-Mu'minun", stvoren od jedne biti. Veoma preciznim podešavanjima elemenata zemlje, Allah, dž.š., je stvorio čovjeka. Svi potrebni elementi u ljudskom tijelu mogu postojati u određenoj proporciji. Narušavanje te proporcije znači bolest ili smrt. Ranije navedeni elementi ravnomjerno su raspoređene u ljudskom tijelu, a tijelo je stvoreno tako da kasnije te materije ravnomjerno koristiti i da viškove izbacuje vani. U ljudskom tijelu ima oko 2 kg kalcijuma. Dođe li do smanjenja količine kalcijuma, zagrizanje jabuke može prouzročiti lomljenje zuba. Naše tijelo ima potrebu za oko 120 gr kalijuma. Nedostatak ovog elementa očituje se kroz bolove u mišićima, spazmu (grčenje mišićnog tkiva), umor, probleme sa crijevima, tahikardiju (ubrzan i nekontroliran rad srca). Naša potreba za cinkom iznosi svega 2-3 grama. Smanjenje ove niske količine očituje se kroz gubitak pamćenja, impotenciju, tromost, slabljenje čula mirisa i okusa. Nedostatak selena, prisutnog u količini od samo 100 mikrograma očituje se kroz slabljenje mišića, gipkosti srca i krvnih sudova...

Svi ovi pokazatelji ukazuju na činjenicu da nas Uzvišeni Allah nije nasumce i bez plana stvorio, da nas je, kako se to ističe u citiranom ajetu, stvorio od određene biti zemlje, od određenih mjera elemenata koji se nalaze u zemlji. Kao što se vidi, nijedna riječ se u Kur'anu ne spominje se uzaludno.

Precizno podešavanje ovih elemenata u ljudskom tijelu ukazuje nam na savršenstvo Allahovog stvaranja.

U suri "Sedžda" istaknuta je ljepota Allahovog stvaranja. Doista, stvaranje nečega, kao što je to čovjek, iz materije prostog izgleda poput blata, jedan je od Allahovih dokaza. Upravo se u 20. ajetu sure "Rum" ističe da je stvaranje od blata jedan od Allahovih dokaza.

KAKO VODA OŽIVLJAVA?

...i da Mi od vode sve živo stvaramo? I zar neće vjerovati?

(21- Enbija, 30)

Allah sva živa bića koja se kreću stvara od vode... (24- Nur, 45)

U suri "Furkan" se kaže da je čovjek, a u surama "Enbija" i "Nur" i sve živo stvoreno iz vode. Biološki, voda je temeljni faktor živih materija. Čovjeka čine ćelije. Analiziramo li ćelije, utvrdit ćemo da su one, od 60% do 80%, načinjene od vode. Ćelija, čija je temeljna materija voda, živa je materija. Nemoguć je život bez vode, koja je osnova života.

Molekulu vode čine dva atoma vodika i jedan kisika. Voda, čija je svaka odlika hemijski savršeno uređena, stvorena je od neživotnih atoma, koji su 99% prazan prostor. Kako to da oživljavaju životinje i ljudi, koji su stvoreni od vode, načinjeni od atoma čijih je 99% prazno? Onaj ko dobro razmisli o ovom pitanju, shvatit će da umješnost nije u neživim atomima, već u Allaha, dž.š., koji oživljava te nežive atome.

On je Allah, Tvorac, Onaj koji iz ničega stvara, Onaj koji svemu daje oblik, On ima najljepša imena. Njega hvale oni na nebesima i na Zemlji, On je Silni i Mudri. (59- Al-Hašr, 24)

47. POGLAVLJE

SPERMA JE SMJESA

Mi čovjeka od smjese sjemena stvaramo da bismo ga na kušnju stavili i činimo da on čuje i vidi. (76- Ad-Dahr, 2)

Zahvaljujući pronalasku i usavršavanju mikroskopa, ostvarila se mogućnost detaljne analize mnogih organa i materija u ljudskom tijelu. Pomoću ovih analiza postalo je jasno da je sperma smjesa različitih materija, koje se proizvode u različitim dijelovima ljudskog tijela. Sperma ili sjemena tekućina je sinteza materija, a formira se kada iz muških spolnih žlijezda spermiji ulaze u sustav kanalića gdje se miješaju s lučevinama niza žlijezda stvarajući tekućinu. Načini li se detaljna analiza sjemene tekućine, ustanovit će se da je ova tekućina nastala od niza različitih komponenti kao što su limunska kiselina, prostoglandini, flavini, askorbinska kiselina, ergotionein, fruktoza, fosforilkolin, holesterol, fosfolipidi, fibrinolizin, cink, fosfatna kiselina, spermiji itd.

Naše tijelo je jedna od najsavršenijih, najljepših i najsloženijih kreacija. Zahvaljujući tijelu, mi vidimo, čujemo, razmnožavamo se; zahvaljujući vještinama tijela, mi izrađujemo mašine, kompjutere, mostove, avione, pravimo slike, skladamo muziku... Jedna od prvih faza stvaranja našeg tijela jeste stvaranje materijala u smjesi sjemene tekućine. Nakon toga će se spermiji u sjemennoj tekućini sjediniti sa ženskim ćelijama i formirati još jednu smjesu, koja će biti novi korak u formiranju čovjeka.

Za detaljno objašnjenje samo sjemenog kanalića ili prostate trebalo bi nam desetina stranica. Stvoritelj nas je stvorio od smjese tekućina i to spomenuo u Knjizi koju je objavio. Analiziranje ove smjese i istraživanje kako je i odakle je ona nastala pomoći će nam da budemo svjesniji savršenstva Allahovog stvaranja ljudskog tijela.

U našoj avanturi koja započinje ovom smjesom tekućina, jednog dana dobivamo izuzetno složene i savršene osobine i čula, kao što su sluh i vid. Činjenica da obična kapljica tekućine postaje neko ko vidi i čuje predstavlja nevjerovatno čudo. Nijedan razuman čovjek stvaranje takvog savršenstva neće prepustiti i povjeriti slučaju. Sasvim je jasno da je Stvoritelj Jedan, kako to Kur'an ističe, Svemoćni, Sveznajući, Svjesni i Savršeni Stvoritelj.

STVARANJE IZ KAPLJICE

Zar čovjek misli da će sam sebi prepušten biti, da neće odgovarati?

Zar nije bio kapljica u sjemenu koje se ubaci?

(75- Al-Kiyamah, 36-37)

Kur'an govori da je nemoguće da čovjek, kojeg je Allah, dž.š., savršeno kreirao, bude prepušten sam sebi. Nakon 36. ajeta u kome je to rečeno, slijedi 37. ajet koji ističe da je u početku čovjek bio kapljica u sjemenu. I u ovom ajetu se susrećemo sa saznanjem koje je bilo nemoguće dostići u vrijeme Muhammeda, a.s. Riječ arapskog jezika "nutfe" koju smo u 37. ajetu preveli kao "*kapljica u sjemenu*" koristi se, isto tako, i za *talog* koji ostane na dnu kada se isprazni posuda. Ova riječ ukazuje na činjenicu da čovjek nije stvoren od cjelokupne sperme, već od jednog njenog djelića.

Sjemena tekućina, koja izađe prilikom jedne ejakulacije, zajedno s nizom materija u njoj, sadržava između 100 i 200 miliona spermatozoida. A jajna ćelija kod žene oplodava jedan, i samo jedan, od tih stotina miliona spermatozoida. Zigot, koji će formirati čovjeka, nastaje ne od cijele sperme, već, kako se to upozorava u ajetu, od jednog njenog sićušnog djelića.

Spermatozoidi imaju glavu, vrat, središnji dio i rep. Stotine miliona spermatozoida se, nakon ejakulacije, plivajući uz pomoć svoga repa, zaputi ka jajnoj ćeliji žene. Prema dužini spermatozoida, koja se mjeri mikronima (1 mikron je milioniti dio metra), dužina ovog plivanja kroz ženske spolne organe je veoma, veoma duga. Ova razdaljina je, prema proporcionalnoj usporedbi s čovjekom, kilometarske dužine. Prilikom ovog dugog puta mnogi spermatozoidi umru, mali broj njih dospije do jajeta. Od spermatozoida, koji kruže oko jajeta, samo jedan ulazi

unutra i jaje se zatvara. Pola ljudskih genetskih podataka smješteno je u glavi, veličine 5 mikrona, ovog samo jednog spermatozoida. Preostali genetski kod u majčinom tijelu, čeka spreman u jajetu do kojeg dopire spermatozoid. Sve ove kreacije odvijaju se veoma preciznim podešavanjima niza detalja. Kao u svakoj tački svemira, tako i u ovom prvom stadiju našeg stvaranja Stvoritelj nam pokazuje Svoju savršenu moć i znanje.

48. POGLAVLJE

STVARANJE IZ JEDNE BITI I SPOLNOST BEBE

A potomstvo njegovo stvara od biti hude tekućine. (32- Sedžda, 8)

U 46. poglavlju vidjeli smo da nam je, 12. ajetom sure "Al-Mu'minun", ukazano na činjenicu da je čovjek stvoren od biti zemlje. Riječ "bit" ili "srž", koja se spominje u ajetu koji smo razmatrali u tom poglavlju, spominje se i u 8. ajetu sure "Sedžda", a ovaj put se naglašava da je čovjek stvoren od biti tekućine. Kako god je, dakle, čovjek stvoren od određene biti zemlje, on se, i u stadiju sperme, stvara od određene biti ove sperme, a ne proizvoljno. Ukratko, dok se riječju "nutfe" skreće pozornost na stvaranje čovjeka od jednog dijela sperme, riječju "sulalah" skreće se pažnja na stvaranje iz određene biti sperme.

Kako smo to i prethodno naglasili, spermatozoidi su i dio sperme, a i najosnovnija materija u njoj. A spermatozoid u spermi, koji oploduje jaje, je i jedan neznatan dio sperme – jedan od stotinu miliona spermatozoida, a i najuspješniji plivač, koji je, u preplivavanju ove duge dionice, za sobom ostavio milione drugih spermatozoida i prvi stigao do cilja. Na kraju, svi smo mi, eto, produkt ovih uspješnih spermatozoida. Svi oni koji su došli na ovaj svijet, postoje ili su postojali zahvaljujući tome što su u prvom nastupu, u takmičenju plivanja pobijedili milione ostalih takmičara. Život je vezan za postizanje pobjede u ovom teškom takmičenju. Obzirom da mi, koji u ovom trenutku čitamo ovaj tekst, postojimo, znači da smo bar jednom u svome životu nadjačali milione ostalih i ostvarili pobjedu. Svi mi postojimo zahvaljujući jednoj odabranoj biti ili srži, jednom spermatozoidu. Kako su u svemu tome sadržane velike pouke za one koji razmišljaju!

Mi vas stvaramo - pa zašto ne povjerujete? Kažite vi Meni: da li sjemenu koje ubacujete vi oblik dajete ili Mi to činimo?
(56 - Al-Waqi'a, 57-59)

ODREĐIVANJE SPOLA FETUSA

I da On par, muško i žensko, stvara od kapi sjemena kad se izbací.
(53- An-Nadžm, 45-46)

Danas, još uvijek, možemo biti svjedoci kako muškarci prekoravaju svoje žene kada im ne rode muške potomke. Ta pojava je rezultat pogrešnog ubjedenja po kojem žene određuju spol djeteta. Još uvijek, dakle, traje pogrešno ubjedenje, po kome se, tokom povijesti, vjerovalo da žena određuje spol djeteta. Bez obzira što u tolikoj mjeri nisu pali pod utjecaj ove vrlo rasprostranjene zablude, do skore prošlosti su i naučni krugovi smatrali da je u spolnosti djeteta podjednak doprinos i jajne ćelije majke i spermatozoida koji dolazi od oca. Tek u skorij prošlosti naučnici su došli do otkrića da spolnost djeteta određuje spermatozoid koji oplođuje jaje.

Iz tog razloga, aluzije iz navedenih ajeta, u kojima se spolnost čovjeka dovodi u vezu samo sa sjemenom koje dolazi od muškarca, predstavljaju fenomen.

Genetski kod čovjeka čini 46 hromosoma, koji se nalaze u svakoj ćeliji. Dva od ovih hromosoma su hromosomi spolnosti. Ovi hromosomi se za muškarce označavaju kao XY, a za žene kao XX. Y hromosomi nose gene muškosti, a X gene ženskosti. Oba dijela spolne ćelije, koja se kod formiranja jajne ćelije kod žene odvajanjem rastavlja na dva dijela, podjednako nose X hromosome. Međutim, spolna ćelija kod muškarca, koja se, također, rastavlja na dva dijela, koje sačinjavaju X ili Y hromosomi. Ako se X hromosom, koji se nalazi kod žene, spoji sa dijelom spolne ćelije muškarca, koja sadržava X hromosom, onda se formira ženski plod. Ako se, pak, spoji sa dijelom spolne ćelije muškarca koji sadržava Y hromosom, tada se formira muški plod. Prema tome, da li će beba biti muškog ili ženskog spola u potpunosti zavisi od hromosoma koji će doći iz sperme. Biološka istraživanja o ovom pitanju još uvijek traju. Saznanja o ovom pitanju su se proširila 2000. godine, nakon pronalaska SRY proteina na Y hromosomu i saznanja u vezi s time.

Ova činjenica, na koju je prije 1400 godina upozorio Kur'an, nije se znala do skore prošlosti.

Povijest je puna primjera nalik primjeru Henryja VIII, koji se rastao od supruge Catherine zato što mu je rodila kćerku. Ova činjenica koju Kur'an iznosi, pored toga što predstavlja fenomen, nosi u sebi i jednu dozu ironije. Stoljećima su žene bile izvrgavane poniženjima zbog spolnosti djeteta. Naučno otkriće je na vidjelo iznijelo kur'anski fenomen, a i dokazalo neosnovanost stoljetnih optužbi na račun žena u kontekstu spolnosti bebe.

MATERNICA - SIGURNO MJESTO

Zar vas od neznatne tekućine ne stvaramo, koju na pouzdano mjesto stavljamo do roka određenoga?! (77- Al-Mursalat, 20-22)

U 21. ajetu materica je opisana kao sigurno mjesto. S obzirom na mjesto na kojem se nalazi, za nju se s pravom može reći da je sigurno mjesto. Muškarci nemaju tako sigurno smješten organ. Maternica je udubljenje u obliku kruške čiji su zidovi načinjeni od mišića. Kod odrasle žene duga je osam, široka pet i visoka dva i po centimetra. Relativno mala materica se tokom trudnoće povećava. Izvan trudnoće maternica teži 50 grama, a krajem trudnoće prelazi čak i 1000 grama. Fetus koji nosi može težiti i preko 5000 grama. To znači da je fetus 100 puta teži od same materice.

Maternica je jedini organ u ljudskom tijelu koji se tako brzo povećava i pokazuje sposobnost tako brzog mijenjanja. Svojim jakim i debelim mišićima maternica štiti fetus, koji stalno raste, od svih vanjskih udara i negativnosti. Etape u kojima je najbesspomoćniji, čovjek preživljava zahvaljujući pouzdanoj konstrukciji maternice, koja je najpodesnije i najsigurnije moguće mjesto za embrion. Analiziranje sigurne kreacije maternice, na koju nas Kur'an upozorava, očit je dokaz da je, od prvih stadija našeg nastanka, iz Svoje milosti, Uzvišeni Allah sve podesio na najbolji mogući način.

Tebe, Allaha, Gospodara svjetova, hvalimo. (1- Fatiha, 1)

49. POGLAVLJE

OKAČEN NA ZIDU MATERNICE

Zatim ga kao kap sjemena na sigurno mjesto stavljamo, pa onda kap sjemena učinimo zakvačkom ('alaq)... (23- Al-Mu'minun, 13-14)

Riječ koju smo u prijevodu naveli kao "zakvačak" jeste arapska riječ "alaq". Osnovno značenje ove riječi je "nešto što visi".

U periodu života našeg Vjerovjesnika nije postojala embriologija kao naučna grana. Zbog toga nisu postojali ni termini u vezi embriologije. Najslikovitijim riječima tog vremena Kur'an objašnjava stanje embrija i etape kroz koje prolazi. Zigot, koji je jedna minijaturna kapljica ubačena u maternicu, "kači se" za zid maternice. Eto, objašnjavajući ovaj slučaj "kačenja" ili "prijanjanja", Kur'an nam govori o jednoj fazi kroz koju prolazimo u toku našeg nastanka, koja nije bila poznata u doba kada je on objavljivan. Iz tog razloga, prevoditi riječ "alaq" kao "embriion", što je izvan njenog temeljnog značenja, nije podesno i zbog toga što prijevod neće biti u dovoljnom skladu s originalom, a i s aspekta nepreciznog iznošenja poruke ajeta. S obzirom da u vrijeme kada je živio Muhammed, a.s., nije postojala embriološka terminologija, neće biti ispravni prijevodi u kojima bi se koristila posebna riječ za embrij. Prevesti kao "ugrušak" je isto tako u suprotnosti s temeljnim značenjem riječi i upozorenjem ajeta. Zbog odlike ljepljivosti, *krvni ugrušak* se smatrao podesnim kao prijevod, čak se možete uvjeriti i u činjenicu da se u većini rječnika ova sintagma navodi kao jedno od sporednih značenja ove riječi. Jasno je da su oni koji nisu uspijevali shvatiti značenje ajeta u prijevod uvrštavali svoje razumijevanje. Zbog toga što se stotinama godina nakon objave Kur'ana nije znalo da u majčinoj utrobi prolazimo kroz etapu kada smo "zakačeni" za maternicu, riječi "alaq" se nastojalo dati značenje izvan njenog temeljnog značenja. Međutim, razvojem embriologije ustanovljeno je da mi u maternici doista prolazimo kroz jednu fazu koja je sasvim u skladu sa temeljnim značenjem riječi "alaq".

SVJETLO KUR'ANA U POVIJESNIM TMINAMA

Analiziramo li djela iz vremena Kur'ana, koja su ljudi napisali prije njegove objave ili u stoljećima nakon objave uvjerit ćemo se da su, o pitanju razmnožavanja čovjeka, ljudi konstantno iznosili pogrešne ideje. U tom smislu su se tokom Srednjeg vijeka pojavile izmišljene priče i neutemeljene spekulacije. Harveyeva ideja, iz 1651. godine, o tome da se "sve živo najprije formira od jajeta, a da se embrij formira u odvojenim fazama" bila je temeljna faza u povijesti embriologije. U XVII stoljeću, kada se već koristio mikroskop, još uvijek se raspravljalo o ulogama jajeta i sperme. Veliki prirodoslovac **Bonnet (1720-1793)**, smatrao je da se ženska jajna ćelija sastoji on ogromnog broja manjih jaja, jednih unutar drugih, i razvio je teoriju o "prethodnom oblikovanju", prema kojoj dijete nastaje iz svoje minijature sadržane u jajetu, a smatrao je da isti princip vrijedi i kod životinja. Ova teorija bila je vrlo popularna u 18. stoljeću.

Nakon što je iznio ove detalje, prof. dr. **Maurice Bicaillé**, koji je otkrio sklad između nauke i Kur'ana i primio islam, daje sljedeći komentar: *"Preko hiljadu godina prije ovog XVIII stoljeća, u kome su se još uvijek uvažavale iluzorne doktrine, ljudi su se upoznali s Kur'anom. Njegova saopćenja u kontekstu razmnožavanja čovjeka, u jednostavnom objašnjenju, sadržavaju temeljne činjenice, a ljudima su trebala stoljeća da to otkriju."*

Keith Moore, profesor anatomije na kanadskom Toronto univerzitetu, koji tvrdi da je ono što Kur'an iznosi o embriologiji bilo nemoguće reći u VII stoljeću: *"Ono što je Kur'an rekao o razvoju čovjeka bilo je nemoguće reći u VII stoljeću. Štaviše, ovi podaci nisu bili u potpunosti poznati čak ni u prošlom stoljeću. Ove ajete tek sada razumijemo u potpunosti, budući da nam je moderna embriologija pomogla u razumijevanju ovih ajeta."*

I, doista, analiziramo li povijest, vidjet ćemo da je, bez ikakvih grešaka, jedino Kur'an iznio pravu istinu o razvoju čovjeka u majčinoj utrobi. Primjera radi, uzмимо ajete citirane u ovom poglavlju, koji govore da čovjek u majčinoj utrobi prolazi fazu kada je "zakvačak". Ne može se, mimo Kur'ana, navesti niti jedan jedini izvor u cijeloj povijesti koji je iznio ovakav stav. Ljudski rod je za ovu činjenicu zahvaljujući nauci saznao tek u nedavnoj prošlosti, otkrićem i usavršavanjem mikroskopa, akumulacijom znanja iz oblasti fiziologije, anatomije i embriologije.

To su Allahovi dokazi koje ti kao istinu navodimo pa u koje će - ako ne u Allahove riječi i dokaze Njegove oni vjerovati?
(45- Al-Džasiya, 6)

DOKAZI U FAZAMA KROZ KOJE PROLAZI EMBRION

Spermatozoid, koji u jajetu nađe svoju drugu polovinu, kroz Fallopijevu tubu ili jajovod napreduje prema maternici. Prilom ovog putovanja embrij se ne lijepi za jajovod. Embrij se kreće prema maternici, a kada stigne u maternicu zakači se na dobro prokrvljenom zidu. Napokon, započinje faza “‘alaqa” ili “zakvačka” o kojoj govori Kur’an.

Kako to da se ova gomila nerazumnih, nemoćnih ćelija zaputi prema maternici, kao najpodesnijem, čak i jedinom podesnom mjestu za nju? Kako to da se embrion, poput pihavice, lijepi za maternicu i da tu uzima hranu potrebnu za rast? (Pihavica je jedno od sporednih značenja riječi ‘alaq!) Sve su to dokazi da je, stvarajući nas, Uzvišeni Allah detaljnim proračunima kreirao svaku fazu. Svi oni koji ovaj savršen plan ne doživljavaju kao Allahovo djelo, koji sva ta dešavanja obrazlažu slučajnostima i superiornim umijećima embrija, jednostavno su smiješni.

Kačenje embrija za zid maternice u fazi ‘alaq moguće je zahvaljujući postojanju složenog sistema. Da bi razbio kiseli sloj na zidu maternice, embrij luči enzim, zahvaljujući kojem se pokreće hemijska reakcija koja omogućava prodiranje embrija kroz površinu materice za koju se pričvršćava poput biljke. Na kraju, svoje potrebe za hranom i kisikom, embrij podmiruje s tog mjesta. Enzim koji embrion luči omogućava ovo spajanje sa zidom materice.

Način na koji embrion nalazi mjesto na kojem će se zakačiti dokaz je da je on poslan kao dio jednog velikog plana. Ćelije embrija u maternici obavljaju takve operacije da onaj ko ih analizira može pomisliti kako su ove ćelije bića koja posjeduju nadnaravnu pamet. Biolog sa Pudruie univerziteta, Laurie Iten, koji je oduševljen ovim naizgled svjesnim djelovanjem ćelija, kaže: “Vjerujemo da ćelije međusobno pričaju. One nisu nijeme.”

Čitaj, u ime Gospodara tvoga, koji stvara, stvara čovjeka od ‘alaqa!
(96- Al-‘Alaq 1-2)

50. POGLAVLJE

ZALOGAJ MESA

Pa onda kap sjemena 'alaqom učinimo, zatim od 'alaqa zalogaj mesa stvorimo... (23- Al-Mu'minun, 14)

Govoreći da, nakon faze "alaq", koju provodimo zakačeni za zid maternice, doživljavamo fazu *zalogaja mesa* ("mugda"), Kur'an nam navodi još jedan fenomen. I, doista, zbog toga što je sićušan, a i zbog toga što će se njegove kosti tek naknadno formirati, embrij u maternici izgleda kao zalogaj mesa. Osim toga, zanimljivo je i to da u jednoj fazi embrij, kao što se može vidjeti i na slici, ima oblik kao da nosi otiske zuba. Zato, činjenica da je embrion u ovoj fazi razvoja opisan kao "zalogaj mesa", predstavlja nesumnjivi prvorazredan fenomen.

Izraz "zalogaj mesa" spominje se i u 5. ajetu sure "Al-Hadždž" gdje se govori da smo stvoreni od "djelomično vidljivog, a djelomično nevidljivog zalogaja mesa". Doista, zbog toga što je u ovoj fazi embrij dostiže veličinu vidljivu ljudskom oku, a nevidljiv da se mogu raspoznati njegovi detalji, u skladu je sa formulacijom "djelomično vidljiv, a djelomično nevidljiv". Zbog toga što se pojedini dijelovi tijela, kao što su glava, trup, noge, unutarnji organi, počinju pojavljivati, a zbog toga što neki nisu očiti, formulacija "djelomično vidljiv, a djelomično nevidljiv" za ovu fazu je sasvim podesna.

Za fazu koja se u Kur'anu spominje kao "zalogaj mesa", prof. dr. Keith L. Moore kaže: "Šta ovi ajeti žele reći, zapanjujuće smo ustanovili kada smo analizirali embrij iz tog stadija, jer kada navrši 28 dana embrij dobije prepoznatljivu strukturu, koja vizuelno sličiti otiscima zuba. Od plastike smo napravili embrij u ovom stadiju i, žvaćući, na njemu smo ostavili tragove zubi. Slika koja se pojavila nevjerovatno je sličila embriju stadija koji smo analizirali i veoma lijepo je objašnjavao zašto o ljudskom embriju Kur'an govori kao o zalogaju mesa."

AVANTURA ZALOGAJA MESA ...

Uzastopnom diobom samo jedne ćelije, formiraju se različiti organi, različita tkiva. Mi, koji smo u jednoj fazi stvaranja bili zalogaj mesa, kada dođe vrijeme postat ćemo ljudsko biće koje ima sve organe, mišiće, skelet, mozak, oči, uši. Zamislimo fazu zalogaja mesa i kada organi dobiju svoj konačan izgled. Na taj način se još jednom možemo uvjeriti u Allahovo savršeno stvaranje. Kada dođe vrijeme, ovaj zalogaj mesa će postati srce. To srce u toku dana načini prosječno 100.000 otkucaja. I to bez našeg znanja, bez ulaganja ikakvog napora da ono kuca. Nečista krv koja dolazi do srca ne miješa se sa čistom krvlju; cirkulacija krvi u tijelu odvija se na savršen način. Srčane pretkomore i komore fenomeni su stvaranja. Organizirani rad krvi s arterijama i venama, toliko je savršen i kompleksan da bi se o tome moglo mnogo pisati... Kada dođe vrijeme, ovaj zalogaj mesa postat će jetra. Ta jetra ima preko 400 funkcija. Ovaj minijaturni komad mesa vrši nepogrešivu proizvodnju koju ne može ostvariti nijedna laboratorija u svijetu; obavlja to za nas, a bez našeg znanja... Kada dođe vrijeme, ovaj zalogaj mesa će postati mišići koji obavijaju naše tijelo. Svi naši pokreti - od žvakanja hrane do trčanja, hodanja, sjedenja, smijanja - odvijaju se uz pomoć mišića. Mišići rade savršeno koordinirano. Čak i za osmijeh, koji je naizgled najjednostavnija operacija, potreban je sinhroniziran rad 17 mišića...

Naš mozak, ruke, noge, crijeva, bubrezi, disajni sistem, krv... sve to je, u početku, prošlo kroz fazu "zalogaja mesa". Prije toga prolaze kroz fazu jedne kapljice vode, koja je vidljiva jedino kroz mikroskop, i kroz ostale faze. Na kraju se stvara naše tijelo o čijem se savršenstvu mogu ispisati enciklopedije. Kur'an nas poziva da istražujemo sve to, da razmišljamo o tim kreacijama. Kur'anski ajeti u vezi s ibadetom imaju značajno mjesto i o njima je mnogo raspravljano i raspravlja se. Međutim, unatoč činjenici što je mnogo više kur'anskih ajeta koji govore o razmišljanju od ajeta koji govore o formi ibadeta, o njima se manje razmišlja, mnogo rjeđe se aktualiziraju i privlače manje pažnje.

O čovječe, zašto da te obmanjuje to što je Gospodar tvoj plemenit, koji te je stvorio - pa učinio da si skladan i da si uspravan - i kakav je htio lik ti dao? (82- Al-Infitar, 6-8)

51. POGLAVLJE

FORMIRANJE KOSTIJU I OBLAGANJE KOSTIJU MESOM

Pa onda kap sjemena 'alaqom učinimo, zatim od 'alaqa zalogaj mesa stvorimo, pa od zalogaja mesa kosti napravimo, a onda kosti mesom zaodjenemo... (23- Al-Mu'minun, 14)

... a pogledaj i kosti - vidi kako ih sastavljamo, a onda ih mesom oblažemo."... (2- Bekare, 259)

Embrij je u početku bio u obliku *zalogaja mesa* bez kostiju. Hrskavičavo tkivo u embriju, kako to i ajet ističe, naknadno počinje okoštavati.

Opet, kao što se kaže u ajetu, nakon okoštavanja formira se mišićno tkivo (meso) i ono obavija kosti. Riječ "lahm", koja se spominje u ajetu, koristi se za *meso mišića*.

Redosljed ovog formiranja, koji je prije 1400 godina naveden u Kur'anu, nauka do skore prošlosti nije znala. Do tada se mislilo da se kosti i mišići istodobno formiraju. Moderni elektronski mikroskop i mikro-kamere, koje su ulazile u majčin stomak, još jednom su dokazali nepogešivost kur'anskih navoda.

SAVRŠENO STVARANJE SKELETA

Ajet koji smo citirali iz sure "Bekare", prije naglašavanja oblaganja kostiju mišićima, našu pozornost skreće na našu skeletnu strukturu i poziva nas na analizu te strukture. Čitajući ovaj ajet, pored naučnog fenomena u Kur'anu razmišljajmo o fenomenu Allahovog stvaranja u našem tijelu.

Naš skelet, inženjersko čudo, načinjen je od 206 kostiju različitih veličina, od kojih je svaka skrojena prema našim potrebama. Naš skelet je kula od kostiju koje su međusobno povezane zglobovima i ligamentima; a svi su planski i po mjeri izgrađeni za naše pokrete kao što su skakanje, trčanje, saginjanje, sjedenje i sl.

U svakom našem pokretu, nesvjesno i bez naprezanja, koristimo skelet; svoj svakodnevni život vodimo zahvaljujući skeletu, koji besprijekorno služi svojoj svrsi. Ilustracije radi, obratite pažnju koliko zglobova koristimo listajući stranice ove knjige: rame, lakat, ručni zglob i zglobovi prstiju. Kako svaki od tih zglobova lahko i međusobno skladno koristimo. I to apsolutno nesvjesni da koristimo svoj skelet...

Ovom jedinstvenom arhitektonskom zdanju pristupite ako želite inženjerskim, a ako želite i doktorskim pogledom, vidjet ćete kako je vaše znanje nedovoljno naspram ove konstrukcije. Skelet savršeno štiti naše organe, osigurava vezu nervnog i mišićnog sistema i ima presudnu ulogu u realizaciji pokreta tijela. Svaki dio skeleta sebi svojstvene funkcije izvršava na savršen način. Na mjestima gdje je delikatno pomijeranje kostiju, kao što je lobanja i karlična kost, spojevi su statični. Na mjestima, kao što su kukovi ili ramena, gdje su neophodna pomjerenja, spojevi su pokretljivi. Vratni pršljenovi su stvoreni tako da glavi pružaju mogućnost da se oko svoje ose može okretati u 180 stepeni. Zahvaljujući tome, da bismo vidjeli gore, dolje, desno i lijevo, dovoljno je samo okrenuti glavu, bez naprezanja i okretanja cijelog tijela. Kostii na mjestima blizu organa, kao što su pluća i srce, kreirane su tako da štite i osiguravaju neometani rad i funkcioniranje ovih organa...

Ono što su za zgradu od betona stubovi, lukovi, to za naše tijelo predstavlja skeletni sistem, koji čovjeka drži uspravnim. Međutim, ono što će zapanjiti čovjeka koji razmišlja jeste činjenica da skeletni sistem modernih zgrada čini 60-70% ukupne težine zgrade, a ljudski skelet svega oko 15% ukupne težine. A moć izdržljivosti ovog lakog skeleta je veoma visoka. Naprimjer, butna kost posjeduje kapacitet da, u vertikalnom položaju, može podignuti težinu od jedne tone. Izdržljivost i elastičnost u našim kostima savršeno je objedinjena...

Naš skelet posjeduje precizan sistem podmazivanja. Daleko bi nas odvelo kada bismo ga htjeli detaljno opisati. Svaki zglob u našem tijelu redovno se podmazuje mastima koji sadrže sve što je zglobu potrebno.

Činjenica da je trošenje kičmenih pršljenova, koji se, prilikom svakog našeg pokreta, pomjeraju i prouzoče međusobno trenje, onemogućeno izdržljivim hrskavicama, zvanim diskovi, jeste, isto tako, posebno poglavlje našeg planskog stvaranja.

Čak i ovi podaci fenomenalnog stvaranja, čiji smo jedan veoma mali dio iznijeli, ukazuju na to zašto nam je 259. ajetom sure "Bekare" ("... a pogledaj i kosti...") skrenuta pozornost na naš skelet. Ovo savršeno stvaranje započinje kad se od jednog *zalogaja mesa* kosti naprave. Poslije se stvara mišićni sistem, koji je fantastičan koliko i sistem u cjelini.

Mi čovjeka od smjese sjemena stvaramo da bismo ga na kušnju stavili i činimo da on čuje i vidi. (76- Ad-Dahr, 2)

Kako je savršeno to što će smjesa, zvana sperma, jednog dana moći čuti i gledati, smijati se i plakati, praviti različita djela i što će imati umjetničke ukuse! Kako je velika blagodat to što su čovjeku date ove odlike! Kada Kur'an govori da će doći dan kada će smjesa sjemena biti biće koje čuje i vidi, on ne govori da je majstorstvo u smjesi, već u njenom Stvoritelju. Zanimljivo je i to što Kur'an prvo ističe sluh, pa onda vid, pošto se u zametku formira prvo uho, kao organ sluha, a kasnije oči, kao organi vida. (U nizu kur'anskih ajeta zajedno se spominju "sluh i vid". U svim tim ajetima na prvom mjestu navodi se sluh, a poslije vid. U 23. sedmici trudnoće upotpunjava se razvoj uha. Što se tiče najosjetljivijeg sloja oka – rožnjače, ona nije potpuno formirana čak ni u 25. sedmici.) Možda Kur'an upozorava na tu činjenicu time što prvo navodi sluh, pa onda vid. Allah, dž.š., je Onaj koji najbolje zna.

Allah zna šta svaka žena nosi i koliko se materice stežu, a koliko se šire; u Njega sve ima mjeru. (13- Ar-Ra'd, 8)

52. POGLAVLJE

STVARANJE U TRI TMINE

...On vas stvara u utrobama matera vaših, dajući vam likove, jedan za drugim, u tri tmine... (39- Az-Zumar, 6)

Zametak u majčinoj utrobi je veoma osjetljivo biće. Kada zametak ne bi imao specijalnu zaštitu, on bi, prilikom promjene temperature, udara, naglih majčinih pokreta, ili doživio teške povrede, ili umro. Tri su zone zaštite u majčinom stomaku koje štite zametak od vanjske opasnosti:

1. Zid stomaka
2. Zid maternice
3. Amnioni mjehur (Posteljica)

U VII stoljeću, kada je objavljen Kur'an, čovječanstvo nije znalo za amnioni mjehur. Dobro, kako se može protumačiti to što Kur'an upozorava na tri tmine u majčinom stomaku? Sasvim nesumnjivo, ovu formulaciju je nemoguće objasniti nivoom znanja perioda u kome je objavljen Kur'an. Zametak svoj lagani razvoj provodi na jednom sasvim mračnom mjestu, pod zaštitom ova tri sloja.

Amnioni mjehur je ispunjen fluidom koji upija vibracije, uravnotežava pritisak, onemogućava da se amniona opna zalijepi za embrij i omogućava lagodno kretanje zametka u maternici. Kada se plod ne bi mogao kretati, ostao bi samo kao masa mesa, bio bi prekriven ranama zbog toga što bi mjesecima bio položen na istoj strani i došlo bi do niza komplikacija. Isto tako je veoma bitno da se zametak ravnomjerno zagrijava sa svih strana. Zahvaljujući tome što tečnost ravnomjerno prenosi toplotu, bez obzira na vanjsku, temperatura zametka iznosi 31°C. Naš Stvoritelj je sve, u svakoj fazi, podesio do najsitnijih detalja; odgovorio je na sve naše potrebe u tmimi i naš zametak zaštitio od svih negativnih dejstava vanjskog svijeta.

IZ FAZE U FAZU

Bilo je i onih koji su mislili da ovaj ajet upozorava na tri različita okruženja ili na tri različite faze našeg stvaranja u majčinoj utrobi. U tom tumačenju tri tmine bi bile:

1. *Fallopijeva tuba*: nakon što se spoji sperma i jaje, svoj put nastavljaju kroz Fallopijevu tubu. Zigot, koji napreduje dužinom Fallopove tube, razvija se diobom ćelija.
2. *Zid maternice*: na ovom dijelu se odvija faza kaćenja ('alaq), koju smo analizirali u 51. poglavlju.
3. *Amnioni mjehur*: mjehur koji je, oko zametka, ispunjen posebnom tečnošću. Preostali dugi dio razvoja se provodi ovdje.

Gledajući izvana, misli se da nema razlike među ovim tamnim mjestima. Međutim, kada bismo se mogli smanjiti na veličinu minijaturene ćelije i prošetati po ovim mjestima, uvidjeli bismo razlike među njima. Prva tamna zona podsjeća na tunel, koji je ogroman u odnosu na ćeliju. Druga tamna zona je veoma mračna šuma. Treća zona, pak, podsjeća na tamne morske dubine.

Dakle, postoje tri sloja ili tri prostora kroz koja embrion prolazi. Zanimljivo je i to da se faze provedene u ovim mračnim mjestima u svim naučnim knjigama dijele i analiziraju kao tri sljedeće faze:

- 1 - **Predembriona faza**: U ovoj prvoj fazi, poznatoj i kao "prvi trimestar", zigot raste diobom ćelija. Kako se ćelije množe, organiziraju se u tri sloja i to traje prve dvije sedmice.
- 2 - **Embriona faza**: Poznata i kao "drugi trimestar", ova druga etapa traje od druge do osme sedmice trudnoće i tokom ovog perioda zametak se naziva embrionom. U ovom periodu se iz slojeva ćelija počinju formirati osnovni organi.
- 3 - **Faza fetusa**: Ulaskom u treću etapu trudnoće, koja se naziva i "treći trimestar", embrion se već označava kao "fetus". Pojavljuju se lice, ruke i noge, fetus postaje živo biće koje vanjskim izgledom već nalikuje čovjeku. Ovaj period počinje u osmoj sedmici trudnoće i traje sve do poroda.

Kao što se i u ajetu upozorava, naše stvaranje se odvija prelaskom iz jedne faze stvaranja u drugu. Zajednička odlika svih faza jeste činjenica da su u svakoj od njih vidljivi dokazi stvaranja.

Do saznanja koja smo vidjeli u ovom posljednjem poglavlju u vezi s embriologijom došlo se tek u posljednjem stoljeću. Ni u jednoj drugoj knjizi, mimo Kur'ana, ne možete naići na bilo koje od ovih saznanja ni prije Kur'ana, a ni hiljadu godina nakon njegove objave. Kur'an je skrenuo pažnju i na stvaranje smjese sjemena, a naše stvaranje od malog dijela te smjese. Embriju, koji se razvija u maternici, Kur'an je davao imena izvedena iz oblika u kojima se nalazi, poput: zakvačak ('alaq), zalogaj mesa (mugda). Na taj način je Kur'an formirao svojevrсну terminologiju, koja je slikovito prikazivala stanja u kojima se nalazi zametak. Opet, niko prije Kur'ana nije iznio da se prvo formiraju kosti, a potom mišići. U hiljadugodišnjoj povijesti nećete, isto tako, naići ni na jednu knjigu, mimo Kur'ana, koja je skrenula pažnju na različite tmine u stvaranju čovjeka.

Da bi se iznijela neka naučna činjenica, potrebna je, prije svega, naučna podloga, ili infrastruktura. Na postojeću podlogu nadograđuju se ostala saznanja. Osim toga, za naučna saznanja te vrste potrebni su i savremeni mikroskopi i mikro-kamere. Niko ne može tvrditi da je u vrijeme objave Kur'ana postojala naučna podloga, mikroskop, ili mikrokamera. Niko razuman se, isto tako, neće usuditi reći kako su sve te činjenice pogođene slučajnim nagađanjima.

Mi čovjeka stvaramo u skladu najljepšem, zatim ćemo ga u najnakazniji lik vratiti. (95- At-Tin, 4-5)

Čovjek je stvoren u najljepšem obliku, kao rezultat detaljnog plana i u fazama koje slijede jedna iza druge. A onaj koji zaboravi na ovu savršenu Allahovu kreaciju, ko umisli da je njegovo tijelo djelo njega samoga, ko se, ne priznajući Stvoritelja svoga tijela, usudi na pobunu i nezahvalnost, neće, unatoč svojoj savršenom izgledu, biti ništa više od najnižeg ništavila.

Zar su oni bez Stvoritelja stvoreni ili su oni sami sebe stvorili?!
(52- At-Tur, 35)

53. POGLAVLJE

LEGITIMACIJA NA VRHOVIMA PRSTIJU

Zar čovjek misli da kosti njegove nećemo sakupiti? Hoćemo, Mi možemo stvoriti jagodice prsta njegovih ponovo.

(75- Al-Kiyamah, 3-4)

Ljudima koji su živjeli u doba Vjerovjesnika vrhovi prstiju nisu predstavljali ništa značajno. Godine 1856. Englez po imenu **Genn Ginsen** otkrio je da svaki čovjek posjeduje različite linije na vrhovima svojih prstiju. Sve do tog vremena čovječanstvo nije ništa znalo o ovoj izvanrednoj odlici vrhova prstiju. Shvaćeno je da vrh prsta predstavlja svojevrsnu ličnu kartu svakog čovjeka. Kasnije je policija počela koristiti ovo saznanje kod hapšenja zločinaca ili prilikom identifikacije umrlih koji se nalaze u neprepoznatljivom stanju.

Vrhovi prstiju su identifikaciona karta, koja je različita čak i kod jednojajčanih blizanaca. Ovu legitimaciju nemoguće je krivotvoriti; na svemu što dodirnemo ostavljamo jedinstven potpis koji niko ne može oponašati. Nemoguće je falsificirati ili oponašati taj pečat koji cijelog života neodvojivo nosimo sa sobom. Originalnost našeg pečata ne kvare nikakvi utjecaji, ni opekotine, ni povrede, ni promjene našeg tijela koje nastaju usljed starenja. Milijarde raznolikih dezena na dva kvadratna centimetra, koji, kao neizbrisive linije, funkcioniraju kao pečat! Kako ogromnu moć posjeduje naš Stvoritelj!

Ova lična karta na vrhovima prstiju ispisuje se još dok smo tromjesečni zametak u majčinoj utrobi i prati nas do mezara. Mimo činjenice što su vrhovi prstiju nepogrešive lične karte, u toku su radovi i istraživanja u pravcu njihovog korištenja u određivanju genetičkih nepravilnosti u našem tijelu. Ova istraživanja još nisu dosegla nivo naučne nedvosmislenosti, ali ukazuju na mogućnost da linije na vrhovima prstiju imaju veći značaj od onoga koji je do sada ustanovljen.

U vrijeme objave Kur'ana vrhovi prstiju su bili sporedan detalj. Činjenica da Uzvišeni Allah, Koji će na ahiretu ponovno stvoriti čovjeka, upozorava na vrhove prstiju kao na bitan detalj na čovjeku, a ne nešto sporedno, zasigurno predstavlja još jedan kur'anski fenomen. Naš Stvoritelj nas upozorava da čak i vrhovi prstiju imaju itekakvu važnost.

DNA NA VRHOVIMA PRSTIJU

Možda su odlike tragova na vrhovima naših prstiju jedno od osnovnih upozorenja ovog ajeta. Pretpostavljamo da drugi razlog upozorenja na vrhove prstiju leži u činjenici što su u njima, kao i u ostalim dijelovima, kodirane sve odlike našeg tijela. Tako se, možda, upozorava da će u ponovnom stvaranju biti stvoreni svi detalji našeg tijela, pa čak i tačke koje izgledaju beznačajne kao što su vrhovi prstiju.

Razlog isticanja vrhova prstiju kao primjer je možda zbog toga što se oni prihvataju kao jednostavni i bez osobitog značaja u odnosu na ostale dijelove tijela. Čak i vrhovi prstiju, koji izgledaju najjednostavniji, sa svojim DNA, predstavljaju takvu banku podataka da se cijelo ljudsko tijelo može ponovno stvoriti na osnovu podataka iz jedne jedine tačke.

Otkriće DNA je jedno od najbitnijih otkrića u povijesti čovječanstva. Ovim otkrićem potpuno je opovrgnuto ubjeđenje da je ljudska ćelija prosta struktura ispunjena vodom i zaokružena opnom. Detaljnim otkrićem ćelije i spuštanjem u detalje, postalo je jasno da je sve stvoreno na veoma kompleksan način.

DNA se smatra osnovom života jer sadrži genetički kod koji je osnova nasljednih svojstava živih bića. Sastoji se od lančastih molekula (polinukleotida) u obliku dvostruke spirale.

Genetički kod je, zapravo, određeni slijed nukleotida. Sve naše odlike, od boje kose, očiju, do izgleda malog prsta, kodirano je u DNA.

Kada bismo htjeli ispisati podatke u DNA, dobili bismo enciklopediju od 1000 tomova ili milion stranica. Povrh svega, DNA ima sposobnost da sve te podatke kopira u periodu od 20 do 80 minuta.

U riznici podataka od 1000 tomova DNA ispisane su sve odlike našeg tijela. Uzmemo li u razmatranje vrh prsta, koji izgleda kao jedan od najjednostavnijih i nebitnih detalja na tijelu, DNA samo jedne ćelije tog dijela dat će podatke cijelog našeg organizma. Našem Stvoritelju je lahko uzeti sve ove podatke i ponovno nas stvoriti. Kako god Mu je prvo stvaranje bilo lahko, ovo stvaranje će Mu, isto tako, biti lahko.

I Nama navodi primjer, a zaboravlja kako je stvoren, i govori: "Ko će oživiti kosti kad budu truhle?" Reci: "Oživit će ih Onaj koji ih je prvi put stvorio; On dobro zna sve što je stvorio." (36 Ya sin, 78-79)

HAVIN MITOHONDRIJALNI DNA

On vas od jednog čovjeka stvara - a od njega je drugu njegovu stvorio... (39- Az-Zumar, 6)

Zahvaljujući usavršavanju mikroskopa, postalo je moguće analizirati ćeliju. Studiozna analiza ćelije znači bolje upoznavanje ljudskog organizma. Svaki muškarac i žena u svojoj DNA ima i muški i ženski genetički kod. Razumijevanje ove činjenice osigurat će bolje shvatanje kako je hazreti Hava stvorena od Adema, a.s., ili kako je Isa, a.s., stvoren samo od hazreti Merjeme.

I Tevrat, i Indžil i Kur'an iznose kako je cijelo čovječanstvo stvoreno od jednog muškarca i jedne žene. Otkrića do kojih se došlo prilikom istraživanja sprovedenih na ćeliji, potvrđuju ispravnost ove teze svetih knjiga.

Energija u našem tijelu proizvodi se u energetskim centralama u ćelijama, mitohondrijama, koje su male veličine, ali velike funkcije. One posjeduju posebne DNA, koje se razlikuju od DNA u jezgri ćelije, o kojima smo maločas govorili. U ćelijama svih ljudi različitih rasa, visina i sa različitih kontinenata nalaze se mitohondriji, o kojima govorimo, a u mitohondrijama mitohondrijalni DNA. Razlika ovog molekula od ostalih molekula ćelije jeste to što se on na potomke prenosi jedino i samo putem majke.

Kao rezultat analiziranja mitohondrijalnih DNA svih ljudi različitih rasa i različitih odlika, ustanovljeno je da su svi ti ljudi rođeni, odnosno potječu od samo jedne majke.

To znači naučno potvrđivanje kur'anske teze prema kojoj da smo svi stvoreni od samo jednog para (od samo jedne žene). To, istovremeno, znači potvrdu navoda svetih knjiga. To je naučni dokaz da su, zapravo, svi ljudi braća i da je rasna podvojenost apsurd koji su ljudi vještački proizveli. Ovo otkriće u mikrosvijetu ćelije ujedinjuje vjeru, nauku i antirasističke ideje, koje zagovaraju bratstvo među ljudima.

O ljudi, Mi vas od jednog čovjeka i jedne žene stvaramo i na narode i plemena vas dijelimo da biste se upoznali. Najugledniji kod Allaha je onaj koji ga se najviše boji, Allah, uistinu, sve zna i nije Mu skriveno ništa. (49- Al-Hudžurat, 13)

54. POGLAVLJE

JEZIK I ČOVJEK

A kada Gospodar tvoj reče melekima: "Ja ću na Zemlji namjesnika postaviti!" - oni rekoše: "Zar će Ti namjesnik biti onaj koji će na njoj nered činiti i krv prolijevati? A mi Tebe veličamo i hvalimo i, kako Tebi dolikuje, štujemo." On reče: "Ja znam ono što vi ne znate."

I pouči On Adema nazivima svih stvari, a onda ih predoči melekima i reče: "Kažite Mi nazive njihove, ako istinu govorite!"

"Hvaljen neka si" - rekoše oni - "mi znamo samo ono čemu si nas Ti poučio; Ti si Sveznajući i Mudri."

"O Ademe," - reče On - "kaži im ti nazive njihove!" I kad im on kaza nazive njihove, Allah reče: "Zar vam nisam rekao da samo Ja znam tajne nebesa i Zemlje i da samo Ja znam ono što javno činite i ono što krijete!" (2- Bekare, 30-33)

U dosadašnjim poglavljima obrađivali smo i analizirali fenomene, koje Kur'an sadrži na polju prirodnih nauka kao što su fizika, hemija, biologija, medicina i geologija. U ovom i u naredna tri poglavlja analizirat ćemo bitna filozofska pitanja i kur'anska upozorenja u tom kontekstu. (Razumijevanje ova četiri poglavlja vjerovatno će biti nešto teže onima koji se ranije nisu uopće bavili ovom problematikom)

U citiranim ajetima sure "Bekare" govori se o Allahovom stvaranju prvog čovjeka i njegovom nastanjivanju na Zemlji. Meleki, koji nisu razumjeli zašto je stvoren čovjek, kao stvorenje sklono prolijevanju krvi i izazivanju nereda, te su zatražili objašnjenje od Allaha, dž.š., koji im odgovara da je On poznavalac nepoznatog, a kasnije im pokazuje Svoje superiorno stvaranje čovjeka, ukazujući pri tome na njegovu sposobnost govora.

Tema koju ćemo obrađivati u ovom poglavlju jeste značaj ljudske sposobnosti govora. Superiornost čovjeka kao bića i njegova sposobnost artikuliranog govora su u veoma tijesnoj vezi. Filozofija jezika, koja se pojavila u XX stoljeću i to što se, više nego ikada ranije, u ovom stoljeću najviše bavilo jezikom, potpuno je razjasnilo činjenicu da bez jezika čovjek ne bi bio čovjek. **Bertrand Russell** je jednom prilikom rekao da je do dvadesetih godina XIX stoljeća na jezik gledao kao na nešto što se podrazumijeva, da ga je doživljavao kao oruđe koje se može koristiti bez posebne pažnje. (Russell je tada bio u četrdesetim godinama, a napisao je zapažene filozofske studije koje su ga proslavile).

Poznati filozof **Bryan Maggee** smatra da isti stav ne važi samo za filozofe, već i za osobe poput književnika i pjesnika. Samosvjesnost u kontekstu korištenja jezika se, zapravo, razvila u XX stoljeću i bila jedna od vidljivih misaonih odlika ovog vremena.

Ovaj razvoj ne dolazi u značenju samo svojevrsnog površnog zanimanja riječima; on obuhvata i vjeru u temeljnim pitanjima. Ilustracije radi, postalo je jasno da moć apstraktnog razmišljanja, koje osigurava jezik, predstavlja najbitniji faktor u sveobuhvatnom poimanju realnosti u kojoj se izravno ne nalazimo, te u uspostavljanju veze sa našom okolinom. Mnogi vjeruju kako je to najbitnija odlika koja nas čini različitim od životinja. Iz tog razloga, prema mišljenju mnogih teoretičara, učenjem jezika čovjek postaje čovjek. Do skore prošlosti se nije znalo da jezik ima toliki značaj i s aspekta zajednice, a i s aspekta pojedinca.

Međutim, Kur'an prije 1400 godina posebno ističe da, unatoč svim mahanama, čovjek posjeduje tu izuzetnu odliku i ukazuje na to koliki značaj za čovječanstvo ima korištenje jezika. Oni koji se bave filozofijom znaju da se mnoge nove ideje u filozofiji zasnivaju na prethodno akumuliranim znanjima. U okruženju gdje se vodi živa filozofska rasprava, na vidiku su nove ideje, bilo one krive, ili ispravne.

Poznato je da se u vrijeme i u području na kome je živio Muhammed, a.s., nisu prenosila filozofska iskustva, da se nije pridavala važnost filozofiji i da nije postojala ni atmosfera pogodna za filozofske rasprave. Eto, u jednom takvom periodu Kur'an upućuje na značaj korištenja jezika, čiji su značaj ljudi uspjeli dokučiti tek na kraju milenijskih iskustava. Premda, u periodu objave Kur'ana nije bilo dilema ni filozofskih promišljanja o jeziku.

WITTGENSTEINOV DOPRINOS

Korištenje i razumijevanje jezika predstavlja osobinu po kojoj se čovjek razlikuje od ostalih živih bića. Ono predstavlja suštinu našeg unutarnjeg života. Pitanja koja je postavio **Ludwig Wittgenstein** odigrala su značajnu ulogu u razumijevanju značaja jezika u historiji filozofije. Wittgenstein je postavio pitanja koja na prvi pogled izgledaju naivno, isto kao što je Newton upitao zašto planeti nisu otišli u drugom smjeru i zašto kamen pada kada ga pustimo iz ruku. Prije toga su na tom polju radili **Locke** i **Leibniz**. Osim toga, radovi Fregea i Russella su, isto tako, poslužili Wittgensteinu kao temelj, međutim niko prije njega u povijesti filozofije nije uspio postaviti "jezik" u centar teme.

U djelu *Tractacus* iz svoje prve faze, Wittgenstein je nastojao opisati idealni jezik koji oslikava svijet. U ovom djelu Wittgenstein iznosi da ćemo, ukoliko odgonetnemo ono što se govori na zemlji, imena stvari svesti na riječi, te da će veza uspostavljena između riječi i rečenica podmiriti vezu uspostavljenu između stvari na zemlji. Na taj način je rečenicom moguće oslikati svijet.

Wittgenstein je mislio da je riješio sve filozofske probleme. Međutim, godinama kasnije Wittgenstein počinje osjećati nelagodu zbog *Tractacusa*. U drugoj Wittgensteinovoj fazi jezik će biti doživljen kao neka vrsta oruđa. U ovoj fazi tvrdio je da jezik predstavlja društveni fenomen i aktivnost. Za ove dvije Wittgensteinove faze zajedničko je to što se jezik nalazi u centru interesovanja, i da se njegovo bavljenje jezikom pretvara u filozofiju jezika. Wittgenstein je jedan od rijetkih filozofa koji je uspio oko sebe okupiti veliki broj učenika unatoč postojanju dvije kontradiktorne faze.

U svojoj drugoj fazi Wittgenstein je utvrdio da jezik može izraziti mnogo više nego što je on to mislio ranije. Mi, pak smatramo da su mogućnosti jezika i tačke do kojih nas može odvesti veće nego što je on mislio i u ovom periodu. Budući da ovo pitanje zahtijeva mnogo više prostora imamo namjeru detaljnije se njime pozabaviti i šire elaborirati u knjizi koja će tretirati isključivo ovu temu. Ovi radovi su važni jer usmjeravaju našu pažnju na govor i jezik kao velike Allahove blagodati.

KAKO BEBA POČNE PRIČATI?

Fregeovi i Russellovi radovi iz oblasti filozofije matematike na kraju su rezultirali pojavom filozofije jezika. Od istraživanja "istine" do istraživanja "smisla", a odatle se prešlo na rješavanje izraza. Stavovi Noama Chomskog o jeziku su pedesetih godina prošlog stoljeća imali veoma snažan odjek u svijetu lingvistike. Prema njegovom mišljenju, izuzetno komplicirano umijeće korištenja jezika koje se, bez obzira na nivo inteligencije individue i bez prethodnog podučavanja o tom pitanju, savladava u ranom djetinjstvu i za tako kratko vrijeme, ne može se obrazlagati samo spontanom učenjem jezika.

Ranije se smatralo da je jezik puki sistem navika, vještina, vičnosti djelovanja; da se jezik postiže procesima rada, ponavljanja, poopćavanja i asocijacija. Međutim, obratite pažnju: ljudi se, u većini slučajeva, ne podučavaju jeziku na neki organiziran način. Drugim riječima, većina roditelja svojoj djeci ne daju neko prethodno organizirano obrazovanje s ciljem učenja jezika kao takvog. Ova pretpostavka će nam biti jasnija prisjetimo li se činjenice da veći dio svjetske populacije nije u prilici dobiti odgovarajuće obrazovanje. Unatoč tome, djeca u svom ranom djetinjstvu ipak nauče jezik.

Mislimo da je, u ovom kontekstu, Noam Chomsky sasvim u pravu. U periodu dojenčeta, kada smo započeli svoj odnos sa svijetom, naša svijest je već kreirana i spremna za učenje jezika. Kako god je naše oko stvoreno spremno da vidi svijet, i naša svijest je stvorena spremna za učenje jezika. Kao što oko pri susretu sa svjetlosti počinje gledati, svijest koja se preko čula sluha susreće s riječima, isto tako, spontano počinje učiti jezik. Umješnost, poput "neograničenog korištenja sredstava u ograničenom broju" (Humboldt), svako od nas stječe u dobi kada smo još bebe. Isto to važi i za djecu s najnižim stupnjem inteligencije. (Izuzeta su ona djeca s određenim mentalnim poremećajima. Oni ne mogu naučiti jezik, kao što slijep ne može vidjeti.)

Predodređenu prijemчивost intelekta za učenje jezika, susretanje sa jezikom i učenje jezika, Chomsky ilustrira sljedećim primjerom: *"Intelekt djeteta na početku možemo zamisliti kao svojevrsnu funkciju koja, kada*

se podaci daju kao ulazna jedinica, iznosi jezičko znanje kao izlaznu vrijednost ili jedinicu, isto kao kada se u funkciji kvadratnog korijena, kao ulazna jedinica, dâ devet, a dobije tri, kao izlazna vrijednost.”

Kao što se razumije iz navedenog primjera, intelekt je spreman za učenje jezika, poput kalkulatora koji je spreman za matematičke operacije. Kada se intelekt susretne s jezikom on ga uči. Rezultat se nosi, ali svaka odlika koja ne postoji na ulazu umijeće je instrumenta koji se nalazi između.

Stvara čovjeka, uči ga govoru. (55- Ar-Rahman, 3-4)

Shvatanje da govorimo zahvaljujući sposobnosti, kojom nas je Stvoritelj obdario još od rođenja, svojevrstni je dokaz da smo jeziku, kao blagodati Allaha, dž.š., podučeni, kao što je bio podučeni i prvi čovjek, Adem, a.s.

Prisjetimo se svog djetinjstva. Ko se od nas odlučio na teško savladavanje jezika? Ko je od nas radio na formiranju fonda riječi, upotrebi riječi i na učenju govora? Onaj ko ozbiljno razmisli shvatit će da se to ostvaruje zahvaljujući sposobnosti, koju nam Uzvišeni Allah daje od samog rođenja.

ŠTA BI BILO DA NEMA JEZIKA?

Da bi se shvatila stvarna vrijednost jezika dovoljno je samo zapitati se “šta bi bilo da nema jezika?”. Kada ne bi bilo jezika bilo bi nemoguće da čovjek osnuje državu, grad, selo, pa čak i porodicu. U okruženju u kome se ne bi mogla uspostaviti nijedna društvena institucija, ne bi bilo moguće ni pokretanje proizvodnje. Prema tome, ničega ne bi bilo: ni tekstilnih proizvoda, ni auta, ni staklenih proizvoda, olovki, ...

Čak i razumijevanje značaja jezika moguće je samo uz pomoć jezika. Ovaj tekst koji govori o značaju jezika nastao je opet korištenjem jezika. Očito je da je nemoguće da ljudi naknadno izume jezik. Ako čak i značaj jezika svoju formulaciju može naći jedino jezikom, kako su, u jednom periodu u kome se nije znao jezik, ljudi mogli reći: “Hajde da izmislimo nešto što se zove jezik!” Jezik je društvena činjenica. Zajednica se ne može ni formirati u okruženju u kome ne postoji jezik!

Razvijanje jezika je naravno moguće. Međutim, to je moguće jedino kada se jezik već zna na određenom nivou. Poput odgajanja već postojećeg

izdanka... Situacija u kojoj uopće nema jezika liči situaciji u kojoj nema sjemena, a u tada je apsolutno nemoguće očekivati stablo ili izdanak. Zamislimo da se za neki pojam izmislilo neko ime. (Kako li bi to bilo?!) To ime je, zbog toga što još ne postoji “jezik”, osuđeno na trenutačni zaborav.

Što se tiče pisma, ono predstavlja kasniju fazu jezika. U sredini u kojoj ne postoji pojam jezika je, isto tako, nemoguće da se, zahvaljujući pronalasku pisma, sakupljaju i prenose iskustva. Obzirom da se ni značaj poznavanja jezika kod ljudi ne može shvatiti bez poznavanja jezika, apsolutno je nezamislivo da se socijaliziraju i zajednički prihvate trenutno proizvedeni zvukovi. Jezik je instrument koji se, prihvatanjem zajednice, zajednički koristi. Što se pak tiče sredine bez jezika, u njoj se ne može formirati ni društvena svijest iz prostog razloga što je u takvom okruženju nemoguće formirati čak i porodicu u najjednostavnijoj strukturi. A u zajednici u kojoj ne postoji društvena svijest ne može se očekivati da se, društvenom inicijativom izmisli jezik.

Novorođenče je najnemoćnije stvorenje na Zemlji čiji opstanak ovisi od njege i pomoći njegovih roditelja. Čovjek godinama živi osjećajući potrebu za onima koji će se brinuti za njega. U okruženju u kome nema jezika, zbog nedostatka komunikacije ne može se formirati porodica. Bilo bi nemoguće utvrditi ko su roditelji djeteta, znalo bi se samo ko je majka, a identitet oca ostao bi nepoznat. U takvom okruženju bez komunikacije teško da bi se spolni odnos povezao s rođenjem, imajući na umu period od devet mjeseci nakon kojeg novorođenče dolazi na svijet. Čak i ovo povezivanje uzroka i posljedica moguće je zahvaljujući jeziku. Formiranje porodice i ograničavanje spolnih odnosa među parovima nemoguće je bez jezika. U takvom okruženju dijete bi moglo prepoznati jedino majku. Nemoguće je čovjeka uspoređivati s ostalim živim bićima. Većina ostalih živih bića ubrzo nakon dolaska na svijet počinju hodati, letjeti i sami dolaziti do hrane. Mnoge žive vrste stvorene su tako da se same brane. Međutim, zahvaljujući kulturi i komunikaciji, koja se postiže jezikom, čovjek, kao najnemoćniji među živim bićima, osigurava njegu koja traje nekoliko godina. Uz pomoć korištenja riječi, čovjekovo razmišljanje nadomješta ono s čim su od rođenja obdarena ostala živa bića.

Da od perioda prvog stvaranja čovjek nije bio podučen jeziku, mislimo da bi bio veoma teško održanje ljudske vrste na Zemlji. Osim toga, smatramo da ljudi koji ne znaju jezik ne mogu imati ni moć da jezik naknadno izmisle.

Ovo pitanje se može riješiti na samo jedan način, a to je prihvatanjem da znamo govoriti još od prvog čovjeka. To što Kur'an ističe da je prvi čovjek znao govoriti od izuzetnog je značaja. Čovjek je stvoren s intelektom potrebnim za učenje jezika, ušima kojima će čuti riječi, te ustima i jezikom pomoću kojih će pričati. Nemoguće je slučajnošću objasniti savršeno stvaranje ljudskog razuma, a niti precizne kreacije organa čula sluha i govora (uho, usta, jezik).

Povrh svega, to što je Uzvišeni Allah prvog čovjeka podučio govoru blagodat je koju i mi danas koristimo. Ovim pitanjem se namjeravamo baviti i analizirati ga u našim narednim knjigama.

I Adem primi neke riječi od Gospodara svoga... (2- Bekare, 37)

55. POGLAVLJE

DOKAZI KOJI POSTOJE U NAMA SAMIM

Mi ćemo im pružati dokaze Naše u prostranstvima (svemirskim), a i u njima samim, dok im ne bude sasvim jasno da je Kur'an istina. A zar nije dovoljno to što je Gospodar tvoj o svemu obaviješten?

(41 Fussilat, 53)

“Nefs” je izraz koji se u Kur'anu navodi u različitim značenjima, između ostalog i u značenju *duše, ličnosti, naše osobnosti*. “Nefs” je povezan s našim tijelom i njemu se pripisuju dobra ili zla djela.

Činjenica da nesvjesni atomi, čijih 99% strukture predstavlja prazan prostor, čine naše tijelo, omogućavajući nam da vidimo, čujemo i razmišljamo, ne može se objasniti bez Boga. To će biti tema jedne od naših budućih knjiga u kojoj se namjeravamo detaljnije pozabaviti ovim pitanjem uključujući i detaljno istraživanje mnogih nauka i naučnih grana, od filozofije mišljenja do kvantne fizike, te se, s obzirom na to, na spomenutom pitanju nećemo duže zadržavati.

Ovdje želimo zastati na kur'anskoj aluziji na znakove koji postoje u nama samima. U našem umu postoje apriorne kategorije, ideje i principi koji nisu stečeni. Tema o kojoj ćemo govoriti u ovom poglavlju nije zasnovana na znanjima stečenim uz pomoć satelita, teleskopa, podmornica ili na posljednjim otkrićima iz oblasti fizike, hemije i biologije. Pozabavit ćemo se podacima i saznanjima iz bogate historije filozofije.

Pleme kojem je pripadao Poslanik bavilo se trgovinom i stočarstvom. Poslanik nije odrastao u okruženju poput Platonove akademije ili kartezijanske škole. Iz tog razloga, vrijedno je pažnje to što se, u uvjetima i sredini u kojoj se nalazio Vjerovjesnik, govori ne samo o dokazima vidljivim u vanjskom svijetu, nego i dokazima unutar čovjeka.

ONTOLOŠKI DOKAZ

Osnovna poruka svih Božijih objava jeste poruka o Bogu kao Savršenom Biću. Ova činjenica postaje očita kada razmislimo o savršenosti onoga što je Bog stvorio. Putem ontološkog dokaza Boga ne spoznajemo “spoljašnjim” sredstvima, nego putem ideje “savršenstva” ili “Savršenog bića” prirodene svakom od nas.

Među prvim filozofima koji su se bavili ontološkim dokazom bili su Farabi i Ibn Sina. Farabi ontološki dokaz tretira u kombinaciji s kozmološkim dokazom. Prema njihovom mišljenju, Bog nužno mora postojati, on je Nužno Biće. U protivnom, zapadamo u proturječnost. Sva ostala bića su moguća, odnosno mogu postojati, a mogu i ne postojati. Ukoliko moguća bića ne temelje svoje postojanje na postojanju Nužnog Bića, zapadamo u kontradikciju. S obzirom na činjenicu da Farabijev zaključak predstavlja kombinaciju ontološkog i kozmološkog dokaza, prema preovladavajućem mišljenju prve tragove ovog dokaza nalazimo u Ibn Sinaovim djelima.

Bez obzira na to, ovaj dokaz se najčešće povezuje sa Descartesom. Kako bi izbjegao eventualne greške, on u svojim filozofskim promišljanjima polazi od pretpostavke da prethodno, akumulirano, stečeno znanje ne postoji. On počinje od pretpostavke da su mnoga znanja koja je stekao od djetinjstva zapravo nepouzdana; stoga je potrebno jednom raščistiti sa svime i početi ispočetka, od osnova. Potom slijedi sistematska kritika prethodnih uvjerenja. Sve čulne spoznaje su sumnjive, jer iskustvo govori da nas čula ponekad varaju, a ne možemo imati potpuno povjerenje u ono što nas je jednom iznevjerilo.

Dekart je svoju spoznaju izrazio čuvenom rečenicom *cogito ergo sum* (“Mislim, dakle postojim”). On je zaključio da je činjenica da on postoji, i da je mišljenje kao kategorija postojećeg neporeciva. Kasnije je shvatio da je spoznaja savršenija od sumnje i objasnio kako ga je ova ideja savršenstva dovela do najsavršenije ideje, ideje o Savršenom Biću.

On objašnjava da je formalni sadržaj (ili objektivna realnost) ove ideje tako velika da ne može potjecati iz njegovog osobnog (nesavršenog)

uma, nego da mora potjecati i biti usađena unutar čovjeka od stvarno Savršenog Bića – Boga. Stvari izvan njega, poput neba, Zemlje, svjetlosti, toplote i hiljada drugih stvari ne sadrže ništa što bi ga nadilazilo, što bi bilo iznad njegovih mogućnosti. Kada bi one bile nestvarne, on bi možda zaključio da su one produkt njegove mašte. Međutim, to nije tako u slučaju Savršenog Bića. Nemoguće ga je izmisliti iz ništavila.

Dekart je spoznao postojanje Boga razmišljajući o dokazima koji postoje u njemu samome. On je rekao da taj njegov zaključak nije produkt njegovog uma, i da dodati ili oduzeti bilo šta toj ideji prevazilazi njegove mogućnosti. On je morao prihvatiti da je na svijet došao s ovim apriornim znakom. Nešto poput potpisa umjetnika na njegovom djelu: Bog nas je stvorio i u nas utisnuo ovu ideju kad nas je stvorio.

Smatrajući da Dekartove stavove treba dopuniti, Leibniz je došao do ontološkog dokaza sličnog Ibn Sinaovom.

KANTOVE KATEGORIJE VREMENA PROSTORA

Kur'an govori o dokazima u nama samima. Do sada smo govorili o idejama postojanja čovjeka imanentnoj ljudskoj prirodi, onako kako su ih promišljali Descartes i drugi filozofi poput njega. Međutim, smatramo da ajet koji govori o dokazima u nama samima ima mnogo šire značenje. Prema našem mišljenju "osobnost" je apriorni entitet, i ovaj ajet obuhvata sve osobine prirodene, imanentne čovjeku.

Prema jedinstvenom Kantovom otkriću, koje ga je i činilo time što jest, kategorije vremena i prostora su usađene u čovjeka prije bilo kakvog iskustva ili kontakta s vanjskim svijetom. Dijete, iako ne poznaje pojam udaljenosti, udaljava se od stvari koje mu se ne sviđaju i približava se onima koje mu se sviđaju. Dakle, čovjek intuitivno, apriori zna da li su te stvari iznad njegovog dometa ili nisu. Drugim riječima, ideja prostora postoji unutar čovjeka iako je nikada nije iskusio.

Isto vrijedi i za kategoriju vremena. Dijete ima osjećaj za "prije" i "kasnije" prije bilo kakvih iskustava. Da to nije tako, naša percepcija bila bi razbijena, razasuta i ne bi ih bilo moguće povezati i posložiti. Zalaženje u detalje drugih dokaza da su kategorije vremena i prostora prirodene

čovjeku odvelo bi nas daleko. Kant je razmatrao ove kategorije u kontekstu analiziranja našeg kontakta s vanjskim svijetom. Nije govorio o tome da su ove činjenice dokazi Allahovog, dž.š., postojanja.

Mi kao "ličnosti" živimo na određenom mjestu, koje možemo uporediti s veoma složenim vratima. Naša ličnost sa svim apriornim kategorijama kao što su vrijeme i mjesto, jedini je ključ ovih vrata. Ova vrata, koja su inače veoma složene strukture, otvaramo ključem ("sobom"). Može li se reći da je to slučajno? Onaj Ko je stvorio svemir, vrijeme i prostor, stvorio je i nas.

Kao što smo to vidjeli u prethodnom poglavlju, i naša sposobnost učenja govora također nam je prirodna. Prirođenost ove sposobnosti, kao i kategorija vremena i prostora, također su dokazi da smo savršeno stvoreni. Naš um je, kao i naše tijelo, stvoren tako da savršeno odgovara svijetu koji ga okružuje.

Ukratko, vjerujemo da je osuđen na poraz svako ko se pobuni protiv apriornih znanja.

VJERA JE PRIROĐENA ČOVJEKU

Predano okreni svoje lice vjeri, Božjoj prirodi, na kojoj je On stvorio ljude. Nema promjene u Božjem stvaranju. To je ispravna vjera, ali većina ljudi to ne zna. (30- Ar-Rum, 30)

Znanja koja su nam data apriori, bez prethodnog iskustva, onda kada smo stvoreni, i koja su u skladu s vjerom koju je Uzvišeni Allah objavio, predstavljaju dokaz Njegovog savršenog stvaranja. Ako razmislimo o sadržaju ajeta koji govori o znakovima u nama samima kao nečemu što je u skladu s teorijom stvaranja, stvari postaju razumljivije. Mnogi ljudi teško razumijevaju Dekartovu teoriju o "inherentnom znanju". Kako bismo bolje razumjeli Dekartove argumente, trebamo se vrlo pažljivo koncentrirati na strukturu ljudskog uma. Možda bi bilo bolje pojmiti to kao podudarnost našeg stvaranja s poimanjem religije, jer je tako lakše razumljivo. Većina nas traga za odgovorima na pitanja: Odakle sam, zašto postojim, kamo idem? Mi sebi postavljamo takva pitanja jer smo stvoreni tako da osjećamo potrebu da se zapitamo o tome.

Postoje mnogi ljudi koji su potisnuli svoje unutarnje potrebe i izbjegli razmišljanje o ovim pitanjima. Naš Stvoritelj nas potiče da razmišljamo o tim pitanjima. Činjenica da nas je stvorio s naglašenom potrebom za vjerom ukazuje na religiju koju će nam objaviti, jer odgovora na postavljena pitanja nema izvan religije. Jedan od dokaza potrebe postojanja religije jeste činjenica da smo stvoreni s urođenom skonošću ka njoj.

Uzvišeni Allah stvorio je žed, ali i vodu kako bismo mogli ugasiti žed. Allah je stvorio glad, ali i hranu koja nam je potrebna. Žed i glad se razlikuju od postojanja vode i hrane u vanjskom svijetu. Mogli bismo, umjesto za vodom, odnosno molekulama hidrogena i oksigena koje je čine, osjećati potrebu za nečim što ne postoji, čega nema na Zemlji i što bi nam možda čak i štetilo. Međutim, naše tijelo je stvoreno tako da želi ono što mu je potrebno i što postoji. Naša najveća želja jeste želja za besmrtnošću, koja je jača i od potrebe za vodom i hranom. Želja za vječnošću je snažnija od svih naših želja i strasti. Uzvišeni Allah nas je stvorio tako da čeznemo za budućim životom. Ta naša čežnja predstavlja dokaz postojanja budućeg svijeta.

Kao što se vidi, u stvaranju čovjeka prisutni su dokazi postojanja Uzvišenog Allaha i vjere, a i dokazi postojanja ahireta. Obratimo pažnju na ove riječi iz drugog dijela 30. ajeta sure "Ar-Rum": **"Nema promjene u Božjem stvaranju. To je ispravna vjera"**. To su dokazi koji u čovjeku postoje od stvaranja prvog čovjeka. Oni koji uspijevaju prepoznati te dokaze vjeruju u Allaha, u vjeru, u ahiret. Međutim, i posljednja konstatacija iz navedenog ajeta prema kojoj većina ljudi ne zna, također je značajna. I stvarno je tako. Mnogi ljudi ne razmišljaju o rečenim, njima prirođenim dokazima, niječući tako vlastitu prirodu.

56. POGLAVLJE

SVRSISHODNA UZROČNOST

Zar ne vidiš kako Gospodar tvoj sjenu rasprostire - a da hoće, ostavio bi je da miruje - i kako smo uredili da na nju Sunce utječe.

(25- Al-Furqan, 45)

U citiranom ajetu postoje važni dokazi povezani s uzročnošću (kauzalitetom). Oni koji se bave filozofijom znaju da rasprava o uzročnosti zahtijeva određeno predznanje iz oblasti filozofije. U vremenu i na prostoru objavljivanja Kur'ana nije postojala ni jedna jedina rasprava o filozofiji niti kauzalitetu. Vrlo je značajna činjenica da Kur'an ističe pitanje kauzaliteta kao veoma važno pitanje na prostorima na kojima je preovladavala beduinska neupućenost. Većina velikih ideja u filozofiji oslanjala se i proizilazila iz filozofskih ideja naslijeđenih iz prošlosti. Kur'anske ideje o pitanjima kauzaliteta koje se ne oslanjaju ni na kakvo filozofsko naslijeđe predstavljaju dokaz njegove autentičnosti i jedinstvenosti.

Uzvišeni Allah kaže da sjena koju je stvorio nije nužna posljedica postojanja Sunca, nego da postoji jer On tako hoće. U ajetu je dakle obznanjena uzročno-posljedična veza između sjene i sunca, ali je rečeno da je ta veza stvorena s određenom svrhom. Ideje koje nudi Kur'an razlikuju se od ideja skeptika poput Humea koji sumnja u zakone kauzaliteta, kao i od stavova onih koji pokušavaju objasniti svemir principima determinizma kauzalnih principa nastalih sasvim slučajno.

Pitanje uzročnosti je jedno od osnovnih pitanja u nauci. To je veza između dva događaja ili stanja ili djelovanja pri čemu jedna vodi drugoj ili je pak proizvodi. Princip uzročnosti, dakle, povezuje sve što postoji u svemiru. Uspostavljanjem odnosa između uzroka i posljedica, on sprečava da se naš svijet pretvori u kaos. Kada ne bi bilo ovog odnosa, razumijevanje svijeta koji nas okružuje mogli bismo samo sanjati.

Moramo znati da bez uzročnosti ne bi postojale ni nauke, poput fizike i hemije. Zahvaljujući tome što se možemo bezrezervno pouzdati u vezu uzroka i posljedica, u prilici smo proizvoditi avione, satelite.

David Hume je sumnjao u kauzalitet, ali kao i svi ljudi, nije ga mogao izbjeći, jer niko ne može živjeti izbjegavajući ga. Da Hume, naprimjer, nije odlučio pisati, nikada ne bi napisao *“Raspravu o ljudskoj prirodi”*, jer je pisanje uzrok nastajanja knjige.

Gazalijev kritički pristup kauzalitetu nije imao za cilj njegovo negiranje. On je predstavljao otpor pokušajima da se kauzalitet stavi na mjesto Božije volje. Njegov čuveni primjer gorenja pamuka imao je za cilj dokazati da je kauzalitet stvoreni sistem koji nazivamo svrsishodnom uzročnošću (teleološkim kauzalitetom).

Ove ideje mogu izgledati apsurdno onima koji nisu upućeni u važnost rasprave o uzročnosti u filozofiji. Mi ih ovdje pokušavamo razjasniti radi značajnog mjesta koje u historiji filozofije zauzimaju ekstremni stavovi koji osporavaju kauzalitet. Prirodne nauke su već prevazišle takve stavove, ali su oni kod nekih filozofa ostali prisutni.

Kur'an prihvata i priznaje uzročnost. Ono na što se, kao na "sunnetullah" upozorava u mnogim kur'anskim ajetima jesu zakoni koji vladaju u svemiru. Kao što ćemo to vidjeti u narednim poglavljima, Kur'an ukazuje na matematički poredak koji postoji u svemiru; dakle, odnosi uzroka i posljedica funkcioniraju unutar neke vrste matematičkog poretka. Stavovi naučnika koji uzročno posljedične veze izražavaju formulama u skladu su s kur'anskim stavovima.

Međutim, iako Kur'an priznaje kauzalitet, on objašnjava njegovu svrhu na način teleološkog dokaza. Iako u kauzalnim odnosima uzrok prethodi posljedici, posljedice su prethodno kreirane. Lanac uzroka i posljedica, onako kako ga Kur'an predstavlja, djeluje u skladu s Božijim znanjem i on sam ne može biti kreativan. Kur'an, dakle, iako ga priznaje, ne idealizira princip kauzaliteta. Postojanje sjenke nije nužna posljedica postojanja sunčeve svjetlosti. Kur'an propagira univerzalni model zasnovan na "stvorenom kauzalitetu".

VJEROVATNOĆA PROTEINA I SVRSISHODNA UZROČNOST

U ovom dijelu poglavlja ćemo kroz konkretan primjera analizirati ateistički stav koji zakone uzročnosti uzdiže do stepena božanstva, i kur'anski stav prema kojem je zakon uzročnosti stvorio Uzvišeni Allah. Razmotrit ćemo protein hemoglobina, proteinskog pigmenta crvenih krvnih zrnaca koji prenosi kisik.

Činjenicu da ova materija prenosi kisik prihvataju i vjernici i ateisti. S obzirom da ne prihvataju da je ona svrsishodno kreirana, ateisti su primorani da njen nastanak objasne slučajnošću. Za razliku od njih, vjernici su mišljenja da je hemoglobin stvoren s određenim ciljem i da je isključena svaka mogućnost slučajnosti.

Da bismo utvrdili ko je u pravu, uzet ćemo matematiku kao najcjenjenijeg suca, prihvaćenog i u filozofiji i u prirodnim naukama.

Kada već govorimo o slučajnom ili svrsishodnom nastajanju, onda ćemo, kroz primjer proteina hemoglobina, to pitanje nastojati riješiti analizom vjerovatnoće slučajnog nastanka tog proteina.

Kao što znate, proteini nastaju kao rezultat lančane povezanosti aminokiselina. Mijenjanjem mjesta samo jedne aminokiseline u tom nizu, protein prestaje biti taj protein i više ne može obavljati svoju funkciju. U ljudskom tijelu postoji 20 aminokiselina. A jedan protein hemoglobina čine 574 aminokiseline poredane po preciznom rasporedu. Pretpostavimo da su se aminokiseline iz ljudskog tijela nanizale jedna iza druge slučajno kako bi formirale ovaj protein: vjerovatnoća slučajnog formiranja aminokiseline iz prvog reda ovog proteina je $1/20$, a vjerovatnoća slučajnog formiranja aminokiseline iz drugog reda je $1/20 \times 1/20$. Što se, pak, tiče vjerovatnoće formiranja proteina kao cjeline, ona iznosi $1/20574$.

Oni koji poznaju matematiku odmah će shvatiti da ovaj broj označava nešto što je nemoguće. Međutim, mi ćemo ipak pokušati prikazati zašto ovaj broj označava nemogućnost. Pretpostavlja se da u svemiru postoji 1080 subatomske čestice.

Dakle, ovaj broj je najveći postojeći broj u svemiru. Također se pretpostavlja da je svemir star oko 15 milijardi godina. Životni vijek svemira iznosi 15 milijardi godina x 365 (dana) x 24 (sata) x 60 (minuta) x 60 (sekundi) = 473,040,000,000,000,000 sekundi. Pomnožimo li broj postojećih subatomske čestice u svemiru (1080) sa brojem sekundi životnog vijeka svemira (oko 1018) dobit ćemo broj od oko 1098. (Ne zaboravite da je 10100 čak 100 puta veći broj od 1098. A 20574 je broj koji je nemoguće i izgovoriti i mnogo, mnogo, mnogo, mnogo... puta je veći od broja 1098.) Ovaj broj znači sljedeće: kada bi sve postojeće subatomske čestice u svemiru (poput elektrona, protona) pojedinačno bile aminokiseline i kada bi se u svakoj sekundi životnog vijeka svemira pokušavao formirati hemoglobin, to ne bi bilo moguće.

Na kraju, pred matematikom su ostali poraženi oni koji negiraju da su uzroci stvoreni svrsishodno. Povrh svega, u ovom proračunu vjerovatnoće zanemarili smo činjenice poput one da su sve aminokiseline u živom organizmu kiralne, tj. da postoje "lijeve" i "desne" molekule aminokiselina, što je njihova osobina koja mora biti uzeta u obzir prilikom nastajanja peptidne veze unutar proteina.

Kada bismo sve ove činjenice dodali proračunu vjerovatnoće, nemogućnost slučajnog nastanka proteina bi bila daleko veća. Međutim, postignuti rezultat označava nevjerovatnoću sasvim dovoljnu onima koji poznaju matematiku. Naše tijelo u svakoj sekundi proizvodi milijarde primjeraka proteina hemoglobina, čije nastajanje apsolutno isključuje svaku slučajnost. Niste pogrešno pročitali: milijarde zrnaca hemoglobina, i to u svakoj sekundi!

Prema materijalističkom mišljenju, hemoglobin je uzrok nastao slučajno i zahvaljujući njemu kisik se prenosi u ćeliju. Prema mišljenju čovjeka koji svijet vidi kroz prizmu Kur'ana, hemoglobin je uzrok kreiran prema određenoj svrsi i zahvaljujući tom uzroku kisik se šalje u ćeliju, te je, stoga, uzročnost nešto što je Uzvišeni Allah stvorio.

Ovaj primjer koji smo naveli za hemoglobin sa funkcija u našem tijelu možemo proširiti na životinjski i biljni svijet, odatle na pojave na Zemlji, a sa njih na svemir. Zakoni uzročnosti na svim tim poljima funkcioniraju u okviru određene svrsishodnosti.

ŠTA MOŽE BITI UZROK UZROČNOSTI?

Uzrok uzročnosti možemo pronaći postavljanjem pitanja: Šta bi bilo kada ne bi bilo uzročnosti? Kada ne bi bilo uzročnosti nemoguće bi bilo i razmišljanje, uzimanje hrane, a i kretanje. Bez obzira na to da li bi bez uzročnosti bilo moguće postojanje svemira, sasvim je sigurno da bi, bez nje bilo nemoguće naše poimanje svemira.

Glad je uzrok unošenja hrane u organizam. Snabdijevanje hranom i otvaranja frižidera je, isto tako, uzrok unošenja hrane u organizam. To što jelo koje stavimo pred sebe, pod utjecajem sile gravitacije, stoji tamo gdje ga stavimo i to što progutani zalogaj ide u stomak je također u vezi sa uzročnošću.

Pojave u svemiru, isto tako, poimamo i percipiramo u skladu sa zakonima uzročnosti. Na taj način se na uzročnosti temelji i naša percepcija svemira koja pomaže u našem poimanju ljepote Allahove umjetnosti i neograničenosti Allahovog znanja.

Poimanje zakona uzročnosti moguće je zahvaljujući sposobnosti koju nam je Uzvišeni Allah darovao, kao i činjenici da je ove zakone učinio pojmljivim. Naše razmišljanje nastaje u okviru zakona uzročnosti. Proces nastanka ideje u našoj svijesti zasniva se na ovom zakonu. Kada bi uzročno-posljedične veze koje postoje u svemiru bile jednostavnije, mnogi od nas vjerovatno ne bi dovoljno cijenili savršenstvo stvaranja.

S druge strane, da su one složenije nego što jesu, i da ih ne možemo shvatiti, ne bismo mogli shvatiti ni svemir. Ukratko, postojeći odnos uzroka i posljedica u svemiru rezultat je savršenog Allahovog plana i stvaranja.

Najveća ateistička zabluda jeste njihovo svodenje posljedica na puki uzrok, s obzirom da su uzroci u lancu kauzaliteta rezultat puke slučajnosti. Na jednostavnom primjeru proteina upravo smo dokazali apsurdost slučajnosti kao uzroka. Kada shvatimo da uzroci iz lanca uzroka i posljedica ne mogu nastati slučajno, tada će nam postati jasno da su sve posljedice u svemiru djelo i stvaralački čin Uzvišenog Allaha.

Materijalistički ateizam koji uzročnost ne smatra kreiranim procesom, nego djelom pukih uzroka, od materije i zakona uzročnosti inherentnog materiji pravi božanstvo.

Eliminiranjem pretpostavke o slučajnosti, sve u svemiru postaje stvaralački čin sveobuhvatnog znanja i neograničene moći Stvoritelja. Pretpostavka slučajnog nastanka u pojmu vremena, unutar kojeg su se odvijale faze stvaranja, onemogućava ateističko poimanje Stvoritelja koji oduvijek postoji.

Pobijanjem pojma slučajnosti, sva saznanja će biti unaprijeđena u fakt postojanja oduvijek, pošto oni koji tvrde da je neki postojeći predmet ili saznanje nastalo slučajno taj proces vezuju za određeni proces unutar vremena. Kada se jednom raščisti s idejom i mogućnošću slučajnosti, postaje jasno da sve što postoji nastaje znanjem Onoga koji oduvijek postoji. Sve to vodi do razumijevanja svemira kao svojevrsnog rezultata procesa, proizvoda procesa (unutar principa uzročnosti), djela Onoga koji vječno postoji.

57. POGLAVLJE

POGREŠNOST PROGRESIVNOG, PRAVOLINIJSKOG POIMANJA POVIJESTI

Zašto oni ne putuju po svijetu, pa da vide kako su završili oni prije njih? Oni su bili od njih mnogobrojniji i jači i više spomenika su na Zemlji ostavili, i ništa im nije koristilo ono što su stekli.

(40- Al-Mu'min, 82)

Pojedini kur'anski ajeti iznose činjenicu da su određene ljudske zajednice koje su živjele u prošlosti posjedovale napredniju civilizaciju od društva u kome je živio Vjerovjesnik. U citiranom ajetu se, između ostalog, ističe da su prošli narodi ostavili više materijalnih tragova iza sebe.

Pitanje "pristupa povijesti" zauzimalo je u svijetu filozofije važno mjesto, posebno na početku XIX stoljeća. Hegel je smatrao da je realnost povijesni proces, koji se može shvatiti kroz kategorije historijskih objašnjenja. Njegov pristup historiji, njenom razumijevanju i procjenjivanju bili su vrlo zanimljivi. Međutim, Hegel je povijest razumio kao pravolinijski, evolucionni proces koji karakteriše neprestani razvoj i napredak. Njegovo razumijevanje povijesti bilo je progresionističko. Takvo njegovo tumačenje povijesti se može cijeniti, ali gledište prema kojem je svako naredno historijsko razdoblje naprednije od prethodnog je jednostavno neodrživo.

Kur'an, knjiga bez greške, još jednom dokazuje svoju ispravnost. Iznoseći činjenicu da je u prošlosti bilo superiornijih zajednica koje su ostavljale više materijalnih tragova vlastite civilizacije, Kur'an iznosi svoje neslaganje s pravolinijskim, progresivnim poimanjem povijesti. U određenim povijesnim periodima moguće je i vidljivo postojanje pravolinijskog progressa.

Tačno je da je razvoj nauke, koji je započeo u XVI stoljeću, doživio pravolinijski progres do XX stoljeća. Međutim, velika je greška i zabluda generalizirati ovaj progres na sva pitanja i cijelu povijest. Izgleda da je, živeći početkom XIX stoljeća, Hegel bio obuzet vidnim progresom od XVI stoljeća do njegovog perioda!

Katastrofe, koje je prouzročilo ovakvo poimanje povijesti, toliko su mnogobrojne da ih ne mogu ni zamisliti oni koji se nisu studiozno bavili ovim pitanjem. Najilustrativniji primjer ovog pitanja jeste komunizam. Marks, koji je ovaj pogrešan pristup povijesti uzeo od Hegela, prouzročio je smrt miliona ljudi i uvođenje svijeta u period “hladnih” i “vrelih” ratova. U Marksovima idejama veliku ulogu je imalo hegelovsko poimanje povijesti. Unatoč tome što je Hegel povijest posmatrao iz metafizičke perspektive, sasvim suprotno, Marks joj je pristupao s apsolutno materijalističkog stajališta, a svoj stav je nazvao povijesni materijalizam.

KOMUNISTIČKO POIMANJE POVIJESTI

Marks je bio zagovornik progresivno-linearne teorije povijesti. (Prema njegovom mišljenju, sredstva za rad i ekonomija imaju veliki utjecaj i značaj.) Prema toj filozofiji, društvo prolazi kroz faze razvoja: feudalizam, kapitalizam, socijalizam i komunizam. U ovakvom poimanju povijesti, svaka od ovih etapa vrednija je i progresivnija od prethodne. Na taj način su komunisti bili moderniji čak i od modernih, pošto su oni od početka živjeli komunizam, koji je bio najnaprednija i posljednja etapu povijesti. A to je bio naučni (!) stav. Dakle, oni koji su se suprotstavljali komunizmu i ovom poimanju bili su bez naučnog uporišta. Pad komunizma značio je i inflaciju marksističkog naučnog poimanja povijesti, pošto je, prema njima, bilo neizbježno da povijest uvijek ide progresivno, odnosno da na kraju doživljava svoju etapu komunizma. Progresivno, pravolinijsko poimanje povijesti doživjelo je inflaciju s aspekta komunizma, ali većina današnjih školskih udžbenika još uvijek je pod vidnim utjecajem takvog, u osnovu naopakog, poimanja povijesti.

Ne postoji ni jedna naučna činjenica koja bi opravdala ideje koje i danas nalazimo u školskim udžbenicima, da je čovjek u početku živio primitivno, kao dlakavi pećinski čovjek.

I Engels, koji je, zajedno s Marksom, osnivač ideje komunizma, u svojim knjigama priznaje ovu situaciju, ali ističe da je, prihvatanjem da su ljudi nastali slučajno, neizostavno potrebno prihvatiti ove povijesne etape. Dakle, teze koje prve ljudi predstavljaju kao bića koja ne znaju jezik, koja nisu otkrila vatru, slike koje ljude predstavljaju kao kosmata, majmunolika bića su neosnovane, produkt mašte i ne posjeduju nikakvo naučno uporište. Ne postoji nikakvo naučno potkrepljenje ni tvrdnji da su ljudi prvo bili lovci-skupljači, pa da su poslije naučili poljoprivredu. Međutim, kada je, kao dogma, prihvaćena ideja da povijest ima pravolinijsku-progresivnu strukturu, najjednostavniji oblik ishrane – lov neizbiježno je prihvaćen kao prvi stadij ljudske zajednice.

Ideje koje povijest čovječanstva dijele na kojekakva kamena razdoblja su, isto tako, sasvim neosnovana. Da je pogrešna ovakva podjela ljudske povijesti potvrđuju i otkriveni materijali i alati koji pripadaju dobima za koje se tvrdilo da nisu mogli postojati. Međutim, oni koji se ne žele ispraviti školske udžbenike još uvijek djecu podučavaju ovoj pogrešnoj podjeli povijesti čovječanstva.

PIRAMIDE, VANZEMALJCI I AKUPUNKTURA

Kao što smo već rekli, prema progresivnom, pravolinijskom poimanju povijesti, svaka etapa povijesti čovječanstva naprednija je i progresivnija od prethodne. Ovo pogrešno shvatanje se toliko uvuklo u svijest značajnog dijela svjetske populacije da, otkrivanjem izuzetnih odlika u arhitekturi piramida, nisu u stanju shvatiti kako je to bilo moguće u toj, prema njihovom mišljenju, primitivnoj etapi razvoja društva.

Zbog takvog poimanja povijesti proističe pitanje “jesu li vanzemaljci sagradili piramide?”, za koje smo, vjerovatno, svi čuli. Keopsova piramida, čija zapremina dostiže 2,515,000 m³, ima specijalni dizajn, visinu od 147 metara i dužinu podnožja od 230 metara. Za izradu ovog zdanja bilo je potrebno obraditi, prenijeti, složiti i sazidati šest miliona kamenih blokova i to tako da odolijevaju stoljećima. Pored svega toga, bila je potrebna i nevjerovatna snaga i umiješnost. Svijesti uobličene pogrešnim poimanjem povijesti ne mogu doći čak ni do jednostavnog zaključka da su u arhitekturi Egipćani bili veoma napredni.

Međutim, donijeti taj zaključak krajnje je jednostavno onima koji čitaju kur'anske ajete koji govore da je u periodima prije objave Kur'ana bilo naroda koji su bili mnogobrojniji i jači i koji su ostavljali više spomenika. Jedan od ajeta koji upozorava na tu činjenicu je i sljedeći:

... Oni su bili od njih jači, i zemlju su orali i obrađivali je više nego što je obrađuju ovi... (30- Rum, 9)

Akupunktura razvijena u Kini, isto tako pokazuje da su, u jednom periodu povijesti, na jednom području Zemlje, ljudi posjedovali detaljnije znanje iz anatomije no što to možemo i pretpostaviti. Akupunkturu je bilo moguće primijeniti jedino uz poznavanje nervnog sistema u tijelu i širenja elektriciteta u tijelu. Radi toga je, pored poznatog položaja organa, bilo potrebno i posjedovanje detaljnog znanja o nervnom sistemu u tijelu. Neko ko vjeruje u evolucionu, pravolinijsku strukturu povijesti ne može prihvatiti da su "Kinezi posjedovali veće znanje o anatomiji od nas...". Zato oni poput **Eric Von Danikena** neće libiti da i ovo otkriće čovjeka pripišu vanzemalcima.

Kao što smo ranije rekli, nastojati shvatiti povijest, tumačiti povijest predstavlja časno zanimanje. Međutim, velika i veoma rasprostranjena zabluda je odvažiti se na tumačenje povijesti u njenom progresivnom razvoju koji obuhvata sve njene etape i sve dijelove svijeta. Ovakvo poimanje povijesti poslužilo je kao odskočna daska idejama koje nipodaštavaju ljudsku individualnost i karakter. Poznato je da desno krilo ovakvih poimanja, koje veličaju državu prouzrokuje fašizam, a lijevo krilo komunizam. Ovakvo poimanje, koje ljudsku individualnost žrtvuje državi, koje državu ne vidi kao strukturu koju proizvodi čovjek i u službi čovjeka, koja čovjeka vidi kao slugu države i faktor izgubljen u državi, prouzročilo je niz nevolja za čovječanstvo. Onima koji ne prate razvoj filozofije povijesti navedene tvrdnje mogu izgledati preuveličane. Međutim, analiziramo li ovaj proces, koji je započeo s Hegelom, vidjet ćemo da je ovakvo poimanje na desnom svome krilu prouzročilo pojavu Hitlera, a na lijevom krilu pojavu Marksa.

Povijest u ovakvom poimanju neizbiježno ide ka određenom cilju. Prema ovakvom poimanju dobra ili loša djela koja proizvodi čovjek nemaju utjecaja na progresivni razvoj povijesti. Država je ta koja je preuzela ulogu u povijesti i neizviježan je ishod kojem ide povijest. U takvom kontekstu faktor čovjeka se gubi.

Međutim, Kur'an ističe da su ljudska djela imala ulogu u sudbini zajednice, da su mnoge zajednice ili narodi uništeni zbog loših djela njenih pojedinaca, da su uništeni njihovi raskošni spomenici i tragovi. Ovakav pristup daje značajnu ulogu čovjeku u povijesti i spašava ga mogućnosti da bude list u povijesnoj oluji.

Tačno je da je u određenim epohama povijest konstantno išla naprijed, da je imala progresivni i pravolinijski tok. Međutim, pogrešno je trditi da je tako bilo tokom cijele povijesti. Kao što smo i ranije rekli, tačno je da se ovakva tvrdnja o progresivnom slijedu povijesti može odnositi na razdoblje od XVI do XX stoljeća, ali ćemo načiniti veliku pograšku ukoliko tu istu logiku i tvrdnju upotrijebimo i na cijelo povijesno razdoblje od 23 hiljade godina. Osim toga, pogrešno je i tvrditi da se isti progres dešavao u svim dijelovima svijeta. Zabluda je generalizirati cijelo čovječanstvo i tvrditi da je naprimjer "u tom i tom stoljeću p.n.e. bilo to i to kameno doba...".

Velike razlike među društvenim zajednicama istog vremena, nedostatak političkih i kulturnih komunikacija, sprečavaju da sva područja svijeta u istom vremenu pokazuju i dostižu isti razvoj. Pretpostavimo da je prošlo hiljadu godina od stoljeća u kome živimo i da je mišljenje o našem vremenu zasnovano samo na arheološkim iskopinama; zamislimo da je neko pronašao iskopine američkog grada New Yorka, a da je drugi pronašao iskopine nekog afričkog plemena i da su na osnovu tih iskopina pokušali načiniti generalno mišljenje o našem vremenu. Nesumnjivo, jedan od njih bi rekao da je čovječanstvo bilo krajnje nazadno, a drugi bi ustvrdio kako je naše društvo dostiglo veoma visok tehnološki nivo. Osim toga, greška je i to što se u istu ravan stavljaju različiti produkti čovjeka iz oblasti komunikacija, umjetnosti, medicine, inženjerstva, arhitekture, morala, poljoprivrede i slično. Ideja progresivnosti na određenom polju, ne mora i ne obuhvata sva ostala područja. Iz tog razloga, razvoj povijesti popraćen je progresom u određenim sferama, a u određenim sferama bilježi izvjesnu stagnaciju.

Rješenje se nalazi u analitičkom pristupu zasebne obrade i analize svih proizvoda ljudskog genija, te da se povijesne teorije oslobode od jednostavnog generaliziranja u kome dominira pogled na povijest kao jedan progresivan, pravolinijski proces.

POZITIVIZAM I VJERA

Tumačenje vjere je područje koje, u pravolinijskom i progresivnom poimanju povijesti, iziskuje najveće korekcije. U tom kontekstu je najbitniji primjer **Auguste Comte**. Comte je osnivač pozitivizma i živio je od 1798. do 1857. godine. (Pozitivizam, koji je filozofski sistem Comtea, nema nikakve veze s afirmativnim načinom razmišljanja koje nazivamo pozitivno razmišljanje. Ovaj termin, dakle, koristimo isključivo za filozofski sistem Augustea Comtea.)

Comte je povijest podijelio na odvojene stadije, te istakao kako će, prolazeći kroz sve ove stadije, čovječanstvo na kraju doći do pozitivizma, kojeg navodi kao svoj filozofski smjer. On govori o teološkom, metafizičkom i pozitivističkom stadiju. Teološki stadij je počeo s fetišizmom, nastavio s politeizmom, a na kraju završio monoteizmom.

Što se tiče pozitivizma, o kome Comte govori kao zadnjem stadiju, u njemu će se težiti da nauka zauzme mjesto koje zauzima vjera. Comte osuđuje sve vjere i filozofske sistema prije njegovog sistema pozitivizma. Na taj način ostale sisteme predstavlja kao "sisteme primitivnih povijesnih etapa", a svoj sistem kao "najsavršeniju, posljednju etapu". Neobuzdani Comte se odvažio i na osnivanje takozvane pozitivističke vjere. Ova vjera, koja je imitacija kršćanstva, posjeduje široku crkvenu organiziranost, pozitivističke hramove ukrašene statuama Comteove ljubavi Clotilde De Veux, pozitivističke svećenike, a novim kalendarom je predstavljena kao najidealnija vjera za čovjeka. Da Comte nije imao značajnu ulogu u ateizmu do danas, uopće ne bismo ustupali mjesto ovim detaljima koji nisu vrijedni čak ni pominjanja!

Ne postoji nikakvo naučno otkriće ni dokument koji bi potvrdio Comteovo nastojanje da monoteističke vjere prikaže kao proizvod određenih povijesnih etapa. Potpuno suprotno; na Ebla pločama, koje predstavljaju najstariji poznati pisani dokument, nalaze se tragovi koji upućuju na monoteizam. Međutim, Comteovi stavovi, koji nemaju nikakvo naučno uporište, još uvijek se u mnogim školskim udžbenicima navode kao naučne činjenice. Monoteizam je bio prisutan u svakoj etapi povijesti. Ali, naspram monoteističkog vjerovanja uvijek je bilo

onih koji su se klanjali Mjesecu, Suncu, bilo je onih koji su vjerovali u komunističku ideju, a i onih koji su se nazivali pozitivistima. Sve ostale ideje pojavljuju se u određenim povijesnim periodima i preobraćaju se i ostaju kao stranica povijesti, što nije slučaj s monoteističkim vjerama koje postoje u svim povijesnim periodima.

Oni koji arheološkim otkrićima ne uspijevaju načiniti povijesni redoslijed vjera predlažu sljedeći pristup u cilju formiranja ovog redoslijeda: *“Pronađimo najprimitivnije pleme na svijetu. Vjera tog plemena bit će najstarija vjera jer su oni vjerovatno čuvali svoju tradiciju.”* Dio onih koji su se pridržavali ove naučno neutemeljene metode složili su se da je najprimitivniji narod onaj narod koji se klanja prirodnim pojavama, a da je ta njihova vjera prva vjera na Zemlji. Što se tiče onih koji su Pigmejce, koji su vjerovali u jednog boga, smatrali najprimitivnijim plemenom, zastupali su mišljenje da je vjera u jednog boga ujedno i prvi oblik vjere na Zemlji. (Kao što se može vidjeti, različiti su rezultati do kojih se dolazi primjenom ove metode.)

Treba spomenuti teoriju religije autora Škota **Andrewa Langa** i Nijemca **P. W. Schmidta**, koja se, za razliku od površnih Comteovih spekulacija, zasniva na ozbiljnim istraživanjima i opširnim objašnjenjima. Prema ovoj teoriji, nazvanoj **početni monoteizam**, većina religija s područja cijelog svijeta je degenerirani, iskrivljeni oblik vjerovanja u jednog boga. Prema Schmidt, apsurdno je tvrditi da se u početku stvaralo božanstvo od prirodnih pojava, pošto, da bi od prirodnih pojava načinili božanstvo, ljudi su prethodno morali imati predstavu o pojmu “bog”. Schmidt još smatra da razlog devijacije monoteističkih vjera i pojavljivanja politeističkih struktura leži u činjenici da su se usporedbe, koje su činili ljudi, vremenom preobratile u poistovjećivanje.

Usporedbe poput “Bog je stvoritelj, liči na moju majku”, “Bog je izvor svega, liči na zemlju” vremenom su se pretvorile u obožavanje prirodnih sila kao što su boginja-majka ili bog-zemlja.

Schmidt ističe kako je jedan od dokaza da su politeističke vjere iskrivljeni, degenerirani oblik monoteističkih vjera i to što se u svim politeističkim vjerama održao pojam prvog i vrhovnog boga. Zajedničke odlike različitih sistema - od sumerskih ploča i egipatske mitologije, do monoteističkih vjera - podržavaju činjenicu da potječu od istog izvorišta i da su, pod različitim utjecajima, doživjele svojevrsne devijacije.

Sasvim je izvjesno da je Schmidtova logična argumentacija mnogo ubjedljivija. Kod Comtea se, pored tvrdnje i težnje da svoj pozitivistički stadij predstavi kao posljednji stadij, ne može govoriti o postojanju ozbiljne logične argumentacije. U svakom slučaju, nemoguće je samo iz pisanih otkrića ustanoviti koja je prva vjera na Zemlji. Međutim, kao što smo i ranije rekli, i najstariji pisani izvori, kao što su Ebla ploče, a i poznata povijesna razdoblja pokazuju da je monoteističko vjerovanje bilo uvijek prisutno u kontinuitetu. Na Ebla pločama, koje su otkrivene 1975. godine i koje dotiraju od 3000 godine p.n.e., pronađeni su naznake monoteističkog vjerovanja. Osim toga, ove ploče, na kojima se spominju imena Adema, Have, Nuha, Ibrahima, Mikaila i Davuda, a.s., o kojima se govori i u Kur'anu, i u Starom i Novom Zavjetu, postale su dokument koji potvrđuje povijesno ispravnost i postojanje osoba o kojima govore monoteističke vjere i činjenicu da su monoteističke vjere postojale u svim povijesnim periodima. A to, pak, iznosi sliku koja je u potpunom skladu sa kur'anskim ajetima koji govore da je svaki narod imao svog vjerovjesnika.

Svaki narod je imao poslanika... (10- Yunus, 47)

58. POGLAVLJE

ZAJEDNICA SABE I FENOMENI ZASNOVANI NA ARHEOLOGIJI

... Zar ovi ne putuju po svijetu, pa ne vide kako su skončali oni prije njih?.. (12- Yusuf, 109)

U knjizi smo najviše mjesta ustupili kur'anskim fenomenima iz oblasti prirodnih nauka. Prethodna četiri poglavlja posvetili smo kur'anskim temama koje se, unatoč nepostojanja filozofske tradicije i iskustva u periodu njegove objave, bave pitanjima filozofije. Ta četiri poglavlja bi trebalo razmatrati kao poseban odjeljak knjige. U ovom i naredna četiri poglavlja, pozabavit ćemo se arheološkim otkrićima i njihovim skladom s kur'anskim podacima o prijašnjim narodima. Podsjećamo da se podaci iz oblasti arheologije razlikuju od podataka iz oblasti prirodnih nauka, što mogućnost donošenja pogrešnih zaključaka čini izvjesnijim. Sudbine nestalih naroda treba istražiti uzimajući u obzir ovu napomenu.

U ovim poglavljima ćemo tretirati arheološka istraživanja o nekim narodima koji se spominju u Kur'anu. Pripremajući ova poglavlja koristili smo djela stručnjaka iz oblasti arheologije: *"Uništenje naroda"*, autora Cavida Yalchina i *"Musa i Egipat"* autora prof. dr. Maurice Bucaillea.

Kur'anska kazivanja o prošlim narodima nisu obične priče. One također predstavljaju i univerzalne moralne poruke.

Zar njima nije poznato koliko smo naroda prije njih uništili, onih po čijim nastambama oni hode! To su, zaista, dokazi za ljude pametne. (20- Taha, 128)

NAROD SABE I POPLAVA BRANE (ARIM)

Stanovnici Sabe imali su dokaz u mjestu u kome su živjeli: vrtove, zdesna i slijeva. "Jedite hranu Gospodara svoga i budite Mu zahvalni; kakav divan kraj i Gospodar koji mnogo prašta." Ali oni su nezahvalni postali, pa smo na njih poplavu pustili, popuštanjem brana nastalu, i zamijenili im njihove vrtove drugim vrtovima sa plodovima gorkim i tamariskom i neznatnim lotosom divljim.

(34- Saba', 15-16)

Neka od kur'anskih kazivanja o prošlim narodima, susrećemo i u Starom i Novom Zavjetu. S obzirom da se poplava nastala usljed popuštanja brane, o kojoj se govori u citiranim ajetima, desila u periodu nove ere, taj slučaj, koji se, dakle, desio nakon Starog i Novog Zavjeta, spominje se jedino u Kur'anu.

U mnogim prijevodima se sintagma koju smo preveli kao "popuštanje brane", prevodi i sa "poplava arim". Arapska riječ "arim" ima značenje "brana, nasip". Razlog što se, unatoč tome što se zna da riječ "arim" znači "brana", ova riječ nije prevodila jeste nerazumijevanje na što se odnosi ovaj ajet, te je ova riječ u nekim prijevodima ostavljena u njenom originalnom obliku. Ova arapska riječ označava *branu* ili *nasip*, te se govori o tome kako su lijepe bašče stanovnika Sabe uništene popuštanjem neke brane. Bilo je, međutim, i islamskih alima koji su analizirali značenje ove riječi i došli do zaključka da je do poplave došlo usljed popuštanja neke brane.

Jedan od tih alima je i **Mevdudi**, koji kaže sljedeće: "Kao što se koristi u formulaciji "sejlul arim", riječ "arim" ima značenje "brane, nasipa" i izvedenica je iz riječi "arimen", koja se koristi u arapskom jeziku na jugu. Ova riječ se u tom značenju veoma često koristila u iskopinama ruševina u Jemenu. Ova riječ se u značenju "brane" ili "nasipa" veoma često koristila u natpisu napisanom nakon opravke velike brane Marib, 542. i 543. godine n.e., po nalogu Ebrehe, habešijskog vladara Jemena. U tom slučaju, formulacija "sej-ul-arim" dolazi u značenju poplave nastale usljed rušenja brane."

Glavni grad Sabe bio je Marib, koji je, zbog svog prestižnog geografskog položaja, bio prilično bogat grad. Marib se nalazio na obali rijeke Adana i imao je položaj pogodan za gradnju brane. Zahvaljujući toj brani Sabejci su dostigli zavidan nivo napretka i razvoja. Glavni grad Marib bio je jedan od najrazvijenijih gradova tog perioda. Plinije ga opisuje kao grad ispunjen zelenilom.

Brana u Maribu bila je visoka 16, široka 60 i duga 620 metara. Pretpostavlja se da se zahvaljujući brani navodnjavalo područje od 9600 hektara, od čega je 5300 hektara pripadalo južnoj, a 4300 hektara sjevernoj ravnici. Kur'anske riječi "*vrtovi, zdesna i slijeva*" aludiraju na ove dvije raskošne ravnice. Uz pomoć ove brane i sistema za navodnjavanje, Jemen se proslavio kao najbolje navodnjavano i najplodonosnije područje.

Francuz J. Holevy i Austrijanac Glaser su pisanim dokumentima dokazali da maribska brana postoji od veoma starih vremena. U dokumentima napisanim na himerskom dijalektu bilo je napisano da je ova brana činila plodnom zemlju u ovoj državi. Pretpostavlja se da je brana srušena 542. godine n.e.

Brana, koja je srušena navedene godine, prouzročila je poplavu, o kojoj se govori u Kur'anu i uništila cijelu oblast.

Ahreolog Werner Keller, isto tako, smatra da se popuštanje brane (arim) desilo na način kako to Kur'an navodi, te kaže sljedeće: "*Postojanje jedne ovakve brane, te njeno rušenje i uništenje grada, dokazuje da se doista desio primjer vlasnika vrtova, koji se navodi u Kur'anu.*"

Čitajući o onome što je zadesilo Sabejce, saznajemo za katastrofu koja je zadesila zajednicu koja je, unatoč mnogobrojnim blagodatima, bila nezahvalna i ohola. Svi mi moramo znati da je Uzvišeni Allah Vlasnik svih dobara i da je Tvorac svih blagodat. Ne smijemo gubiti iz vida da Njemu pripada svaka hvala i da moramo nastojati da ne budemo kao narod Sabe.

Kaznili smo ih tako zato što su bili nezahvalni, a da li Mi kažnjavamo ikoga drugog do nevjernika, nezahvalnika?! (34- Saba', 17)

59. POGLAVLJE

NAROD AD I GRAD IREM

Zar ne znaš šta je Gospodar tvoj sa Adom uradio, sa stanovnicima Irema, punog palata na stupovima, kojima ravna ni u jednoj zemlji nije bilo. (89- Al-Fadžr, 6-8)

O narodu Ad govori se na nekoliko mjesta u Kur'anu. Hud, a.s., je bio poslanik ovom narodu i pozivao ih je da Uzvišenom Allahu ne pripisuju druga. Unatoč ovim upozorenjima Hud, a.s., narod Ad je nastavio sa tiranijom i pripisivanjem druga Uzvišenom Allahu. Na kraju, narod Ad, koji je živio u veoma lijepom gradu Irem, kojeg su činile raskošne palate visokih stubova, uništen je olujom.

Svi svjetski mediji su, pod naslovima poput "Pronađen raskošni arapski grad", "Otkriven legendarni arapski grad", početkom devedesetih godina proteklog stoljeća izvještavali o veoma značajnom arheološkom otkriću. Ono što ga je činilo još zanimljivijim, jeste činjenica da se ime pronađene iskopine spominje u Kur'anu. Ovo otkriće je označilo poraz za one koji su narod Ad doživljavali kao legendu i koji su mislili da se ostaci tog naroda nikada neće pronaći.

Ruševine grada o kome govori Kur'an pronašao je arheolog amater, **Nicholas Clapp**. Pozivajući se na pisane izvore, Clapp je odlučio pronaći ovaj izgubljeni grad. Nakon dugotrajnog rada na dokazivanju postojanja ovog grada, uspio je uz pomoć NASA-e osigurati satelitsko snimanje područja. Na snimcima su se pojavili tragovi puteva, koje je bilo nemoguće uočiti sa Zemlje, što je Clappu omogućilo otkriće grada.

Od samog početka otkopavanja ruševina, postalo je jasno da je taj srušeni grad pripadao narodu Ad i da su pronađeni stubovi pripadali gradu Irem, pošto su se među zdanjima otkrivenim tokom iskopina nalazili dugi stubovi, na čije se postojanje skreće pažnja u Kur'anu.

Član istraživačke ekipe pod čijom kontrolom se obavljalo iskopavanje, Dr. Juris Zarins, je, isto tako, govorio da visoki stubovi ovaj grad čine posebnim i da se, prema tome, radi o Iremu, koji je pripadao narodu Ad, o kome, dakle, govori Kur'an. Ostali navodi Kur'ana o uništenju naroda Ad također su u skladu s arheološkim otkrićima.

UNIŠTENJE NARODA AD

A Ad uništen vjetrom ledenim, silovitim. (69- Al-Haqqa, 6)

I kad ugledaše na obzorju oblak, koji se prema dolinama njihovim kretao, povikaše: "Ovaj nam oblak kišu donosi!" - "Ne, to je ono što ste požurivali: vjetar koji vam bolnu patnju nosi.

(46- Al-Ahkaf, 24)

Kada su ugledali oblak koji će im donijeti uništenje, narod Ad je mislio da je to kišni oblak. Oluja koja je dolazila podižući pustinjski pijesak, izdaleka ličila je na kišni oblak. Da je narod Ad uništen u prirodnoj katastrofi očito je iz niza kur'anskih ajeta. Nijedna od prirodnih katastrofa, kao što je eksplozija vulkana ili poplava, ne odgovara niti narodu Ad, o kome govori Kur'an, a niti gradu otkrivenom prilikom arheoloških istraživanja. Međutim, snažna pješčana oluja je u potpunom skladu s arheološkim otkrićima. Prvi znak pješčane oluje jeste pješčani oblak, koji se pokreće snažnim vjetrom i koji se uzdiže na visine od nekoliko stotina metara. Upravo, u ajetu se kaže kako je narod Ad primijetio ovaj oblak, ali da je mislio da je to kišni oblak.

Arheološka iskopina, za koju se smatra da predstavlja ostatke grada naroda Ad, pronađena je ispod 12 metara debelog sloja pijeska. A najbitniji dokaz da je narod Ad uništen i pokopan u zemlju pješčanom olujom jeste kur'ansko upozorenje na pješčana brda radi određivanja njihovog mjesta. Ajet u kome se to ističe glasi:

I spomeni brata Adovog, kada je narod svoj na pješčanim brežuljcima (Ahkaf) opominjao - a bilo je i prije njega i poslije njega poslanika: "Klanjajte se samo Allahu, ja, zaista, strahujem da ćete biti u mukama na Velikome danu!" (46- Al-Ahkaf, 21)

Riječ koju smo preveli kao “*pješčani brežuljci*” jeste arapska riječ “ahkaf”. Ta riječ je množina arapske riječi “hikf”, koja znači “*pješčani brežuljak*”. Smatrajući da predstavlja naziv područja u kome je živio narod Ad, pojedini prevodioci su tu riječ navodili bez prevođenja, u njenom originalnom obliku - *ahkaf*. Ako je to i tačno, to ne mijenja činjenicu da ta riječ ima značenje “*pješčanih brežuljaka*” i da je to ime dobilo zbog mnogobrojnih pješčanih brežuljaka koji su se nalazili na tom području.

Na kraju, povijesna i arheološka otkrića podudaraju se sa kur’anskim navodima o narodu Ad i gradu Iremu ispunjenom palačama na stubovima. Kur’an navodi kako su opomene prijašnjim narodima, zapravo pouka nama. Razvoj arheologije kao naučne grane i dolazak do novih otkrića doprinosi dokazivanju istina o kojima Kur’an govori, što je samo jedan od niza neospornih dokaza da je Kur’an Allahova riječ.

Ad se bez ikakva osnova bio na Zemlji uzoholio. “Ko je od nas jači?” - govorili su. A zar nisu znali da je Allah, koji ih je stvorio, jači od njih - a i znamenja naša su poricali. I Mi poslasmo protiv njih, u danima nesretnim, vjetar leden, da bismo im još na ovome svijetu dali da osjete sramnu patnju - patnja na onom svijetu bit će, zaista, još sramnija - i niko im neće u pomoć priteći.

(41- Fussilat, 15-16)

60. POGLAVLJE

TAJNA IMENA HAMAN

“O Hamane,” - reče faraon - “sagradi mi jedan toranj ne bih li stigao do staza.” (40- Al-Mu'min, 36)

“O velikaši,” - reče faraon - “ja ne znam da vi imate drugog boga osim mene, a ti, o Hamane, peci mi opeke i sagradi mi toranj da se popnem k Musaovu Bogu, jar ja mislim da je on, zaista, lažac!” (28- Al-Qasas, 38)

Haman se spominje u nekoliko kur'anskih sura kao neko ko je pomagao i podržavao faraona koji je za sebe tvrdio da je bog. Njemu je faraon u svom sukobu s Musaom a.s. naredio da mu podigne visoku kulu kojom će se popeti do Musaovog boga.

Francuski naučnik prof. dr. Maurice Bucaille je u skorije vrijeme napisao knjigu pod nazivom “*Musa i Egipat*”. U ovoj knjizi se govori o korištenju imena Haman u Kur'anu, o primjedbama koje su u povijesti date na korištenje ovog imena, i o tome da odgonetanje pronađenih natpisa ispisanih hijeroglifima potvrđuje ispravnost kur'anskih navoda.

Ime Haman spominje se i u Starom Zavjetu i ime je jednog perzijskog vladara, što je sasvim druga osoba od one na koju aludira Kur'an. Lovci na greške, koji nastoje pronaći proturječnosti i greške u Kur'anu, tvrdili su kako je Kur'an pogrešno prepričan Stari Zavjet, a kao dokaz su navodili način korištenja imena Haman. (Ime Haman se u Kur'anu spominje na 5 mjesta.) Ovi ljudi, koji misle da je Kur'an ljudsko djelo, isticali su da je osoba (Muhammed, a.s.) za koju tvrde da je pisala Kur'an, napravila greške prilikom prepričavanja.

ŠEF KAMENOLOMA

Jean François Champollion, francuski egiptolog i jedan od pionira u izučavanju starog Egipta poznat je po tome što je dešifrirao hijeroglifne 1822 godine i pročitao kamene ploče iz Rosette ispisane hijerotskim (svećeničkim pismom) i demotskim (pismom za svakodnevnu upotrebu) pismom. Hijeroglifi su napokon pročitani i napravljene liste imena. U muzeju Hof u Beču objašnjava se Hamanova bliskost faraonu (Vidi: Walter Wreszinski, *Aegyptische Inschriften aus dem K. Hof Museum in Wien*, 1906, J. C. Hinrichs Buchhandlung). A u rječniku *Kraljevske liste* ime "Haman" ubilježeno je kao "šef radnika kamenoloma", kako se to ističe i u kur'anskoj suri "Al-Qasas" (Vidi: Hermann Ranke; *Die Agyptischen Personennamen, Vierzeichnis der namen*, Verlag Von J. J. Augustin in Glückstadt, Band I, 1935).

Maurice Bucaille ime "Haman" dao je jednom francuskom stručnjaku za Egipat, uz objašnjenje da je to uzeto sa jednog arapskog rukopisa iz VII stoljeća. (Ne spominjući da se to ime spominje u Kur'anu i ističući da je to arapski rukopis iz VII stoljeća Bucaille je želio vidjeti reakcije ovog egiptologa.) Egiptolog je rekao da je nemoguće da se jedan takav podatak nađe u arapskom rukopisu iz VII stoljeća, ali je rekao da će pogledati listu imena faraonovog dvora, a dr. Maurice Bucaille je predložio da konsultira Rankeov *Dictionary of Personal Names of the New Kingdom*. Bucaille, je u njemačkoj transliteraciji hijeroglifa pronašao da je Haman bio šef radnika kamenoloma. Štaviše, ime Haman uklesano je i na jednom spomeniku koji se danas nalazi u Beču. A činjenica da je ime Haman pisano s razmacima ukazuje na njegov značaj kod faraona. (Egipćani su riječi uvijek pisali sastavljeno, osim u izuzetnim slučajevima.)

Iz svega ovoga jasno je da svaki prigovor na kur'anske navode neutemeljen i netačan. Štaviše, kada se istraži detalj na koji se daje prigovor, otkrije se još jedan fenomen Kur'ana. Nemoguće je da se ime Haman slučajno i proizvoljno našlo u Kur'anu. Nemoguće je da bilo ko, osim Uzvišenog Allaha, ovu riječ na ovaj način smjesti u Kur'an, da se svaka riječ savršeno i na mjestu koristi.

61. POGLAVLJE

DREVNI EGIPAT I FARAONOVO TIJELO

I Musa reče: "O faraone, ja sam poslanik Gospodara svjetova!"
(7- Al-A'raf, 104)

"Tražimo vladarevu čašu" - odgovoriše... (12- Yusuf, 72)

Istraživanja provedena o Egiptu, saznanja do kojih se došlo u vezi s faraonima i odgonetnuti natpisi hijeroglifa podržavaju ono što se u kur'anskim kazivanjima o Musau, a.s., navodi o Egiptu i faraonu, te predstavljaju potpuni sklad između detaljnog kur'anskog kazivanja i povijesnih činjenica.

Kur'an u vrijeme Jusufa, a.s., spominje vladara pod imenom "melik". Arapska riječ "melik" znači vladar ili kralj. Međutim, vladar za vrijeme Musaa, a.s., spominje se sa titulom faraon.

Upotrebu riječi faraon *Encyclopaedia Britannica* objašnjava na sljedeći način: "Riječ "per'aa: velika kuća" iz egipatskog jezika, zapravo je bilo ime dvora u starom Egiptu. Međutim, od novog kraljevstva (počinje od 18. dinastije: 1539-1292 p.n.e.) do 22. dinastije (945-730 p.n.e.) počinje se koristiti kao počasna titula. Kasnije je evoluirala i postala titula kralja. Ali, prethodno se uopće nije koristila." Kao što se vidi, velika preciznost kur'anskog izraza vidljiva je i u činjenici da je egipatskog vladara iz vremena Musa, a.s., Kur'an predstavljao kao faraona, a da je egipatskog vladara iz starijeg vremena, iz perioda Jusufa, a.s., predstavljao kao "melika".

Encyclopaedia Britannica o faraonima još kaže: "Pored božanstvenog statusa, faraon je posjedovao i magijske moći. Zmija na kruni bacala je vatru na neprijatelje, a na vojnom polju bi uspijevaio poraziti na hiljade neprijatelja. U njega se vjerovalo kao u boga koji je svemoguć, sveznajući, koji kontrolira prirodu i koji uzrokuje plodnost."

Najbitniji izvor navoda enciklopedije "Britannica" jesu podaci do kojih se došlo iz hijeroglifa. Međutim, ne treba gubiti iz vida da su hijeroglifi zaboravljeni od 3. stoljeća p.n.e. i da su otkiveni mnogo kasnije. Dakle, hijeroglifi, koji su zaboravljeni od oko 1000 godina prije objave Kur'an'a, otkriveni su i dešifrirani više od 1000 godina nakon objave Kur'ana.

Ono što se desilo između faraona i Musa, a.s., Kur'an iznosi opširno i to navodeći detalje koji se ne nalazi ni u Starom, a niti u Novom Zavjetu. Objašnjenja u vezi sa zmijama, skretanje pozornosti na čarobnjaštvo tog vremena, proglašenje faraona za božanstvo u skladu je sa saznanjima o faraonima do kojih se došlo dešifriranjem hijeroglifa.

IPUVEROV PAPIRUS POTVRĐUJE KUR'ANSKE AJETE

Početak XIX stoljeća u Egiptu je pronađen papirus koji datira od perioda Srednjeg Kraljevstva. Poslije je prenesen u holandski muzej Leiden, gdje ga je 1909. godine preveo A. H. Gardiner. Cijeli sadržaj papirusa moguće je naći u knjizi *Admonitions of an Egyptian from a heiratic papyrus in Leiden*. Papirus objašnjava katastrofe koje su zadesile Egipat, poput suše i gladi, te bijeg robova (mislimo da se to odnosi na Sinove Israilove) iz Egipta. Iz papirusa je jasno da je njegov pisac, Ipuver, bio svjedok tih dešavanja. Sada ćemo usporediti nekoliko numeriranih dijelova iz papirusa sa kur'anskim ajetima:

IPUVEROV PAPIRUS:

10: 3-6 *Uništen je donji dio Egipta. Cijeli dvor je ostao bez posla. Svega što je uskladišteno: pšenice i ječma, guski i riba, nestalo je.*

10: 6-3 *Tako su na svim mjestima uništeni usjevi.*

2:10 *Rijeka je obojena krvlju.*

2: 5-6 *Nesreća je na sve strane. Sve je umazano krvlju.*

3: 2 *Zlato i lapis, srebro i malahit, karneol i bronza... sve na vratovima robova.*

KUR'ANSKI AJETI:

I Mi smo faraonov narod gladnim godinama i nerodicom kaznili, da bi se opametili. (7- Al-A'raf, 130)

Zato smo Mi na njih slali i poplave, i skakavce, i krpelje, i žabe, i krv - sve jasna znamenja, ali su se oni oholili, narod zlikovački su bili. (7- Al-A'raf, 133)

I Mi ih izvedosmo iz vrtova i rijeka, iz riznica i dvoraca divnih. Eto tako je bilo, i Mi dadosmo da to naslijede sinovi Israilovi. (26- Aš-Šu'ara', 57-59)

Kur'ansko kazivanje da su faraon i njegov narod bili kažnjen glađu i ostalim nedaćama u potpunom je skladu sa navodima Ipuverovog papirusa. Kur'an kaže da je, kao dokaz da je pogrešno negirati Musaa, a.s., poslao krv kao nevolju faraonovom narodu (isto to se kaže i za poplave, skakavce, krpelje i slično). Na papirusu se, isto tako, govori o tome da su rijeke i sva mjesta bila umazana krvlju.

Rezultati dosadašnjih istraživanja pokazali su da crvenilo iz slike rijeke obojene krvlju mogu prouzročiti protozoi, zooplanktoni, slatki i slani planktoni ili dinoflagelati. Zbog toga što je prouzročilo proizvodnju toksina koji, uništavanjem kisika u vodi, predstavlja otrov za živa bića, sve ovo je, isto tako, dovelo i do neupotrebljivosti riječne vode, a uništenja živih bića u rijekama.

Istraživači ovog pitanja su vidjeli mogućnost jednog ovakvog scenarija za nastanak katastrofe o kojoj govori Kur'an: *"Trovanjem Nila dolazi do pomora ribe i tako Egipćani ostaju bez jedne značajne životne namirnice. U međuvremenu, su se i žabe, čija jaja ribe više nisu jele, prekomjerno namnožile i okupirale područje, ali su kasnije, trovanjem, i one uginule. Smrt riba i žaba je učinila da, pored rijeke, bude zatrovana i plodonosna zemlja. Izumiranje žaba je, pak, prouročilo prekomjerno razmnožavanje skakavaca i pšeničnih moljaca."*

Ovo objašnjenje je, naravno, zamišljeni scenario. Ne znamo da li se tako dogodilo ono o čemu Kur'an govori; nemamo nikavih dokaza koji bi to potvrđivali. Međutim, ovaj zamišljeni scenario nam može dati određene naznake u vezi s odvijanjem događaja o kojima govori Kur'an.

U svakom slučaju, Ipuverov papirus kazuje da je faraonov narod zadesilo mnogo nevolja, glad, krv, o čemu govori Kur'an, da su ljudi (Sinovi Israilovi), koje su faraonovi ljudi držali kao robove, postali nasljednici onoga što su posjedovali njihovi robovlasnici, a to se, kao što je vidljivo i iz citiranih ajeta, nalazi u Kur'anu.

FARAONOVO TIJELO: DOKAZ ZA KOJI VEĆINA NE ZNA

I Mi prevedosmo preko mora sinove Israilove, a za petama su im bili faraon i vojnici njegovi progoneći ih ni krive ni dužne. A on, kad se poče daviti, uzviknu: "Ja vjerujem da nema boga osim Onoga u kojeg vjeruju sinovi Israilovi i ja sam musliman!" "Zar sada, a prije si neposlušan bio i razdor sijao?! Danas ćemo izbaviti samo tijelo tvoje da bi bio poučan primjer onima poslije tebe"- ali mnogi ljudi su ravnodušni prema Našim poukama. (10- Yunus, 90-92)

Kada je bio siguran da će umrijeti, faraon povika da vjeruje u Boga kojeg obožavaju sinovi Israilovi i da je musliman. (Kur'an govori da su svi vjerovjesnici propagirali islam i da su, prema tome, bili muslimani. Danas se, međutim, riječ musliman koristi u ograničenom značenju i njom se obilježavaju samo sljedbenici Muhammeda, a.s.) Međutim, ovo pokajanje faraona, koji je vidio da ga neizbiježno očekuje smrt, Uzvišeni Allah nije prihvatio. Uporedo s time Allah kaže da će izbaviti samo njegovo tijelo kako bi bilo pouka onima koji dođu poslije njega. Sasvim je nemoguće da je u vrijeme Muhammeda, a.s., ili u kasnijim stoljećima bila prihvaćena mogućnost da će se pronaći hiljadama godina staro sačuvano ljudsko tijelo i da će se raditi o faraonu. Ova kur'anska formulacija predstavlja fenomen, ali je isto tako bitno i to što Kur'an ističe da su, unatoč ovom jasnom fenomenu, mnogi ljudi ravnodušni prema tome. Zar nije tačna ova slika koju vidimo svojim očima? Doista je mnogo Allahovih znakova, doista je većina ljudi ravnodušna prema njima!

U periodu objave Kur'ana tijela svih faraona nalazila su se mumificirana i sakrivena u Dolini Kraljeva na obali rijeke Nil. Ova tijela, ove mumije, otkrivene tek u XIX stoljeću, danas se čuvaju kao najvredniji muzejski eksponati.

Može se raspravljati o tome koji je faraon o kome se govori u Kur'anu, ali bilo koji da je, tijelo tog faraona danas se nalazi u Kairskom muzeju, u Salonu mumija i otvoren je za posjetitelje. (Pretpostavlja se da bi Ramses II ili njegov sin Merneptah mogao biti faraon iz perioda za koji se misli da je živio Musa, a.s. Na tijelu Merneptaha vidljivi su tragovi smrtonosnih udaraca. Ima onih koji smatraju da su ti tragovi nastali usljed gušenja ovog faraona u moru, da je, nakog što se ugušio, tijelo ovog faraona more izbacilo na obalu i da su, kao što su to radili i s tijelima ostalih faraona, Egipćani mumificirali tijelo ovog faraona. Raspoloživi povijesni pokazatelji nedovoljni su da bi se moglo precizno reći kako je on umro. Međutim, nije otkrivena ni neka protivrječnost između smrti faraona o kome govori Kur'an i ovog tijela.)

Tijela faraona iz Doline Kraljeva otkrivena su između 1881. i 1898. godine nakon što su 3000 godina ležala u grobnicama). Zar nije bilo potrebno da se pronađe ovo tijelo, obzirom da je Kur'an rekao da će faraonovo tijelo biti dokaz? Bilo je potrebno... Dobro, šta se dogodilo? Kao i uvijek, opet se dogodilo ono što je Kur'an najavio, što je bilo potrebno... Tijelo je pronađeno... nakon 3000 godina... Dobro, a šta je s kur'anskom konstatacijom da su "*mnogi ljudi ravnodušni prema Allahovim poukama*"? To vi ispitajte; pitajte to ljude iz svoje okoline... Koliko su ljudi zainteresirani i koliko su upućeni u Allahove dokaze?

62. POGLAVLJE

ZNAKOVI IZ STAROG ZAVJETA

Oni kojima smo dali Knjigu znaju Poslanika kao što sinove svoje znaju, ali neki od njih doista svjesno istinu prikrivaju.

(2- Bekare, 146)

U ovom poglavlju knjige razmatrat ćemo poglavlja iz Starog Zavjeta za koje smatramo da sadrže aluziju na poslanstvo našeg Vjerovjesnika Muhammeda, a.s., mjesto gdje je živio i objavu koju je donio.

Veći dio knjige bavio se do sada kur'anskim fenomenima koji su u vezi s prirodnim naukama, kao što su fizika, hemija, geologija i biologija. Naglasili smo da filozofska pitanja, koja smo obradili u četiri poglavlja, čine zasebnu kategoriju, kao i četiri poglavlja koja se zasnivaju na arheološkim istraživanjima. Na isti način, može se shvatiti kako ovo poglavlje knjige, koje sadrži upozorenja iz Starog Zavjeta, i naredno poglavlje, koje, pak, sadrži upozorenja iz Novog Zavjeta, čine zasebnu kategoriju. Jedna kategorija se zasniva na otkrićima prirodnih nauka, koje se zasnivaju na eksperimentima i promatranjima, druga na racionalnim spekulacijama, treća na ograničenim povijesnim detaljima, a kategorija koju čine ova dva poglavlja, zasniva se na upozorenjima iz Starog i Novog Zavjeta, koje treba pažljivo analizirati. Kur'an govori kako su, izvrćući smisao riječi i zamjenom njihovih mjesta, židovi iskrivili pravu vjeru. Židovi su, isto tako, i upozorenja koja se odnose na Muhammeda, a.s., htjeli izmijeniti i preusmjeriti na druga značenja. Na taj način su pripadnici Knjige, koji su izvrtali značenje riječi i iskrivljavali postojeće značenje, otežali razumijevanje tumačenja koja aludiraju na našeg Vjerovjesnika. Kur'anski ajeti koji ističu ovu činjenicu su sljedeći:

Ima jevreja koji izvrću smisao riječima i govore uvijajući jezicima svojim i huleći pravu vjeru... (4- An-Nisa', 46)

...koji smisao riječi s mjesta njihovih izvrcu i govore: “Ako vam se ovako presudi, onda pristanite na to, a ako vam se ne presudi, onda nemojte pristati!”... (5 - Al-Ma'ida, 41)

Nastojanja židovskih svećenika, koji nastoje osporiti našu vjeru, da pogrešno tumače postojeća upozorenja u vezi s njom koja se nalaze u Starom Zavjetu, činjenica je koja datira još od vremena Muhammeda, a.s. U ajetu što smo ga citirali na početku ovog poglavlja kaže se da, unatoč tome što veoma dobro znaju vjerovjesništvo Muhammeda, a.s., neki od onih kojima je data Knjiga (židovi i kršćani) prikrivaju istinu. Opet, u Kur'anu se kaže da Tevrat i Indžil (Stari i Novi Zavjet) nagovještavaju dolazak našeg Vjerovjesnika. Naša je dužnost da, analizirajući Stari i Novi zavjet, pronađemo postojeće znakove i upozorenja. U ova dva poglavlja ćemo iznijeti njihove dijelove, za koje pretpostavljamo da nagovještavaju dolazak našeg Vjerovjesnika, a do kojih smo došli zahvaljujući istraživanjima stručnjaka, kao i našim vlastitim trudom.

SVI SU VJEROVJESNICI PROPAGIRALI ISLAM

Sve vjerovjesnike od Adema, a.s., Kur'an predstavlja kao muslimane. Riječ “musliman” označava onoga ko je *predan Uzvišenom Allahu*. Osim toga, ova riječ označava još i “*mir*” i “*biti u sigurnosti*”. Prema zaključku do kojeg su došli stručnjaci za semitske jezike, hebrejska riječ “šalom” i arapska riječ “islam” (riječ “selam” potječe od istog korijena) potječu od istog korijena semitske riječi “šlama” i imaju isto značenje. Danas se riječi “musliman” i “islam” koriste isključivo za sljedbenike i vjeru posljednjeg Vjerovjesnika, Muhammeda, a.s. Značenje ovih riječi je, dakle, ograničeno, premda one imaju šire značenje. Ove pojmove, koje koristi Kur'an, na sljedeći način susrećemo u Starom Zavjetu:

Ali o proroku koji proriče mir možeš istom kad se ispuni njegova proročka riječ znati da ga je zaista Jahve poslao.

(Stari Zavjet, Jeremija, 28- 9)

Vidjeli smo da ova riječ koja je prevedena sa “mir” u originalnom jeziku Starog Zavjeta ima isto značenje kao i “islam”. Povijesno gledano, nakon Musaa, a.s., postoje dva vjerovjesnika koji su propovijedali

1. Allahovo postojanje,
2. obožavanje jedino Allaha, dž.š.,
3. priznavanje svih vjerovjesnika,
4. vjeru u budući svijet,
5. uzorno vladanje
6. suprotstavljanje ubijanju i krađi i
7. staranje o iznemoglim i siročadima i zahvaljujući kojima su se ta načela proširila širom svijeta.

Jedan od tih vjerovjesnika je Isa, a.s., a drugi je naš Pejgamber, Muhammed, a.s. Navodi Starog Zavjeta govore da će prorok, koji propovijeda mir, svoju misiju potvrditi kada se ispuni njegova proročka riječ. Zbog onoga što je propovijedaao naš Vjerovjesnik milijarde ljudi je zavoljelo Uzvišenog Allaha, povjerovalo u neograničenost Njegove moći; a ispravnost svega navedenog u Knjizi koju je Allah objavio Muhammedu, a.s., osvjedočilo se povijesnim tokom i razvojem nauke. Nigdje u Starom Zavjetu nije rečeno da poslije Musaa, a.s., neće doći Vjerovjesnik. Onaj ko vjeruje u Stari Zavjet istinitost vjerovjesništva Muhammeda, a.s., može shvatiti čak iz citiranog navoda. Povrh toga, Stari Zavjet navodi da će dolazeći vjerovjesnik (prorok) propagirati mir (islam), a islam se, od svih vjerovjesnika, najviše dovodi u vezu sa Muhammedom, a.s.

ALUZIJA NA IME “MUHAMMED”

Jer ovako govori Jahve nad Vojskama: ‘Zamalo, i ja ću potresti nebesa i zemlju, i more i kopno. Potrest ću sve narode da dođe blago svih naroda, i slavom ću napunit ovaj Dom’ - kaže Jahve nad Vojskama. ‘Moje je zlato, moje je srebro’ - riječ je Jahve nad Vojskama. ‘Slava ovoga drugog Doma bit će veća nego prvoga’ - riječ je Jahve nad Vojskama. ‘I na ovom ću mjestu dati mir’ - riječ je Jahve nad Vojskama.’ (Stari Zavjet, Hagaj, 2, 6-9)

Riječ “himada”, koja se spominje u 7. rečenici originalnog teksta citiranog dijela poglavlja “Hagaj”, potječe od korijena “H-M-D”, koji je isti sa korijenom imena Muhammed u arapskom jeziku i generalno ima isto i značenje. Na taj način se ime “Muhammed” ili riječ koja ima

isto značenje, spominje u kontekstu s jednim veličanstvenim događajem iz budućnosti. Šta može biti veličanstvenije od dolaska vjerovjesnika, Muhammeda, a.s., koji dolazi nakon Starog Zavjeta i koji će srca milijardi ljudi usaditi uvjerenje i ljubav prema Uzvišenom Allahu?! Povrh toga, vidjeli smo da riječ “šalom” (*mir*), koja se spominje u 9. rečenici citata dolazi od istog korijena i ima isto značenje kao i riječ “islam”. Oni koji Stari Zavjet ne mogu pratiti na hebrejskom jeziku ne mogu se uvjeriti u etimološku vrijednost riječi “himada”, koja je prevedena kao “blago”.

VJEROVJESNIK POPUT MUSAA, A.S.

Podignut ću im proroka između njihove braće, kao što si ti. Stavit ću svoje riječi u njegova usta da im kaže sve što mu zapovjedim. A ne bude li tko poslušao mojih riječi što ih prorok bude govorio u moje ime, taj će odgovarati preda mnom.

(Stari Zavjet, Ponovljeni Zakon, 18, 18-19)

U poglavlju Ponovljeni Zakon iz Starog Zavjeta upozorava se na vjerovjesnika koji će doći kasnije. Kršćani govore kako se to upozorenje odnosi na Isaa, međutim zbog toga što s mnogo aspekata više podsjeća na Musaa, a.s., nego na Isaa, a.s., moguće je da se ovo upozorenje odnosi i na našeg Vjerovjesnika, Muhammeda, a.s. Možda čak sadrži upozorenje i na Isaa, a i na Muhammeda, a.s., istovremeno. Uzvišeni Allah najbolje zna.

S obzirom da je potomak jevreja, izvjesno je da se radi o Isau a.s., iako Arapi i jevreji potječu od istih predaka. Michael Hammer sa univerziteta Tucson Arizona i nekoliko njegovih kolega sa Izraelskog univerziteta analizirali su 18 dijelova Y hromosoma od 1371 osobe. Među tim osobama, koje su dolazile iz 29 različitih zajednica, bile su osobe iz sedam židovskih, iz pet arapskih i 16 nesemitskih zajednica. Istraživanje je pokazalo da su u međusobnom srodstvu židovi i Arapi, koji su dolazili iz različitih oblasti: iz Evope, Sjeverne Afrike, Iraka, Irana, Jemena, Etiopije, iz Palestine, Libana, Sirije, Izraela, Saudijske Arabije i dr. Ovaj rad je značio naučnu potvrdu da je Ibrahim, a.s., bio zajednički predak i sinova Israilovih i Arapa.

Vraćajući se navodima iz poglavlja Ponovljeni Zakon, možemo iznijeti niz osobina po kojima Muhammed, a.s., više liči na Musaa, a.s., nego na Isaa, a.s. Poznato je da su i Musa, a.s., a i Muhammed, a.s., za vrijeme svojih života uspostavili vlast u svojim zajednicama i da su formirali određenu državnu strukturu. Taj slučaj nije i sa Isaom, a.s., jer su ovakvu strukturu kršćani uspostavili tek nakon njegove smrti.

Nama, koji znamo da su vjerovjesnici bili ljudi koji su prenosili zajedničku poruku, teško je reći koji od vjerovjesnika, da li Isa, ili Muhammed, a.s., više odgovara navodima iz citata. Međutim, velika je protivrječnost to što Crkva, koja je Isaa, a.s., uvrstila u Sveto Trojstvo, tvrdi da je ova formulacija iz poglavlja Ponovljenog Zakona podesna za najavu dolaska Isaa, a.s. To je zato što, praveći od Isaa boga i govoreći da je umro radi grijeha cijelog čovječanstva, Crkva dovodi Isaa u položaj drukčiji od svih ostalih vjerovjesnika.

Nemoguće je da kršćanin, koji prihvata ovaj stav, kaže kako Musau, a.s., više sliči Isa, nego Muhammed, a.s.

Osim toga, posebnu pažnju želimo skrenuti na formulaciju sadržanu u 18. i 19. rečenici citiranog dijela Ponovljenog Zakona: naglašava se da će budući vjerovjesnik "govoriti u ime Boga". Jedna od najzanimljivijih specifičnosti Kur'ana i što ga odvaja od ostalih knjiga jeste činjenica da 113 od 114 njegovih poglavlja počinje bismilom, odnosno riječima "Bismi-llah-ir-rahman-ir-rahim", a što u prijevodu znači "U ime Boga Milostivog, Samilosnog". Ova odlika Kur'ana, objavljenog Muhammedu, a.s., u skladu je s navodom Starog Zavjeta da će budućem vjerovjesniku biti date Božije riječi i da će ih on dostavljati "u ime Boga".

UPOZORENJE NA MJESTO POSJEĆIVANJA MUHAMMEDA, A.S.

Ovo je blagoslov kojim Mojsije - čovjek Božji - blagoslovi Izraelce pred svoju smrt. (2) Reče on: "Dođe Jahve sa Sinaja, sa Seira im se pokaza i s gore Parana zasja. Zbog njih dođe od kadeških zborova, sa svoga juga sve do Obronaka."

(Stari Zavjet, Ponovljeni Zakon, 33, 1-2)

Doista je interesantna Musaova, a.s., molitva pred smrt: (1) Sinaj, koja se spominje u ovoj molitvi, ime je gore na koju je se popeo Musa, a.s.; (2) Seir je planina na koju se popeo Isa, a.s., a (3) Paran je gora koju je posjećivao Muhammed, a.s. Ova formulacija je, u isto vrijeme, i svojevrsni dokaz da Stari Zavjet (Tevrat) priznaje Isaa i Muhammeda, a.s., koji će doći nakon njega. Kako god je Kur'an naknadno priznao ostale vjerovjesnike, Musaa i Isaa, a.s., Tevrat je to uradio prethodno.

ODABRANI ROB OD NARODA KEDAR

Ono što se u 42. poglavlju Izaije Starog Zavjeta iznosi u vezi sa budućim događajima, ima značajne podudarnosti sa događajima vezanim za Muhammeda, a.s. I zbog toga što je uništio kipove (8), i što je uspostavio pravdu još za vrijeme svoga života (3 i 4), i što je od duha (Džebraila) primao objavu (1), i svojim besprijekornim moralom i držanjem (2 i 3), i što je bio svjetiljka ljudima, što je izliječio zasljepljenja srca (6 i 7), i što je ljudima dostavio Kur'an, novu Objavu (10) i zbog toga što potječe od Kedara, loze Ibrahima, a.s., i njegovog sina Ismaila, a.s., (11) naš Vjerovjesnik, doista, pokazuje potpunu sličnost sa svim navodima Starog Zavjet, koji se odnose na budućeg vjerovjesnika:

Evo Sluge mojega koga podupirem, mog izabranika, miljenika duše moje. Na njega sam svoga duha izlio da donosi pravo narodima. (2) On ne viče, on ne diže glasa, niti se čuti može po ulicama. (3) On ne lomi napuknutu trsku niti gasi stijenj što tinja. Vjerno on donosi pravdu, (4) ne sustaje i ne malakše dok na zemlji ne uspostavi pravo. Otoci žude za njegovim naukom. (5) Ovako govori Jahve, Bog, koji stvori i razastrije nebesa, koji rasprostrije zemlju i njeno raslinje, koji dade dah narodima na njoj i dah bićima što njome hode. (6) Ja, Jahve, u pravdi te pozvah, čvrsto te za ruku uzeh; oblikovah te i postavih te za Savez narodu i svjetlost pucima, (7) da otvoriš oči slijepima, da izvedeš sužnje iz zatvora, iz tamnice one što žive u tami. (8) Ja, Jahve mi je ime, svoje slave drugom ne dam, niti časti svoje kipovima. (9) Što prije prorekoh, evo, zbi se, i nove događaje ja naviještam, i prije negoli se pokažu, vama ih objavljujem. (10) Pjevajte Jahvi pjesmu

novu, i s kraja zemlje hvalu njegovu, neka ga slavi more sa svim što je u njem, otoci i njihovi žitelji! (11) Nek' digne glas pustinja i njeni gradovi, nek' odjeknu naselja gdje žive Kedarci! Nek' podvikuju stanovnici Stijene, neka kliču s gorskih vrhova!
(Stari Zavjet, Izaija, 42, 1-12)

Sličnost Muhammeda, a.s., s citiranim navodima iz Starog Zavjeta shvatit će svi oni koji pažljivo pročitaju taj dio. Veoma bitno je i to što se naglašava da su to događaji koji se nagovještavaju (9), odnosno koji će se desiti u budućnosti. Dakle, ova radosna najava nije se dogodila u vrijeme Musaa, a.s., a ni prije. Veoma je interesantno i to što se u 17. rečenici istog poglavlja (Izaija 42) spominje sud idolopoklonika koji su se uzdali u svoje kipove.

Jednom pažljivom analizom, u Starom Zavjetu se može naći još niz upozorenja na dolazak našeg Vjerovjesnika. Kako god kur'anske navode potvrđuje niz naučnih grana - od embriologije do astronomije, od geologije do arheologije - njegovu istinitost potvrđuju i upozorenja Starog Zavjeta.

O sljedbenici Knjige, zašto u Allahove dokaze ne vjerujete, a da su istina, dobro znate? O sljedbenici Knjige, zašto istinu neistinom zamračujete i svjesno istinu krijete?
(3- Ali 'Imran, 70-71)

63. POGLAVLJE

ZNAKOVI IZ NOVOG ZAVJETA

O sljedbenici Knjige, došao vam je poslanik Naš da vam ukaže na mnogo šta što vi iz Knjige krijete, i preko čega će i preći. A od Allaha vam dolazi svjetlost i Knjiga jasna. (5- Ma'ida, 15)

Kur'an govori kako kršćani prikrivaju mnoge istine sadržane u Indžilu (Novom Zavjetu). Jedan dio tih istina jesu kazivanja Novog Zavjeta koja najavljuju dolazak našeg Vjerovjesnika, Muhammeda, a.s. U ovom poglavlju ćemo analizirati kazivanja Novog Zavjeta koja najavljuju dolazak našeg Vjerovjesnika i način na koji je to prikriveno.

Tri velike svjetske vjere, kojima pripada više od polovine ukupne svjetske populacije, izuzev određenih razlika u načinu ispoljavanja vjere, nose istu poruku. Tri velike svjetske vjere su suglasne u najbitnijim tačkama, a, prije svega, u zagovaranju Božije jednoće, neobožavanju ničega mimo Boga, u vjeri u Božiju moć i neograničeno znanje. Isto tako, vjerovanje u buduću svijet, kao jedno veoma bitno vjerovanje, zajedničko je ovim vjerama. Sličan je pristup i u općim moralnim pitanjima poput zaštite ljudskog života i imovine i udjeljivanja siromasima, te spominjanja Boga, zahvale i molitve u određenim vremenima.

Fanatičnost u svakoj vjeri dovodi do njenog iskrivljavanja i narušavanja originalnosti. Kur'an nas posebno upozorava na takve ljude koji se pojavljuju pod krinkom vjerskih autoriteta i koji narušavaju originalnost vjere (Vidi: 9- At-Tawba 31 i 34, 5- Al-Ma'i-da 13, 2- Bekare 75). Rečeni problem nije predmet izlaganja ove knjige jer kompleksnost teme zahtijeva studioznu analizu u zasebnom djelu. Ukratko, recimo da je zajednička odlika tih fanatika iskrivljavanje poruka iz Svete Knjige, proglašavanje vjerovjesnika za Božijeg sina i vjerskih autoriteta svecima, posvećivanje knjiga – izvora patvorene vjere.

Kada se vjere riješe svojih fanatika (inšaallah), bolje ćemo shvatiti da daju istu poruku. Način postizanja tog cilja nije tema ove knjige.

Kao prva velika objava, Tevrat (Stari Zavjet) upozorava na dolazak i Isaa, a.s., a isto tako i na dolazak Muhammeda, a.s. Što se, pak, tiče Indžila (Novog Zavjeta) on potvrđuje Musaa, a.s., a ukazuje na dolazak Kur'ana. Kao posljednja Knjiga, Kur'an potvrđuje obje prethodne Knjige. Iz tog razloga fenomeni koje iznosimo u ovoj knjizi i koji dokazuju da je Kur'an Allahova riječ, u isto vrijeme dokazuju da su Tevrat i Indžil također knjige koje je objavio Uzvišeni Allah. (Bez obzira što su, pod utjecajem fanatizma, Tevrat i Indžil izgubili svoju originalnost i što su pojedini njihovi dijelovi izgubili značenja, ne smijemo gubiti iz vida nekadašnju istinitost tih knjiga).

U ovom poglavlju ćemo analizirati saopćenja postojećeg Indžila (Novog Zavjeta) koja najavljuju dolazak našeg Vjerovjesnika, Muhammeda, a.s. Prilikom ovih analiza ne smijemo gubiti iz vida citirani ajet koji govori da kršćani mnogo šta kriju iz Indžila. Ono čega se najviše plaši jedan dio kršćana jeste rušenje vjere u sveto trojstvo i poimanje Isaa, a.s., kao vjerovjesnika koji je ravan svim ostalim vjerovjesnicima. Ukoliko se prizna indžilska najava našeg Vjerovjesnika, ispostavit će se nevjerodostojnost saopćenja koja pretjerano uzvisuju Isaa, a.s. Iz tog razloga, na čelu informacija na čijem prikrivanju Crkva najviše radi jesu indžilska saopćenja koja najavljuju dolazak Muhammeda, a.s. Da bi zaštitila svoj autoritet, pa čak i postojanje, Crkva (Vjera u sveto trojstvo ne nalazi se čak ni u postojećoj, apokrifnoj verziji Novog Zavjeta; riječ je, dakle, o potpunoj izmišljotini Crkve) radi na izvrtanju mnogih formulacija i poruka zastupljenih u Novom Zavjetu. Ne smije se gubiti iz vida činjenica da je Isa, a.s., govorio aramejski, a da su najstariji primjerci Novog zavjeta na starogrčkom i latinskom jeziku. Iz toga proizilazi da je značajan dio iskrivljavanja načinjen prilikom prevođenja Novog Zavjeta na starogrčki i latinski jezik.

NA ŠTA SE ODNOSI RIJEČ PARAKLIT?

A kada Isa, sin Merjemin, reče: “O sinovi Israilovi, ja sam vam Allahov poslanik da vam potvrdim prije mene objavljeni Tevrat i da vam donesem radosnu vijest o poslaniku čije je ime Ahmed, koji će poslije mene doći”. (61- As-Saff, 6)

Kur'an govori da je Isa, a.s., najavio dolazak Muhammeda, a.s. (Oni koji ovu formulaciju direktno ne nalaze u Novom Zavjetu mislili su, pozivajući se i na kur'anski ajet koji kaže da sljedbenici Knjige mnogo šta kriju, da su kršćani uništili ove rečenice Novog Zavjeta koje sadrže tu najavu. To je moguće za jedan dio rečenica. Međutim, istraživanja su pokazala da je, izvrtanjem značenja, jedan dio ovih formulacija pogrešno tumačen, a da se jedan dio ovih najava, zapravo, još uvijek nalaze u postojećem Novom Zavjetu. Tako i analiza Svetih Knjiga dokazuje ispravnost još jednog kur'anskog navoda.)

Kur'an ističe da je riječju “Ahmed”, koja ima značenje “*hvaljen ili najhvaljeniji*”, najavio dolazak našeg Vjerovjesnika. Riječ “Ahmed” dolazi od istog korijena kao i riječ “Muhammed”.

Pojedini analitičari mislili su da riječ “Ahmed” predstavlja lično ime našeg Vjerovjesnika. Mi, međutim, smatramo da je, umjesto vlastitog imena, riječ “ahmed” ispravnije shvatati kao atribut koji, dakle, znači “*hvaljeni, najhvaljeniji*”. To je zbog toga što se ime našeg vjerovjesnika četiri puta spominje u Kur'anu i na svim tim mjestima korišteno je ime Muhammed (Vidi: 3- Ali 'Imran 144, 33- Al-Ahzab 40, 47- Muhammad 2, 48- Al-Fath 29). Ovo je naše mišljenje, ali se ništa ne mijenja ako mislimo da je riječ “ahmed” korištena i kao vlastito ime. U svakom slučaju, riječ “ahmed” ima isto značenje kao i ime “Muhammed” i ima isti korijen “H-M-D”.

Sada ćemo razmotriti kako se, u Novom Zavjetu (Evandjelje po Ivanu), riječima istog značenja kao i riječ “ahmed” najavljuje dolazak našeg Vjerovjesnika. Razgovor koji je, poslije posljednje večere, a prije hapšenja, Isa obavio sa svojim pristalicama (apostolima) spominje se jedino u Evandelju po Ivanu. U preostala tri evandelja (Evandjelje po

Mateju, Evanđelje po Marku i Evanđelje po Luku) ovaj slučaj se uopće ne spominje. Kako objasniti to što se ovaj razgovor, u kome je Isa rekao nešto što se može shvatiti kao oporuka, ne nalazi u preostala tri evanđelja? Da li su, možda, te riječi naknadno ukinute iz ostalih evanđelja? Ovo su navodi Evanđelja po Ivanu:

“Ako me ljubite, zapovijedi ćete moje čuvati. (16) I ja ću moliti Oca i on će vam dati drugoga Branitelja da bude s vama zauvijek.

(Novi Zavjet, Evanđelje po Ivanu 14, 15-16)

Branitelj - Duh Sveti, koga će Otac poslati u moje ime, poučavat će vas o svemu i dozivati vam u pamet sve što vam ja rekoh.

(Novi Zavjet, Evanđelje po Ivanu, 14, 26)

No kažem vam istinu: bolje je za vas da ja odem: jer ako ne odem, Branitelj neće doći k vama; ako pak odem, poslat ću ga k vama. (8) A kad on dođe, pokazat će svijetu što je grijeh, što li pravednost, a što osuda. (Novi Zavjet, Evanđelje po Ivanu, 16, 7-8)

No kada dođe on - Duh Istine - upućivat će vas u svu istinu; jer neće govoriti sam od sebe, nego će govoriti što čuje i navješćivat će vam ono što dolazi. (14) On će mene proslavljati jer će od mojega uzimati i navješćivati vama. (Novi Zavjet, Evanđelje po Ivanu, 16, 13-14)

(Riječ “Branitelj” u turskom prijevodu Novog Zavjeta nije prevedena i navođena je u izvornom obliku – Paraklit. – Op.prev.) Uskoro ćemo razmotriti značenja koja se daju riječi “paraklit”. Najstariji primjerci Evanđelja po Ivanu su na starogrčkom, a ne na aramejskom, kojim je govorio Isa, a.s. Unatoč mogućnostima svakojakih izmijena, iz navedenih rečanica razumijemo sljedeće:

A - Duh Istine, koji će doći, neće govoriti od sebe. (Evanđelje po Ivanu 16, 13) To upravo odgovara Kur'anu, Objavi dostavljenoj našem Vjerovjesniku. Kur'an to ističe na sljedeći način:

On ne govori po hiru svome - to je samo Objava koja mu se obznanjuje. (53- An-Nadžm, 3-4)

B - Onaj koji će doći hvalit će Isaa (Evanđelje po Ivanu 16, 14). Mnogi kur'anski ajeti hvale Isaa, a.s., i potvrđuje njegovo vjerovjesništvo.

C - Onaj koji će doći spominje se zajedno sa Svetim Duhom (Džebail) (Evanđelje po Ivanu 14, 26). U Kur'anu se spominje da je Muhammedu, a.s., Objava dolazila posredstvom Džibrila.

I Kur'an je, sigurno, objava Gospodara svjetova; donosi ga povjerljivi Džibril na srce tvoje, da opominješ na jasnom arapskom jeziku; on je spomenut u knjigama poslanika prijašnjih.

(26- Aš-Šu'ara', 192-196)

D - On će saopćiti da je uzimao sa istog izvora kao i Isa (Evandjelje po Ivanu). Sve ono što je Muhammed, a.s., rekao izvor je Allah, dž.š. Posredstvom Džibrila uzimao je objavu, kao i svi ostali vjerovjesnici.

E - Poučavat će vas svemu (Evandjelje po Ivanu 14, 26). Muhammed, a.s., je putem Kur'ana podučio svemu potrebnome o svakom pitanju, od Allahovog postojanja, ahireta, do uzornog morala.

F - Podsjećat će vas onome što sam ja rekao (Evandjelje po Ivanu 14, 26). Poruke Isaa i Muhammeda, a.s., sadrže iste istine (bez obzira koliko to fanatici iskrivili!)

Kršćani govore da se pojam "paraklit" odnosi na meleka Džibrila. Ako je to tako, zašto se Džibril, koji se spominje na drugim mjestima u Novom Zavjetu, ne spominje pod imenom Paraklit, osim u konkretnom slučaju kada se govori o osobi koja će se pojaviti u budućnosti? U 16. rečenici Evandjelja po Ivanu 14, Isa govori kako će Otac poslati drugog Paraklita, koji će, dakle, biti poput njega. Da li je poput Isaa Muhammed, a.s., koji je čovjek, ili Džibril, koji je melek? Ko, osim našeg Vjerovjesnika, može biti onaj što će doći nakon Isaa, a.s., ko će braniti Isaovo vjerovjesništvo, ko će ljude poučiti svim temeljnim pitanjima – od Allahovog postojanja do postojanja ahireta, koji podučava Objavom koja mu se obznanjuje, a ne po svome hiru?

Prema prof. **Abdulahadu Davudu**, vrlo je vjerovatno da je riječ "paraklit" starogrčki oblik riječi "himda" i "hemida" iz aramejskog jezika, kojim je pričao Isa, a.s. (U prethodnom poglavlju smo vidjeli da se ovom riječju u Starom Zavjetu upozoravalo na našeg Vjerovjesnika.)

Prof. dr. **Maurice Bucaille**, koji kritizira nastojanja da se riječ "paraklit", koja se spominje u Evandelju po Ivanu, tumači kao Sveti Duh (Džibril), na sljedeći način odbija ovo tumačenje, te, pozivajući se na etimologiju starogrčkog jezika, ističe da je "paraklit" (parakletos) Vjerovjesnik, poput Isaa, a.s., koji će doći nakon njega: "*Poučavanje koje se ovdje iznosi, ni u kom slučaju se ne može odnositi na ilham (nadahnuće), kao primarnu dužnost Džibrila (Svetog Duha). Naprotiv, zbog pojma 'širenja' u grčkoj riječi, koja ju determinira, sasvim je očito*

da ona ima svojevrsan materijalni karakter. U tom slučaju, grčki glagoli 'akouo' i 'laleo' definiraju određene materijalne funkcije, te ovi glagoli jedino mogu biti u vezi sa bićem koje posjeduje organe sluha i govora. Prema tome, nemoguće je tvrditi da se ovi glagoli odnose na Sveti Duh (Džebrail). Obzirom da je tako, vidjeti čovjeka koji, poput Isaa, ima sposobnost govora i sluha, u riječi 'Paraklit' iz Evanđelja po Ivanu, rezultat je do kojeg dovodi logično rasuđivanje. Grčki tekst kategorično iziskuje ove sposobnosti. Znači da Isa najavljuje da će poslije njega Bog na Zemlju poslati drugog čovjeka i da će njegova uloga, ukratko, biti uloga Vjerovjesnika koji će čuti Božiji govor i koji će Njegovu poruku prenositi ljudima. Riječi 'Sveti Duh', koje se sada nalaze u postojećem tekstu, nastale su naknadnim svjesnim dopisivanjem. Razlog dodatka jeste mijenjanje prvobitnog značenja jednog dijela koji najavljuje dolazak Vjerovjesnika nakon Isaa, pošto bi vjerovanje u bilo u protivrječnosti s kršćanskim društvom koje želi Isaa za posljednjeg vjerovjesnika."

Prof Abdulahad Davud na sljedeći način etimološki objašnjava značenje riječi "paraklit": "Riječ 'paraklit' jeste iskvareni oblik riječi 'periqlytos', koja i etimološki, a i leksikološki znači 'uzvišene časti, dostojan hvale'. S time u vezi, svjedok sam da se u Alexandreovom djelu Dictionnaire Grec Français ova riječ objašnjava na sljedeći način: ova imenica je složenica od prefiksa 'peri' i riječi 'kleotis', izvedene iz korijena 'hvaliti'. Ova riječ je u potpuno istom značenju sa riječju 'ahmed' koja znači 'najpoznatiji, najhvaljeniji, najuzvišenije časti'. Jedino pitanje koje ovdje treba odgonetnuti jeste pronaći original ove riječi u aramejskom jeziku, kojim se koristio Isa, a.s."

PROROK

On prizna; ne zanjeka, nego prizna: "Ja nisam Krist." (21) Upitaše ga nato: "Što dakle? Jesi li Ilija?" Odgovori: "Nisam." "Jesi li onaj Prorok?" Odgovori: "Ne." (Novi Zavjet, Evanđelje po Ivanu, 1, 20-21)

Jahjau, a.s., (Ivanu Krstitelju) postavlja se tri pitanja i on na sva ta tri pitanja daje negativan odgovor:

1. Jesi li ti Mesih? (Jesi li ti Krist?)
2. Jesi li ti Ilija (Iljas)?
3. Jesi li ti onaj Prorok?

Bilo je onih koji su, pozivajući se na Evanđelje po Mateju, govorili da će Jahja, a.s., (Ivan Krstitelj) biti Iljas, a.s., (Ilija). Ovdje se to spominje na sljedeći način: “Tada razumješe učenici da im to reče o Ivanu Krstitelju.” (Vidi: Evanđelje po Mateju 17, 13). Premda, u navodu iz Evanđelja po Ivanu, Jahja (Ivan Krstitelj) sasvim otvoreno kaže da on nije Iljas (Ilija).

U Evanđelju po Ivanu spominju se tri vjerovjesnika: 1- Krist (Isa, a.s.), 2 - Ilija (Iljas, a.s.) i 3 - Onaj Prorok. Poznato je da je Jahja, a.s., (Ivan Krstitelj) živio u isto vrijeme kada i Krist (Isa, a.s.). U Novom Zavjetu Krist (Isa, a.s.) kaže kako je Ilija došao i da su uradili od njega ono što im se prohtjelo (Vidi: Evanđelje po Mateju 17, 12).

Dobro, ko je onda “Prorok”? Ljudi su očekivali Vjerovjesnika što je naglašeno u Starom Zavjetu, u Ponovljenom Zakonu 18/18 (Analizirali smo to u prošlom poglavlju). To upućuje na činjenicu da je “Prorok” neko drugi mimo Krista. Dobro, ko je taj Prorok, koji će, kako se to navodi u Starom Zavjetu, u Ponovljenom Zakonu 18/18, ljudima dostavljati Božije riječi, koji nije bio došao u vrijeme Krista i koji se razlikuje od Krista? Ne može se, mimo Muhammeda, a.s., pokazati nijedan čovjek koji je ispunio dužnost vjerovjesništva preuzetu od Allaha, dž.š., koji je zauzeo bitno mjesto u povijesti i koji je došao nakon Isaa, a.s.

KAKO PREPOZNATI LAŽNOG PROROKA?

“Čuvajte se lažnih proroka koji dolaze k vama u ovčjem odijelu, a iznutra su vuci grabežljivi. (16) Po njihovim ćete ih plodovima prepoznati. Bere li se s trnja grožđe ili s bodljike smokve? (17) Tako svako dobro stablo rađa dobrim plodovima, a nevaljalo stablo rađa plodovima zlim. (18) Ne može dobro stablo donijeti zlih plodova niti nevaljalo stablo dobrih plodova. (19) Svako stablo koje ne rađa dobrim plodom siječe se i u oganj baca. (20) Dakle: po plodovima ćete ih njihovim prepoznati.” (Novi Zavjet, Evanđelje po Mateju, 7, 15-20)

Nigdje u Novom Zavjetu ne kaže se da nakon Isusa neće doći prorok. Suprotno tome, u Novom Zavjetu se navode sljedeći kriterij za prepoznavanje onih koji nastupe sa tvrdnjom o vjerovjesništvu: “Po njihovim ćete ih plodovima prepoznati.”

Međutim, kada nakon Isusa ne bi došao drugi Vjerovjesnik, onda bi na ovo pitanje Isus mogao odgovoriti skraćenim i kategoričnim odgovorom: "Poslije mene neće doći nijedan Prorok; ko se pojavi s tom tvrdnjom – on je lažov!" Metod koji preporučuje Isus radi prepoznavanja lažnog od pravog vjerovjesnika dovoljan je dokaz da će nakon Isusa doći drugi Vjerovjesnik. A Muhammedovo, a.s., vjerovjesništvo bi kršćanima trebao biti dovoljan dokaz činjenice da će nakon Isusa doći drugi vjerovjesnik. To je zbog toga što se plodovi, poput vjere u Boga, oslanjanja i ljubavi prema Bogu, te formiranje društva koje se ne klanja kipovima, mogu postići jedino i samo uz pomoć vjere objavljene Muhammedu, a.s.

Rabini, sveštenici i svećenici, koji priznaju Novi i Stari Zavjet, natječu se u prikriivanju i iskrivljavanju svih ovih jasnih činjenica i znakova iz Novog i Starog Zavjeta. Nažalost, stavovi Katoličke i Pravoslavne Crkve, koje se niti spominju u Novom Zavjetu, a niti ima upozorenja na njih, stavovi Vatikana, odnosno Pape i arhiepiskopa velikom dijelu kršćanskog svijeta bitniji su od stavova Starog i Novog Zavjeta.

OKUPLJANJE OKO ZAJEDNIČKE RIJEČI

Ni u postojećim primjercima Starog, a niti Novog Zavjeta nema ništa u vezi s vjerom u Sveto Trojstvo. Izvući jedno takvo vjerovanje čak i iz postojećeg Novog Zavjeta apsolutna je besmislica i zabludjelost. Međutim, crkveni komentar vjere toliko je prešao ispred Novog Zavjeta da zvanična saopćenja Crkve Sveto Trojstvo iznose kao najbitniju činjenicu kršćanstva. Da je vjera u Sveto Trojstvo doista toliko bitna, zar se o tom pitanju u Novom Zavjetu ne bi nalazilo na stotine saopćenja i upozorenja? Međutim, nema niti jednog jedinog! Kršćani na isti način prihvataju i Stari Zavjet. Zašto se u Starom Zavjetu ne nalazi ni jedno upozorenje na Sveto Trojstvo? Nećete to naći čak ni ako pažljivo pretražite cijeli Stari Zavjet! Zašto se Sveti Duh (Džibril) u Starom Zavjetu ne ističe kao jedan od trojice? Zašto se nigdje u Starom Zavjetu ne kaže da će u budućnosti doći Božiji sin u ljudskom obliku ili da će doći Božiji odsjaj? Kako je moguće da se ova veoma bitna komponenta vjere ne nalazi u Starom Zavjetu? Zar kršćani ne smatraju da je Stari Zavjet Božija Objava?

Pitanje Oca i Sina, koje se spominje u postojećoj verziji Novog Zavjeta, se, također, tako shvata opet kao rezultat komentara Crkve, pošto se u Novom Zavjetu Bog predstavlja kao Otac svih ljudi, a svi vjernici kao njegova djeca. Dakle, nepristrasni čitalac postojećeg Novog Zavjeta riječ "otac" će shvatiti kao figurativni izraz koji se koristi u značenju "oca cijelog čovječanstva", a riječ "sin" kao figurativni izraz koji se koristi za cijelo čovječanstvo.

Da budete sinovi svoga oca koji je na nebesima...

(Novi Zavjet, Evanđelje po Mateju, 5, 45)

Mislimo da se termin, koji se u Isaovom aramejskom jeziku koristio u značenju 'Bog, Gospodar svih ljudi', na starogrčki jezik preveo sa "Otac", a da je riječ u značenju "poslušnog roba" prevedena kao "Sin". A izvor ovakvog prijevoda su svećenici koji su, bez ikakve sumnje, nastojali usaditi ovu svijest. Svoju pretpostavku ne možemo dokazati zato što ne posjedujemo Novi Zavjet na aramejskom jeziku. Međutim, način korištenja ovih riječi u postojećem Novom Zavjetu potvrđuje našu tvrdnju. Riječ "abb", koja se iz semitskih jezika prevodi kao "otac", ima, isto tako, i značenje "neko ko je povod". Možda je ovo značenje u originalnom jeziku jedan od razloga pogreške načinjene usljed prevođenja. (Prema jednoj tvrdnji, oni što su prvi put Novi Zavjet sa semitskog prevodili na latinski jezik su u riječi "Al-Albar", koja se koristila za Boga i koja ima značenje "izvor razuma, sveznanje", nalazili sličnost sa riječju "Ab, Abra, Abba", te su je prevodili sa "Pap, Papa", koja znači "Otac".) Smatramo da su ovu pogrešku kršćanski svećenici svjesno učinili. Kršćanski vjerski autoriteti, koji su ušutkali oponente na Nicejskom Koncilu su, nakon tog Koncila, vidno nametnuli pogrešno poimanje i vjeru u Oca i Sina. Završit ćemo ovo poglavlje citiranjem dva kur'anska ajeta:

Oni, pored Allaha, bogovima smatraju svećenike svoje i monahe svoje i Mesiha, sina Merjemina, a naređeno im je da se samo jednom Bogu klanjaju - nema boga osim Njega. On je vrlo visoko iznad onih koje oni Njemu ravnim smatraju. (9- At-Tawba, 31)

I sa sljedbenicima Knjige raspravljajte na najljepši način, ali ne i sa onima među njima koji su nepravedni - i recite: "Mi vjerujemo u ono što se objavljuje nama i u ono što je objavljeno vama, a naš Bog i vaš Bog jeste - jedan, i mi se Njemu pokoravamo."

(29- Al-'Ankabut, 46)

64. POGLAVLJE

POBJEDA RIMLJANA

Bizantinci su pobijedeni na najnižem mjestu na zemlji, ali oni će, poslije poraza svoga, sigurno pobijediti za nekoliko (od tri do devet) godina - i prije, i poslije, Allahova je odluka - i tada će se vjernici radovati. (30- Rum, 2-4)

U periodu objave ovih ajeta Bizantinci (Rimljani) su bili kršćani, a Perzijanci (Iranci) su bili vatropoklonici. Pobjeda Perzijanaca u ratu koji se vodio između Bizantinaca i Perzijanaca, pogodila je i muslimane, jer su kršćani, kao i muslimani, pripadnici monoteističke vjere. Ražalostila ih je pobjeda vatropoklonika nad monoteistima. Kur'an donosi radosnu najavu da će Bizantinci uskoro izvojevati pobjedu i da će se tada vjernici radovati. Formulacija "bid'i sinin", koja se spominje u četvrtom ajetu, označava brojeve od tri do devet. U arapskom jeziku postoje različita formulacija za izražavanje jednine, različita za izražavanje dvojine, a različita formulacija za izražavanje brojeva koji su preko deset.

Od prvog dana kada je počeo širiti vjeru, Muhammed, a.s., je uvijek imao ljude koji su mu vjerovali, a njihov broj se vremenom konstanto povećavao. Da se ovaj kur'anski navod pokazao netačnim, bilo bi, bez ikakve sumnje, poljuljano povjerenje u Kur'an i Muhammeda, a.s., a mnogi bi odustali i izgubili povjerenje u vjeru. Kur'anska najava vezana za budućnost, za nekoga ko ne vjeruje da je Kur'an govor Uzvišenog Allaha, značilo je izlaganje opasnosti jednog cijelog sistema. Znali su da će, ukoliko se vijest pokaže lažnom, Vjerovjesnik izgubiti više no što će dobiti ukoliko se vijest pokaže tačnom. Međutim, Allah, dž.š. je objavio vjeru i dao ovu radosnu najavu. Iz tog razloga, nema nikakve opasnosti i nije se desio nikakav problem. Uopće nije bilo poljuljano povjerenje koje je ta mala zajednica osjećala prema Kur'anu i za kratko vrijeme broj članova te zajednice se znatno povećao.

KAKVA HRABROST!

Kakva je to hrabrost, samouvjerenost! To može biti hrabrost nekoga ko posjeduje nadnaravno znanje, ili hrabrost neznalice. (Rezultati pokazuju koja je varijanta ispravna!)

Oni koji ne znaju da je ova vijest Allahova objava, misle kako ta vijest dovodi u opasnost cijeli sistem. Povrh svega, ova vijest najavljuje nešto što je veoma teško izvodivo: govori da će država koja je izgubila rat uskoro poraziti protivnika od kojeg je prethodno poražena. Još se izrazom "bid'i sinin" precizira da će se ovaj događaj ostvariti u razdoblju između 3 i 9 godina.

Da se ova vijest pokazala netačnom, bilo bi poljuljana vjera vjernika, a, osim toga, nevjernici bi imali dokaz protiv vjere i Kur'ana. Međutim, povijest je svjedok da, unatoč tome što su Vjerovjesnika optuživali da je lud, čarobnjak, koristoljubiv, nevjernici nikada nisu rekli da se nešto desilo drukčije od onoga što je Vjerovjesnik rekao, nisu rekli da se nije ispunilo neko obećanje iz Kur'ana; zapravo – nisu mogli reći, iako su to žarko željeli. Ratovati mačem protiv Vjerovjesnika i vjernika i nastojati ih fizički ukloniti bio je težak put. Da je nevjernicima bilo moguće iznijeti dokaze protiv vjere ove vrste, odlučili bi se za to, umjesto rata, kao teže i opasnije opcije. To što su se odlučili na rat ukazuje na činjenicu da nisu raspolagali takvim adutima.

Ostvarilo se sve ono što je Kur'an najavio i o tom pitanju svoj prigovor nisu mogli uložiti čak ni nevjernici. Kako god danas, unatoč nebrojenim fenomenima Kur'ana i unatoč činjenici da je, kao alternativu Kur'anu, nemoguće pokazati niti jednu drugu knjigu, niti jedan drugi sistem, još uvijek ima – i bit će - onih koji ne vjeruju, i u tom periodu je bilo isto tako: bilo je onih koji su ostali dosljedni svome nevjerovanju, unatoč tome što su se osvjedočili u različite dokaze. Međutim, svi ti nevjernici nisu bili kadri spriječiti da Kur'an zavlada područjem na kome je Vjerovjesnik živio i to još za vrijeme njegovog života.

OD OČAJA DO POBJEDE

Oni koji budu proučavali historiju Bizantije (Rima), vidjet će da je jednu od najvećih kriza Bizantinska imperija preživljavala u VII stoljeću (period kada je objavljivan Kur'an) i da je jedan od najbitnijih povoda za tu krizu bio rat koji su vodili protiv Perzijanaca (Iranaca). Bizantija je kasnije riješila svoje probleme i prebrodila ovu krizu. Povijesna saznanja potvrđuju ispravnost onoga što je Kur'an rekao o budućim događanjima vezanim za Bizantiju.

U povijesnim izvorima se navodi kako se smatralo da se, zbog gubitaka koje je doživjela u ratu protiv Perzije, Bizantija nikada neće oporaviti. Da bi se podmirili troškovi vojske u ovom kobnom periodu, bizantijski kralj **Heraklije** je naredio da se zlatni i srebreni ukrasi po crkvama istope i pretvore u novac. Veliki broj guvernera se pobunio protiv Heraklija, imperija je došla do tačke raspadanja. Prethodno su perzijski idolopoklonici, okupirali bizantijsku Mezopotamiju, Kilikiju, Siriju, Palestinu, Egipat i Armeniju. Ukratko, očekivao se totalni nestanak Bizantije. Tačno u ovom periodu, međutim, dolazi do objave prvih ajeta poglavlja Rum, u kojima se saopćava da će, nakon ne više od devet godina, Bizantinci ponovo pobijediti. Ova pobjeda je toliko izgledala nemoguća da su mušrici Arapi išli dotle da su ove ajete citirali s podsmijehom. Mislili su da se nikada neće dogoditi ova pobjeda koju Kur'an najavljuje. Međutim, kao i sve druge kur'anske informacije, i ova je nesumnjivo bila istinita.

Otprilike sedam godina nakon objave prvih ajeta poglavlja Rum, decembra 627., u blizini ruševina Ninive, dogodio se još jedan veliki rat između Bizantije i Perzijske imperije. Ovaj put je bizantinska vojska porazila perzijsku. Nekoliko mjeseci nakon ovog rata, Perzija je bila primorana da potpiše sporazum o povratu okupiranih teritorija Bizantiji. (Vidi: Warren Treadgold, *A History of the Byzantine State and Society*, Stanford University Press, str. 287-299)

65. POGLAVLJE

NAJNIŽE MJESTO NA ZEMLJI

Na najnižem mjestu na zemlji, ali oni će, poslije poraza svoga, sigurno pobijediti. (30- Rum, 3)

U 3. ajetu sure "Rum" kaže se kako su Bizantinci biti poraženi na najnižem mjestu na Zemlji. Najniže mjesto na Zemlji u arapskom jeziku se izražava formulacijom "edn-el-erd". U nekim prijevodima Kur'ana ova formulacija se prevodila kao "*najbliže mjesto*". Međutim, taj prijevod nije u skladu s temeljnim značenjem navedene formulacije; to se može prihvatiti jedino kao neko sporedno značenje. Osnovno značenje poruke ovog ajeta jeste da su Bizantinci doživjeli poraz na "*najnižem mjestu na Zemlji*" (edn-el-erd). Sasvim je očito da su prevodioci, koji nisu znali osnovno značenje, ajet prevodili po smislu. Nadamo se da će, kada se iznese još jedna u nizu kur'anskih mudžiza, prevodioci ispraviti načinjenu grešku.

Područje na kome je Bizantinska imperija poražena od Perzijanaca jeste dolina Mrtvog mora, koja se nalazi na tromeđi sirijske, palestinske i teritorije današnjeg Jordana. Područje ove doline, koja se nalazi na oko 400 metara ispod nivoa mora, predstavlja "najnižu" tačku na Zemlji. (Najviša tačka na Zemlji su Himalaji, a najniža dolina Mrtvog mora.)

Ovdje treba skrenuti pažnju na činjenicu da je nadmorsku visinu bilo moguće ustanoviti jedino mjerenjima u savremenom dobu. Sasvim je nemoguće da je, u vrijeme objave Kur'ana, neko mogao znati da okolina Mrtvog mora predstavlja najnižu tačku svijeta. To, opet, predstavlja još jedan u nizu dokaza da je Kur'an riječ Sveznajućeg Allaha.

Treba, također, naglasiti da se obistinila i najava buduće pobjede Bizantinaca.

UĆI ĆETE U MEKKU

Allah će obistiniti san Poslanika Svoga da ćete, sigurno, u Časni hram ući sigurni - ako Allah bude htio - neki obrijanih glava, a neki podrezanih kosa, bez straha. On je ono što vi niste znali znao i zato vam je, prije toga, nedavnu pobjedu dao. (48- Al-Fath, 27)

Uzvišeni Allah u Kur'anu kaže da će se obistiniti Vjerovjesnikov san i da će sigurni ući u Mesdžidul-haram (džamiju oko Kabe), te da će neki biti obrijanih glava, a neki podrezanih kosa (što je također u vezi s obredima hadždža). I ovaj kur'anski fenomen je, poput ajeta koji govori da će nakon poraza Bizantinci izvojevati pobjedu, jedan od kur'anskih fenomena koji su u vezi sa događajima iz budućnosti. Znamo da su Vjerovjesnik i vjernici protjerani iz Mekke, da su bili primorani na seobu (hidžru) i da su, brojčano i s aspekta vojne moći, Mekelije bile nadmoćnije u odnosu na njih. Mnogi vjerovjesnici su preselili na ahiret prije no što su uspjeli uspostaviti dominaciju vjere na prostorima na kojima su je širili. Da nije bilo ove radosne kur'anske najave, Vjerovjesnik ne bi mogao znati da li će osvojiti Mekku, te u tom kontekstu ne bi mogao iznijeti nikakvu tvrdnju. Ovaj slučaj, koji je Vjerovjesnik prethodno vidio na snu, pretvorio se, dakle, u radosnu kur'ansku najavu, te su vjernici oslobodili zemlju s koje su protjerani i koju su, zbog toga što su bili vojno slabiji, morali napustiti.

Poput navedenih ajeta, karakter fenomena imaju i ajeti (111. sura) u kojima se kaže da Ebu Leheb neće postati vjernik. Općepoznato je da su mnogi, kao Ebu Sufjan koji se u početku borio protiv Vjerovjesnika, naknadno postali vjernici. Da se Ebu Leheb naknadno odlučio preći na islam ili da je glumio da je postao musliman (samo da bi opovrgao navode kur'anskih ajeta) mnogi bi bili zbunjeni.

Svi ovi kur'anski ajeti koji govore o događajima iz budućnosti ukazuju na samouvjerenost, sigurnost i uvjerljivost kur'anskih navoda. Nijedno od nespokojstava i zabrinutosti, koje se osjećaju u knjizi pisanoj ljudskom rukom, ne osjeća se u Kur'anu. To je jedan od nebrojenih dokaza da Kur'an nije riječ čovjeka, već da je objava Uzvišenog Allaha, Koji je Sveznajući čak i u kontekstu budućih događaja.

Mi tebi objavljujemo Knjigu kao objašnjenje za sve i kao uputu i milost i radosnu vijest za one koji jedino u Njega vjeruju. (16- An-Nahl, 89)

66. POGLAVLJE

SIJALICA, ELEKTRIČNA ENERGIJA, BRZI PRIJENOS MATERIJE I NOVA PRIJEVOZNA SREDSTVA

Allah je svjetlo nebesa i Zemlje! Primjer svjetla Njegova je kao udubina (u zidu) u kojoj je svjetiljka, a svjetiljka u staklu, a staklo je kao zvijezda blistava koja se užije blagoslovljenim drvetom maslinovim, ni istočnim ni zapadnim, čije ulje gotovo da sija kad ga vatra ne dotakne; samo svjetlo nad svjetlom! Allah vodi ka svjetlosti Svojoj onoga koga On hoće. Allah navodi primjere ljudima, Allah sve dobro zna. (24- Nur, 35)

Smatramo da se u Kur'anu nalaze i aluzije na neka buduća otkrića, koja će imati veoma bitnu ulogu za čovječanstvo. Bez sumnje, prije realizacije ovih otkrića čovjeku je bilo nemoguće shvatiti šta to, zapravo, predstavlja. Iz tog razloga, bilo ih je potrebno objasniti određenim znakovima. Zamislite kako biste, u jednom okruženju gdje nema sijalice i električne struje, nekom čovjeku objasnili šta je sijalica i električna struja i kakvim bi pitanjima u glavi tog čovjeka rezultiralo to vaše objašnjenje.

Smatramo da se u citiranom ajetu aludira na sijalicu i električnu energiju. Međutim, ne znači da je to jedino značenje ovog ajeta. Nesumnjivo, temeljna poruka ili značenje ajeta je mnogo značajnije i važnije od aluzije na sijalicu i električnu energiju. Međutim, dok upozorava na osnovnu poruku i dok u ovim saopćenjima koristi svjetlost, moguće je da ajet aludira i na sijalicu i električnu energiju, što će u budućnosti ljudima koristiti za osvjetljavanje.

Svjetlo (nur), u usporedbi iz ajeta, smješteno je u staklu. Gorivo ove svjetlosti u staklu ne pripada ni istoku ni zapadu. Zbor toga što su se lampe prije potpaljivale maslinovim uljem, ova formulacija je navodila

na drugi izvor energije mimo poznatog, odnosno mimo maslinovog ulja. Formulacija "istok i zapad" obuhvata svijet u cijelosti. Energija koja ne pripada ni istoku ni zapadu označava svojevrsnu energiju koja je bila nepoznata u to vrijeme. Kada se to spoji sa formulacijom "gotovo da sija kad ga vatra ne dotakne", onda nas vidno upućuje na električnu energiju i sijalicu. Sjaj bez dodira vatre upućuje nas na energiju koja daje svjetlost bez plamena.

Sasvim je sigurno da ovaj ajet ima i druga značenja. Međutim, jasno je da se jedna od mogućih aluzija odnosi na sijalicu i električnu energiju. Na kraju ajeta se kaže kako Uzvišeni Allah navodi primjere ljudima.

U pitanjima kada direktno objašnjenje čovjek ne bi mogao razumjeti, Kur'an koristi metodu navođenja primjera i tako osigurava razumijevanje određenog pitanja.

Zamišljena scena, koju u našoj mašti budi ovaj ajet izgledala bi otprilike ovako: palimo sijalicu u jednoj sasvim mračnoj sobi u kojoj se ništa ne vidi; ta sijalica, koju smo upalili bez plamena, osigurava da bude osvijetljeno to sasvim mračno mjesto i da bude poznato. Kada, na sličan način, pogledamo u svemir neupućeni u Allahovo postojanje, sve je sasvim tamno, besmisleno, sve ide u ništavilo, sve je beznažno. Međutim, kada se upoznamo s vjerom i Allahovim postojanjem, sav naš svijet postaje svjetlo nad svjetlom, poput sijalice koja osvjetljava mračnu prostoriju. Život dobija smisao za koji smo mislili da je besmislen, nada nadomješta beznađe, osjećaj sigurnosti nadomješta osjećaj izgubljenosti. Drugim riječima, tame postaju svjetlost.

BRZI TRANSFER MATERIJE

"A ja ću ti ga donijeti" - reče onaj kome je dano znanje o knjizi (pismu) - "prije nego što okom trepneš." I kad Sulejman vidje da je prijesto već pored njega postavljen, uzviknu: "Ovo je blagodat Gospodara moga, koji me iskušava da li ću zahvalan ili nezahvalan biti. A ko je zahvalan - u svoju je korist zahvalan, a ko je nezahvalan - pa, Gospodar moj je neovisan i plemenit. (27- An-Naml, 40)

Sulejman, a.s., traži da mu se na najbrži način donese prijesto kraljice Sabe. Jedan od džina reče da će mu ga donijeti prije no što on ustane na

noge. Nakon toga je onaj koji je učio iz knjige rekao da će mu ga donijeti još brže i Sulejman, a.s., se odjednom nađe pored prijestola.

Ovdje želimo istaći naglašavanje učenosti onoga koji izvršava ovo djelo. Ne može se reći da je osoba koja je to učinila bila Vjerovjesnik, te da je time pokazao svoju mudžizu, a niti da je džin i da je to izvršio svojim nadnaravnim umijećima. Skretanje pažnje na učenost ove osobe navodi na zaključak da će biti moguć veoma brz (brzinom kao što je brzina svjetlosti) transfer materije ukoliko se postigne odgovarajuće znanje.

Savremenom naukom i tehnologijom, danas se vrši transfer tona i slike materije iz bilo kojeg kraja svijeta i to brzinom približnoj brzini na koju se upućuje u navedenom u ajetu. To, međutim, nije transfer materije. Da li će to čovjek uspjeti prije no što nastupi Smak svijeta? Ako uspije, hoćemo li mi to doživjeti? To ne znamo. Međutim, nadamo se da će to nauka ostvariti, pozivajući se na aluziju iz ajeta u kome se poručuje da je to postignuto uz određeno znanje.

Upravo, 1993. godine naučnici su napravili velike pomake u ovom pitanju. Istraživači austrijskog Innsbruck univerziteta uspjeli su s jednog na drugo mjesto prebaciti *fonone* – elementarne čestice elektromagnetskog zračenja. U toku eksperimenta, kojeg je izvela istraživačka ekipa na čijem čelu je bio **Anton Zeilinger**, čestice su sasvim nestale sa tačke 'A' i u istom trenutku su se, bez ikakve fizičke veze, pojavile na tački 'B'. Uskoro će se, istom metodom, izvršiti pokušaj prenošenja atoma i molekula. Nakon ovog eksperimenta austrijskih fizičara počelo se pričati o mogućnosti da se u budućnosti ljudi na sličan način prebacuju s jednog mjesta na drugo.

Ponašanje Sulejmana, a.s., iz citiranog ajeta, trebao bi poslužiti kao uzor naučnicima koji se bave proučavanjem navedenog problema. Nakon onoga što je doživio, Sulejman, a.s., je shvatio da je to iskušenje da li će biti zahvalan ili nezahvalan, te se zahvalio Uzvišenom Allahu. Naučnici, isto tako, ne bi trebali zaboraviti da su do svakog svog otkrića došli u svemiru, kojeg je Uzvišeni Allah stvorio, sa zakonima koje je On uspostavio, u materiji koju je On darovao; da su do svojih otkrića došli uz pomoć mozga, očiju, ruku, koje im je Allah darovao i stalno bi trebali biti zahvalni na tome...

NOVA PRIJEVOZNA SREDSTVA

I konje, i mazge, i magarce - da ih jašete, i kao ukras - a stvorit će i ono što ne znate. (16- An-Nahl, 8)

Nabrajajući životinje koje ljudi koriste kao prijevozna sredstva Uzvišeni Allah kaže da će biti i drugih prijevoznih sredstava koja su u tom periodu bila nepoznata. Nama je vrlo dobro poznata važnost modernih prijevoznih sredstava kao što su avion, voz i automobil, te sasvim jednostavno možemo shvatiti zašto Kur'an skreće pažnju na postojanje novih prijevoznih sredstava u budućnosti.

U trenutku prvobitnog stvaranja svemira potencijalno su postojala sva naučna otkrića. Od samog početka su postojali svi repromaterijali koji se koriste prilikom izrade automobila, svi mogući oblici koje će poprimiti ti repromaterijali, nafta, koji će biti pogonsko gorivo automobila, zakoni koji će sastaviti sve te materije i pokrenuti ih. Dakle, i automobil, kojeg smo uzeli kao primjer, i sva otkrića, u biti su oduvijek potencijalno postojali u svemiru. Stvoritelj svemira, Allah, dž.š., uredio je svemir tako da sva ova otkrića budu moguća. Naša je dužnost da se, tijelom i razumom, zahvaljujemo Tvorcu i da ne budemo nezahvalni na svim ovim blagodatima koje smo otkrili i koja koristimo.

Čovjek je, zaista, Gospodaru svome nezahvalan.
(100- Al-'Adiyat, 6)

67. POGLAVLJE

ONI KOJI NE VJERUJU DA ĆE SVEMIRU DOĆI KRAJ

A nevjernici govore: "Čas oživljenja nam neće doći!" Reci: "Hoće, tako mi Gospodara moga, koji zna i ono što je skriveno, zacijelo će vam doći..." (34- Saba', 3)

Kad ga obaspemo milošću Našom, poslije nesreće koja ga zadesi, on govori: "Ovo sam i zaslužio i ja ne mislim da će Čas oživljenja doći. A ako budem Gospodaru svome vraćen, kod Njega me čeka Džennet." A Mi ćemo one koji nisu vjerovali, sigurno, o onom što su radili obavijestiti i da iskuse patnju tešku - doista ćemo im dati. (41- Fussilat, 50)

U prva tri poglavlja knjige govorili smo o tome kako je nastao svemir. U ovom i naredna dva poglavlja analiziraćemo kur'anska kazivanja o Smaku svijeta. Tvrdimo da se u cijeloj povijesti čovječanstva ne može pronaći druga knjiga, drugi izvor kao što je Kur'an, u kome se, pored svega ostalog, tako detaljno i apsolutno ispravno govori o početku i kraju svemira.

Pretražite sve izvore na svijetu iz perioda prije pronalaska naučnih činjenica o ovom pitanju. Ispostavit će se kur'anska jedinstvenost kako o drugim, tako i o ovom pitanju. Štaviše, ne samo da nema izvora koji istovremeno kazuje i o početku a i o kraju svemira, već nema izvora u kome se čak niti jedan od tih događaja bolje objašnjava nego u Kur'anu. Kur'an je rekao da će pokazati dokaze. Eto Božije Knjige, eto dokaza! I to u kontekstu bitnih pitanja kao što su početak i kraj svemira. Zar to nije dovoljno onima koji iskreno traže dokaz?

Kada, zarobljen vremenom u kojem živi, iz svoje perspektive čovjek pogleda u svemir, može pomisliti kako je sve što vidi statične, nepromjenjive strukture. Reći da će doći kraj svijeta i svemira bila je nevjerovatna tvrdnja u vrijeme kada je živio Vjerovjesnik. Ljudi tog vremena, koji nisu znali da je Zemlja tijelo koje se kreće kroz svemir, nisu povjerovali da će doći kraj Zemlje, koja je pod njihovim nogama izgledala sasvim sigurna, te su se usprotivili toj tvrdnji. Pogotovo, reći da će, kako Zemlje, nestati i cijelog svemira, izgledat će smiješno nekome ko ne vjeruje u Allahovu Knjigu, onome ko ne može shvatiti da je Uzvišeni Allah kadar to učiniti. Dva ajeta koja smo citirali u uvodu ovog poglavlja govore o protivljenju u vrijeme Vjerovjesnika na riječi da će doći kraj Zemlji i svemiru.

Povećanjem saznanja u vezi sa svemirom, danas se, bez sumnje u njenu ispravnost, prihvata kur'anska tvrdnja o kraju svemira i Zemlje. Više niko ne može tvrditi kako neće doći do Smaka svijeta. Ako ništa drugo, sasvim je sigurno da će Smak svijeta nastupiti kada Sunce potroši svoju energiju. Sasvim je sigurno da će doći i kraj svemira. Međutim, diskutabilan je način njegovog okončanja. (U narednom poglavlju ćemo, pozivajući se na kur'anske ajete, razmatrati način na koji će se desiti smak svemira).

Otkriveni zakoni termodinamike ukazuju na činjenicu da svemir ima svoj životni vijek, odnosno da će se desiti kijamet. Pozivajući se na Drugi zakon termodinamike, njemački fizičar **Hermann Von Helmholtz** je 1856. godine dokazao da svemiru predstoji smrt. Najjednostavnije rečeno, Drugi zakon termodinamike označava da se temperatura kreće od toplote prema hladnoći. Ovaj proces se neprestano dešava oko nas; dok ostavljamo čaj da se ohladi ili kada isključimo pećnicu nastupa proces njenog hlađenja i sl. Helmholtz je osigurao prihvatanje radova **Rudolfa Clausiusa** i **Lorda Kelvina** o entropiji – vrlo važnoj termodinamičkoj veličini, koja mjeri degradaciju unutrašnje energije sistema u smislu da se ta energija više ne može iskoristiti za neki koristan rad.

Ukupna entropija u svemiru je u stalnom porastu. To možemo vidjeti na primjeru Sunca, koje zagrijava naš planet. Sunčeva toplota teče prema hladnoći svemira i taj proces se ne može odvijati u suprotnom smjeru.

ZAKONI TERMODINAMIKE SA ASPEKTA VJERE I FILOZOFIJE

Da li će ovaj proces vječno trajati? Odgovor je "ne". Kada temperatura postane konstantna nastupa statično stanje koje se zove termodinamička ravnoteža. Protok toplote sa Sunca i niza drugih zvijezda može trajati milijardama godina, ali ta energija nije neiscrpna. Nakon određenog vremena, shodno termodinamičkim zakonima, mora neizostavno doći do prestanka kretanja u svemiru. Ovdje treba naglasiti činjenicu što je entropija veća, sistem je manje sposoban za rad. S time u vezi, entropija se može tumačiti i kao mjera nereda sustava: što je veća entropija, veći je i nered. Ako se svemir promatra kao zatvoreni sustav, onda mu se entropija povećava i smanjuje energija, odnosno sposobnost za obavljanje rada (tzv. toplinska smrt svemira). Ovi zakoni nas upućuju na dvije činjenice:

1. postojanje početka svemira
2. postojanje kraja svemira.

Sve monoteističke vjere su tokom duge povijesti čovječanstva zastupale ove dvije tvrdnje.

Braneći obje ove tvrdnje, Kur'an daje čudesna saopćenja i o pitanju početka svemira, a i o pitanju njegovog kraja. (kazivanja u vezi s početkom svemira vidjeli smo u prva 3 poglavlja knjige.)

Materijalisti, koji u materiji vide svoje božanstvo, zastupaju mišljenje da materija nema svog početka i da je neuništiva, odnosno da nema svog kraja i da će vječno postojati. Nijekali su, dakle, početak, koji vodi ideji stvaranja, a isto tako i Smak svijeta, kao vjersko tumačenje kraja materije. (U citirana dva ajeta vidljiva su opiranja i nijekanja iz perioda Vjerovjesnika, Muhammeda, a.s.) Kada se, napretkom astrofizike, uspostavilo da materija, odnosno svemir ima svoj vremenski početak i kraj, bilo je ateista koji su svoje materijalističke ideje nastojali prilagoditi toj naučnoj činjenici, ali ostaje zabilježeno da su, prije naučnog ustanovljavanja činjenice početka i kraja svemira, ateisti kategorički nijekali tu tvrdnju.

Opet, uprkos svim neupitnim, neoborivim saznanjima do kojih je danas došla nauka, mnogi ateisti još uvijek nastoje negirati vremenski početak i kraj svemira.

Termodinamički zakoni potvrđuju stav monoteističkih vjera da je svemir djelo Stvoritelja, da postoji početak i kraj svemira, a, analogno tome, negira oprečne stavove i tvrnje.

Ovi zakoni s naučnog aspekta potvrđuju teze triju velikih vjera po ovoj veoma bitnoj temi. Kada bi svemir postojao oduvijek onda bi, prema termodinamičkim zakonima, u neograničenom vremenu pre tala sva kretanja u svemiru.

Postojanje kretanja u svemiru dokaz je da svemir nije oduvijek, da on, dakle, ima svoj početak. A s obzirom da postoji kretanje u svemiru i da svemir ima svoj početak, onda bi se, ako ni zbog čega drugog, Smak svijeta trebao desiti zbog termodinamičkih zakona. Međutim, očito je da za Smak svijeta nećemo morati čekati na posljedice zakona termodinamike. (Ovom pitanju ćemo se ponovno vratiti u 69. poglavlju.)

68. POGLAVLJE

SMRT ZVIJEZDA I SUNCA

Pa kada se zvijezde ugase. (77- Al-Mursalat, 8)

U periodu objave Kur'ana u narodu je preovladavalo mišljenje kako svjetlost zvijezda ima odliku vječnog trajanja. Iz tog razloga, kur'ansko kazivanje da će zvijezde izgubiti svoj sjaj predstavlja još jednu od mudžiza, uzme li se u obzir da se u periodu objave Kur'ana nije znala unutarnja struktura zvijezda kao ni činjenica da će zvijezde potrošiti svoju energiju. Kur'ansko predviđanje gašenja zvijezda je mudžiza.

I kada se planeti razbacaju. (82- Al-Infitar, 2)

Dok se u Kur'anu govori o gašenju zvijezda, na drugoj strani se govori o razbacivanju planeta, koje nisu izvor svjetlosti. U Kur'anu se "zvijezda" spominje kao "nedžm", a "planet" kao "kevkeb". Planeti su povezani sa zvijezdama oko kojih se kreću, pa stoga gašenjem svjetlosti zvijezde i njenom smrću, planeti izlaze iz svojih orbita, odnosno, dolazi do njihovog razbacivanja. (U određenim prijevodima i riječ "nedžm" i riječ "kevkeb" prevode se kao "zvijezda", što je posljedica neobraćanja pažnje na razliku među ta dva nebeska tijela.) Planet nije izvor svjetlosti, već tijelo koje reflektira svjetlost i zato je nemoguće govoriti o gašenju planeta. Svoje mudžize Kur'an iskazuje u svakom svom ajetu i detalju.

Kada se Sunce smota. (81- At-Takwir, 1)

Kako god se glagol "kevvere" koristi u značenju *motanja čalme* oko glave, on isto dolazi i u značenju *motanja, skupljanja* (valjajući), *uvijanja* u tubu, *(pre)savijanja* (papira, tkanine), *zbijanja* i sl.

Ajet govori o tome kakav će kraj zadesiti Sunce. Kao sve zvijezde, i naše Sunce dolazi do energije sagorijevanjem atoma hidrogena, nakon čega oslobađa toplotu i svjetlost.

Proces pretvaranja hidrogena u helijum prestaje iscrpljivanjem raspoloživih atoma hidrogena, što dovodi do gašenja zvijezda. Shodno tome, sasvim je sigurno da će se, ako ne zbog nečega drugog, a onda zbog toga, i Sunce ugasiti. Zvijezde se gašenjem, prema svojim veličinama, pretvaraju u “crvene divove”, “bijeke kepece” ili u “crne rupe”. Predviđa se da bi se, nakon gašenja, Sunce prvo pretvorilo u “crvenog diva”, a potom umrlo. Tokom povijesti čovječanstva Sunce je zauzimalo posebno mjesto u očima čovjeka da su ga u mnogim civilizacijama i vremenima, čak i u vrijeme objave Kur’ana, mnogi smatrali božanstvom. I ovdje je vidljiv značaj poimanja smaka svijeta. Bilo je onih koji su, ne shvatajući da će se desiti Smak svijeta, Sunce proglasili božanstvom, koji su, misleći kako će svemir i Zemlja vječno trajati, izmišljali politeističke religije koje su zagovarale vječno preseljavanje duše na Zemlji putem reinkarnacije. Opća kosmička kataklizma, opovrgava vjerovanja u Sunce kao božanstvo ili tumačenja o vječnom prenošenju života na Zemlji putem reinkarnacije. Ahiret i Smak svijeta (Kijamet), o čemu govori Kur’an, međusobno su povezane faze jednog sistema. Poimanje istinitosti kataklizme koja očekuje svemir jača i vjeru u budući svijet (ahiret) o kojem govori Kur’an.

I što će Čas oživljenja, u to nema sumnje, doći i što će Allah one u grobovima oživiti. (22- Al-Hadždž, 7)

Kur’ansko kazivanje o nestanku Sunca i Zemlje predstavlja još jedan od kur’anskih fenomena. Sasvim je neosporno da je to bilo nemoguće dokučiti astronomskim saznanjima iz perioda kada je objavljivao Kur’an. Muslimani koji su živjeli u doba objavljivanja Kur’ana vjerovali su u sve navedeno ne zbog toga što su shvatili da je to naučno moguće, već zbog toga što su spoznali i bili ubijeđeni da je Uzvišenom Allahu Koji je stvorio svemir, lahko ga i uništiti.

Danas je, pak, dokazana ispravnost kur’anskih kazivanja o tome da će doći kraj zvijezdama, Suncu, Zemlji i cijelom svemiru. Više nema onih koji se klanjaju Suncu, zvijezdi koja putuje ka svome kraju.

Nadati se da neće biti ni onih koji se klanjaju materiji, jer danas svako razuman vidi da je materija itekako uništiva i da će je jednom nestati.

POTRES OD KOJEG ĆE PROVRETI MORA

Kad se Zemlja jako potrese. (56- Al-Waqi'a, 4)

Sva kur'anska kazivanja u vezi dolaska trenutka će otpočeti Smak svijeta govore o tome da će se na Zemlji desiti veliki potres. U Kur'anu se, isto tako, jasno govori da će taj potres biti veoma jak. U kur'anskim ajetima se ističe kako će ovaj potres, koji će planine u prah pretvoriti, izazvati veliku paniku kod ljudi. Stanje mora je ovako opisano:

I kada mora provriju. (81- At-Takwir, 6)

I kada se mora otvore. (82- Al-Infitar, 3)

I, doista, prilikom potresa, koji će planine u prah pretvoriti, iz utrobe Zemlje na mnogo mjesta će izbiti usijana lava. Magma koja izbije ispod mora, prouzročit će, zbog svoje prevelike toplote, vrenje morske vode. Sasvim je nemoguće da je, čak i ako je doživio potres, Muhammed, a.s., koji možda u svome životu nije vidio more, znao da bi prilikom jakog potresa lava mogla dovesti do ključanja mora. Od ljudi iz tog vremena ne možemo očekivati da znaju potencijal magmatskog sloja i da bi taj potencijal jednostavno mogao dovesti do ključanja morske vode.

I kada se divlje životinje saberu. (81- At-Takwir, 5)

Kur'an skreće pozornost na okupljanje divljih životinja u vrijeme velikog potresa kada nastupi Smak svijeta. Ponašanje životinja prilikom i poslije potresa i danas privlači pažnju naučnika. Prilikom jednog potresa ustanovljeno je da su se u zoološkom vrtu Seattle Woodland slonovi čudno ponašali, da su se gorile u kafezima bacale s mjesta na mjesto. Potresi i čudna reakcija životinja prilikom potresa su i dalje predmet istraživanja. Smatramo da će, nakon čitanja kur'anskog ajeta o ovom pitanju, biti korisno produbiti ova istraživanja.

I kada se Zemlja rastegne, i izbaci ono što je u njoj, i potpuno se isprazni. (84- Al-Inšiqaq, 3-4)

I u citiranim ajetima 84. kur'anske sure "Al-Inšiqaq" upozorava se na izbacivanje vani onoga što Zemlja nosi u sebi, a to, isto tako, podržava

tumačenja da će u vrijeme jakog kijametskog potresa magma izbijati na površinu u mnogim dijelovima Zemlje.

Uzvišeni Allah kur'anskim kazivanjima želi usmjeriti ljudske misli na najozbiljniji događaj koji će zadesiti Zemlju.

Razvoj nauke u modernom vremenu i sva relevantna naučna otkrića kazuju da Zemlju i cijeli svemir očekuje neizbježni kraj, da će se, dakle, desiti Smak svijeta o kome govori Kur'an. Napokon, niko više ne može reći da će zvijezde vječno postojati, da će Sunce uvijek blistati, da nikada neće nestati ovog svemira i ove Zemlje.

Kur'an je to rekao u periodu u kome nije postojalo nikakvo naučno otkriće po ovom pitanju i opet je bio nepogrešiv. Inače, već postoje znakovi da će se u svemiru desiti opća kataklizma, isto kao što to Kur'an ističe:

Zar oni čekaju da im Smak svijeta iznenada dođe, a već su predznaci njegovi tu? A šta će im koristiti opomena kad im on dođe?

(47- Muhammed, 18)

69. POGLAVLJE

OD VELIKOG PRASKA DO VELIKOG RUŠENJA

Onoga Dana kada smotamo nebesa kao što se smota list papira za pisanje. Kao što smo počeli prvo stvaranje, tako ćemo ga povratiti - to je obećanje Naše, Mi smo doista kadri to učiniti.

(21- Enbija, 104)

Želimo vam skrenuti pažnju na jedan interesantan detalj. U ajetu se kaže da će Uzvišeni Allah svemir vratiti u stanje prvog stvaranja. U tom smislu, da bismo shvatili kraj svemira, podsjetimo se ajeta, koje smo analizirali u prva tri poglavlja i koji govore o početku svemira (Veoma je značajno i to što se ajet koji govori o početku svemira [21- Enbija, 30] i ajet koji govori o njegovom kraju [21- Enbija, 104] nalaze u istoj kur'anskoj suri).

Zar ne znaju nevjernici da su nebesa i Zemlja bili jedna cjelina, pa smo ih Mi raskomadali?... (21- Enbija, 30)

Mi smo nebo moći Svojoj sazdali, i Mi ga, uistinu, širimo. (51- Az-Zariyat, 47)

Iz ova dva ajeta razumijemo da je, od početka do danas, svemir prošao kroz dvije faze:

1. Svemir se raskomadao iz jedne cjeline
2. Svemir se širi.

Izuzetnu kur'ansku mudžizu koju čine saopćenja data u ovim ajetima analizirali smo u prva tri poglavlja. Vratimo li se ajetu koji smo citirali na početku ovog poglavlja razumjet ćemo da će se vraćanje svemira u stanje prvog stvaranja desiti sljedećim redoslijedom:

1. skupljanje svemira koji se širi
2. njegovo okončanje vraćanjem u stanje prvobitne cjeline.

Oni koji se razumiju u astrofiziku odmah će uočiti zapanjujuće činjenice iznesene u navedenom ajetu. Znamo da je svemir u fazi konstantnog širenja. Znamo, isto tako, da se ovo širenje odvija brzinom Velikog praska. Na kraju, pred nama se pojavljuju dvije mogućnosti. Prema prvoj, svemir koji se konstantno širi raširit će se do neslučenih granica, sve zvijezde će potrošiti svoju energiju, opast će temperatura i tako će doći do kraja svemira (Smaka svijeta).

Kraj svemira će, dakle, nastupiti kao rezultat nestanka energije zvijezda, zaustavljanjem kretanja i izlaskom svih nebeskih tijela iz međusobnih područja gravitacije.

Prema drugoj mogućnosti, svemir će se zbog međusobnih privlačenja nebeskih tijela prestati širiti, početi će se skupljati i na kraju će se svemir pretvoriti u cjelinu u kojoj je bio u samom početku.

FENOMEN ZA FENOMENOM

Prema kur'anskim kazivanjima, druga alternativa čini se izvjesnijom. Kako je veličanstvena mudžiza to što Kur'an navodi takve činjenice u okruženju u kome se mislilo da Zemlja počiva na biku i ribi! Nemoguće je ova kur'anska kazivanja dovesti u vezu s izmišljotinama, slučajnostima ili naučnim saznanjima. Razvojem nauke i otkrićem tajni svemira bolje se razumije veličina fenomena Kur'ana koji govori da je svemir nastao iz cjeline, da se konstantno širi i da će se na isti način vratiti u svoje prvobitno stanje cjeline; ovi su stavovi izneseni u primitivnom okruženju i vremenu kada u tom smislu nije bilo nikakvih naučnih otkrića.

Kao što je poznato, materije se međusobno privlače i ta sila gravitacije, isto tako, usporava širenje svemira. Kako god se predmet, koji bacimo u zrak, nakon izvjesnog vremena provedenog u kretanju na kraju ne uspijeva odoljeti sili gravitacije i vraća se natrag, isto tako će i materija, koja se nakon prvog praska raštrkala na sve strane i koja se širi, na kraju doći u stanje kada neće moći odoljeti sili gravitacije, vratit će se natrag i sve će se nagomilati jedno na drugo i vratiti u jednu cjelinu. Ne smije se gubiti iz vida da se, u periodu kada je Kur'an upozorio na ovaj događaj, nije znalo za pojam sile gravitacije i da je silu gravitacije prvi opisao Newton i to skoro hiljadu godina nakon objave Kur'ana.

Nakon što je postalo jasno da se svemir širi, naučnici su dalje izučavali hoće li se svemir nezaustavivo neograničeno širiti ili će okončati vraćanjem u prvobitnu cjelinu. U cilju odgonetanja ovog pitanja, nastojali su otkriti kritičnu gustoću materija u svemiru i ustanovili su procenete nazvane omega. Ustanovljeno je da će, ukoliko gustoća u svemiru dostigne određeni nivo, doći do povećanja sile gravitacije, što, opet, neće dozvoliti beskonačno širenje svemira, te će započeti suprotan proces. Tri detalja, koji pokazuju da je vrijednost gustoće u svemiru viša nego što se misli te da ti parametri u početku nisu uzimani u obzir, podržavaju mišljenje prema kojem je izvjesnije da će doći do obrnutog procesa od širenja. Ta tri detalja su sljedeća:

- 1 - radi određivanja vrijednosti gustoće svemira, u obzir bi trebalo uzimati i crne rupe. U proračun određivanja gustoće, koji se vršio na osnovu širenja svjetlosti, nisu uvrštavane crne rupe, koje sadrže veoma guste materije i koje su veoma male zapremine, zato što one ne šire svjetlost.
- 2 - Poslije su otkrivene zvijezde ekstremne gustoće i velike zapremine, koja nije proporcionalna jačini svjetlosti koju odašilja. Zvijezda 1000 puta veća od našeg Sunca u početku je uračunata sa hiljadu puta manjom gustoćom od stvarne, samo zato što odašilje svjetlost koliko i naše Sunce.
- 3 - U posljednje vrijeme je otkrivena nova vrsta materije nazvana "crna materija" (dark matter), golim okom nevidljiva, ali prisutna u svim galaksijama koju također treba dodati u proračun gustoće.

Ljudi se rađaju, žive, umiru i na kraju se preobraćaju u ono od čega su stvoreni – zemlju. Isti proces važi i za biljke i životinje. To znači da zakon koji je uspostavio za sva živa bića, Uzvišeni Allah uspostavlja i u svim elementima svemira. Ovaj zakon Uzvišeni Allah u citiranom ajetu objašnjava riječju "iade" (vraćanje). (Ova riječ je u istom obliku i sa istim značenjem ušla i u turski jezik.) U Kur'anu je i u drugim ajetima skrenuta pažnja na vraćanje živih bića:

On je taj koji iz ničega stvara i On će to ponovo vratiti, to je Njemu lahko; On je uzvišen i na nebesima i na Zemlji; On je silan i mudar. (30- Rum, 27)

Reci: "Može li ijedno vaše božanstvo stvarati iz ničega, zatim da to ponovo vrati?" Reci: "Allah stvara iz ničega, zatim će to ponovo učiniti!" Pa kuda se onda odmećete? (10- Yunus, 34)

RAZDVOJENO NEBO I RUMENO ULJE

A kad se nebo razdvoji i kao ucvrkan zejtin rumeno postane.
(55- Ar-Rahman, 37)

U Kur'anu se kaže kako će prilikom kataklizme Zemlje, Sunčevog sistema i svemira biti uočljiva promjena boje na nebu (Pogledajte i 8. ajet 70. sure "Al-Ma'aridž"!)

Što se tiče razdvajanja neba, postoje i drugi ajeti koji govore o otvaranju, uklanjanju i razdvajanju neba:

I kada se nebo otvori. (77- Al-Mursalat, 9)

I kada se nebo ukloni. (81- At-Takwir, 11)

I nebo će se razdvojiti - tada će labavo biti. (69- Al-Haqqa, 16)

Smatramo da se ovi ajeti mogu shvatiti na dva načina.

Prvi od njih je da se, ukoliko riječ "nebo" shvatimo u značenju svemira, možda govori o određenim devijacijama proisteklim iz vanjskih dijelova svemira koji je u konstantnom širenju. (Možda se misli na narušavanje strukture svemira. Ovdje se nećemo upuštati u ovu opsežnu temu).

Drugo tumačenje ovih ajeta je da se, ukoliko riječ "nebo" shvatimo kao Zemljinu atmosferu, možda govori o tome kako će posljedice velikih zemljotresa i dešavanja na Zemlji, neizostavno imati utjecaja na atmosferu, da će se atmosfera i razdvojiti, a i da će se iznad Zemlje ukloniti zaštitni atmosferski sloj. Inače, atmosfera zavisi od vrlo osjetljive ravnoteže između sile gravitacije i brzine kretanja molekula atmosfere. Ni atmosfera neće moći odoljeti velikim narušavanjima ravnoteže na Zemlji.

Citirani ajeti se možda odnose na jednu od ove dvije mogućnosti. Međutim, mi smatramo da navedeni kr'anski ajeti istovremeno aludiraju i na jedno i na drugo.

SMAK SVIJETA ĆE NASTUPITI NEOČEKIVANO

Pitaju te o Smaku svijeta kada će se zbiti. Reci: "To zna jedino Gospodar moj, On će ga u njegovo vrijeme otkriti, a težak će biti nebesima i Zemlji, sasvim neočekivano će vam doći." Pitaju te kao da ti o njemu nešto znaš. Reci: "To samo Allah zna, ali većina ljudi ne zna." (7- Al-A'raf, 187)

Kur'an ističe kako će Smak svijeta nastupiti iznenada, da trenutak njegovog dešavanja ne zna čak ni Vjerovjesnik. Prema teoriji relativiteta, brzina svjetlosti je najbrže kretanje u svemiru. (Može se raspravljati o tome da li je brzina svjetlosti najveća brzina, ali nema sumnje da se svjetlost kreće ogromnom brzinom.)

Podaci koji do nas dolaze od tijela koja zrače svjetlost i od tijela koja reflektiraju svjetlost, predstavljaju granicu našeg poimanja dešavanja u svemiru. Iz tog razloga, ako informacija da je došao kraj svemira ili Zemlje (kijamet) do nas dopire u vidu svjetlosti, onda je moguće da smo neobaviješteni o tome čak ako se to u datom trenutku i dogodilo. Ilustracije radi, ako bi u ovom trenutku eksplodiralo Sunce i ako bi to značilo kraj svijeta, mi bismo to shvatili tek nakon osam i po minuta, koliko je potrebno svjetlosti da s površine Sunca krećući se brzinom od 300 000 km/s prevali udaljenost do Zemlje.

To isto važi i za pojave koje su tolikog obima da mogu uništiti cijeli svemir. Proces okončanja svemira može započeti u jednom njegovom kraju, međutim mi možemo biti neobaviješteni o tome zbog toga što, putem svjetlosti, do nas nije došla informacija o tome. Iznenada će se desiti različiti scenariji smaka svijeta, od narušavanja vakumskog sistema svemira do niza drugih pokazatelja. Sigurno je da će ljudi na Zemlji biti biti zatečeni i da će biti iznenađeni time.

Kada se Događaj dogodi - događanje njegovo niko neće poricati - neke će poniziti, a neke uzvisiti; kad se Zemlja jako potrese.

(56- Al-Waqi'a, 1-4)

Kraj svemira, a time i Zemlje bit će najstrašniji događaj od stvaranja svemira. Kada se taj Događaj dogodi, ljudi će zatvoriti svoje dunjalučke deftere. Nestat će ovosvjetskih bogatstava, ugleda, položaja, porodica, plemena, ljepota, ružnoća, radosti, tuge; cijeli svemir će se pretvoriti u malu cjelinu. Više se superiornost neće mjeriti imetkom, blagom i položajem. Superiornost i uzvišenost je u proživljavanju života onako kako to od nas Uzvišeni Allah zahtijeva; a poniženje je živjeti suprotno tome.

U kazivanjima o Smaku svijeta u Kur'anu sadržane su pouke koje treba izvući u smislu planiranja ovosvjetskog života. Ova objašnjenja nisu data samo zato da bismo imali uvid i da bismo znali šta će se desiti u budućnosti. Činjenice koje se iznose u tim objašnjenjima imaju za cilj i pokretanje čovjeka i njegovo usmjeravanje ka Gospodaru; nose opomenu za nezapostavljanje vjere radi koristi ovoga svijeta kojem predstoji nestanak.

Smatramo da je od velike koristi da stalno na umu imamo 3. ajet 56. sure "Al-Waqi'a", u kojoj se govori o Smaku svijeta:

Neke će poniziti, a neke uzvisiti. (56- Al-Waqi'a, 3)

70. POGLAVLJE

KAO SKAKAVCI

Oni će oborenih pogleda iz grobova izlaziti, kao skakavci rasuti.
(54- Al-Kamar, 7)

U prethodnim poglavljima nastojali smo prenijeti čudesna kur'anska kazivanja koja govore o procesu od formiranja svemira nakon Velikog praska do Sudnjeg dana, odnosno do kraja Zemlje i svemira, te razmišljanja na koja nas navode ovi ajeti. Što se tiče ovog zadnjeg poglavlja prvog dijela knjige, u njemu ćemo analizirati savršenu usporedbu citiranog ajeta, koji objašnjava ahiret, koji će početi nakon Smaka svijeta, a potom ćemo se osvrnuti na kakva nas razmišljanja podstiče Kur'an u kontekstu postojanja ahireta.

U citiranom ajetu se nevjernici upozoravaju da će na ahiretu biti proživljeni, a u narednom ajetu se ističe da taj dan biti veoma težak za nevjernike. Oživljavanje milijardi ljudi odjednom predstavlja zastrašujuću scenu! Zbunjenost... Kajanje... Strah... Svi sami... Dan u kome može koristiti jedino Allahova pomoć... Dan u kome neće koristiti položaj, koji je mnogo poštovan na ovom svijetu, porodice, novac, imanje... Dan kada nema povratka...

Izlazak ljudi iz grobova toga dana uspoređuje se sa skakavcima. Zašto skakavci? Zašto je Uzvišeni Allah odabrao ovaj primjer?

Istraživanja koja su u posljednjem stoljeću sprovedena mikro-kamerama i sistemskim promatranjem kukaca daju nam odgovor na pitanje zašto su skakavci navedeni kao primjer. Prije svega, jata skakavaca su veoma brojna. Okupljanje milijardi skakavaca podsjeća na sasvim crni kišni oblak kilometarske dužine i širine. Ustanovljeno je da neka od ovih jata znaju biti široka i po 35 kilometara.

Osim toga, skakavci svoja jaja, poput sjemena, polažu u zemlju, a larve skakavaca na površinu zemlje izlaze nakon što jedan dugi period provedu ispod zemlje. Odakle izlaze? Ispod zemlje...

Uzmimo kao primjer skakavce koji žive u Americi, u oblasti New England. U maju mjesecu, kada stupe u 17. godinu života, ovi skakavci iz mračnih pukotina ispod zemlje, u kojima su živjeli dugo godina, izlaze na površinu. Kada bi se ljudima reklo: "Zatvorit ćemo vas u mračnu prostoriju, bit ćete bez sata i bez kontakta s vanjskim svijetom, i svi zajedno nakon 17 dana trebate izaći vani." Budite sigurni da većina njih ne bi uspjela tačno odrediti čak ni period od 17 dana. Može li biti ljepši primjer proživljenja na ahiretu ljudi, čija su tijela na kraju ovosvjetskog života položena u zemlju? Ukratko, ljudi i skakavci su na sličan način: pod zemljom i nakon što dugi period ostanu pod zemljom, zajednički i odjednom izlaze na površinu.

U Kur'anu se navode primjeri da bismo uzeli pouku. Razmišljanjem o navedenim ajetima shvatit ćemo ljepotu primjera koje Uzvišeni Allah navodi, a shvatit ćemo i poruke koje nam se ajetima upućuju.

To su primjeri koje Mi ljudima navodimo, ali ih samo učeni shvaćaju.
(29- Al-'Ankabut, 43)

Mi u ovom Kur'anu navodimo ljudima svakojake primjere da bi pouku primili. (39- Az-Zumar, 27)

KUR'ANSKI FENOMENI DOKAZUJU POSTOJANJE AHIRETA

Veliki dio Kur'ana odvojen je za objašnjenje postojanja ahireta – budućeg svijeta. Možemo reći da se, nakon Allahovog postojanja i objašnjenja u vezi s time, značajna kur'anska objašnjenja odnose na postojanje ahireta, da će naša djela na ovome svijetu biti presudna za naše mjesto i način življenja na ahiretu.

Kur'an prije 1400 godina iznosi činjenice iz fizike, embriologije, geologije, zoologije, geografije, hemije, koje nisu mogli znati ljudi toga perioda. Kur'an je govoreći o problemima iz svih ovih oblasti ponudio vrlo precizne i sasvim tačne odgovore a da, pri tome, nije padao pod utjecaj pogrešnih vjerovanja tog vremena.

Najveći zahtjev i vijest Kur'ana jeste Allahovo postojanje, da je Njegovo postojanje najbitnije od svega i da Allahu ne pripisujemo druga. Kur'an navodi da je Allahovo postojanje temelj svih dešavanja u svemiru i da sva ta dešavanja potvrđuju Kur'an, ukazujući na Allahovo znanje, moć i umjetnost. Kur'an, koji dokazuje Allahovo postojanje kao najbitniju činjenicu, apsolutno nema nikakve alternative na Zemlji.

Kur'an je objasnio najbitnije pitanje – vjeru u Uzvišenog Allaha i osigurao mogućnost da ljudi prihvate tu vjeru. Kur'an je oslobodio ljude od ateizma, idolopoklonstva, te je, u isto vrijeme, potvrdio i prethodne vjerovjesnike i Knjige objavljene prije njega. Ukratko, oni koji shvataju Allahovo postojanje i značaj Allahovog postojanja, shvatit će i značaj Kur'ana, i vjere koja je u njemu objašnjena.

Kur'an, Allahova knjiga prepuna fenomena koje je nemoguće naći u bilo kojoj drugoj knjizi, djelu, ili na nekom drugom mjestu, u isto vrijeme je i knjiga koja ispunjava svoj najbitniji zadatak. Ukratko, Kur'an:

- 1 - Čovječanstvu obznanjuje najbitnije pitanje – postojanje Uzvišenog Allaha - i usmjerava ljude ka njihovom Stvoritelju.
- 2 - Iznosi fenomene; jedinstvene i neuporedive na cijelom svijetu i tokom cijele povijesti. Na taj način dokazuje da je djelo Uzvišenog Allaha i garantuje ispravnost navoda koje sadrži.

Analizirajte ono što smo u vezi sa stvaranjem svemira iznijeli u prva tri poglavlja. Vidjet ćete da (bez naučnog razumijevanja) problematizirane činjenice o kojima Uzvišeni Allah govori u Svojij knjizi prethodno nisu nigdje pominjane. Obratite pažnju na kur'anska kazivanja o razvoju embrija u majčinoj utrobi, situacija je opet ista. Razmislite o kur'anskim kazivanjima o životinjskom svijetu, obratite pažnju na činjenice o podvodnom svijetu – situacija je uvijek ista!

Svi ovi fenomeni (mudžize) i zadatak, koji je na sebe preuzeo Kur'an, dokazuju koliko je Kur'an povjerljiv i da je to riječ Uzvišenog Allaha.

Eto, Kur'an koji sadrži sve ove fenomene je, kao što smo to i ranije u više navrata istakli, nakon Allahovog postojanja i najveći dokaz postojanja budućeg svijeta. Svaki fenomen, koji ilustrira povjerljivost Kur'ana, na taj način predstavlja i dokaz postojanja ahireta.

UZVIŠENOM ALLAHU LAHKO JE STVORITI AHIRET

Postoji mnogo dokaza o postojanju ahireta. Želja za vječnim životom, koja postoji u nama, želja za neuništivosti i trajanjem, dokaz je postojanja ahireta. Kao odgovor na osjećaj žeđi, Uzvišeni Allah nam je darovao vodu, kao odgovor na osjećaj gladi, obdario nas je hranom. Uzvišeni Allah je, isto tako, stvorio i osjećaj našeg nezadovoljstva ovim svijetom, našu težnju ka za vječnosti, odnosno potrebu koju osjećamo za ahiretom.

Sasvim je sigurno da je Allah, dž.š., koji je naspram žeđi stvorio vodu, naspram gladi hranu, stvorio ahiret naspram naše težnje za vječnim životom. Da to Allah, dž.š., nije želio dati, ne bi stvorio ni težnju za rečenim. Nesumnjivo je da će nam Uzvišeni Allah podariti ahiret, kada nam je, više od svega drugoga, stvorio želju za vječnosti.

Dokaz postojanja ahireta, koji je najbitniji i sam po sebi dovoljan, jeste Allahovo obećanje. Da li bi uopće bilo moguće da Uzvišeni Allah razočara i iznevjeri Svoje robove koji vjeruju u Njega, koji vjeruju da je Allahu veoma lahko stvoriti ahiret, koji se okreću prema Allahu, dž.š., i koji od njega traže ahiret, a da, nasuprot tome, potvrdi i učini da budu u pravu oni koji ne vjeruju u Allahova obećanja, koji smatraju ahiret nemogućim, koji ne mare za Stvoriteljem, negiraju Njegovo postojanje i koji ponižavaju one koji su Uzvišenom Allahu predani robovi?! Nesumnjivo da je to nemoguće! Sve vidljivo ukazuje na činjenicu da je Allahova riječ istina i da Allah ne odustaje od Svojih obećanja. Laž se rađa iz nedostatnosti i slabosti. Razmišljajući o Uzvišenom Allahu shvatamo da je nemoguće Njega dovesti u vezu s bilo kakvom slabošću.

U vrijeme Muhammeda, a.s., a i u potonjim periodima, osnovu sumnji u vezi s postojanjem ahireta činilo je pitanje "A može li Allah, dž.š., stvoriti ahiret?" To je pitanje kojim je zamršen čvor u kontekstu postojanja ahireta. Na ovo pitanje Kur'an odgovara veoma kratko, veoma jasno i na apsolutno odgovarajući način; daje zapanjujući odgovor:

Kako čovjek ne vidi da ga Mi od kapi sjemena stvaramo, i opet je otvoreni protivnik, i Nama navodi primjer, a zaboravlja kako je stvoren, i govori: "Ko će oživiti kosti kad budu truhle?" Reci: "Oživit će ih Onaj koji ih je prvi put stvorio; On dobro zna sve što je stvorio."
(36- Ya sin, 77-79)

Onaj koji je prvi put stvorio! Znati da nas je Allah stvorio dovoljan je dokaz da shvatimo postojanje ahireta i da je Uzvišenom Allahu lahko stvoriti ahiret. Analiziranjem svemira; razumijevanjem kako je Allah savršeno precizno i, do u najsitnije detalje, planski stvorio svemir, bit će dovoljno da shvatimo kako je stvaranje ahireta Uzvišenom Tvorcu lahko.

Oni govore: “Zar kada se u kosti i prašinu pretvorimo, zar ćemo, kao nova bića, doista biti oživljeni?” Reci: “Hoćete, i da ste kamenje ili gvožđe ili bilo kakvo stvorenje za koje mislite da ne može biti oživljeno.” - “A ko će nas u život vratiti?” – upitat će oni, a ti reci: “Onaj koji vas je i prvi put stvorio...” (17- Al-Isra', 49-51)

Uzvišenom Allahu je veoma lahko stvoriti ahiret. To je i Allahovo obećanje, i najveća potreba sviju nas, a i radosna vijest najavljena stotinama kur'anskih ajeta. Allah je stvoritelj čovjeka i zna kako zemlja razlaže ljudsko tijelo. Ponovno stvaranje Allahu nije teško.

**Zar kad pomremo i zemlja postanemo...? Nezamisliv je to povratak!”
Mi znamo šta će od njih zemlja oduzeti, u nas je Knjiga u kojoj se sve čuva. (50- Qaf, 3-4)**

Čak samo u jednom DNA molekulu Allah smiješta sve detalje koji se odnose na ljudsko tijelo. Govoreći da ćemo ahiret moći shvatiti gledajući u naše stvaranje, u mnogim ajetima Kur'an, isto tako, našu pozornost skreće na Allahova stvaranja. U poglavljima u kojima smo analizirali kur'anske fenomene, većina ovih fenomena tiču se i savršenstva Allahovog stvaranja u svemiru. Čelije u našem tijelu svakog trenutka umiru, a svakog trenutka stvaraju se nove ćelije. Ni jedna ćelija u našem tijelu na dan našeg rođenja nije ista čak ni sa jednom ćelijom koja se danas nalazi našem tijelu. Hrana koju jedemo konstantno se pretvara u jedan dio našeg tijela i zauzima mjesto izumrlog dijela. Atomi kao što su ugljenik, hidrogen, azot, kisik, fosfor, sumpor, koji čine osnove našeg tijela, tokom života konstantno ulaze i izlaze iz našeg tijela, a na kraju se miješaju sa zemljom. Međutim, naša stvarna bit, koja nije materijalna i koju nazivamo “duša”, jeste bit koja u svim promjenama i obnavljanjima konstantno ostaje ista. Čak dok smo još u životu, Allah nas iznova stvara stalnim obnavljanjem našeg materijalnog tijela. Uzvišeni Allah koji zna kako zemlja razlaže naše tijelo i kako izgleda bit našeg tijela, obećao je da će nas ponovno stvoriti. Kada je ovo obećanje lahko i Allahovo obećanje, onda će se nesunjivo realizirati.

Niz kur'anskih ajeta našu pozornost skreće na Zemlju i svemir i to se ističe kao dokaz za stvaranje ahireta i oživljavanje mrtvih:

Zar ne znaju da je Allah - koji je nebesa i Zemlju stvorio i koji nije, stvarajući ih, iznemogao - kadar da oživi mrtve? Jeste, On sve može.
(46- Al-Ahkaf, 33)

Kreacije u svemiru s ogromnim razdaljinama, veliki brojevi u vrstama i brojnosti živih bića svjedoče da je za Uzvišenom Allahu isto, stvaranje u jednom broju i stvaranje u ogromnim brojevima, da sve to Allahu ne predstavljaju nikakvu poteškoću:

Stvoriti sve vas i sve vas oživiti isto je kao stvoriti i oživiti jednoga čovjeka; Allah, zaista, sve čuje i sve vidi. (31 Lukman, 28)

PRIPREMITE SE, IDEMO

Dok se mnoge teme u Kur'anu objašnjavaju eksplicitno, ono što je izvan dometa naših čula objašnjeno je metaforama (Vidi: 3- Ali 'Imran, 7). Metafora je korištena i u objašnjenju Dženneta i Džehennema na ahiretu. (Vidi: 2- Bekare, 25. Jasno je da se ovdje džennetske blagodatni objašnjavaju metodom sličnosti po smislu.)

Dakle, potpuno razumijevanje i poimanje shvatanje ahireta bit će moguće jedino samim prelaskom na ahiret. Uporedo s činjenicom što su ovosvjetska objašnjenja izvor saznanja o ahiretu, zbog toga što su to metaforička objašnjenja, bilo bi pogrešno shvatati to kao vjernu sliku ahireta. Uporedo s činjenicom da su džennetsko blagostanje i džehennemsko kajanje sasvim jasni, šta u pravom smislu znače kur'anska objašnjenja u tom kontekstu bit će jasno na ahiretu.

Ne treba zaboraviti da ono što se navodi o ahiretu ne obuhvata cjelokupnu sliku Dženneta i Džehennema. Kada bismo se čak odvažili napisati knjigu o turskoj oblasti Antalya, bila bi to knjiga deblja od Kur'ana. Da je Kur'an iznio sve detalje u vezi Dženneta i Džehennema bila bi to, najvjerojatnije knjiga od nekoliko tomova.

U Kur'anu se navode određeni fragmenti u vezi Dženneta i Džehennema, koji imaju karakter aluzija ljudima. To što Kur'an navodi imena nekoliko voćki u Džennetu, ne znači da će se tamo nalaziti samo to voće. Dokaz tome jeste kur'ansko kazivanje da će u Džennetu biti svega što ljudska duša poželi (Vidi: 42- Aš-Šu'ara' 22, 43- Az-Zuhruf 71, 21- Enbija 102, 50- Qaf 35). Kur'an je dao fragmente ahireta prema općim željama i strahovima ljudi. Nesumnjivo je da su to tačni fragmenti. Oni, međutim, ne odslikavaju cijeli Džennet i Džehennem; metaforama su objašnjeni samo neki fragmenti.

Predati se Uzvišenom Allahu i raditi za ahiret najbolji su i najkorisniji poduhvati koje možemo poduzeti u ovosvjetskom, veoma kratkom životu. U konačnici, jednu trećinu života provedemo spavajući, nekoliko godina u toaletu, dosta veliki dio na putu... Velika je nezahvalnost ne predati se Uzvišenom Allahu Koji daje svakovrsne blagodati, radi kratkotrajnih zadovoljstava na ovom prolaznom svijetu. Krajnje je nerazumno ne raditi za vječni ahiret i mijenjati ga za kratkotrajni život na Zemlji. **On dobro zna sve što je stvorio (36- Ja-sin, 79), Allah sve može (24- Nur, 45), Mi ćemo, zaista, mrtve oživiti (36- Ja-sin, 12), a to je Allahu lahko (64- At-Tagabun, 7).**

Svako živo biće će smrt okusiti! I samo na Sudnjem danu dobit ćete u potpunosti plaće vaše, i ko bude od vatre udaljen i u Džennet uveden - taj je postigao šta je želio; a život na ovome svijetu je samo varljivo naslađivanje. (3 Ali 'Imran, 185)

Drugi dio

**MATEMATIČKI
FENOMENI**

MATEMATIČKI FENOMENI

I da Kur'an kazujem; onaj ko bude išao Pravim putem, na Pravome putu je za svoje dobro; a onome ko je u zabludi; ti reci: "Ja samo opominjem."

I reci: "Hvala Allahu, On će vam dokaze Svoje pokazati, pa ćete ih vi poznati!" A Gospodar tvoj motri na ono što radite.

(27- An-Naml, 92-93)

U citiranim ajetima rečeno je da će se, nekad nakon objave ovih kur'anskih ajeta, pokazati Allahovi dokazi (Riječ koju smo ovdje preveli kao "dokaz" jeste arapska riječ "ajet". Na svim spomenutim mjestima ovu riječ smo prevodili sa "dokaz"). Kur'anski fenomeni su, kao i cijeli Kur'an, nastali neovisno od volje Muhammeda, a.s. Prije svega, za stvaranje ovih fenomena ne bi bio dovoljan ni udruženi jedinstveni um čitavog tadašnjeg čovječanstva. Kada bi ovi fenomeni bili djelo "Muhammeda iz pustinje", onda bi ih on nastojao obznaniti, ove savršene dimenzije Kur'ana pokazao bi i ljudima svoga vremena i tako ih odvratio od nevjerovanja. Do veoma skore prošlosti za ove fenomene nije znao cijeli islamski svijet. Naročito ni jedan od matematičkih fenomena, koje ćemo vidjeti u ovom dijelu knjige, nije bio poznat čak ni prije 40 godina. Allah pokazuje Svoje dokaze kada za to dođe vrijeme. Oni koji razmišljaju cijene ove fenomene, hvale Allaha, dž.š., i zahvaljuju Mu se.

Oni govore: "Zašto mu Gospodar njegov ne pošalje jedno čudo?" Ti reci: "Samo Allah zna što će biti, pa pričekajte, i ja ću s vama čekati."

(10- Yunus, 20)

I u ovom ajetu kazano je da će Svoje dokaze Allah, dž.š., pokazati u budućnosti. Tražeći čudo (fenomen) nevjernici samo izražavaju svoje protivljenje; kada i vide čudo, većina njih nastave sa svojim nevjerovanjem. Očito je da su nevjernički zahtjevi za pokazivanjem čuda neka vrsta suprotstavljanja radi suprotstavljanja.

Odvratit ću od znamenja Mojih one koji se budu bez ikakva osnova na Zemlji oholili. I kakav god oni dokaz vide neće ga vjerovati: ako vide Pravi Put - neće ga kao put prihvatiti, a ako vide stranputicu - kao put će je prihvatiti. To zato što će dokaze Naše poricati i što će prema njima ravnodušni biti. (7- Al-A'raf, 146)

Kur'anske fenomene ne mogu poimati oni koji ne žele iskreno učiti, koji se ohole govoreći "Ja sam dovoljan sebi, nemam potrebe za Bogom". Oni, ako i vide ove fenomene, zbog svoga inata ostaju pasivni naspram ovih dokaza. Mimo ovih tipova nevjernika, kur'anske fenomene ne mogu shvatiti ni oni koji vjeru doživljavaju kao društvenu tradiciju, koji se uzdižu iznad želje za traženjem istine.

Kur'anski fenomeni na polju matematike i prirodnih nauka obraćaju se ljudskom razumu. Ove fenomene ne mogu shvatiti ni oni koji zanemaruju razum, koji vjeru doživljavaju kao vrstu ubjeđenja u kome nema uplitanja razuma i koji vjeru koriste kao oruđe unosne trgovine. Sljedbenici onih koji vjeru koriste kao sredstvo trgovine, vjeru uče od vjerskih pseudoautoriteta. Ne vole da se u poimanje vjere upliće razum. U vjeri u koju se umiješa razum, s prijestolja se skidaju trgovci vjerom i ono što se izmislilo u ime vjere. Oduzima im se ovo sredstvo unosne zarade i oruđe manipulacije ljudima s političkog i materijalnog aspekta.

NEODOLJIVA KATEGORIČNOST MATEMATIKE

U ovom dijelu knjige bavit ćemo se matematičkim fenomenima Kur'ana. Matematika je osnovno oruđe i zajednički jezik svih nauka.

Kategoričnost matematike je uvijek, tokom historije, oduševljavala mislioce. Međutim, značaj matematike se počeo shvaćati osobito nakon XVI stoljeća; zahvaljujući naučnoj svijesti koja je u poimanju svemira matematiku dovela u centar zabilježen je napredak u svim naukama. Zahvaljujući tom napretku proizvedeni su automobili, vozovi, sateliti, novi lijekovi, novi komunikacioni sistemi i sva tehnološka čuda modernog svijeta.

Da nije bilo centralne uloge matematike, niti bi bilo moguće ovako shvatiti svemir, a niti bi bilo moguće doći do tehnoloških čuda.

Mada je matematika u svim historijskim razdobljima imala određeni značaj, tek u posljednja četiri stoljeća dostigla je svoj vrhunac. Današnja naučna logika formirala se zahvaljujući matematičarima. Galilej, koji je igrao važnu ulogu u procesu stavljanja matematike u centralni položaj, rekao je: *“Matematika je jezik koji je koristio Bog u ispisivanju svemira.”* Nijedno polje naučnog djelovanja nije bilo izvor težnje za kategoričnošću i kosmičkom istinom koliko je to bila matematika. Određeni mislioci kao što je Pitagora predosjećali su da je bit poretka u svemiru brojčana, te su matematičari dali mistična značenja. Međutim, izgradnja naučne logike na matematičarima postala je moguća tek posljednjih stoljeća. Jedan od bitnih aktera ustanovljavanja nauke na jeziku matematike, Descartes koji je na kartezijanskoj osi ujedinio geometriju i aritmetiku, kaže: *“Sve intelektualne teme mogu se ujediniti i ujedinjuju se putem matematike.”*

Najveće otkriće čovječanstva možda je upravo razumijevanje ove uloge matematike u svemiru, pošto su sva ostala otkrića, od Edisonove sijalice do sportskih automobila, od Einsteinove teorije relativiteta do Newtonovih zakona gravitacije, bila moguća prvenstveno zahvaljujući razumijevanju vrijednosti majke ovih otkrića i jezika otkrića.

Kur'an je prije 1400 godina upozorio na značaj matematike. Kur'an stalno upozorava na osjetljivu ravnotežu u svemiru (mizan) i na matematička premjeravanja (kader). Govori da su Sunce i Mjesec podložni brojnom sistemu (hesab).

Sunce i Mjesec utvrđenim putanjama plove. (55- Ar-Rahman, 5)

U procesu koji je počeo Kopernikovim naučavanjem, poimanje značaja matematike i ubjeđenje da je matematika jezik kojim je Bog ispisao svemir omogućilo je Kepleru i Galileju pravilno razumijevanje kretanja Sunca i Mjeseca, te kretanja i položaja Zemlje u odnosu na njih. Eto, na tu veoma, veoma bitnu činjenicu Kur'an je upozorio prije 1400 godina. Stvaranje svemira svrshodnim kauzalitetom i matematičko formuliranje (kader, hesab) svemira Kur'an ne smatra proturječnim.

Ako je svemir Allahovo djelo i ako je ovo djelo ispisano jezikom matematike, onda se uopće ne treba iznenaditi korištenju istog jezika i u Kur'anu, koji je Allahova knjiga. Na taj način, neodoljivom kategoričnošću matematike, Uzvišeni Allah stvara fenomen. Kako god je, u periodu kada je čarobnjaštvo bilo na vrhuncu, Musa, a.s., pokazao čuda, koja su čak i čarobnjake dovela u vjeru, Kur'an, isto tako, iznosi matematička naučna čuda u periodu kada je nauka, a osobito matematika, kao univerzalni jezik nauke, na vrhuncu. U moderno doba kada je nauka i matematička

logika vidno uznapredovala, vrijednost ovih fenomena bit će shvatljivija i prihvatljivija čime će se dokazati zabluda i uzaludnost posla onih koji uzaludno nastoje sukobiti vjeru i nauku. Allahov plan i način na koji je rasporedio fenomene iz Svoje Knjige u vremenu zaista su čudesni!

ZAŠTO MATEMATIKA?

Svako bavljenje naukom danas traži osjećaj matematičke kategoričnosti, teži njoj čak ako je i ne nađe. Uopće ne treba čuditi to što oni koji traže kategoričan dokaz u vjeri teže ka matematičkom dokazu i u toj oblasti.

Carl Sagan je poznati pisac koji se bavi temama iz astronomije, a koji nije upoznat s objašnjenjima sadržanim u kur'anskim ajetima. Njegova imaginarna objašnjenja iz romana *Contact* (Kontakt), koja ćemo uskoro vidjeti, zanimljiv su primjer iščekivanja matematičkog dokaza od Boga, i njegovog nastojanja da na vjeru prenese osjećaj kategoričnosti koju ljudi nalaze u matematici:

- *Ne, zar ne razumijete? Ovo je trebalo biti drukčije. Nije ovo samo uspostavljanje i upravljanje svemirom detaljnim matematičkim zakonima koji determiniraju fiziku i kemiju. Ovo je poruka! Ko god da je stvorio ovaj svemir poruke ljubavi je sakrio u brojevima da bi se to moglo pročitati nakon 15 milijardi godina kada se razvije život razuma. Prilikom našeg prvog susreta kritikovao sam vas i Rankina zato što to niste razumjeli. "Ukoliko Bog želi da nas izvijesti o Svome postojanju, zašto nam nije poslao jasnu i kategoričnu poruku?", upitao sam. Sjećate li se?*
- *Veoma dobro se sjećam. Mislite da je Bog matematičar.*
- *Tako nešto. Ako je tačno to što nam se kaže, ako to nije lov u mutnome. Ako u Piu ima neka skrivena poruka i ako ostali natprirodni brojevi nisu jedan od vječnosti. Ako, ako, ako...*
- *Tražite inspiraciju u aritmetici. Ja znam jedan bolji put.*
- *Ovo je jedini put, Polmere. Jedino ono što će uvjeriti onoga koji gaji sumnju. Zamislite da smo nešto našli. Ne mora biti pretjerano zamršeno. Nešto organiziranije od proizvoljno nabacanih brojeva u Piju. To je jedino što nam treba. Poslije će matematičari širom svijeta*

nepogrešivo pronaći apsolutno isti model, istu poruku, ili bilo što drugo što je stavljeno unutra. Onda ovdje ne bi bilo sektaških podjela. Svi bi počeli čitati isti sveti tekst. Niko ne bi raspravljao o tome kako je vjera spletkarenje čarobnjaka, ili da su historičari iskrivili ono što je u prošlosti bilo zapisano; histerija, uobrazilja ili da smo u doba razvoja nametnuli to umjesto roditelja. Svi bi mogli biti vjernici.

(Carl Sagan, *Contact*, Simon and Schuster, New York, 1985, strana 418-419)

Ovaj tekst je citat iz romana poznatog astronoma i spisatelja, dr. Carla Sagana, koji nije imao nikakve veze sa matematičkim fenomenima Kur'ana. U tom djelu filozofi pronalaze imaginarnu formulaciju: matematički dokaz postojanja Boga. Matematika, koja elimira svaku sumnju i koja je kosmički jezik, privlači naučnike, filozofe. Navedeni citat je izraz ovog privlačenja, traganja za kategoričnošću. Uzvišeni Allah, Koji zna vrijednost i uvjete našeg vremena, želje ljudskog duha, dao je odgovor na traganje čovječanstva za ovom kategoričnošću u povijesnoj etapi u kojoj se mi nalazimo, u kojoj je matematika dostigla svoj vrhunac. I to, kako se spominje i u tekstu: "nije zamršen", a povrh toga "nemoguće ga je falsificirati".

Međutim, Carl Sagan bi svome tekstu trebao pridodati nekoliko tačaka: pogrešno je očekivati da bi svi povjerovali u to kada bi se pokazalo jedno takvo čudo. Psihologija ateizma, utemeljena na inatu, traži jasno, a bježi od shvatanja onoga što je krajnje očito, sprečava prihvatanje čak i najočitijih dokaza. Matematički fenomen je potpuni i savršeni oblik fenomena, posebno u kontekstu vremena u kojem živimo. Međutim, očekivati da to svi prihvate iluzija je koja zanemaruje ateističku psihologiju.

NEMOGUĆNOST IMITIRANJA ČAK SAMO JEDNE SURE

A ako sumnjate u ono što objavljujemo robu Svome, načinite vi jednu suru sličnu objavljenim njemu, a pozovite i božanstva vaša, osim Allaha, ako istinu govorite. Pa ako ne učinite, a nećete učiniti, onda se čuvajte vatre za nevjernike pripremljene, čije će gorivo biti ljudi i kamenje. (2- Bekare, 23-24)

Kada pročitate poglavlja koja govore o matematičkim fenomenima Kur'ana bolje ćete shvatiti da je nemoguće imitirati čak samo jednu kur'ansku suru. Svaka kur'anska sura, a i mnoge riječi koje se spominju u njima dio su matematičkog ključa. (Zbog dosadašnjih otkrića kažemo "mnoge", a smatramo da će se, daljim izučavanjem kur'anskih matematičkih fenomena, ispostaviti da je svaka riječ dio matematičke harmonije.) Kada biste iz Kur'ana izbacili jednu suru, broj kur'anskih sura, koji je u skladu sa sistemom 19 ($19 \times 6 = 114$), bio bi narušen. Pretpostavimo da se u toj suri, koja bi se izbacila, dva puta spominje riječ "jevm" (dan). Time bi bila narušen matematički fenomen izražen u činjenici da se ta riječ 365 puta spominje u Kur'anu. Osim toga, pretpostavimo da se u toj suri 3 puta spominje riječ "ovaj svijet" i jednom riječ "ahiret". Obe te riječi se u međusobnom skladu po 115 puta spominju u Kur'anu. Odstranjivanjem te sure ponavljanje riječi "ovaj svijet" svest će se na 112, a riječi "ahiret" na 114, što znači narušavanje sklada...

Odstranjivanje bilo koje sure iz Kur'ana narušilo bi cijeli matematički sistem Kur'ana. Svaka sura dio je nepromjenjive cjeline. Jedna sura znači cijeli Kur'an. Cjelokupni matematički sistem Kur'ana čini neizostavnim i tu jednu suru.

Eto, drugi dio ove knjige, u kome ćemo analizirati matematičke fenomene Kur'ana, sadrži činjenice zbog kojih je nemoguće imitirati čak samo jednu kur'ansku suru. Postaje jasna umjesnost pretencioznog stila Kur'ana. Bez ikakve sumnje, savršenstvo kur'anskih sura i opseg matematičkih fenomena mnogo su veći od onoga što mi iznosimo. Međutim, čak samo ono što ćemo mi ovdje iznijeti dovoljno je za potvrdu činjenice o nemogućnosti imitiranja čak jedne sure. Onima koji žele vidjeti istinu, istina je očita!

NE POVODI SE ZA ONIM ŠTO NE ZNAŠ!

Ne povodi se za onim što ne znaš! I sluh, i vid, i razum, za sve to će se, zaista, odgovarati. (17- Al-Isra', 36)

Matematički i naučni fenomeni koje Uzvišeni Allah pokazuje upućeni su onima koji razmišljaju i koji istražuju Allahove dokaze. Prkosni nevjernici, oni koji su muslimani samo po imenu, oni koji žive od vjere a ne za vjeru, koji žive vjeru oponašajući one oko sebe, neće se okoristiti ovim fenomenima sve dok ne promijenu svoje ponašanje.

Uzvišeni Allah ne cijeni naročito vjeru koja se slijedi oponašanjem i stihijski, po inerciji. Allah, dž.š., voli vjeru koja se primjenjuje ne očekujući ovosvjetske interese, korištenjem razuma, istraživanjem, analiziranjem i razmišljanjem o dokazima u svemiru i u Knjizi, koju je poslao. Oni koji oponašanjem žive vjeru povode se za onim što ne znaju.

Neka sve nas Svevišnji sačuva od onih koji, prodajom vjere, nastoje zaraditi dolare, eure, zlato ili prestiž, ali i od onih koji vjeru žele prikazati kao svijet mitologije i uobrazilja.

Uzvišeni Allah nam je objavio takvu Knjigu da ono što Knjiga govori potvrđuje ono što se u njoj predstavlja kao fenomen. Kur'an je knjiga koja u isto vrijeme predstavlja vjeru, navodi dokaze, fenomene, šifrirana je matematičkim sistemom, a predstavlja i vodiča, radosnu vijest i Allahovu blagodat.

I govore: "Zašto mu od Gospodara njegova nisu neka čuda poslana?"
 Reci: "Čuda su jedino u Allaha, a ja samo jasno opominjem." A zar im nije dosta to što Mi tebi objavljujemo Knjigu koja im se kazuje; u njoj je, doista, blagodat i pouka narodu koji vjeruje.
 (29- Al-'Ankabut, 50-51)

NUMERIČKI STRUKTURIRANA KNJIGA

U 83. suri Kur'ana "Al-Mutaffifun" (oni koji pri mjerenju zakidaju) dva puta se spominje "*numerisana knjiga*". Taj izraz na arapskom glasi "kitabun markum". Ovi ajeti su dokaz da je *numerisanje knjige*, njeno vezivanje za numerološki sistem, stil Allahovog postupanja. Navest ćemo ajete o kojima govorimo:

Uistinu! Knjiga grješnika je u Sidždzinu, a znaš li ti šta je Sidždzin? Knjiga numerisana! (87- Al-Mutaffifun, 7-9)

Pa će im se reći: "Eto, to je ono što ste poricali!" Uistinu! Knjiga čestitih je u Ilijjunu, a znaš li ti šta je Ilijjun? Knjiga numerisana! – njoj svjedoče oni koji su joj približeni. (87- Al-Mutaffifun, 17-21)

Numerisana knjiga se spominje i za grješnike, a i za čestite. Međutim, dok numeniranoj knjizi svjedoče oni koji su joj približeni, grješnicima to nije moguće. Oni za Allahove dokaze govore da su to izmišljotine drevnih naroda i nijekaju te dokaze. (87- Al-Mutaffifun, 13).

Zanimljivo, svi dokazi koje ćemo vidjeti ukazuju na to da je Kur'an numerisana knjiga.

Dok neki ljudi svjedoče tome, neki, pak, govore da su to "izmišljotine", nipodaštavaju i nijekaju ove dokaze. Svjedočiti ovim dokazima i priznavati ih, blagodat je Uzvišenog Allaha.

RAZUMJETI LAHKO, IMITIRATI NEMOGUĆE

Objašnjenje matematičkih fenomena Kur'ana sačinjeno je od dva dijela. U prvom dijelu ćemo vidjeti matematički fenomen u skladu riječi. Tom prilikom ćemo analizirati međusobni sklad određenih riječi, a i vezu tih riječi s pojavama u svemiru. Vidjet ćemo da je riječ o fenomenima koje je, u punom smislu riječi *lahko razumjeti, a nemoguće imitirati*. Ove fenomene će jednostavno moći shvatiti i prihvatiti čak i oni koji nisu naročito zainteresirani za matematiku.

U drugom dijelu matematičkih fenomena analizirat ćemo fenomene koji su u vezi s brojem 19 na koji se u Kur'anu posebno skreće pažnja. U ovom dijelu ćemo se osvjedočiti u jedan izuzetni fenomen sistema 19 koji se provlači kroz cijeli Kur'an. Svi oni koji znaju brojati od 1 do 19 mogu biti svjedoci ovog fenomenakojeg je *lahko razumjeti, a nemoguće imitirati*. Međutim, fenomen 19 se pred nama pojavljuje na nekoliko različitih načina. Razumijevanje mnogih odlika u vezi s brojem 19 zahtijeva poznavanje računa vjerovatnoće i pažljivija istraživanja. Pored dimenzije "lahko razumjeti, a nemoguće imitirati" u vezi s brojem 19, u knjizi ćemo se osvrnuti i na detalje koji zahtijevaju određeno predznanje iz oblasti matematike.

Pišući matematičke fenomene, u prvom dijelu koji govori o harmoniji riječi koristili smo radove **Abdulrezzaka Nevfela**, a u drugom dijelu radove **Cesara Mejula**, **Rešada Halife**, **Richarda Vossa**, **Milana Sulca** i još mnogih istraživača. Ni jednog od ovih pisaca nismo vidjeli, niti smo u knjizi govorili o njihovom razumijevanju vjere niti o njihovoj pripadnosti određenom mezhebu. Osobito smo vodili računa da se ne upuštamo u rasprave unutar vjere. Nesumnjivo je da o nizu pitanja u vjeri treba raspravljati, međutim ta pitanja nisu predmet istraživanja ove knjige.

Budući da u ovoj knjizi nismo ulazili u međumuslimanske rasprave, nastojali smo, isto tako, da ne ustupimo mjesto ni diskutabilnim pitanjima matematičkih fenomena u Kur'anu ili odlikama koje se zasnivaju na slabim matematičkim vezama. Svako onaj koji kaže "Kur'an je Allahova Knjiga" trebao bi se zahvaljivati Allahu, dž.š., na fenomenima vidljivim u Kur'anu i trebao bi biti svjestan vrijednosti ove Allahove pomoći.

Značaj rečenih fenomena ne može biti umanjen bez obzira na identitet i karakter onih koji su otkrili matematičke fenomene Kur'ana, budući da su to kur'anski fenomeni i uvijek su, sasvim očito, tu prisutni. Svako u svakom trenutku može provjeriti njihovu istinitost. Ništa se neće promijeniti ukoliko bi to bili čak i ateisti.

Jedna od prepoznatljivih bolesti modernog čovjeka svakako je pretjerana sumnjičavost. Matematički kur'anski fenomeni koje ovdje iznosimo, svojom odlikom da se u svakom trenutku mogu provjeriti odgovor su tim pretjerano sumnjičavima. Ovi fenomeni nisu fenomeni koji su se pojavili u određenom periodu povijesti i nestali. Kur'an je tu, ovi fenomeni se u svakom trenutku mogu provjeriti. Odgovor koji sasvim odgovara našem vremenu: očiti fenomen koji se može provjeriti, ispitati, opovrgnuti ili potvrditi!

Reci: "Kad bi se svi ljudi i džini udružili da sačine jedan ovakav Kur'an, oni, takav kao što je on, ne bi sačinili, pa makar jedni drugima pomagali." (17- Al-Isra', 88)

MATEMATIČKI FENOMEN U SKLADU RIJEČI

1 - DAN

U Kur'anu se riječ "dan" (jevm) u jednini spominje 365 puta. Broj 365 ne bi trebalo shvatati samo kao broj kalendarskih dana. 365 je broj koji, u isto vrijeme, predstavlja astronomsku vezu između Zemlje i Sunca. Kada Zemlja upotpuni jedno svoje kruženje oko Sunca, ona se 365 puta okrene oko svoje ose. Dakle, dok se Zemlja jednom okrene oko Sunca, na Zemlji prođe 365 dana. Bitno je i to što se upotreba riječi "dan" u jednini daje 365 puta, pošto, kao što smo već rekli, u toku jednog kruženja Zemlje oko Sunca protekne 365 dana. Da li je, po vama, slučajnost to se ova riječ u Kur'anu spominje baš 365 puta, a ne, naprimjer, 200, 300, ili 400, 500 ili više puta? Doista je korištenje riječi "dan" (jevm) primjer kur'anskih fenomena, koje je lahko razumjeti, ali teško falsificirati. Čak samo ovaj primjer pokazuje da u Kur'anu postoji svjesno matematičko uređenje. Dimenzija matematičkog fenomena Kur'ana bolje će se shvatiti kada se analizira još 50 primjera iz ovog dijela knjige, a potom i dio koji govori o fenomenu broja 19.

Riječ	Broj spominjanja u Kur'anu
Dan	365
Koliko dana prođe dok se Zemlja jednom okrene oko Sunca?	365

2 - DANI

Različiti načina korištenja riječi “dan” u Kur’anu predstavljaju mudžizu. Dok se, kako smo to maločas vidjeli, jednina riječi “dan” koristi 365 puta, množina te riječi (ejjam, jevmejn) se u Kur’anu spominje 30 puta. Na taj način se daje broj 30, koji predstavlja broj dana u mjesecu. Zbog toga što se u jednoj godini nalazi više mjeseci, od ovih dana se formiraju različiti mjeseci. Međutim, 365 dana formira jednu godinu. Tako je značajno to što se jednina riječi “dan” (jevm) spominje 365 puta, a množina ili dvojina (ejjam, jevmejn) 30 puta.

Po sunčevom kalendaru, mjeseci imaju 30 ili 31 dan, po lunarnom po 29 ili 30 dana. Tako je 30 prosječni broj dana u mjesecu u oba kalendara. Ako uzmemo u obzir da se u zajednici u kojoj je Kur’an objavljen koristio lunarni kalendar, onda je opet značajno korištenje broja 30. Mjesecu je, kao nebeskom tijelu, potrebno 29,53 dana da napuni jedan kalendarski lunarni mjesec. Ukoliko to zaokružimo, dobijemo, dakle, 30 dana. Svjedoci smo da je potpuno ispravan matematički proces zaokruživanja u kontekstu ovakvih matematičkih fenomena. Upravo je to slučaj i sa kruženjem Zemlje oko Sunca i ono se upotpunjava za 365,25 dana. Zaokruženo to iznosi 365 dana.

Riječ	Broj spominjanja u Kur’anu
Dani	30

3 – IZVEDENICE OD RIJEČI DAN

Vidjeli smo da se jednina riječi “dan” (jevm) u Kur’anu spominje 365 puta, a množina 30 puta. Što se tiče svih izvedenica riječi “dan”, one se spominju 475 puta. Dakle, 475 je ukupan broj ponavljanja riječi “dan” u jednini, množini i u ostalim izvedenicama. Broj 475 je djeljiv sa 19 ($475:19=25$). Nakon ovog dijela, u kome analiziramo matematički fenomen u skladu riječi, analizirat ćemo fenomene u vezi broja 19.

Kada pročitate taj dio, bolje ćete shvatiti šta predstavlja broj 19. Matematički fenomen u skladu riječi i fenomen broja 19 u Kur'anu mogu, kao što je to slučaj u ovom primjeru, biti međusobno povezani. Zbog toga što posjeduje fenomenološke odlike mimo fenomena broja 19, otkrića u vezi upotrebe riječi "dan" u Kur'anu analizirali smo s aspekta matematičkog fenomena u skladu riječi.

Kao djeljitelj 19 iz ukupnog broja ponavljanja izvedenica riječi "dan", i djeljitelj 25 predstavlja jedan karakterističan broj. Kao što smo prethodno rekli, dan nastaje kao rezultat odnosa između Zemlje i Sunca. Dok jednom obiđe oko Sunca, Zemlja se oko svoje ose okrene 365 puta. Međutim, u međuvremenu se, isto tako, i Sunce okreće oko svoje ose. Dobro, koliko puta se Sunce okrene oko svoje ose dok se Zemlja 365 puta okrene oko svoje ose? Pazite dobro: tačno 25 puta! Broj na koji upućuje ovaj lahko razumljivi fenomen nije bio poznat u vrijeme i na prostorima gdje je objavljivana Kur'an. Kao što je fenomen činjenica da se određenim brojem kur'anskih ponavljanja upozorava na određene pojave, fenomen je i to što taj broj upućuje na spoznaje onoga što je bilo nepoznato u vrijeme objavljivanja.

Osim toga, broj 19, pomnožen brojem 25 značajan je i u relaciji Sunce-Zemlja-dan. *Metonov ciklus*, kada Zemlja dolazi na istu liniju sa Suncem i Mjesecom, događa se svakih 19 godina. U jednom Metonovom ciklusu Sunce se, dakle, (19×25) 475 puta okrene oko svoje ose. (Pročitajte naredno, 4. poglavlje.) Tačno 475 puta. Ovaj broj u potpunosti odgovara broju spominjanja izvedenica riječi "dan" u Kur'anu.

Riječ	Broj spominjanja u Kur'anu
Sve izvedenice riječi dan	475 (19x25)
Koliko se u periodu od godine dana na Zemlji Sunce okrene oko svoje ose?	25
Koliko puta se u periodu Metonovog ciklusa Sunce okrene oko svoje ose?	475 (19x25)

4 – GODINA

Sve izvedenice riječi “godina” (senet, sinin) u Kur’anu se spominju 19 puta. I solarnom i lunarnom kalendaru potrebne su korekcije zbog prestupne godine. Kada se Zemlja 365 puta okrene oko Sunca, Mjesec se oko Zemlje i svoje ose okrene 12 puta i to čini jednu godinu. Međutim, kada Zemlja upotpuni ovo okretanje i dođe na početnu tačku, Mjesec se ne nalazi u toj tački. Dolazak Zemlje i Mjeseca na istu početnu tačku događa se svakih 19 godina. Ovaj period od 19 godina spominje se pod imenom *Metonov ciklus*, u kome je 7 prestupnih godina (355 dana) i 12 punih godina (354 dana). Posebno je zanimljivo što riječ godina spomenuta 7 puta u jednini (senet) i 12 puta u množini (sinin). Izvedenice riječi “godina” daju, dakle, broj 19, koji korespondira Metonovom ciklusu.

Riječ	Broj spominjanja u Kur’anu
Godina	19
U koliko godina se formira Metonov ciklus?	19

Kao što se vidi, jednom u 19 godina Zemlja dolazi u istu liniju sa Suncem i Mjesecom. U Kur’anu se na mnogo mjesta spominju Sunce i Mjesec u istom ajetu. Koliko puta? Tačno 19 puta! Isto onoliko puta koliko godina ima jedan Metonov ciklus; isto onoliko puta koliko se riječ “godina” spominje u Kur’anu! Uz to, veoma je zanimljivo značenje ajeta u kome se devetnaesti put spominju zajedno ove dvije riječi:

I (kada se) Sunce i Mjesec spoje. (75- Al-Kiyamah, 9)

I doista je zapanjujuće podudaranje značenja i matematičkog sklada. Hajde da analiziramo tabelu ajeta u kojima se zajedno spominju Sunce i Mjesec. (U 37. ajetu 41. sure Sunce i Mjesec se spominju dva puta.)

Ponavljjanje	Sura	Ajet
1	6	96
2	7	54
3	10	5
4	12	4
5	13	2
6	14	33
7	16	12
8	21	33
9	22	18
10	29	61
11	31	29
12	35	13
13	36	40
14	39	5
15	41	37
16	41	37
17	55	5
18	71	16
19	75	9

Saberete li brojeve sura i ajeta ovih 19 ponavljanja: $6 + 96 + 7 + 54 + 10 + 5 + 12 + 4 + 13 + 2 + 14 + 33 + 16 + 12 + 21 + 33 + 22 + 18 + 29 + 61 + 31 + 29 + 35 + 13 + 36 + 40 + 39 + 5 + 41 + 37 + 41 + 37 + 55 + 5 + 71 + 16 + 75 + 9 = 1083$ (19×57). Štaviše, $57 = 19 \times 3$.

Molimo vas da upamtite ovu harmoniju načinjenu dijeljenjem brojem 19 i prisjetite je se na narednim stranicama u vezi fenomena broja 19.

Kao što se vidi, fenomen matematičke harmonije riječi pojavljuje se i u brojevima sura i ajeta. To je, isto tako, dokaz da je Kur'an uređen na fenomenalan način čak i kad su u pitanju naizgled beznačajni detalji.

5 – TAJ DAN I SUDNJI DAN

Vidjeli smo kako upotreba riječi “dan” u jednini, množini, a i u svim izvedenicama predstavljaju zasebne fenomene. Mimo toga, vidljiv je matematički fenomen i u sintagmama koje čini riječ “dan” sa drugim riječima. Ilustracije radi, taj slučaj je vidljiv u sintagmama “taj dan” (jevme izin) i “Sudnji dan” (jevmu-l-kijameh), koji označavaju kraj svijeta i polaganje računa na budućem svijetu. Obje sintagme se ponavljaju u istom broju; po 70 puta. Analizirajmo po jedan ajet u kojima se spominju ove sintagme:

Neka lica toga dana bit će radosna. (88- Al-Gašiya, 8)

...a čitava Zemlja će na Sudnjem danu u vlasti Njegovoj biti...

(39- Az-Zumar, 67)

Riječ	Broj spominjanja u Kur'anu
Taj dan	70
Kijametski dan	70

6 – MJESEC KAO NEBESKO TIJELO

U svim svojim oblicima, riječ “kamer”, što znači Mjesec, u Kur'anu se spominje na 27 mjesta. Taj broj jednak je broju dana kruženja Mjeseca oko Zemlje. (U prvom dijelu knjige, u 15. i 16. poglavlju dotakli smo se kur'anskih kazivanja o Mjesecu.) U Kur'anu se skeće pažnja na to su Sunce i Mjesec slijede precizno proračunate putanje (Vidi: 55- Ar-Rahman, 5). Veoma je zanimljivo to što se matematički fenomen nalazi i u broju spominjanja u Kur'anu Sunca i Mjeseca, čije se putanje, kako to Kur'an ističe, mogu matematički izraziti.

Riječ	Broj spominjanja u Kur'anu
Mjesec	27
Koliko dana traje kruženje Mjeseca oko Zemlje?	27

7 – KALENDARSKI MJESEC

U Kur'anu se Mjesec, kao nebesko tijelo i mjesec, kao dio godine, imenuju različitim riječima, kao što je to slučaj u mnogim jezicima. Zemljina revolucija oko Sunca traje 365 dana, dok 12 mjesečevih revolucija oko Zemlje traje 12 mjeseci u lunarnom kalendaru. Kur'an kaže da je 12 mjeseci u godini. Godinu čini 12 mjeseci, što je ravno broju spominjanja riječi "šehr" (kalendarski mjesec) u Kur'anu. Broj kalendarskih mjeseci spomenut je u sljedećem ajetu:

Broj mjeseci u Allaha je dvanaest... (9- At-Tawba, 36)

Riječ	Broj spominjanja u Kur'anu
Kalendarski mjesec	12
Broj mjeseci ili broj revolucija Mjeseca oko Zemlje u toku jedne godine:	12

8 – GODINA STUPANJA NA MJESEC

U 16. poglavlju prvog dijela knjige analizirali smo kur'anske naznake o tome da će čovjek ići na Mjesec. Jedna od najbitnijih aluzija jeste ona sadržana u 1. ajetu sure "Al-Qamar" (*Mjesec*). Eto, od tog ajeta do kraja Kur'ana nalazi se tačno 1389 ajeta. (Ovu zanimljivost kur'anskih ajeta prvi je, u svojim radovima, iznio Džemal Aktaš.) Broj 1389 odgovara hidžretskoj 1389. godini, odnosno 1969. godini nakon Isaovog rođenja, a to je godina kada je čovjek prvi put kročio na Mjesec.

(Osim toga, broj 1389 može se, isto tako, shvatiti i kao svojevrsna naznaka da će se, 1389 godina nakon objave ove sure ili Kur'ana, ići na Mjesec, pošto hidžreški kalendar započinje u vrijeme dok je još trajala objava Kur'ana.)

Bliži se Čas i Mjesec se rascijepio! (54- Al-Qamar, 1)

Koliko ima ajeta od prvog ajeta sure "Al-Qamar" do kraja Kur'ana?	1389
Koje hidžreške godine je ljudska stopa prvi put kročila na Mjesec?	1389

9 – OMJER MORA I KOPNA

Riječ "kopno, zemlja" (el-berr) u Kur'anu se spominje 12 puta, a riječ "bahr" (koja označava more, ali i velike vode poput rijeka i jezera) 32 puta. Izračunamo li, omjer broja ponavljanja riječi "el-berr" (kopno, zemlja), u odnosu na broj ponavljanja riječi "bahr" (more); odnosno, ako podijelimo 12 sa 32, dobit ćemo sljedeći iznos: $12/32 = 0.375$

Ukupna površina Zemlje iznosi oko 510 miliona km^2 . Od te površine, 360 miliona km^2 čine mora, a površina od oko 15 miliona km^2 prekrivena je glečerima. Preostalu površinu od oko 135 miliona km^2 čini kopno. Izračunamo li procenat kopene površine Zemlje u odnosu na more dobit ćemo sljedeći rezultat: $135 \text{ miliona } \text{km}^2 / 360 \text{ miliona } \text{km}^2 = 0,375$.

Riječ	Broj spominjanja u Kur'anu	Procenat
Kopno	12	$12:32 = 0,375$
More	32	

Oblik površine	Površina	Procenat	
Kopno	135 miliona km^2	135 miliona km^2	$= 0,375$
More	360 miliona km^2	360 miliona km^2	

10 – 309. RIJEČ

Analizirajući matematičke fenomene sklada riječi u Kur'anu, primijetit ćemo da se ovi fenomeni pojavljuju na različite načine. Harmonije riječi ponekad upozoravaju na određene pojave u svemiru, a ponekada se manifestiraju kroz međusobnu harmoniju. U ovom poglavlju bit ćemo svjedoci jednog posebnog matematičkog sklada. U 18. kur'anskoj suri "Al-Kahf" (*Pećina*) govori se da je, kao Allahova mudžiza, grupa mladića bila uspavana u jednoj pećini 300 godina, i još devet godina. (Mudrost što je to tako rečeno, a ne direktno 309 godina, vidjet ćemo u dijelu knjige koji se odnosi na fenomene broja 19. Da je rečeno kao 309, tada zbir brojeva datih u Kur'anu ne bi bio djeljiv sa 19.)

U 9. ajetu 18. sure govori se o mladićima koji će ostati u pećini. Do 25. ajeta se govori o onome što su doživjeli ovi mladići, a u 25. ajetu se kaže da su oni u pećini ostali 300 i još 9 godina. Kada prebrojimo riječi od 9. ajeta, kada se počinje govoriti o ovim mladićima, do 25. ajeta "A oni su ostali u pećini svojoj...", prva riječ nakon toga je 309. riječ. Dakle, od početka izlaganja onoga što je zadesilo mladiće do riječi kada se počinje iznositi broj godina koje su mladići proveli u pećini iznosi 308 riječi, a 309. riječju se počinje navoditi broj 309. Ajet o kome govorimo glasi:

A oni su ostali u pećini svojoj tri stotine i još devet godina.

(18- Al-Kahf, 25)

Raspored riječi u ajetima sure "Al-Kahf", koja govore o mladićima, do riječi kada se počinje navoditi broj 309:

Ajet br.	Broj riječi
9	10
10	16
11	7

12	9
13	11
14	19
15	19
16	19
17	34
18	22
19	37
20	13
21	32
22	33
23	7
24	17
25	3
Ukupno:	308+

308+ (309. riječ jeste riječ kojom se počinje navoditi broj 309)

11 – SEDAM NEBESA

U Kur'anu se kaže da su nebesa sazdana od sedam slojeva. Ovu temu smo obrađivali u 17. poglavlju prvog dijela knjige, u kome smo analizirali naučne fenomene Kur'ana. U Kur'anu se na sedam mjesta spominje izraz "sedam nebesa":

1. 2- Bekare, 29
2. 17- Al-Isra', 44
3. 23- Al-Mu'minun, 86
4. 41- Fussilat, 12
5. 65- At-Talak, 12

6. 67- Al-Mulk, 3

7. 71- Nuh, 15

Riječ	Broj spominjanja u Kur'anu
Sedam nebesa	7
Koji je broj koji Kur'an ističe kao broj nebesa?	7

12 – ATOMSKI BROJ ŽELJEZA

U Kur'anu se nalaze mnoga upozorenja na hemijske karakteristike željeza. Analizirajmo prvo jedini ajet koji govori o specifičnostima i značaju željeza:

Mi smo izaslanike naše s jasnim dokazima slali i po njima knjige i terazije objavljivali, da bi ljudi pravedno postupali - a i gvožđe smo spustili, u kome je velika snaga i koje ljudima koristi...
(57- Al-Hadid, 25)

Glagol "inzal", koji se spominje u Kur'anu označava spuštanje na Zemlju nečega što nije sa Zemlje. Glagolom "inzal" nam se govori da je neka pojava ili entitet na Zemlji nastao zahvaljujući određenim procesima izvan Zemlje. Prvobitna temperatura Zemlje nije bila podesna za nastanak željeza. Štaviše, ni zvijezde srednje veličine poput Sunca nemaju toplotu dovoljnu za proizvodnju željeza. Iz tog razloga, željezo nije spušteno samo na Zemlju, već čak i u Sunčev sistem. Željezo koje trenutno postoji na Zemlji, u Sunčev sistem je spušteno sa zvijezda veoma visokih temperatura. Dakle, činjenica da Kur'an, govoreći o željezu, koristi glagol "inzal" (spustiti) zasigurno predstavlja naučni fenomen.

Kur'an nam iskazuje svoje matematičke fenomene aludirajući raznim načinima na broj 26, atomski broj željeza:

1. U arapskom jeziku svaki harf ima svoju matematičku vrijednost. (U dijelu knjige u kome ćemo govoriti o broju 19 donosimo tabelu brojčane vrijednosti svih arapskih harfova.) Brojčana vrijednost

riječi "hadid" (željezo) je 26:

Ha	8
Da	4
Ja	10
Da	4
UKUPNO	26

- Ajet koji govori o željezu je 25. ajet sure "Al-Hadid" (Željezo). Ako računamo i bismillu sa početka sure kao ajet, onda je to 26. ajet.
- Dvadeset šesto Allahovo ime, koje se spominje u ovoj suri, se, isto tako, spominje u ovom (25.) ajetu. Atomski broj je najosnovnija odlika nekog elementa, a određuje se protonima, kao najosnovnijom strukturalnom komponentom atoma. Sa svojih 26 protona, željezo ima atomski broj 26. Od početka sure "Al-Hadid" do kraja ajeta u kome se govori o željezu riječ Allah, koja je temeljna riječ Kur'ana, spominje se 26 puta. Zanimljivo, zar ne?

Riječ	Matematička vrijednost ove riječi
Željezo	26
Atomski broj željeza	
Koliko se puta riječ Allah spominje od početka sure "Al-Hadid" do kraja njenog 25. ajeta, jedinog ajeta u kome se govori o odlikama željeza?	26

13 – IZOTOPI ŽELJEZA

Kako god je atomski broj (broj protona) željeza kodiran u 25. ajetu kur'anske sure "Al-Hadid", koja govori o željezu, u ovoj suri se, isto tako, nalazi i aluzija na izotope željeza:

1. Matematička vrijednost riječi *el-hadid*, koja dolazi u značenju određenog željeza iznosi 57. "El" je određeni član u arapskom jeziku, kao što je "the" u engleskom. Broj 57, koji se dobije zbrajanjem brojevanih vrijednosti riječi "hadid" sa određenim članom "el", jedan je od izotopa željeza:

Elif	1
Lam	30
Ha	8
Dal	4
Ja	10
Dal	4
Ukupno	57

2. Sura "Al-Hadid" (*Željezo*) je 57. sura Kur'ana. A 57 je oznaka jednog od izotopa željeza.
3. Sura "Al-Hadid" (*Željezo*) je 58. sura Kur'ana brojeći unazad, od posljednje sure. To je, isto tako, jedan od izotopa željeza.
4. Broj numeriranih ajeta ove sure je 29. Kada se tome doda bismila sa početka sure, taj broj je 30. Ova dva broja ravna su broju neutrona dva od četiri izotopa željeza. Što se tiče broja ponavljanja imena "Allah" u cijeloj suri, on je ravan broju neutrona drugog izotopa.

Riječ	Matematička vrijednost ove riječi
Određeno željezo (el-hadid)	57
Jedan od izotopa željeza	57
Redni broj sure "Al-Hadid" (Željezo)?	57

14 – NAJVIŠI STEPEN

U jednom kur'anskom ajetu se kaže da je Allah, dž.š., Onaj koji posjeduje najviši stepen. Ajet je sljedeći:

Onome koji ima visoke stepene, koji svemirom vlada, koji šalje Objavu, riječi Svoje - kome hoće od robova Svojih, da upozori na Dan susreta međusobnog. (40- Al-Mu'min, 15)

Formulacija iz ajeta, koju smo preveli sa "koji ima visoke stepene" jeste arapska formulacija "refi' el-deredžat", koju je moguće prevesti i kao "onaj koji uzvisuje stepene". Riječ "refi'" iz pomenute formulacije znači visinu, a "el-deredžat" stepene. Matematička vrijednost riječi "refi'" je 360. A to, na jedan veoma zanimljiv način, ujedno predstavlja i najviši stepen u svemiru. Matematička vrijednost harfova je sljedeća:

Re	200
Fe	80
Ja	10
Ajn	70
Ukupno	360

Riječ	Matematička vrijednost ove riječi
Refi'	360
Najviši stepen u svemiru	360

15 – SURA U KOJOJ SE GOVORI O PČELI

Svjedoci smo da se u Kur'anu o pčeli (nahl) govori na poseban način u odnosu na druge životinje. (Ovu temu smo obradili u 41. i 42. poglavlju prvog dijela knjige.) U Kur'anu se navode primjeri različitih životinja, međutim ni o jednoj životinji ne govori se u dva uzastopna ajeta i to konkretno samo o toj životinji. Kur'anska sura u kojoj se govori o pčeli je 16. po redu i zove se Pčela (An-Nahl). A redni broj te kur'anske sure jednak je broju hromozoma mužjaka pčele. Što se tiče broja hromozoma ženke pčele, on iznosi 32 (16x2). Tako je redni broj ove sure u direktnoj vezi sa brojem hromozoma pčele. Broj hromozoma je kao atomski broj nekog elementa; apsolutno je nepromjenljiv. Broj hromozoma bilo kojeg mužjaka pčele iz bilo kojeg dijela svijeta je 16, a broj hromozoma ženke je 32 (16x2). Osim toga, broj 128, što je ukupan broj ajeta ove sure, ujedno je iznos broja 8 pomnoženog sa brojem 16, koji je opet ravan proizvodu broja hromozoma pčele ženke (32) i broja 4. Tako su i broj ove sure, a i broj ajeta proporcionalni broju pčelinjih hromozoma.

O pčelama govore 68 i 69 ajet ove sure. Prvi od njih, 68. ajet, sadrži 13 riječi. Ako izbrojimo riječi od početka sure do riječi "nahl" (pčela), koja se spominje u ovom ajetu, dobit ćemo broj 884. Da li je to, prema vašem mišljenju, neki slučajan broj? Naravno da nije. Taj broj ravan je proizvodu broja 68, što predstavlja broj ajeta u kome se spominje ova riječ, i broja 13, koji označava broj riječi u ovom ajetu ($68 \times 13 = 884$). Smatrate li da je to sve slučajnost? Matematički fenomeni Kur'ana pojavljuju se na različite načine.

Koji broj nosi kur'anska sura "An-Nahl" u kome se govori o pčeli?	16
Koliko ajeta ima sura "An-Nahl", u kome se govori o pčeli?	128 (16x8)
Koliko hromozoma ima mužjak pčele?	16
Koliko hromozoma ima ženka pčele?	16x2

16 – OVAJ SVIJET I BUDUĆI SVIJET

Kur'an govori o dva života. Prvi od njih je prolazni, ograničeni, ovosvjetski život, a drugi je vječni, ahiretski život. Odnos ovih dviju riječi (dunja i ahiret), koje se spominju u Kur'anu, savršeno je ravnomjeran. Svaka od ovih riječi u Kur'anu se spominje po 115 puta, ponekad u istim, a ponekad u odvojenim ajetima. Primjeri odvojenih spominjanja ovih svjetova su sljedeći:

...a život na ovome svijetu je samo varljivo naslađivanje.

(3- Ali 'Imran 185)

To je pouka za one koji se plaše patnje na onome svijetu...

(11- Hud, 103)

Riječ	Broj spominjanja u Kur'anu
Dun'ja (ovaj svijet)	115
Ahiret (onaj svijet)	115

17 – MELEKI I ŠEJTAN

Kada biste pitali ljude da vam kažu prvu riječ koja im padne na pamet kada se spomene riječ "melek", od mnogih upitanih dobili biste odgovor "šejtan". Upravo te dvije riječi, u svim svojim oblicima, u Kur'anu se spominju u istom broju, po 88 puta. Zanimljivo je i to što su najčešće upotrijebljeni oblici tih riječi, "el-melaik" i "eš-šejtan", spominju u ravnomjernom odnosu: po 68 puta. Dva primjera ajeta u kojima se spominju ove riječi su sljedeći:

Šejtan je, uistinu, vaš neprijatelj... (35- Fatir, 6)

Kada je Gospodar tvog nadahnuo meleke... (8- Al-Anfal, 12)

Riječ	Broj spominjanja u Kur'anu
Meleki (el-melaike)	88
Šejtan (eš-šejtan)	88

18 – KORIST I NERED

Riječ “korist” (en-nef’) se, u svim svojim oblicima, u Kur'anu spominje na 50 mjesta. Riječ “nered” (fesad) je, isto tako, u svim svojim oblicima, spomenuta u istom broju, 50 puta. Nered (fesad) je destruktivan vid ponašanja od koga zajednica nema nikakve koristi i koji je u Kur'anu osuđen. Nered (fesad) nikada ljudima ne donosi korist (en-nef’). Rezultati nereda potpuno su suprotni “koristi” i veoma je značajno što se ti pojmovi, koji, po smislu, izražavaju suprotnosti, u istom broju spominju u Kur'anu. Primjeri dva ajeta u kojima se spominju ove riječi su sljedeći:

I nastavi savjetovati, savjet će vjernicima, doista, koristiti.
(51- Az-Zariyat, 55)

Koji na Zemlji ne zavode red već nered uspostavljaju.
(26- Aš-Šu'ara', 152)

Riječ	Broj spominjanja u Kur'anu
Korist (en-nef')	50
Nered (fesad)	50

19 – RAZVRAT, NASILJE I SRDŽBA

Riječ “fahša” (razvrat), u svim svojim oblicima se u Kur'anu se spominje na 24 mjesta. Riječ “bagj” (nasilje) je, isto tako, u svim svojim oblicima, spomenuta u istom broju: 24 puta. U istom broju, 24 puta, ponavlja se i riječ “gadabun” (srdžba).

U narednom ajetu se, zajedničkom upotrebom, upozorava na odnos “razvrata” i “nasilja”:

...i razvrat i sve što je odvratno i nasilje zabranjuje...

(16 - An-Nahl, 90)

Primjeri ajeta u kojem se spominje riječ “srdžba” je sljedeći:

A ne onih koji su protiv sebe srdžbu izazvali, niti onih koji su zalutali!

(1- Fatiha, 7)

Riječ	Broj spominjanja u Kur'anu
Razvrat (fahša)	24
Nasilje (bagi)	24
Srdžba (gadabun)	24

20 – NEČIST I PRLJAVŠTINA

Riječi “ridžs” (nečist, odvratne stvari) i “ridžz” (prljavština) su veoma bliske i fonetski i po značenju: smatra se da riječ “ridžs” označava “nečist”, koju je čovjek proizveo, a da riječ “ridžz” više označava “prljavštinu”, koja će ljude zadesiti radi “nečisti”, koju čovjek proizvede svojim rukama. Obje, veoma bliske, riječi u Kur'anu su spomenute po 10 puta i na taj način je iskazana njihova međusobna sličnost. Evo za primjer dva ajeta u kojima se ove riječi spominju u Kur'anu :

...Allah želi da od vas, o porodico Poslanikova, nečistoću (grijehe) odstrani, i da vas potpuno očisti. (33- Al-Ahzab, 33)

I prljavštine se kloni! (74- Al-Muddassir, 5)

Riječ	Broj spominjanja u Kur'anu
Nečist (ridžs)	10
Prljavština (ridžz)	10

21 – OTVORENO I JAVNO

Riječi “otvoreno” i “javno”, koje se spominju u Kur'anu, veoma su bliske po značenju. To što se u 8. i 9. ajetu sure “Nuh” ove dvije riječi upotrebljavaju jedna iza druge, može se shvatiti kao svojevrsno upozorenje na odnos ovih riječi. Obje ove međusobno bliske riječi u Kur'anu spominju se u jednakom broju: po 16 puta. Ajeti, u kojima se ove riječi spominju jedna iza druge, su sljedeći:

8. Zatim, ja sam ih otvoreno pozivao,

9. a onda sam im javno objavljuvao i u povjerenju im šaputao.
(71- Nuh, 8-9)

Riječ	Broj spominjanja u Kur'anu
Otvoreno	16
Javno	16

22 – IBLIS I TRAZENJE ALLAHOVE ZAŠTITE

U Kur'anu nam je rečeno da je Iblis neprijatelj ljudi. Vjernici trebaju tražiti Allahovu zaštitu. Međusobna veza riječi “Iblis” i “tražim zaštitu” jasna je svima onima koji su upućeni u Kur'an. Obje ove riječi se u jednakom broju spominju u Kur'anu: po 11 puta. Ova dva ajeta su primjeri korištenja ovih riječi u Kur'anu:

...svi su se poklonili osim Iblisa, on je bio jedan od džina i zato se ogriješio o zapovijest Gospodara svoga. Pa zar ćete njega i porod njegov, pored Mene, kao prijatelje prihvatiti, kad su vam oni neprijatelji? Kako je šejtan loša zamjena nevjernicima!

(18- Al-Kehf, 50)

Reci: “Tražim zaštitu Gospodara ljudi.” (114- An-Nas, 1)

Riječ	Broj spominjanja u Kur'anu
Iblis	11
Tražim zaštitu	11

23 – VRADŽBINE I SPLETKE

Iz Kur'ana saznajemo da je vradžbina (sihr) jedna vrsta spletke. U ajetu u kome je prvi put u Kur'anu spomenuta riječ "vradžbina" (sihr), spomenuta je, isto tako, i riječ "spletka (fitne)", a to je 102. ajet sure "Bekare". U ovom ajetu se nazire povezanost između ova dva pojma. I riječ "sihr", i riječ "fitne" u Kur'anu se spominju po 60 puta. Ajet u kojem su prvu put zajedno korištene obje riječi i koji upozorava na njihovu međusobnu povezanost je sljedeći:

...A Sulejman nije bio nevjernik - šejtani su nevjernici: učili su ljude vradžbini i onome što je bilo nadahnuto dvojici meleka, Harutu i Marutu, u Babilonu. A njih dvojica nisu nikoga učili dok mu ne bi rekli: "Mi smo samo spletka, i ti ne budi nevjernik!" ...
(2- Bekare, 102)

Riječ	Broj spominjanja u Kur'anu
Vradžbina (sihr)	60
Spletka (fitne)	60

24 – JEZIK I SAVJET

Kada od drugih traže da nešto urade, ljudi obično koriste različite metode poput nagrađivanja, kažnjavanja ili savjeta. U nagrađivanju postoji nešto što pruža zadovoljstvo, a u kažnjavanju nešto neprijatno. Prilikom savjetovanja kao metoda postizanja željenog cilja, koristimo jezik i to je ono što ovu metodu odvaja od drugih navedenih.

Međusobno povezane riječi “jezik” (*lisan*) i “savjet” (*mev'ize*) se u jednakom broju spominju u Kur'anu: po 25 puta. Primjeri ajeta u kojima se spominju ove riječi su sljedeći:

I jedan od dokaza Njegovih je stvaranje nebesa i Zemlje, i raznovrsnost jezika vaših i boja vaših; to su, zaista, pouke za one koji znaju. (30- Rum, 22)

... zato se ti ne obaziri na riječi njihove i posavjetuj ih, i reci im o njima ono što će ih dirnuti. (4- An-Nisa', 63)

Riječ	Broj spominjanja u Kur'anu
Jezik (<i>lisan</i>)	25
Pouka (<i>mev'ize</i>)	25

25 – RECI I ONI REKOŠE

Mnoge se rečenice u Kur'anu, glagolom “kalu” iskazuju u formi upravnog govora, a mnoge kur'anske naredbe date su uz pomoć glagola “kul” (*reci*). Ova dva oblika glagola, čija je veza sasvim očita, u Kur'anu se spominju u veoma velikom i jednakom broju: svaki po 332 puta. Ukupan broj ponavljanja samo ova dva oblika glagola iznosi 664. Taj broj je veći od broja riječi koje su sadržane u posljednjih 15 sura Kur'ana. Matematički fenomeni Kur'ana se na jedinstven način protežu kroz cijeli Kur'an. Fenomene iskazane u matematičkom skladu riječi Kur'ana, koji je u svakom pogledu fenomen, jednostavno je razumjeti, a nemoguće oponašati. Dovoljno je samo otvoriti svoje srce.

Riječ	Broj spominjanja u Kur'anu
Reci	332
Rekli su	332

26 – MILOST I UPUTA

Riječi “rahmet” (*milost*) i “huda” (*uputa*) se u 13 kur’anskih ajeta spominju zajedno. Čak samo ta činjenica dovoljna je da se ukaže na međusobnu vezu ovih riječi. Allahova uputa na Pravi put, putokaz, najveća je milost ljudima. U obliku u kojem su korištene zajedno u tih 13 ajeta, ove dvije riječi se u Kur’anu spominju u jednakom broju: po 79 puta. (Osim toga, Allahova imena “Rahman” i “Rahim”, koja imaju isti korijen sa riječju “rahmet” i svi oblici riječi “rahmet” su korištene na način koji predstavlja poseban matematički fenomen. Ovo ćemo analizirati u narednom poglavlju, te u dijelu knjige koji govori o fenomenu broja 19.) Jedan od 13 ajeta u kojem su zajedno korištene riječi “rahmet” (*milost*) i “huda” (*uputa*) je i sljedeći ajet:

I on je, uistinu, uputa i milost svakom onom koji vjeruje.
(27- An-Naml, 77)

Riječ	Broj spominjanja u Kur’anu
Milost	79
Uputa	79

27 – SMILOVATI SE, MILOSTIVI I SAMILOSNI

U prethodnom poglavlju zaključili smo da se riječ “rahmet” (*milost*), izvedena od korjenitih suglasnika RHM u 13 kur’anskih ajeta spominje zajedno sa riječju “huda” (*uputa*), i da su ukupno u Kur’anu spomenute po 79 puta. Izvedenice riječi “rahmet” u Kur’anu se spominju 114 puta: *rahmet* 79 puta, *rahmetike* 3 puta, *rahmetina* 5 puta, *rahmetihi* 25 puta i *rahmeti* 2 puta. I Allahovo ime - Samilosni (Rahim) također je izvedeno od istih korjenitih suglasnika “RHM” i u Kur’anu se spominje 114 puta. Riječ “Rahman” (Milostivi), koja se, zajedno sa riječju “Rahim”, spominje u drugom ajetu sure “Fatiha”, također je izvedena iz istih korjenitih

suglasnika i spominje se tačno za pola manje od riječi "Rahim": 57 puta. Matematički precizna upotreba ovih riječi, čini mnogo detaljnije fenomene u kontekstu kur'anskog fenomena 19, što je detaljnije analizirano u trećem dijelu knjige koji se bavi ovim fenomenom.

Tebe, Allaha, Gospodara svjetova, hvalimo, Milostivog (Rahman), Samilosnog (Rahim). (1- Fatiha, 1-2)

Riječ	Broj spominjanja u Kur'anu
Svi oblici riječi "rahmet"	114 (57x2)
Rahim	114 (57x2)
Rahman	57

28 – DOBROČINSTVO I NAGRADA

Svi oblici riječi "birr", koja dolazi u značenju "dobročinstva", u Kur'anu se spominju na 20 mjesta. Allah, dž.š., kaže da će svako naše dobro djelo na ovome svijetu biti nagrađeno na ahiretu. Nijedno naše dobro djelo neće ostati bez Allahove, dž.š., nagrade. Svi oblici riječi "sevab" (*nagrada*), u Kur'anu se spominju koliko i riječ "birr" (*dobročinstvo*): 20 puta. Primjeri ajeta u kojima se spominju ove riječi su sljedeći:

...Jedni drugima pomažite u dobročinstvu i čestitosti...

(5 - Al-Ma'ida, 2)

...A u Allaha je nagrada najljepša. (3 - Ali 'Imran, 195)

Riječ	Broj spominjanja u Kur'anu
Dobročinstvo (birr)	20
Nagrada (sevab)	20

29 – NADA I STRAH

Kur'anu spominje "nadu" (ragben) i "strah" (reheben) kao dvije osobine koje bi istovremeno trebale biti prisutne u vjerničkom srcu. Ravnoteža ova dva suprotna osjećaja nas čuvaju od očajja i osionosti. Svaka od ovih riječi, koje izražavaju dvije suprotne emocije i o kojima se zajedno govori, u Kur'anu se spominju u ravnomjernom odnosu: po 8 puta. Ajet, u kojem su zajedno spomenute ove riječi, glasi:

Oni su se trudili da što više dobra učine i molili su Nam se u nadi i strahu, i bili su prema Nama ponizni. (21- Enbija, 90)

Riječ	Broj spominjanja u Kur'anu
Nada (ragben)	8
Strah (reheben)	8

30 – VRUĆE I HLADNO

Kada biste nekome rekli "vruće" i tražili da vam kaže prvu riječ na koju ga ona asocira, jedan od najčešćih odgovora bila bi riječ "hladno". Jedna od ovih oprečnih riječi, "vruće" (*hare*), u Kur'anu se, u različitim oblicima, spominje 4 puta. Na isti način se i riječ "hladno" (*berd*) u različitim oblicima, u Kur'anu spominje u istom omjeru: 4 puta. Primjeri spominjanja ove dvije riječi su sljedeći ajeti:

...i odjeću koja vas čuva od vrućine... (16- An-Nahl, 81)

"O vatro," - rekosmo Mi - "postani hladna, i spas Ibrahimu!"
(21- Enbija, 69)

Riječ	Broj spominjanja u Kur'anu
Vruće (<i>hare</i>)	4
Hladno (<i>berd</i>)	4

31 – SJETVA, NICANJE I VOĆE

Riječ “heraset”, koja označava sjetvu, u Kur'anu se spominje 14 puta. Riječ “ziraat”, koja znači izrastanje ili nicanje onoga što se posije, u Kur'anu se spominje također 14 puta. Nakon ovih etapa biljka daje svoj plod, odnosno voće, a riječ koja označava tu etapu, “voće” (*fakihe*) u Kur'anu se spominje u istom broju kao i prethodne: 14 puta. Ajeti u kojima se navode te riječi su i sljedeći:

Kažite vi Meni: šta biva sa onim što posijete? Da li mu vi dajete snagu da niče, ili to Mi činimo? (56- Al-Waqi'a, 63-64)

U njemu ćete svakovrsnog voća imati od kojeg ćete neko jesti.
(43- Az-Zuhruf, 73)

Riječ	Broj spominjanja u Kur'anu
Sjetva (heraset)	14
Nicanje (ziraat)	14
Voće (fakihe)	14

32 – DRVEĆE I BILJE

Riječ “šedžer”, što znači “drvo”, sa svim svojim izvedenicama, u Kur'anu se spominje na 26 mjesta. Riječ “nebat”, koja znači “biljka” se, sa svim svojim izvedenicama, spominje u istom broju kao i riječ “šedžer”: 26 puta. Primjeri ajeta u kojima su spomenute navedene riječi su sljedeći:

...nemoguće je da vi učinite da izraste drveće njihovo...

(27- An-Naml, 60)

On vodu s neba spušta, pa Mi onda činimo da pomoću nje niču sve vrste bilja... (6- Al-An'am, 99)

Riječ	Broj spominjanja u Kur'anu
Drvo (šedžer)	26
Biljka (nebat)	26

33 – GRIJEH I RAZVRAT, NASILJE, SRDŽBA

U 19. poglavlju smo vidjeli da se svaka od riječi “fahša” (*razvrat*), “bagj” (*nasilje*) i “gadabun” (*srdžba*) u Kur’anu spominju u jednakom broju: po 24 puta. Svi ovi pojmovi u vezi su sa riječju “el-ism” (*grijev*). Osobito, zbog toga što označavaju grijehe, veza pojmova “fahša” (*razvrat*) i “bagj” (*nasilje*) sa riječju “el-ism” (*grijev*) sasvim je očita. I riječ “gadabun” (*srdžba*) ima veze sa riječju “el-ism” (*grijev*), zato što su djela nastala iz srdžbe u isto vrijeme i grijev. Dok se sve ove riječi vezane za grijev ponavljaju po 24 puta, riječ “el-ism” (*grijev*) ponavlja se dva puta češće od njih: 48 (24x2) puta. Kao što se matematički sklad izražava jednakim brojem ponavljanja određenih riječi, iz ovog primjera je očito da se ponekad sklad izražava i u vidu dvostruko češćeg spominjanja riječi u odnosu na druge riječi sa kojima su u određenoj vezi. Nekoliko primjera ove vrste povezanosti dat ćemo u narednim poglavljima. Primjere ajeta koji spominju riječi *razvrat*, *nasilje* i *srdžba* vidjeli smo u 19. poglavlju, a primjer spominjanja riječi “el-ism” (*grijev*) je sljedeći ajet:

Ne grijesite ni javno ni tajno! (6- Al-An’am, 120)

Riječ	Broj spominjanja u Kur’anu
Grijev (el-ism)	48 (24x2)
Razvrat (fahša)	24
Nasilje (bagj)	24
Srdžba (gadabun)	24

34 – BOGAT I SIROMAŠAN

Riječ “ganijj” (bogat) se u Kur’anu spominje na 26 mjesta. Što se, pak, tiče riječi “fakr” (siromašan), koja je suprotnog značenja od riječi “ganijj”, ona se u Kur’anu spominje duplo manje: 13 puta. To što su ove riječi, čija je veza po značenju sasvim očita, u brojčanom odnosu takve vrste, jedan

je od kur'anskih fenomena. Sljedeći ajet je primjer zajedničkog korištenja ovih riječi:

Vi se, eto, pozivate da trošite na Allahovu putu, ali, neki od vas su škrti - a ko škrtari, na svoju štetu škrtari, jer Allah je bogat, a vi ste siromašni. - A ako glave okrenete, On će vas drugim narodom zamijeniti, koji onda kao što ste vi neće biti. (47- Muhammed, 38)

Riječ	Broj spominjanja u Kur'anu
Bogat (ganijj)	26 (13x2)
Siromašan (fakr)	13

35 – SEMUD I KRIK

U Kur'anu se kaže da je narod Semud uništen tako što je na njih poslan jedan jedini krik (*sajha*). Tako se u kur'anskim navodima uočava svojevrсна veza između riječi "Semud" i "krik" (*sajha*). Eto, jedna od riječi koja je dovedena u ovu vezu, riječ "Semud" se u Kur'anu spominje na 26 mjesta, a riječ "krik" (*sajha*) upola manje: 13 puta. Od 23. ajeta sure "Al-Qamar", u kojoj se kaže da je Semud uništen jednim krikom (*sajha*), pa do njenog 31. ajeta govori se o zajednici Semud. (U Kur'anu se o zajednici ili narodu Semud govori samo spominjanjem imena Semud.) Na kraju se ističe da je Semud uništen krikom:

Mi poslasmo na njih jedan jedini krik... (54- Al-Qamar, 31)

Riječ	Broj spominjanja u Kur'anu
Semud	26 (13x2)
Krik (<i>sayha</i>)	13

36 – LUTOV NAROD I VJETAR PUN PIJESKA

U prethodnom poglavlju smo vidjeli da se od 23. do 31. ajeta sure “Al-Qamar” govori o narodu Semud, da se u 31. ajetu kaže da je Semud uništen jednim krikom (*sajha*), te smo, isto tako, vidjeli brojčani odnos između riječi Semud i riječi krik. U istoj suri, 3 ajeta kasnije, u 34. ajetu se kaže da je Lutov narod uništen “vjetrom punim pijeska” (*hasibe*). Formulacija “Lutov narod” (*kavmu Lut, ihvanu Lut*) u Kur’anu se spominje na 8 mjesta, a “vjetar pun pijeska” (*hasibe*), koji je uništio Lutov narod, upola manje od toga: 4 puta. Zanimljivo je to da se o načinu uništenja naroda Semud i Lutovog naroda, jedan iza drugog, govori u istoj suri i slična brojčana veza (u oba slučaja je riječ o dvostrukim vrijednostima!). Uništenje Lutovog naroda se u 34. ajetu sure “Al-Qamar” ističe na sljedeći način:

Na njih vjetar, pun pijeska, poslasmu - samo ne na Lutovu porodicu, nju u svitanje spasismo. (54- Al-Qamar, 34)

Riječ	Broj spominjanja u Kur’anu
Lutov narod	8 (4x2)
Vjetar pun pijeska	4

37 – OPROST I KAZNA

Svi oblici riječi “gafr” (*oprost*) u Kur’anu se spominju 234 puta. A svi oblici riječi “kazna” u Kur’anu se spominju na 117 mjesta, odnosno u duplo manjem broju od riječi “oprost”. Sljedeći ajeti su primjeri korištenja ovih riječi u Kur’anu:

Gospodaru moj, oprosti meni, i roditeljima mojim, i onome koji kao vjernik u dom moj uđe, i vjernicima i vjernicama... (71- Nuh, 28)
 ...onaj ko radi zlo bit će kažnjen za to... (4- An-Nisa’, 123)

Riječ	Broj spominjanja u Kur'anu
Oprost	234 (117x2)
Kazna	117

38 – POVRATAK I VJEČNOST

U Kur'anu se kaže da će naš "povratak" (*mesir*) biti Uzvišenom Allahu i da će to biti na ahiretu. Ovaj naš povratak (*mesir*) i činjenica da ćemo na ahiretu ostati "vječno" (*ebeden*) predstavljaju jedne od najbitnijih poruka Kur'ana. Riječi "povratak" (*mesir*) i "vječnost" (*ebeden*), među kojima je očita veza, u Kur'anu se spominju u jednakom broju: obje po 28 puta. Primjeri ajeta u kojima se spominju te riječi su sljedeći:

Mi, zaista, dajemo život i dajemo smrt, i sve će se Nama vratiti!
(50- Qaf, 43)

...i uvešće ga u džennetske bašče kroz koje će rijeke teći; u njima će vječno i zauvijek boraviti. To će uspjeh veliki biti!
(64- At-Tagabun, 9)

Riječ	Broj spominjanja u Kur'anu
Povratak (<i>mesir</i>)	28
Vječnost (<i>ebeden</i>)	28

39 – DJELO I ZARADA

Riječ "fi'l", što znači "djelo", u Kur'anu se spominje na 108 mjesta. Za sve ono što uradimo dobit ćemo zaradu (*edžir*) kada za to dođe vrijeme. Na kraju, ta zarada (*edžir*) može nam se svidjeti ili ne svidjeti, međutim to je odgovor ili naknada za ono što smo uradili, za naše djelo (*fi'l*). Eto, ove dvije riječi, "fi'l" (*djelo*) i "edžir" (*zarada*), u Kur'anu se spominju u jednakom broju: obje po 108 puta. Kada su se sastavili svi dijelovi, u Kur'anu, koji je objavljivan dio po dio, pojavljuje se tako precizna matematička podudarnost koja predstavlja fenomen.

Nemoguće je navesti neku drugu knjigu u kojoj je toliko riječi korišteno s takvom matematičkom harmonijom, kao što je to Kur'an. Dok, svojim stavovima koji se odnose na sva pitanja – od morskih dubina do svemira, od majčine utrobe do životinjskog svijeta – Kur'an iznosi fenomene, istovremeno iskazuje i matematičke fenomene koji se očituju kroz harmoniju broja korištenih riječi. Povrh svega navedenog, Kur'an na najsavršeniji način izvršava svoju misiju, upoznavanje ljudi s njihovim Stvoriteljem.

Riječ	Broj spominjanja u Kur'anu
Djelo (fi'l)	108
Zarada (edžir)	108

40 – SUNCE I SVJETLOST

Sunce je najbitniji izvor svjetlosti (*nur*), koja dopire do Zemlje. Sunce je čak izvor i svjetlost koja dopire od Mjeseca, a nastaje Mjesečevim reflektiranjem te svjetlosti. Odnos između riječi "Sunce" (*šems*) i riječi "svjetlost" (*nur*) sasvim je očita i ove riječi se u istom broju spominju u Kur'anu: svaka po 33 puta. Samo jednostavna forma riječi "svjetlost" (*nur*) u jednini, koja se, dakle, odnosi na "svjetlost", u Kur'anu se spominje na 33 mjesta. Sunce je samo jedan od izvora svjetlosti u svemiru i za nas najbitniji izvor. Riječ "nur", koja se u Kur'anu spominje na 33 mjesta, u istom broju se ponavlja kao i riječ "šems" 33 puta. Primjeri ajeta u kojima se spominju ove riječi su sljedeći:

Među znamenjima Njegovim su noć i dan, i Sunce i Mjesec.

(41- Fussilat, 37)

...A od Allaha vam dolazi svjetlost i Knjiga jasna.

(5- Al-Ma'ida, 15)

Riječ	Broj spominjanja u Kur'anu
Sunce (šems)	33
Svjetlost (nur)	33

41 – TEGOBA I SMIRENJE

Riječ “dajk”, koja dolazi u značenju “tegoba, nevolja, tjeskoba”, u Kur'anu se spominje na 13 mjesta. A riječ “tamanije” (*smirenje, spokoj*), koja predstavlja suprotnost riječi “dajk”, u Kur'anu se, u svim svojim oblicima, koristi u istom broju 13 puta. Primjeri ajeta u kojima su korištene ove riječi su sljedeći:

...i neka ti nije teško zbog spletkarenja njihova. (16- An-Nahl, 127)

One koji vjeruju i čija se srca, kad se Allah spomene, smiruju...
(13- Ar-Ra'd, 28)

Riječ	Broj spominjanja u Kur'anu
Tegoba (dajk)	13
Smirenje (tamanije)	13

42 – PRAVIČNOST I NEPRAVDA

Riječ “kist”, koja dolazi u značenju “pravda”, se, kao infinitiv, u Kur'anu spominje na 15 mjesta. A riječ “zulm” (*zulum, nepravda*), koja predstavlja suprotnost riječi “kist”, u Kur'anu se, kao infinitiv, spominje u istom broju 15 puta. Sljedeća dva ajeta su primjeri korištenja ovih riječi očite povezanosti:

Mi ćemo na Sudnjem danu pravedne terazije postaviti, pa se nikome krivo neće učiniti; ako nešto bude teško koliko zrno gorušice, Mi ćemo za to kazniti ili nagraditi. A dosta je to što ćemo Mi račune ispitivati. (21- Enbija, 47)

...ne smatraj druge Allahu ravnim, mnogoboštvo je, zaista, velika nepravda (zulum). (31- Lukman, 13)

Riječ	Broj spominjanja u Kur'anu
Pravičnost (kist)	15
Nepravda (zulm)	15

43 – NEKOLICINA I ZAHVALNOST

U Kur'anu se kaže da je malo onih koji su zahvalni. Sa aspekta kur'anskog teksta vidljivo je postojanje svojevrsne veze između pojmova "zahvalnost" (*šukur*) i "malo, neznatno" (*kalil*). Svi oblici ovih riječi u Kur'anu se spominju u jednakom broju: po 75 puta. Vežu između ovih riječi možemo vidjeti i u sljedećem primjeru:

A malo je zahvalnih među robovima Mojim. (34- Saba', 13)

Riječ	Broj spominjanja u Kur'anu
Malo, neznatno (<i>kalil</i>)	75
Zahvalnost (<i>šukur</i>)	75

44 – VJEROVJESNIŠTVO I ČOVJEČANSTVO

Izvedenice riječi "resul", koja znači "vjerovjesnik", u Kur'anu se spominju na 368 mjesta. Sve riječi, sa svim svojim izvedenicama, koje dolaze u značenju "čovjek" i "čovječanstvo" spominju se u istom broju: 368 puta. Ove riječi su izvedene iz korijena "nas" i "bešer". (Izvedenice ovih riječi su sljedeće: nas, insan, ins, unas, enasijje, insijje, bešer, bešeren i bešerejni.)

Vjerovjesnik je čovjek poslan čovječanstvu radi dostavljanja Allahove objave. Veza između "vjerovjesništva" i "čovječanstva" je sasvim očita i spominjanje ovih riječi u jednakom broju – po 368 puta – iznosi jedan zapanjujući sklad. Sljedeći ajeti su primjeri korištenja ovih riječi:

O ljudi, jedite od onoga što ima na Zemlji, ali samo ono što je dopušteno i što je prijatno... (2- Bekare, 168)

... A Mi nijedan narod nismo kaznili dok poslanika nismo poslali!
(17- Al-Isra', 15)

Riječ	Broj spominjanja u Kur'anu
Vjerovjesništvo	368
Čovječanstvo	368

45 - ŠTETA I KORIST

Riječ "darr", koja znači "šteta" i njoj sasvim suprotna riječ "nef", koja znači "korist", u Kur'anu se, u ovoj formi, spominju u istom broju: obje po 9 puta. Zanimljivo je da se, naglašavanjem međusobno oprečnih značenja, osam od ovih devet ponavljanja susreće u istim surama i istim ajetima. Značajno je, sa aspekta matematičkog fenomena, to što svih devet ponavljanja nije zajedničko. U slučaju da su sva ponavljanja u istim ajetima, onda bi se moglo ustvrditi da ove dvije riječi formiraju simetriju zato što se uvijek koriste zajedno. Ovako, osam zajedničkih ponavljanja ovih riječi naglašavaju njihovu povezanost, a po jedno odvojeno ponavljane matematički fenomen. Ove riječi se u sljedećim ajetima zajedno ponavljaju: "Al-Ma'ida" 76, "Al-A'raf" 188, "Yunus" 49, "Ar-R'ad" 16, "Ta-Ha" 89, "Furkan" 3, "Saba" 42 i "Al-Fath" 11. Mimo ovih osam zajedničkih ponavljanja, riječ "šteta" (*darr*) odvojeno se jednom spominje u 21. ajetu sure "Al-Džinn", a riječ "šteta" (*nef*) u 11. ajetu sure "An-Nisa". Sljedeći ajet je primjer zajedničkog spominjanja ovih riječi:

Reci: "Kako se možete, pored Allaha, klanjati onome koji vam nije u stanju kakvu štetu učiniti, niti vam neku korist pribaviti, a Allah je taj koji sve čuje i zna?" (5- Al-Ma'ida, 76)

Riječ	Broj spominjanja u Kur'anu
Šteta (darr)	9
Korist (nef')	9

46 – SUBOTA

Židovi, koji šest dana rade i vode uobičajeni život, sedmog dana (subotom) imaju posebne zabrane kao što je zabrana lova. U Kur'anu se kaže da se određene zabrane vezane za ovaj dan odnose samo na židove. Dan "sebt" je sedmi dan u sedmici i u Kur'anu se spominje tačno 7 puta. Sljedeći ajet je primjer spominjanja riječi "sebt" u Kur'anu:

Svetkovanje subote je propisano onima koji su imali različita mišljenja o njoj, i Gospodar tvoj će na Sudnjem danu njima presuditi u onome oko čega su se razišli. (16 - An-Nahl, 124)

Riječ	Broj spominjanja u Kur'anu
Subota (sebt)	7
Koji po redu je subota dan u sedmici?	7

47 – PRVO I DRUGO PUHANJE U ROG

Iz Kur'ana (39- Az-Zumar, 68) saznajemo da će se dva puta puhnuti u rog. Prvo od ovih puhanja označit će početak kraja svemira, a drugo početak proživljenja ljudi. Od 10 spominjanja riječi "sur" (rog) 5 ih govori o prvom puhanju, a 5 o drugom. U 68. ajetu sure "Az-Zumar", koji govori o oba puhanja, riječ "sur" se spominje kada se govori o prvom puhanju, a kada se govori o drugom puhanju, riječ "sur" se ne spominje. Tako ne dolazi do kvarenja ove matematičke uravnoteženosti. Ajet glasi:

I u rog će se puhnuti, i umrijet će oni na nebesima i oni na Zemlji, ostat će samo oni koje bude Allah odabrao; poslije će se u njega po drugi put puhnuti i oni će, odjednom, ustati i čekati.

(39 - Az-Zumar, 68)

Riječ	Broj spominjanja u Kur'anu
Prvo puhanje u sur	5
Drugo puhanje u sur	5

48 – STADIJI STVARANJA I ČOVJEK

U 67. ajetu sure "Al-Mu'min" i u 14. ajetu sure "Al-Mu'minun" govori se o stadijima stvaranja čovjeka. Stadije kroz koje, do rađanja, prolazi čovjek možemo rezimirati u 6 faza: 1- zemlja, 2- kap sjemena, 3- ono što se zakači (stadij kačenja za zid maternice), 4- zalogaj mesa, 5- kosti, 6- meso (od 48. do 54. poglavlja prvog dijela knjige analizirali smo kur'ansko objašnjenje stadija stvaranja čovjeka). Ove riječi se na sljedeći način ponavljaju u Kur'anu: 1- zemlja (*turab*) 17 puta, 2- kap sjemena (*nutfe*) 12 puta, 3- ono što se zakači (*'alek*) 6 puta, 4- zalogaj mesa (*mudga*) 3 puta, 5- kosti (*izame*) 15 puta, i 6- riječ meso (*lahm*) ponavlja se 12 puta. Ovi stadiji kroz koje, do rođenja, prolazi čovjek, spominju se 65 puta. Riječ "insan" spominje se u istom broju: 65 puta. Šta kažete, može li to biti slučajno? Ajeti koji govore o stadijima stvaranja čovjeka su sljedeći:

On vas (1) stvara od zemlje (*turab*), (2) zatim od kapi sjemena (*nutfe*), (3) zatim od onoga što se zakači (*'alaq*), zatim čini da se kao dojenčad rađate... (40 - Al-Mu'min, 67)

Pa onda (2) kap sjemena (*nutfe*) (3) onim što se zakači (*'alaq*) učinimo, zatim od (3) onoga što se zakači (*'alaq*) (4) grudu mesa (*mudga*) stvorimo, pa od (4) zalogaj mesa (*mudga*) (5) kosti (*izame*) napravimo, a onda (5) kosti (*izame*) (6) mesom (*lahm*) zaodjenemo, i poslije ga, kao drugo stvorenje, oživimo - pa neka je uzvišen Allah, najljepši Stvoritelj! (23 - Al-Mu'minun 14)

Riječ	Broj spominjanja u Kur'anu
Zemlja	17
Kap sjemena	12
Ono što se zakači	6
Zalogaj mesa	3
Kosti	15
Meso	12
UKUPNO	65
ČOVJEK	65

49 – VINO, KOCKA, KUMIRI, STRELICE ZA GATANJE, ODVRATNE STVARI, ŠEJTANOVO DJELO

U 90. ajetu sure “Al-Ma’ida”, prvo se navode 1- opojna pića (hamr), 2- kocka (mejsir), 3- kumiri (ensab) i 4- strjelice za gatanje (ezlam), a potom se to navedeno karakterizira sa dva svojstva: ističe se da su to 1- odvratne stvari (ridžs) i 2- šejtanski posao (ameli šejtan). Četiri djela, koja se spominju na početku ajeta, u Kur’anu se spominju ukupno 12 puta, a svojstva koja se pripisuju tim djelima isto tako: 12 puta. Kao što se vidi, matematički fenomen Kur’ana ne pojavljuje se na jedan, već na različite načine. Allah, dž.š., Koji pokazuje raznolikost svoga stvaranja u svemiru, na raznovrstan način pokazuje i matematičke fenomene u Kur’anu. Spomenuta četiri djela i svojstva koja im se pripisuju na sljedeći način se spominju u ajetu:

O vjernici, vino (hamr) i kocka (mejsir) i kumiri (ensab) i strjelice za gatanje (ezlam) su odvratne stvari (ridžs), šejtanovo djelo (ameli šejtani); zato se toga klonite da biste postigli što želite.

(5- Al-Ma’ida, 90)

Riječ	Broj spominjanja u Kur’anu
Opojna pića	6
Kocka	3
Kumiri	1
Strjelice za gatanje	2
UKUPNO	12
Šejtanovo djelo	2
Odvratne stvari	10
UKUPNO	12

50 – ADEM I ISA

U 59. ajetu sure "Ali 'Imran" pravi se usporedba između Adema, a.s., i Isaa, a.s. Sličnu usporedbu Kur'an ne pravi ni o jednom drugom vjerovjesniku. Dobro, a koliko se puta u Kur'anu spominju imena ovih vjerovjesnika? U potpuno istom broju: obojica po 25 puta! Ajet u kojem je načinjena usporedba između ova dva vjerovjesnika je sljedeći:

Isaov slučaj je u Allaha isti kao i slučaj Ademov: od zemlje ga je stvorio, a zatim rekao: "Budi!" - i on bi. (3- Ali 'Imran, 59)

Riječ	Broj spominjanja u Kur'anu
Adem, a.s.	25
Isa, a.s.	25

Zbog toga što je rođen bez oca, Isaa, a.s., su određeni ljudi proglasili božijim sinom. A drugi, pak, zaboravljajući da je Bog svemogući, istražuju kako je bilo moguće da se Isa, a.s., rodi bez oca.

Što se tiče Uzvišenog Allaha, On daje primjer Adema, a.s., kojeg je stvorio i bez oca, a i bez majke, njegov slučaj uspoređuje sa Isaom, a.s., te i s tog aspekta pokazuje nelogičnost i zabludu da se zbog te odlike Isa, a.s., proglašava za božanstvo.

Ističući ovu sličnost između Adema i Isaa, a.s., Uzvišeni Allah je to potvrdio i matematičkim fenomenom i imena obojice vjerovjesnika o kojima je riječ je u Kur'anu spomenuo u istom broju: po 25 puta. Matematički fenomen nije ograničen samo na to. Prvo analizirajmo tabelu:

Red brojeći od početka	ADEM, A.S.		ISA, A.S.		Red brojeći od kraja
	Sura broj:	Ajet broj:	Sura broj:	Ajet broj	
1	2	31	2	87	25
2	2	33	2	136	24
3	2	34	2	253	23
4	2	35	3	45	22
5	2	37	3	52	21
6	3	33	3	55	20
7	3	59	3	59	19
8	5	27	3	84	18
9	7	11	4	157	17
10	7	19	4	163	16
11	7	26	4	171	15
12	7	27	5	46	14
13	7	31	5	78	13
14	7	35	5	110	12
15	7	172	5	112	11
16	17	61	5	114	10
17	17	70	5	116	9
18	18	50	6	85	8
19	19	58	19	34	7
20	20	110	33	7	6
21	20	116	42	13	5
22	20	117	43	63	4
23	20	120	57	27	3
24	20	121	61	6	2
25	36	60	61	14	1

Broj ajeta:	Redni broj:
34	1
35	2
36	3
37	4
38	5
39	6
40	7
41	8
42	9
43	10
44	11
45	12
46	13
47	14
48	15
49	16
50	17
51	18
52	19
53	20
54	21
55	22
56	23
57	24
58	25

Ajet koji ističe vezu između između Isa i Adema, a.s., jeste 59. ajet sure "Ali 'Imran". Ovo je jedini ajet u kome se istovremeno navode imena obojice vjerovjesnika. Ovaj ajet je, isto tako, i ajet u kome su od početka Kur'ana **sedmi** put spomenuta imena obojice vjerovjesnika. U isto vrijeme, ako brojimo od kraja Kur'ana unatrag, ovaj ajet predstavlja **devetnaesto** ponavljanje oba imena. (To je, također, jedan od primjera preplitanja fenomena 19 i matematičkog fenomena sklada riječi.)

U isto vrijeme, devetnaesto spominjanje oba imena se, na veoma zanimljiv način dešava u suri "Merjem", koja je 19. sura Kur'ana. Oba imena se u suri "Merjem" spominju po jednom i to je **devetnaesto** spominjanje oba imena.

Zanimljiv je, isto tako, i broj ajeta između 19. spominjanja ovih imena u suri "Merjem". Naime, riječ "Isa" se u suri "Merjem" spominje u 34. ajetu, a riječ "Adem" u 58. ajetu sure "Merjem". Počnemo li brojati od 34. ajeta, onda 58. ajet biva 25. ajet po redu. A broj 25 je, kako smo to ranije istakli, broj ponavljanja imena Isa i Adem, a.s., u Kur'anu.

Želimo naglasiti još jedan zanimljiv detalj. U ovoj suri (Merjem) se u ajetu u kome se spominje Isa, a.s., spominje i ime hz. Merjem. Broj ovog ajeta je 34. Šta mislite koliko se puta ime Merjem spominje u Kur'anu? Tačno 34 puta. Ajet glasi:

To je Isa, sin Merjemin - to je prava istina o njemu - onaj u koga oni sumnjaju. (19- Merjem, 34)

A zar im nije dosta to što Mi tebi objavljujemo Knjigu koja im se kazuje; u njoj je, doista, blagodat i pouka narodu koji vjeruje. (29- Al-'Ankabut, 51)

FENOMEN BROJA 19

MATEMATIKA I BROJ 19

U prethodnom dijelu knjige, u kome smo obrađivali matematičke fenomene u Kur'anu, osvjedočili smo se u činjenicu da su matematički fenomeni u Kur'anu lahko razumljivi, ali ih je nemoguće oponašati. Matematički fenomeni Kur'ana imaju takav karakter da ih može razumjeti i onaj koji nema znatan stupanj obrazovanja iz matematike, koji samo zna brojeve i brojanje. Smatramo, međutim, da će oni koji su matematički obrazovaniji moći bolje shvatiti veličinu ovih fenomena.

Što se tiče fenomenološke strukture sistema broja 19 u Kur'anu, ona isto tako, po mnogo čemu posjeduje karakter lakog razumijevanja i nemogućnosti imitiranja. Međutim, ovaj fenomen posjeduje i aspekte čije razumijevanje iziskuje određena znanja, a imitiranje je ionako nemoguće. U ovom dijelu ćemo iznijeti više primjera koji su lakši za razumijevanje. Međutim, pošto mislimo da je knjiga namijenjena različitim profilima čitatelja dotaći ćemo se i aspekata čije razumijevanje iziskuje određena predznanja.

“Matematika je jezik, koji je Bog koristio prilikom ispisivanja svemira.” To su čuvene riječi poznatog Galileja. Matematičkim fenomenima Kur'ana postajemo svjedoci da je jezik, koji je koristio stvarajući svemir, Uzvišeni Allah koristio i u Knjizi, koju je poslao kao uputu čovječanstvu. Ova čuda nas ne uče o britanskoj kraljevskoj porodici, Njujorškoj berzi ili mečevima Lige šampiona. Ona nam govore o Stvoritelju svemira, svrhi našeg postojanja i životu poslije smrti, jer je sve to objavljeno u Kur'anu. A čuda u koja ćemo se uvjeriti će dokazati da je nemoguće oponašati Kur'an, da je njegova struktura daleko iznad ljudskih mogućnosti, i da je ona u potpunosti sačuvana od bilo kakvih promjena.

Kao što reče Hrovista of Gandersheim: *“Isprazna je svaka rasprava koja nas ne usmjerava na poštivanje Stvoriteljeve mudrosti i, i bezgraničnog znanja Tvorca svijeta, koji je svemir stvorio iz ničega, a sve je uredio brojevima, po mjeri i težini. A potom je vremenom među ljudima stvorio nauku, koja što se njome više bavimo otkriva sve više čuda.”*

Apsurdno je svako pitanje koje se ne može dovesti u vezu sa Stvoriteljem, koji nas je stvorio iz ničega. Smisao našeg stvaranja i naš život nakon smrti trebali bi biti temeljna pitanja u našem životu. Kur’anski fenomeni koje ovde analiziramo nude nam dokaze i pomažu nam ostvariti naše temeljne životne ciljeve.

DOKAZI I NEVJERNICI

O tim gradovima Mi ti neke događaje njihove kazujemo. Poslanici njihovi su im jasne dokaze donosili, ali oni nisu htjeli povjerovati u ono u što prije nisu vjerovali. Eto tako Allah srca nevjernika zapečati. (7- Al-A’raf, 101)

Poruke koje je više puta slao ljudima Uzvišeni Allah potkrijepio je dokazima. Međutim, svijest koja negira poruke na isti način je ateističkom logikom pristupala i dokazima te ih odbijala zbog vlastitih predrasuda. Umjesto nastojanja da ih razumiju, oni kojima su pokazivani ovi dokazi činili su sve što mogu da ih ignoriraju ili im se čak i suprotstave. Međutim, svaki čovjek ima potrebu za Božjom porukom. Oni koji negiraju postojanje Boga, postupaju suprotno samima sebi. Ateisti prije svega trebaju se osloboditi svojih predrasuda i iskreno, otvoreno pristupiti Allahovim dokazima. Nema smisla okrenuti leđa vječnom životu radi inata i oholosti u ovom veoma kratkom životu.

A oni koji ne znaju govore: “Trebalo bi da Allah s nama razgovara ili da nam kakvo čudo dođe!” Tako su, gotovo istim riječima, govorili i oni prije njih, srca su im slična! A Mi dokaze objašnjavamo ljudima koji čvrsto vjeruju. (2- Bekare, 118)

Svoje dokaze Uzvišeni Allah iznosi kada to Sam odredi. Uzaludno je očekivati da se oni ukazuju shodno željama onih koji niječu Allahove dokaze i očekivanja u vidu “Neka se Bog pojavi”, Neka meleki siđu”. Allah, dž.š., Svoje dokaze sasvim otvoreno izlaže onima koji ih namjeravaju prihvatiti.

Nauka danas zauzima prestižno mjesto u svijetu. A što se tiče matematike, koja predstavlja temelj nauka, ona je u posebnom položaju i naučne činjenice zasnivaju se na najzdravijim osnovama, matematičkim činjenicama. Čak i najveći skeptici primorani su na predaju naspram matematičke kategoričnosti. U vremenu u kojem živimo ispostavlja se da je Allah, dž.š., i Knjigu, koju je poslao čovječanstvu, ispisao matematikom, univerzalnim jezikom kojim je ispisan svemir. Na taj način, fenomenima koje u sebi nosi, Allahova Knjiga dokazuje svoju ispravnost i pouzdanost svoje poruke na zaista čudesan način.

38. A oni govore: "On ga izmišlja!" Reci: "Pa, dajte vi jednu suru kao što je njemu objavljena, i koga god hoćete, od onih u koje mimo Allaha vjerujete, u pomoć pozovite, ako istinu govorite."

39. Oni poriču prije nego što temeljito saznaju šta ima u njemu, a još im nije došlo ni tumačenje njegovo; tako su isto oni prije njih poricali, pa pogledaj kako su nasilnici završili! (10- Yunus, 38-39)

Umjesto da se trude shvatiti, nevjernici se vođeni svojim ateističkim inatom, ishitreno opredjeljuju za negiranje, ne trudeći će se i ne pokušavajući shvatiti Allahove dokaze. Ovo negiranje ne počiva na logici zdravog razuma. Oholost, tvrdoglavost i inat postaju pokretačka snaga u djelovanju ateističke svijesti. Kur'an kaže da takvi ljudi neće vjerovati ma kakav dokaz vidjeli:

109. Oni se zaklinju Allahom, najtežom zakletvom, da će, ako im dođe čudo, sigurno, zbog njega vjernici postati. Reci: "Sva čuda su samo u Allaha!" A odakle vi znate da će oni, kad bi im ono došlo, vjernici postati,

110. i da Mi srca njihova i oči njihove nećemo zapečatiti, i da neće vjerovati kao što ni prije nisu vjerovali, i da ih nećemo ostaviti da u zabludi svojoj lutaju smeteni?

111. Kada bismo im meleke poslali, i kad bi im mrtvi progovorili, i kad bismo pred njih očigledno sve dokaze sabrali - oni opet ne bi vjerovali, osim ako bi Allah htio, ali većina njih ne zna.

(6- Al-An'am, 109-111)

DA LI JE OPRAVDANO REĆI 'MI IONAKO VJERUJEMO, ZAR SU POTREBNI DOKAZI?'

Svjedoci smo da, nakon što se susretnu sa matematičkim i naučnim fenomenima u Kur'anu, određeni ljudi govore: "Mi ionako vjerujemo u Kur'an! Zar su potrebni dokazi?". Nemamo apsolutno ništa protiv onih koji bez dokaza vjeruju u Kur'an, ali ako kažu "Zar su potrebni dokazi?", tada im se moramo suprotstaviti.

Ibrahim, a.s., koji se sam suprotstavio rođenom ocu i cijeloj zajednici, jeste vjerovjesnik kojeg hvali Kur'an. Ibrahim, a.s., je, kao takav, od Allaha, dž.š., zatražio dokaz (Vidi: 2- Bekare, 260). One koji smatraju da im dokazi nisu potrebni treba pitati: "Imate li vi čvršći iman od Ibrahim a.s.?"

Vjernici bi trebali biti Allahu zahvalni na dokazima i fenomenima. Ako Allah, dž.š., otkriva neki Svoj dokaz, onda svakako mora postojati neki razlog za to. Ako neko čak i misli da nema potrebe za dokazima, zar se, opet, ne bi trebao upoznati s tim dokazima i prenijeti ih drugima radi podsticanja drugih na vjeru u Allaha, dž.š.? Ako vjernici ne prepoznaju vrijednost Allahovih dokaza, ko će onda?

Isto to važi i za fenomen broja 19 kojeg ćemo obraditi u ovom dijelu knjige. Broj 19 je dokaz kojim se dokazuje nepromjenjivost Kur'ana, kao i činjenica da on predstavlja neponovljivo čudo. Povrh toga, Allah, dž.š., u Kur'anu ističe da će broj 19 učvrstiti iman vjernika (74- Al-Muddasir, 31).

Oni koji ne koriste svoj um ne mogu se osvjedočiti u fenomen iskazan matematikom, koja je osnova nauke i vrhunac racionalnosti. Broj 19 je čudo koje ruši zidove slijepog oponašanja i na njihovom mjestu gradi racionalno ubjeđenje na osnovu dokaza. U ove fenomene ne mogu se osvjedočiti oni koji prekomjerno vode računa o ekonomskoj i psihološkoj podršci prijatelja, zajednice u kojoj se nalaze i porodice; oni koji se više plaše sukoba sa sredinom nego sukoba s Allahovim dokazima; koji se, umjesto egzaktne i racionalne sigurnosti, odlučuju za lahkoću tradicionalnog, oponašajućeg vjerovanja; oni koji, govoreći "ove ideje sam prije odbijao, šta ću reći ljudima ako ih sada prihvatim?", osjećaju veći stid pred ljudima i sredinom, od stida pred Uzvišenim Allahom. Ukoliko se razum ovakvih tipova ljudi i osvjedoči u ove dokaze, njihovi jezici i srca radit će na njihovom negiranju.

ZAŠTO BROJ 19?

Kada smo spominjali postojanje fenomena broja 19 u Kur'anu, kada smo govorili o tome da su riječi, ajeti i kur'anske sure u uskoj vezi s brojem 19 i sa djeljivošću brojem 19, jedno od pitanja s kojim smo se najčešće susretali bilo je: "Zašto broj 19?" Vjerujemo da bi ista situacija bila i da je riječ o broju 11 ili 23. Tada bismo se susretali s pitanjima: "Zašto 11?" i "Zašto 23?" Međutim, broj o kojem je riječ je broj 19 i pitanje glasi: "Zašto broj 19?" Odgovor na ovo pitanje možemo dati na sljedeći način:

- 1 - Trideseti ajet 74. kur'anske sure "Al-Muddasir" glasi: "Nad njima je 19." Što se tiče 31. ajeta iste sure, on objašnjava funkciju broja 19. Tako je 19 jedini broj na čije se funkcije skreće pozornost u Kur'anu. U narednim poglavljima ćemo detaljno analizirati sure "Al-Muddasir". Smatramo da je samo ova odlika broja 19 dovoljan odgovor na pitanje "Zašto broj 19?", pošto je Uzvišeni Allah odabrao taj broj i to pokazao, ističući 19 na način kako nije istakao niti jedan drugi broj. Pored ovog osnovnog razloga, možemo, kao odgovor na pitanje "zašto 19?", navesti i određene sporedne razloge. Evo nekih od njih:
- 2 - Broj 19 je prosti broj. Odnosno, broj 19 je djeljiv samo sa samim sobom i brojem 1. (Korištenje prostih brojeva preferiraju i banke, a i obavještajne službe prilikom uspostavljanja sigurnosnih kodova.) Kada bi kur'anski kod bio zasnovan na složenom broju, onda bi postojala dilema da li se kod zasniva na tom broju ili na na brojevima na koje se može rastaviti. Primjera radi, broj 21 je proizvod brojeva 7 i 3. Kada bi kur'anski kod bio uspostavljen na broju 21, onda bi se, zato što je broj 21 sadrži i brojeve 7 i 3, mogla povesti rasprava i pitanje na kojem je od ovih brojeva zasnovan kur'anski kod.
- 3 - Broj 19 čini broj 1, kao najmanji prirodni broj i 9 kao najveći jednocifreni prirodni broj. Osim toga, brojevi 1 i 9 u mnogim različitim pismima imaju najsličniji oblik. Primjera radi, oblik ovih brojeva u arapskom pismu veoma nalikuje obliku koji ovi brojevi imaju u pismu koje se koristi širom svijeta.

Pored navedenih, broj 19 ima još niz veoma zanimljivih odlika. I u periodnom sistemu elemenata napravljeno je veoma zanimljivo istraživanje u vezi s brojem 19. To, međutim, nije tema ove knjige i moramo naglasiti potrebu ozbiljnijih istraživačkih radova u tom pravcu.

U prethodnom dijelu ove knjige osvjedočili smo se u postojanje matematičkog sistema u Kur'anu, ne uzimajući u obzir fenomen broja 19. Ako se, nakon toga neko zabavi istraživanjem da li Kur'an posebno ističe neki broj, vidjet će da je to prosti broj 19 i to na način kakav nije koristio ni za jedan drugi broj. U ovom dijelu knjige ćemo se osvjedočiti i spoznati mnoge nadnaravnosti u Kur'anu koje su povezane s ovim brojem i brojevima djeljivim s njim. To je, zapravo, istinski odgovor na pitanje "Zašto broj 19?"

ALLAH JE JEDAN: 19

Allahova jednoća je najosnovnija poruka Kur'ana. Allahova jednoća se u Kur'anu izražava riječju "vahid". Matematička vrijednosti riječi "vahid" iznosi 19.

S obzirom da će biti i čitalaca koji nisu upoznati sa pojmom "matematička vrijednost" (*ebdžed*) osjećamo potrebu da to objasnimo. U periodu objave Kur'ana, Arapi su koristili iste harfove i za matematiku, a i za uobičajeno pismo. Protuvrijednost "elifa" u tekstu bila je broj 1. Ili protuvrijednost harfu "vav" u tekstu bio je broj 6. Matematičke vrijednosti arapskih harfova možete vidjeti na sljedećoj tabeli (U nastavku knjige ćemo često koristiti vrijednostima iz ove tabelle).

								Elif 1
Ja 10	Ta 9	Ha 8	Za 7	Vav 6	He 5	Dal 4	Džim 3	Ba 2
Kaf 100	Sad 90	Fa 80	Ajn 70	Sin 60	Nun 50	Mim 40	Lam 30	Kef 20
Gayn 1000	Za 900	Dad 800	Zal 700	Kha 600	Sa 500	Ta 400	Šin 300	Ra 200

Arapska riječ "VAHID" piše se harfovima Vav+Elif+He+Dal, a ukupna matematička vrijednost ovih harfova iznosi 19 (6+1+8+4).

Vav		Elif		Ha		Dal		UKUPNO:
6	+	1	+	8	+	4	=	19

Riječ "VAHID", čija je matematička vrijednost 19, u Kur'anu se, za Allaha, dž.š., koristi tačno 19 puta. Lista ovih ajeta izgleda ovako:

Redni broj:	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Broj sure i ajeta:	2-163	4-171	5-73	6-19	12-39	13-16	14-48	14-52	16-22	16-51
Redni broj:	11	12	13	14	15	16	17	18	19	
Broj sure i ajeta:	18-110	21-108	22-34	29-46	37-4	38-65	39-4	40-16	41-6	

Mimo ovih ajeta, riječ "VAHID" koristi se još 7 puta. Međutim, ova spominjanja se ne odnosi na Allaha, dž.š., već na nešto drugo, kao što su "jedna vrata", "jedna vrsta jela" i slično.

Oblik "vahiden", inače izvedenica iz riječi "vahid", u Kur'anu se, isto tako, spominje na 5 mjesta i govori o Allahovoj jednoći. Međutim, zbog toga što se riječ "vahiden" piše sa dodatnim elifom, matematička vrijednost ove forme ne može biti 19. Tako se Allahovo ime "VAHID", u formi čija je matematička vrijednost 19, spominje 19 puta. A sve forme imenice "VAHID" ne trebaju biti sadržatelji broja 19, pošto se jedino 4 Allahova imena trebaju ponavljati u punom sadržatelju broja 19. (Razlog toga ćemo vidjeti savršeno simetričnoj tabeli načinjenoj od Allahovih imena.)

KAKO SE BROJ 19 SPOMINJE U KUR'ANU

Interesantna odlika broja 19 jeste to da je prosti broj i da predstavlja matematičku vrijednost imena "VAHID", koje označava Allahovu jednoću. Kako su funkcija i značaj broja 19 naglašeni u Kur'anu? U 74. kur'anskoj suri "Al-Muddasir" (*Pokriveni*) skrenuta nam je pažnja na broj 19. Evo tog ajeta u kontekstu u kojem se nalazi u Kur'anu:

24. i rekao: "Ovo nije ništa drugo do vradžbina koja se nasljeđuje,
 25. ovo su samo čovjekove riječi!"
 26. U Sekar ću Ja njega baciti –
 27. a znaš li ti šta je Sekar?
 28. Ništa on neće poštediti,
 29. On je onaj koji potpuno izmijeni čovjeka,
 30. nad njim su devetnaesterica.
 31. Mi smo čuvarima vatre meleke postavili i odredili broj njihov kao pometnja onima koji ne vjeruju, da se oni kojima je Knjiga data uvjere, i da se onima koji vjeruju vjerovanje učvrsti, i da onima kojima je Knjiga data i oni koji su vjernici ne sumnjaju, i da oni čija su srca bolesna i oni koji su nevjernici - kažu: "Šta je Allah htio ovim primjerom?" Tako Allah ostavlja u zabludi onoga koga hoće, i na Pravi put ukazuje onome kome hoće. A vojske Gospodara tvoga samo On zna. I Sekar je ljudima samo opomena.
 32. I tako Mi Mjeseca,
 33. i noći kada mine,
 34. i zore kada svane –
 35. on je, zaista, najveća nevolja,
 36. ljudima je opomena –
 37. onome između vas koji želi učiniti dobro ili onome koji ne želi!
- (74- Al-Muddassir, 24-37)

FUNKCIJE BROJA 19 PREMA KUR'ANU

Mimo broja 19, u Kur'anu se spominju i drugi brojevi. Ali, gotovo svi ovi brojevi korišteni su radi određivanja neke imenice, poput četiri mjeseca, sedam nebesa, hiljadu mjeseci... Međutim, nakon što se, u 30. ajetu “nad njim je devetnaest” težište stavlja na broj 19, u 31. ajetu su navedene funkcije broja 19, a to su:

1. Pometnja onima koji ne vjeruju
2. Uvjeravanje onih kojima je data knjiga [kršćani, židovi]
3. Učvršćivanje imana vjernika
4. Otklanjanje sumnji iz srca vjernika i sljedbenika knjige
5. Formiranje situacije u kojoj će oni čija su srca bolesna i nevjernici upitati: “Šta je Allah htio ovim primjerom?” Mislimo da to nije pitanje onih koje nešto interesira ili žele nešto naučiti. Radi se samo o načinu nevjerničke kritike vjere i vjernika. Drugim riječima, radi se o retoričkom pitanju koje izražava njihove slijepo predrasude i nesposobnost razumijevanja kur'anskih aluzija. Ovim retoričkim pitanjem oni žele reći da je kur'anska uputa ka broju 19 kao odgovoru onima koji sumnjaju u autentičnost Kur'ana, ustvari besmislena.

Nakon što je u 25. ajetu rečeno kako nevjernici za Kur'an kažu “ovo su samo čovjekove riječi!”, u 31. ajetu je naglašeno da je broj 19 “pometnja onima koji ne vjeruju”. Iz toga proizilazi da je broj 19 svojevrsan odgovor naspram tvrdnje da je Kur'an čovjekova riječ. Jedan broj i jedan odgovor... Ovaj broj, u isto vrijeme, otklanja sumnje i osigurava uvjeravanje sljedbenika knjige. Vi prosudite koliko je to ljudima bilo nepojmljivo prije otkrića fenomena broja 19. Za njegovo razumijevanje bilo je potrebno preko 1400 godina i kada je za to došlo vrijeme obznanio se fenomen koji se skrivao u suri “Al-Muddassir” (*Pokriveni*). Nakon objelodanivanja ovog fenomena postalo je jasno da on doista daje odgovor onima koji kažu da je Kur'an čovjekova riječ, da pridonosi “da se oni kojima je Knjiga data uvjere, i da se onima koji vjeruju vjerovanje učvrsti, i da onima kojima je Knjiga data i oni koji su vjernici ne sumnjaju”, a isto tako je postalo jasno zašto se, u 35. ajetu sure “Al-Muddassir”, o ovim funkcijama broja 19 govori kao “on je, zaista, najveći”.

SURA “MUDESSIR” I GODINA OTKRIVANJA FENOMENA BROJA 19

Fenomen broja 19 u Kur'anu prvi put je privukao pažnju 1974. godine. Nakon toga je, zalaganjem mnogih istraživača, objelodanjen niz fenomena koji su u vezi sa ovim sistemom u Kur'anu. Sura “Al-Muddassir” je 74. po redu sura u Kur'anu i kada se, jedan pored drugog, stave brojevi 19 i 74, dobijemo broj koji u isto vrijeme označava i godinu otkrivanja ove mudžize.

Do prvih saznanja u vezi sa ovim fenomenom došla je grupa muslimana koji žive u Americi. U periodu kada je otkrivena mudžiza, kalendar je pokazivao 1974. godinu. Dakle, 1974 godine nakon rođenja Isaa, a.s., objelodanjena je ova skrivena mudžiza, na koju se pozornost skreće u kur'anskoj suri “Al-Muddassir” (*Pokriveni*).

U periodu kada je otkrivena ova mudžiza, kalendar, koji se započeo hidžrom Muhammeda, a.s., iz Mekke u Medinu, pokazivao je 1393. godinu. Kao što je općepoznato, objava Kur'ana započeta je 13 godina prije hidžre. Dakle, ova mudžiza je otkrivena nakon tačno 1406 godina od početka objave Kur'ana. Dobro, šta znači broj 1406? Obratite pažnju: $1406 = 19 \times 74$.

Godina otkrivanja fenomena 19	1974
Uzastopno pisanje broja 19 (iz fenomena 19) i broja 74. sure u kojoj se spominje broj 19:	19-74
Koliko godina nakon objave Kur'ana je otkriven ovaj fenomen:	1406 (19x74)

Sura “Al-Muddassir” koja upozorava na matematički fenomen u Kur'anu je i sama, od početka do kraja, prožeta matematičkim fenomenima. Kada broj 19 iz istoimenog fenomena stavimo ispred rednog broja (74) sure u kojoj se išareti na ovaj fenomen, nastala brojka – 1974 - u isto vrijeme označava i godinu otkrića fenomena 19. Šta li će na to reći nevjernici? Slučajnost! Dobro, 1406 godina, koliko je prošlo od početka objavljivanja Kur'ana, ovaj put daju rezultat množenja istog broja 19 s istim brojem 74.

Dobro, a kakav će sada biti odgovor nevjernika? Opet slučajno... A da li će svoju drskost nevjernici opet moći pokazati i kada im iznesemo dodatne zapanjujuće dokaze o tome da je godina otkrivanja fenomena broja 19 kodirana u suri "Al-Muddassir" (*Pokriveni*)? Prva dva ajeta sure "Al-Muddassir" glase:

1. O ti, pokriveni!

2. Ustani i opominji! (74- Al-Muddassir, 1-2)

U prvom ajeru sure obraća se pokrivenom (muddessir), a u drugom se kaže da je došlo vrijeme ustajanja i da se počne sa opominjanjem. Eto, ova dva ajeta su načinjena od 19 harfova. Šta mislite koja je matematička vrijednost (ebdžed) ova dva ajeta? Možda nećete povjerovati kada čujete. Matematička vrijednost ova dva ajeta iznosi tačno 1974!

Redni broj:	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Harf	Ja	Elif	Elif	Ja	He	Elif	Elif	Lam	Mim	Dal
Brojčana vrijednost:	10	1	1	10	5	1	1	30	40	4

Redni broj:	11	12	13	14	15	16	17	18	19
Harf	Sa	Ra	Kaf	Mim	Fa	Elif	Nun	Zal	Ra
Brojčana vrijednost:	500	200	100	40	80	1	50	700	200

UKUPNO	1974
---------------	-------------

Tokom postepene objave Kur'ana semantičko jedinstvo je održavano tako da je kodiran čak i datum otkrivanja tajne broja 19. Ova mudžiza je "mudžiza broja 19" i na tu se mudžizu upozorava sa 19 harfova. A što se tiče godine otkrivanja ove mudžize, ona je jednaka matematičkoj vrijednosti ovih 19 harfova. Osim toga, matematička vrijednost ovih 19 harfova jednaka je pisanom obliku broja kojeg dobijemo kada iza broja 19, iz istoimenog fenomena, stavimo ispred rednog broja 74 sure "Al-Muddassir".

Prvi ajet sure "Al-Muddassir" piše se na sljedeći način: 74,1. Zanimljivo je opet da od ovog ajeta, koji je bitan sa aspekta matematičke mudžize, do kraja Kur'ana ima 741 ajet i da je taj broj sadržatelj broja 19, jer je $741 = 19 \times 39$.

Matematička formulacija 1. ajeta sure "Al-Muddassir"	Broj ajeta od ovog ajeta do kraja Kur'ana
74-1	$741 = (19 \times 39)$

JEDAN OD NAJVEĆIH

Značaj fenomena broja 19 (35. ajet), koji je u ajetu okarakteriziran kao jedan od velikih, pokazuje se počevši od matematičkih zakonitosti u suri "Al-Muddassir", u kojoj se govori o ovom fenomenu.

U suri "Al-Muddassir" se kaže da će onaj koji kaže da je Kur'an samo čovjekova riječ biti bačen u Sekar. Postavljanjem pitanja "a znaš li ti šta je Sekar?", u 27. ajetu se pažnja usmjerava na njegovo značenje. Za Sekar je rečeno da je to stvarna kazna koja potpuno izmijeni čovjeka. Kako god se to može shvatiti kao Džehennem, može se shvatiti i kao broj 19, koji je odgovor nevjernicima. U značenju džehennema, Sekar ne izostavlja ništa i pokazuje ljudima šta su radili u prošlosti, a u značenju "broja 19", Sekar štiti Kur'an matematičkim sistemom pokazuje čuda, i kao takav predstavlja idealan odgovor nevjernicima koji kažu "Ovo su samo čovjekove riječi!". S obzirom da je u 31. ajetu ukazano na funkcije broja 19, svejedno je za koje od dva spomenuta moguća razumijevanja Sekara ćemo se opredijeliti.

U svakom slučaju, riječ "sekar", s aspekta fenomena broja 19, predstavlja bitnu riječ i u Kur'anu se spominje na 4 mjesta, od čega 3 puta u suri "Al-Muddassir". Ova 3 spominjanja su, isto tako, matematički kodirana. Riječ "Sekar" se u suri "Al-Muddassir" spominje u 26., 27 i 42. ajetu. Ukupan zbir ovih brojeva ajeta iznosi 95 (19×5). Osim toga, matematička vrijednost ova 3 ajeta iznosi 1900, a i to je broj koji je djeljiv sa 19 (19×100). Nadalje, zbrajanjem matematičke vrijednosti ova 3 ajeta (1900) i broja sure "Al-Muddassir" (74), dobije se godina (1974) otkrivanja fenomena broja 19.

Redni brojevi ajeta u kojima se spominje riječ "sekar":	UKUPNO
26+27+42	95(19x5)

Matematička vrijednost ajeta u kojima se spominje riječ "sekar":					
26		27		42	UKUPNO:
556	+	683	+	661	1900(19x100)

Matematička vrijednost ajeta u kojima se spominje riječ "sekar":	Broj sure "Al-Muddassir":	UKUPNO:
1900	74	1974 (Godina otkrivanja fenomena 19)

OSTALI FENOMENI U SURI "AL-MUDDASSIR"

Unatoč tome što su svi ajeti sure "Al-Muddassir" veoma kratki, 31. ajet, koji govori o funkcijama broja 19, veoma je dug.

Najduži ajet u Kur'anu, 282. ajet sure "Bekare", prema prosječnom broju riječi u ajetima sure "Bekare", šest puta je duži od prosjeka. Sličnu odliku ima i 20. ajet sure "Al-Muzzammil", koji ima 8 puta više od prosječnog broja riječi u ajetima sure u kojoj se nalazi. Međutim, 31. ajet sure "Al-Muddassir" je 12 puta duži u odnosu na prosječan broj riječi u ajetima sure u kojoj se nalazi. Tako, među više od 6000 kur'anskih ajeta, ovaj ajet ima najviše riječi u odnosu na prosječan broj riječi u ajetima sure u kojoj se nalazi i to ga na poseban način izdvaja od ostalih ajeta. Na taj način, 31. ajet sure "Al-Muddassir", kao jedini ajet koji govori o funkcijama nekog broja (konkretno broja 19) zauzima posebno mjesto i s aspekta matematike, zbog broja riječi koje sadrži.

Ako polazeći od ove činjenice analiziramo poziciju spomenutog ajeta unutar sure, broj njenih harfova i riječi, uvjerit ćemo se da je ovaj ajet koji govori o funkcijama broja 19, ima određene specifičnosti koje ga povezuju s tim brojem:

1. Ovaj ajet čini 57 (19x3) riječi. Dok ovaj ajet, koji govori o funkcijama broja 19, sadrži 57 riječi, prethodni ajet, u kome se kaže “nad njima je 19”, čine 3 riječi, što na ovaj način dobija određeno značenje.
2. U dijelu ovog ajeta koji se završava sa “...Šta je Allah htio ovim primjerom?” završava se izlaganje funkcija broja 19. Dok ovaj dio ajeta ima 38 (19x2) riječi, preostali dio ima 19 riječi.
3. Veoma je zanimljiva činjenica da prvih 19 ajeta sure “Al-Muddassir” ima 57 (19x3) riječi i što je to jednako broju riječi jedinog ajeta koje govori o funkcijama broja 19.
4. To što se do 31. ajeta, koji govori o funkcijama broja 19, sure “Al-Muddassir” pojavljuje 95 (19x5) riječi je, isto tako, poseban dokaz koliko je Allah, dž.š., u ovoj suri često aludirao na broj 19.
5. Trideseti ajet sure “Al-Muddassir” jedini je ajet u kome se spominje broj 19. Od početka sure “Al-Muddassir” do početka ove riječi (devetnaest) ima tačno 361 (19x19) harf. Kako je detaljna i kako je velika Allahova mudžiza!
6. Sura “Al-Muddassir” posjeduje 56 numeriranih ajeta i bismilu na početku. Tako je sura “Al-Muddassir” sačinjena od 56+1 = 57 (19x3) ajeta.

Mada nisu toliko interesantne koliko činjenice koje smo prezentirali u šest tačaka, ipak želimo spomenuti još dvije činjenice. Trideset prvi ajet sure “Al-Muddassir” je posljednji kur’anski ajet čiji je broj riječi (57) djeljiv sa 19. Osim toga, formulacija “...A vojske Gospodara tvoga samo On zna...”, koja se spominje u 31. ajetu, sadrži 19 harfova.

Koliko riječi sadrži 31. ajet sure “Al-Muddassir”, u kome se govori o funkcijama broja 19?	57 (19x3)
Koliko riječi sadrži dio 31. ajeta sure “Al-Muddassir”, koji samo govori o funkcijama broja 19?	39 (19x2)
Koliko riječi sadrže prvih 19 ajeta sure “Al-Muddassir”, u kojoj se govori o fenomenu broja 19?	57 (19x3)
Koliko riječi ima od početka sure “Al-Muddassir”, u kojoj se govori o fenomenu broja 19, do njenog 31. ajeta?	95 (19x5)
Koliko harfova u suri “Al-Muddassir” do riječi “19”?	361 (19x19)

Koliko ajeta ima sura Al-Muddassir? (Računajući i nenumeriranu bismilu)	57 (19x3)
--	--------------

Uvjerili smo se kako je sura "Al-Muddassir", koja upozorava na broj 19, na kojem je zasnovan matematički fenomen Kur'ana, i sama prepuna matematičkih fenomena. Želimo istaći još jedan zanimljiv detalj u ovoj suri. Ako razmislite koji je najznačajniji događaj koji se, na globalnom planu, dogodio blizu 1974. godine, kada je otkriven fenomen broja 19 u Kur'anu, shvatit ćete da je ovoj godini najbliži odlazak na Mjesec 1969. godine, što je jedan od najbitnijih događaja u povijesti čovječanstva. Odlazak na Mjesec dogodio se nekoliko godina prije otkrića fenomena broja 19 u Kur'anu, a malo nakon početka pronalazaka matematičkog fenomena u harmoniji riječi u Kur'anu. Kada to imamo u vidu, onda je značajno što se, odmah nakon 31 ajeta sure "Al-Muddassir", u kojem su navedene funkcije broja 19, riječima "I tako Mi Mjeseca", u 32. ajetu skreće pažnja na Mjesec (U 16. poglavlju prvog dijela knjige analizirali smo ajete koji aludiraju na odlazak čovjeka na Mjesec).

1. Bliži se Čas i Mjesec se rascijepio! –

2. A oni, uvijek kada vide čudo, okreću glave i govore: "Čarolija neprestana!" (54- Al-Qamar, 1-2)

SVE JE PREBROJANO

...On u tančine zna ono što je u njih, On zna broj svega što postoji.
(72- Al-Džinn, 28)

Posljednja riječ ovog ajeta "adedu" ujedno je i posljednja riječ sure "Al-Džinn", pošto je ovo posljednji ajet navedene sure. Ovaj ajet u kojem je naglašeno da je sve prebrojano i da je sve vezano za broj, bitna je s aspekta fenomena broja 19. Povrh svega, i sam ovaj ajet ima određene veze s brojem 19:

1. Sve forme glagola "adde" (*brojati*) u Kur'anu se spominju na 57 (19x3) mjesta. (Jedna od ovih formi spominje se i u formulaciji "broj njihov", koja se spominje u 31. ajetu 74. sure "Al-Muddassir". To, isto tako, pokazuje povezanost riječi "adde" s fenomenom broja 19.)

2. U 28. ajetu 72. sure "Al-Džinn" je rečeno da je sve pobrojano. Zbir brojeva koji čine 72-28 daje broj 19 ($7+2+2+8$).
3. Riječ "adde" je 285. (19×15) riječ sure "Al-Džinn".
4. Vidjeli smo da je riječ "adde" posljednja riječ posljednjeg ajeta sure "Al-Džinn". Zadnje riječi svih ajeta sure "Al-Džinn" čine 114 (19×6) harfova.
5. Logično je da se 28. ajet sure "Al-Džinn" završava 28. po redu među posljednjim riječima ajeta. Međutim, jedan dio ovih riječi se ponavlja. Ako prebrojimo riječi koje su spomenute po jednom, bez ponavljanja, onda imamo 19 različitih riječi kojima se završava 28 ajeta pomenute sure.
6. U ovim zadnjim riječima korišteno je 19 harfova, kojih u arapskom pismu ima 28.
7. Riječ "adde" piše se harfovima Ajn+Dal+Dal+Elif. Ako na mjesta ovih harfova stavimo brojeve njihovih ponavljanja u suri "Al-Džinn" to bi izgledalo ovako: $37+54+54+216$. Ukupan zbir tih brojeva je 361 (19×19).

BROJEVI SPOMENUTI U KUR'ANU

U prethodnom poglavlju smo vidjeli da Allah, dž.š., u Kur'anu kaže da je sve vezano za određeni broj. Prvo što nam je, nakon toga, palo na pamet bila je analiza brojeva koji se spominju u Kur'anu. A prilikom analize brojeva iz Kur'ana, susreli smo se sa zanimljivim rezultatima s aspekta fenomena broja 19.

U Kur'anu se spominje 30 cijelih brojeva. Ukupan zbir ovih 30 cijelih brojeva djeljiv je sa 19.

1
2
3
4

5
6
7
8
9
10
11*
12
19*
20*
30
40
50*
60*
70
80*
99*
100
200
300*
1000
2000*
3000*
5000*
50000*
100000*
162146 = (19x8534)

(Zvezdicom obilježeni brojevi se u cijelom Kur'anu spominju po jednom!)

U suri "Al-Kahf" se kaže kako su mladići u pećini proveli 300 i još 9 godina. Osim toga, broj 950, koji je u vezi sa Nuhom, a.s., ne kaže se direktno u tom obliku, već 1000 manje 50 godina. Na taj način ukupan zbir brojeva koji se spominju u Kur'anu ostaje djeljiv sa 19. Brojevi 1000 i 9 spominju se na mnogo mjesta u Kur'anu. Da su brojevi 309 i 950 spomenuti kao takvi, ukupan zbir brojeva koji se spominju u Kur'anu ne bi bio djeljiv sa 19.

Na taj način se rasvijetlila jedna od mudrosti, koja je stoljećima plijenila pažnju i budila interesiranje, zašto je Allah, dž.š., umjesto broja 950 rekao 1000 manje 50 i zašto je umjesto 309 rekao 300 i još 9. Ovo je dokaz da se radi o posebnom načinu davanja odgovora i rješavanja problema.

Mimo ovih 30 cijelih brojeva, u Kur'anu se spominje i 8 razlomaka. Tako je ukupan broj $30+8 = 38$ (19×2) različitih brojeva koji se spominju u Kur'anu djeljiv sa 19. Evo tih razlomaka: $1/20$, $1/8$, $1/6$, $1/5$, $1/4$, $1/3$, $1/2$, $2/3$.

Ovdje želimo istaći i vrlo zanimljivo otkriće Milana Sulca: Broj 30 je 19. složeni broj. Dakle, ako po redu prebrojimo brojeve koji se mogu iskazati kao proizvod više brojeva, onda je broj 30 19. po redu složeni broj (4, 6, 8, 9, 10, 12, 14, 15, 16, 18, 20, 21, 22, 24, 25, 26, 27, 28, 30). Tako broj 30, inače složeni broj, još jednom dolazi u vezu sa brojem 19. Što se tiče broja 8, koji predstavlja zbir različitih razlomaka spomenutih u Kur'anu, ujedno je i broj koji označava mjesto prostog broja 19 po redosljedu: 2, 3, 5, 7, 11, 13, 17, 19. Dakle, ne samo da je ukupan broj različitih brojeva spomenutih u Kur'anu, 38 (19×2), djeljiv sa 19, nego su i brojevi 30 i 8, koji čine taj broj, isto tako, u vezi sa brojem 19. Vezu brojeva 30 i 8 sa brojem 19 vidjet ćemo i u narednim poglavljima. Možemo reći da su brojevi 8 i 30 u najvećoj vezi sa brojem 19, a da nisu djeljivi sa njim: broj 8 označava redni broj broja 19 među prostim projevima, a broj 30 je 19. po redu složeni broj.

Zbir različitih cijelih brojeva i razlomaka koji se spominju u Kur'anu:	38 (19×2)
---	----------------------

Muhammed, a.s., imao je jedan od najobimnijih i najsloženijih zadataka u povijesti. Iako je teško navesti društvo da ostavi naprimjer pušenje, što je bezazlena navika u poređenju sa ozbiljnim društvenim promjenama, Poslanik je promijenio religijsku i socijalnu sliku društva u

kome je živio. Ali reforma društva nije bila njegov jedini zadatak. U isto vrijeme, on je rješavao međuljudske konflikte, mirio sukobljene strane, sklapao sporazume sa plemenima i vjerskim grupama, branio svoj grad od stalnih napada mekanske oligarhije itd. U isto vrijeme, on je tumačio objavu koja je dolazila postepeno, dio po dio. Prava bi djetinjarija bila pretpostaviti da je besposleni matematičar zahvaljujući višku slobodnog vremena sjedio i smišljao matematički fenomen izvan granica ljudskog poimanja. Ove mudžize se ne mogu objasniti slučajnostima, a ni ljudskim umijećem. Koja knjiga na svijetu sadrži jednu ovakvu mudžizu?! Gdje je?! Izazivamo!

23. A ako sumnjate u ono što objavljujemo robu Svome, načinite vi jednu suru sličnu objavljenim njemu, a pozovite i božanstva vaša, osim Allaha, ako istinu govorite.

24. Pa ako ne učinite, a nećete učiniti, onda se čuvajte vatre za nevjernike pripremljene, čije će gorivo biti ljudi i kamenje. (2-Bekare, 23-24)

KUR'ANSKE SURE I BISMILLA

Kur'an je sačinjen od tačno 114 (19x6) sura. Broj 114 je jedan od najosnovnijih brojeva u Kur'anu; broj poglavlja koja čine Kur'an je 6 puta po 19.

Druga zanimljiva činjenica jeste da 114. sura Kur'ana, "An-Nas", ima 6 ajeta. Kada broj 114 podijelimo sa 19, dobijemo broj ajeta sure "An-Nas", koja je posljednja, 114. sura Kur'ana.

Broj sura u Kur'anu	114 (19x6)
----------------------------	-------------------

Možda najkarakterističniji i sigurno najčešće spominjani kur'anski ajet koji glasi "Bismi-llahi-r-rahmani-r-rahim" muslimanima je poznat pod imenom "bismilla". Isto tako možemo reći da je bismilla, koja znači "U ime Allaha, Milostivog, Samilosnog" u svijetu najviše i najčešće ponavljana grupa riječi. Bismilla se, također, u cijelom Kur'anu, ponavlja tačno 114 (19x6) puta.

Neki mogu reći da ova činjenica ne predstavlja nikakav dokaz u kontekstu fenomena broja 19, jer je 114 sura u Kur'anu, pa pošto svaka sura ima bismillu na početku, logično je da ima i 114 bismilla.

Međutim, to nije tako, pošto se 9. kur'anska sura "At-Tawba" razlikuje od ostalih sura, jer ne počinje bismillom. Prema tome, bismilla na početku sura je 113, a to je broj koji nije djeljiv sa 19. Pratite kako je u Kur'anu riješen ovaj "problem". Allah dž.š. nas impresionira najprije postavljanjem problema, a zatim njegovim genijalnim rješenjem.

Sura "An-Naml" (*Mrav*) je 27. sura u Kur'anu. U ovoj suri bismilla se ponavlja na dva mjesta, na početku sure i u njenom 30. ajetu. Tako je ukupan broj bismilla u Kur'anu ipak 114 (19x6).

Ajet u kome je spomenuta bismilla je 30. po redu u suri, a broj trideset je, kao što smo ranije primijetili, 19. po redu složeni broj. Odnosno, broj 30 je 19. po redu broj koji se može rastaviti na faktore. Složeni brojevi su, naprimjer: 4 (2x2), 12 (4x3), 15 (5x3), 27 (3x9). Prebrojimo još jednom koji je po redu složeni broj broj 30: 4, 6, 8, 9, 10, 12, 14, 15, 16, 18, 20, 21, 22, 24, 25, 26, 27, 28, 30. Što se tiče broja 113, koji se pred nama pojavljuje kada prebrojimo bismille sa početka sura, on je 30. po redu prosti broj. Ovaj broj 113 upućuje nas na 30. ajet, u kojem je 114. bismilla. A, kao što smo već rekli, broj 30 je 19. po redu složeni broj.

Matematički fenomen, koji nam pokazuje Allah, dž.š., čini savršen sistem. Na početku svake sure po jedna bismilla. I sura i bismilla ima po 114. Iako jedna sura, naizgled, narušava ovu simetriju kao što smo spomenuli, i broj sura i broj bismilla sadržavaju broj 19, što svakako predstavlja čudo. Evo 30. ajeta sure "Naml" u kojem nalazimo 114. bismillu:

Od Sulejmana je i glasi: Bismi-llahi-r-rahmani-r-rahim (U ime Allaha, Milostivog, Samilosnog!) (27- An-Naml, 30)

Bismillu koja je izostavljena na početku 9. sure "At-Tawba" nalazimo u 27. suri, koja je, inače, 19. sura nakon sure "At-Tawba".

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
9	10	11	12	13	14	15	16	17	18

11	12	13	14	15	16	17	18	19
19	20	21	22	23	24	25	26	27

Osim toga, ako saberemo broj 27, kao broj sure u kojoj se nalazi izostavljena bismilla, i broj 30, kao broj ajeta u kome se ona nalazi, dobit ćemo broj 57 (27+30), koji je djeljiv sa 19 (19x3).

Broj sure u kojoj se nalazi izostavljena bismilla:	Broj ajeta u kome se spominje bismilla:	UKUPNO:
27	30	57 (19x3)

Ako saberete redne brojeve sura od 9. do 27. sure (9+10+11+12... 23+24+25+26+27) dobit ćete broj 342 (19x18). Bilo bi, međutim, pogrešno ovaj rezultat smatrati posebnim fenomenom, pošto zbrajanjem bilo kojih uzastopnih 19 brojeva dobijamo broj djeljiv sa 19, isto kao što je zbir uzastopnih 17 brojeva djeljiv sa 17. Međutim, broj 342 ima posebnu odliku. Od početka 27 sure do bismille, koja se spominje u 30. ajetu, nalazi se 342 riječi (19x18). Eto, to je poseban fenomen, pošto je očito čudo izraženo u činjenici da je broj riječi od početka sure "An-Naml" do izostavljene bismille djeljiv sa 19 i što je taj broj (342) jednak zbiru brojeva sura od sure "At-Tawba", na čijem početku nema bismille, do sure "An-Naml", u kojoj se nalazi ta izostavljena bismilla.

Ukupan zbir brojeva sura od sure koja ne počinje bismillom, do sure u kojoj se nalazi izostavljena bismilla (9+10+11.....+25+26+27)	342
Broj riječi od početka 27. sure "An-Naml", u kojoj se nalazi izostavljena bismilla, do izostavljene bismille	342 (19x18)

NA ŠTA NAM UKAZUJE 114. BISMILLA?

Postojanje bismille koja nedostaje pomoći će nam da razumijemo fenomen broja 19 u Kur'anu. Evo nekih od tih razmišljanja:

1. Zašto je na početku sure "At-Tawba" izostavljena bismilla, bilo je pitanje koje je 1400 godina budilo interesiranje. Bilo je čak i onih koji su smatrali da je to greška i da na početak te sure treba dodati bismillu. Međutim, kada bi na početku ove sure postojala bismilla, onda bi u Kur'anu bilo 115 bismilla, a 115 nije broj djeljiv sa 19. Tako je postala jasnija i odlika broja 19 da štiti Kur'an od mijenjanja. Ovaj kur'anski fenomen ima dakle i funkciju rješavanja problema i davanja odgovora, jer osujećuje moguću grešku koja bi bila počinjena dodavanjem bismille na početak sure "At-Tawba".
2. U povijesti je bilo pokušaja da se problematizira da li je raspored Kur'anskih sura određen objavom, iako je to praktično besmisleno i nemoguće dovesti u pitanje. Fenomen broja 19 je to još jednom potvrdio.
3. Značaj bismille u kontekstu fenomena broja 19, jasan je iz iznesenih podataka. Kao što ćemo se uskoro uvjeriti, mnoga druga spektakularna otkrića u vezi su s ključnom kur'anskom formulacijom (Bismi-llahi-r-rahmani-r-rahim).
4. U svjetlu ovih činjenica koje smo proučavali, postaje jasno da bismille na početku sura nisu stavljeni proizvoljno, nego da je to objavom određeno.
5. Ne trebamo se bojati prividnih problema u vezi sa matematičkim sistemom u Kur'anu. Što se studioznije izučavaju pitanja koja u početku djeluju kao problemi, fenomen Kur'ana postaju sve očitiji. Štaviše, iz iskustva možemo reći da se, u većini slučajeva, najveće mudžize otkrivaju onda kada se suočimo sa naizgled nerješivim problemima.
6. Primjeri koje smo analizirali pokazuju da se svi oni koji znaju osnovne matematičke operacije i brojati do 19 i sami mogu uvjeriti

u mnoge fenomene u vezi sa brojem 19 u Kur'anu i osjetiti mnoge aspekte ove mudžize koja je lahko razumljiva, ali ju je nemoguće oponašati. Pored toga postoje i određeni aspekti ove mudžize za čije je razumijevanje potrebno nešto veće matematičko predznanje, kao kad su u pitanju, naprimjer, prosti i složeni brojevi.

BROJ SLOVA U BISMILLI

Kao što smo i ranije istakli, bismilla je vjerovatno najčešće ponavljana rečenica među muslimanima. Širom svijeta muslimani je izgovaraju prije namaza, učenja Kur'ana ili prije obavljanja svakodnevnih poslova. Nismo sigurni da li se bilo koja rečenica ili fraza u nekoj od religija ili na nekom od jezika svijeta ponavlja toliko često kao bismilla. Onaj ko uči Kur'an shvata važnost ove rečenice koja se tako često spominje u Kur'anu. Ona je poput tajne lozinke ili pečata.

Broj harfova u bismili je kao i broj njenih ponavljanja u Kur'anu povezan sa fenomenom broja 19. Bismilu čini tačno 19 harfova.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Ba	Sin	Mim	Elif	Lam	Lam	He	Elif	Lam	Ra
11	12	13	14	15	16	17	18	19	
Ha	Mim	Nun	Elif	Lam	Ra	Ha	Ja	Mim	

Ako ne znate arapska slova, možete ih naučiti za nekoliko dana. Čitanje i izgovor ovih harfova djeca od šest ili sedam godina uspijevaju naučiti za nekoliko dana. Za nekoliko sati se može postići znanje dovoljno za prepoznavanje ovih harfova i poznavanje njihove matematičke vrijednosti (*ebdžed*). (Brojčane vrijednosti arapskih harfova, koje smo dali u tabeli na početku ovog dijela knjige, stavljajte na mjesto harfova i sami sberite njihove vrijednosti. Na taj način se možete i sami osvjedočiti u tačnost primjera koje navodimo.)

DIJAMANTI I STAKLO

Mnogi podaci u vezi s fenomenom broja 19 u Kur'anu su poput dijamana. Međutim, susrest ćete ljude koji će pokušati povećati broj kur'anskih mudžiza predstavljajući neke matematičke činjenice kao mudžize. Takvi ljudi miješaju dijamante i staklo. Oni koji pokušavaju opovrgnuti postojanje fenomena broja 19 u Kur'anu, uzimaju komadiće stakla s gomile gdje su pomiješani s dijamantima i kažu kako su to "samo bezvrijedni komadići običnog stakla". Međutim, i kada se pomiješaju sa staklom, dijamanti ne gube svoju vrijednost. Oni koji osporavaju vrijednost dijamanta ne mogu naškoditi dijamantu niti mu oboriti vrijednost. Svi primjeri koje u kontekstu fenomena broja 19 iznosimo u ovoj knjizi, nemaju istu vrijednost. Trudili smo se da u knjigu ne uvrstavamo bezvrijedne komadiće stakla. Međutim, poneki primjer je možda kristal pored skupocjenih dijamana. (Nastojali smo što je moguće manje navoditi ovakve primjere.) Ne smijemo gubiti iz vida ni činjenicu da svi dijamanti nemaju istu vrijednost, da su međusobno različitog kvaliteta. Naprimjer, simetrična četverodjelna tabela sa Allahovim imenima, koja slijedi u jednom od narednih poglavlja, ima kvalitet Kašikčijevog dijamanta (unikatni dijamant neprocjenjive vrijednosti koji se čuva u Topkapi muzeju u Istanbulu - op. prev.)

Kao što ćemo se uskoro uvjeriti, s aspekta fenomena broja 19 veoma je bitna činjenica da se riječ Allah u Kur'anu spominje na 2698 (19x142) mjesta. Ako obratimo pažnju na prve ajete svih kur'anskih sura, vidjet ćemo da se u tim prvim ajetima 42 puta spominje riječ Allah. Ako jedan iza drugog napišemo brojeve 1 i 42, dobit ćemo cifru 142. Bez sumnje da ova druga činjenica (o pisanju brojeva 1 i 42 jednog iza drugog), nije toliko važna kao činjenica da se riječ Allah 2698 (19x142) puta spominje u Kur'anu. Međutim, ne treba zaboraviti da sporedni podaci, koji nisu iste vrijednosti kao i temeljni podatak, često potvrđuju ovaj temeljni podatak. Vrijednost ovakvih sporednih podataka nikada ne može umanjiti vrijednost osnovnog podatka; naprotiv, on ga podržava. Međutim, nastojati sve kur'anske fenomene iznijeti prema ovim sporednim podacima označava ili nerazumijevanje ili zlonamjernost.

Sporedni podaci nisu baš bezvrijedni komadići stakla, ali nisu ni iste vrijednosti kao ideje koje podupiru.

Govoreći o fenomenu broja 19, treba voditi računa o tome da se ne miješaju dijamanti i staklo, kako se time ne bi pružila prilika zlonamjericima. (Mi u ovu knjigu nismo uvrstili ni mnoge primjere koje smo smatrali kristalima.) Treba naglasiti da ni primjeri koje mi iznosimo nisu iste vrijednosti; manje vrijedni primjeri neće štetiti osnovnoj vrijednosti fenomena broja 19.

Ljudi koji ne vode računa o zakonima vjerovatnoće mogu nešto što je sasvim obično navoditi kao fenomen. Suprotno tome, zapanjujuće matematičke fenomene u Kur'anu doživjeti i predstaviti kao najobičniju slučajnost, nešto što nije vrijedno pažnje, ne može biti rezultat dobrih namjera. Ružno je miješati staklo sa dijamantima. A zanemariti dijamante je katastrofa!

RIJEČI U BISMILLI

Već smo rekli da je bismilla najčešće ponavljana grupa riječi na svijetu koja ima posebno mjesto u Kur'anu. Broj harfova u bismilli i broj njenog ponavljanja u Kur'anu su povezani sa fenomenom broja 19. Bismillu čine 4 riječi. Te riječi su sljedećeg redoslijeda: 1- Ime, 2- Allah, 3- Rahman, 4- Rahim. Spremite se sada da budete svjedoci važne mudžize. Šta mislite koliko se puta u Kur'anu spominju ove 4 riječi? Izvolite, čitajte:

Riječ:	Broj ponavljanja u Kur'anu:
IME	19(19x1)
ALLAH	2698(19x142)
RAHMAN	57(19x3)
RAHIM	114(19x6)
Ukupne brojčane vrijednosti riječi: $1 + 142 + 3 + 6 = 152 (19x8)$	

Zar Allah, dž.š., nije rekao da će odstraniti sumnje i učvrstiti vjerovanje onih koji vjeruju? Zar nam iz sure “Al-Muddassir” nije jasno da je broj 19 odgovor nevjernicima? Nadamo se da ste počeli shvatati značaj broja 19 kao dokaza, na što Allah, dž.š., skreće našu pažnju u 35. ajetu sure “Al-Muddassir” nazivajući ga velikim dokazom.

Pored toga, na narednim stranicama uvjerit ćete se još u mnoge fenomene. Pozabavimo se sada još nekim detaljima vezanim za upotrebu ove četiri riječi u Kur'anu.

RIJEČ “IME” I BROJ 19

Riječ “ism” u nominativu (koja se piše sa elif-sin-mim i koja obuhvata ova 3 harfa) u Kur'anu je spomenuta 19 puta. Čine je tri harfa, elif, sin i mim. Ova odlika riječi “ism” pokazat će da je, prilikom matematičkih proračuna riječi u Kur'anu, bitan originalni oblik pisanja riječi.

Kada se riječ “ism” spoji sa harfom “ba”, kao što je slučaj u bismilli, gubi se “elif” i piše se kao “ba-sin-mim”. Ovakav oblik se u numeriranim ajetima Kur'ana spominje na 3 mjesta i to sljedećim redoslijedom: 1- Fatiha 1, 11- Hud 41, 27- An-Naml 30. Kada analiziramo ajete koji se nalaze između ova tri pojavljivanja riječi u obliku “bism”, shvatamo da on ima posebnu funkciju:

Broja ajeta između 1. riječi “bism” (1- Fatiha, 1) i 2. riječi “bism” (11- Hud, 41):	1520 (19 x 80)
Broja ajeta između 2. riječi “bism” (11- Hud, 41) i 3. riječi “bism” (27- An-Naml, 30):	1691 (19 x 89)
Broja ajeta između 3. riječi “bism” (27- An-Naml, 30) do kraja Kur'ana:	3135 (19 x 1659)

I formi koju čine harfovi elif-sin-mim, a i formi od harfova ba-sin-mim, Uzvišeni Allah u kontekstu fenomena broja 19 dao je posebne funkcije i značaj.

U 96. suri "Al-'Alaq" uočljiv je izuzetak, jer se oblik riječi "ba-elif-sin-mim" razlikuje od uobičajenog pisanja "ba-sin-mim". Tako ovdje nalazimo oblik "elif-sin-mim" riječi "ism" i ova riječ se, prilikom prebrojavanja riječi, broji s riječju "ism". To, da je riječ "bism", koja se piše u formi s tri harfa "ba-sin-mim" ispuštanjem harfa "elif", u 1. ajetu 96. sure "Al-'Alaq" specijalno napisana u formi "ba-elif-sin-mim", bez, dakle, ispuštanja "elifa", uz pomoć pravila vezanih za fenomen broja 19, pokazuje Allahovu mudrost. Na taj način nam broj 19 razotkriva mudrost ovog izuzetka koji je 1400 godina bio nepoznanica.

Dva od ova tri oblika "bism" u numeriranim ajetima su u vidu bismille (Bismi-llahi-r-rahmani-r-rahim). Preostali oblik (11- Hud, 41) je u obliku "bismi-llahi". Tako u Kur'anu, među numeriranim ajetima, postoje samo dvije bismille. To su 1. ajet sure "Fatiha" i 30. ajet sure "An-Naml". Ako od ovih ajeta podijelimo Kur'an na dva dijela, vidjet ćemo da je ukupan zbir riječi "ism+Allah+Rahman+Rahim" u oba ta dijela djeljiv s 19:

Broj riječi od 1. numeriranog Bismi-llahi-r-rahmani-r-rahim do 2. numeriranog Bismi-llahi-r-rahmani-r-rahim				
Isim	Allah	Rahman	Rahim	UKUPNO
$9 + 1814 + 35 + 80 = 1938 (19 \times 102)$				

Broj riječi od 2. numeriranog Bismi-llahi-r-rahmani-r-rahim do kraja Kur'ana				
Isim	Allah	Rahman	Rahim	UKUPNO
$10 + 884 + 22 + 34 = 950 (19 \times 50)$				

RIJEČ 'ALLAH' I BROJ 19

Riječ koja se najviše ponavlja u Kur'anu jeste riječ "Allah". U svim svojim oblicima, riječ "Allah" u Kur'anu se spominje tačno 2698 (19x142) puta. Danas, uz pomoć kompjutera i precizne pretrage, moguće je prekontrolirati ovaj broj. Neki ljudi smatraju da je veza broja 19 i bismille slučajna, ali matematički proračuni prema zakonima vjerovatnoće raskrinkat će ove proizvoljne i zlonamjerne primjedbe.

Tvrđnja da je, u pustinji i bez kompjutera, dostavljajući i objašnjavajući objavu i istovremeno boreći se protiv neprijatelja Muhammed, a.s., svjesno podešavao brojeve kako bi bili djeljivi sa 19, jeste vrlo neosnovana, naivna i smiješna.

Ako proučimo prve ajete sura i pobrojimo u koliko njih se spominje riječ "Allah", utvrdit ćemo da se radi o 42 sure. Ako brojeve 1 (redni broj ajeta u kojima se spominje ta riječ) i 42 (broj sura u čijim se prvim ajetima spominje riječ), napišemo jedan iza drugog, dobit ćemo broj 142, koji je ujedno i rezultat ukupnog zbira spominjanja riječi "Allah" u Kur'anu podijeljen sa 19. Očito je da čak i broj koji je rezultat dijeljenja ukupnog broja spominjanja riječi "Allah" sa brojem 19 na različite načine kodiran u Kur'anu i tako stavljen pod zaštitu.

Druga zanimljiva odlika u vezi sa riječju "Allah" jeste činjenica da ukupan zbir brojeva ajeta u kojima se spominje riječ "Allah" iznosi 118123 (19×6217), koji je, dakle, djeljiv sa brojem 19. Allahova mudžiza je doista zapanjujuća, zar ne?

Zbir brojeva ajeta u kojima se spominje riječ "Allah"	118123 (19 x 6217)
---	--------------------

U narednim poglavljima ćemo vidjeti značaj kur'anskih sura koje počinju sa harfovima, a ne riječima sa uobičajenim značenjem za fenomen broja 19. Kao što vam je vjerovatno poznato, određene sure u Kur'anu počinju sa "elif-lam-mim", "kaf" ili sa drugim harfovima. Prva od sura sa takvim početkom jeste 2. kur'anska sura "Bekare", čiji prvi ajet glasi: "Elif-lam-mim". Posljednja sura sa takvim početkom je 68. kur'anska sura "Al-Qalam" i njen prvi ajet glasi "Nun". Eto, između ove dvije sure, prve koja počinje harfovima skrivenog značenja i posljednje koja tako započinje, riječ "Allah" spominje se 2641 (19×139) puta. U preostalom dijelu Kur'ana riječ "Allah" spominje se 57 (19×3) puta.

Koliko se puta riječ "Allah" spominje između prvog ajeta koji počinje harfom (2- Bekare, 1), i zadnjeg ajeta koji počinje harfom (68- Al-Qalam, 1)	2641(19 x 139)
--	----------------

RAHMAN, RAHIM, ZBIR KOLIČNIKA I BROJ 19

Riječi “Rahman” i “Rahim”, koje se nalaze u bismilli i izražavaju Allahovu milost i samilost, u Kur'anu se spominju u brojevima koji su djeljivi brojem 19. Allahovo ime “Rahman” spominje se na 57 (19x3), a “Rahim” na 114 (19x6) mjesta u Kur'anu. Poput ovih Allahovih imena, i imena koja označavaju Allahovu milost prema Njegovim robovima i koja su izvedenice od istog korijena, ponavljaju se 114 (19x6) puta. Tako se ponavljanjem u istom broju sa imenom “Rahim”, koje je izvedeno iz istog korijena, i dvostruko češćim ponavljanjem riječi “Rahim” pojavljuje posebna harmonija (ovo pitanje obradili smo u 27. poglavlju prethodnog dijela knjige).

Riječi koje označavaju Allahovu milost prema Njegovim robovima i koje su izvedene iz riječi “rahmet”:	114 (19 x 6)
---	--------------

Pored toga, sve četiri riječi koje čine bismillu djeljive su s 19. Interesantna je i činjenica da je i zbir količnika broja ponavljanja tih riječi (152) ponovo broj djeljiv sa 19: ism (1) + Allah (142) + Rahman (3) + Rahim (6) = Ukupno 152 (19x8). Ovim riječima koje se često pojavljuju u Kur'anu, Allah, dž.š., pokazuje fenomen Kur'ana i njegovu nepromjenjivost. A činjenica da je zbir količnika broja ponavljanja ovih riječi, podijeljenih sa brojem 19 također djeljiv sa 19 još jednom potvrđuje ispravnost našeg rada. Smatramo da i broj 8 iz ovih koeficijenata ima svoj poseban značaj. Zbog toga što broj 152, koji se dobije kada broj 19 pomnožimo s 8, objedinjuje sve količnike riječi iz bismille, on praktično okružuje i cijelu bismillu. Prethodno smo vidjeli da je jedna od bitnih odlika broja 19 to što je on prosti broj. Ako vas zanima koji je, među prostim brojevima, po redu broj 19, ispišimo onda proste brojeve do 19.

Red prostih brojeva:	1	2	3	4	5	6	7	8
Prosti brojevi:	2	3	5	7	11	13	17	19

Prosti brojevi su oni brojevi koji su djeljivi sa samim sobom i s brojem 1. Ako vam matematika nije jača strana, možete potražiti pomoć od nekoga ko bolje poznaje ova pitanja.

BROJ AJETA U KOJIMA SE SPOMINJU RIJEČI IZ BISMILE

Utvdili smo da su riječi koje čine bismillu “Bismillahirrahmanirrahim” povezane s brojem 19. Ove riječi se spominju u nizu kur’anskih ajeta. U nekim ajetima se riječ “Allah” spominje nekoliko puta, a u pojedinim ajetima se zajedno spominju i riječ “Allah” i riječ “Rahim”.

Švedsku muslimanku **Katerinu Kullman** zanimalo je u koliko se tačno ajeta spominju ove 4 riječi i bila je prva osoba koja se uvjerila u ovu zanimljivu odliku. Broj 1919, koji nastaje kada broj 19 dva puta napišemo jedan iza drugog, jeste broj ajeta u kojima se spominju 4 riječi koje čine bismillu.

Broj ajeta u kojima se spominju riječi koje čine bismillu:	1919 (19 x 101)
---	-----------------

Da je broj ponavljanja riječi iz bismille djeljiv sa 19 utvdili smo prebrojavanjem riječi u numeriranim ajetima. Tako je postalo jasno i da je bismilla prvi ajet prve kur’anske sure, Fatihe.

Mnogo ljudi možda do danas nisu mogli znati mudrost činjenice da je, kao prvi ajet, bismilla numerirana jedino u prvoj suri. Poneki su, pak, mogli pomisliti da je bismilla s početka “Al-Fatihe” pogrešno numerirana ili da su bismille s početka ostalih sura stavljene po uzoru na Fatihu.

Odlika fenomena broja 19 da rješava probleme nepoznanica u Kur’anu pojavljuje se i u ovom slučaju i otklanja određene sumnje. Zar u 31. ajetu sure “Al-Muddassir” Allah, dž.š., ne kaže kako će “19” otkloniti sumnje?

Dok zbrajanje riječi iz bismille obuhvata sve numerirane ajete iz Kur'ana, zbrajanje harfova u surama koje počinju tajanstvenim harfovima (kur'anskim kraticama) vrši se uvrštavanjem i bismilla sa početka tih sura. Ako, prema ovoj metodi u surama koje počinju kur'anskim kraticama, prebrojimo riječi bism-Allah-Rahman-Rahim, njihov zbir bit će djeljiv sa 19.

Zbir riječi koje čine bismillu u surama koje počinju harfovima (numerirani ajeti + nenumerirane bismille)				
Bism	Allah	Rahman	Rahim	UKUPNO
31	1121	66	74	1292 (19x68)

Koliko god je u dobijenom rezultatu 1292 (68x19), bitan broj 19, isto toliko je bitan i broj 68, pošto je ovo istraživanje sprovedeno na 29 sura koje počinju harfovima. Posljednja takva sura je 68. sura, "Al-Qalam". Zbir riječi iz bismille u surama koje počinju harfovima, odnosno od 2. do 68 sure iznosi 1292 (68x19).

ALLAHOVA IMENA I BROJ 19

Kur'an je izuzetna, nadnaravna knjiga On posjeduje svoj matematički kod, koji rasvjetljava i upozorava na naučna pitanja, koja je bilo nemoguće znati u vrijeme kada je objavljena. Ova Knjiga daje odgovor na suštinska pitanja odakle smo došli, zašto postojimo i šta trebamo raditi. Ova Knjiga iznosi najbitnije istine: Allahovo postojanje, jednoću, moć, milost... Opisujući Allaha, dž.š., Kur'an nam Ga predstavlja riječima kao što su "RAHMAN" (Milostivi), "GAFUR" (Onaj koji prašta), "HALIK" (Stvoritelj). Predstavljanje Allaha, dž.š., najbitnija je poruka Kur'ana... S tim u vezi, ustanovit ćemo i analizirati broj ponavljanja Allahovih imena i matematičku vrijednost tih imena.

Podsjetimo se šta je matematička vrijednost jedne riječi (naziva se još i "ebdžed"). 28 harfova arapskog pisma imaju svoje brojčane protuvrijednosti od 1 do 9, od 10 do 90 i od 100 do 1000. U periodu objave Kur'ana, u matematici su se koristili harfovi, koji su se koristili i u običnim pisanim

tekstovima. Na taj način je svaki harf, svaka riječ i svaka rečenica imala svoju matematičku vrijednost. (Radi izbjegavanja mogućnosti da se ovi harfovi pomiješaju sa ostalim riječima, ponekad su se koristile metode poput korištenja crvene boje za odvajanje harfova koji označavaju neku cifru, ili pak jednostavnim podvlačenjem te cifre.)

Ma koliko je opće prihvaćeno ubjeđenje da Allah, dž.š., posjeduje 99 imena, svjedoci smo da u Kur'anu ima znatno više imena koja se odnose na Allaha, dž.š. Vidjet ćete da se na listi, koju ćemo sada dati, nalazi 123 Allahova imena. Na ovoj listi ćete, isto tako, vidjeti broj ponavljanja i matematičke vrijednosti ovih imena koja se odnose na Allaha, dž.š. Treba napomenuti da se može raspravljati o tome da li određene složenice treba računati kao zasebno ime ili ne. Ilustracije radi, kada se "SEMI" (Onaj koji čuje) spominje kao Allahovo ime, da li je "SEMI-UD-DUA" (Onaj koji čuje molitve) zasebno Allahovo ime? Zbrajajući ova imena u okviru određenog pravila, Edip Yüksel ističe da postoji 114 (19x6) Allahovih imena. Međutim, zbog toga što nismo bili u prilici analizirati ovo djelo, nismo ga uvrstili u knjigu. Međutim, u svakom slučaju, razumljivo je da postoji preko 100 Allahovih imena.

MATEMATIČKO ANALIZIRANJE ALLAHOVIH IMENA

Redni broj	IMENA	Matematičke vrijednosti	Broj ponavljanja
1	Ehad	13	1
2	Vehhab	14	3
3	Hajj	18	5
4	Vahid	19(19 x 1)	22
5	Vedud	20	2
6	Hadi	20	1

7	Ilah	36	93
8	Evvel	37	1
9	Veli	46	13
10	Mudžib	55	1
11	Medžid	57 (19 x 3)	2
12	Muhji	58	2
13	Hamid	62	17
14	Batin	62	1
15	Allah	66	2698 (19 x 142)
16	Vekil	66	13
17	Muhit	67	8
18	Hakem	68	1
19	Hakim	78	91
20	Hasib	80	3
21	Mevla	86	12
22	Halim	88	11
23	Melik	90	2
24	Aziz	94	88
25	Hafi	98	1
26	Meliik	100	1
27	Hakk	108	9
28	Ali	110	8
29	Ala	111	2
30	Džami	114 (19 x 6)	2
31	Kavi	116	9
32	Latif	129	7
33	Selam	130	1

34	Samed	134	1
35	Mumin	136	1
36	Vasi	136	8
37	Kaim	142	1
38	Muhejmin	145	1
39	Alim	150	153
40	Afuv	156	5
41	Kajjum	156	3
42	Kuddus	170	2
43	Semi	180	45
44	Berr	202	1
45	Rabb	202	967
46	Džebbar	206	1
47	Malikul Mulk	211	1
48	Bari	213	3
49	Kebir	232	6
50	Melikin Nas	232	1
51	Maliki Jevmiddin	241	1
52	Rahim	258	114 (19 x 6)
53	Ekrem	261	1
54	Kerim	270	2
55	Rauf	286	10
56	Semiud Dua	287	2
57	Rahman	298	57 (19 x 3)
58	Basir	302	42
59	Kadr	305	2
60	Kahhar	305	6

61	Kahir	306	2
62	Rezzak	308	1
63	Rakib	312	3
64	Karib	312	3
65	Kadir	314	45
66	Šehid	319	19 (19 x 1)
67	Musavvir	336	1
68	Falikul Isbah	352	1
69	Nasir	350	4
70	Fakikul Habbi ven Neva	355	1
71	Tevvab	409	11
72	Šedidul Mihal	428	1
73	Seriul Hisab	434	8
74	Šedidul Kuva	465	1
75	Feaalun Lima Jurid	476	2
76	Fettah	489	1
77	Metin	500	1
78	Šakir	521	2
79	Šedidul Ikab	522	14
80	Šekur	526	4
81	Muteal	541	1
82	Seriul Ikab	544	2
83	Mukit	550	1
84	Kabili-t-Tevb	572	1
85	Ehlu Takva	583	1
86	Mustean	621	2
87	Mutekebbir	662	1

88	Halik	730	8
89	Hallak	730	2
90	Muktedir	744	3
91	Zut Tavl	782	1
92	Ahir	802	1
93	Hajr	810	1
94	Habir	812	44
95	Zul Kuvve	848	1
96	Zu Mirre	951	1
97	Zu Ikabin Elim	960	1
98	Zur Rahme	990	2
99	Hafiz	998	3
100	Reifud Deredžat	998	1
101	Azim	1020	6
102	Zul Mearidž	1051	1
103	Ganijj	1060	18
104	Zul Dželali vel Ikram	1098	2
105	Zu Rahmetin Vasia	1100	1
106	Zahir	1106	1
107	Alimul Gajb	1183	2
108	Allamul Gujub	1189	4
109	Gaffar	1280	5
110	Gafur	1286	91
111	Zumtikam	1298	4
112	Zul Arš	1307	4
113	Galibul Ala Emrih	1389	1
114	Ehlul Magfire	1392	1

115	Vasiul Magfire	1492	1
116	Alimul Gajbi veš Šehade	1535	10
117	Zu Fadl	1616	6
118	Bedius Semavati vel Erd	1662	2
119	Fatiris Semavati vel Erd	1866	6
120	Zu Magfire	2031	1
121	Gafiriz Zenb	2064	1
122	Zu Fadlin Azim	2636	1
123	Zu Fadlil Azim	2698 (19 x 142)	6

SAVRŠENA TABELA

Kada, u kontekstu fenomena broja 19, analiziramo broj ponavljanja Allahovih imena i njihove matematičke vrijednosti, dobijamo nevjerovatnu tabelu. Otkrivanje ove tabele najprije je pošlo za rukom dr. Cesaru Mejulu, bivšem rektoru sa filipinskog Univerziteta za islamska istraživanja. Ovu izuzetnu matematičku vezu u najkraćem možemo ovako definirati:

1. Zbirovi ponavljanja samo četiri od svih Allahova imena su djeljivi sa 19.
2. Matematičke vrijednosti samo 4 od svih Allahovih imena su djeljivi sa 19.
3. Međusobno su jednaki brojevi koji su djeljivi sa 19 u obje grupe načinjene od po četiri imena.
4. Brojevi djeljivi sa 19 u ponovljenim riječima upućuju na bismillu. (To nam pokazuje jednu od mudrosti zašto su u bismilli odabrane riječi "Allah", "Rahman" i "Rahim".
5. Svi količnici sa obje strane tabele daju iste količnike iz bismille.

	Allahova imena čija je zbir ponavljanja djeljiv sa 19:	Broj ponavljanja i matematičke vrijednosti	Allahova imena čije matematičke vrijednosti daju broj djeljiv sa 19:
Ism	Šahid	19 (19 x 1)	Vahid
	Allah	2698 (19 x 142)	Zu-l-fadli-l-Azim
	Rahman	57 (19 x 3)	Medžid
	Rahim	114 (19 x 6)	Džami'
ZBIR KOLIČNIKA: 152 (19 x 8)			
Zbir svih podataka iz tabele: $4^2 \times 19^2 = 5776$			

Obratimo li pažnju na riječi iz tabele, uočiti ćemo da se riječ "Šahid" pojavljuje u istom broju sa riječju "ism" iz bismille. Riječ "ism" nije jedno od Allahovih imena i, zbog toga što nije jedna od riječi čijom se analizom ovdje bavimo, ne može se uvrstiti u ovu listu.

Na taj način, kako god smo se, analizirajući bismillu, osvjedočili u fenomen broja 19 u Kur'anu, tako smo se, analizirajući Allahova imena, vratili bismilli. To je izuzetno lijepa tabela.

29. Potpuno izmijeni čovjeka

30. Nad njim je devetnaest. (74- Al-Muddassir, 29-30)

Smatramo da ova tabela, koju čine Allahova imena, otvara nove vidike u razumijevanju bismille. Riječ "Šahid" iz prvog reda i riječ "Vahid" (*Jedan*) naspram nje, pokazuju da ovaj fenomen svjedoči Allahovu jednoću, pošto ova kur'anska mudžiza potvrđuje ispravnost kur'anske poruke, a ispravnost kur'anske poruke dokazuje Allahovu jednoću. Allahova jednoća jedna je od najbitnijih poruka Kur'ana. Ime "Zu-l-fadli-l-Azim" (*Neizmjereno dobar*) koje se nalazi naspram riječi "Allah" potvrđuje da je ova mudžiza Allahova velika blagodat. Što se tiče imena "Medžid" (*Uzvišenog dostojanstva*), koje se nalazi naspram Allahovog imena "Rahman" (*Milostivi*), to je svojstvo, koje je Allah, dž.š., koristio i za Kur'an. Povrh svega, ovim imenom se Kur'an oslovljava u prvom ajetu sure "Qaf", koja, sa aspekta matematičkog fenomena Kur'ana, zauzima značajno mjesto. (Kasnije, u poglavlju u vezi sa početnim harfovima dotaknut ćemo se objašnjenja harfa "kaf".)

Allahovo ime “Rahim” (*Samilosni*) i ime naspram njega, “Džami”, dijele broj 114, koji je ujedno i broj sura u Kur'anu. Kur'an je Allahova riječ i mudžiza i sakupljen je u 114 sura. Allah, koji je sakupio Kur'an, sakupit će i ljude na Sudnjem danu i izvršit će obračun onoga što je čovjek radio.

ZAŠTO JE BISMILLA TAKVA KAKVA JEST?

Možda su se neki ljudi zapitali zašto bismille glasi “Bismi-llahi-rahmani-r-rahim”, ne, naprimjer, “Bismillahi-l-azizi-l-hakim” ili “Bismi-l-gafuri-l-kerim” ili “Bismis-semi”. Postoji preko 100 Allahovih imena koja su navedena u Kur'anu. Zašto se baš imena “Allah”, “Rahman”, “Rahim”, spominju u bismilli? Zašto bismillu ne čine druga dva ili drugih pet imena, već baš ova imena? Koja je Allahova mudrost u tome?

Saznanja do kojih se došlo u vezi sa brojem 19 omogućavaju da se osvjedočimo u Allahovu mudrost. Samo se četiri od preko 100 Allahovih imena u Kur'anu ponavljaju u ukupnom broju koji sadrži broj 19. Tri od ta četiri imena čine bismillu. Četvrto ime, “Šahid”, se, dakle, ne nalazi u bismilli, ali se u Kur'anu ponavlja u broju u kojem i riječ “ism”, koja se nalazi u bismilli, što uvećava ovaj fenomen. Riječ “Šahid” se, u prethodnoj tabeli, nalazi na mjestu riječi “ism”. Kao što smo ranije vidjeli, imena Allah+Rahman+Rahim su redom 142+3+6 zbirno djeljivi brojem 19. Zbir ovih koeficijenata daje broj 151. Međutim, kada se tom broju doda “1”, koji je količnik riječi “ism”, koja se spominje u bismilli, odnosno “1”, koji je količnik riječi “Šahid” iz tabele Allahovih imena, tada zbir količnika biva 152 (19x8). Na taj način, zbir količnika 4 riječi, koje su, i u bismilli, a i u Allahovim imenima, djeljivi brojem 19, također je djeljiv brojem 19. (Prisjetite se da je broj 19 osmi po redu prosti broj, te da, prema tome, i broj 8 ima svoje značenje.)

Vidjeli smo da 113 od 114 kur'anskih sura počinju bismillom, da se bismilla ne nalazi jedino na početku 9. sure “At-Tawba”, ali da se 114. bismilla upotpunjava nakon 19 sura i da je sa tim povezan niz fenomena. Da se bismilla nalazi na početku svake sure, onda bismo govorili samo o jednom fenomenu, a to je da je broj sura 114 (19x6) i, zbog njihove

simetrične veze, ne bi se zadržavali na bismilli. Situacija je ista i na tabeli sa Allahovim imenima. Tri jednake i jedna različita vrijednost narušavaju simetriju, ali, sa druge strane, čudo harmonije između tako različitih elemenata kao što su Allahova imena i bismille daje posebnu vrijednost ovoj matematičkoj mudžizi.

Na taj način, fenomen broja 19 u Kur'anu objašnjava mudrost zašto bismilla, kao grupa najčešće ponavljanih riječi na svijetu, ima postojeću formu. Mi vjerujemo da postoje mudrosti koje su daleko iznad onoga što smo mi ustanovili, međutim veoma je bitno to što se fenomenom broja 19 daje prvo racionalno objašnjenje i odgovor na pitanje zašto je bismilla u obliku u kojem jest.

Najčešće ponavljana rečenica na svijetu jeste Allahovo nadahnuće, objava i označena je brojem 19. Neki mogu pomisliti da je Allah, dž.š., odabrao bismillu zato što su njene riječi označene brojem 19. Neki, pak, mogu misliti da je zbog odabira riječi iz bismille označio brojem 19. Mi, pak, smatramo da je Allah dž.š. sve precizno uredio Svojom apsolutnom voljom i mudrošću.

NA ŠTA UPUĆUJE PRORAČUN VJEROVATNOĆE

Da bismo pokazali veličinu fenomena broja 19 i činjenicu da to čudo nije moglo nastati kao rezultat slučajnosti, zapanjujuću tabelu, koja je nastala kao rezultat analize Allahovih imena, ispitat ćemo u okvirima zakona vjerovatnoće.

- Obzirom da je za svaku pojedinačnu riječ iz bismille mogućnost da bude djeljiva sa 19 jednaka $1/19$, za sve četiri riječi ta mogućnost jednaka je $1/19^4$.

- Ako tom proračunu vjerovatnoće dodamo mogućnost da i riječ "Šahid", koja se na listi ponavljanja Allahovih imena pojavljuje umjesto riječi "ism", bude također djeljiva sa 19, onda će vjerovatnoća biti $1/19^5$.

- I u bismilli i u tabeli sa Allahovim imenima količnici ove četiri riječi su $1+142+3+6=152$ (19×8). Mogućnost da da zbir količnika bude broj djeljiv sa 19 je $1/19$. Dodamo li to prethodnom rezultatu, vjerovatnoća će iznositi $1/19^6$.

- Numeričku vrijednost Allahovih imena s desne strane tabele moramo izračunati posebno, jer ovi brojevi ne samo da su djeljivi sa 19, nego tačno odgovaraju brojevima sa lijeve strane tabele. Najveća moguća matematička vrijednost bilo kojeg od Allahovih imena je 2698. Skup tih brojeva može prikazati na sljedeći način: {1, 2, 3, 4, 5, 6 2695, 2696, 2697, 2698}. Dakle, vjerovatnoća da među ovim brojevima nađemo isti željeni broj je $1/2698$. A ako želimo da, nakon što četiri puta izvršimo istu operaciju, sva četiri puta postignemo isti rezultat, vjerovatnoća će biti $1/2698^4$. Proračun vjerovatnoće do sada iznosi $1/19^6 \times 1/2698^4$.

- Osim toga, postoji još nešto što moramo imati u vidu. Dok se četiri Allahova imena nalaze na desnoj, a četiri imena na lijevoj strani tabele, preostalih preko 100 Allahovih imena ne može se nalaziti na desnoj, a 100 na lijevoj strani. Da je samo jedno od tih imena, sa aspekta matematičke vrijednosti ili broja ponavljanja, djeljivo sa 19, onda bi se na jednoj strani tabele nalazilo 4, a na drugoj 5 vrijednosti. U tom slučaju bi došlo do narušavanja simetrije (1+142+3+6) 152 (19+8). To što preko 200 imena (po preko 100 imena na svakoj strani tabele) na obje strane tabele nisu djeljivi sa 19, je, također, uvjet koji je potrebno ispoštovati sa aspekta ispravnosti ove tabele i trebalo bi ga uvrstiti u proračun vjerovatnoće. Vjerovatnoća da ime ne bude djeljivo sa 19 je visoka: 18/19. Međutim, ako to proračunamo sa aspekta 200 imena, onda to biva ovako: $18^{200}/19^{200} = 1/49.684$.

Ako saberemo sve proračune koje smo predvidjeli, krajnja vjerovatnoća da je fantastična tabela sa Allahovim imenima rezultat slučajnosti bila bi: $1/19^6 \times 1/2698^4 \times 1/49.684$.

Evo rezultata! Pročitajte, ako možete!

1/123.853.579.450.980.130.055.392.772

Samo ovaj broj, koji ne možemo čak ni pročitati, pokazuje nemogućnost vjerovatnoće slučajnog nastanka samo jedne tabele sa brojem 19. Ako je tolika vjerovatnoća slučajnog nastanka samo jedne tabele, kakav onda može biti um koji će nipodaštavati fenomen broja 19, na koji je Allah, dž.š., u Kur'anu skrenuo pozornost i rekao da će odagnati sumnje i učvrstiti vjerovanje. Čak proračun vjerovatnoće samo jedne tabele dovoljan je matematički pokazatelj kur'anskog fenomena i nepromjenjivosti.

U ovoj smo tabeli čak i zanemarili određene elemente, koje bi vjerovatnoću slučajnosti učinili još manjom. Ilustracije radi, zbir po 4 vrijednosti sa obje strane ove tabele iznosi 5776. U ovoj tabeli je uočljiva simetrija koju formiraju po 4 broja na dvije strane tabele, u sistemu sa brojem 19 ($5776 = 4^2 \times 19^2$). Uzmemo li se brojevi 4 i 19, koji ukazuju na ovu tabelu, i ako se, kao druga njihova snaga, na njih stavi broj 2, koji upućuje na dvije strane, biva jednako zbiru svih brojeva u ovoj tabeli. I tu bi se, smatramo, mogućnost slučajnosti još značajno smanjila. (Međutim, zbog teškoće i složenosti proračuna vjerovatnoće i objašnjenja potrebe zbog čega ovaj broj treba uvrstiti u proračun vjerovatnoće, ovaj detalj smo zanemarili i izostavljamo iz proračuna.)

Osim toga, vidjeli smo da je broj 19 osmi po redoslijedu prosti broj. Na obje strane tabele analizira se 8 Allahovih imena; broj 152 (19×8) je rezultat množenja 19 sa 8. Nakon kratkog osvrt na ovo pitanje, idemo dalje zbog toga što je pitanje prostih i složenih brojeva tema koja iziskuje nešto veći nivo matematičkog predznanja. Stoga u proračun vjerovatnoće nismo uračunali ništa u vezi sa prostim i složenim brojevima.

ŠTA KAŽE VAŠA LOGIKA?

Ne zaboravite da je ova mogućnost vjerovatnoće rezultat proračuna samo jedne tabele povezane sa fenomenom broja 19. Ukoliko bi smo prilikom proračuna vjerovatnoće uzeli u obzir sve podudarnosti koje su rezultat fenomena broja 19, ishod bi bio nevjerovatan. Mogućnost da su sve te podudarnosti rezultat slučajnosti bila bi, prema zakonu vjerovatnoće, manja od mogućnosti da ćemo nasumičnim biranjem u svim morima i pustinjama svijeta naći baš željeno, određeno, jedno jedino zrnce pijeska. Štaviše, ova vjerovatnoća je manja od vjerovatnoće da ćemo, nasumičnim biranjem, izabrati baš dio atoma koji smo zamislili od bilo kojeg atoma u bilo kojem dijelu bilo koje galaksije u svemiru.

Pretpostavlja se da broj subatomske čestice u svemiru iznosi 10^{80} . Kada bismo poslali sve pokazatelje i sve tabele fenomena broja 19, vjerovatnoća njihovog slučajnog formiranja mnogo je manja od te brojke.

Šta vi mislite? Vjerujete li možda da je Muhammed, a.s., prvi otkrio kompjuter, da ga je skrivao u pustinji ispod pijeska i da je radio na tome da napravi ove fenomene? Ili smatrate da trebamo prihvatiti mogućnost manje vjerovatnu od jedan naprema broj svih subatomske čestice u svemiru, samo kako bi porekli kur'anski fenomen? Ili ćete prihvatiti ovu veliku kur'ansku mudžizu i priznati da svi ljudi i džini nisu mogli napraviti ništa slično, čak i da su se svi udružili. Šta kaže vaša logika? Čemu težite?

Reci: "Kad bi se svi ljudi i džini udružili da sačine jedan ovakav Kur'an, oni, takav kao što je on, ne bi sačinili, pa makar jedni drugima pomagali." (17- Al-Isra', 88)

NEPRESUŠNI FENOMENI U BISMILLI

Što se bismilla više izučava, sve se više fenomena pokazuje. Smatramo da je i ona jedan od znakova na koji se upozorava u 30. ajetu sure "Al-Muddassir": "Nad njima je 19". Bismillu čini 19 harfova. Ispisana je iznad kur'anskih sura i upućuje na nepromjenljivost Kur'ana i njegov matematički fenomen.

Sada ćemo, u vezi sa fenomenom broja 19, istražiti podudarnosti koje u sebi sadrži ova grupa riječi. Ova, u svijetu i u Kur'anu najčešće ponavljana grupa riječi, je, u isto vrijeme, i grupa riječi koja sadrži i najviše fenomena. Pređimo na analizu riječi koje čine bismillu i njihovu matematičku vrijednost:

Bt:	Harfovi riječi:	Broj harfova:	Matematičke vrijednosti:	UKUPNO:
1	Be, Sin, Mim	3	2, 60, 40	102
2	Elif, Lam, Lam, He	4	1, 30, 30, 5	66
3	Elif, Lam, Re, Ha, Mim, Nun	6	1, 30 200, 8, 40, 50	329
4	Elif, Lam, Re, Ha, Je, Mim	6	1, 30, 200, 8, 10, 40	289
UKUPNO:		19	-	789

Matematička vrijednost dijela bismille koji čine Allahova imena djeljiv je sa 19.

Matematička vrijednost dijela bismille, koje čine Allahova imena:			
Allah	Rahman	Rahim	UKUPNO:
$66 + 329 + 289 = 684 (19 \times 36)$			

Mnogo je matematičkih podudarnosti koji su u kontekstu fenomena broja 19, sadržani u cjelovitoj bismilli. Dio tih fenomena su sljedeći:

1. Ako nakon rednog broja svake riječi napišemo broj harfova u dotičnoj riječi bismille, koju čini 19 harfova, dobit ćemo osmocifreni broj koji sadrži broj 19:

$$1\ 3\ 2\ 4\ 3\ 6\ 4\ 6 = 19 \times 19 \times 36686$$

2. Sada ćemo, umjesto broja harfova riječi iz prvog primjera, staviti matematičke vrijednosti tih riječi. Petnaestocifreni broj, koji ćemo dobiti stavljanjem matematičke vrijednosti iza rednog broja svake riječi, sadrži broj 19:

$$1\ 102\ 2\ 66\ 3\ 329\ 4\ 289 = 19 \times 5801401752331$$

3. Sada ćemo, umjesto ukupnih matematičkih vrijednosti iz drugog primjera, staviti matematičke vrijednosti svakog harfa posebno. Naprimjer: umjesto broja 102, koji je matematička vrijednost prve riječi, staviti brojeve 2, 60, 40, koji su matematičke vrijednosti tri harfa te riječi. 37-ocifreni broj, koji ćemo dobiti kao rezultat, sadrži broj 19. (Ovo rješenje možete provjeriti uz pomoć kompjuterskog programa koji može dijeliti duge brojeve. Interesira nas da li će se među nevjernicima pojaviti oni koji će tvrditi da je, prije 1400 godina, Muhammed, a.s., posjedovao jedan ovakav program?)

$$1\ 2\ 60\ 40\ 2\ 1\ 30\ 30\ 5\ 3\ 1\ 30\ 200\ 8\ 40\ 50\ 4\ 1\ 30\ 200\ 8\ 10\ 40 \\ = 19 \times 6633695422...$$

4. Sada ćemo, umjesto broja harfova u svakoj riječi – što smo radili u prvom primjeru, staviti ukupan broj harfova od početka bismille. Naprimjer: umjesto broja 4, koji predstavlja broj harfova u drugoj riječi, staviti broj 7, koji predstavlja broj harfova od početka bismille do kraja te druge po redu riječi. Ovaj desetocifreni broj, također, sadrži broj 19:

$$1\ 3\ 2\ 7\ 3\ 13\ 4\ 19 = 19 \times 69858601$$

5. Sada ćemo, umjesto matematičke vrijednosti svake riječi – što smo radili u drugom primjeru, staviti ukupnu matematičku vrijednost od početka bismille. Postupak je isti kao i u prethodnom primjeru, jedno što smo, umjesto broja slova, ovaj put sabirali njihovu matematičku vrijednost. Kao rezultat ćemo dobiti šesnaestocifreni broj, koji također sadrži broj 19.

$$1\ 102\ 2\ 168\ 3\ 497\ 4\ 786 = 19 \times 58011412367094$$

6. U trećem primjeru smo, nakon rednog broja riječi, stavljali matematičke vrijednosti svakog harfa posebno. Sada ćemo ispred svake matematičke vrijednosti staviti redni broj harfa u riječi kojoj pripada. Rezultat do kojeg smo došli, isto tako, sadrži broj 19:

$$112260340\ 21123033045\ 3130230320048540650$$

$$411230320048510640 = 19 \times \dots$$

7. Ovaj put ćemo uzeti broj harfova i njihove matematičke vrijednosti - detalji koje smo koristili u prvom i drugom primjeru – sabrat ćemo ih i staviti iza rednog broja riječi. Naprimjer: iza broja 1, koji označava redni broj riječi, napisat ćemo $(3 + 102)$ 105, što je zbir broja slova u riječi – 3 i matematičke vrijednosti ta tri harfa – 102. Broj koji se pojavi pred nama sadržavaće broj 19:

$$1105\ 270\ 3335\ 4295 = 19 \times 5817212281805$$

8. Ako, nakon matematičke vrijednosti svakog harfa, napišemo redni broj (od 1 do 19) tog harfa u bismilli, pojavit će se broj od 62 cifre, koji sadrži 19:

$$216024031430530657183092001081140125013114301520016817101840$$
$$19 = 19x\dots$$

9. Ako iza broja iz prethodnog primjera, koji predstavlja svaku riječ, stavimo broj riječi (od 1 do 4), 66-ocifreni broj će sadržavati broj 19:

$$21602403114305306572183092001081140125013311430152001681710$$
$$1810194 = 19x\dots$$

10. U devetom primjeru smo, iza brojeva koji predstavljaju matematičku vrijednost i redni broj harfa, stavili redni broj riječi od 1 do 4. Sada ćemo, umjesto rednog broja riječi, staviti brojeve 102, 66, 329 i 289, koji predstavljaju matematičku vrijednost svake od riječi.

Broj koji smo dobili djeljiv je, odnosno sadrži broj 19:

$$21602403102143053065766183092001081140125013329114301520 \\ 01681710184019289 = 19x...$$

U knjizi “*Beyond Probability*” (O vjerovatnoći) autora Abdullaha Arika navedeno je još više primjera fenomena savršene matematičke strukture prisutne u bismilli. (Knjiga je na engleskom jeziku i objavljena je u Americi.) Mi smo se, isto tako, malo duže pozabavili ovim pitanjem, imajući u vidu da će biti i onih čitalaca koje zanimaju malo složenije matematičke povezanosti. Međutim, smatrajući da će analiza višecifrenih brojeva nekim čitaocima možda biti monotona, mi nećemo dalje duljiti sa ovom temom.

U svijetu i Kur'anu najčešće ponavljana grupa riječi – bismilla, u sebi sadrži izuzetne odlike. Zapanjujuće je to što se u ovoj grupi od četiri riječi i 19 harfova nalazi toliko odlika koje su u vezi sa fenomenom 19. Kako god se, prilikom svakog učenja “*Bismi-llahi-rrahmani-rrahim*” (U ime Allaha, Milostivog, Samilosnog), sjetimo Allahove milosti i samilosti, trebali bismo se sjećati i ovih matematičkih fenomena, koje je Allah, dž.š., smjestio u samo četiri riječi, a time i Njegove neograničene moći. Bismilla, koja sa svojih 19 harfova, blista nad svakom surom, bitan je dio fenomena broja 19 koji bdije nad Kur'anom.

Nad njim je devetnaest. (74- Al-Muddassir, 30)

FATIHA I BROJ 19

Prva kur'anska sura je Fatiha. Od svih bismilla koje se nalaze na početku sura, jedino je bismilla s početka Fatihe numerirana. (Bismille u 30. ajetu 27. sure spominje se u numeriranom ajetu i nije ispred sure.) Ono što smo prethodno vidjeli u vezi sa fenomenom broja 19, potvrđuje da ovaj izuzetak u suri Fatiha nije rezultat slučajnosti ili pogreške. Na taj način broj 19 daje objašnjenje u ovoj delikatnoj situaciji, koja je stotinama godina bila predmet diskusija. Odlike Fatihe koje ćemo analizirati:

1. Dokazuju da je bismilla 1. ajet Fatihe.
2. Iznose nadnaravnu strukturu Fatihe.
3. Još jednom dokazuju da je raspored sura objavom određen.

Bismilla je, kao što smo to istakli nekoliko puta do sada, u svijetu najviše ponavljana grupa riječi. S time u vezi, može se reći da je Fatiha najčešće ponavljani tekst. Nije nam poznato da u bilo kojoj vjeri, bilo kojoj zajednici postoji tekst koji se ponavlja koliko Fatiha. To ponavljanje traje već preko 1400 godina. Fatiha, koja se uči u namazima i u svakodnevnom životu, zauzima posebno mjesto kao najčešće učena kur'anska sura, ali i kao najčešće ponavljani tekst na svijetu. Prije nego što pređemo na matematičku strukturu Fatihe, dajemo njen prijevod:

1. U ime Allaha, Milostivog, Samilosnog!
2. Tebe, Allaha, Gospodara svjetova, hvalimo,
3. Milostivog, Samilosnog,
4. Vladara Dana sudnjeg,
5. Tebi se klanjamo i od Tebe pomoć tražimo!
6. Uputi nas na Pravi put,
7. na Put onih kojima si milost Svoju darovao, a ne onih koji su protiv sebe srdžbu izazvali, niti onih koji su zalutali! (1- Fatiha 1 - 7)

Sada ćemo navesti nekoliko primjera matematičkog sistema u ovoj posebnoj kur'anskoj suri:

1. Ako iza broja sure (1) jedan do drugoga stavimo brojeve ajeta, dobit ćemo broj koji sadrži broj 19:

$$1\ 1\ 2\ 3\ 4\ 5\ 6\ 7 = 19 \times 591293$$

2. Ako iza broja 1, koji označava redni broj sure, jedan do drugoga, stavimo broj harfova svakog ajeta, dobit ćemo broj od 15 cifara, koji sadrži broj 19:

$$1\ 19\ 17\ 12\ 11\ 19\ 18\ 43 = 19 \times 6272169010097$$

3. Ako nakon broja sure i broja harfova svakog ajeta, kao u prethodnom primjeru, dodamo i matematičku vrijednost svakog ajeta, dobit ćemo broj koji sadrži broj 19:

$$119\ 786\ 17\ 581\ 12\ 618\ 11\ 241\ 19\ 836\ 18\ 1072\ 43\ 6009 = 19 \times \dots$$

4. Ako u ovom broju ispred broja harfova dodamo i broj ajeta, dobit ćemo broj koji sadrži broj 19:

$$1\ 1\ 19\ 786\ 2\ 17\ 581\ 3\ 12\ 618\ 4\ 11\ 241\ 5\ 19\ 836\ 6\ 18\ 1072\ 7\ 43\ 6009 \\ = 19 \times \dots$$

5. Ako nakon rednog broja Fatihe dodamo ukupan broj ajeta, ukupan broj harfova i ukupnu matematičku vrijednost harfova, dobit ćemo broj koji je, isto tako, djeljiv sa brojem 19:

$$1\ 7\ 139\ 10143 = 19 \times 90205797$$

6. Ako, jedan iza drugog, ispišemo broj Fatihe (1), potom broj ajeta (7) i broj riječi (29), broj koji ćemo dobiti bit će djeljiv brojem 19:

$$1\ 7\ 29 = 19 \times 91$$

7. Ako nakon broja 1, koji označava broj sure, ispišemo ukupan broj ajeta i, jedan za drugim, broj riječi svakog ajeta, dobit ćemo broj koji je djeljiv brojem 19:

$$1\ 7\ 4\ 4\ 2\ 3\ 4\ 3\ 9 = 19 \times 9180181$$

Ugledavši ovu fenomenološku strukturu samo jedne sure, sjetimo se sljedećeg kur'anskog ajeta:

A ako sumnjate u ono što objavljujemo robu Svome, načinite vi jednu suru sličnu objavljenim njemu, a pozovite i božanstva vaša, osim Allaha, ako istinu govorite. (2- Bekare, 23)

SURE KOJE POČINJU TAJANSTVENIM HARFOVIMA I BROJ 19

Kur'an je jedina knjiga čija određena poglavlja počinju slovima, naizgled bez nekog očitog značenja.

Pojedine kur'anske sure počinju harfovima kao što su "Elif-Lam-Mim" ili "Kaf", a nakon toga se sura nastavlja. Ovakvi počeci sura budili su zanimanje sve do otkrića fenomena broja 19 u Kur'ana.

Objelodanjivanjem fenomena broja 19, i u ovom kontekstu se pokazala odlika broja 19 da daje odgovor i rješava nejasnoće i postalo je jasno da, sa aspekta fenomena broja 19, početni harfovi zauzimaju važno mjesto.

Na sljedećoj tabeli (na narednoj stranici) možete vidjeti sure koje počinju harfovima i broj ajeta koje te sure sadrže:

Broj sure:	Naziv sure:	Početni harfovi:	Broj ajeta:
2	Bekare	Elif-Lam-Mim	286
3	Ali 'Imran	Elif-Lam-Mim	200
7	Al-A'raf	Elim-Lam-Mim-Sad	206
10	Yunus	Elif-Lam-Ra	109
11	Hud	Elif-Lam-Ra	123
12	Yusuf	Elif-Lam-Ra	111
13	Ar-Ra'd	Elif-Lam-Mim-Ra	43
14	Ibrahim	Elif-Lam-Ra	52
15	Al-Hidžr	Elif-Lam-Ra	99
19	Merjem	Kef-He-Je-Ayn-Sad	98
20	Ta-Ha	Ta-He	135
26	Aš-Šu'ara'	Ta-Sin-Mim	227
27	An-Naml	Ta-Sin	93
28	Al-Qasas	Ta-Sin-Mim	88
29	Ankebut	Elif-Lam-Mim	69
30	Rum	Elif-Lam-Mim	60
31	Lukman	Elif-Lam-Mim	34
32	Sedžda	Elif-Lam-Mim	30
36	Ja-sin	Je-Sin	83
38	Sad	Sad	88
40	Al-Mu'min	Ha-Mim	85
41	Fussilat	Ha-Mim	54
42	Aš-Šura	Ha-Mim/Ayn-Sin-Kaf	53
43	Az-Zuhruf	Ha-Mim	89
44	Ad-Duhan	Ha-Mim	54
45	Al-Džasiya	Ha-Mim	37
46	Al-Ahkaf	Ha-Mim	35

50	Qaf	Kaf	45
68	Al-Qalam	Nun	52

Broj ajeta u ovih 29 sura koje počinju harfovima iznosi 30. Broj 30 je, kao što smo to prethodno rekli, 19. po redu složeni broj (broj koji se može razložiti na faktore). Početni harfovi u 19 od 29 sura čine zasebne ajete. (Naprimjer, harfovi “elif-lam-mim” u suri “Bekare” samostalno čine ajet.) A u 10 sura se, nakon početnih harfova, počinje sa uobičajenim izlaganjem. (Naprimjer, prvi ajet sure “Qaf” glasi: “Kaf, Tako Mi Kur’ana slavnog.”)

Broj sura u kojima početni harfovi sami čine ajet:	19
--	----

U 9 od 10 sura u kojima se uporedo sa početnim harfovima u prvom ajetu nastavlja sa uobičajenim izlaganjem skreće se pažnja na Kur’an (formulacijom Kur’an ili Knjiga). Ukupan zbir brojeva ovih sura iznosi 190: $10+11+12+13+14+15+27+38+50=190$; a 190 je 10 puta uvećan broj 19. A što se tiče ukupnog broja ajeta istih sura, on iznosi 1900 (19×100).

Ukupan zbir brojeva sura u kojima se, uporedo sa početnim harfovima, u prvim ajetima skreće pažnja na Kur’an:	190 (19 x 10)
---	------------------

Druga podjela sura koje počinju harfovima može biti podjela na sure sa početnim harfovima koji se ponavljaju više puta i sure sa početnim harfovima koji se pojavljuju samo jednom. Postoje 4 grupe harfova koje se, kao početak sura, ponavljaju više puta: “Elif-Lam-Mim”, “Ta-Sin-Mim”, “Ha-Mim” i “Elif-Lam-Ra”. Broj ajeta sura na čijem se početku nalazi jedna od ovih grupa harfova isto tako iznosi 1900 (19×100).

Ukupan broj ajeta sura na čijem se početku nalazi grupa harfova koji se, kao početak sura, ponavljaju više puta:	1900 (19 x 100)
--	--------------------

Od 2. do 68. sure koje počinju harfovima ima 67 sura. Broj 67 je 19. po redu prosti broj (broj koji je djeljiv sa jedan i sa samim sobom). S obzirom da 29 od ovih 67 sura počinje harfovima, preostaje, dakle, 38 (19×2) sura koje imaju uobičajen početak.

Broj sura koje počinju na uobičajen način, a koje se nalaze između prve i posljednje sure koje počinju harfovima:	38 (19x2)
---	-----------

Rekli smo da se, zbog poteškoća u prebrojavanju harfa "elif", u ovoj knjizi nećemo upuštati u ovu temu. Međutim, mimo prebrojavanja harfa "elif", vidljiva je višesmjerna veza sura, u kojima je taj harf korišten među početnim harfovima, sa fenomenom broja 19. Tako, naprimjer, zbir brojeva sura u kojima se "elif" nalazi među početnim harfovima sadrži broj 19:

$$2+3+7+10+11+12+13+14+15+29+30+31+32 = 209 (19 \times 11)$$

Ukupan zbir brojeva sura u kojima se među početnim harfovima nalazi "elif":	209 (19x11)
---	-------------

Analiziramo li brojeve ajeta u surama koje počinju harfovima, uočićemo da 28. i 38. sura imaju po 88 ajeta, a 14. i 68. sura po 52 ajeta. Na taj način se pojavljuje 27 različitih brojeva u brojevima ajeta sura, koje počinju harfovima. Što se tiče ukupnog neponavljanog broja ajeta, on iznosi 2603 (19x137) ajeta.

Zbir neponovljenog broja ajeta u surama koje počinju harfovima:	2603 (19x137)
---	---------------

U surama koje počinju harfovima uočljiv je niz specifičnosti koji te sure dovodi u vezu s fenomenom broja 19.

Nakon što iznesemo posljednji primjer, koji zahtijeva veliku pažnju i koncentraciju, preći ćemo na jednostavnije primjere, koje bez poteškoće mogu shvatiti čak i osobe koje nemaju neko naročito matematičko predznanje.

Svi ovi primjeri ukazuju na činjenicu da su brojevi ajeta i raspored sura u Kur'anu uređeni prema jednom posebnom planu, a nikako nasumično. Početni harfovi o kojima govorimo, svrstavaju se u 14 različitih grupa, a ukupan broj harfova iz tih grupa iznosi 38 (19x2). Osim toga, kao svojevrsna sporedna specifičnost može se navesti detalj da sabiranjem rezultata množenja rednih brojeva sa brojem harfova u grupi dobijemo rezultat, koji, isto tako, sadrži broj 19: 247 (19x13)

Redni broj:	Početni harfovi:	Broj harfova u grupi:	Množenje rednog broja sa brojem harfova u grupi:
1.	Elif-Lam-Mim	3	$1 \times 3 = 3$
2.	Elif-Lam-Mim-Sad	4	$2 \times 4 = 8$
3.	Elif-Lam-Ra	3	$3 \times 3 = 9$
4.	Elif-Lam-Mim-Ra	4	$4 \times 4 = 16$
5.	Kef-He-Je-Ayn-Sad	5	$5 \times 5 = 25$
6.	Ta-He	2	$6 \times 2 = 8$
7.	Ta-Sin-Mim	3	$7 \times 3 = 21$
8.	Ta-Sin	2	$8 \times 2 = 16$
9.	Je-Sin	2	$9 \times 2 = 18$
10.	Sad	1	$10 \times 1 = 10$
11.	Ha-Mim	2	$11 \times 2 = 22$
12.	Ha-Mim-Ayn-Sin -Kaf	5	$12 \times 5 = 60$
13.	Kaf	1	$13 \times 1 = 13$
14.	Nun	1	$14 \times 1 = 14$
UKUPNO:		38 (19x2)	247 (19x13)

SURA "JA-SIN" I BROJ 19

Sura "Ja-sin" jedna je od kur'anskih sura koje se najčešće uče. Ova sura počinje harfovima "ja" i "sin". Harf "ja" se u ovoj suri spominje 237 puta, a harf "sin" 48 puta. Rezultat koji dobijemo zbrajanjem ta dva broja iznosi (237+48) 285, što je sadrži broj 19: $285 = 19 \times 15$.

Broj ponavljanja harfova "ja" i "sin" u suri "Ja-sin":		
Ja 237	Sin 48	UKUPNO: 285 (19 x 15)

Sura "Ja-sin", isto tako, sadrži i niz naučnih fenomena. Preporučujemo vam da ovu suru učite razmišljajući o njenom značenju. Nažalost, iz ove sure, koja se često uči za duše onih koji su preselili na ahiret, živi često ne uzimaju dovoljno pouka. Iako je, što je veoma zanimljivo, u suri "Ja-sin" rečeno da je Kur'an objavljen živima:

69. Mi poslanika nismo pjesništvu učili, to mu ne priliči. Ovo je samo pouka - Kur'an jasni,

70. da opominje one što su živi, i da zasluže kaznu nevjernici.
(36- Ja-sin, 69-70)

SURA "MERJEM" I BROJ 19

Sura "Merjem" je 19. sura Kur'ana i počinje harfovima "Kaf-Ha-Ja-Ajn-Sad". Ova sura posebnog broja, posebna je i po tome što, u samo jednom ajetu, ima najduži niz početnih harfova (Grupa harfova - Ha-Mim, Ajn-Sin-Kef - iz 42. sure proteže se u dva ajeta). Ovih 5 harfova u ovoj suri se ponavljaju tačno 798 (19x42) puta.

Broj ponavljanja početnih harfova u suri "Merjem"					
Kef	He	Ja	Ajn	Sad	Ukupno
137	175	343	117	26	798 (19 x 42)

Osim toga, ako jedan iza drugih napišemo matematičke vrijednosti početnih harfova (Kef-He-Ja-Ajn-Sad) 19. sure, dobit ćemo broj koji sadrži broj 19:

$$20\ 5\ 10\ 70\ 90 = 19 \times 10795110$$

Sura "Merjem" je, kao i sura "Ja-sin", veoma lijep primjer lahko razumljivih fenomena koje je nemoguće imitirati. Pored ovih temeljnih odlika u vezi s ovim surama, postoje i sporedne odlike u kojima je, isto tako, vidljiv fenomen broja 19. Međutim, zbog obima ove knjige i zbog mogućnosti pada koncentracije određenih čitalaca u dijelovima koji su važniji, nećemo se baviti onim što smo ocijenili kao manje važno.

POČETNI HARFOVI AJN-SIN-KAF

Početna grupa harfova "Ajn-Sin-Kaf" spominje se u početku 42. sure "Aš-Šura". Početni harfovi "Ajn-Sin-Kaf" posjeduju jednu specifičnost. Dok se sve ostale početne grupe harfova nalaze u prvim ajetima, grupa "Ajn-Sin-Kaf" samostalno formira 2. ajet sure "Aš-Šura". Harfovi koji čine početnu grupu u rečenju suri spominju se ukupno 209 (19x11) puta, a to je broj koji sadrži broj 19.

Ukupan broj ponavljanja harfova "Ajn-Sin-Kaf" u suri "Aš-Šura", na čijem se početku nalaze:			
Ajn	Sin	Kaf	UKUPNO:
98	54	57	209 (19 x 11)

POČETAK SURE "QAF", KUR'ANI I BROJ 19

"Kaf", je jedan iz grupe početnih harfova sa fenomenima koje je lahko shvatiti ali nemoguće imitirati, ali i prvi harf u riječi Kur'an. Obzirom da je to tako, dugo se smatralo da se on odnosi upravo na Kur'an.

Kao početni harf, "kaf" se pojavljuje na početku 50. sure "Qaf". Početak sure glasi:

Kaf. Tako Mi Kur'ana slavnog (medžid). (50- Qaf, 1)

Prebrojite li harf "kaf" u ovoj suri, utvrdit ćete da se on spominje 57 (19x3) puta. Nije potrebno poznavati arapski jezik da bi se moglo vršiti prebrojavanje harfova. Potrebno je samo znati kako se određeni harf piše na početku, u sredini i na kraju riječi. Uzmite Kur'an i u 50. suri tražite harf koji liči na kružić s dvije tačke iznad sebe. Nemojte da vas zbuni harf "te", koji ima sličan oblik kada se piše na kraju riječi.

Broj ponavljanja harfa "kaf" u suri "Qaf":
57 (19 x 3)

Veoma značajna i činjenica da se u prvom ajetu sure "Qaf", koja počinje harfom "kaf", Kur'anu pripisuje epitet "slavni" (Medžid). To je zbog toga što matematička vrijednost riječi "medžid" iznosi tačno 57 (19x3).

Matematička vrijednost riječi "medžid":				
Mim	Džim	Ja	Dal	UKUPNO:
40	3	10	4	57(19 x 3)

Ovaj oblik riječi "Kur'an", spomenut u prvom ajetu, u Kur'anu se spominje 57 (19x3) puta (u ovu brojku nije uvrštena riječ iz 15. ajeta 10 sure "Junus", pošto se ovdje, kroz usta nevjernika, govori o "drugom kur'anu").

Broj spominjanja riječi "Kur'an" (u tom obliku) u Kur'anu:
57 (19 x 3)

Ovi brojevi nas podsjećaju na dva veoma kratka i interesantna ajeta:

1. Milostivi (Rahman)

2. poučava Kur'anu (55- Ar-Rahman, 1-2)

Prisjetite li se prethodnih poglavlja, vidjet ćete da se riječ "Rahman" u Kur'anu spominje na 57 (19x3) mjesta.

I riječ "Rahman" i prosti oblik riječi Kur'an spominju se po 57 puta. (Trebalo spomenuti da ovdje nismo uračunali spominjanje riječi Kur'an u drugima oblicima, "Kur'anen", što se piše sa "elifom" na kraju, te "Kur'anehu", sa dodatnim harfom "he" na kraju.)

Osim toga, ako istražimo koliko se, mimo riječi "Rahman" i "Kur'an", koje se spominju u citiranim ajetima, puta u Kur'anu, u kontekstu Allahovog poučavanja, koristi glagol "alleme" (poučavati) pred nama će se pojaviti broj 19. (Vidi: 2-31, 2-32, 2-239, 2-251, 2-282, 4-113, 5-4, 5-110, 12-37, 12-68, 12-101, 18-65, 21-80, 36-69, 53-5, 55-2, 55-4, 96-4 i 96-5)

Na taj način, ova dva ajeta, koja govore o Allahovom poučavanju Kur'anu, pokazuju interesantnu strukturu u vezi sa sadržavanjem broja 19. Ovu strukturu možemo prikazati na sljedeći način:

Riječ:	Rahman → Poučavati → Kuran
Broj ponavljanja:	57(19 x 3) 19(19 x 1) 57(19 x 3)

BESKRAJNA ČUDA U SAMO JEDNOM SLOVU

Ranije smo utvrdili da u suri "Qaf" postoji 57 harfova "kaf", da je to broj djeljiv sa 19 i da je harf "kaf" početni harf riječi Kur'an.

Dok se "kaf" samostalno nalazi na početku istoimene sure, on se u 2. ajetu 42. druge sure, isto tako, spominje i u grupi harfova "ajn-sin-kaf". Šta mislite, koliko bi trebao iznositi broj spominjanja harfa "kaf" u ovoj suri da to bude veoma zanimljivo? Razmislite... Harf "kaf" se i u ovoj suri također spominje na tačno 57 (19x3) mjesta.

<p>Broj harfova "kaf" u 42. suri "Aš-Šura" na čijem se početku nalazi među ostalim početnim harfovima:</p>
<p>57 (19 x 3)</p>

Kao što se vidi, harf "kaf", za koji pretpostavljamo da predstavlja Kur'an, kao početni harf nalazi se na počecima dviju sura.

Saberemo li harfove "kaf", koji se spominju u navedenim surama, pred nama će se pojaviti broj 114 (19x6). Kao što znate, 114 je ukupan broj kur'anskih sura. Dakle, harf "kaf", koji predstavlja svojevrsnu skraćenicu Kur'ana, se, u surama na čijem se početku nalazi, spominje po jednom za svaku suru.

Sura "Qaf", koje počinje istoimenim harfom je 50. kur'anska sura i ima 45 ajeta: $50 + 45 = 95$ (19x5).

Druga sura na čijem se početku, u grupi sa ostalim harfovima, također nalazi harf "kaf" jeste sura "Aš-Šura", koje je 42. kur'anska sura i ima 53 ajeta: $42 + 53 = 95$ (19x5).

Zbir brojeva ajeta i rednih brojeva sura na čijem se početku nalazi harf "kaf":		
Broj sure	Broj ajeta	UKUPNO
50	45	95 (19 x 5)
42	53	95 (19 x 5)

Kao što se vidi, "kaf" ne samo da je u vezi sa brojem 19, nego i sure na čijim se počecima nalazi ovaj harf unutar grupa tajanstvenih harfova iskazuju određenu brojčanu simetriju.

Onima čije srce i oči nisu slijepi na jasne dokaze, svi ovi podaci ukazuju na činjenicu da je - od rasporeda sura, broja ajeta do mjesta harfova - Kur'an uređen na savršen način, da to nije u stanju načiniti ne samo čovjek prije 1400 godina, već ni bilo koji genije danas čak ni uz pomoć računara.

U Kur'anu se narod Luta, a.s., imenuje kao "kavmi-Lut". Jedino je u suri "Qaf" (50- Qaf, 13) imenovan kao "ihvani-Lut", što ima isto značenje kao i pojam koji se koristi na ostalim mjestima. Izraz "kavmi-Lut" u sebi sadrži harf "kaf", dok to nije slučaj sa izrazom "ihvani-Lut". Da je termin "kavmi-Lut", koji je koristio tokom cijelog Kur'ana, Allah, dž.š., upotrijebio i u 13. ajetu sure "Qaf", tada bi se u toj suri nalazilo 58 harfova "kaf" i time bi bio narušen sistem broja 19.

Onima koji žele shvatiti Uzvišeni Allah pokazuje da je u Kur'anu na poseban način ustanovio fenomen broja 19. Zanimljivo je da su, u usporedbi s nevjernicima, fenomenu broja 19, kao povodu za racionalni pristup Kur'anu, veći neprijatelji oni koji mimo svoga ne prihvataju nikakav drugi pristup u vjeri, koji odbijaju racionalnost i logiku u vjeri, oni koji žele da se narod preda u ruke kojekakvih samozvanih vjerskih autoriteta koji priznaju samo tradicionalni pristup vjeri. To je, nažalost, tako, unatoč činjenici da Uzvišeni Allah u Kur'anu skreće pažnju na broj 19 i njegove funkcije i što nam nudi sve ove očite matematičke fenomene! Ti se ljudi čak ne žele ni zamisliti nad očiglednim fenomenom broja 19; ne žele ni čuti kada im se o tome priča, e da bi u konačnici sami sve to procijenili. Takve treba podsjetiti na kur'anski ajet:

Koji Kur'an slušaju i slijede ono najljepše u njemu; njima je Allah na Pravi put ukazao i oni su pametni. (39- Az-Zumar 18)

DEVETNAESTI HARF

Jedna, jedina analiza samo početnog harfa “kaf” dovoljna je da pokaže kako je Kur’an zaštićen kompleksnim matematičkim sistemom. Analiza samo jednog harfa pokazuje da - od broja harfova, rasporeda sura, brojeva ajeta u surama, do ponavljanja riječi i harfova - Kur’an ne prihvata ni najsitniji dodatak, ni najmanji djelić koji njemu ne pripada.

Nastavimo li istraživanja vezana za harf “kaf”, doći ćemo do mnoštva zanimljivih podataka. Prethodno smo, s aspekta matematičkog sistema u Kur’anu, vidjeli značaj brojčanih vrijednosti harfova. U klasifikaciji harfova prema brojčanoj vrijednosti, harf “kaf” zauzima 19. mjesto, a njegova numerička vrijednost je 100.

Redni broj	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Harf	Elif	Ba	Džim	Dal	He	Vav	Ze	Ha	Ta	Je
Matematička vrijednost	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

Redni broj	11	12	13	14	15	16	17	18	19
Harf	Kef	Lam	Mim	Nun	Sin	Ajn	Fa	Sad	Kaf
Matematička vrijednost	20	30	40	50	60	70	80	90	100

Na taj način, harf “kaf”, koji simbolizira Kur’an, posjeduje izuzetno mjesto i sa aspekta klasifikacije harfova prema matematičkoj vrijednosti. Ako, pak, prebrojimo harfove “kaf” koji se nalaze u 19. ajetima sura cijelog Kur’ana, doći ćemo do broja 76 (19x4), koji, dakle, sadrži broj 19.

Broj harfova “kaf”, koji se tokom cijelog Kur’ana spominju u 19. ajetima sura:

76 (19 x 4)

S druge strane, ukupan zbir harfova "kaf", koji se spominju u surama s rednim brojem koji je djeljiv brojem 19 iznosi 228 (19x12), što je također, broj koji sadrži broj 19.

Ukupan broj ponavljanja harfa "kaf" u surama čije redni broj sadrži broj 19:						
Broj sure:	19.	38.	57.	76.	95.	114.
Broj ponavljanja:	86	74	49	15	3	1
UKUPNO:	228 (19 x 12)					

Doista je Allahova mudžiza nepojmljivo velika! Interesantno je da neki očekuju da Allah, dž.š., pokaže običnu, jednostavnu mudžizu. Svjedoci smo da oni koji tako misle govore: "Pa, zar je broj 19 toliko bitan? Obuhvata li cijeli Kur'an? Ako i postoji takva mudžiza, to i nije toliko bitno." I tome slične čudne izjave. Molimo one koji nastupaju sa takvom tvrdnjom da, studiosno pročitaju podatke u vezi sa mudžizom broja 19, čiji jedan dio iznosimo u ovoj knjizi. Mi očekujemo, kada Uzvišeni Allah pokaže mudžizu, da to bude bitna i pažnje vrijedna mudžiza. Svi rezultati istraživanja pokazuju da je to doista tako.

Oni koji vjeruju neće Allahove dokaze uzeti zdravo za gotovo, nego će zahvaljivati Allahu što im ih je pružio i pokazao.

RIJEČ "KUR'AN" I BROJ 19

Analizirajući početke sura sa harfom "kaf" vidjeli smo da se među oblicima riječi "Kur'an" najviše spominje upravo jednostavni oblik "Kur'an" - 57 (19x3) puta i da je to značajno ne samo zbog toga što sadrži broj 19, već i zbog toga što se radi upravo o broju 57, kao što je 57 i broj ponavljanja harfa "kaf" u suri, kao što je 57 brojana vrijednost riječi "medžid" (slavni), koja se spominje u prvom ajetu sure "Qaf".

Pored oblika "Kur'an", postoje još dva oblika ove riječi: "Kur'anen", spomenut 8 puta i "Kur'anehu", koji se spominje na 2 mjesta. (Prilikom zbrajanja, u obzir nije uzimana riječ "Kur'an", spomenuta u 15. ajetu 10. sure "Junus", pošto se, kroz usta nevjernika, govori o "drugom Kur'anu".

Isto tako nije uvrštena ni riječ Kur'an iz 31. ajeta 13. sure "Ar-Ra'd", koja se odnosi na neki Kur'an koji brda pokreće i Zemlju komada i riječ "Kur'an" iz 44. ajeta 41. sure "Fussilat", koja se odnosi na Kur'an na nekom drugom jeziku. Ove riječi nisu uzete u obzir jer se ne odnose na Kur'an kao objavljenu Allahovu knjigu.)

Prethodno smo vidjeli da je jedna od najbitnijih odlika broja 19 činjenica da je to prosti broj i da se ne može razložiti na faktore. (Prosti broj je broj koji je djeljiv samo sa jedan i sa samim sobom. Prosti broj nije broj koji nastaje od drugih brojeva, već broj koji proizvodi druge brojeve.) Broj 67, zbir ponavljanja svih oblika riječi "Kur'an" je, isto tako, prosti broj i, što je veoma zanimljivo, 19. je po redu prosti broj.

Redni broj:	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Prosti brojevi:	2	3	5	7	11	13	17	19	23

Redni broj:	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
Prosti brojevi:	29	31	37	41	43	47	53	59	61	67

Dok se oblik riječi "Kur'an", koja se najčešće koristi u Kur'anu i koja se spominje u istom ajetu sa početnim harfom "kaf", spominje 57 (19x3) puta, spominjanje ove riječi u svim njenim oblicima u ukupnom broju (67 puta), koji je 19. po redu prosti broj, skreće našu pažnju na proste brojeve i potvrđuje značaj broja 19.

Prethodno smo vidjeli da matematička vrijednost riječi "medžid" (*slavni*), koja upotpunjuje riječ "Kur'an" u ajetu s početnim harfom "kaf", iznosi 57 (19x3). Riječ "medžid" još jednom – u 21. ajetu 85. sure "Al-Burudž" – upotpunjava riječ "Kur'an", koja se u Kur'anu spominje na 57 mjesta. Zanimljivo je da je ova upotpunjena riječ "Kur'an", posljednja od svih oblika riječi "Kur'an" i posljednja, odnosno 57. (19x3) u prostom obliku "Kur'an".

Na taj način, riječ "medžid", čija je matematička vrijednost 57, susreće se sa riječju "Kur'an" i to pri njenom 57. spominjanju.

Osim toga, matematička vrijednost riječi "medžid" – 57, koja dva puta upotpunjava riječ "Kur'an" – $57 \times 2 = 114$ (19x6) – ponovno nam daje broj sura u Kur'anu.

Kur'an ima više imena, kao što su "Zikr" (*Opomena*) i "Nur" (*Svjetlost*). U dosadašnjim radovima ispostavilo se da ih ima oko 57. Nadamo se da će i u svjetlu prethodnih podataka, njihov broj biti potvrđen. Uzvišeni Allah najbolje zna! Obzirom da je riječ o nedovršenom radu i nepotpunim podacima, nećemo ulaziti u to pitanje. Smatramo da će, ukoliko se nad imenima Kur'ana sprovede ozbiljno istraživanje i analiza, to istraživanje, poput istraživanja Allahovih imena, izroditi jednu tabelu koja će biti povezana s fenomenom broja 19.

Ovdje bismo onima koji se u budućnosti budu bavili istraživanjem kur'anskih imena, htjeli skrenuti pažnju na nekoliko zanimljivih otkrića. Iskreno se nadamo da će se pojaviti ozbiljni istraživači koji će otkriti ostale nadnaravnosti u kontekstu fenomena broja 19. Sada ćemo analizirati ponavljanja svih oblika riječi "Kur'an" i to u njihovim brojevima ponavljanja koji su djeljivi sa 19. Analizirat ćemo, dakle, 19., 38. i 57., a osim njih još i 50. po redu spominjanje oblika riječi "Kur'an". Pedeseto ponavljanje oblika riječi "Kur'an", nalazi se u 1. ajetu 50. sure "Qaf" i značajno je po tome što spaja riječi "Kur'an", "medžid" i harf "kaf", koji smo prethodno analizirali. (Kao što smo ranije rekli, osim oblika "Kur'an", postoji i oblik "Kur'anen", koji se piše sa "elifom" na kraju, te oblik "Kur'anehu", sa dodatnim harfom "he" na kraju.)

19. spominjanje svih oblika riječi Kur'an (17. sura, 60. ajet)
38. spominjanje svih oblika riječi Kur'an (36. sura, 2. ajet) $36+2=38$ (19x2)
50. spominjanje svih oblika riječi Kur'an (50. sura, 1. ajet) Kaf, El-Kur'an, Medžid
57. spominjanje svih oblika riječi Kur'an (56. sura, 77. ajet) $56+77=133$ (19x7)

Nakon ove tabele, analizirat ćemo 19., 38., 50. i 57. spominjanje oblika "Kur'an", koji je i najčešće spominjan: 57 (19x3) puta.

19. Kur'an (17. sura, 78. ajet) $17+78=95$ (19x5)
38. Kur'an (38. sura, 1. ajet)
50. Kur'an (55. sura, 2. ajet) $55+2=57$ (19x3)
57. Kur'an (85. sura, 21. ajet) Medžid

Kao što je vidljivo iz prethodnih tabela, zbir broja sure i ajeta u 4 od 8 spominjanja ove riječi u Kur'anu sadrži broj 19. Podatak, čija je vjerovatnoća $1/19$ da se dogodi u 8 spominjanja, pojavljuje se 4 puta.

Povrh svega, veoma je interesantno da se 50. spominjanje dešava baš u 1. ajetu 50. sure, a da se, u drugoj tabeli, 38. spominjanje dešava baš u 1. ajetu 38. sure. Na taj način, izgleda da je ista simetrija u tome što su po dvije stepenice broja koji sadrži broj 19 u zbiru broja sure i ajeta s jednim ponavljanjem rednog broja i broja sure.

Kao što smo i prethodno naglasili, drugo spominjanje riječi "medžid", čija je matematička vrijednost 57 i koja se u 1. ajetu 50. sure spominje zajedno sa harfom "kaf" i oblikom "Kur'an", zajedno sa oblikom riječi "Kur'an" jeste u 57. ponavljanju riječi Kur'an, a to je isti broj koliko iznosi matematička vrijednost te riječi.

Smatramo da još treba raditi na riječi "Kur'an" i imenima Kur'ana. Kako god je u Svome imenu detaljno pokazao fenomen broja 19, smatramo da je to Uzvišeni Allah isto uradio i s imenom Kur'an.

S razlogom pretpostavljamo da će se nakon studioznog istraživanja i analize postići mnogo precizniji rezultati od postojećih. Uzvišeni Allah najbolje zna!

HA-MIM POČECI I BROJ 19

Sedam kur'anskih sura, koje slijede jedna iza druge, počinju harfovima "ha-mim". To su 40., 41., 42., 43., 44., 45. i 46. sura. Prve ajete ovih sura čine 2 harfa: "ha" i "mim".

Ukupan broj ponavljanja harfova "ha" i "mim" u ovih 7 sura iznosi 2147 (19×113), što sadrži broj 19.

Zapanjujuće je to što se pred nama pojavljuje broj 19 i to na način da, matematičkim sistemom, zaključava 7 sura koje počinju navedenim harfovima. Povrh svega, ovo matematičko zaključavanje nije učinjeno samo djeljivošću s brojem 19.

Milan Sulc pronašao je zadivljujuću formulu po kojoj, kada saberemo svaku cifru od brojeva ponavljanja harfova "ha" i "mim", u navedenim surama, dobijemo broj 113. Obratite pažnju na tabelu:

Broj sure	Ha	Mim	Zbir cifara	UKUPNO
40	64	380	6+4+3+8+0	21
41	48	276	4+8+2+7+6	27
42	53	300	5+3+3+0+0	11
43	44	324	4+4+3+2+4	17
44	16	150	1+6+1+5+0	13
45	31	200	3+1+2+0+0	6
46	36	225	3+6+2+2+5	18
Ukupno:	292	1855		113
Konačni zbir:	2147 (19x113)			

Ovdje nije kraj čudima. Analiziramo li 42. suru, uočiti ćemo i njenu specifičnost. Prvi ajet ove sure počinje harfovima “ha” i “mim”, ali i njen drugi ajet čine početni harfovi i to “ajn-sin-kaf”. (Ovo je jedina sura čiji i drugi ajet čini grupa harfova tajanstvenog značenja.)

Počeci “ha” i “mim”, se, jedan za drugim, spominju u 40., 41. i 42. suri. Možemo pretpostaviti kako harfovi “ajn-sin-kaf”, iz 2. ajeta 42. sure, imaju ulogu razgraničenja između tri sure (40., 41. i 42.), koje počinju harfovima “ha” i “mim” od ostale četiri sure (43., 44., 45. i 46.) koje počinju isto tako.

Zanimljivo je da se, ako napravimo takvu podjelu, u prvoj grupi sura harfovi “ha” i “mim” spominju 1121 (19x59) puta, što opet sadrži broj 19.

U drugoj grupi sura početni harfovi “ha” i “mim” se spominju 1026 (19x54) puta, što, isto tako, sadrži broj 19. Štaviše, zbir cifara u prvoj tabeli je 59 (a kada 59 pomnožimo s 19, dobijemo ukupan zbir pojavljivanja početnih harfova u prvoj grupi), a zbir cifara iz druge tabele 54 (kada pomnožimo 54 s 19, dobijemo ukupan zbir ponavljanja početnih harfova u drugoj tabeli).

29. Potpuno izmijeni čovjeka.

30. Nad njim je devetnaest. (74- Al-Muddessir, 29-30)

Ako vam ovo djeluje zamršeno i ako vam je teško pratiti tekst pokušajte si olakšati praćenjem tabela na narednoj strani:

Broj sure:	Ha	Mim	Zbir cifara	UKUPNO
40	64	380	6+4+3+8+0	21
41	48	276	4+8+2+7+6	27
42	53	300	5+3+3+0+0	11
Ukupno:	165	956		59
Konačni zbir:	1121 (19x59)			

Broj sure:	Ha	Mim	Zbir cifara	UKUPNO
43	44	324	4+4+3+2+4	17
44	16	150	1+6+1+5+0	13
45	31	200	3+1+2+0+0	6
46	36	225	3+6+2+2+5	18
Ukupno:	127	899		54
Konačni zbir:	1026 (19x54)			

PRORAČUN VJEROVATNOĆE INICIJALA HA-MIM

1. Vjerovatnoća da zbir ukupnog ponavljanja harfova iz inicijala “ha-mim” u sedam sura, koje su u kontinuitetu, sadrži broj 19 iznosi $1/19$. Harfovi “ha” i “mim” u spomenutim surama spominju se 2147 (19x113) puta.
2. Nema nikakvog razloga da zbir cifara brojeva ponavljanja harfova “ha” i “mim” u 7 navedenih sura daju broj 113. Moramo ovdje izračunati vjerovatnoću da se ovaj broj tačno podudara. Da bismo mogli izračunati vjerovatnoću podudaranja ovog broja, potrebno je pronaći u kojem se intervalu taj broj može pojaviti.

Već znamo da se harfovi "ha" i "mim" ponavljaju 2147 puta. Bez obzira kako su ta dva harfa raspoređeni po surama, broj 2147 se ne smije narušiti i vjerovatnoća da broj bude djeljiv s brojem 19 trebala bi biti 1/19. Međutim, zbir cifara ponavljanja harfova "ha" i "mim", koji čine 2147 možda neće iznositi 113. Mi smo priredili dvije proizvoljne tabele, te smo, držeći nepromjenljivim ukupan broj (2147) harfova "ha" i "mim", nastojali prikazati koliko bi mogli biti veliki ili mali zbirovi cifara, koje čine brojevi ponavljanja harfova "ha" i "mim".

PRIMJER KOJI ČINE MALI BROJEVI

Broj sure	Ha	Mim	Zbir cifara	UKUPNO
40	101	400	1+0+1+4+0+0	6
41	100	301	1+0+0+3+0+1	5
42	100	100	1+0+0+1+0+0	2
43	102	110	1+0+2+1+1+0	5
44	101	320	1+0+1+3+2+0	7
45	100	112	1+0+0+1+1+2	5
46	100	100	1+0+0+1+0+0	2
Ukupno:	704	1443		32
KONAČNI ZBIR:	2147 (19x113)			

PRIMJER KOJI ČINE VELIKI BROJEVI

Broj sure	Ha	Mim	Zbir cifara	UKUPNO
40	99	198	9+9+1+9+8	36
41	99	298	9+9+2+9+8	37
42	99	298	9+9+2+9+8	37

43	99	198	9+9+1+9+8	36
44	99	198	9+9+1+9+8	36
46	99	66	9+9+6+6	30
Ukupno:	693	1454		248
KONAČNI ZBIR:	2147 (19x113)			

Broj 113 je otprilike negdje u intervalu od 32 do 248. U ovom intervalu je preko 200 brojeva. Da bismo pojednostavili računanje, zaokružićemo taj broj na 200. Vjerovatnoća da se između 200 brojeva dobije broj 113 iznosi $1/200$. Prema našem dosadašnjem proračunu vjerovatnoća slučajnosti je jednaka $1/19 \times 1/200$.

3. Uzmimo u obzir da 2. ajet 42. sure na dva dijela dijeli sure koje počinju sa "ha-mim", te da se, kada analiziramo brojeve ponavljanja harfova "ha" i "mim" u 40., 41. i 42. suri, pred nama pojavljuje broj 1121 (19×59), koji sadrži broj 19. Vjerovatnoća da se to dogodi je, isto tako, $1/19$. Ako i to pridodamo našem proračunu vjerovatnoće, dosadašnji rezultat glasi: $1/19 \times 1/200 \times 1/19$.

Obratite pažnju na ovaj detalj: izračunali smo vjerovatnoću da broj ponavljanja harfova "ha" i "mim" u tri sure iz prve grupe bude djeljiv s 19 iznosi $1/19$. Međutim, ukupan broj ponavljanja harfova "ha" i "mim" u drugoj grupi (43., 44., 45. i 46. sure) ne bismo trebali uvrštavati u računanje vjerovatnoće da bude djeljiv s 19. To je zbog činjenice da ako jedna cjelina sadrži broj 19, pa iz nje izdvojimo dio djeljiv sa 19, onda je i preostali dio djeljiv sa 19. S obzirom da smo i cjelinu (7 sura), a i prvi njen dio (prve 3 sure) uzeli u proračun vjerovatnoće postizanja slučajne djeljivosti brojem 19, preostali, drugi dio nećemo uvrštavati u proračun.

4. Utvrdili smo da je u prvom dijelu grupe sura koje počinju sa "ha" i "mim" harfovima zbir cifara koje čine ukupan broj ponavljanja ovih harfova u tim surama 59, što je ujedno i rezultat ukupnog broja ponavljanja ovih harfova u tim surama podijeljen s 19. Dakle, ovu stavku bismo trebali dodati u naš proračun. Ako napravimo fiktivnu tabelu kao maločas, utvrdit ćemo da se radi o intervalu od 50 cijelih brojeva. Prema tome, mogućnost da se broj 59 pojavi unutar ovog intervala jeste $1/50$. Kada dodamo ovu vjerovatnoću našem računu, ne bismo trebali dodati istu mogućnost u drugu tabelu.

Sada ćemo nanizati dosadašnju mogućnost vjerovatnoće i izračunati rezultat:

$$1/19 \times 1/200 \times 1/19 \times 1/50 = 1/3.610.000$$

Ovaj rezultat pokazuje da mogućnost slučajnog formiranja samo ove tabele iznosi 1/3.610.000. Takva je situacija sa samo jednom od niza tabela koje formira fenomen broja 19. Vi razmislite o rezultatu kada bismo izračunali vjerovatnoću slučajnog formiranja svih tabela u isto vrijeme.

Ukoliko sure s početnim harfovima "ha" i "mim" podijelimo i u dvije grupe: 41-42-43 i 40-44-45-46, dobit ćemo isti rezultat:

Broj sure	Ha	Mim	Zbir cifara	UKUPNO
41	48	276	4+8+2+7+6	27
42	53	300	5+3+3+0+0	11
43	44	324	4+4+3+2+4	17
Ukupno	145	900		55
KONAČNI ZBIR:	1045 (19x55)			

Broj sure	Ha	Mim	Zbir cifara	UKUPNO
40	64	380	6+4+3+8+0	21
44	16	150	1+6+1+5+0	13
45	31	200	3+1+2+0+0	6
46	36	225	3+6+2+2+5	18
Ukupno:	147	995		58
KONAČNI ZBIR:	1102 (19x58)			

Neki se mogu zapitati zašto ove tabele nismo uvrstili u proračun vjerovatnoće. Da smo učinili tako, onda bi, usljed podjele tabele na dva dijela (40-41-42 i 43-44-45-46), račun vjerovatnoće množili sa $1/19 \times 1/50 = 1/950$. Ipak, radi pojednostavljivanja računa, $1/950$ nećemo pripajati prethodnom proračunu vjerovatnoće.

U svakom slučaju, zapanjujuća je matematička harmonija u surama koje počinju harfovima “ha” i “mim”. I proračun vjerovatnoće izražen matematičkim vrijednostima na slikovit način potvrđuje ovo savršenstvo.

Tokom prethodnih preko 1400 godina ljude je zanimalo zašto se na počecima određenih sura nalaze inicijali koji nemaju jasno značenje. Fenomen broja 19 je to barem djelimično objasnio. Onima koji se žele približiti svome Gospodaru i nastoje bolje shvatiti vjeru, fenomen broja 19 predstavlja Allahovu pomoć, koja uklanja sumnje i učvršćuje vjerovanje.

On je, zaista, najveći (nevolja), ljudima je opomena - onome između vas koji želi učiniti dobro ili onome koji ne želi!

(74- Al-Muddassir 35-37)

Najdetaljnije vrijednosti matematičkog fenomena u Kur'anu dobijamo kod bismille i početnih harfova. Bismilla, grupa riječi od 19 harfova koja se nalazi na čelu kur'anskih sura, i početni harfovi s početka određenih sura imaju ulogu zaštitnog koda koji onemogućava iskrivljavanje Kur'anskog teksta.

Nad njima je devetnaest. (74- Al-Muddessir, 30)

Mimobismille i početnih harfova postoji još niz nadnaravnih kur'anskih struktura u vezi sa fenomenom broja 19. To dokazuju i objašnjenja koja smo naveli govoreći o suri “Mudessir” u kojoj je nagoviješten fenomen broja 19. S obzirom na to da ova knjiga nije dovoljna kako bi se iznijeli svi podaci u vezi s fenomenom broja 19, navodimo samo jedan mali dio ovog velikog kur'anskog fenomena.

19. SURA “ALEK”, 19. SURA OD KRAJA KUR'ANA

Brojimo li od kraja kur'anske sure, na 19. mjestu susrest ćemo se sa surom “Alek”. Zanimljivo je ta sura ima 19 ajeta.

Koliko ajeta ima 19. sura od kraja Kur'ana?	19
---	----

Prvih pet ajeta sure “Al-'Alaq” prvi su objavljeni ajeti Kur'ana. Tu tvrdnju potkrepljuje i činjenica da ovih 5 ajeta čini 19 riječi i 76 (19x4) harfova.

Međutim, zanimljivo je da 19. po redu sura brojeći unatrag od posljednje sure ima 19 ajeta.

Jedina kur'anska sura čija je zadnja riječ "Allah" jeste 82. sura "Al-Infitar", koja također ima 19 ajeta. Ova sura je prva kur'anska sura koje ima 19 ajeta. A riječ "Allah", koja se nalazi na kraju sure, 19. je po redu riječ "Allah" brojeći od kraja Kur'ana.

Koliko ajeta ima sura "Al-Infitar"?	19
Koja je po redu, među spominjanjima riječi "Allah", brojeći od kraja Kur'ana, riječ "Allah", koja je posljednja riječ sure "Al-Infitar"?	19

Matematički fenomen Kur'ana dokazuje da je raspored sura i broj ajeta Allah dž.š. odredio. To dokazuje i niz podataka u koje smo se osvjedočili tokom ove knjige.

Neki istraživači su ispisali sve brojeve ajeta shodno određenim pravilima i tako dobili nove brojeve djeljive sa 19. Smatramo da je, prije korištenja rezultata, potrebno najprije dokazati ispravnost ovih operacija u okvirima zakona vjerovatnoće. S obzirom da nismo izvršili takav proračun vjerovatnoće, ne upuštamo se u bilo kakav komentar ovih brojeva. Jedan od primjera ove hipoteze je sljedeći: ako bismo napisali brojeve ajeta sura, jedan do drugog nakon zbira brojeva ajeta svake sure (naprimjer: 71237567**286**1234...) dobijamo broj od 12 962 cifre (19x668) koji je djeljiv s 19. Ova pretpostavka izgleda zanimljivo, međutim, kao što smo već istakli, s obzirom da nismo u mogućnosti provjeriti njenu ispravnost u okvirima proračuna vjerovatnoće, ne upuštamo se ni u kakav komentar.

Kao što smo prethodno naglasili, u ovoj knjizi nismo naveli sve podatke i sve pretpostavke u vezi s kur'anskim fenomenom broja 19, obzirom da njihova ukupnost nadilazi mogućnosti jedne knjige. U budućnosti planiramo napisati knjigu koja će se detaljno baviti ovim pitanjem.

PARNI I NEPARNI BROJEVI

I parnih i neparnih. (89- Al-Fadžr, 3)

Kao što vidite, 3. ajet 89. sure skreće pažnju na “parne i neparne”. Već smo prethodno rekli da se arapski veznik “ve” (i) koristi da bi se naglasile riječi koje dolaze iza njega. Inspiriran citiranim ajetom, Korosh Cemnishon je došao do veoma zanimljivih zapažanja u vezi sa kur’anskim surama i ajetima. Ova zapažanja još jednom dokazuju da je, u svakom pogledu, Kur’an uređen na savršen način.

Kada se brojačano izražavaju brojevi sura i ajeta u Kur’anu, onda “Fatihu” izražavamo s 1:7 (odnosno, 1. sura, 7 ajeta), suru “Bekare” izražavamo s 2:286 (odnosno, 2. sura, 286 ajeta). Na tabeli koju ćemo sada analizirati, za “Fatihu” sabrat ćemo 1 i 7 i dobiti broj 8, koji ćemo upisati u stupac s parnim brojevima. Za “Ali ‘Imran”, koja je 3. po redu sura u Kur’anu, sabrat ćemo redni broj sure – 3 i broj ajeta – 200 i tako dobiti broj 203, koji ćemo, dakle, upisati u stupac s neparnim brojevima. To ćemo uraditi za sve kur’anske sure i sve ajete.

Pratite tabelu:

Broj sure	Broj ajeta	Ukupno	Parni	Neparni
1	7	8	8	-
2	286	288	288	-
3	200	203	-	203
4	176	180	180	-
5	120	125	-	125
6	165	171	-	171
57	29	86	86	-

109	6	115	-	115
110	3	113	-	113
111	5	116	116	-
112	4	116	116	-
113	5	118	118	-
114	6	120	120	-
Ukupno:	6555	6234	-	6234
			6234	6555

Broj 6555, što predstavlja zbir brojeva svih kur'anskih sura i broj 6555, koji smo dobili sabiranjem stupca "neparnih brojeva", brojevi su koje smo dobili neovisno jedan o drugome. Nema nikakvog razloga da ova dva broja budu jednake vrijednosti. Isto tako, ne postoji nikakav razlog da broj 6234, koji predstavlja zbir ajeta, bude jednak broju 6234, koji smo dobili sabiranjem stupca "parnih brojeva". Ovi podaci su jedan od nebrojenih dokaza da je kur'anske sure i brojeve ajeta uredio Allah, dž.š.

Nisu samo to zanimljive odlike u uređenju "parnih" i "neparnih" brojeva kur'anskih sura i ajeta. Znamo da Kur'an ima 114 (6x19) sura. Ako broj 19 razložimo i napišemo kao 10+9, onda će broj 114 biti jednak 6 x (10+9). Broj 60, koji smo dobili u ovom razlaganju, predstavlja kur'anske sure, koje imaju parni broj ajeta, a broj 54 označava sure koje imaju neparan broj ajeta. Od ovih 60 sura koje imaju parni broj ajeta njih 30 je sa neparnim rednim brojem, a 30 sa parnim rednim brojem. Što se tiče 54 sure sa neparnim brojem ajeta, 27 od tih sura imaju neparni redni broj, a 27 parnim rednim brojem. I to se može napisati kao 3 x (10+9). Tako ćemo dobiti 30 i 27.

$$114 = 6 \times 19 = 6 \times (10+9) = (6 \times 10) + (6 \times 9) = 60 + 54$$

$$57 = 3 \times 19 = 3 \times (10+9) = (3 \times 10) + (3 \times 9) = 30 + 27$$

Raspoložemo, dakle, s četiri grupe. Sada ćemo za svaku grupu navesti po jedan primjer:

1. Neparni redni broj sure – neparni broj ajeta. Primjer: sura "Fatiha" (1. sura - 7 ajeta)
2. Neparni redni broj sure – parni broj ajeta. Primjer: sura "Ali 'Imran" (3. sura - 200 ajeta)

3. Parni redni broj sure – neparni broj ajeta. Primjer: sura “Al-An’am”
(6. sura - 165 ajeta)

4. Parni redni broj sure – parni broj ajeta. Primjer: sura “An-Nisa”
(4. sura - 176 ajeta)

Izraženo tabelarno, ove 4 grupe izledaju ovako:

114 sura			
60 (Sure koje imaju parne brojeve ajeta)		54 (Sure koja imaju neparne brojeve ajeta)	
30 Sura koja imaju parni redni broj	30 Sura koja imaju neparni redni broj	27 Sura koja imaju parni redni broj	27 Sura koja imaju neparni redni broj

Ovaj sistem će biti narušen ukoliko se promijeni samo jedan ajet u samo jednoj suri. Primjera radi, kada bi sura “Fatiha” imala 8 ajeta narušio bi se i poredak iz prve tabele, a i poredak uočljiv u ravnoteži sura iz ove tabele. Na isti način će cijeli ovaj matematički poredak biti narušen ukoliko bismo treću suru “Ali ‘Imran” postavili da bude druga po redu. Rezultati iz tabele ne bi bili promijenjeni jedino kada bismo nekoj suri dodali ili oduzeli paran broj ajeta; naprimjer 2, 4, 6 i slično. Međutim, vrijednosti iz cijele tabele bile bi opet narušene ukoliko bi načinili izmjene u jednoj suri s parnim i u jednoj suri s neparnim brojem ajeta. Što se tiče rasporeda sura, sve vrijednosti bi bile poremećene ukoliko bismo zamijenili mjesto jedne sure s parnim rednim brojem, surom s neparnim rednim brojem. Tvrditi da je ovakav poredak nastao slučajno može se shvatiti samo kao rezultat inata ili pogrešnog procjenjivanja matematičkog proračuna vjerovatnoće.

Uzvišeni Allah u Kur’anu skreće pažnju na numeraciju Svoje knjige, a osim toga pažnju usmjerava i na “parne” i “neparne”.

Sure, koje vrednujemo prema njihovom rednom broju i broju ajeta koje sadrže, možemo analizirati u dvije grupe:

- 1- homogene sure i
- 2- heterogene sure.

Pod homogenim surama podrazumijevamo one sure koje su neparne i u pogledu rednog broja a i u pogledu broja ajeta, ili koje su parne i u pogledu rednog broja a i u pogledu broja ajeta. A pod heterogenim surama podrazumijevamo sure koje imaju paran redni broj a neparan broj ajeta, ili obrnuto: neparan redni broj a paran broj ajeta. Kada sure analiziramo s tog aspekta, vidjet ćemo da u Kur'anu ima 57 homogenih i 57 heterogenih sura.

Detalje možete vidjeti na sljedećoj tabeli:

114 sura			
Homogene sure		Heterogene sure	
57 sura		57 sura	
30 sura Parni redni broj sure Parni broj ajeta	27 sura Neparni redni broj sure Neparni broj ajeta	30 sura Parni redni broj sure Neparni broj ajeta	27 sura Neparni redni broj sure Parni broj ajeta

Koliko god je važan zbir rednih brojeva i broje ajeta u smislu da li je on paran ili neparan, isto je tako važan i broj parnih i neparnih sura i broja ajeta u surama, kao što se to vidi u ovoj simetričnoj tabeli. Pored toga, treba dodati da ovo nisu sva otkrića i detalji koji se, u ovom kontekstu, međusobno prožimaju u vrlo kompleksnom sistemu.

Prethodno smo vidjeli da zbir svih rednih brojeva kur'anskih sura iznosi 6555. Taj broj je, u isto vrijeme, jednak zbiru brojeva u stupcu "neparni", koji je nastao zbrajanjem rednog broja sura i broja ajeta u surama. Zbir niza brojeva u matematici se predstavlja formulom $n \times (n+1) / 2$. Dakle, do zbira brojeva kur'anskih sura možemo doći na sljedeći način:

$$114 \times (114+1) / 2 = 6555$$

Krećući s te pozicije i imajući u vidu da se u Kur'anu nalazi 60 sura s parnim brojem ajeta i 54 sure s neparnim brojem ajeta, jordanski istraživač Jalghoom je ovu formulu podijelio na dva dijela i napravio sljedeći proračun:

$$60 \times (114+1) / 2 = 3450$$

$$54 \times (194+1) / 2 = 3105$$

$$\text{UKUPNO} = 6555$$

Opet se pred nama pojavljuje zanimljiv rezultat. Zbir rednih brojeva sura koje imaju “parni” broj ajeta iznosi 3450, a zbir rednih brojeva sura koje imaju “neparni” broj ajeta iznosi 3105.

Analizirajmo to s aspekta rezultata navedenog primjera: kao ilustraciju ćemo uzeti 3. i 17. suru. Treća (3.) po redu sura ima 200 ajeta, to, dakle, znači da 3. sura ima paran broj broj ajeta. Sedamnaesta (17.) po redu sura ima 111, odnosno neparan broj ajeta. Zamislimo da se samo zamijene mjesta rednih brojeva tih sura. U tom slučaju bi zbir rednih brojeva sura koje imaju parni broj ajeta iznosio 3464, a zbir rednih brojeva sura koje imaju neparni broj ajeta iznosio bi 3091. Na taj način bi potpuno bio narušen rezultat, koji smo dobili u prethodnoj jednadžbi. Dakle, ova tabela će biti narušena ukoliko promijenite mjesta čak samo dvjema kur’anskim surama. To je činjenica, koja isto tako govori da je redosljed kur’anskih sura određen od strane Allaha, dž.š., i da ovakav raspored ne trpi ni najmanje korekcije.

Ukoliko Kur’an podijelimo na dva dijela, prvi dio bi bio do kraja 57. sure “Al-Hadid” (Željezo). Saberemo li redne brojeve sura od 1 do 57 dobit ćemo broj 1653. Ako pomnožimo broj 57, koji je redni broj sure “Al-Hadid” s brojem ajeta te sure (29), dobit ćemo isti broj: $57 \times 29 = 1653$ (10×87). Na taj način sura “Al-Hadid” daje određene naznake da ćemo ostvariti zanimljive matematičke vrijednosti ukoliko izvršimo analizu Kur’ana dijeleći ga na dva dijela.

Zbir rednih brojeva sura prve polovine Kur’ana: (1+2+3+.....+55+56+57)	1653 (19x87)
Rezultat množenja rednog broja posljednje sure prve polovine Kur’ana (57) sa brojem ajeta koje ta sura sadrži:	1653 (19x87)

U prvoj polovini Kur’ana nalazi se 29 sura s neparnim rednim brojem, a 28 sura s parnim brojem. U drugoj polovini Kur’ana nalazi se 28 sura neparnog rednog broja, a 29 sura sa parnim rednim brojem. To je uobičajen rezultat, koji je vidljiv u svim nizovima brojeva. Međutim, interesantno je to da se u prvoj polovini Kur’ana nalazi 29 “heterogenih” sura i 28 “homogenih” sura, dok u drugoj polovini ima 28 “heterogenih” sura i 29 “homogenih” sura.

Ovo nije rezultat matematičke logike. Riječ je o jednom od apsolutno nepresušnih fenomena Kur’ana.

(Prisjetite se tabele koju smo prethodno analizirali s aspekta homogenosti i heterogenosti.)

114 sura			
Prva polovina Kur'ana: 57 sura		Druga polovina Kur'ana: 57 sura	
29 sura s neparnim rednim brojem	28 sura s parnim rednim brojem	29 sura s parnim rednim brojem	28 sura s neparnim rednim brojem
29 sura homogenog broja	28 sura heterogenog broja	29 sura heterogenog broja	28 sura homogenog broja

Čak samo analiza parnih i neparnih rednih brojeva sura i brojeva ajeta dovoljan je dokaz da je slijed sura u Kur'anu i brojevi ajeta u tim surama Uzvišeni Allah uredio i da je taj poredak zaštićen matematičkim sistemom. Raspolažemo sa samo jednom Knjigom koju smo testirali s aspekta matematičkog fenomena. Međutim, ta jedina Knjiga daje apsolutno nepresušne fenomene, pošto je ta Knjiga djelo koje nadmašuje ljudsku moć i koju je objavio Stvoritelj.

ZNAK, DOKAZ, RIJEČ I BROJ 19

Kao što smo prethodno naglasili, riječ koja se u prijevodima navodi u značenju "znak" ili "čudo" jeste arapska riječ "ajet". Ovu riječ smo, tokom ove knjige, uglavnom prevodili sa "znak". U knjizi smo toliko puta ponovili da je broj 19 Allahova mudžiza. Dakle riječ "znak" (*ajet*), koja je u vezi sa brojem 19, u Kur'anu se spominje 380 (19x20) puta. (U ovaj proračun nije uvrštena riječ "ajet" iz 248. ajeta 2. sure "Bekare", upotrijebljena u značenju "znak kraljevstva" i riječ "ajet" iz 128. ajeta 26. sure "Aš-Šu'ara", u značenju "znakova" koji se odnose na čovjeka.)

Broj ponavljanja riječi "ajet" u Kur'anu, koja se odnosi na Allahove znakove:	380 (19x20)
---	-------------

Fenomen broja 19 je sasvim jasan Allahov dokaz ljudima. Riječ “bejjine”, koja dolazi u značenju “*dokaz*”, u Kur’anu se, isto tako, spominje na 19 mjesta.

Broj ponavljanja riječi “ <i>dokaz</i> ” (<i>bejjine</i>) u Kur’anu:	19
--	----

Kur’an je Allahov govor, a broj 19 je fenomen ili mudžiza koja je vidljiva u tom Allahovom govoru. Kao što se vidi, između broja 19 i riječi “kelam” postoji svojevrсна povezanost. U Kur’anu se riječi “kelam, kelimeh”, u kontekstu isticanja Allahovih riječi ponavlja na 38 (19x2) mjesta. (A u značenju izražavanja riječi čovjeka ove riječi se spominju 12 puta.)

Broj ponavljanja riječi “kelam, kelimeh” u Kur’anu, koje označavaju Allahove riječi:	38 (19x2)
--	-----------

BROJ 19 U ODNOSU IZMEĐU ALLAHA I ČOVJEKA

I u glagolima koji u Kur’anu iskazuju odnos između Allaha, dž.š., i čovjeka prisutan je fenomen broja 19. Kao što smo to vidjeli u prethodnom, a i u nekim ranijim primjerima, fenomen broja 19 nije prožet samo kroz broj riječi, pored toga bitno je i značenje riječi. Ilustracije radi, kao što smo vidjeli u prethodnom poglavlju, dvije riječi “ajet”, koje se spominju u Kur’anu, koriste se za dokaze koje pokazuju ljudi, a ne Allah, dž.š. Kada njih izdvojimo, ostaje 380 (19x20). To mora biti tako, pošto je 19 jedan od Allahovih znakova (ajeta). Iz tog razloga, riječ “ajet”, koju smatramo povezanom sa brojem 19, jeste riječ koja izražava Allahov dokaz (ajet). Naravno da će se, kod prebrojavanja ove riječi, prebrojavati riječi “ajet”, koje označavaju Allahove dokaze.

Ista situacija važi i za glagole koji izražavaju odnos Allaha, dž.š., i ljudi. Analiziramo postojanje fenomena broja 19 u izražavanju odnosa Allaha, dž.š., i čovjeka putem ovih glagola. Zbog toga, treba prebrojati takve glagole. Analizirajmo, u tom smislu, šest primjera:

Glagol “emere”: ovaj glagol označava naredbe koje daje Allah, dž.š. spominje se 38 (19x2) puta. A mimo Allahovih naredbi, ovaj glagol upotrijebljen je 35 puta.

Koliko puta se u Kur'anu spominje glagol "emere", u značenju Allahove naredbe?	38 (19x2)
--	------------------

Brojevi sura i ajeta u kojima se spominje glagol "emere", a kojim se označavaju Allahove naredbe čovjeku:

Redni broj:	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Broj sure i ajeta	2-27	2-67	2-68	2-222	3-80	3-80	4-58	4-60	5-117	6-14

Redni broj:	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
Broj sure i ajeta	6-71	6-163	7-12	7-28	7-29	9-31	10-72	10-104	11-112	12-40

Redni broj:	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
Broj sure i ajeta	13-21	13-25	13-26	15-94	16-50	16-90	17-16	27-91	27-91	39-11

Redni broj:	31	32	33	34	35	36	37	38 (19x2)
Broj sure i ajeta	39-12	40-66	42-15	42-15	66-6	66-6	80-23	98-5

Glagol "hakeme" označava Allahovo upravljanje i u Kur'anu je upotrijebljen 19 puta. I presude date Knjigom, koju je objavio Allah, dž.š., računate su kao Allahovo upravljanje. A mimo toga, ovaj glagol se opet ponavlja također 19 puta.

Koliko se puta, u značenju odnosa između Allaha, dž.š., i čovjeka, ponavlja glagol "hakeme"?	19
--	-----------

Mjesta na kojima se, u značenju odnosa između Uzvišenog Allaha i čovjeka, spominje glagol “hakeme”:

Redni broj:	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Broj sure i ajeta	2-113	2-213	3-23	3-55	4-141	5-1	7-87	10-109	12-80	13-41

Redni broj:	11	12	13	14	15	16	17	18	19
Broj sure i ajeta	16-124	22-56	22-69	24-48	24-51	39-3	39-46	40-48	60-10

Glagol “haleka” označava *Allahovo stvaranje* i u Kur’anu se spominje 171 (19x9) put. Mimo toga, ovaj glagol se 13 puta koristi u kontekstu tvrdnji stvaranja kumira, da bi se kazalo kako kumiri ne mogu stvarati i u sličnim kontekstima.

Koliko puta se, u značenju Allahovog, dž.š., stvaranja, ponavlja glagol “haleka”?	171 (19x9)
---	------------

Glagol “kada” koristi se za izražavanje *Allahovog određivanja* i u tom smislu se u Kur’anu koristi na 38 (19x2) mjesta.

Koliko puta se, u značenju Allahovog, dž.š., određivanja, koristi glagol “kada”?	38 (19x2)
--	-----------

Ajeti u kojima se, u kontekstu Allahovog određivanja, spominje glagol “kada”:

Redni broj:	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Broj sure i ajeta	2-117	2-210	3-47	6-2	6-8	6-60	8-42	8-44	10-11	10-19

Redni broj:	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
Broj sure i ajeta	10-47	10-54	10-93	11-44	11-110	14-22	15-66	17-4	17-23	19-35

Redni broj:	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
Broj sure i ajeta	19-39	20-114	27-78	28-44	33-36	34-14	35-36	39-42	39-69	39-75

Redni broj:	31	32	33	34	35	36	37	38 (19x2)
Broj sure i ajeta	40-20	40-68	40-78	41-12	41-45	42-21	42-14	45-17

Glagol "alleme" označava podučavanje i u Kur'anu se koristi 19 puta, direktno ili posredstvom meleka. Mimo toga, glagol je na tri mjesta korišten u značenju ljudskog podučavanja: 5-4, 20-71 i 26-49.

Koliko puta se, u značenju Allahovog podučavanja, koristi glagol "alleme"?	19
--	----

Mjesta na kojima se u Kur'anu, u kontekstu Allahovog podučavanja, spominje glagol "alleme":

Redni broj:	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Broj sure i ajeta	2-31	2-32	2-239	2-251	2-282	4-113	5-4	5-110	12-37	12-68

Redni broj:	11	12	13	14	15	16	17	18	19
-------------	----	----	----	----	----	----	----	----	----

Broj sure i ajeta	12-101	18-65	21-80	36-69	53-5	55-2	55-4	96-4	96-5
-------------------	--------	-------	-------	-------	------	------	------	------	------

Glagol "ihteda" označava Allahovo upućivanje na Pravi put. Ovaj glagol je 38 (19x2) puta korišten u značenju Allahovog upućivanja, a jednom (135. ajet sure "Bekare") iz usta židova i kršćana, koji stranputicu drugima nude kao Pravi put.

Koliko puta se, u značenju Allahovog upućivanja na Pravi put, koristi glagol "ihteda"?	38 (19x2)
--	-----------

Mjesta na kojima se u Kur'anu, u značenju Allahovog upućivanja na Pravi put, spominje glagol "ihteda":

Redni broj:	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Broj sure i ajeta	2-53	2-137	2-150	2-170	3-20	3-103	4-98	5-104	5-105	6-97

Redni broj:	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
Broj sure i ajeta	7-43	7-158	10-108	10-108	16-15	16-16	17-15	17-15	18-57	19-76

Redni broj:	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
Broj sure i ajeta	20-82	20-135	21-31	23-49	24-54	27-24	27-41	27-41	27-92	27-92

Redni broj:	31	32	33	34	35	36	37	38 (19x2)	
Broj sure i ajeta	28-64	32-3	34-50	39-41	43-10	46-11	47-17	53-30	

Vežu glagola, koji u Kur'anu izražavaju Allahove naredbe, stvaranje, upravljanje, određivanje, podučavanje, upućivanje na Pravi put, s brojem 19 ustanovio je Cesar Mejul. Smatramo da još uvijek nisu otkriveni svi fenomeni Kur'ana u vezi s brojem 19, te da je potrebno nastaviti s istraživanjem ovog fenomena. Ono što je do sada ustanovljeno dovoljno je da pokaže njegovo savršenstvo i nemogućnost da se on oponaša. Ova činjenica, međutim, ne smije istraživače pasivizirati i odvrćati od daljnjih istraživanja.

On je, zaista, najveći (nevolja), ljudima je opomena - onome između vas koji želi učiniti dobro ili onome koji ne želi!

(74- Al-Muddassir 35-37)

UPLAŠENI DIVLJI MAGARCI

Broj detaljnih i ozbiljnih djela koja su na turskom napisana o fenomenu broja 19 u Kur'anu toliko je malo da se može reći da ih uopće i nema. Knjiga *"Nad njima je 19"*, koju je napisao Edip Yüksel, bavila se samo ovim pitanjem i jedno je od rijetkih turskih djela koja smo koristili. Prvi pasus u uvodu Yükselove knjige glasi: *"Kako god matematički sistem Kur'ana sadrži osnovne i jednostavne jednačine, koje jednostavno može shvatiti i ispitati čak i onaj koji nije pohađao časove matematike, on je, isto tako, pun kompleksnih detalja, koji će puno glavobolje zadati matematičaru, koji se specijalizirao u teorijama brojeva."*

U ovoj knjizi smo, na što je moguće jasniji način i jednostavnim jezikom, nastojali prenijeti osnovne podatke u vezi fenomena broja 19 u Kur'anu. Baveći se pitanjima kao što su zakon vjerovatnoće, prostim i složenim brojevima, obraćali smo se onim čitaocima s nešto većim predznanjem iz oblasti matematike. Međutim, trudili smo se da prenesemo ono najosnovnije, ono što je, u biti, najjasnije. Ako su vam se neka poglavlja učinila teškim, preporučujem vam da se još jednom vratite na jasnije dijelove, te da, nakon potpunog razumijevanja lakše shvatljivih primjera, još jednom pročitate dijelove koje je teže shvatiti.

Ovi matematički fenomeni Kur'ana pripadaju svim muslimanima, bez obzira kojem mezhebu, kojem tarikatu ili školi islama pripadali, pošto su

to fenomenima Kur'ana, koji i sam na njih skreće pažnju. Međutim, svjedoci smo da, mimo nevjernika, ove fenomene ne cijeni ni veliki dio onih koji se bave vjerom. A mnogi, isto tako, bježe od racionalnih rezultata koje donose ovi fenomeni; takvi liče na one ljude koji misle da će nestati Sunca kada zatvore oči i ne vide ga. Upravo, u suri u kojoj je istaknut broj 19, skreće se pažnja i na one koji bježe od Allahove pouke:

Pa zašto oni pouku izbjegavaju, kao da su divlji magarci preplašeni koji od onih koji ih progone bježe. (74 - Al-Muddassir, 49-51)

Mudžize (*fenomeni*) se nikada nisu mogle dosljedno poimati kada im se pristupa sviješću fanatičnog navijača nekog fudbalskog tima. Mudžize darovane vjerovjesnicima prije Muhammeda, a.s., bile su čak povod porastu nevjerničkog fanatizma. Razumijevanje mudžiza iziskuje prije svega da se čovjek oslobodi inata i priđe im čista srca, s iskrenom namjerom. Allahovi dokazi nikada ne mogu koristiti onima koji, umjesto iskrenog pristupa i traženja odgovora na pitanja "kako da shvatim?" i "šta je ispravno?", traže odgovor na pitanje "kako da ne vjerujem?!" Allahove znakove, mudžize, isto tako, ne uspijevaju shvatiti ni oni koji umjesto traženja odgovora na pitanje "kako da postanem rob kojim će Allah, dž.š., biti zadovoljan?" i traganja za time, paze da ne dođu u sukob s okolinom i bliskim osobama; koji se plaše odbijanja sredine, a ne brinu za postizanjem Allahovog zadovoljstva. Jedan od uvjeta shvatanja jeste *nastojati shvatiti!*

ŠTA SMO POSTIGLI?

Na prethodnim stranicama uvjerali smo se da matematička harmonija i sistem koji postoje u Kur'anu nisu ni slučajni ni nevažni.

Fenomen broja 19 u Kur'anu predstavlja svojevrsan zaštitni sistem koji aktivno čuva Kur'an, koji bi ispravio moguće greške načinjene ljudskom rukom. Ovaj sistem Kur'ana pred oči nam podastire mudrosti, koje su 1400 godina plijenile znatiželju.

U znatnom dijelu knjige analizirali smo funkcije fenomena broja 19. Na kraju, iznijet ćemo deset primjera jednog dijela onoga što smo postigli analizirajući matematičke mudžize u Kur'anu:

1. Kur'anska tvrdnja da je nemoguće načiniti čak niti jedno kur'ansko sure (2- Bekare, 23-24) fenomenom broja 19 je dobila svoju matematičku, objektivnu potvrdu. Ispostavilo se da su sve kur'anske sure, čak i ajeti, dijelovi jedne velike slagalice. Izuzme li se, ili izmijeni samo jedan od tih dijelova, narušit će se cijeli matematički sistem u Kur'anu, jer je moguć i održiv jedino uz uzimanje u obzir svih njegovih dijelova. Stoga čak i jedna kur'anska sura predstavlja ovaj sistem. Onaj koji je uspostavio cijeli sistem vlasnik je i te samo jedne sure. Čak jedna sura nosi snagu cijelog sistema! Zapanjujuće, zar ne?
2. Nakon što smo razumjeli fenomen broja 19, razjasnilo nam se i zašto se u 30. i 31. ajetu sure "Al-Muddassir" skreće pažnja na broj 19 kao nešto što učvršćuje iman, odstranjuju sumnje i unosi metež među nevjernike.
3. Poruku kur'anskog ajeta "Mi, uistinu, Kur'an objavljujemo i zaista ćemo Mi nad njim bdjeti!" (15- Al-Hidžr, 9) sada smo bolje shvatili; dokazano je da Allah, dž.š., štiti Kur'an matematičkim kodom. Allah, dž.š., kaže da On lično bdije nad Kur'anom i da ga On čuva. Vidljivo je da je, neprepuštanjem ljudskoj savjesti, Kur'an zaštićen kodom, kojeg je Allah, dž.š., uspostavio i na koji skreće pažnju u Kur'anu. Matematička mudžiza Kur'ana pomogla nam je da razumijemo ovu činjenicu.
4. Fenomenom broja 19 je pokazano zašto je Kur'an sačinjen od 114 sura, te dokazano da je raspored kur'anskih sura i broj ajeta objavom određen, a nikako ne proizvoljan.
5. Razjasnilo nam se zašto bismilla glasi "Bismillahirrahmanirrahim", a ne "Bismihi subhanehu" ili nekako drugačije, a, isto tako, donekle je rasvijetljena mudrost korištenja baš ovih Allahovih imena. Utvrđeno je da povezanost te najčešće ponavljane rečenice na svijetu sa brojem 19 predstavlja mudžizu.
6. Zahvaljujući fenomenu broja 19, došlo se do objašnjenja zašto se bismilla, koja se nalazi na početku svake sure, ne nalazi i na početku 9. sure "At-Tawba". (Prisjetite se da se "izostavljena" bismilla upotpunjuje u suri "An-Naml", 19. po redu suri nakon 9. sure "At-Tawba".)

7. Fenomen broja 19 nam je pojasnio zašto se određeni brojevi u Kur'anu iznose na neuobičajen način. Ilustracije radi, u 18. suri "Al-Kahf" broj 309 se navodi kao 300 i još 9. Mudrost takvog izražavanja nekih brojeva u Kur'anu je također postala jasna zahvaljujući fenomena broja 19.
8. Zašto neke kur'anske sure počinju inicijalnim harfovima, bilo je pitanje koje je 1400 godina privlačilo pažnju i budilo znatiželju. Prije otkrivanja fenomena broja 19 iznošene su različite pretpostavke o ovom pitanju. Fenomen broja 19 je doprinio rasvjetljivanju ove tajne, skrivene 1400 godina. Odgovor na ovo pitanje za kojim se traga 1400 godina približen je zahvaljujući fenomenu broja 19.
9. Tabele proračuna mogućnosti (kao ilustraciju smo pokazali dva primjera u analizi Allahovih imena i u surama koje počinju sa "Ha-Mim") dokazale su da ovaj fenomen nije rezultat slučajnosti. Ova činjenica pokazuje zašto se brojem 19 daje odgovor onome koji kažu "ovo su samo čovjekove riječi!" (74- Al-Muddassir, 25).
10. Pored literarnog savršenstva Kur'ana, koje se u potpunosti može osjetiti samo uz besprijekorno poznavanje arapskog jezika, matematičko čudo Kur'ana iskazano je univerzalnim jezikom matematike. Univerzalni fenomen u Knjizi univerzalne poruke! Uzvišeni Allah Koji je ispisao svemir jezikom matematike, koristio je isti jezik i u Knjizi koju je objavio radi upute čovječanstvu. Podaci do kojih smo došli izučavajući matematičke podudarnosti i harmoniju u Kur'anu potvrđuju ovo čudo.

POGOVOR

OD PRVOG PRASKA DO MAJČINE MATERNICE, SA DNA MORA DO MATEMATIKE

U ovoj knjizi istraživali smo teme poput stvaranja svemira, Velikog praska, faze razvoja fetusa u maternici, opisa unutarnjih morskih valova, matematičkog fenomena u harmoniji riječi u Kur'anu i konačno fenomena broja 19. Bili smo svjedoci nevjerovatnih kur'anskih fenomena na raznim poljima. Onima koji tragaju za znakovima i čudima kako bi prihvatili vjeru Kur'an je dovoljan.

A zar im nije dosta to što Mi tebi objavljujemo Knjigu koja im se kazuje; u njoj je, doista, blagodat i pouka narodu koji vjeruje.
(29- Al-Ankabut, 51)

Knjiga koja sadrži sve te fenomene, kodirana je zapanjujućim i nadasve savršenim matematičkim sistemom. Šta je više potrebno?!

Kur'an nam na najsavršeniji način opisuje ateističku psihologiju, te ističe kako, unatoč svim dokazima, oni nastavljaju sa svojim nevjerovanjem. Evo kur'anskog primjera koji opisuje psihi ateista njihovim vlastitim riječima:

I govorili su: "Kakav god dokaz da nam doneseš da nas njime opčaraš, mi ti nećemo vjerovati!" (7- Al-A'raf, 132)

PUTEVI KOJI NAM PREDSTOJE

U ovoj knjizi čitali ste o kur'anskim mudžizama. Sada se pred vama nalazi nekoliko mogućnosti. Ove mogućnosti i naše mišljenje o njima možemo rezimirati na sljedeći način:

1. Nećete prihvatiti da je Kur'an Allahova knjiga koja predstavlja mudžizu. Ukoliko se opredjelite za ovakav stav, uništiti ćete svoj život poslije smrti. Kur'an koji sadrži sve ove fenomene, jedina je čovjekova nada, pošto nas on obavještava da nismo osuđeni na nepostojanje nakon smrti; na desetine mjesta nam ponavlja da će nas Stvoritelj, koji nas je prvi put stvorio, ponovno oživjeti nakon smrti. Negiranje poruke Kur'ana, koji je jedina nada svijetu nas i koji je podržan stotinama Allahovih mudžiza, posljedica je inata koji će naškoditi jedino onome ko neće da vjeruje. Povrh svega, ovo negiranje je u suprotnosti sa zdravim razumom.

2. Uvidjet ćete Allahovu mudžizu i prihvatiti činjenicu da je Kur'an Allahova riječ, ali nastaviti ćete sa nedovoljnim posvećivanju vremena Allahu, dž.š., i vjeri i nećete primjenjivati kur'ansku poruku, koju ste prihvatili. U tom slučaju bit ćete jedan od onih koji nisu dovoljno iskoristili Kur'an i njegove fenomene. Ne zaboravite da ove Allahove mudžize potvrđuju ispravnost kur'anske poruke u kojoj je istaknuto da je postojanje Allaha, dž.š., bitnije od bilo čega drugog, da je, naspram ovosvjetskog prolaznog života vječni budući svijet. Duboko i krajnje iskreno razmislite o značaju Allahovog postojanja, o budućem svijetu, kratkotrajnosti ovosvjetskog života, o smrti, o tome da nam je Allah, dž.š., podario sve organe i cijelo naše tijelo i ne zaboravite na postojanje kur'anskih fenomena, koji dokazuju istinitost kur'anske poruke.

3. Uvidjet ćete Allahovu mudžizu i prihvatiti činjenicu da je Kur'an Allahova riječ. Povrh svega, nastojat ćete što više spominjati Allaha, dž.š., i svoj život uskladiti prema kur'anskim načelima. Međutim, utjecaj koji su na vas ostavili ovi fenomeni vremenom slabi; vremenom se naviknete na kur'anske fenomene i nestaje prvobitne fascinacije. Sve manje ćete spominjati Allaha, dž.š., i sve manje ćete živjeti po načelima Kur'ana. Savjetujemo vam da, kako biste se sačuvali ove opasnosti, učite Kur'an, te da stalno imate u vidu aktuelnost i univerzalnost kur'anskih fenomena.

4. Prije, ili nakon čitanja ove knjige, vjerujete da je Kur'an riječ i mudžiza Allaha, dž.š., nepokolebljivi ste u odluci da smrt dočekate živeći u skladu s kur'anskim načelima. To je, inače, ono što Kur'an traži od nas. Isto tako, cilj pisanja ove knjige je da damo makar i neznatan doprinos ovom plemenitom cilju. Da cijeli svoj život usmjerimo Stvoritelju svih naših mogućnosti i svakog trenutka našega života... Da nikada ne zaboravimo blagodati i darežljivosti, kojima nas je obasuo naš Stvoritelj... Da stalno u sebi osjećamo zahvalnost za naše postojanje stvoreno iz ničega.

NAJVEĆA TVRDNJA: NENADMAŠNI FENOMEN

Reći da je Kur'an Božija riječ predstavlja veliku tvrdnju. Postoje dvije mogućnosti reagiranja na tu tvrdnju:

- 1 - Kur'an najveća istina. (Šta može biti bitnije od riječi Stvoritelja?)
- 2 - Kur'an je najveća laž. (Da li može biti veća laž od tvrdnje da je od Allaha? Obzirom da ne može biti uzvišenije biće od Allaha, dž.š., ne može postojati ni veća laž od one koja se Njemu pripisuje!)

Na kraju, niko ne može reći ni ustvrditi da je Kur'an obična knjiga. To ne mogu reći čak ni ateisti. Svi fenomeni, u koje smo se osvjedočili tokom ove knjige, crpljeni su iz Knjige sa najvećom tvrdnjom, Knjige svih knjiga. Svi dokazi, koje smo vidjeli od početka do kraja ove knjige, potvrđuju kur'anske nepobitne istine, dokazuju da je Knjiga sa najvećom tvrdnjom u isto vrijeme i najveći fenomen. Nemoguće je pomisliti da je Kur'an najveća laž. Apsolutno je nemoguće s lažima povezivati Knjigu koja u toliko oblasti iznosi stoprocentne istine i nepogrešivo tačne stavove. Sami sebi dajmo odgovore na pitanja koja sami postavimo nakon saznanja do kojih smo došli u ovoj knjizi.

- Postoji li druga knjiga koja postavlja Boga u centar života i daje mu važnost koju zaslužuje?
- Ne.
- Postoji li na zemaljskoj kugli knjiga s većim ciljem nego što je ova?
- Ne.
- Postoji li u svijetu bilo koja knjiga, koja (i to prije 1400 godina) svim

pitanjima, od kosmičkih visina do morskih dubina, od našeg razvoja u majčinoj utrobi do načina na koji će svemir doživjeti svoj kraj, daje apsolutno ispravna objašnjenja, i to objašnjenja koja su bila nepoznata u njenom vremenu?

- Ne.

- Postoji li druga ozbiljna knjiga, koja daje smisao života, govori da poslije smrti postoji još jedan život i koja, u tom kontekstu, čovjeku daje potrebnu nadu?

- Ne.

- Postoji li neka druga knjiga koja je, povrh svega, matematički kodirana, koja, zajedno sa tim matematičkim kodom, u sebi sadrži i savršenstvo semantike?

- Ne.

- Postoji li druga knjiga koja potvrđuje sve vjerovjesnike što su dolazili tokom povijesti, od Nuha, a.s., Musaa, a.s., do Isa, a.s., što su donosili zajedničku im poruku, koja, kao posljednja Knjiga, potvrđuje istinitost poslanstva ovih vjerovjesnika i knjiga koje su im objavljivane?

- Ne.

- Postoji li druga knjiga, koja je preča da je čovjek prihvati kao vodič u svome životu?

- Ne.

- Postoji li alternativa Kur'anu?

- Ne.

- Imaju li nevjernici opravdanje?

- Ne.

Svi podaci dokazuju da je Knjiga, koja ima najviši cilj, u isto vrijeme predstavlja i najveći fenomen. Kur'anski fenomeni su apsolutno nepresušni; svakim danom otkriva se neki novi njegov fenomen:

Reci: "Kad bi se svi ljudi i džini udružili da sačine jedan ovakav Kur'an, oni, takav kao što je on, ne bi sačinili, pa makar jedni drugima pomagali." (17- Al-Isra', 88)

BIBLIOGRAFIJA

- ADAIR, K. Robert:** “*The Great Desing*”, Oxford University Press, New York 1987.
- ADLER, Irwing:** “*The Sun and Its Family*”, Signet Books, New York 1962.
- ALBERTS, Bruce:** “*Molecular Biology of The Cell*”, Gorland Publisher, New York 1994.
- ALPHER, Ralph A., Robert HERMAN:** “*Genesis of The Big Bang*”, University Press, New York 2001.
- AL-REHAILI, Abdullah M.:** “*This is The Truth*”, 3rd ed., Alhuramain Islamic Foundation, 1999 .
- ARIK, Abdullah:** “*Beyond Probability*”, Tucson 2000.
- ARISTOTELES:** “*Metafizik*”, Çev: Prof. Dr. Ahmet Arslan, Sosyal Yayinlan, Istanbul 1996.
- ARISTOTELES:** “*Physics*”, Trs: Robin Waterfield, Oxford University Press, New York 1996.
- ARMSTRONG, Karen:** “*A History of God*”, Knopf Press, New York 1994.
- ARON, Raymon:** “*Sosyolojik Düşüncenin Evreleri*”, Çev: Prof. Dr. Korkmaz Alemdar, Bilgi Yayınevi, 4. Basım, Istanbul 2000.
- ASIMOV, Isaac:** “*Bilim Rehberi*”, Çev: Reşit Aşçıoğlu, E Yayınları, Istanbul 1986.
- ASIMOV, Isaac:** “*Inside The Atom*”, Amelend-Schuman, New York 1969.
- ATEŞ, Süleyman:** “*Yüce Kuran’ın Çağdaş Tefsiri*”, Yeni Ufuklar Neşriyat, Istanbul 1989.
- AYDIN, Mehmet S.:** “*Din Felsefesi*”, Izmir İlahiyat Fak. Vakfi Yayınlan, 8. Basım, Izmir 1999.
- BAIRD, Thomas P.:** “*Scheba’s Landing*”, Brace and World Press, New York 1964.
- BENYUS, Janine M.:** “*Innovation Inspired By Nature Biomimicry*”, William Morrow Press, New York 1998.
- BERRY, Adrian:** “*Bilimin Arka Yüzü*”, çev: R. Levent Aysever, Tübitak Yayınları, 8. Basım, Ankara 1998.
- BOLLES, Edmund Blair:** “*Galileo’nun Buyruğu*”, çev: Nermin Arik, Tübitak Popüler Bilim Kitapları, 2. Basım, Ankara 2000.
- BOVA, Ben:** “*The Beauty of The Light*”, John Wiley and Sons Inc., New York 1988.

- BROCK, Thomas P.:** “*Biology of Microorganisms*”, Prentice Hall, New Jersey 1984.
- BUCAILLE, Maurice:** “*Mummies of The Pharaohs*”, Trs: D. Pannell Alastair, St. Martin’s Press, New York 1988.
- BUCAILLE, Maurice:** “*Moses and Pharaoh: The Hebrews in Egypt*” .
- BUCAILLE, Maurice:** “*Tevrat, Inciller ve Kuran*”, çev: Doç. Dr. Mehmet Aii Sönmez, Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınlan, 6. Basım, Ankara 1998.
- BUK, Per:** “*How Nature Works, Springer-Verlag Press*”, New York 1996.
- C. MATT, Daniel:** “*God And The Big Bang*”, 2. Edition, Jewish Lights Press , New York 2001.
- CAPRA, Fritjof:** “*The Web of Life*”, Bentam Doubleday Dell Publishing Group, New York 1996.
- CHOMSKY, Noam:** “*Dil ve Zihin*”, çev: Ahmet Kocaman, Ayraç Yayınları, Ankara 2001.
- COHEN, Joel E.:** “*How Many People Can The Eart Support?*”, Norton&Company, New York 1996.
- COLES, Peter:** “*Einstein ve Tam Güneş Tutulması*”, Çev: Kaan H. Ökten, Everest Yayınları, İstanbul 2000.
- CORBIN, Henry:** “*İslam Felsefesi Tarihi*”, Çev: Prof. Dr. Hüseyin Hatemi, İletişim Yayınları, 2. Basım, İstanbul 1994.
- CRAIG, William Lane:** “*The Cosmological Argument From Plato to Leibniz*”, Clarendon Press, London
- CRAIG, William Lane:** “*Theism, Atheism and Big Bang Cosmology*”, Clarendon Press, New York 1995.
- CRAMER, Friedrich:** “*Kaos ve Düzen*”, Çev: Veysel Atayman, Alan Yayıncılık, İstanbul 1998.
- CROSBY, Alfred W.:** “*The Measure of Reality*”, Cambridge University Press, Cambridge 1998.
- ÇAKAR, Muharrem:** “*Sebeplilik Problemi ve Allah’ın Varlığı*”, İnkılab Yayınları, 3. Basım, İstanbul 1997 .
- DAVIES, Paul:** “*The Search for a Grant Unified Theory of Nature*”, Simon&Schuster, New York 1984.
- DAVIES, Paul:** “*God And The New Physics*”, A Touchstone Book, New York 1984.
- DAVIES, Paul:** “*The Last Three Minutes*”, Basic Books, New York 1994.
- DAVUD, Abdulahad:** “*Tevrat ve Incil’e Göre Hz. Muhammed*”, Çev: Y. Doç. Dr. Nusret Çam, Nil Yayınları, İzmir 1992.
- DEEDAT, Ahmed,** Edip Yüksel: “*Kuran En Büyük Mucize*”, İnkılab Yayınları, 7 .Basım, İstanbul 1984.

DENTON, Michael: "Nuture's Destiny: How The Laws of Biology Reveal Purpose in The Universe", The Free Press, New York 1998.

DESCARTES: "Aklin Yönetimi İçin Kurallar", Çev: Müntekim Ökmen, Sosyal Yayinlari, 2. baski, Istanbul 1999.

DESCARTES: "Metod Üzerine Konuşma", çev: K. Sahir Sel, Sosyal Yayinlar, 2. Baski, Istanbul 1994.

DEVLIN, Kelth: "Goodbye Descartes", John Wiley and Sons Inc., Toronto 1997 .

DREES, Wilem B.: "Beyond The Big Bang Quantum Cosmologies and God", Open Court Press, Illionis 1993.

EINSTEIN, Albert: "İzafiyet Teorisi", çev: Gülen Aktaş, Say Yayinlari, 5. Basim, Istanbul 1998.

EL-BAR, M. Ali: "Insanin Yaraticiş", çev: Dr. Abdülvehhab Oztürk, Türkiye Diyanet Vakfi Yayinlari, Ankara.

ELDER, D. and J. Pemetta: "World Conservation Atlas", Beazley Publishers.

ENGELS, Friedrich: "Ailenin Özel Mülkiyetin ve Devletin Kökeni", çev: Kenan Somer, Sol Yayinlari, 8. Basim, Ankara 1986.

FAHRI, Macit: "Islam Felsefesi Tarihi", çev: Doç. Dr. Kasim Turan, Birleşik Yayıncılık, 5. Basim, Istanbul 2000

FEYNMAN, P. Richard: "Fizik Yasalari Üzerine", çev: Nermin Ank, Tübitak, Ankara 1998.

FIRSOFF A. V.: "The Interior Planets", Oliver and Boyel, London 1968,

FLOHN, Hermann: "Climate and Weather", World University Library, Londra 1968.

FÜLSING, Albrecht: "Albert Einstein", Penguin Books, Middlesex 1997

GAMOW, George: "Dünyamizin Hayat Hikayesi", çev: Avni Yalakoğlu, Varlık Yayinlari, Istanbul 1963.

GELL, Murray: "The Quark and The Jaguar", W. H. Freeman and Company, New York 1995.

GILBERT, Scott F.: "Developmental Biology", Sinauer Associates, Sunderland 1997.

GLEICK, James: "Kaos", çev: Fikret Üçcan, Tübitak Popüler Bilim Kitapları, Ankara 2000.

GOLSHANI, Mehdi: "The Holy Quran and The Sciences of Nature", Institute of Global Cultural Studies, New York 1999.

GORE, Al: "Earth in The Balance", A Plume Books, New York 1993.

GREENSTEIN, George: "The Symboliotic Universe", William MOffOW Press, New York 1988.

GREISCH, Jean: "Witgenstein'da Din Felsefesi", Çev: Doç. Dr. Zeki Özcan, Asa Kitabevi, Bursa 1999 .

- GRAYLING, A. C.: “*Philosophy 2*”, Oxford University Press, New York 1998.
- GÜREL, A. Osman: “*Doğa Bilimleri Tarihi*”, Imge Kitabevi, Ankara 2001.
- HAN, Fethullah: “*Kuran ve Kainat Ayetleri*”, Çev: Safiye Gülen-Oya Morçay, Inkilab Yayinlari, 2. Basim, Istanbul 1998.
- HAWKING, Stephen: “*A Brief History of Time*”, Bantam Books, London 1990.
- HAWKING, Stephen: “*The Universe in A Nutshell*”, Bantam Books, London 2001.
- HEILBRONER, Robert L.: “*The Worldly Philosophers*”, Touchstone Book, New York 1992.
- HOYLE, Fred: “*The Nature of The Universe*”, Penguin Books, Middle Sex 1965.,
- HUBBES, Thomas: “*Leviathan*”, Çev: Semih Lini, Yapi Kredi Yayinlari, 3. Basim, Istanbul 2001.
- HUME, David: “*Din Üstüne*”, Çev: Mete Tunçay, Imge Yayinlari, 3. Basim, Ankara 1995.
- HUPSON, Janet L.: “*Essentials of Biology*”, Mc Graw-Hill, New York 1990.
- JAMMER, Max: “*Einstein and Religion: Physics and Theology*”, Princeton University Press, Princeton 1999.
- KANT, Immanuel: “*Critique of Pure Reason*”, Çev: N. K. Smith, London.
- KANT, Immauel: “*Religion Within the Limits of Reason Alone*”, New York.
- KANT, Immanuel: “*Evensel Doğa Tarihi ve Gökler Kurami*”, Çev: Seçkin Selvi, Sarmal Yayıncılık, Istanbul.
- KANT, Immanuel: “*Pratik Usun Eleştirisi*”, Çev: i Zeki Eyuboğlu, Say Yayinlari, 5. Baski, Istanbul 2000.
- KAUFFMAN, Stuart: “*At Home in The Universe*”, Oxford University Press, New York 1995.
- KAUPPI, Mark V., Paul R. Viotti: “*The Global Philosophes*”, Lexington Books, New York 1992.
- KENNETT, J. P.: “*Marine Biology*”, Prentice-Hall, 1982.
- KERIM, Elias: “*Quaranic Accuracy vs Biblical Error: Tlie Langs Islamic*”, Wareness Press, 1999.
- KHALIFA, Rashad: “*Qur’an The Final Testament*”, Islamic Productions, Tucson, 1989.
- KIRBIYIK, Halil: “*Babilliler’den Günümüze Kozmoloji*”, Imge Kitabevi, Ankara 2001.
- KOYRE, Alexandre: “*Bilim Tarihi Yazilan*”, çev: Kurtuluş Dinçer, Tübitak Popüler Bilim Kitaplan, Ankara 2000.
- KOYRE, Alexandre: “*Kapalı Dünyadan Sonsuz Evrene*”, çev: Aziz Yıldırımli, Idea Yayınevi, Istanbul 1998
- KOYUNCU, Gufran: “*Evrım*”, İz Yayıncılık, Istanbul 1992.

- KROWCZARK, Michael:** “*PN.A, Fingerprinting*”, Bios Scientific Publishers, Oxford 1994.
- KUR'AN ARAŞTIRMALARI GRUBU:** “*Uydurulan Din ve Kuran'daki Din*”, Istanbul Yayınevi, 3. Basım, Istanbul 2004.
- LANDAU, L., Y. Roumer:** “*İzafiyet Teorisi Nedir*”, çev: S. Gemici, Say Yayınlan, Istanbul 1996.
- LAYZER, David:** “*Cosmogenesis*”, Oxford University Press, New York 1990.
- LEAMAN, Oliver:** “*Ortaçağ İslam Felsefesine Giriş*”, çev: Turan Koç, İz Yayıncılık, Istanbul 2000.
- LECHTE, John:** “*Fifty Key Contemporary Thinkers*”, Routledge, London 1994.
- LIDSEY, James E.:** “*The Bigger Bang*”, Cambridge University Press, Cambridge 2000.
- LICHICH, Antonino:** “*The New Aspects of Subnuclear Physics*”, Plenum Press, New York 1980.
- LILLEY, David MJ:** “*DNA-Protein: Structural Interactions*”, ed. David M. J. Lilley, Oxford University Press, Oxford 1995.
- LLOYD, Leon:** “*The Breath of God and The Big Bang*”, Clear Grek Press, Arizona 2000.
- LONGE, Friedrich Albert:** “*Materyalizmin Tarihi ve Günümüzdeki Anlamının Eleştirisi*”, çev: Prof. Dr. Ahmet Arslan, Sosyal Yayınları, Istanbul 1998.
- MADER, Sylvia S.:** “*Biology*”, Mc Grow-Hill, New York 1996.
- MADER, Sylvia S.:** “*Human Biology*”, W.C. Brown Publishers, Dubuque 1990.
- MAGEE, Bryan:** “*Yeni Düşün Adamları*”, Hazırlayan: Mete Tunçay, Milli Eğitim Basımevi, Istanbul 1979.
- MARX, Karl:** “*Felsefenin Sefaleti*”, çev: Ahmet Kardam, Sol Yayınlan, 3. Basım, Ankara 1979.
- MARX, Karl, Friedrich ENGELS:** “*The Communist Manifesto*”, Penguin Books, London 1990.
- MATT, Daniel C.:** “*God And The Big Bang*”, 2. Edition, Jewish Lights Press, New York 2001.
- Mc CLELLAND, J. S.:** “*A History of Western Political Thought*”, Routledge, New York 1996
- MEITHE, Tenry-Anthony FLEW:** “*Does God Exist? A Believer and an Atheist Debate*”, Harper Collins Press, New York 1991.
- MEVDUDI:** “*Tefhimul Kuran*”, İnsan Yayınıari, Istanbul.
- MILLER, Albert:** “*Meteorology*”, Merril Physical Science Series, London 1970.
- MOODY, Sally, A.:** “*Cell Lineage And Fate Determination*”, Academic Press, Saindiego 1999.

- MOORE, K. L.: “*The Developing Human*”, 4.th. Ed., W.B., Saunders Co. Saunders, 1998.
- MOORE, Patrick: “*Gezgenler Kilavuzu*”, çev: Özlem Özbal, Tübitak, 8. Basım, Ankara 1999.
- NASR, Seyyid Hüseyin: “*İslam ve İlim*”, Çev: İlhan Kutluer, İnsan Yayınları, İstanbul 1989.
- NELSON, Gideon E.: “*Fundamental Concepts of Biology*”, Wiley Press, New York 1982.
- NEVFEL, Abdurrezzak: “*Kuran’da Ölçü ve Akadik*”, Çev: Muzaffer Kalaycıoğlu, İnkilab Yayınları, İstanbul 1988.
- NORDAU, Max: “*Tarih Felsefesi*”, Çev: Levent Öztürk, Ayışığı Kitapları, İstanbul 2001.
- NURBAKI, Haluk: “*Kuran-i Kerim’den Ayetler ve İlmî Gerçekler*”, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, 7. Basım, Ankara 1998..
- NURBAKI, Haluk: “*Kuran Mucizeleri*”, PamlaYayınevi, İstanbul 1997.
- ÖZTÜRK, Yaşar Nuri: “*Kuran’ın Temel Kavramları*”, Yeni Boyut, 18. Basım, İstanbul 1998.
- PAUL, J., Steinhart: “*The Inflationary Universe*”, Scientific American, New York 1984.
- PENROSE, Roger: “*Kralın Yeni Usu II*”, Çev: Tekin Dereli, Tübitak Popüler Bilim Kitapları, Ankara 2000.
- PLATON (EFLATUN): “*Devlet*”, Çev: Sebahattin Eyuboğlu-M. Ali Cimcoz, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, 2. Basım, İstanbul 2000.
- POLITZER, Georges: “*Felsefenin Başlangıç İlkeleri*”, Çev: Enver Aytekin, Sosyal Yayınlar, 6. Basım, İstanbul 1997
- POLKINGHORNE, J. C.: “*Faith, Science and Understanding*”, Yale University, Press, New Haven 2000.
- POSTLETHWAIT, John H.: “*Biology! Bringing Science Of Life*”, Mc-Graw-Hill, New York 1991.
- PRESS, F., R. Seiver: “*Earth*”, 3rd ed., W. H. Freeman and Co., New York, 1982.
- PURVES, William K.: “*Life, The Science of Biology*”, Sinauer Associates, Utah 1995.
- QADIR, C. A.: “*Philosophy and Science in The Islamic World*”, Routledge, London 1990.
- REEVES, Hubert: “*İlk Saniye Evrenden Son Haberler*”, çev: Esra Özdoğan, Yapı Kredi Yayınları, İstanbul 2001.
- RIFKIN, Jeremy, Ted Howard: “*Entropi*”, çev: Hakan Okay, İz Yayıncılık, 2. Basım, İstanbul 1997.
- ROBINSON, Daniel: “*The Mind*”, Oxford University Press, New York 1998.
- ROSE, Steven: “*Lifelines*”, Oxford University Press, New York 1998.
- ROSS, Hugh: “*The Creator and The Cosmos*”, Navpress, Third Edition, Colorado 2001.

- ROSS, Hugh:** “*The Fingerprint of God*”, Whitoker House, New Kensington 1989.
- RUSSELL, Bertrand:** “*Bati Felsefesi Tarihi İlkçağ, Ortaçağ ve Yeniçağ*”, çev: Muammer Sencer, Say Yayıncılık, 7. Basım, İstanbul 2000.
- SAGAN, Carl:** “*Kozmos*”, Evrenin ve Yaşamın Sirlari, çev: Reşit Aşçıoğlu, Bilimsel Sorunlar Dizisi, İstanbul 1982.
- SCHROEDER, Gerald L.:** “*Genesis and The Bigbang*”, 2nd edition, Bontam Books, New York 1990.
- SENA, Cemil:** “*Tanri Anlayışı*”, Remzi Kitabevi, İstanbul 1978.
- SENIH, Safvet:** “*Kuran ve İlimler*”, Nil Yayınları, İzmir 1995.
- SILK, Joseph:** “*Evrenin Kisa Tarihi*”, çev: Murat Alev, Tübitak Popüler Bilim Kitapları, 8. Baskı, Ankara 2000.
- SLACK, J. M. W.:** “*From Egg to Embryo*”, Cambridge University Ptes, Cambridge 1991.
- SMART, Ninian:** “*Historical Selection in the Philosophy of Religion*”, SCM Press Ltd, London 1999.
- SMART, Ninian:** “*The Religious Experience*”, 5th Edition, Prentice Hall, New Jersey 1996.
- SMITH, Christopher, Edward J Wood:** “*Molecular Biology and Biotechnology*”, Chopman and Hall, New York 1991.
- SOYKAN, Ömer Naci:** “*Felsefe ve Dil*”, Kabalci Yayınevi, İstanbul 1995.
- STANLEY, D. J.:** “*A Natural Sedimention Laboratory*”, ed. The Mediteranean Sea Dowden Hutchnson Ross Inc., Cambridge 1972.
- SWINBURNE, Richard:** Argument from the Fine -Tuning of the Universe Ed. John Leslie, in Pyhsical Cosmology and Philosophy, Macmillan Publishing Company, New York 1990.
- SWINBURNE, Richard:** “*The Existence of God*”, Oxford University Press, Revised Edition, New York 1991.
- TANZER, Charles:** “*Biology and Human Progress*”, Prentice Hall, New Jersey 1953.
- TASLAMAN, Caner:** “*Big Bang ve Tanrı*”, İstanbul Yayınevi, İstanbul 2003.
- THILLY, Frank:** “*Çağdaş Felsefe*”, Çev: İbrahim Şener, İz Düşümü Yayınları, 2. Baskı İstanbul 2002.
- THURMAN, H. V.:** “*Introductory Oceanography*”, Bell&Howell Co. Cambridge 1975.
- TREADGOLD, Waren:** “*A History of the Byzantine State and Society*”, Stanford University Press, California, 1995.
- TRUSTED, Jennifer:** “*Physics and Metaphysics: Theories of Space and Time*” Routledge, New York 1994.
- TUNA, Taşkin:** “*Uzayın Sirlari*”, Boğaziçi Yayınları, İstanbul 1992.

- TUNA, Taşkin:** “*Uzayın Ötesi*”, Boğaziçi Yayınlan, İstanbul 1994.
- ÜNAL, Ali:** “*Kuran’da Temel Kavramlar*”, Kirkambar Yayınlan, İstanbul 1998.
- WALDROP, M. Mitchell:** “*Complexity*”, Touchstone Books, New York 1992.
- WARNER, Charles E.:** “*Biology and Water Pollution Control*”, Sounders Press Philedalphia 1971.
- WATSON, James D.:** “*Molecular Biology of The Gene*”, Benjamin/Cummings Press Menlo Park 1987.
- WATSON, Lyall:** “*Supemature*”, Hodder and Stoughton Ltd., London 1973.
- WEBER, Alfred:** “*Felsefe Tarihi*”, Çev: H. Vehbi Eralp, 5. Baskı, Sosyal Yayınlar, İstanbul 1998.
- WEINBERG, Steven:** “*İlk Üç Dakika*”, çev: Zekeriya Aydın-Zeki Aslan, Tübitak, 10. Basım, İstanbul 1999.
- WEISCHEDEL, Wilhelm:** “*Felsefenin Arka Merdiveni*”, çev: Sedat Umran, İz Yayıncılık, 3. Basım, İstanbul 2001.
- WITTGENSTEIN, Ludwig:** “*Tractatus-Logico-Philosophicus*”, çev: Oruç Aruoba, Bilim/Felsefe/Sanat Yayınları, İstanbul 1985.
- WILLIAMS, Ralph:** “*Molecular Biology in Clinical Medicine*”, New York 1991.
- WOLFSON, H. Austryn:** “*Kelam Felsefeleri*”, çev: Kasım Turhan, Kitabevi, İstanbul 2001.
- YALÇIN, Cavit:** “*Kavimlerin Helaki*”, Vural, Yayınları, 3. Baskı, İstanbul 1998.
- YAZIR, Elmalılı M. Hamdi:** “*Hak Dini Kuran Dili*”, Azim Dağıtım, İstanbul 1994.
- YENİÇERİ, Celal:** “*Uzay Ayetleri Tefsiri*”, Erkam Yayınları, İstanbul 1995.
- YILDIRIM, Suat:** “*Hristiyanlık*”, Işık Yayınları, 2. Basım, İzmir 1996.
- YILMAZ, İrfan, Selim Uzunoglu:** “*Alternatif Biyolojiye Doğru*”, TÖV Yayınları, İzmir 1995.
- YUKSEL, Edip:** “*Üzerinde 19 Var*”, Ad Yayıncılık, İstanbul 1997.
- YÜKSEL, Edip:** “*Running Like Zebras*”, Tucson, 2000.
- ZIAREK, Krzysztof, Seamus Deane:** “*Literature Between Philosophy Cultural Studies*”, Nortwestern University Press, Cambridge 2000.
- ZYCINSKI, J. M., George F. McLean, Jozet Tischner:** “*The Philosophy of Person: Solidarity and Cultural Creativity*”, Paideia Press, Washington, D. C., 1994.

SADRŽAJ

PREDGOVOR BOSANSKOM IZDANJU	4
PREDGOVOR AUTORA	9
1. POGLAVLJE ŽIVIMO U SVEMIRU KOJI SE NEPRESTANO ŠIRI	23
2. POGLAVLJE TAČKA U KOJOJ JE ZAPOČELO NAŠE PUTOVANJE	30
3. POGLAVLJE STVORENI SMO IZ NIČEGA	36
4. POGLAVLJE MAGLOVITO STANJE SVEMIRA.....	42
5. POGLAVLJE SAVRŠENE ORBITE.....	45
6. POGLAVLJE ATOM I SUBATOMSKE ČESTICE.....	48
7. POGLAVLJE CRNE RUPE: VELIKA ZAKLETVA	54
8. POGLAVLJE PULSARI.....	57
9. POGLAVLJE SILA TEŽE I KRETANJE	60
10. POGLAVLJE SVE SE KREĆE U SVOJOJ ORBITI	63
11. POGLAVLJE STVARANJE U PAROVIMA	66
12. POGLAVLJE RELATIVNOST VREMENA OBZNAJENJA PRIJE 1400 GODINA.....	70
13. POGLAVLJE I SUNCE SE KREĆE	77
14. POGLAVLJE RAZLIKE (IZMEĐU) SUNCA I MJESECA	80
15. POGLAVLJE MJESEČEVA ORBITA	83
16. POGLAVLJE PUT NA MJESEC	86
17. POGLAVLJE NEBESKI SLOJEVI.....	90
18. POGLAVLJE ZEMLJINI SLOJEVI.....	93
19. POGLAVLJE ZAŠTIĆENO NEBO.....	96
20. POGLAVLJE ONO ŠTO NEBO VRAĆA.....	98
21. POGLAVLJE BEZ STUBOVA UZDIGNUTO NEBO	100
22. POGLAVLJE GEOIDNI (SFERNI) OBLIK ZEMLJE.....	103
23. POGLAVLJE OBAVIJANJE NOĆI OKO DANA.....	105
24. POGLAVLJE VELIČINA ZEMLJE I SVEMIRA	107
25. POGLAVLJE ZEMLJA SE OKREĆE MADA TO I NE PRIMJEĆUJEMO.....	110

26. POGLAVLJE	PLODONOSNI VJETROVI.....	115
27. POGLAVLJE	KAKO OBLACI PRAVE KIŠU.....	117
28. POGLAVLJE	OMJERI U KIŠI	120
29. POGLAVLJE	PODZEMNE VODE I KRUŽENJE VODE.....	123
30. POGLAVLJE	BARIJERA IZMEĐU MORA.....	127
31. POGLAVLJE	TAMA I TALASI U MORSKIM DUBINAMA.....	129
32. POGLAVLJE	PLANINE POPUT STUBOVA.....	131
33. POGLAVLJE	LINIJE POMJERANJA (PUKOTINE) NA ZEMLJI.....	133
34. POGLAVLJE	PORUKA ZEMLJOTRESA I TEŠKI TERET.....	136
35. POGLAVLJE	NASTAJANJE NAFTE.....	138
36. POGLAVLJE	DISANJE I FOTOSINTEZA.....	140
37. POGLAVLJE	TEŠKOĆA PRI UZDIZANJU NA NEBO.....	143
38. POGLAVLJE	ČOVJEK I ZAGAĐENJE OKOLINE.....	145
39. POGLAVLJE	SPOLNOST KOD BILJAKA.....	148
40. POGLAVLJE	ZEMLJA OŽIVLJAVA.....	150
41. POGLAVLJE	PČELINJAK GRADI ŽENKA PČELE.....	152
42. POGLAVLJE	PČELINJI STOMAČIČI I LJEKOVITOST MEDA.....	156
43. POGLAVLJE	NASTANAK MLIJEKA.....	159
44. POGLAVLJE	KOMUNIKACIJA MEĐU PTICAMA.....	161
45. POGLAVLJE	ŽENKA MRAVA I MEĐUSOBNA.....	163
46. POGLAVLJE	STVARANJE ČOVJEKA OD ZEMLJE I VODE.....	166
47. POGLAVLJE	SPERMA JE SMJESA.....	169
48. POGLAVLJE	STVARANJE IZ JEDNE BITI I SPOLNOST BEBE.....	172
49. POGLAVLJE	OKAČEN NA ZIDU MATERNICE.....	175
50. POGLAVLJE	ZALOGAJ MESA.....	178
51. POGLAVLJE	FORMIRANJE KOSTIJU I.....	180
52. POGLAVLJE	STVARANJE U TRI TMINE.....	183
53. POGLAVLJE	LEGITIMACIJA NA VRHOVIMA PRSTIJU.....	186
54. POGLAVLJE	JEZIK I ČOVJEK.....	190
55. POGLAVLJE	DOKAZI U NAMA SAMIMA.....	197
56. POGLAVLJE	SVRSISHODNA UZROČNOST.....	202
57. POGLAVLJE	POGREŠNOST PROGRESIVNOG, PRAVOLINIJSKOG POIMANJA POVIJESTI.....	208
58. POGLAVLJE	ZAJEDNICA SABE I FENOMENI.....	216
59. POGLAVLJE	NAROD AD I GRAD IREM.....	219
60. POGLAVLJE	TAJNA IMENA HAMAN.....	222
61. POGLAVLJE	DREVNI EGIPAT I FARAONOVO TIJELO.....	224
62. POGLAVLJE	ZNAKOVI IZ STAROG ZAVJETA.....	229
63. POGLAVLJE	ZNAKOVI IZ NOVOG ZAVJETA.....	236
64. POGLAVLJE	POBJEDA RIMLJANA.....	245
65. POGLAVLJE	NAJNIŽE MJESTO NA ZEMLJI.....	248
66. POGLAVLJE	SIJALICA, ELEKTRIČNA ENERGIJA, BRZI PRIJENOS MATERIJE I NOVA PRIJEVOZNA SREDSTVA.....	250
67. POGLAVLJE	NE VJERUJU DA ĆE SVEMIRU DOĆI KRAJ.....	254

68. POGLAVLJE SMRT ZVIJEZDA I SUNCA	258
69. POGLAVLJE OD VELIKOG PRASKA DO VELIKOG RUŠENJA	262
70. POGLAVLJE KAO SKAKAVCI	268
MATEMATIČKI FENOMENI	275
NEODOLJIVA KATEGORIČNOST MATEMATIKE	278
ZAŠTO MATEMATIKA?	280
NEMOGUĆNOST IMITIRANJA ČAK SAMO JEDNE SURE	281
NE POVODI SE ZA ONIM ŠTO NE ZNAŠ!	282
NUMERIČKI STRUKTURIRANA KNJIGA	283
RAZUMJETI LAHKO, IMITIRATI NEMOGUĆE	284
MATEMATIČKI FENOMEN U SKLADU RIJEČI	286
1 - DAN	286
2 - DANI	287
3 - IZVEDENICE OD RIJEČI DAN	287
4 - GODINA	289
5 - TAJ DAN I SUDNJI DAN	291
6 - MJESEC KAO NEBESKO TIJELO	291
7 - KALENDARSKI MJESEC	292
8 - GODINA STUPANJA NA MJESEC	292
9 - OMJER MORA I KOPNA	293
10 - 309. RIJEČ	294
11 - SEDAM NEBESA	295
12 - ATOMSKI BROJ ŽELJEZA	296
13 - IZOTOPI ŽELJEZA	298
14 - NAJVIŠI STEPEN	299
15 - SURA U KOJOJ SE GOVORI O PČELI	300
16 - OVAJ SVIJET I BUDUĆI SVIJET	301
17 - MELEKI I ŠEJTAN	301
18 - KORIST I NERED	302
19 - RAZVRAT, NASILJE I SRDŽBA	302
20 - NEČIST I PRLJAVŠTINA	303
21 - OTVORENO I JAVNO	304
22 - IBLIS I TRAŽENJE ALLAHOVE ZAŠTITE	304
23 - VRADŽBINE I SPLETKE	305
24 - JEZIK I SAVJET	305
25 - RECI I ONI REKOŠE	306
26 - MILOST I UPUTA	307
27 - SMILOVATI SE, MILOSTIVI I SAMILOSNI	307
28 - DOBROČINSTVO I NAGRADA	308
29 - NADA I STRAH	309

30 - VRUĆE I HLADNO	309
31 - SJETVA, NIKANJE I VOĆE	310
32 - DRVEĆE I BILJE	310
33 - GRIJEH I RAZVRAT, NASILJE, SRDŽBA	311
34 - BOGAT I SIROMAŠAN	311
35 - SEMUD I KRIK	312
36 - LUTOV NAROD I VJETAR PUN PIJESKA	313
37 - OPROST I KAZNA	313
38 - POVRATAK I VJEČNOST	314
39 - DJELO I ZARADA	314
40 - SUNCE I SVJETLOST	315
41 - TEGOBA I SMIRENJE	316
42 - PRAVIČNOST I NEPRAVDA	316
43 - NEKOLICINA I ZAHVALNOST	317
44 - VJEROVJESNIŠTVO I ČOVJEČANSTVO	317
45 - ŠTETA I KORIST	318
46 - SUBOTA	319
47 - PRVO I DRUGO PUHANJE U ROG	319
48 - STADIJI STVARANJA I ČOVJEK	320
49 - VINO, KOCKA, KUMIRI, STRELICE ZA GATANJE, ODVRATNE STVARI, ŠEJTANOVO DJELO	321
50 - ADEM I ISA	322
FENOMEN BROJA 19	326
MATEMATIKA I BROJ 19	326
DOKAZI I NEVJERNICI	327
DA LI JE OPRAVDANO REĆI 'MI IONAKO VJERUJEMO, ZAR SU POTREBNI DOKAZI?'	329
ZAŠTO BROJ 19?	330
ALLAH JE JEDAN: 19	331
KAKO SE BROJ 19 SPOMINJE U KUR'ANU	333
FUNKCIJE BROJA 19 PREMA KUR'ANU	334
SURA MUDESSIR I GODINA OTKRIVANJA FENOMENA BROJA 19	335
JEDAN OD NAJVEĆIH	337
OSTALI FENOMENI U SURI AL-MUDDASSIR	338
SVE JE PREBROJANO	340
BROJEVI SPOMENUTI U KUR'ANU	341
KUR'ANSKE SURE I BISMILLA	344
NA ŠTA NAM UKAZUJE 114. BISMILLA?	347
BROJ SLOVA U BISMILLI	348
DIJAMANTI I STAKLO	349
RIJEČI U BISMILLI	350
RIJEČ "IME" I BROJ 19	351

RIJEČ 'ALLAH' I BROJ 19	352
RAHMAN, RAHIM, ZBIR KOLIČNIKA I BROJ 19	354
BROJ AJETA U KOJIMA SE SPOMINJU RIJEČI IZ BISMILE.....	355
ALLAHOVA IMENA I BROJ 19	356
MATEMATIČKO ANALIZIRANJE ALLAHOVIH IMENA	357
SAVRŠENA TABELA.....	362
ZAŠTO JE BISMILLA TAKVA KAKVA JEST?.....	364
NA ŠTA UPUĆUJE PRORAČUN VJEROVATNOĆE	365
ŠTA KAŽE VAŠA LOGIKA?	367
NEPRESUŠNI FENOMENI U BISMILLI	368
FATIHA I BROJ 19	371
SURE KOJE POČINJU TAJANSTVENIM HARFOVIMA I BROJ 19.....	373
SURA JASIN I BROJ 19	377
SURA MERJEM I BROJ 19	378
POČETNI HARFOVI AJN-SIN-KAF.....	379
POČETAK SURE KAF, KUR'AN I BROJ 19.....	379
BESKRAJNA ČUDA U SAMO JEDNOM SLOVU	381
DEVETNAESTI HARF	383
RIJEČ "KUR'AN" I BROJ 19.....	384
HA-MIM POČECI I 19	387
PRORAČUN VJEROVATNOĆE INICIJALA HA-MIM	389
PRIMJER KOJI ČINE MALI BROJEVI.....	390
PRIMJER KOJI ČINE VELIKI BROJEVI.....	390
19. SURA ALEK, 19. SURA OD KRAJA KUR'ANA.....	393
PARNI I NEPARNI BROJEVI.....	395
ZNAK, DOKAZ, RIJEČ I BROJ 19.....	400
BROJ 19 U ODNOSU IZMEĐU ALLAHA I ČOVJEKA	401
UPLAŠENI DIVLJI MAGARCI	406
ŠTA SMO POSTIGLI?.....	407
POGOVOR.....	410
OD PRVOG PRASKA DO MAJČINE MATERNICE	410
PUTEVI KOJI NAM PREDSTOJE.....	411
NAJVEĆA TVRDNJA: NENADMAŠNI FENOMEN	412
BIBLIOGRAFIJA.....	414

Izdavač **DOBRA KNJIGA d.o.o.**
Obala Kulina bana 4
Sarajevo
Za izdavača **Izedin ŠIKALO**
Dizajn i tehničko uređenje / **Affan ŠIKALO**

Štampa **BEMUST**
Put Famosa - Sarajevo
Za štampariju **Mustafa BEĆIROVIĆ**

CIP - Katalogizacija u publikaciji
Nacionalna i univerzitetska biblioteka
Bosne i Hercegovine, Sarajevo

28-23
97-256

TASLAMAN, Caner

Kur'an: nenadmašni fenomen / Caner Taslaman ; s
turskog na bosanski preveo Enver Ibrahimkadić. -
Sarajevo : Dobra knjiga, 2006. - 427 str. ; 24 cm

Prijevod djela: Kur'an: Hiç Tükenmeyen Mucize. -
Predgovor bosanskom izdanju / Dženan Handžić: str.
4-7. - Bibliografija: str. 414-421

ISBN 9958-688-01-8

COBISS.BH-ID 15221510

Dr. Caner TASLAMAN

KUR'AN - NENADMAŠNI FENOMEN
samo za razumom obdarene

ISBN 9958-688-01-8

9 789958 688010